

BOTOS LÁSZLÓ

ÚT A TRIANONI BÉKEPARANCSHOZ

A SZERZŐ MAGÁNKIADÁSA

2001

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ennek a tanulmánynak a megjelenését nővérem, Botos Ilona nagylelkű adománya tette lehetővé. Áldja meg ezért az Isten, és kísérje egész életén keresztül az Ő áldása és az én hálás szeretetem.

Hálám, szeretetem és az Isten áldása legyen az én hűséges feleségemmel is, aki bár velszi származású, megtanulta, és nagyon szereti nyelvünket. Idejét nem kímélve, fáradhatatlanul gépelte a magyar szöveget, rendszerezte a statisztikai táblázatokat és térképeket. Nem-magyar létére megértette, átértette az ellenünk elkövetett súlyos igazságtalanságokat, lélekben egyesült a magyar néppel, így mindenben velünk tart, ahol a magyar érdekekért és a jobb jövőért harcolunk.

Honfitársi, baráti szeretettel és hálással köszönöm Abelovszky Eliz lektorálását is, aki a jó magyar pedagógusokra jellemző szorgalommal ápolja nyelvünket külföldön is. A lektorálásban részt vettek még: Berzy József és Krizmanic Dóra. Munkájukat hasonlóképpen őszinte köszönet illeti meg. Mindhármuk közreműködésével és segítségével helyesbítést nyertek azok a hibák, amelyeket a korábban angolul megjelent könyv magyarra fordítása közben – a több mint négy évtizedes idegen nyelvterületen élés hatására – elkövettem.

Isten áldása legyen velük és mindnyájunkkal, magyarokkal, otthon és szerte a világon, adjon nekünk múltunkhoz illő sikereket az új évezred hajnalán.

Botos László

ISMERTETÉS

Egyedülálló könyvet vesz kezébe az olvasó, amikor elkezd olvasni az Út a Trianoni Békeparancshoz című munkát. A trianoni tragédiának minden történetét feldolgozták már és minden titkát nyilvánosságra hozták a történészek és politikusok, de eddig még egyetlen könyv sem foglalkozott az évezredekre visszamenő előzményekkel és a Békediktátumot követő közel nyolcvan esztendő tragédiájával, amely ma is lángba boríthatja Európát. Megoldást sem adott senki a történelmi hibákra, melyek következtében a „nemzetiségi jogok” nevében mesterséges államokat alkottak és egész nemzet-tömböket helyeztek idegenek uralma alá.

Volt olyan város a Kárpát-medencében, amelynek lakói az elmúlt 75 esztendő során az Osztrák-Magyar Monarchia, Csehszlovákia, Magyarország, a Szovjetunió majd Ukrajna polgárai lettek, pedig el sem hagyták lakóhelyüket. Más területek más formában, de hasonló változásokon mentek keresztül, mindig vérrel fizetve a trianoni békediktátum halálos tévedéseiért.

Botos László tények ezreivel támasztja alá, hogy a Kárpát-medencében az elmúlt 1100 esztendő során csak egyetlen nemzet tudott államot alkotni, békét teremteni, demokratikus jogokat, nemzeti önrendelkezést adni és biztosítani a különböző népeknek, s ez a nemzet a magyar volt. A magyarság évezrede alatt bármilyen nemzetiség betelepülhetett és szabadon megtarthatta nyelvét, kultúráját, vallását és szokásait. Minden betelepült nemzetiség fejlődött, szaporodott és növekedett abban az országban, amely már 1222-ben, az angol Magna Cartával egy időben, az Aranybullában demokratikus jogokat biztosított polgárainak.

Ezt az országot rombolták szét Trianonban, és ennek az országnak államalapító lakosságát pusztítják azóta is a Békediktátum által hatalomra került, saját népeiket is rabszolgaságban tartó diktátorok.

Botos László történelmi munkáját el kell olvasnia minden politikusnak és minden diplomatának, aki szerepet játszik a jövő Európa történetében. Talán akkor orvoslásra talál az európai történelemnek egyik legigazságtalanabb békediktátuma.

Hisszük, és reméljük, hogy így lesz!

Árpád Akadémia

LEKTORI VÉLEMÉNYEZÉS

Néhány szó az Út a Trianoni Békeparancshoz című könyvhöz.

Baráti kérésre abban a helyzetben vagyok, hogy másodszor olvasom végig ezt a könyvet. Először angolul, többek között ismertetés végett, azután magyarul, hogy helyesbítsem azokat az idegenszerű kifejezéseket, vagy mondatszerkesztést, ami kikezdi helyes magyar beszédünk szabályait és nyelvünk zenéjét is, ha hosszabb ideig élünk távol az anyanyelvi társadalomtól.

Azonban ennek a távolságnak előnye is van: szülőhazánktól messze élve, szinte a szakrális kincseknek kijáró tisztelettel ápoljuk nyelvünk szépségét és ősiségét. Ez a megkülönböztető tisztelet övezi igazi történelmünk felkutatását és ismertetését is.

Ezen a területen Botos László és Margaret igaz munkát végzett, odaadással, hűséggel és alázattal dolgoztak. Egyetlen helytelenül leírt szó, vagy adat miatt kipostázták a javított szöveget!

Felkuttatták írásait azoknak, akik bölcsen és morális bátorsággal – már a húszas évek elején – tiltakoztak a Magyarországgal szemben elkövetett politikai kriminalizmus ellen. De nyilvánosságot adtak azoknak is, akik az ellenünk gyártott hazugságok garmadájával vezették félre a nyugati politikusokat. Ezek a szemenszedett hazugságok ma már kommentárt sem igényelnek! Még a történelmileg műveletlen amerikaiak is átlátnak rajta. (Így mondják magukról: historically illiterate!) De a *status quo* bűvöletében nem kívánnak változtatást! Hacsak rá nem jönnek végre arra a nyilvánvaló titokra, hogy Közép-Európa békéjét csak az ezeréves, erős és becsületes Magyarország szavatolhatja!

Ha olyan történelemkutatók, mint Botos Lászlóék is, eljuttatják ezeket a tényeket azoknak az államférfiaknak asztalára, akik ma még a döntés helyzetében vannak (UN, G-7, NATO stb.), akkor az olcsóbb, hasznosabb megoldások érdekében talán még az igazságért is tennének valamit.

Egyet azonban nem szabad elfelejtenünk: kitartó munkával, hittel, tudományos és történelmi tények felhasználásával elsősorban nekünk, magyaroknak kell az igazságért harcolni!

Az öt világrészben szétszórt, húsz-nyelvű magyarság ma olyan helyzetben van, hogy megteheti ezt, ha akarja! Az összmagyarság nyelvtudása, tudományos, anyagi és politikai helyzete sohasem volt jobb, mint ma! Csupán a HŰSÉG és az Eget-ostromló AKARAT hajtóereje kell hozzá! De az kell!

Remélem, hogy az elmúlt évtizedekben megjelent könyvek és Botos Lászlóék ma már két nyelven megírt kitűnő könyve, működésbe hozzák ezt a hajtóerőt hazánk és Európa békés fejlődése érdekében.

Abelovszky Eliz

ELŐSZÓ

Hogy az olvasó megérthesse, mi indított e könyv megírására, röviden magamról is kell szólnom. Simontornyán születtem 1935-ben. Élénk emlékeim vannak a második világháborúról, amely végigsöpört Simontornyán is. Kis városunk felváltva került német-magyar vagy szovjet katonai megszállás alá. Emlékszem a hetekig tartó aknázás és bombázás félelmeire, a boros pince csontig hatoló hüvösségére, a víz- és élelemhiányra. Emlékszem a német katonák hősiességére helytállására és emberséges magatartására, mindannak dacára, hogy megszálló szövetségesek voltak. Emlékszem a szovjet „felszabadítókra” – mert így nevezték magukat – kik a németektől szabadították fel hazánkat, és elkoboztak mindent, de legnagyobb szeretettel a karórákat. Bort, pálinkát és „bárisnyát” követeltek. Kisebb-nagyobb csoportok egymás után erőszakoltak meg nőket és leányokat, akiket sikerült elkapniuk.

Szüleim a háború végeztével Budapestre tértek vissza. Én az általános iskola elvégzése után az épület-gépészeti technikum tanulója lettem. Egy baleset következtében nem fejezhettem be tanulmányomat, és így kerültem, mint ipari tanuló, Csepelre, a Rákosi Mátyásról elnevezett ipariskolába, amely eredetileg Weiss Manfréd zsidó iparmágnás tulajdona volt, kinek a Horthy-rendszer adta meg a lehetőséget e felemelkedésre. Amikor 1945 után államosították (elkobozták) a magánvállalatokat, ezt nem a magyar nép, hanem a magyar népet is egyaránt sújtó kommunista rendszer tette. Itt aztán a szakma elsajátítása mellett politikai szemináriumon megpróbálták elfogadtatni velem és mindnyájunkkal a kommunista ideológiát, Sztálin és Rákosi Mátyás istenítését. Átélttem, és átszenvedtem a szegénység, a kommunista elnyomás minden megnyilatkozását. Láttam, hogyan építették ki besúgó rendszerüket, amelyet az emberi gyarlóságra alapoztak, és ami az erkölcs legalacsonyabb formája volt. Rabszolga élet a XX. században!

Nekem a sport jelentette a szabadulást ebből a helyzetből. A Budapesti Építők kenusversenyzője lettem, és egy év, azaz egy nyár folyamán már magyar utánpótlás válogatott, amely reményt adott egy jövőbeni olimpiai részvételre. Így kaptam felmentést a katonai kötelezettség alól.

A remény éltetett, lekötötte figyelmemet minden igyekezetemet célom elérésére fordíthattam. Mint sportoló, megnyílt volna előttem a lehetőség külföld megismerésére is. Soha nem feledtem gyerekkori tapasztalataimat, ezért sem tudtam Sztálin dicsőítésére átállni. A szovjet elnyomás nagy elégedetlenséget szült, ezért 1956. október 23-án a magyar nép egységesen követelte a szovjet katonák kivonulását, Magyarország függetlenségét.

Én is ott voltam a tüntetők között, később fegyverrel is. Láttam a szovjet tankok betörését fővárosunkba. Novemberben az elnyomás fokozódott, a remény fogyott, ezért az emberek tízezrei hagyták el az országot. Én magyarnak éreztem magam, és nem akartam elhagyni hazámat, de végül is 1957. januárjában négy másik kenus barátommal, kúszva a hóban, fehér lepedővel letakarva, Bajánál átléptük a jugoszláv határt. A jugoszláv határőrök összegyűjtöttek, és egy iskolába, majd egy régi zsidó koncentrációs táborba, Gerovóba szállítottak, ahol több hónapon át éhezettek, és számtalanszor megaláztak. Ilyen körülmények között kéthetenként keresett fel bennünket a magyar hazatelepítő bizottság, ígérve mindent. Ha akkor beveszem a csalétket, mézes ígéreteiket, alig valószínű, hogy most írhatnám e sorokat. Végül az olasz

Vöröskereszt elintézte az Olaszországba való beutazást azzal a feltétellel, hogy elősegítjük az olasz olimpiai kajak-kenu keret felkészítését az 1960-as római olimpiára. Mikor meggyőződünk arról, hogy Olaszországból nincs kivándorlás, csak a táborélet lehetséges, elfogadtuk a kanadai Vöröskereszt befogadási ajánlatát. Nekem kellemes élmény volt a hajózás Kanadába. Társaimnak kevésbé.

Kanadában az első gond egy kenu klub felkutatása és álláskeresés volt. Nagyon gyengén fizető állásokat kaptam. A kanadai olimpiai válogatott tagja lettem, dolgoztam, edzettem, és tanultam a nyelvet. Mohón olvastam az angol nyelvű könyveket. Különösen a történelem érdekelt. Meglepve olvastam hazánk első világháború utáni feldarabolásának hamis indokait. Ismeretem erről egészen más volt, mint amit itt olvastam, bár Trianonról nem sokat tanultam otthon. A valós tényeket ez időben csak hallás után ismertem, mert iskolában nem tanultuk. Amit a magyar iskolában nagyon is kihangsúlyoztak, az nem Trianon igazságtalansága, hanem a finnugor barbár hordának származási elmélete volt, kik, a tananyag szerint, 896-ban meghódították és leigázták a békés többségben élő szláv népeket.

Azt sem tanították – csak egyes tanárok – hogy Erdély magyar szuverén terület volt valaha, és hogy Csehszlovákia, Jugoszlávia és Rumánia nagy magyar területek igazságtalan hozzácsatolásával alakult.¹ Arról sem történt említés, hogy nekünk lett volna a messze múltba visszamenő történelmünk, és hogy nyelvünk Európa legősibb nyelve. Az ellenkezőjét tanították. Azt, hogy szókincsünket úgy lopkodtuk össze a körülöttünk lévő népektől. Elhallgatták, hogy a magyar nép eredeti őshonos a Kárpát-medencében.

Amikor Amerikában megismertem az új kutatások eredményeit, szinte hihetetlennek tűnt, hogy még mindig nagy mennyiségben megtalálhatók a régi hamis propaganda-híresztelések, melyek barbár, betolakodott rablóknak, cigányoknak mutatnak be. Amikor ilyen cikkekre vagy nyilatkozatra bukkantam, azonnal írtam az illetékes helyre, és kértem a helyesbítést. Fájt, amikor félrevezető, hamis tudósítást hallottam régi hazámról.

Miután számos ilyen sértő könyvet olvastam végig, elhatároztam, írok egy tanulmányt a ferdítések ellensúlyozására, mivel ezt mind a magyar kormány, mind a Magyar Tudományos Akadémia évről évre elmulasztotta. Hazatérés című tanulmányom angol és magyar nyelven való megjelentetése után hozzáálltam ahhoz, hogy Magyarországnak az első világháború alatt betöltött szerepét ismertessem, s egyben bemutassam az olvasónak a hamis háborús propaganda igazságtalan következményeit.

Nem állítom, hogy teljesen tárgyilagos tudok lenni, mert a sok igazságtalanság mélyen felsebezte lelkemet. Remélem azonban, hogy könyvem hozzásegíti az olvasót ahhoz, hogy megértse szerencsétlen sorsunkat, és együtt érezzen velünk. Lehetséges, hogy nem mindenben fog egyezni nézetünk, de biztos vagyok abban, hogy a magyar tragédia nagyon lélekbemarkoló. Magyarország feldarabolása külső nagyhatalmak parancsdöntése volt, kizárólag a követelődzők hamis adatainak figyelembevételével. Ha a Szövetséges Hatalmak ismerték volna Magyarország történelmét, soha nem darabolták volna fel ezt az ősi földet új, mesterséges államok létesítésének érdekében, melyek nem állták ki az idő próbáját, hiszen tudjuk, hogy Csehszlovákia és Jugoszlávia is szétestek a belső feszültség, ellenségeskedés következményeképpen.

A Szövetséges Hatalmak Párizs környékén különböző helyeken gyűltek össze tanácskozni a Központi Hatalmak megbízottaival. De a „békekötést”, amely a magyar életbe

---

¹ Én a Rumánia nevet használom, mert ezt a nevet kapták a Berliini Konferencián, 1878-ban, Andrássy Gyula, az Osztrák-Magyar Monarchia külügyminisztere javaslatára, noha az oláhok szeretik magukat Romániának, a rómaiak leszármazottainak feltüntetni.

belevágott, 1920. június 4-én hitelesítették. Mi ezt Trianoni Egyezménynek, helyesebben Békeparancsnak nevezük, mert Versailles-ban, a Trianon palotában írták alá.

Az e kor történetével foglalkozó legtöbb magyar történész minden igyekezete, figyelme az igazságtalan csonkítás okainak bemutatására irányul, melyek következtében hatalmas területeket szakítottak ki Magyarországból, és csatoltak – nagyszámú magyar lakossággal –, a környező nemzetekhez. Hogy megértsük Trianont, ismernünk kell a megelőző évszázadok történelmi eseményeit. A könyv első részében ezért áttekintést adok az olvasónak a magyarországi betelepülésekről és az eseménysorozatokról, amelyek végül is Trianonba torkolltak.

A második részben bemutatom, hogy az utód-államok miként tervezték hazánk felbontását, már jóval Trianon előtt. Szemtanút szőlkaltatok meg a határozatok folyamatáról. Henri Pozzi a szemtanúm. Bizonyítom, hogy a vád, mely szerint hazánk kezdeményezte volna a háború beindítását, egy aljas cselszövés. Ezt a háborús bünt az orosz pánszláv mozgalom² Franciaországgal egyetemben követte el. Javaslatom állom elő, amely igazságosabb megoldást sürget a közép-európai népek kisebbségi bajainak megoldásában.

Ismertetésem anyagát számos magyar és külföldi történésztől és politikustól gyűjtöttem össze. Amikor csak tehettem, az idézeteket az eredetiből vettem.

Remélem, hogy az olvasók és mindazok, akik tehetnek valamit az igazságosabb rendezés érdekében, e könyv elolvasása után támogatni fogják a régóta időszerű revíziót.

Botos László, Rochester N.Y. 1999, július

---

² A pánszláv mozgalom Oroszországból indult ki azzal a céllal, hogy a szláv népeket egy közös érdekvédelmi tömbbe tömörítse.

Magyarország a szláv és német gyűrűben
12.sz. térkép

1. Térkép

Magyarország Trianon után (1920)
2.sz. térkép

BEVEZETÉS

1920. június 4-én írták alá Közép-Európa határainak átrendezését, és ez jelentős változást idézett elő a világ erőelosztása történelmében. Ritkán fordult elő ehhez hasonló esemény. A szégyenletes határozat a német-osztrák-magyar hadsereg visszavonulása után történt. Hivatalosan ezt nevezzük „Békeszerződés”-nek.

Az első világháború utolsó szakaszában nem tartózkodott idegen katona magyar területen, és a német-magyar hadsereg messze Oroszországban harcolt. A Központi Hatalmak hadereje győzelmi helyzetben volt, ennek ellenére önként visszavonult az elfoglalt területekről. Az első világháború kimenetele nem a német és magyar katonák gyávaságán, vagy a gazdasági kimerülésen múlt. A Szövetséges Hatalmak kimerültsége egyenlő aranyú volt a miénkkel. A magyar területek elvesztése a magyarság tiszta erkölcsében keresendő, és abban, hogy ezt a tiszta erkölcsöt másokban is feltételezte.

Ez a bizalom jellemzője fajtánknak. Nagy hangsúlyt helyez a becsület betartására, az adott szóra. Ez a tiszteletre méltó jellem a hunokra és több rokon népre is jellemző. De amikor politika a tárgykor, akkor nemzeti gyengeséggé válik. Sok balszerencsének volt már ez az elindítója. Wess Roberts írja a hunokról: „Jámbor és naiv jóságuk gyakran áldozattá tette őket a cselszövő, gyakorlott diplomáciával szemben.”³

Jó példa erre gróf Károlyi Mihály, az 1918-ban alakult magyar szocialista kormány vezetője, aki vakon hitt Woodrow Wilson híres tizennégy pontjának betartásában, amely kimondta a népakaratra támaszkodó döntés jogát. Ez a vak bizalom vezetett Magyarország szétforgácsolásához. Magyar történészek és politikai kommentátorok, Trianont tárgyalva, Magyarország feldarabolásának okát elsősorban az önrendelkezési jog elárulásában látják.

Hazánk történelme egyben a Kárpát-medence történelme is. A Kárpát-medence Európa közepén helyezkedik el. Ez az a terület, ahol Kelet és Nyugat is találkozik, és a különböző népek kultúrája vagy egybeolvad, vagy egymásnak támad. A helyzetnek megfelelően különböző politikai törekvések jönnek mozgásba. Az itt élő népek kultúrája különbözik Európa távolabb eső népeinek kultúrájától, bár bizonyos kölcsönhatással vannak egymásra. E terület több ezer éven át magyar fennhatóságú faji, szellemi és katonai befolyás alatt állt, egészen 1920-ig. A Kárpát-medence, vagyis Magyarország Európában központi helyet foglalt el, nemcsak földrajzilag, hanem politikailag is. A XVIII. században a csehek kezdték a „közép-európai” kifejezést alkalmazni saját területükre és a pánszlávizmus hirdetésére.

E medencét a Kárpátok és az Alpok gyűrűzik körül. Magyarország határai több mint ezer éven át alig változtak, K.u. 896-tól 1920-ig. Általában ezt a területet hívjuk „Történelmi Magyarország”-nak, megkülönböztetve jelenlegi hazánktól, amelyet gyakran „Csonka Magyarország”-nak is nevezünk.

A Történelmi Magyarország magába foglalta Horvátországot és Szlavóniát (282 000 km²). Trianonban a Történelmi Magyarországot hét részre darabolták, és e részeket a környező népeknek ajándékozták. Rumánia kapta Erdélyt és a Pártiumot (lásd a 11-es térképet), 103 000 km²-t 5 240 000 lakossal. Ez az elcsatolt terület önmagában nagyobb, mint a nekünk meghagyott rész, a mai Magyarország, amely 93 000 km² 7 615 117 lakossal. Jugoszlávia kapott 21 000 km²-t, 1 600 000 lakossal. Csehszlovákia kapta a Felvidéket (Szlovákia, 63 000 km²). E terület –

³ Roberts Wess: Leadership secrets of Attila the Hun, Warner Books, 1985, 30.

sok magyar várral együtt – kiterjed messze le délre a Dunáig,. Ezenkívül megkapta Kárpátalját, amelyet most Kárpát-Ukrajnának is hívnak, valamint a Máramaros térséget, amely érinti Rumánia határát. A magyar külpolitika irányítója, Ausztria 4000 km²-t kapott, a magyar őrsgégi Várvidéket, 292 000 lakossal. Lengyelország 589 km²-t, 23 662 lakossal. Olaszország kapta az egyetlen magyar kikötővárost, Fiumét (21 km²-t, 46 806 lakossal⁴), amelyet a magyarok éppen kiépítettek.

Amikor bepillantunk egy amerikai történelemkönyvbe, nagyon meglepő észrevételre jövünk. A korábbi történelemkönyvekből, amelyek tárgyalják Woodrow Wilson tizennégy pontját, az szűrődik ki, hogy az elnök kezdetben valóban óhajtotta alkalmazni a nép akaratán alapuló döntést. A későbbi kiadások azonban már nem helyeznek olyan nagy súlyt e pontokra. Ernest W. Young 1922-ben megjelent munkájában így ír: „Az a kő, amelyre Wilson elnök helyezte a biztos alapot, és amire a világ elrendezését akarta felépíteni, az a kis népek akaratán való döntés volt.”⁵

A történész kihangsúlyozza, hogy az elnök végül is sok esetben figyelmen kívül hagyta saját elvét, az önrendelkezési elvet, és másképpen döntött.

Mi történt itt valójában? Feltételezhetjük-e, hogy a tárgyalás magyar képviselője nem látta tisztán a helyzetet? Úgy hiszem, nem. De, igen is vádolhatjuk Károlyi Mihályt vak bizakodásáért és könnyelműségéért. Mi is történt miután Wilson elnök meghirdette a híressé vált tizennégy pontját? Meggyőződésem, hogy az elnök kezdetben őszintén akarta az igazságos és demokratikus elrendeződést Közép-Európában, csupán nem vette figyelembe a nyugat-európai hatalmak népeinek és az amerikai népnek a véleményét, melyek között szinte áthidalhatatlan szakadék tátongott.

A Philadelphiai Értekezleten, 1918 májusában a Békefenntartó Líga elhatározta a háború minden áron való megnyerését és a béke kierőszkolását. Ezen az értekezleten két lényeges határozatot hoztak. Az első: „háborús ellenfelünk a történelem és az emberiség szemében bűnös.” A második: „Versenyben ezzel a bűnös, gonosz ellenséggel, a háborút végig kell vinni, egy megsemmisítő győzelemig.”⁶

Az angol bizottság, amely az 1918. július 14-i londoni munkás- és szocialista tüntetés szervezője is volt, a következő bejelentést nyilvánította. „Tudja meg az amerikai demokrácia, hogy bármi jöjjön, még ha Párizs elesik is, vagy a Csatorna kikötőit elfoglalja az ellenség, Anglia népe elhatározta, hogy akkor is teljes erejéből támogatni fogja a Szövetséges Nemzeteket.”⁷ Azt bizonyítja ez a kijelentés, hogy az angol munkásosztály hajlandó volt harcolni a végsőkig.

Ernest W. Young írja az elnökről, hogy bizonytalansága egy kérdést lobbantott fel, milyen amerikaiságot képvisel? „Az elnök elképzelése a békéről különbözött azon nemzetek véleményétől, akikkel mi szövetségben voltunk a háború folyamán.”⁸

„Az elnök elképzelése a békétárgyalásokon az volt, hogy bevonja a németeket, és egy kitárgyalt békét hozzon létre a parancsbéke helyett. Az elnök veszélyes diplomáciai övezetbe lépett, amikor kinyitotta az ajtót, hogy tárgyaljon az ellenséggel egy németek-irányította békeegyezményről.”

„A holland miniszter véleménye teljesen különböző volt: ‘A jelen tennivalónk, hogy Franciaországgal, Nagy Britanniával, Olaszországgal, Belgiummal, Serviával (sic),

⁴ Raffay Ernő: Magyar Tragédia 75 éve, Budapest 1996, 185 old.

⁵ Young, Ernest W.: The Wilson Administration and the Great War, Boston, 1922, 195.

⁶ Uo. 238.

⁷ Uo. 237.

⁸ Uo. 239.

Roumániával⁹ és reméljük Oroszországgal együtt harcoljunk annak érdekében hogy a német birodalom kormányát megállítsuk, és a háborút befejezzük.”¹⁰

Az elnök figyelmen kívül hagyta azt a lényeges tény, hogy ebben az időben Nyugat-Európa nemzeteinek még voltak gyarmataik, és ha elfogadják az önrendelkezési jogot, akkor minden gyarmat ugyanezt követelte volna magának. A nagy ellenkezés miatt az elnök elállt követelésétől, feladta az önrendelkezési jog biztosításának kérdését. Eredeti tizennégy pontját csak körvonalazott vázlatnak tekintette. A cseh államférfiak, Masaryk Tamás és Benes Edvárd szintén nagy hatással voltak rá. Úgy látszik, Károlyi Mihály mit sem tudott a kulisszák mögött zajló vitákról. A Szövetséges Hatalmak elferdített adatok és hamis információ alapján döntöttek hazánk feldarabolásáról. Magyarország történelmét illetően teljesen tudatlanok voltak.

Azok, akik több évszázadon át királyai és uralkodói voltak hazánknak, akik a kül- és belpolitikánkat irányították, akik elhatározták, és előírták, hogy mit és mi módon tanuljon a magyar ifjúság, legtöbb esetben népünk, hazánk ellenségeinek bizonyultak. Ezért a hivatalos történelem még ma is hibás, magyarellenes. Azok veszik hasznát e torzított tanításnak, akik végleg le akarnak igazni bennünket. Akik ilyen történelemoktatást rendszeresítenek, megakadályozzák a nemzet fejlődését. Talán azt hiszik, hogy az igazságot tanítják, de akaratlanul is az ellenséget szolgálják. Ezért nagyon lényeges nekünk magyaroknak újra tanulnunk az ősök cselekedeteit. A helyes történelmi ismeret erőt ad a megpróbáltatások idején. A hősök tettei például szolgálnak, és hasonló cselekedetre ösztönöznek. Következtetést vonhatunk le, tanulhatunk a múlt hibáiból, és kijavíthatjuk a károkat. Mivel történelmünket az ellenség írta, minden keltezést és állítást, kijelentést, feltevést, következtetést, de még királyi rendeleteket is át kell fésülni, még akkor is, ha netalán később szentté is avatták őket. Néhány ok található minderre: először is, ők is emberek voltak, és ezért hibázhattak; másodsor: egy törvény értékét és hasznát az idő próbálja meg; harmadszor: mivel a Szent Német Birodalom és a Habsburg-ház is Magyarország elveszejtésén dolgozott, ők adták a korabeli írókat, szerzeteseket akik rögzítették történelmünket. A cél az volt, hogy minden nyomot eltüntessenek ősi magyar múltunkból, s ennek egyik eszköze volt a ősi rovásírásunk és a hagyományok elpusztítása. A keresztény egyház kivégeztette a regösöket, akik énekekben adták tovább az ősi tetteket, kiirtotta a mágus papokat, a táltosokat, akik az ősi kapcsolatokat ismerték, és hirdették.

Fontos tehát, hogy átfésüljünk minden rólunk írt adatot.¹¹

E tanulmányban Trianon és az ott ellenünk elkövetett igazságtalanságok okait vizsgálom. Az utód-államok, (Csehszlovákia, Rumánia, Jugoszlávia), követelésüket az állítólagos kisebbségi elnyomásra fektették. Lássuk hát: ki vagy kik voltak az elnyomók. Vissza kell térnünk Magyarország kezdeti történelméhez, abba a korba, amikor elhagytuk ősi hitünket, és felvettük a kereszténységet. Magyarország attól kezdve nem támadó, hanem támadott ország lett. A kereszténység felvétele előtti időben Magyarország Európa leghatalmasabb országa volt. Egyetlen ország sem volt, amely meg merte volna támadni. Vajon mi gyengítette meg Magyarországot, és mik voltak azok a tényezők, amelyek felbátorították szomszédainkat a támadásra?

⁹ Ez a régi írásmód, ahogy Rumániát írták.

¹⁰ Uo. 239.

¹¹ Fehér M. Jenő: Középkori magyar inkvizíció, Buenos Aires, 1956

1. FEJEZET

NEMZETISÉGEK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN

A nyugati nemzetek egyedül a történelmi jogot ismerik el. Ezen az alapon állították vissza Izraelt. E tanulmányban kérem a világ hatalmasait, hogy alkalmazzák egyenlően ezt a figyelembevételt, mert csak ez az egyetlen út ahhoz, hogy békét és rendet teremtsünk, a szenvedéseket pedig a legalacsonyabb fokra szorítsuk. Megjegyzendő, hogy ezt a történelmi jogot a keleti hatalom és annak vezetője, Csu En-laj, kínai elnök is elismerte. „. . . kijelentette, hogy minden nemzetnek, amelynek felségterületét idegen birodalmi hatalom megszállva tart, természetes joga azt minden rendelkezésére álló eszközzel visszaszerezni.”¹²

Egyes nyugati történészek szerint nem Európából származunk. Ide úgy tolakodtunk be. Kollmann, a német embertankutató megállapítása, hogy az európai embertípus öt különböző fajtából tevődik össze. E megállapítását koponya- és csontváz-kutatások eredményére alapozza. Mind az öt változatot megtaláljuk népünkben. Fajták, amelyek benépesítették Európát ma két ősi fajra vezethetők vissza: két rövid- vagy gömbölyűfejű és két hosszúfejű fajra. Az itt említett két faj között találjuk az ötödik változatú koponyát, a közepes méretűt, amely a fenti kettő változata. Hazánk területén – ha figyelmen kívül hagyjuk a németeket és a cigányokat, akik a későbbi századokban telepedtek be – ezt a képet kapjuk: 1. keskeny arc, rövid vagy kerek fej; 2. széles arc, rövid vagy gömbölyű fej; 3. széles arc, közepes fej.¹³

Kollmann kutatása szerint az általa vizsgált egyes Árpád-házi koponyák megegyeztek az Aggteleken és Nagysápon talált bronzkori koponyákkal. Mivel az embertan megállapítása szerint, nincs végleges fajkeveredés, ez azt jelenti, hogy ha két rassz összeházasodik, kezdetben ott találjuk a két faj keveredett változatát, de idővel az egyik dominánssá válik.

Mi magyarok két ősi rövid, vagy kerek fejű faj variánsából származunk, melyek közös ősrre vezethetők vissza. Évezredek folyamán ebből öt különböző faji ág alakult ki:

1. A kaukázusi vagy turáni, amelyet úgy ismernek, mint az alföldi magyar faj.
2. A dinári vagy dél-magyarországi rassz, amely ikerváltozata az alföldi-nek.
3. A kelet-balti vagy balti-magyar faj, amely a Fekete-tenger és a Kaspi-tó térségében alakult ki.
4. Az alpi (alpesi) fajta.
5. A taurid vagy a hettita magyar faj.

Toronyi Etelka meglátása szerint az emberi koponya fejlődése a hosszú- (dolicocephalic), közép- (mezocephalic) és rövidfejűség (brachycephalic) felé mutat. Mind a három koponya-leletet megtalálták a Kárpát-medencében. A bronzkorban a rövidfejű koponyák százalékos kimutatása a Kárpát-medencében 36%.¹⁴

A három különböző koponya-jelleg eloszlása a mai Magyarország lakossága szerint a következő: a hosszúfejű vagy dolicocephalic a férfiak között, 1.03%, a nők között, 0.68%; a

¹² Csobánczi Elemér: Nagy Magyarország vagy nemzethalál, 1. Rész.: Horvát magyar kapcsolatok: 7. Dr. Vágó Pál cikke: „A tudománytalan turánizmus”

¹³ Csobánczi, I.m. 9. Kollmann: Europische Menschenrassen, 1882

¹⁴ Toronyi Etelka: A Kárpát-medence a kultúrák bölcsője és a magyarok őshazája, Buenos Aires, 1974

közepes vagy mezocephalic koponya a férfiaknál 10.20%, a nőknél 7.77%; a férfiaknál a rövidfejű vagy brachycephalic típus 39.84%, a nőknél 35.81%; a nagyon rövidfejű vagy hyperbrachycephalic a férfiaknál 48.93%, a nőknél 55.74%.¹⁵ Látjuk, hogy a rövid- és a nagyon rövidfejűség mutatja a magasabb százalék kimutatást. A kettő együttesen majdnem eléri a 90%-ot. A közepes típus kevesebb mint 10%, a hosszúfejű gyakoriság csak 1%. A fenti adatok szerint a hosszúfejűek alig számba vehetőek. Tehát úgy néz ki, hogy a nagyon rövidfejű, vagyis a hyperbrachycephalic rassznak van több eredője. A brachycephalic és a hyperbrachycephalic rassz Magyarország minden területén eléri vagy túlszárnyalja az 50%-ot. Délnyugat Magyarországon és a Nagyalföldön közel 100%-os a kimutatás. A koponya mérete jelzi az egyén értelmiségét is. A mediterrán dolicocephalic koponya-index gyakran 70 alá megy. Az átlagos magyar koponya-index általában 86.88, a német 83.65. (Bartucz, 370)

1892-ben, egy moszkvai embertani értekezleten Bogdanof orosz antropológus felhívta a figyelmet egy hosszúfejű koponya típusra, amelyet „Rjäsän” típusnak nevezett el. Egy közép-oroszországi kurgánban lelt ilyen példányokra. A koponyák többségét mezocephalic (közepes-) és dolicocephalic (hosszúfejű) típusként osztályozták. A koponya-indexek alig érték el a 79.5 szintet. (Bartucz, 377) Deniker, francia antropológus, e koponyákat az ugor típusú koponyákkal azonosnak tartja. Tschepukovsky szintén „Rjäsän”, Bunak pedig uráli típusúnak határozta meg. (Bartucz, 378) Mind e tények ellenére a finnugor feltételezés hívei a rövidfejű magyarokat a hosszúfejű ugoroktól származtatják, noha Bunak szerint „e faj eredete négy évszázadnál nemigen nyúlik régebb időre vissza.” (Bartucz, 379) Az előbb említett tényekre támaszkodva merül fel a kérdés, hogy a finnugor elmélet hívei mi oknál fogva próbálják származtatni a magyarságot e hosszúfejű fajtól? Számos kutató szerint a Bogdanof által felfedezett faj azonos ezzel a hosszúfejű ugor fajjal. A két típus közötti eltérés legszembevetőbb módon a hosszúfejű osztjákok között figyelhető meg.

Az alpi fajt több névvel illették. Ez is bizonyítja, hogy ez a faj Európában szélesan elterjedt. Az alpi rassz alig üt el a többi európai fajtól, ezért eredete még nincs meghatározva. Az alpi ember izmos, zömök, széles arccal, testalkati jellemzője még az erős rövid nyak, széles és hosszú törzs, rövid lábak karok és ujjak. Átlagos magasságuk 150-163 cm, átlagos koponya-indexük 85-86. Szemük kicsi és szélesan helyezkedő, orruk lapos, és a vége felfelé hajlik. E rassz sok helyen megtalálható Nyugat Európában.

Ripley az ősi alpi rasszból származtat bennünket. A finnugor koponyák a visszatérő Árpád népében csak egy nyolcad részt tettek ki. Az átlagos magyar koponya-index majdnem egyezik az alpival. (Bartucz, 387) A különbség a magasságban mutatkozik. Az alpi ember átlag magassága 163 cm, a miénk pedig 167.02 cm. Hajsziúnk és bőrünk 40%-ban világos. Ez azt jelenti, hogy a rövidfejű magyarok közel 50%-a világos jellegű. Ugyanakkor az alpi típusnak fekete a haja, és sötét színezetű a bőre, tehát nem származhatunk e fajtól. A magyar fajtában az alpi típus nem több mint 15%. Gyakoribb viszont azon a területen, ahol az idegen betelepülés nyilvánvalóbb, például a városokban. A falvakban azonban kevés példa található e fajtára. Leggyakrabban a szlávok és a svábok által lakott részeken fordul elő. Kijelenthetjük tehát, hogy ahol ez a fajta gyakoribb számban fordul elő, betelepült népséget jelez. Az Árpád-házi csontváz-leletek alátámasztják ezt a kimutatást. 55%-a a koponyáknak rövidfejű volt. A jelen magyar lakosság átlaga 89%-os rövidfejűséget mutat.

Deniker 1898-ban nyilatkozta, hogy az Adria mentén, valamint Bosznia, Dalmácia, Horvátország területein élt egy magas testalkatú, kerekfejű európai faj, kik többségben éltek e területeken. Ez a típus dinári fajként ismert. Az alpi fajtól magasságban és karcsúságban

---

¹⁵ Bartucz Lajos: A magyar ember, Budapest, 1938, 297.

különbözik. A Kárpát-medencében alakult ki ez a faj, és ma a magyar nép többsége. A visszatérő magyarok között is találni ebből a fajból. Csobánczi faji kapcsolatot tételez fel a magyarok és a horvátok között. „Első látásra a boszniai, szlavóniai és horvát faji kapcsolathoz hozzácsatlakozhatjuk a dalmáciai, dinári faj nagy részét is. Ezek az elszlávosodott népek nagyban elváltak embertanilag az északi szlávoktól.” „A horvátok, szlavónok, isztriaiak és a dalmátok mind kerekfejúek. Cephalic-indexük több mint valószínű, hogy meghaladja a 85-öt.”¹⁶

A dinári vagy délmagyar faj nagyon lényeges rassz a magyar népben. Nagy számban megtaláljuk a Nagy-Alföldön, Dunántúlon. E területeken a népesség 30-35%-át képezi. A jászok, kunok és a Hajdúság népei is e fajta leszármazottai. A dinári rassz még nagy számban található a Csallóközben, Palócföldön és az erdélyi magyarok között. Fizikai meghatározása a dinári típusnak a magasság és rövidfejűség; hátul lapos, keskeny arc, ívelt, néha sas-orr, jól kifejlődött izomzat, erős áll; a szem jól helyezett, barnás színű; barna vagy fekete szemek, valamint sötét barna haj. (Csobánczi: 12)

Anonymus teljes faj-leírást hagyott hátra. A IV. fejezetben így ír: „Maga pedig Almus ékes, de barna ábrázatú, fekete, de nagyszemű, magas, és karcsú termetű vala, kezei tömérdekek, és ujjai hosszúak valának. És maga Almus kegyes, jószívű, bölcs, jó vitéz és örömost adakozó vala mind azoknak, akik Scythia országában akkor vitézkedének.” (Csobánczi, 11)

Szent László koponyája és Béla herceg, macsói bán csontváza azt bizonyítja, hogy az Árpád-ház jellegzetességeit megtaláljuk a déli magyar típusban az egész Kárpát-medence területén, visszamenve az őskorba. Ez állítás a csiszolt kőkortól bizonyított. „A faj nem alakulhatott ki a Balkánon”, jegyzi meg Csobánczi. (11) A bronzkorban Mezopotámiából egy hasonló típusú népcsoport vándorolt a Kaukázuson keresztül Közép- és Dél-Európába. A Kárpát-medencei ősmagyar nép állandó kapcsolatban volt Mezopotámia népeivel.¹⁷ John Dayton és Toronyi Etelka kutatásai szerint ezek a népek ellentétes irányban, a Kárpát-medencéből vándoroltak Mezopotámiába, és onnan vissza, a Kárpát-medencébe, amikor a körülmények erre szorították őket.¹⁸

Sorainkban találunk egy másik rövid- vagy kerekfejú rasszt. Ez a *Turanid* vagy más szóval a turáni faj, amely a hunokkal, avarokkal és Árpád magyarjaival került a Kárpát-medencébe. Bartucz eredetileg ezt a fajt „kaukázusi-mongoloid”-nak nevezte, de legújabbban „alföldi” fajnak, vagy „Homo Pannonicus”-nak nevezi, mivel a Nagy-Alföldön és a Dunántúlon található legnagyobb számban. Különböző területű típusokból alakult ki ez a területi típus, az alföldi típus, amely nagy hasonlóságot mutat a *Turanid*, a turáni fajjal. „A magyar típus megtisztelő kifejezés, mert ez ilyen alakban és főleg ilyen fiziognómiával sehol máshol a világon nem található.” (Bartucz, 419)

Bartucz Lajos embertan kutató azon felfedezése, hogy ez a faj „sehol máshol a világon nem található” perdöntő bizonyíték a finnugor származási elmélet cáfolatára. Kizár bármilyen finnugor, vagyis szibériai származást, ugyanakkor bizonyítja azt, hogy a magyar nép nem bevándorló, hanem ősi autochton nép és az Árpád-i hazatérés csak egy újabb népvándorlási hullám, vagyis az utolsó hazatérés volt. A hazatérők beolvadtak az itt talált őshonos magyar fajú népbe, ezt az egyesült népet szervezte Árpád államalkotó nemzetté.

Az alföldi rassz az a típus csoport, melyet az embertankutatók előzőleg *Turkic* (török) típusnak neveztek. Magasságuk 165-166 cm. Jellemzőjük a nagy koponya, az arc kissé tatáros vágású, de nem lapos. Az orr fejlettebb, mint az ázsiai turáni rasszé. A szemek nagyobbak. A

¹⁶ Csobánczi, I.m. 11. Pittard Eugene: *Race and History*, 1926, New York, 257-259.

¹⁷ Dayton, John: *Minerals, Metals, Glazing and Man*, London, 1978, 50.

¹⁸ Botos László, *The Homeland Reclaimed*, Rochester, NY, 1995, *Hazatérés*, 1997

szemek színe világosabb, sárgás-barna. Az arc pirosas-barna, barátságos arckifejezés jellemzi. Az arcvonás gyengéd de határozott. A kezek, lábak rövidek. Minden külföldi antropológus kihangsúlyozza, hogy megjelenésük jó benyomást keltő. Mind a két nemre ki lehet jelteni, hogy jó kinézetű. „Amíg az alföldi rassz általában kissé esetlen és primitív jellegű, a dinári és előázsiai pedig nyers, durva, erőszakos benyomást keltő, addig az alföldi-rasz határozottan progresszív, s erőteljessége mellett is kecses.” (Bartucz, 421) Jelenleg a népesség 25%-át teszi ki Magyarországon az alföldi-rasz.

Mivel a magyar történelem folyamán többen haltak meg ebből a típusból azon a területen, ahol az alföldi rassz nép élt, (jelenleg Szerbia), feltételezhető, hogy Kr. u. 896 táján ez a rassz sokkal magasabb százalékban volt jelen, mint manapság.

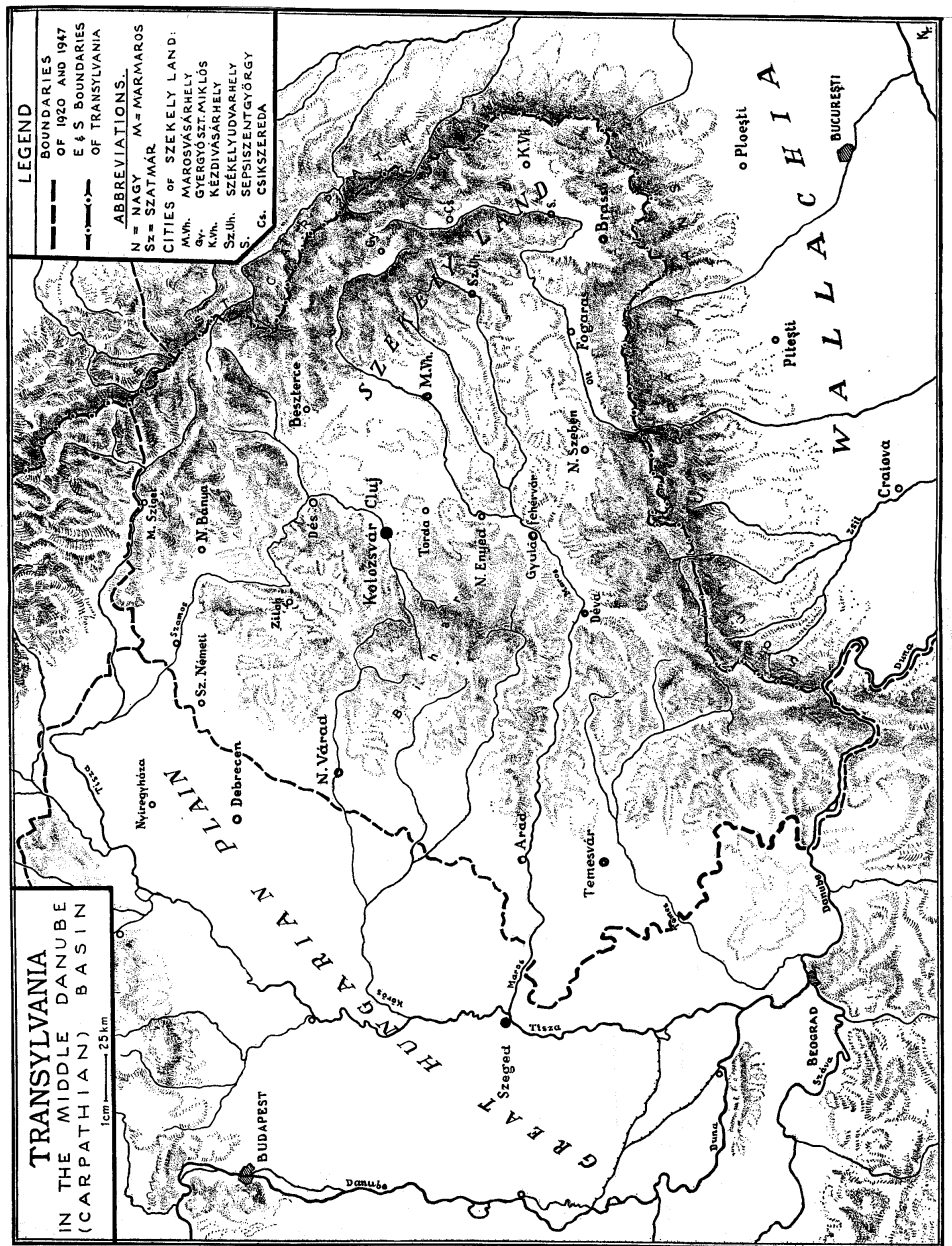
A bronzkorban nagy faji keveredés ment végbe a Kárpát-medencében. A mediterrán hosszúfejű rassz valami oknál fogva majdnem eltűnt a Kárpát-medencéből, és a magyar alpi rassz keveredve a dinári és a kelet-balti rasszal betöltötte e helyet. Úgy néz ki, ez a népcsera az első és a második bronzkori szakaszban történt. Ez a rassz új kultúrát és szokásokat vezetett be. Észlelhető ez a koponyalékelés megjelenésével, mely leleteket a szőregi temetőben ásták ki. (Bartucz, 443)

A magyarság ötödik rassz összetevője a Taurid rassz, amely csak 4-5%-ban van jelen. A hazatérő magyarok között is találtunk e rasszból. Fizikai jellegzetessége a magasság – 166-167 cm, idős korban hízásra hajlamos. Rövid karok és lábak, széles kezek és vállak. A koponya rövid vagy kerek. A koponya-index 85. Erdélyben és Dél-Magyarországon található. A Kaukázusban, Kis-Ázsiában és Perzsiában vannak tömegesen. Kaukázusi, Hettita vagy Örmény rassznak is nevezik őket, de Bartucz szerint ez megtévesztő. (Bartucz, 409-413)

Nyelvészeti szempontból nézve Magyar Adorján, Marjalaki-Kiss Lajos és legújabban Grover Krantz megállapítása szerint a magyar nyelv Európa legősibb nyelve, és ez a nyelv a Kárpát-medencében alakult ki. Grover Krantz nyilatkozta: „**A magyarság ősisége egyenesen meglepő; én mezolitikumi nyelvnek találom, amely megelőzi a neolitikumi kort.**”¹⁹ Emellett még azt is kijelenti, hogy ha ez igaz, akkor **a magyar nyelv tulajdonképpen a legidősebb helybeni nyelv Európában, vagyis az itt élők eredeti nyelve.** (Krantz, 72)

---

¹⁹ Krantz, Grover: Geographical Development of European Languages, Peter Lang, 1988. 10-11.19

3. Térkép

2. FEJEZET

ERDÉLY

Erdély tereprajza 12-14 ezer évvel ezelőtt alakult ki, egy világméretű katasztrófa következtében. A jégkorszaki emberiség többsége kihalt Európában. Néhány embercsoport bizonyos védett területen átélte ezt a katasztrófát. Az erdélyi Érc-hegység volt egy ilyen terület, ahol jelenleg a torockói magyarok élnek. A jégkorszak elmúltával ez az ősi nép gyors fejlődésnek indult. Európában elsőnek itt munkálták meg a földet, készítettek kerámiát, még égetett-zománcozott kerámiát is, amelynek előállításához 1700 Celsius-fokra volt szükség. Az ásványokban, ércekben gazdag terület lakói a fémek beolvasztásának, megművelésének technikáját is ismerték és gyakorolták.²⁰

A torockói magyarok ősei itt éltek Erdélyben, az Érc-hegység térségében, amelyet Gyalui havasoknak hívunk, a kalotaszegiek ősei pedig a Réz-hegység és a Meszes hegység térségében éltek. A csontváz-leletek hasonlósága az egyik bizonyíték erre. A Kr. e. 10 000 és 5000 között itt lakó ősnépet, aki szűzföldet vett birtokba, ma Körös (Kris) (Starcevo) kultúrának nevezzük. Valami oknál fogva kivándorolt a Kárpát-medencéből Mezopotámiába, majd innen vissza ősi földjére: a Kaukázuson át a Kárpát-medencébe. Nyomait megtaláljuk a Maros, Küküllő és a Szamos mentén. Ez a visszatelepült ősnép összekeveredett az eredetileg is itt élt és itt maradt ősnéppel, és így, együtt hozták létre a székely népet és kultúrát. Mivel Erdély gazdag volt ércekben, állandó kapcsolatot tartott fenn Mezopotámia, Anatólia, Égei és Egyiptom népeivel. Csalhatatlan bizonyíték erre egy tárgyi lelet. „Megint egy aranytárgy, amit a II. dinasztiai Kheneri fáraó sírjából szedtek elő. A lelet vöröses fémbevonatát vegyi vizsgálatnak vetették alá. Kimutatták, hogy egy antimon ötvözetéről van szó. Ezzel kapcsolatban A.R. Burne írja: 'A két fém, az arany és az antimon nem egyesül, csak egy harmadik ritka elem segítségével, amit *tellúr*nak – *tellúrium*nak neveznek.'” A geológusok csak három olyan helyet ismernek, ahol mind a három fém együtt megtalálható: Ausztrália, Észak-Amerika és Zalatna, Erdély. „Fel kellett tételeznünk tehát, mondotta A.R. Burne, hogy Kr. e. 3000 évvel, az egyiptomiak a Dunától északra fekvő Erdélyből kaptak aranyat.”²¹

Csobánczi említ egy további bizonyítékot az erdélyi és mezopotámiai kapcsolatokra: „Több hazai leletben fordultak elő ékszer gyanánt viselésre nem alkalmas arany karikák. Legtöbb a máramarosi kincsben, összesen 22 darab. A karikák súlyadataiban bizonyos törvényszerűség mutatkozik. A 9 grammot megközelítő súlyú egység többszöröseinek: hat-, tizenhét- és harminchatszorosának felelnek meg. Úgy az egység, mint annak többszöröse arra mutatnak, hogy hazánk ősnépei a BABILÓNIAI SÜLYRENDSZER-t használták.”²²

²⁰ Dayton, John: I.m. 50, 75, 80 oldalak.

²¹ Csobánczi Elemér: Östuránok 55. A.R. Burne: Minoans, Philistines and Greeks, Kegon, Paul, Trench, Trubner and Company, London, 1930, 78.

²² Csobánczi Elemér: Nagy Magyarország vagy nemzethalál, 3. Kötet, Kelet-Magyarországpusztulása és elrablása, 26. Révai Nagy Lexikon, II. kötet, Budapest, 1911, 3. „Aranyleletek” alcím alatt.

A mezopotámiai kapcsolat tényét támasztják alá a Torma Zsófia által felfedezett, ékírás jeleket tartalmazó kerámia maradványok is.

Egy rumán archeológus, N. Vlassa, 1961-ben feltárt egy ősi települést Tartaria, Rumánia területén (eredetileg Tatárlaka, Magyarország). Itt, többek között, három amulettet találtak, amelyeken írás volt látható. Az írás nagyban hasonlított a Jamdet Nasr típusú mezopotámiai írásra. A feliratokat megfejtették. Dr. Titov, szovjet kutató, az amulettek idejét Kr. e. 5000-re keltezi, és megállapítása szerint helyi agyagból készültek. Az amulettek kora tehát kétezer évvel megelőzi az Al Ubaid-ban feltárt hasonló leletekét. (Lásd: Botos: [Hazatérés](#) 158.) Ripley, amerikai kutató szerint a magyarok egy őshonos, autochton európai nép. (Csobánczi, 27)

A jelenlegi magyarság két népcsoportból alakult ki: az első csoport a Kárpát-medencei ősnép. A második egy olyan népcsoport, amely származásilag, nyelvileg, szokásaiban, hadászataiban egyezik a Kárpát-medencei néppel, kiket úgy ismerünk, mint fehér hunokat, és akik Indiából és Perzsiából jöttek vissza a Kárpát-medencébe Álmos és Árpád papkirály vezetésével, azon a területen keresztül, amit Dentumagariának hívunk (ez a Fekete-tengertől északra fekvő terület).

Számos bronzkori tárgy, fémolvasztó kemence és hamvasztásos temető bizonyítja, hogy Erdély meglehetősen sűrűn lakott terület volt már az őskorban. Különös érdekessége még ennek az ősi vidéknek a mesterséges halastavak létesítése.

Több ezer ilyen halastó létezett Erdélyben: Kolozsvár (Cluj), Torda (Turda) között, a Virágos- és a Brassó (Brasen) közelében levő Rakadó-völgyben. Erdélyben különben is gyakoriak a gátakkal elzárt kis völgyek. Ezek az elgátolt részek lassan feltöltődtek, így idővel a völgyek alja lapos síksággá vált. Mikor a tavakat később lecsapolták, ásatások során az egykori tófenék tömegével adott elő háló-súlyokat és egyéb bronzkori halász-eszközöket. Semmi kétség afelől, hogy egykor itt halastavak voltak, és az őslakosok használták a vizet itatásra, öntözésre és vízimalmok hajtására. Ivóvízre azért volt szükség, mert e területen kevés a víz, a források vize pedig gyakran sós. E tavak a rómaiak idejében még léteztek, nevük „piscina”. A visszatérő Árpád népe is használta még ezeket a létesítményeket. Később, a beszivárgó vlahok lassanként sorban lecsapolták e tavakat, mert mint pásztor-, legeltető népnek szükségük volt a területre. Az oláhok²³ „halasteu”-nek (halastó) nevezik ezeket. Nyilvánvaló, hogy a magyarból vették át a nevet. Mint érdekességet megemlítem, hogy a latin nyelvű középkori magyar törvénykönyv ezt a „piscina” szót használja, ugyanakkor a bukaresti vlah törvénykönyv „halasteu”-t említ.²⁴ Mindez egy újabb cáfolat a dáköromán elmélet ellen.

Szilády Zoltán tudósít arról, hogy Erdélyben a hegyoldalakon még mindig észlelhetők az ősi teraszos földművelés nyomai.²⁵ A teraszos mezőgazdasági rendszert már csak a magyarok és a szászok alkalmazzák. A rumánok kizárólag legeltetésre használják e teraszokat, bár egykori nyomuk még észlelhető. Szilády megemlíti, hogy amikor ő e tanulmányt írta, még nagyon kevés rumán kovács létezett. Itt ez cigány foglalkozásnak számított. A rumánok ez időben még többségben faeszközökkel, faszerszámokkal dolgoztak ezen a területen, ahol a fémeket már 3000 éve ismerték, és használták az őslakosok.

²³ Azon nemzetiségek, akiknek van magyar nevük ebben a könyvben minden rosszindulat, gúny és megalázás nélkül a magyar nevet fogom alkalmazni.

²⁴ U.o. 28. Sztripszky Hiador: [Az erdélyi halastavak ismeretéhez - régi és mai halastavak](#), Kolozsvár, 1908

²⁵ U.o. 29. Szilády Zoltán: [A mi Erdélyünk](#), Budafok, 1922

Cholnoky Jenő írt egy érdekes magyar földrajzi tanulmányt.²⁶ E könyvből különösen az erdélyi városok nevei érdekelnek bennünket. A rómaiak Kolozsvárt „Napoca”-nak nevezték, a rumánok „Cluj”-nak. A rómaiak Tordát „Potaissa”-nak nevezték, a rumánok Turda-nak. Gyulafehérvár római neve „Apulium” volt. Az oláhok a magyar nevet fordították le „Alba Julia” alakban. De ha már dáció-római leszármazottnak tartják magukat, akkor legalább illő lenne, hogy emlékezzenek Dácia fővárosának nevére. A dáciaiak „Sarmisegethusá”-ját a rómaiak megváltoztatták „Ulpia Traiana”-ra. Árpád viszont, mivel csak várromokat talált itt, „Várhely”-nek nevezte el. A magyar nevet fordították ősi szláv nyelvükkel a rumánok „Gredistye”-re. (Cholnoky, 92) Ez egy újabb fellebbezhetetlen bizonyíték arra, hogy nem volt semmiféle hagyományátvétel a dáciaiak és oláhok között. Dákó-római származásról nem beszélhetünk, mivel az oláh nép a Balkánon alakult ki azon a területen, melyet „Rumelia”-nak hívunk. Ezért is kapták a „Rumuni” és nem a „Románia” nevet.

Csobánczi meglátása szerint a nemesség bűne, hogy nem állította meg a vlachokat, és beengedte őket Erdélybe. A Habsburgoké pedig, hogy támogatták ezt a beszivárgást. Azzal a szándékkal tették, hogy bennünket, magyarokat gyengítsenek, hogy végül is – ami sikerült is nekik – leigázhassanak. Ezt tervezték évszázadokon át. A katonai térképeken, melyeket Bécsben készítettek, amikor csak lehetett, mindig oláh nevet használtak magyar városokra, településekre és földrajzi nevekre. Ezzel azt a látszatot keltették, hogy minden név oláh eredetű. Nagyon sok történelmi ferdítést e térképek segítettek elő.

A rumánok Franciaországnak köszönhetik, hogy Erdélyt Rumánia részévé tették. A második világháború kezdetén a rumánok Franciaország és a Szövetséges Hatalmak oldalán álltak. Amikor Németország megszállta Franciaországot, és úgy nézett ki, hogy a németek győznek, azonnal átálltak a németek táborába. Később, amikor a németek erőt vesztek, azonnal újra a Szövetségesek oldalára táncoltak. Ezzel a tetteikkel a Szovjet előtt megnyitották a kaput a Kárpátokon át Európa szívébe. Ilyen előzmények után került sor Magyarország szétdarabolására, s így sikerült meggyengíteni azt a közép-európai évezredek erős nemzetét, amely mindaddig képes volt feltartóztatni a keletről nyugat felé és nyugatról kelet felé irányuló erőket.

Ennek a befolyásolt, vagy meggondolatlan határozatnak, Magyarország hatalmi legyengítésének, az lett az eredménye, hogy meghatározatlan időre amerikai erőkre hárult Európában a békefenntartás feladata. De mi fog történni akkor, ha az amerikai adófizetők megsokallják az európai békefenntartást? Előrelátó politikusok, mint a francia külügyminiszter Briand és az olasz miniszterelnök Nitti, helyes következtetést vontak le, amikor úgy nyilatkoztak, hogy a Nagy hatalmak súlyos igazságtalanságot követtek el Magyarországgal szemben. (Lásd Függelék A.)

---

²⁶ U.o. 29. Cholnoky, Jenő: A föld és élete. Magyarország földrajza., 92.

3. FEJEZET

IDEGEN „VENDEGEK”

A 9. és 10-ik században a hazatérő magyarok²⁷ Európában egyedülálló szabadságot és függetlenséget élveztek. Nem volt szolga és alárendelt. A hűbéri Európa ezt akarta elpusztítani, még mielőtt elterjed a híre, és népeik ugyanezt a szabadságot követelik maguknak. Ez időben Magyarország Európa legnagyobb katonai hatalma volt. I. Ottó, német császár, számtalan esetben megpróbálta leigázni. A Lech-mezei csatát a történelem kivételesen megörökítette. Ez volt az első számottevő német győzelem fölöttünk, 955-ben. Úgy emlékeznek erről azóta is, mintha egy végső győzelem lett volna fölöttünk. A valóság az, hogy 75 évig ezután a „végső győzelem” után, még mindig a földrész legnagyobb hatalma maradtunk, és megakadályoztunk minden ellenünk irányuló támadást, beleértve I. Ottót is. A Lech-mezei csata után a történészek úgy említik nemzetünket, mint egy levert, tönkrement nemzetet. Pedig I. Ottó katonailag nem volt képes arra, hogy meghódítsa Magyarországot. Ezért cselhez folyamodott. A kereszténység felvételét használta fel célja elérésére. Quedlinburgban Kr. u. 973-ban szervezett egy német-magyar egyesülést. Pilgrim Püspök VII. Benedek Pápához címzett levelében írja, 974-ben: „A szövetség nyomán létrejött béke alkalmával élve megkezdtük a hittérítői tevékenység gyakorlását.”²⁸ A Quedlinburgi Egyezményrel kapcsolatban az az érdekes, hogy minden fennmaradt német okmány kizárólag a keresztény hittérítést említi. Ez volt nemzetünk erővesztésének, függetlensége elvesztésének kezdete. Ottó elhatározta Géza összeházasítását egy német hercegnővel, Adelhaid-del. Az egyezmények szerint Géza, a nagyfejedelem vagy kagán, megnyitja az ország határait német betelepülőknek. Ez volt az egyetlen út a németek részére Magyarország erejének megdöntésére. A Quedlinburgi Egyezmény kimondta, hogy visszavonjuk határhozainkat a gyepűkről, beengedjük a hittérítőket és bárki mást, aki betelepüdni kíván. Megengedjük templomok építését, plébániák létesítését, és nem lesz semmiféle korlátozás a hittérítésben. Géza kagán feleségül veszi Adelhaid-et, és ígéretet tesz tisztségek és földbirtok adományozására az Adelhaid-del érkező tízezer testőrnök, kik valósággal megszállták a királyi lakhelyet.

Géza fia, Vajk, 1000-ben megkeresztelkedik, és felveszi a keresztény „István” nevet. Később szentté avatják, és ma Szent István néven ismert. Ebben az időszakban a nép nyelve egységesen a magyar volt, csak tájszólásbeli különbségek léteztek. Ezért figyelmeztette fiát I. István: „Az egynyelvű és egyszokású ország gyenge, és esendő.”²⁹

I. István az ország leghatalmasabb földesura lett. Az értéket és királyságának erősödését azonban nem a föld mennyiségében, hanem az ott élő nép számában látta. Ezért megnyitotta az ország határait a betelepülésre. Jöttek németek, olaszok, csehek, szerbek, oroszok, lengyelek és még sok más nemzetiség. Ugyanakkor az egyház nem engedte a magyar testvérnépek betelepülését azzal az indoklással, hogy „pogányok”, vagyis nem keresztények. Ilyenek voltak pl. a kunok és besenyők, kik tőlünk keletre éltek, szintén a turáni nyelvcsaládba tartoztak, és

²⁷ Ezt a kifejezést használok a helytelen „honfoglalás” szó helyett.

²⁸ Grandpierre K. Endre: Magyarok Istenének elrablása, Budapest, 1993 222.: idézte Endlicher: Monumenta Árpádiana, 131.

²⁹ Halmi Dezső: Trianon gyökere, Ősi Gyökér, Jan-Feb, 1978, 30.

hasonló szokásaik voltak. I. István az Enns és a Lajta folyók közét adományozta oda a németeknek. Átvette a frank rendszert a belső erő megosztása, és a lakosság védelmi rendszerének megszervezése területén. A királyi vagyon kezelését várakban az ispán (*curtis*) látta el. A várakat a várkatonaság és a környék népe védelmezte. A tisztartók, a vár urai is kevés kivétellel majdnem mind idegenek voltak. I. István adómentességet adott az idegen „vendégeknek” ugyanakkor, amikor a magyarokat megadóztatta, utakat, templomokat építtetett velük, és a papok eltartását is tőlük követelte meg. Lassan kicsúszott a föld a lábaink alól. Elvesztettük az ősi visszafoglalt földet, állatainkkal együtt, mely idegenek kezére került.

A XII. és XIV. században németek nagy tömegben telepedtek le az Elba folyótól keletre, ahol ez időben szláv népek éltek (Szilézia, Holstein, Poroszország). II. Géza (1141-1162) idejében ezek a németek magyar területre húzódtak, a Királyhágó, Szepes, Bereg, Ugocsa és Bihar megyék területére. A királyi megyéi területet adományozott a lovagrendnek, s a lovagrendhez tartozók magukkal hozták saját kézműveseiket, kik e területen kiszorították a mieinket. A tatárjárás után IV. Béla (1235-1270) szintén támogatta az idegen betelepülést. Ez időben kun rokonaink települtek be, és a leghűségesebb magyarokká váltak. A történészek nem említik azt, hogy mennyi magyar vér folyt el Nyugat védelmében.

A mohácsi csatában (1526) sok vért veszítettünk a török elleni küzdelemben, Nyugat védelmében. A vérontás hiábavaló volt, mert végül is elvesztettük függetlenségünket. Átengedhettük volna a törököt hazánkon, hiszen csak átvonulást kért, mivel háborújuk nem ellenünk, hanem a Habsburgok ellen irányult. Csak akkor fordultak ellenünk, amikor megtagadtuk II. Szulejmán kérését. Ha elfogadtuk volna, akkor a 150 éves megszállás soha sem következett volna be, sem a 400 éves Habsburg elnyomás. A magyar nemzeti érdek szempontjából ez sokkal előnyösebb döntés lett volna. Hiszen az I. István utáni öt évszázadban nem a törökök pusztították népünk legjobbjait, hanem a németek és osztrákok, kik állandóan meghódításunkon fáradoztak. A mohácsi csata után ez sikerült is nekik, 1526-ban, amikor I. Ferdinánd, osztrák császár magyar királlyá koronáztatta magát. Uralmuk közel 400 évig tartott. Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc és az 1848-as Habsburg ellenes magyar szabadságharc után a Habsburgok kegyetlen bosszút álltak, és újabb idegeneket telepítettek be további gyengítésünkre.

A XIII. században egy lassú vlach betelepülés indult el hazánkba a Kárpátokon át, a Balkán térség felől. Mint pásztornépek érkeztek, és települtek a Havasok oldalaira. Itt a magyar adózási rendszer nem igen érte el őket, így gyarapodhattak évszázadokon át számban és javakban. Buda felszabadulása (1686) és a török megszállás után a Habsburgok nem engedték meg népünk visszatelepülését eredeti lakóhelyeikre. Helyettük Európa minden nemzetiségéből telepítettek be, legfőképpen rác³⁰, szláv és német csoportokat.

Gyengítésünkre sovíniszta, nacionalista híresztelés kezdődött az első világháború előtt a jugoszlávok, csehek és rumánok részéről. Ezt a magyarellenes propagandát kiszélesítették Nyugatra is. Mindebben az a legfelháborítóbb, hogy a rágalmozási hadjáratot a Habsburgok, s maga a „magyar” király is támogatta hamis térképekkel, azt a látszatot keltve, hogy a kisebbségek néprajzi határai még mélyebben belenyúlnak az „elnyomó” magyar területbe.

1920-ban Ausztria egészen Hegyeshalomig követelte magának a hozzácsatolandó terület határát, melyet most Burgenlandnak kereszteltek el, de eredeti neve „Örség”, majd „Lajta Bánság” volt. Ezzel a követeléssel az osztrákok (németek) egy 900 éves egyezményt szegtek meg. Amikor I. István feleségül vette a német-római császár fiatalabbik leányát, aki úgy szerepel az

³⁰ A IX. században a szerbek felvették a kereszténységet, főzsupát választottak, aki Ráskában székelt, melynek jelenlegi neve Novi Pazar, szerbiai terület. Ebből a „Ráska” névből alakítottuk ki a szerbek magyar nevét, így „rác”.

okmányokban, mint „Giesel”, „kezesség, biztosíték”. Magyar történelmünk ezt a „Giesel” szót, amely hasonlít a Gizella leánynévre, írta át, és fogadta el a királykisasszony nevéként, mint Gizella. Felmerül a kérdés: mire volt ő a kezes, a biztosíték? Az Árpád-kori okmányok áttanulmányozásából derült ki, hogy Géza, I. István apja, jószántából, önként odaadományozta a német-római császárnak a bécsi medencét, azzal a feltétellel, hogy a jövőben a németek soha semminemű területi követeléssel nem lépnek fel ellenünk. Erre volt biztosíték „Gizella”. Az osztrákok ezt a 900 éves egyezményt szegték meg Trianonban, amikor saját szövetségesük ellen fordultak területköveteléssel. 261 618 magyar élt itt, Burgenland területén (4020 km²), akik azután osztrák állampolgárokká lettek. Trianonban a korábban említett térképekre hivatkozva a csehek és a szlovákok maguknak követelték az ősi magyar földet egészen a Dunáig, a rumánok Gyulafehérvárig, a jugoszlávok pedig Szegedig. Az osztrákok, mint már említettem, Hegyeshalomig.³¹

A magyarlakta területek elvesztése megkezdődött már jóval az Árpád-féle hazatérés előtt. Keleten volt a legnagyobb területvesztés. Mindaz a terület, ahol most rumán népek élnek magyar rokonnépek ősterülete volt. A régészet bizonyítása szerint, a kő- réz- és bronzkortól kezdve már feltételezhetjük, hogy magyar fajú népek éltek ezen a hatalmas területen, a Kárpátoktól a Don folyóig. A torockóiak az erdélyi Érchegységben, a kalotaszegiek a Rézhegységben, a székelyek Erőd területén Háromszék megyében, a csángók Moldvában, a kunok és besenyők Besszarábiában és a Havasalföldön (Wallachia). A XIII. századig ezek a népek megtalálhatók az itt említett területeken. Csobánczi említi, hogy a XIII. századig az oroszok csak Novgorod területeit töltötték föl.³²

A nyelv magában nem elégséges egy nép hovatartozásának meghatározására. Itt figyelembe kell venni az embertan, a régészet, a néprajz és a népművészet mondanivalóit. Csobánczi nézete szerint, ha megvizsgáljuk a rumán nép kilétét, akkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy nagy részben elrumánosodott magyarok. (Csobánczi, I.m. 3) Én inkább elrumánosodott kunoknak vélem őket.

A legnagyobb magyar város Budapest után Bukarest, 320 000 magyar lakójával. A Don és a Dnyeper folyók közti területen fekvő Ukrajna lakossága pedig az ősi szittyá, hun valamint a orosz nép származéka, akitől az oroszok nevüket is kapták (Russian). Innen az orosz és magyar ének és zene hasonlósága. Egyes népcsoportunk ugyanarról e területről jött vissza a Kárpát-medencébe (Ukrajna).

A magyar nemzetek, vagy törzsek között találjuk a Tarján, Jenő, Gyarmat, Nyék és a Megyer neveket. Ez utolsó adta nevünket, a magyart. Kr. u. 760 körül e nemzetek a Don és a Dnyeper területein telepedtek le.

E területtől keletre helyezkedtek el a Kéri, a Keszi és a Kürt nemzet, ősi szittyá vagy hun leszármazottak. A Kazár Birodalom nyugati határa egybeesett e nemzetek területi határaival. Ez a három később egyesült az előbb említett rokon nemzetekkel.

Az 1926-os Madrasi Régészeti Kongresszuson az indiai-hun kapcsolatokat tárgyalva megállapították, hogy a fehér hunok, vagyis az eftalita hunok, akik Atilla³³ idejében a Perzsa Birodalom határánál éltek, uralták az indiai negyven fejedelemséget. A négy magyar nemzet: a

³¹ Halmi Dezső: I.m.

³² Csobánczi, Elemér: Nagymagyarország vagy nemzethalál, 3. Fejezet. Kelet-Magyarország pusztulása és elrablása, 3.

³³ Helytelenül így írják Atilla nevét: „Attila” de én elfogadom Professor Badiny Jós Ferenc javaslatát e névre. Atilla az ősi Volga folyó után kapta nevét, amely az Etel volt. Etel vagy Atil értelme „életadó víz”. Az utóraggal „la” az értelme „életadó víz” – Atil-la.

Megyer, Tarján, Jenő és Gyarmat fehér hunok voltak, akik Indiából visszatértek a Kárpát-medencébe. Ez, mint tény megtalálható Pakisztán és India történelmében. Kr. u. 710-ben a fehér hunok döntő csatát vesztek a hódító arabok ellen. E vereségből kifolyólag a Megyer, Tarján és Jenő nemzeteknek szét kellett válniuk a többi nemzettől, és nyugat felé húzódtak. Vándorlásuk során találkoztak a pártus eredetű Nyék nemzettel. 734 és 740 között nagy forradalom tört ki a Kaukázus térségében. Ennek következtében a fehér hunok a Kaukázus másik oldalára költöztek, és 760-ban a Don és a Dnyeper közén telepedtek le. Ez az a terület, amelyet a bizánci történészek Dentumoger néven említenek. Az itt élő népeket turknak (töröknek) nevezzük. Csobánczi szerint kétségtelen, hogy a fehér hunok a scytha, (szittyia) nép származéka, ugyanúgy, mint a kunok, kazárok, bolgárok, avarok, palócok, úzok, alánok és besenyők. Az itt sorolt nemzeteknek a nyelve ugyanaz volt, mint a fehér hunoké, vagyis a jelenlegi magyar. A nyelv csak annyiban különbözött egymástól, mint a jelenlegi tájszólásbeli eltérés a palóc, székely, göcsei és csángó között. (Csobánczi 5)

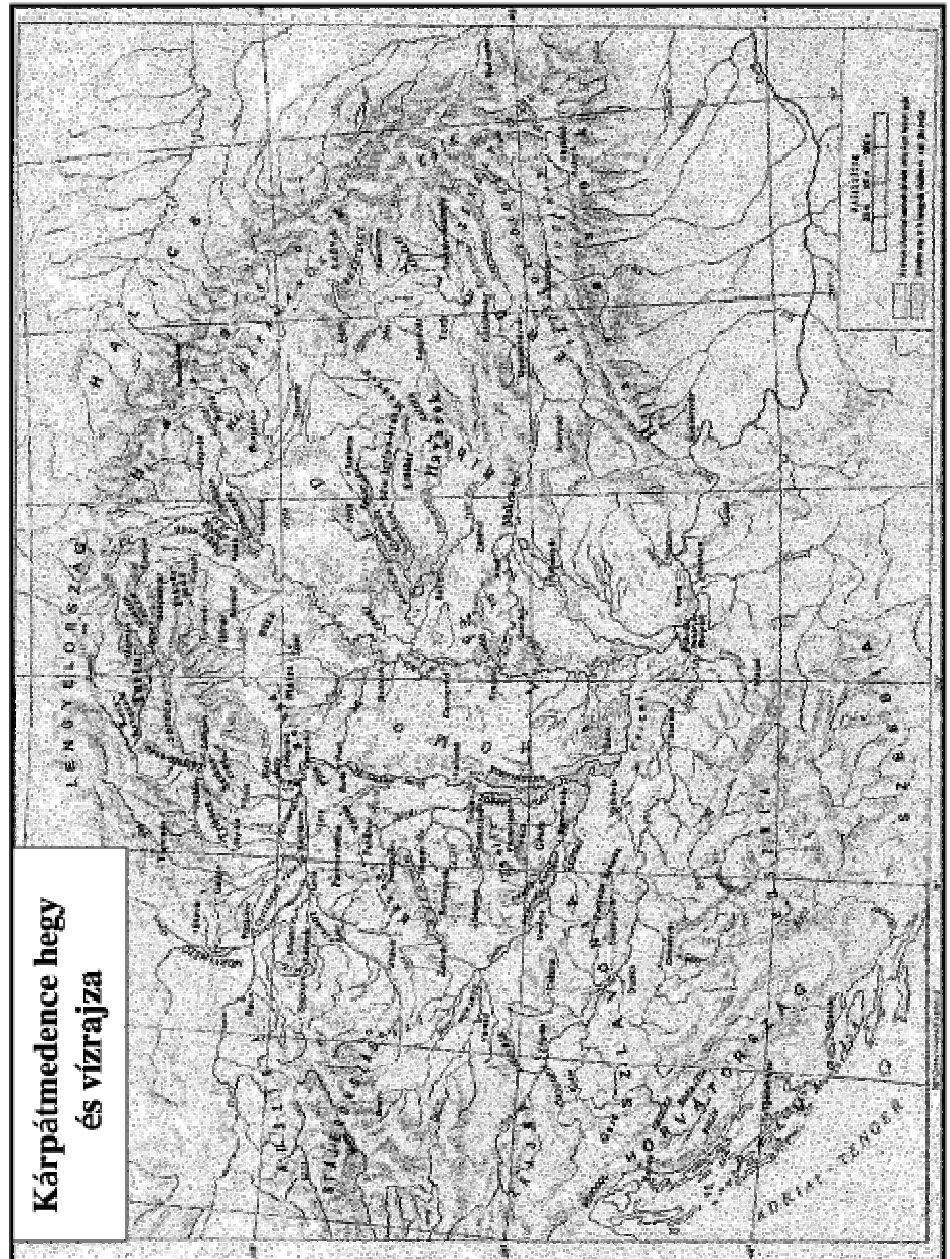
Az újabb kutatások, a kínai nyelv megismerése érdekes dolgokról tudósítanak bennünket. Azt tanítják iskoláinkban, hogy a csángók „oda csángált” magyarok maradványai. Elképzelhetetlen, hogy egy ősi népcsoport ezzel a névvel illetté magát. Én sohasem fogadtam el ezt a magyarázatot. Dukai Takách Gusztáv egyik tanulmánya talán véglegesen elfogadtat velünk egy újabb nézetet a csángó név kialakulásáról, mert ez ideig a magyarázatok mind lekicsinyítő feltételezések. Dukai Takách Gusztáv tudósítása nyelvészeti és történelmi jelentőséggel bír. „A kínai Szecsuan (Szécsény) tartományának nyelvjárásában „csángó” a neve a parasztnak. A „csán” falut jelent, a „gó” pedig lakót.”³⁴ Ez távoli ősiségre mutat, abba a korba, amikor a falulakó (csángó) elnevezés fejlettebb életformát jelentett, mint a vándorló pásztor élet. A „csán-gó” fogalom fennmaradt a Távol-Keletről visszajövő hunok szókészletében, akik előtt a földművelés ismert volt. De mindaddig e kifejezést (csángó) magukra nem alkalmazták, amíg a vlach vándor pásztor népek nem érkeztek meg a szomszédságukba. Ekkor, ősi turáni ragozó nyelvük felhasználásával, a vlach vándornépektől való elkülönülés miatt nevezték magukat így, **mert csángó nevük épp az ellenkezőjét, falulakót és nem „csellengőt”, „csángálót” jelent.**

Az antropológiai kutatás azt bizonyítja, hogy a magyar rassz megegyezik az ősi európai rassz nép-jellegzetességével. A különböző származás-elméletek létrehozói, hirdetői fetételezik azt, hogy a népek legtöbbje nem ismeri saját történelmét, ezért mernek hirdetni kitalált, hamis elméleteket.

Zanaide A. Ragozin történész helyesen azt állítja, hogy a magyarok eredete turáni, s hogy Európában ők vannak megáldva a legnagyobb értelemmel.³⁵ A bizonyíték a magyar elsőbbségre a Kárpát-medencében, melyet mi ősi szuverén területnek tekintünk az, hogy elődeink mint 9000 éve őshonos telepések adták e táj ma is használt földrajzi neveit.

³⁴ Dukai Takách Gusztáv tanulmánya: „Csángók Moldva Havasalföld turáni népei”

³⁵ Csobánczi, I.m. 6., Zanaide A. Ragozin: The Story of the Nations, the Story of Chaldea - from the Earliest times to the Rise of Assyria. N.Y.G.P. Putnam's Sons, London, T. Fisher Unwin, 1856, 139.

4.sz. térkép

Terület mely a X.-XIII. századig magyar népek fenségterülete volt.
5.sz. térkép

Árpád papkirály magyarjai, amikor visszatértek a palócok és székelyek kérésére, és szervezésükbe vonták e térséget, ugyanazt a nyelvet beszélték, mint az itt élő ősnép: a magyart. Röviden: Árpád nem hódított, nem igazott le egy népet sem, hanem letelepítette népét az itt élő rokon népek közé, velük elvegyülve, beolvadva. A Kárpát-medence a turáni szittyá-hun népek ősi anyaföldje volt.

Bizonyos területeken az ott élő népek szokása, nyelve minden különösebb változat nélkül egységesen fejlődött. A múlt távlatában, a Kárpát-medence egy ilyen terület volt. Egységes volt a nyelvfejlődés, a faji jellegzetesség, a szokás, a népművészet, az Isten-imádat, a Napisten, a Baal/Bél és a Babba Mária,³⁶ Szép Szűz Mária imádata.

Az utolsó században egy régi igyekezet kelt újra életre: összetörni ezt a Kárpát-medencei egységet, beleértve a népi egységet is, idegen betelepülőkkel, és felosztani a területet. Új műállamok alapításával, nem természetes határokkal, mint Csehország, Jugoszlávia, mely államok nem állták ki az idő próbáját, mert maguk omlottak össze az első nehézségek idején, minden külső beavatkozás nélkül. A magyarok elnyomása, kiirtása még mindig tart. A székelyek kiirtása Erdélyben a rumánok által, a baranyai magyaroké Délvidéken a szerbek által, a palócoké Felvidéken a szlovákok által, a csángóké Moldvában a rumánok által és a magyaroké Kárpátalján az ukránok által. E jogtalanságokról a következő fejezetekben majd bővebben szólok.

A X. században a Kárpát-medencétől keletre eső terület egészen a Don folyóig magyarlakta terület volt. A korabeli bizánci történészek ezt a részt „Dentumoger”-nek hívják. Kijev városát az itt élő magyar népek alapították, és Keő-nek vagy Kő-nek nevezték el. Ősapáink e területről a Búg folyótól nyugatra települtek a Dnyeszter, Prút és a Szeret folyók területére, melyet „Etelköz”-nek neveztek el, valószínűleg Eteléről, Atilláról. Ez a terület ma Rumánia része. A nyugati magyar határ egy időben az alsó-Duna volt, melyet mi „Havasalföld”-nek nevezünk, szintén Rumánia része. Az Árpád-ház uralkodása alatti időben rokon fajú magyar népek települtek e területre, besenyők és kunok. Később a Gyula nemzet vándorolt e területről Erdélybe, ahol összeházasodott az ott élő Keszi nemzettel, és átvette tőle a vezető szerepet.

A XIII. században a magyar történelem folyama végleg megváltozott. IV. Béla (1235-1270) erős kézzel megpróbálta visszatartani a tatár hódítást, de nem tudta megakadályozni népünk pusztulását. Dzsingisz kán fia Okdaj kán elhatározta Európa meghódítását. Batu kán főparancsnok fölajánlotta IV. Bélának, hogy egyesüljön vele Európa ellen, mivel úgy is testvér turáni népek, és elismeréssel bír a magyar néppel szemben. IV. Béla visszautasította az ajánlatot. A tatár hadak vezérei, Szabutáj és Batu kán, miután egyenként megverték a népeket kik Dél-Oroszország területén éltek, 1241-ben elérték a Kárpátokat, és itt három csoporttá alakultak. A legkisebb had észak felé húzódott, és Liegnitz-nél megverték a náluknál sokkal népesebb egyesült német, lengyel és morva hadakat. E vereség után a morva (cseh) király otthagya országát, és a morvák minden ellenállás nélkül, engedték a tatárokat hazánk felé vonulni. A Liegnitz-i győzelem után a tatárok 150 000 harccsal, (három haddal) hazánk ellen törtek. A főhad megverte Dénes nádor hadát, a Vereckei hágónál. Vácnál legyőzték Ugrin püspök Esztergomi hadát. Itt bevárták a Liegnitz-ből érkező Orda csatlakozását. A harmadik had Bogutáj kán vezérletével Erdélyre támadt, és megverte a vajda seregét. 1241. április 11-én a Sajó folyó mentén, Muhi pusztánál, a magyar hadak első ízben találkoztak a tatár hadakkal. IV. Béla öccse, Kálmán herceg, Ugrin püspökkel visszaverte Batu kán támadását. A második tatár támadást is sikeresen feltartották. Ekkor érkezett meg Sejbán kán. Körbefogták a magyar tábornokot, mely szekerekkel volt körülvéve erősségül. A tatárok megölték az egész tábornokot a vezetőikkel együtt, 50-60 ezer embert. Csak

³⁶ Daczó Árpád, Ferenc Rendi szerzetes: Csíksomlyó titka, Pallas Akadémia könyvkiadó, Csíkszereda, 2000

Kálmán hercegnek sikerült kimenekülnie, de sebesülésébe ő is belehalt. Béla királynak első szándéka volt hogy meglátogassa öccsét, és utána új hadseregtoborzás céljából Horvátországba és a dalmát tengerpartra menjen. Azonban Babenberg Frigyes, Ausztria hercege, rábeszélte, hogy menjen vele „egy biztonságosabb útvonalon” Hainburg és Bécsújhelyre. Rábeszélése jószándékúnak tűnhetett, hiszen nem sokkal korábban az osztrák (Harcias) Frigyes kíséretével a magyar királyi udvarnál vendégeskedett. Egykori hírforrások szerint Batu kánnak a magyar királyhoz irányított követeit Kassa körzetében legyilkolta, s ez az orvgyilkosság volt a legközvetlenebb oka a mongolok támadásának.

Amint azonban Béla király osztrák területre érkezett, Frigyes herceg elkoboztatta minden kincsét, és megfenyegette, hogy ha nem fizeti vissza a hadisarcot, melyet II. Endre királyunknak fizetett 1235-ben, és ha nem adja neki a három magyar nyugati vármegyét, név szerint Moson, Sopron és Vas megyéket, akkor kiszolgáltatja őt a tatároknak. IV. Béla 2000 ezüst márká lefizetésére és a három magyar vármegye átadására kötelezte magát. Ez az a terület, amelyet Trianonban Burgenlandként csatoltak el tőlünk. Frigyes herceg ezután betört hazánkba, és elfoglalta a győri várat, ugyanolyan kegyetlenül pusztítva a lakosságot, mint azt a tatár tette keleten. Ezzel rákényszerítette a királyt a megyék átadására. Röviddel ezután Győr lakossága visszafoglalta Bábentől a várat. De a három vármegye várait, melyet Babenberg zsarolásként szerzett meg, megerősítette, hogy a magyarok ne tudják visszafoglalni. A német történészek ezt a műveletet, a várak megerősítését, úgy mutatják be, mint a Nyugat tatár-elleni védelmező stratégiáját. Évekkel később IV. Bélának sikerült visszafoglalnia Frigyesről az elzsarolt vármegyéket. Frigyes a háború során életét vesztette. 1920-ban az osztrák politikusok „Die Sendung Oesterreich im Donauraume” okmány alapján követelték e terület, az Őrség, „visszaadását”. Csobánczi ezt az eljárást találóan „genszterizmusnak” nevezi .

A tatárjárás után Magyarország annyira elnéptelenedett, hogy néhány napi lovas-kocsiutazás után is alig lehetett találni egy lelket. Az emberek hegycsúcsokon, mocsarak és ingoványok között tengették életüket. Amerre a szem ellátott, hullák, csontvázak és leégett házak voltak mindenfelé. Ebben az időben jelentek meg először a vlachok, nyelvünk szerint oláhok, a Havasalföldön, a későbbi Wallachia, az Al-Duna térségében.

A magyar történeti jegyzetek először 1222-ben jegyezték fel, hogy balkáni pásztornépek vándorolnak az ország déli területére. IV. Béla megengedte betelepedésüket, mert az országnak szüksége volt népfeltöltésre. Az első oláhok az Olt folyó völgyében telepedtek le, később Etelközben, és gyorsan elszaporodtak. Először a király engedelmével jöttek, telepedtek le. Később tömegesen, titokban szivárogtak be a Balkánról. 1296-os magyar népszámlálás szerint a számuk a Kárpát-medencében 15 000 volt.

1100

1350

Erdély és Rumánia (Osterhaven)
6.sz. térkép

4. FEJEZET

AZ OLÁHOK RÖVID TÖRTÉNELME

Csobánczi írja, hogy a vlach név az őstörténelemben nem szerepel (Kelet Magyarország, 15 old). A fejezetben felsorolt adatokat többnyire e tanulmányból vettem át. Az oláhok a „rumán” nevet a Berliini Konferencián, 1878-ban kapták Gróf Andrássy Gyula javaslatára. A szó helyes formája „rumán” (Rumánia) és nem „román” (Románia), mint ahogy most használják, ami tudatosan megtévesztő, mert feltételezi, hogy valamiféle kapcsolatuk van Rómával. Miklosics és Hunfalvy nyelvészek a rumán nyelvet a Balkánról, Kr. u. a X. századtól eredeztetik. Az a feltételezés, hogy az oláh nyelv Dáciában, Erdélyben fejlődött volna ki, helytelen, mert ezt maga az oláh nyelv cáfolja meg, ugyanis az oláh nyelv valójában egy elrumánosodott szláv nyelv. Cihac, egy oláh nyelvész, tanulmányozta az oláh szókészletet, és arra a következtetésre jutott, hogy az oláh szóállomány 45.7%-a szláv, 31.5%-a latin, 8.4%-a török, 7.8%-a görög, 6%-a magyar és 6%-a albán eredetű. (Csobánczi, I.m. 15)

A szláv szavak csak akkor kerülhettek az oláh nyelvbe, amikor a szláv nép kapcsolatba került az oláh néppel. Ez a kapcsolat azonban csak Kr. u. a VII. században volt lehetséges, mert a szlávok csak akkor érték el a Balkánt. A rómaiak Kr. u. 271 és 1000 között nem említik, hogy Erdélyben találtak volna latin nyelvű népet. Nincs kétségünk afelől, hogy a nyelv a Balkán félszigeten alakult ki, úgy, hogy az epirusi pásztornép, a török, a görög és magyar nyelv mind rajta hagyta bélyegét.

A XIII. század első felében Brassó, Hunyad, Alsófehér és Fogaras megyékben alig éltek még oláhok, és ekkor még nem volt állandó lakhelyük. Ide-oda vándoroltak állatjaik után. A század végén kilenc állandó oláh településről értesülünk. A XIV. század közepén már 24-ről tudunk. Minél jobban terjeszkedett a török a Balkán felé, annál nagyobb számban jöttek, menekültek az oláhok biztonságosabb területekre, Erdély, Moldva, Besszarábia, Havasalföld vidékére. Ekkor még nem kellett e területeken félni a török betörésektől rabszolgagyűjtés végett. Ez időben a magyar karnak tekintélye volt.

Államunk nem viseltetett ellenségesen a betelepülő népekkel. Egyes esetekben még segítséget is kaptak a vármegyétől. A XV. században meg adómentességet is kaptak, hogy megtelepedhessenek. A görögkeleti egyház még az egyházi tized adóját is elengedte nekik. A középkorban, a tatárjárás idejében, amikor hazánk népessége nagyon megritkult, a magyar lakosság száma még ekkor is messze túlszárnyalta őket. Az oláhokat nagyon vonzotta a civilizált magyar életforma. Idegen eredetű családok gyakran kaptak nemesi rangokat, amely biztosította számukra a magyar nemességgel való kapcsolat kiépítését.

Az irodalmi oláh nyelv a XVI. században, abban a korban lett bevezetve, amikor az Erdélybe telepített szászok az oláhok részére is eljuttatták a Reformációt. Erdély fejedelmei támogatták ezt az igyekezetet. A nemzet kialakulásában a legfontosabb tényező lett az, amikor a görögkeleti egyház a vlach (oláh) nyelvet tette meg az ígéhirdetés hivatalos nyelvének. A XVIII. században a katolikus egyház sem akart lemaradni, ezért a jezsuiták kezdték az ígét hirdetni, és

szándékosan ellatinosították az oláh nyelvet. A korai vlachok még a cirill ábécét használták. Nehézségek merültek fel a latin ábécé átvételekor. Ezért két nyelvi forma alakult ki, a kiejtési (hangtani) és a szófejtő (etimológiai). Ma a kiejtési módszer van használatban. Az oláh nyelv gyorsan fejlődött. Röviddel ezután Budán nyomtatták az első oláh nyelvű könyveket.

A magyar értelmiség „felvilágosult” államfogalmában az oláh nemzeti eszme csak egy ártalmatlan kulturális nemzeti eszme. Mi, a jelenkor magyarjai már tudjuk a valóságot.

Erdély fejedelme, Báthory István (1571-1581), aki később Lengyelország legkiválóbb királya lett, nagy tömegű rumánt hozott be a törököktől elfoglalt területekről, és Erdélybe telepítette őket. Erdélyben uralkodása alatt az ipar és kereskedelem fellendült, és az oláh nyelvű könyvek kiadását is nagyban támogatta. Ez volt az oláh felvilágosodás korának kezdete, de ezt a békés együttélést megzavarta a Habsburgok cselszövő politikája, amely hamis hitegetésekkel szította a magyarellenességet.

1601-ben az osztrákok Basta Györgyöt nevezték ki Erdély marsalljává. Borzasztó kegyetlenséggel uralkodott. Kibíratatlanul magas adózást vezetett be. Zsoldosait nem fizette, fizetés helyett rablásra ösztönözte őket. Ha valaki bármilyen formában kifogást emelt tevékenysége ellen, azonnal kivégeztette.

1657-ben háború tört ki a lengyel és a svéd király között. Mindkét fél II. Rákóczi Györgyöt, Erdély fejedelmét kérte fel szövetségesének. Rákóczi a svéd királyt támogatta, a Habsburg császár, I. Lipót pedig a lengyeleket. A török szultán a krími-tatárok mellé állt. Rákóczi nagy székely haddal indult a svédek támogatására, de amikor a helyszínen meggyőződött a sokszoros számbeli túlerőről, visszafordult. A hazatérő székely hadat a tatárok bekerítették, és megsemmisítették. Ennek következtében Erdély hadsereg nélkül maradt. A törökök tatár szövetségben szabadon fosztogatták Erdélyt. 1661-ben pedig majdnem teljesen elpusztították, felégették minden várost, és elhajtottak 100 000 székelyt Konstantinápolyba rabszolgának.

A XVII. század második felében a törökök hét vármegye minden falvát kiirtották. Az oláh pásztornépek ekkor lejöttek a Havasok oldaláról, és benépesítették a kihalt, elhagyott területeket. 1700-ban az oláhok száma 200 000 volt. Harminc évvel később számuk 425 000-re nőtt. Dél-Bihar megyében a 40 ősi magyar faluból 33 teljesen oláh lett. Négy falu teljesen eltűnt, és csak három tudott megmaradni magyarnak. A nagyfokú pusztulásért és az oláhok betelepüléséért ismét a Habsburgok okolhatók.

Az 1791-ben megjelent „Supplex Libellus Vallachorum” kiadványban az oláhok egy új elméletet hirdettek meg. E felhívás szerint: a vlachok Erdély őslakói, és a megszálló római Trajan császári hadsereg leszármazottai. Az oláhok azt tanítják, hogy 896-ban a vlachok megadták magukat Töhötöm vezérnek, és azóta egyezmény áll fenn a magyarok és a vlachok között. (Csobánczi, 17)

Erre az általuk hirdetett szerződésre hivatkozva 1791-ben a vlachok kérvényt nyújtottak be II. Lipót császárhoz, melyben kérték népük egyenjogúságát a magyarokkal, székelyekkel és a szászokkal. A császár visszautasította kérésüket, azonban a magyar nemesség egy része szimpatizált ezzel az oláh kulturális nacionalizmussal, és még támogatta is azt. Így lett Pest az oláh nacionalizmus központja. (Csobánczi, 17) Az első oláh iskolát Balázsfalván alapították, Apafi fejedelem birtokán. Rövid időn belül háromszáz oláh iskola létesült Erdélyben. II. Lipót uralma alatt ez a szám 500-ra emelkedett, annak dacára, hogy nem élvezték a császár támogatását. Balázsfalván képezték ki az első oláh értelmiségieket is. 1831-ben megalapították a bölcsészeti, röviddel utána a teológiai tanszéket.

Egy rumán egyetemi tanár, Barnitui Simon, Balázsfalván kihirdette, mi is a vlach nacionalizmus: „Az oláhok a római kultúra örökösei, egyszersmind örökösei a rómaiak Dáciára vonatkozó jogainak is. A római származás, római szellem és a római nyelv, a római vér,

egyszóval az egész román lény fel kell, hogy lázadjon a hallatlan igazságtalanságok miatt, melyeket a rómaiak ivadécai századokon át túrni voltak kénytelenek. Aki ezt tagadja: áruló; aki olyan igazságot mond, mellyel ez ellenkezik, szintén áruló; és aki olyan dolgokkal foglalkozik, amelyeknek ehhez semmi közük, az eltévelyedett.” (Csobánczi, 18)

De azért nem minden magyar értelmiségi volt vak. Jancsó Benedek írja: „A balázsfalvi iskola számára a nyelvi és nyelvészeti tudomány nem azért volt szükséges, hogy annak segítségével népüket a kultúra magasabb fokára emeljék, hanem hogy a segítségükkel felépített **tudós hazugsággal** a népbe beoltsák, és megerősítsék a **dákó-román eszmét**.” (Csobánczi, 18)

Erdélyben, a XVIII. században ennek az elméletnek elfogadását az orosz ortodox egyház segítette elő, maga az ortodox egyház szította, buzdította a vlach nacionalizmust.

Ha áttekintjük a vlachok által lakott földrajzi területet a Don folyótól a Kárpátokig és Ukrajna déli szegélyét, melyek jelenleg Rumánia tartozékai, akkor arról győződünk meg, hogy az eredetileg mind magyar település volt.

A történelem ugyancsak szuverén magyar területet jelez ezeken a helyeken. Felsőrolok egy-két adatot, melyeket talán már mi magyarok is sokan elfelejtettünk, a Nyugat pedig sosem vett róluk tudomást. Havasalföld (Wallachia), Moldva és Besszarábia Hunyadi Mátyás alatt (1458-1490) magyar birtok volt. Veres Benedek felbújtatta Suky László vajdát, hogy jelentse ki Erdélyt független tartománynak. Mátyás Kolozsvárnál leverte a lázadókat és vezetőjüket Bogdánovics Istvánt Bajánál, a Szeret folyó közelében. 1479-ben a török szultán megpróbálta a területet visszafoglalni tőlünk, melyet annakidején Murad szultán visszaadott Magyarországnak, de Kinizsi Pál egy hegyszorosban megverte a törököket, ahol 35 000 török és 8000 magyar harcos vesztette életét.

Hunyadi halála után országunk hanyatlásnak indult. 1520-ban Szulejmán török császár elfoglalta, és leszakította tőlünk Erdélyt. Ez időben a pásztor vlachok tömege telepedett Erdélybe. Mindennek ellenére a magyar nyelv megmaradt tisztának, a különböző népek pedig megtartották nemzeti jellegüket. A XVIII. században Moldvában, Besszarábiában magyarul beszéltek. Falvak, városok és földrajzi nevek mind magyarok voltak. Moldva fővárosának neve Jászvár, jelenlegi neve „Jassy”. Karácsonykőből „Pietra” lett, Ürményes „Urminásul-Valen”-re változott és Baja Bocu-ra. Az ősi magyar Szörénység fővárosának neve Szörénytornya volt, mely most „Turnu-Severin”. A románok Hunyadi Jánost, a nagy magyar hőst – aki Nándorfehérvárnál (Belgrád) visszaverte a többszörös túlerőben lévő törököt – és fiát, a legnagyobb magyar reneszánsz királyt, magukénak hirdetik. A XIX. században a török szultán Konstantinápoly *Fanar* kerületéből görög polgármestereket küldött Moldvába és a Havasalföldre. Ezek a törökökkel egyetértésben állandóan raboltak, pénzt és minden értéket kieroszakoltak a néptől, ezért a „fanar” név „szélhámos” értelmet kapott. Ezek a hatalmasságok pénzért vásárolták meg tisztségüket a császártól, hogy bizonyos területek fölött uralkodjanak. E méltóságot „hospodár”-nak nevezzük. (Csobánczi, 21)

1764, január 6-án a Habsburg katonaság körbefogta az alvó Mádéfalva székely falut, ágyútűzzel szétlőtte, és megölt minden lelket, ki menekülni nem tudott. Báró Siskovics altábornagy volt a felelős e tettért. Bosszúból hajtotta végre azért, mert Csík vármegye lakossága megtagadta Mária Terézia parancsát, mely katonai szolgálatra szólította fel a fiatalokat a 7-éves háborúban (1756-1763). A férfiak a hegyekbe bujdosztak el a szolgálat elől. E mádéfalvi brutalitással a Habsburgok arra akarták kényszeríteni a férfiakat, hogy térjenek vissza, és álljanak szolgálatba. Báró Siskovics nagy gúnnyal jegyezte meg: „A székelységnek, hogy egészséges maradjon, évszázadonként érvágásra van szüksége!” (Csobánczi, 34) E tömegmészárlás Mária Terézia tudtával történt, aki csak azért lehetett királynő, mert a magyar nemesség a koronázáskor

„életünket és vérünket a királynőért” felkiáltással támogatta a Pragmatika Szankció elfogadását. Ez volt a királynő hálája a magyar nemesi hűségért.

Ide, e feldúlt területre a Habsburgok nagy számban telepítettek idegeneket. 1784-ben, II. József császár, Mária Terézia fia örökölte a trónt, de megtagadta a hivatalos koronázást, hogy ne kelljen felesküdnie a magyar alkotmányra. Népszámlálást rendelt el. A vlach pópák azt magyarázták a népnek, hogy ez a népszámlálás felszabadítja őket az elévült nemesi robot alól, semmi szolgálat nem köti őket a magyar nemességhez, katonák lehetnek és szabad emberek. Ekkor egy bűnös előéletű Hora nevű vlach lépett elő vezetőül. Felmutatott egy mentelmi igazolványt, melyet állítólag II. József császártól kapott. Az aranybetűkkel írt okmány szerint a császár felhatalmazza őt, mint vezetőt, hogy pusztítson ki Erdélyből minden székelyt és magyart. A vlach nép tömegesen a zászlaja alá állt, és felégettek, elpusztítottak minden magyar falut Zaránd, Hunyad, Fehér, Torda, Kolozs és Szeben vármegyékben. Alig maradt túlélő. Az osztrákok néhány száz zsoldossal Preuss területi parancsnokot küldték ki rendcsinálásra, azzal az utasítással, hogy ne támadjanak csak akkor, ha őket támadják. A vlachok ebben a magatartásban biztatást láttak. Végül is, a sok kegyetlenség láttán, a császár kénytelen volt rendet tenni. Ekkor kinevezte Fabry-t területi marsallnak, aki elfogta a lázadók vezérét és alvezérét. Mindkettőt kerékbe törette. E zendülés következtében 62 magyar falu szűnt meg, 132 nemesi kúria és több mint 4000 ember tűnt el. Ma Hora az oláhok egyik legnagyobb nemzeti hőse. (Csobánczi, 35-36 oldalak.) Székelyek sokasága menekült Moldvába és a Havasalföldre (Wallachia) egy biztonságosabb élet reményében, ahol aztán beolvadtak az oláhok közé. Az oláhok Oroszországtól kaptak vallási és politikai támogatást. Az oroszok a „Nagy-Románia” eszmét hirdették. Az osztrákok is bekapcsolódtak e mozgalomba. 1770-ben Bécsben szerveztek egy „Fratr De Cruce” nevű társulást, melynek célja az oláhok nemzeti érzésének felkeltése volt. Ez időben, tudatosan vagy véletlenül, a magyar és székely nemzet megmenekült a kipusztulástól, mert a szaporulat mindkét részről megkétszereződött, és a magyar nemzeti eszme is életre kelt. 1848-ban kitört a magyar szabadságharc, melyet az osztrák és az orosz túlerő végül is vérbefojtott. E szabadságharcban Jancu Ábrahám és Severin Axentie vezetésével az oláhok ismét megtámadták a magyar és székely falvakat. A második világháború után ugyanezt tették, a szovjet hadsereg támogatásával, de máig sem sikerült megtörniük a magyar nemzeti érzést. (Csobánczi, 36)

Minden elnyomó oláh intézkedés ellenére, amely megpróbálta beolvasztásukat, és megakadályozta az anyanyelv házon kívüli használatát, legtöbbször megtartották nyelvüket és szokásaikat. Az erdélyi magyarok és székelyek még most is büszkén magyarnak vallják magukat.

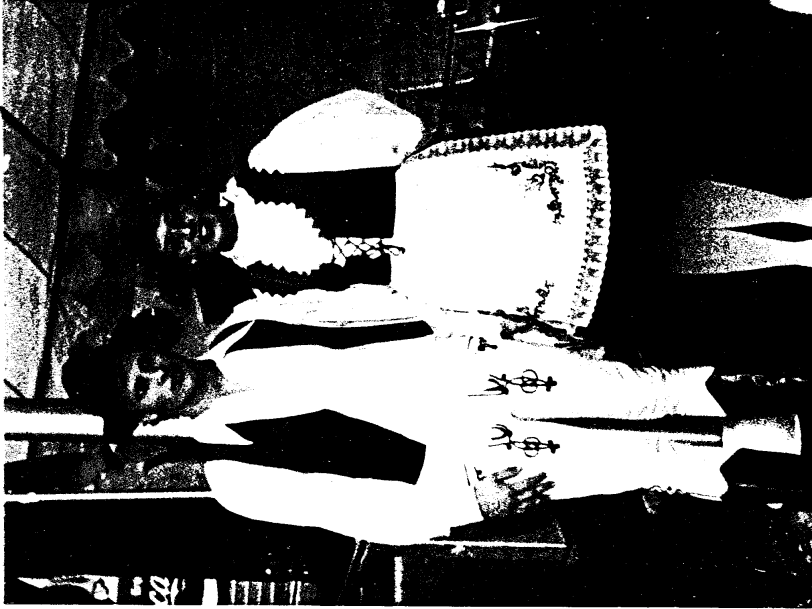
III. Napóleon 1856-ban szeretne volna a két magyar területet, Moldvát és Havasalföldet, egyesíteni, de Törökország, Anglia és Ausztria ellenzése miatt nem tudta. Ez időben e két terület lakosai, miután felszabadultak a török uralom alól, és számban megsokasodtak, szerették volna népszavazással eldönteni hovatartozásukat, épp úgy, mint azt III. Napóleon javasolta. Ez az igyekezet két részre szakította a népet. Az egyik óhaja a Franciaországgal, Poroszországgal és Oroszországgal való egyesülés volt. A másik rész követte az angol, török és osztrák óhaját, amely fenn akarta tartani a *status quo*-t. Végül is francia nyomásra 1859-ben megalakult az egyesült oláh fejedelemség. Cuza Alexandru-t választották vajdává. Két miniszterséget alakítottak, egyet Jassyban, a másikat Bukarestben. 1861-ben a török szultán is elismerte az egyesülést. Váratlan fordulatként az oláh katonaság nem fogadta el Cuza kormányzóságát, és 1866. január 26-án lemondásra kényszerítette Hohenzollern Károlyt, III. Napóleon rokonát választották herceggé. A szultánt kényszerítették az elismerésre. Az újonnan megválasztott herceg Poroszországot, a nép viszont Franciaországot kedvelte. Ez egy németellenes mozgalomnak lett az előidézője. Herceg Hohenzollern a lemondás gondolata foglalkoztatta, amikor a franciák 1870. július 19-én háborút indítottak Poroszország ellen. Augusztus 4-én Poroszország elfoglalta Elzász-t, 6-án pedig

Lotaringiá-t. Augusztus 16-án a poroszok megverték a franciák Bazaine-vezette hadát. A poroszok egy másik francia hadat körbefogtak, és fogságba ejtettek 90 000 francia harcost, III. Napóleon császárral együtt. Ez a porosz győzelem megoltalmazta Hohenzollern Károly oláh trónját.

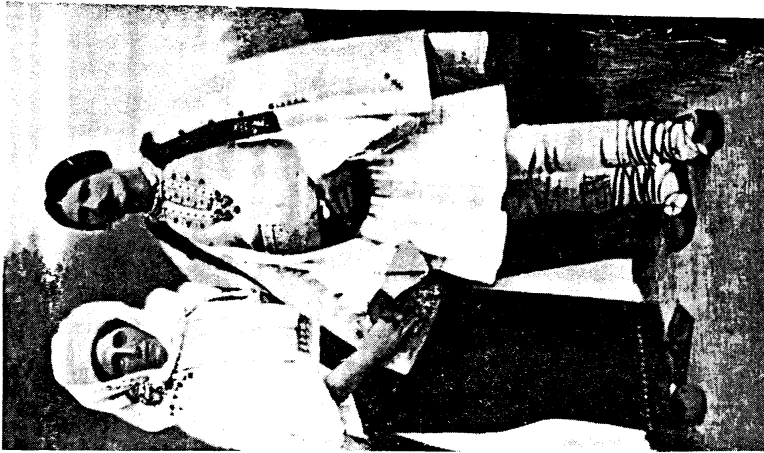
Az orosz-török háború folyamán 1877-ben Hohenzollern Károly megengedte az oroszok Wallachia területén való átvonulását. Orosz segítséggel Wallachiát független állammá nyilvánította. E független államnak a berlini Konferencia 1878-ban a „Rumánia” nevet adományozta.

Rumánia hálás volt Oroszországnak függetlensége kikiáltásának elősegítéséért, ezért segítséget nyújtott Oroszországnak a törökök elleni küzdelemben. Herceg Karl Hohenzollernt 1881-ben királlyá koronázták. Ekkor az oláhok azon álma, hogy egyesítsenek minden oláh népet és megalakítsák Nagy-Rumániát, népszerűvé vált. Az őshonos magyar havasalföldi nép felszabadulva a török elnyomás alól, még súlyosabb oláh elnyomás alá került, amely a teljes beolvadást követelte. A legtöbb elemi és középiskolát bezárták, és nem engedtek át Magyarországból tanítókat és papokat, Rumánia területén pedig tanítóképző főiskola nem létezhetett. Így sorvasztották el a magyar nyelvet. A székely magyarok a Vatikánhoz fordultak segítségért, de onnan csak latinul és olaszul beszélő papokat kaptak. Így a Vatikán is aktívan hozzájárult a magyar nyelv kihalásához.

Rumániában (Moldva, Besszarábia, [Etelköz], Havasalföld [Wallachia]) ma 10 millió magyar beszéli az oláh nyelvet. (Csobánczi, 21-23)

Mai székely népviselet.

Dél-erdélyi oláh pár 1910-ben.

Az oláh vagy vlach nép eredete és vándorlása a XIII. századig.

7. Térkép

5. FEJEZET

OLÁH TELEPÜLÉSEK ERDÉLYBEN ÉS MAGYARORSZÁGON

Könnyű a felelet arra a kérdésre, hogy mikor és milyen körülmények között jöttek a rumánok Erdélybe. A vlachok betelepülése több évszázadot vett igénybe a XIII. századtól a XVIII. századig, és még azon is túl. Ezért nem beszélhetünk vlach vándorlásról, csak megszakított betelepülési mozgásról. A folyamat nem egy nemzet kitervezett hódítási akarata volt, hanem egy népcsoport mozgása, jobb, könnyebb életlehetőség keresése és egy elnyomó ellenség elől való menekülés. Csak az első csoportok jöttek a magyar királyok engedelmével. II. Endre (1205-1235) határvédökként alkalmazta őket, ugyanúgy, mint a besenyőket és szászokat. Ez történt 1222-ben Fogaras vármegyében. A betelepülő és menekülő vlach pásztorokban azonban nem fejlődött ki a nemzeti érzés egészen a XVIII. századig. Magyar okmányok 1247-ben említenek vlach jelenlétet Hunyad vármegyei Hátszeg faluban. 1283-ban egy Bihar megyei okmány egy vlach családot, egy másik okmány 1288-ból vlach települést említ a Salgó melletti vár területén és Brassó környékén. 1292-ben és 1293-ban négy földbirtokos Fehér megyében és három Hunyad megyében kapott engedélyt vlachok behozatalára földműves munkára.

Az Árpád-házi levéltárból 1301-ig ismerünk kb. 1000 települést Erdélyből. Az itt található nevek között az iratok csak 9 olyan falut említenek, ahol oláhok éltek. Az 1301-ig feltüntetett Erdélyi magyar települési nevek 80%-a lassan rumán nevet kapott. E rumán nevek mind az eredeti magyar nevek torzításai: a magyar nevek közel 20%-át elszlávosították vagy elnémetesítették. Az eredeti rumán települések száma csak három.

A vlachok először 1208-ban jelentek meg Dél-Erdélyben, amikor a vlachok és bolgárok elvesztettek egy csatát a konstantinápolyi haderővel szemben. A magyar okmány 1222-ben említi a vlachok előcsapatát. Tudomásunk van arról, hogy 1234-ben nagy számban jöttek Dél-Erdélybe, és kilenc magyar falu határában telepedtek le. Nem a faluban, mert ekkor még mindig kevesen voltak. Alacsony számadatukat egy korabeli magyar javaslat 1293-ból igazolja, mely azt javasolja, hogy a vlachokat a Székás patak völgyébe kellene telepíteni.³⁷

A rumánok azzal próbálják magyarázni gyér előfordulásukat a középkori okmányokban, hogy e korból az okmányok száma kevés. Ezt az érvelést cáfolja az a tény, hogy még hosszú ideig csak a határok mentén, jól megbújó völgyekben patakok mentén és a havasi legelők oldalain találunk róluk említést. Nincs adatunk arról sem, hogy Dácia (Erdély) központi területein valaha is vlachok éltek volna.

Erdélyben a XIII. század kezdetén 34 vlach település létezett. Ez a szám elenyésző a 736 ismert magyar-székely-szász településekhez mérve. 1350-ben a településeik száma 36-ra emelkedett.³⁸ Ez a szám is hihetetlenül alacsony, mert ebben az időben, Bihar megyében összesen 410, Arad vármegyében 90, Brassó vármegyében 20, Beszterce vármegyében 26, Székelyföldön 190 település létezett. A többi erdélyi megyében hasonló arányú volt a kialakulási arány. 1404-ben a vlach települések száma 95-re nőtt. A hozzávetőleges 1500 faluból, amely 500 év alatt a magyar hazatérés után alakult, csak 76 volt eredeti vlach települési név, 1355 eredeti magyar nevű falu létezett, melyeket később mind elrumánosítottak. Éveken át a nyelvészek úgy hitték, hogy

³⁷ Török Sándor: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpát-medencében, Astor Park, Florida, 1973, 215.: Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen I. 193.

³⁸ U.o. 215.: Kniezsa István: Magyarország népei a XI. században,

mivel délről érkeztek a vlachok, Erdély nyugati határán át jöttek be, és ahogy elérték Észak-Erdélyt, innen keletre fordulva jutottak el Moldvához. Makkai elsőnek mutatta ki, hogy téves e feltevés. Bemutatta, hogy a vlachok Moldvából, Máramaros, Szilágy és Kolozs megyéken át érkeztek.³⁹

1326-ban, Máramaros megyéből van hír az oláhokról. 1331-ben szintén említik őket Észak-Erdélyben és Kolozs megyében. Egy 1332-ből származó okmány 13 oláh települést említ Valkó vár környékén, Szilágy megyében. 1365-ös máramarosi adat szerint egy Valkó nevű vajda engedélyt kért oláhok idetelepítésére. Szatmár megyében az első vlach falut 1379-ben alapították. Szilágy megyében 1387-ben tíz magyar falu létezett. Ugyanezen megye hegyes délkeleti részén még ebben az évben 12 vlach falut létesítettek.

Dokumentumok említést tesznek vlach, besenyő településekről Nyugat- és Kelet-Erdély határai mentén. A vlachokat határőrként telepítették hegyes vidékekre, a még lakatlan részekre, Erdély és Nagyalföld közötti területre, azért mert e balkáni pásztornép megszokta a kemény hegyi életmódot. Szöllőssy említi, hogy minden bizonnyal a szászok után érkeztek, mert sok román települési név elrománosított szász név.⁴⁰ A magyar földesurak Moldvából sok oláhot hoztak erre a területre. 1375-ben lett először engedélyezve, hogy betelepedhessenek a magyar falvak belsejébe is. Török Sándor említi egy érdekes korabeli szokást: amikor a földesúr engedélyt kapott az idegenek betelepítésére, ezeket a népeket a falu határa mellé „ikerfalvakba” telepítették. Ezek az „ikerfalvak” megtartották az eredeti magyar nevüket, de ahhoz oláh ragot toldottak. Kolozs megyében három ilyen „ikerfalu” is található.

Az oláh falvak melyeket Erdélyben okmányok említettek a XIII.-XIV. században, ma már nem léteznek, mert az oláhok tavasszal elhagyták téli szállásaikat, felmentek a hegyekbe az állataikkal, és ősszel nem mindig jöttek vissza ugyanarra a helyre. 1373-ban egyes csoportjaik még mindig sátorban laktak. A XV. században alakult ki állandó települési rendszerük, ezért ez időtől kezdve már fennmaradtak faluneveik.⁴¹

A XV. században az oláhok nagy tömegben érkeztek Erdélybe. Az előző két században az oláh betelepülés csak a nomád életforma következménye volt, de a XV. században az oláhok Magyarország részére munkaerő értékévé lettek, mivel megtelepedtek. Ez is hozzájárult elszaporodásukhoz. Ez időben, a földesurak birtokain telepedtek le, a már régen megalakult magyar falvak mellett, mint Jófő, Déva, Solyomkő, Kővár és Gyula. Ezek az új települések a nyugati és északi hegyes területeken alakultak. Hunyad megyében a XV. században 389 oláh falu alakult, Hunyadban 134 és ezekből 67 a magas hegyek között. Északon és északnyugaton az okmányok szerint 109 új oláh falu létesült. A fennmaradó 79 faluból 27-ben alig volt oláh lakos.

Délnyugat-Erdélyben Hunyad megyében a XV. században nagy volt az oláh befolyás. Bánát megyében az oláhok szintén megjelentek, de a lakosság többsége még szláv és magyar volt. Azon erdélyi területeken, ahol a szászok és székelyek éltek, a XV. században még nem voltak oláhok. Az oláh települések száma a XVI. században megnövekedett: Bihar megyében 216, Arad megyében 165. Legtöbbjük Belényes, Magyarcsík és Világos területén telepedett le. Egy okmány azt említi, hogy Belényes és a többi szomszédos területeken 10 magyar település három évszázadon át természetes szaporulattal 27-re gyarapodott. Ez azt bizonyítja, hogy az oláhok szaporulata nem természetes következmény, hanem bevándorlás eredménye. Mind ez ideig az oláhok Nagy-Magyarországra való betelepülésének okairól beszéltünk, arról, hogy miként telepedtek le az erdők, hegyek, völgyek és patakok mentén, ritkán lakott vagy lakatlan területekre.

³⁹ U.o. 216. : Deér-Gardy: *Magyarok és Románok*, Budapest, 1943

⁴⁰ Szöllőssy Sándor: *Ez az igazság, Erdély a román nép és protektorai*, London, 1968, 72.

⁴¹ Török Sándor: I. m. 217. Jakó Zsigmond.

Később, mikor a földesurak behozták őket földművelésre, letelepítve őket a magyar falvak mentén, ezt a telepítési irányzatot megzavarták a háborúk.

Habsburg Rudolf császár (1576-1608) Erdélyben meggritkította a székely magyar lakosságot, mivel állandóan harcban álltunk velük, szabadságunk megtartásáért és visszaszerzéséért. Azok sínylettek meg a harcok következményeit, akik települései a főutak közelében voltak. Egy okmány azt tanúsítja, hogy Karámsebes és Szászvár közötti terület magyar lakosságát teljesen kiirtották. Az oláh vajda Radu engedélyt kért, hogy e kipusztított területre betelepülhessen. Megkapta az engedélyt. 1664-ben egy másik oláh bejövétel a szász földet kezdte eloláhosítani. Ugyanekkor kezdték az oláhok a Mezőség magyar falvait is benépesíteni. (Török, 218)

A török elleni hosszantartó harcok következtében a magyar lakosság nagyon megfogyatkozott, de azután, hogy a Habsburgok „felszabadítottak” bennünket a török megszállás alól, e „felszabadítás” majdnem teljesen kiirtott bennünket. Az ország nagy része lakatlan területté vált és a kihalt területekre a Habsburgok Európa minden kalandvágyó népét ide telepítették. A Habsburgok célja ezzel az volt, hogy gyengítsék a protestáns németek erejét, ugyanakkor erősítsék önmaguk helyzetét Magyarországon. Ez időben kezdték kiheverni a 30 éves háború véráldozatát. Azzal a Habsburg módszerrel, hogy Németországból németeket telepítettek Magyarországra, sikerült gyengíteni az országot. Tudták, hogy az idegen betelepítéssel megosztják az ország demográfiai összetételét, és így gyengítik életerejét. Hogy még jobban fokozzák életerőnk elhalását, elhatározták, hogy hathónaponként minden bünözőt, nemi beteget, szifiliszest, kéjnért lehajózzák a Dunán Németországból és Ausztriából Magyarországra.

Lipót császár tábornaggyá léptette elő és aranygyapjú renddel jutalmazta Karaffá-t csak azért, mert hűen végrehajtotta magyarirító rendeleteit. 1697-es császári rendelet szerint bárki, aki megöl egy „lázadót”, az a „lázadó” teljes birtokának a felét öröklő. Ennek következtében sok idegen magyar nemességet nyert. Lipót császár elfogadta Kolonics tábornok javaslatát, miszerint azt a területet, amit visszafoglaltak a töröktől, tegyék ugyanazon ügyintézés alá, mint a többi osztrák területet. A császárnak szándéka volt hazánkat véglegesen Ausztriához csatolni. E kérdést a magyar nemesség elé terjesztette jóváhagyás végett. Amikor látta, hogy nem kapja meg a várt eredményt, foganatosított egy olyan rendeletet, amely megkövetelte a birtok hivatalos tulajdonjogi igazolását. 300 év elmúltával, sok harc és pusztítás következtében sok esetben ez lehetetlen volt. Ha viszont a magyar tulajdonos nem rendelkezett ilyen igazolással, akkor a birtokot egyszerűen elkobozták. Azok a szerencsésebbek, akik igazolhatták birtoklásukat, csak abban az esetben kapták azt vissza, ha fizetni tudták a nagyon nagy „hozzájárulást”. Ha nem rendelkeztek ezzel az összeggel, akkor tőlük is elkobozták a birtokot.⁴²

A szomszédos népek betelepülése Magyarországra már az előbb említett Habsburg betelepítés előtt megkezdődött. Amikor az őrségi magyarok, vagy kihaltak, vagy életnehézségi okokból elhagyták otthonukat, németek és horvátok szállták meg e térséget. Északon, a Felvidéken a tótok (szlovákok) ruszinok, északkeleten pedig a vlachok.

Magyarország déli része, melyet Bánát-nak nevezünk, 1718-ban szabadult fel a török megszállás alól, s ekkorra e terület majdnem elnéptelenedett. A korabeli középkori bizánci írók szerint ez a terület volt Magyarország legnépesebb és leggazdagabb területe. 1718 után csak 700 személy élte túl a pusztítást.

Erre az elpusztított területre valóságos népvándorlás indult a szomszéd államok területéről. Jöttek oláhok nagy számban Erdély közepébe és az Alföld keleti szegélyére is.

⁴² Botos László: The Homeland Reclaimed, Rochester, NY. 1995, 235-236. (Hazatérés, 1997)

Találunk közöttük „arumunok”-at, akik egyenesen Görögországból a régi Vlachia Mare-ből érkeztek.⁴³

Összegezve a fenti ismereteket: a tatárjárás tette lehetővé az oláhok XIII. századi erdélyi első betelepülését. Láthattuk, hogy az első oláh csoport közvetlen a tatárjárás előtt lepte el Kunországot, amely később Wallachia lett. Ez csak akkor következhetett be, amikor a kunok menekülni kényszerültek a tatárok elől. Kunország megszűnt és az 1241-es tatár visszahúzóadás alkalmat adott egy egységes vlach terület kialakítására. A visszamaradt néhány kun, az Erdélyből idevándorolt kevés magyar és néhány bolgár jelenléte nem jelentett ellenindokot a vlachoknak ahhoz, hogy ezt a területet egyszerűen Wallachiának nevezzék el. Az első időben, a vlachoknak egy egységes terület megszervezése saját népük vándorló életformája miatt volt nehéz feladat. Vlach népeket találunk, éppen vándorló életformájuk miatt, Görögországban, Bukovinában, Kelet-Magyarországon és a Krimi félszigeten.⁴⁴ A vlachoknak ugyan csak részleges politikai függetlenséget sikerült elérniük, mert IV. Béla (1235-1270) a tatárjárás után 1242-ben ezt a területet Magyarországhoz csatolta és hűbéri viszonyban odaadta a Máltai Lovagrendnek. E terület neve Ungro-Vlachia. A vajdának, e terület urának címe Ungro-Vlach vajda. Így, ezzel az aláírással látta el leveleit, melyeket Görögországba vagy Bulgáriába küldött. A Magyarországra való vlach betelepülés egyéni, családi elhatározáson alapult. Sok év telt el, miután a vlachok egyesültek és politikai céllal léptek fel. Hosszú időn át egyedüli céljuk a politikai függetlenség kivívása volt, de ez nem sikerült a XIX. század második feléig. Korábban nem beszélhetünk egy különálló oláh megmozdulásról. Az oláhok XVIII. század előtti törekvése, hogy népüket Erdélyben, a székelyek, magyarok és szászok után, mint a negyedik nemzetiségi csoportot elismertessék, lehetetlennek bizonyult. A francia forradalom előtt, 1789, a vlachok nem érthettek el ilyen szociális állapotot, mivel a magyar nemesség és székelység kötelessége volt az ország védelme, ezért ők élvezték a politikai döntő jogot. Magának a **magyar jobbágyságnak sem voltak ilyen jogai. Ezért a magyar kormányok nem adhatták meg az oláhoknak, akik ugyancsak jobbágyok voltak, azt, amit saját jobbágyaiktól megtagadtak.**

Az oláh nemesség viszont, mint a magyar nemesi osztály tagja, politikai tényező volt az ország ügyeinek intézésében. Az oláh jobbágnak pedig ugyanaz volt a sorsa, mint a magyar jobbágnak. Ezen a téren nem volt megkülönböztetés. **A Habsburg uralom alatt a jobbágyoknak nem volt joguk politikai határozathoz. Ahhoz, hogy a magyarok elismerhessék az oláhok követelését, meg kellett volna szüntetniük a kor hűbéri társadalmát, de ez a fennálló Habsburg elnyomás miatt lehetetlen volt. Ugyanez ellen az elnyomás ellen lázadoztunk és harcoltunk évszázadokon át mi magyarok is.**

Itt ki kell emelnem, hogy a török felszabadulás után, Erdély elvesztette függetlenségét és Habsburg tartomány lett. Ahhoz, hogy a jobbágy felszabadulás megtörténhessen, a tőkés gondolkodásmódnak és az egyéni meggazdagodás versenyének kellett volna megváltoznia. Erre az elnyomás alatt nem volt meg a lehetőség. A jobbágyok még a korábbi életszínvonalat is elvesztették. Az oláh követelés Habsburg sugallatra támaszkodott. Az volt a Habsburgok célja, hogy egyezsége hozzák a görög katolikusokat a római katolikus egyházzal, s így egyensúlyba kerüljenek a protestáns magyar egyházzal. A terv szerint megszületett a kiegyezés. A görög katolikus egyház elismerte a római katolikus egyházat, a római katolikus egyház nem támadta a görög katolikus ceremóniákat és papjaik megházasodását. 1735-ben a görög katolikus püspök,

⁴³ Török Sándor: I.m. 219 old: „Ezt a tudósítást megtaláljuk Magyarország története 1526-1790-ig, 397. Budapest, 1962, egyetemi könyv melyet Rumániában cenzúrázták.”

⁴⁴ Török, I.m. 219. Gunda Béla: Erdélyi pásztor vándorlások, Budapest, 1941: Dr. Karl János: Földrajzi tényezők szerepe Erdély népeinek megtelepedésében, Budapest, 1944

Klein Innocent elindította a dákó-román elmélet hirdetését és kinyilvánította, hogy mivel az oláhok a dákok és rómaiak leszármazottai, tehát őslakói Erdélynek, ezért minden jog, amit a többi nemzet élvez, az oláhokat is megilleti. A Klein püspök által meghirdetett elmélet annyira elterjedt az utolsó ötven év alatt, hogy mozgatója lett az erdélyi oláh lázadásnak, mely Horia Klosca vezetésével tört ki 1784-ben. Fél évszázaddal később, 1848-ban, amikor Erdély ismét Magyarországhoz került, a magyarok Habsburg-ellenes forradalmának eredményeként felszabadultak a jobbágyok. Minden jobbágy egyforma jogot, szabadságot kapott. A hűbéri rendet eltörlésekor a székelyek többsége paraszt volt. Mivel minden magyar paraszt felszabadult, és egyenlők lettek, ezzel az intézkedéssel a székelyek előjoga megszűnt. Ráadásul, mivel támogatták a magyar szabadság-törekvéseket a Habsburgokkal szemben, kétszeresen üldözöttek lettek saját hazájukban. A Habsburgok első számú ellenségként kezelték őket, az oláhok pedig előnyben részesültek Habsburg oldalról, mert megbízhatóbbnak tekintették őket. (Török, 221)

A XVIII. század különösképpen kedvező volt az oláhok részére, nagy magyar területek bekebelezésére. Mária Terézia az 1769 és 1780 közötti években több ezer katasztrális holdat adományozott az oláhoknak Besztercebánya, Nagybánya és Hátszeg területein, azzal a meghagyással, hogy örködjék e magyar határok övezetein. Az örökösben nem mutattak nagy erényeket a törökkel szemben. Ez a földadomány lett az alapja a rumán nemzeti kincsnek, és kiindítója lett a mozgalomnak, amely még több magyar föld felvásárlását sürgette.

Az 1848-as szabadságharc után a Habsburgok bizonyos földadományozásra kényszerültek a kedélyek lecsillapítására. 1 655 774 katasztrális holdat osztottak szét, főként az oláh a jobbágyok között, mert a székely és magyar jobbágyokat, akik általános szabadságért harcoltak „lázdók”-nak tekintették, az oláhok pedig, akik hátbatámadták a magyar szabadságharcosokat, előnyben részesültek. A földadomány nagy részét közöttük osztották ki. (Szöllössi, 75)

A szabadságharc utáni Bach korszakban, a megtorlás időszakában, amikor a Habsburgok elkobozták a hűtlen magyar nemesi birtokokat, e földeket a német, szerb, oláh és tót nemzetiségűeknek adományozták.

Amikor magyar népünk fellázadt, és élet-halál harcát vívta a Habsburg önkényuralom ellen, amely évszázadon át leigázott, és megalázott bennünket, akkor az oláhok fegyverrel támadtak ránk. Miért? Azért mert egy teljes évszázadon át szerettek volna megszabadulni az erdélyi hűbéri kötelékektől. Hátbatámadtak bennünket, annak dacára, hogy a körülményekhez mérten többet kaptak, mint amit elvárhattak. A kezdetben ezért nem is akartak elválni tőlünk, és egyesülni a wallachiai oláhokkal. A vlachok, kik határainkon kívül éltek, nem is jöttek az erdélyi oláhok segítségére, amikor sikerült 1848-ban levernünk őket. Az erdélyi oláhok csupán a régió negyedik etnikumaként való elismertetést követelték maguknak.

Kossuth Lajos javasolta, hogy a fél millió magyar nemesség helyett, a kilencmillió népet illeti meg a politikai létjogosultság. Ez minden népnek, nemcsak a magyarnak, megadta volna a teljes politikai szabadságot. Azonban nem valósulhatott meg, mert végül is orosz segítséggel az osztrákok győztek. Az oláhok újból fellázadtak, s védtelen falvak népeinek ezreit ölték meg. Az oláh veszély ránk nézve még nyilvánvalóbb lett, amikor Wallachia és Moldva egyesült, 1861-ben.

Ez időben hazánk a Habsburg Birodalomhoz tartozott, és Európa egyik nagyhatalmának számított. Elméletileg semmi oka nem volt, hogy féljen egy most alakult, kis balkáni államtól (Wallachia). Erdély megtartotta magyar jellegzetességét. Erdélyben minden város magyar volt, kivétel egy néhány szász várost. A magyar paraszt a Nagyalföldet népesítette be. Kereskedelmi utak, vasutak mind magyar tulajdont képeztek. Kelet-Erdély nagy részében székely magyarok éltek. (Török, 222)

A XIX. század vége felé az oláhok növelték területük méreteit, felvásárolva nagy területeket bankjaik segítségével. Ez időben az oláh pópák főtevékenysége volt körbejárni a vegyesen lakott területeket, és ahol észrevették a magyar gazdák anyagi nehézségeit, azonnal pénzt szereztek a bankoktól, s a pénzt alacsony kamattal az oláh parasztoknak továbbadták, hogy azok felvásárolhassák a magyar földeket. Ugyanakkor majdnem lehetetlen volt, hogy a magyar paraszt hasonló olcsó kamathoz jusson.

Málnási Ödön írja: „A román bankügyleteket a liberális magyar kormányok nemcsak, hogy eltűrték, hanem Romániának, mint a Monarchia akkori szövetségesének – még külön jogokat is adtak bankok alapítására Erdélyben. Az 1872-ben alapított Nagyszebeni bank 40 év alatt bukaresti támogatással Erdélyben 152 fiókot nyitott. A század végén 260 000 000 koronát forgat, és évenként 20 000 kataszteri hold földet vásárolt össze a román parasztoknak. Romániának a központi hatalmakkal kötött szövetsége biztosította, hogy 3-4 évtized alatt teljes szabadsággal készíthesse elő Erdély birokba vételét.”⁴⁵

Mi, magyarok tehetetlenek voltunk ebben a helyzetben, mert a magyarelles politikát Bécsből irányították. A magyar zsidó bank uzsorakamatával kizsákmányolta népünket akkor, amikor a román bankok segítettek népüket.

Az oláhok mindig bennünket illették az elnyomás vádjával, mivel mi magyarok Erdélyben csak három politikai nemzetet ismertünk el.

Szóllóssy Sándor írja: „Az 1691-ben szerkesztett Lipót-féle *Diploma* elvben elismeri az ország hagyományát, Erdély külön, közvetlenül a császárnak alárendelt állapotát. Az ország alkotmánya kizárólag a három politikai nemzet uralkodó rétegein és a négy elismert valláson alapszik: katolikus, kálvinista, lutheránus és unitárius. Nincs tekintettel a görögkeleti románságra, így kidomborodik a román nemzet kettős – társadalmi és nemzeti – elnyomása.”⁴⁶

„Ez az ‘elnyomás’ – ha egyáltalán elnyomásról lehet beszélni, – semmiképpen sem írható a magyar nép rovására, hanem Lipót császáréra, aki úgy szervezte meg Erdélyt politikailag, hogy az ország függetlensége minél korlátozottabb, a bécsi udvar hatalma és politikai befolyása viszont minél szélesebb körű legyen. Így maradt az ország törvényhozó szerve továbbra is a ‘három nemzet’ és a négy elismert vallás által alkotott országgyűlés.” (Szóllóssy 77) Lipót megerősítette ezt. Az oláhokat azért nem vették figyelembe Erdélyben, mint negyedik nemzetet, mert amikor az alkotmányt megalkották, nem volt más nemzetiségi csoport Erdélyben, mint a megnevezett három. A másik ok, hogy nem egységes csoportban telepedtek be Erdélybe, hanem lassú, szórványos bevándorlás következtében. Ha számottevő csoportban éltek volna itt Erdélyben abban az időben, mint a székelyek, magyarok és a később nagy csoportban idetelepített szászok, minden bizonnyal őket is elfogadták volna. Ez a tény is bizonyítja, hogy a dáko-román elmélet alaptalan. (Szóllóssy, 77-79)

Helyesen tagadjuk azt a vádat, hogy elnyomtuk az oláhokat. Tudott tény, – még ha egyesek tagadják is – mi a turáni népcsaládhoz tartozunk. A turáni nép, amikor megszervezte országát, sohasem nyomta el vagy irtotta ki a meghódított népeket. Egyszerűen megkövetelte az engedelmességet, és elvárta a hűséget. A háborúban bárki előtt, aki vitézi tettet hajtott végre, megnyílt mindenféle lehetőség. Feltornázhatta magát a legmagasabb tisztségre is. A meghódított nép megtarthatta nemzetiségét, nyelvét, népviseletét, vallását. E ténymegállapítás bizonyítására Szóllóssy Sándor a szibériai sztyeppe népeit hozza fel példának. Az ebben az időben még jelentéktelen, kisszámú szláv népcsoport ahelyett, hogy beolvadt volna a többségben lévő turáni népbe, képes volt szaporodni, sőt nyelvét nem csak megtartotta, de át is adta a hódító turáni

⁴⁵ Szóllóssy Sándor I.m. 76. Málnási Ödön: *A magyar nemzet őszinte története*, Budapest 1937.

⁴⁶ U.o. 77. *Erdély története*, Román Népköztársaság Akadémia, Bukarest, 1964. 222.

népnek. Erre jó példa az ukránok esete. A kazárok turáni népek voltak, ma szláv nyelvet beszélnek. Ez a liberális szemlélet folytatódott nálunk, a kereszténység átvétele után is, nagyon kis módosítással. A hősiesség értékelését átváltotta a keresztény odaadás. I. István meghagyta fiának, Szent Imrének, hogy nyissa meg a magyar határokat az idegenek előtt, és úgy kezelje őket, mint vendégeket. Ez azóta is íratlan törvényünk, s az oka annak, hogy minden kis nemzetiségi csoport nemzetté nőhet ki magát az országunk határain belül. Hazánkban, ha a kisebbségi elnyomás valaha is létezett, az ilyen rendelet nem magyar királyoktól jött. Már III. Endre királyunk a nemzeti kisebbségeket egy egységes területen óhajtotta letelepíteni. A királyok jóvoltából a XV. század végére a nemzeti kisebbségek megkapták a saját önkormányzatukat. Ha be akartuk volna őket olvasztani, amint ezzel vádolnak, egyszerűen szétszórhattuk volna őket Nagy-Magyarország területén, mint ahogy ezt az egykori csehszlovák kormány is tette.

A heves oláh és magyar nacionalizmus körülbelül egy időben, a francia forradalom hatására indult el. Az oláhok függetlenülési vágya szerb befolyás alatt fejlődött ki. Ezt a mozgalmat a Habsburgok magyarellenes politikája is támogatta.

Szóllóssy meghatározása szerint a dunai népek életét megmérgezte a bécsi kormány politikája, amely létrehozta, és a kisebbségek között elterjesztette a szenvedélyes magyargyűlöletet, annak dacára, hogy ezek a népek mind egymásra voltak és vannak utalva úgy politikailag, mint gazdaságilag és ez az egymásra-utaltság folytatódni fog a jövőben is. A kulturális engedmények, melyeket a kisebbségek uralmunk alatt élveztek, nem tanúskodnak semmiféle elnyomásról. „A nemzetiségek földet, szabadságot, békés fejlődést, védelmet és kultúrát kaptak a magyar néptől.” (Szóllóssy, 82) Nem tagadhatják le azt sem, hogy, évszázadokon át államunk saját nyelvű iskolát adott nekik. Málnási Ödön írja, hogy hazánk volt az első európai ország, amely kötelezővé tette az elemi iskola bevezetését.⁴⁷

Az oláh nyelv kialakulása egyes erdélyi fejedelmek érdeme, vagy bűne. Mosolygó József, egy görög katolikus főesperes írja, A Keleti Egyház Magyarországon című tanulmányában: „A faj románság terítésére Rákóczi György fejedelem veti rá magát. Geleji tanácsára 1643-ban rendeletet bocsát ki, hogy az oláh templomokban a papok más, mint oláh nyelven ne merjenek szolgálni.” E törvényt azonban nem követhették mindaddig, amíg a Bibliát nem fordították le az oláh nyelvre. Ezért 1648-ban Fogarassy István oláh nyelvre fordította a heidelbergi katekizmust, és még ugyan ebben az évben az Újszövetséget is. Három év múlva a Dávid zsoltárokat. Így indult útjára az oláhok elrománosítása, egészen más eredménnyel, mint azt Rákóczi György elképzelte. (Szóllóssy, 83)

Szóllóssy említi Dr. Vágó Pál tanulmányából, hogy Erdélyben mindkét vallás, a katolikus és a protestáns is ellenezte az oláh nyelv hivatalosan egyházi nyelvvé történő fogadását. Még a görög katolikus bukaresti püspök se támogatta ezt a kezdeményezést, attól tartva, hogy a két egyház közötti egyezség létrehozásához vezet majd. Félelme nem volt alaptalan, mert 1689-ben Kolonics bíboros és az erdélyi jezsuiták jelenlétében aláírták a két egyház közötti egyezményt. Ettől kezdve az oláh nyelv lett a liturgia nyelve. Az oláhok később felismerték a két egyház egyesülésének előnyét. (Szóllóssy, 83-84)

Obedinariu oláh történész írta: „A románok uniója fenséges eszme volt. Anélkül a románság még jobban elmaradt volna. Az unió nélkül ma se volna több kultúránk, mint a bolgároknak.” (Szóllóssy, 84)

A rumánok kulturális elnyomásának vádját könnyen visszautasíthatjuk, csak idéznünk kell Moldován Gergely egyetemi tanárt, ki azt nyilatkozta, hogy 1857-től az első világháború kezdetéig a rumánoknak több mint 3000 iskolájuk volt Magyarországon. E szám rövid idő alatt

⁴⁷ Málnási Ödön: A magyar nemzet őszinte története, München, 1959

4500-ra emelkedett. Tizenöt kollégium, tizenöt teológia létezett. (Szöllőssy, 84-85. Dr. Vágó Pál leveleiből)

A rumánok mostanában sohasem említenek magyar emberbaráti cselekedetet, attól féltve, hogy alapot adnak egy irredenta követelésnek, ezért fel kell elevenítenünk a múlt rumán megnyilatkozásokat.

1911. augusztus 22-én a bukaresti *Universul* írta: „A magyarországi román parasztok helyzete összehasonlíthatatlanul jobb, mint a romániai parasztoké, ott minden paraszt tud írni-olvasni, és igen jó egészségügyi viszonyok között él.” (Szöllőssy, 85)

A *Nemaul Romanesce* 1918. január 1-i száma szerint: „Egy dolog megállapítható: az, hogy a románok Magyarországon gazdaságilag jobban állnak, mint a regátbeliek. A mi parasztságunk sokkal szegényebb, sokkal jobban megterhelt, és sokkal képzetlenebb, mint a magyarországi román parasztság.” (Szöllőssy, 85-86)

Az *Adaverul* bukaresti lap 1912. decemberi számában kijelenti: „A Magyarországon élő románok hatalmas tényezőt alkotnak, gazdaságilag és kultúra tekintetében állandóan fejlődnek. Az ott élő parasztság szociális és gazdasági élete összehasonlíthatatlanul jobb, mint az óromániai parasztságé.” (Szöllőssy, 86)

„Az 1906-os Bukaresti Értekezleten egy táblázati kimutatás szemléltette a világrománság adatait. Ez értesítés szerint 1850 és 1900 között 309 magyar község vált románá.” (Szöllőssy, 86)

A fenti idézetek szerint elképzelhető-e az a vád, hogy elnyomtuk a kisebbségeket gazdaságilag, kulturálisan és vallásilag?

Még szólnom kell a magyar hűbéri nemesség hazaszeretetének hiányáról is. Több tényező hozzájárult az oláhok magyarországi földszerzéséhez. Meg kell vizsgálnunk a hűbéri nemesség és a főpapi rend viszonyát a magyar történelem folyamán. A tatárjárás idején és a török elleni harcok alatt, majd Buda felszabadítása után a királyok, a Habsburg császárok és Erdély fejedelmei németeket, szlávokat, szerbeket, tótokat, ruszinokat, lengyeleket, szászokat és oláhokat telepítettek az országba. A betelepített idegenekből aztán magyar nemes lett, elfogadták Magyarországot, mint jólétet adó hazát, de nem érezték – vagy nagyon kevesen – igazi hazaszeretet, nemzethez tartozást. Természetesen voltak kivételek is, akik sokat tettek, vagy talán mindent megtettek a hazáért. A magyar hűbéri hercegek, grófok, bárók, bíborosok és püspökök többsége a földbirtokokból eredő roppant nagy jövedelmét Bécsben költötte el és nem itthon. Nem vették észre a magyar nép nyomorát. Nem érdekelte őket az ország jövője. Nem érdekelte őket, ki dolgozza meg a földjüket, csak az, hogy a jövedelem biztosítva legyen számukra. Semmit sem jelentett nekik, hogy a magyar föld lassan idegenek kezébe került.

Szöllőssy írja: „ . . . a magyar királyok – hogy királyi birtokaik jövedelmét biztosíthassák, és az odatelepített jobbágyokat a nagybirtokosoktól megvédjék, – már korán autonómiával látták el nemzetiségi jobbágyaikat, ami megalapozta azok nemzetekké válását, elszakadási törekvését, amely annál könnyebben mehetett végbe, mivel a nemzetiségek főként a magyar határokon helyezkedtek el, ...” (Szöllőssy, 87)

A magyar nemesi magyarellenes cselekedetek közül meg kell említenem egyet. A legnagyobb erdélyi felkelés 1437-ben volt. Az váltotta ki e lázadást, hogy az erdélyi római-katolikus püspök, nem termékben, hanem pénzben követelte a tized befizetését. Azokat, akik pénzben nem tudtak eleget tenni az adóbehajtásnak, egyszerűen inkvizíció alá fogták, és kiközösítették az egyházból. Kardos János vezérlete alatt, a lázadók elfoglalták Nagyenyedet és Kolozsvárt, de végül is, a nemesi jól felszerelt had, megerősítve német zsoldosokkal, leverte őket.

A vezéreket karóba húzták, a Mezőség minden paraszt lakóját kivégezték, és oláhokat telepítettek helyükre.⁴⁸

Általánosan elfogadott tény, hogy „akié a föld, azé az ország”. Ha kevés kézben van a föld, akkor a nemzet léte, önállósága kerülhet veszélybe. Magyarországon az 1867-es kiegyezés idején, az első világháború után és a rövid életű Szovjet Szocialista Köztársaság utáni időben nagyon jó alkalom lett volna arra, hogy a földet felosszák, és visszaadják a föld munkásainak, de ez sohasem történt meg. Ugyanakkor az utód-államokban azt a földet, amelyet elkoboztak az egyháztól, és amelyet a trianoni döntés nekik adott, szétszították saját parasztjaik között. Ezek a nacionalista utód-államok a földreformot népeik felemelésére, gazdagodására használták fel. Összehasonlításként, ugyanakkor a magyar nemesség követelése még Trianon után is pénzügyi veszteségük megtérítését szorgalmazta, olyan formában, hogy károsodásukat az anyaországban maradt magyar nép fizesse vissza.⁴⁹

A fenti szemelvényből látható, hogy a magyartalan birtokos nemesség volt az egyik okozója a kisebbségek magyarországi elszaporodásának és a magyar nép megfogyatkozásának.

Beszélnünk kell az oláh beolvasztási politikáról. Megállapíthatjuk, hogy az oláh területnövekedést és elrumánosítást mindig egy kidolgozott terv szerint végezték. Először az ortodox pópáik fáradoztak az ügyért, plébániákat létesítettek, majd a rumán király és királynő a kormánnyal egyetértésben folytatta a szervezést. A görög katolikus (ortodox) egyház vezetői korán felismerték a pángermánizmus⁵⁰ és pánszlávizmus romboló hatását a dunai népek között. Ezért érdeklődésüket ebbe az irányba fordították, és ezen „-izmusok” zavarteltését a saját előnyükre alakították át. (Szöllőssy, 91)

Papjaik elhittették a néppel, hogy minden bajnak okozói a magyarok, és titokban pánszlávizmus támogatói lettek. Az oláhok a pópák ilyen irányú támogatásával célt értek, megtörték a Kettős Monarchiát, és feldarabolták hazánkat.

A görög katolikus egyház a vegyesházasságokból származó gyermekeket mindig rumán családtagnak jegyezte be. Ezzel a gyakorlattal nagyon sok magyart a népszámlálás adataiban oláhnak nyilvánítottak. Ezt a torzítást a római katolikus egyház is támogatta, mert azon a nézeten volt, hogy még mindig jobb az, ha egy magyar görög katolikus rumánhoz házasodik be, mint egy protestáns magyarhoz. Meg kell említeni azt a tényt is, hogy népünknek megvan az adottsága, hogy könnyen tanul nyelveket, és emellett rendkívül udvarias. Magyar szokás lett, ha egy oláh csatlakozott egy magyar csoporthoz, udvariasságból mind oláhuul folytatta a beszélgetést. A magyar nemzeti érzés hiánya is hozzájárulhatott a fejleményekhez, mert a magyar római katolikus egyház sohasem hangsúlyozta ki, – és még most sem teszi – ennek szükségességét, összefogó erejét, akkor, amikor a görög keresztények papjai állandóan nevelték, biztatták, általánosították a nemzeti érzést. (Szöllőssy, 93)

Abban az időben, amikor az oláhok még kisebbségben éltek Erdélyben, látták azt, hogy a szászok autonómiát élveznek, ezért minden megnyilatkozásuk ennek elérésére irányult. Képzletükben ez volt az egyetlen igazságos megoldás a kisebbségi kérdésben. Amikor ezt

⁴⁸ Szöllőssy: I.m. 88.: Málnási: I.m. 43.

⁴⁹ Málnási: I. m. 152-153.

⁵⁰ A Pángermánizmus egy „völkisch” elmélet a közös származásban, nyelvben, kultúrában, sorsban és közös hazában látja azokat a tényezőket, amelyek a nemzetet alkotják. Ahová német megtelepszik, azt a területet mindig Németországnak anyaföldnek tekinti. Németnek lenni azt jelenti, nem elfelejteni sem otthon sem külföldön, hogy „közös a vérünk és egy nemzetbe tartozunk és ez fennmarad még akkor is ha politikailag elváltunk egymástól.” Szöllőssy: 109.: Asztalos Miklós: A korszerű nemzet eszme (Constantin Noepel)

cselszövással, megvesztegetéssel és az első világháború győzteseinek segítségével elérték, akkor haladéktalanul átálltak, a francia nemzeti eszmét fogadták el, és azt iktatták kormányprogramjukba. Azonnal feladták e terület népakaraton múlt kisebbségi döntés jogát, és úgy kormányozták az országot, mintha más nemzetiség az oláhon kívül nem is élne ott. Már 1923-ban kijelentették: „A román királyság egységes, oszthatatlan nemzetállam, és minden román faji, nyelvi és vallási különbség nélkül élvezzi a lelkiismereti, nevelési, sajtó és gyülekezési szabadságot, amit a törvény biztosít.”⁵¹ Mindez a szabadság azonban csak a született románokra vonatkozott.

Bratianu miniszter nyilatkozata szerint: „A kisebbségeket románoknak tekintik.” (Szöllőssy, 94) E politika következménye volt a nagytömegű kisebbségek elrumánosítása. 1920 óta a nemzeti sovinszta románok politikája elnyomni a kisebbségeket, ugyanakkor a sokkal emberségesebb magyar uralom alatt mint kisebbségek, élvezhették a szabadságot évszázadokon át. A román államnak nem lett volna szabad elfogadnia a francia nemzeti eszmét, mint kormányprogramot. A magyar állam megtehetette volna ezt évszázadokon át, de a beolvasztás politikája helyett évezreden át megteremtette a nemzeti szellemet, kultúrát a kisebbségekkel egyetemben. Az itt élő népeket a Szent Korona egyesítette. A hozzánk, magyarokhoz való tartozás egyéni döntés volt. Ez az egyetlen ősi magyar kormányzási fogalom képes szabadságot biztosítani minden nép számára, amit minden nép megérdemel. Ez az általános szabadság fennállt mindaddig, amíg a pángermán, pánszláv és felforgató Habsburg izgatók meg nem jelentek. A szocialista Rumánia kisebbségi politikája sokkal jobban elnyomta a kisebbségeket, mint az úgynevezett háború előtti sovinszta uralom.

Az 1848. május 2-i Balázsfalvi Gyülekezet kinyilvánította: **„A román nemzet az együtt élő nemzetek tudomására hozza, hogy nemzeti alapon való fellépése és szervezkedése nem jelent ellenséges szándékot más nemzetekkel szemben, ugyanazt a jogot mindenki számára elismeri, és őszintén tiszteletben is akarja tartani, a kölcsönös tiszteletet viszont jogosan elvárja. Következésképpen a román nemzet nem akar uralkodni más nemzetek felett, de azt se fogja eltérni, hogy valakinek is alárendeltje legyen, hanem egyenlő jogokat akar mindenkinek.”** (Szöllőssy, 95-96)

Mi nagyon jól tudjuk, már 1923 óta, hogy milyen őszintén gondolták az „egyenlő jogokat akar mindenkinek”. A szocialista Rumánia bezáratta a kolozsvári Bolyai Egyetemet, a nagyváradi, marosvásárhelyi főgimnáziumot és tanítóképzőt, nem engedte megnyitni a bonyhádi, hosszúfalui, erdődi, farkaslaki, gyergyóújfalui, gyergyószentmiklósi magyar iskolákat. Több magyar gimnázium román szakiskolává alakult át.⁵²

A kommunista magyar kormány, melynek több tagja orosz állampolgár volt, nem emelte fel szavát a 2 millió magyar rumániai lakos sorsáért.

Szöllőssy után ismertetek egynéhány románok által elkövetett magyarellenes bűntettet. „Balázsfalván román ügynökök agyonlőttek egy miséző papot, aki nem volt hajlandó arra, hogy csatlakozzon az orthodox román egyházhoz.”⁵³ Rumániában számos magyart bebörtönöztek, ismeretlen helyre szállítottak, és ott sokan életüket veszítették. Ez egy elfogadott módja volt annak, hogy megszabaduljanak a magyaroktól.

Egy megbízható tájékoztatás szerint 16 000 magyar családot tereltek össze, és ismeretlen területre szállítottak.⁵⁴ Tompa K. Artúrt, egy 70-éves magyar papot a templom ajtajára szegezték

⁵¹ Szöllőssy, 93-94.: Asztalos Miklós: A korszerű nemzet eszme.

⁵² U.o. 95-96.: Amerikai magyar népszava Január 9, 1948

⁵³ U.o. 97.: Iránytű, 1949. április 22

⁵⁴ U.o. 98.: Hungária, 1951. szept. 14

Kendilonán. A Maniu szervezet Oltanea nevű rumán vezére 400 jómódú magyar parasztot hajtott össze, és fejüket egy fatuskón baltával vágatta le.⁵⁵ A szovjetek látva ezt a brutális magyarelleses vérengzést – pedig őket sem lehetett magyarbarátnak tekinteni – végül is közbeléptek, hogy megállítsák az őrjöngő rumánokat. Csíkszeredán egy Szocsin nevű szovjet katonatisztet agyonlőttek a rumánok, amikor az megpróbálta csillapítani őrjöngésüket.⁵⁶ A Maniu szervezet számlájára írható 4000 magyar értelmiségi és a teljes kolozsvári papnevelde Oroszországba való deportálása. Mind odaveszett.⁵⁷

Rumániát háborús jóvátételre kötelezték, és ennek fejében hadifoglyokat kellett küldenie szovjet munkatáborokba. Ezeket a német és magyar ajkú lakosságból szedték össze, jól tudva, hogy onnan nincs visszaút. A hatalmas Duna-csatorna megépítésére szintén magyar és székely „hadifoglyokat” alkalmaztak. Először kiválogatták az erős izmos egyéneket, később sor került az öregek, fiatalok és még nők küldésére is. 15 000 magyart küldtek e szinte kibírhatatlan kényszermunkára. A megerőltető munka, a forróság, a nagy hideg, az elégtelen ivóvíz, vérhas, tífusz, nyitott sárkunyóiban való elszállásolás, orvosi felügyelet nélküli tengődés, mind hozzájárult megtizedelésükhöz. Itt nem volt temetés, sírkő, csak egy meszes árok.⁵⁸

Úgy néz ki, hogy maguk a szovjet katonák is megsokallták e kegyetlenségeket. Még Hugh Seton-Watson, angol történétíró is megjegyzi: „A román kommunisták kívánják a nacionalizmus felszámolását, de ugyanakkor – akár a cseh társaik – sokszor szélsőségesebb nacionalisták, mint a két háború előtti nacionalisták voltak. A román rendőr vagy adószedő aligha gyógyult ki abból a szokásból, hogy a magyarokat gyanakvással kell figyelni. Az államgépezet és a hivatalos propaganda a kisebbségi üldözés abbahagyását harsogja, de az üldözés formái nincsenek eltűnőben. Az ideológiai parancsuralom és a politikai elnyomás megint csak nacionalizmust szül; a magyar parasztokat talán nem üldözik azért, mert magyarok, de üldözhetik őket azért, mert ‘kulákok’ vagy ‘katolikusok’ vagy egyszerűen ‘reakciók’.”⁵⁹

Horea Sima, egy szocialista rumán így vélekedik a rumán politikáról:

„Lényege . . . hogy nem a román nép érdekei határozzák meg irányát és ütemét, hanem pillanatnyi idegen érdekekhez való alkalmazkodás. Súlypontja nem Bukarest volt, hanem London, utána Párizs, azután Moszkva. Románia külpolitikáját kisajátította egy romlott és idegenszellemű réteg, amely magához kaparintotta az ország vezetését, és elsajátította annak kincseit. Egymást követő kormányaink a két háború között ide-oda kapkodtak. Amikor az angol-francia csoport volt az erősebb, vezetőink az ő politikájuk mellett kardoskodtak. Mikor a németek győztek, elfeledték előbbi ígéretüket, és fejest ugrottak a győzők táborába. Felajánlották az ország minden kincsét és emberanyagát, de végeredményben semmit sem adtak. A fődolog az volt, hogy Európa új urai előtt szolgálai alárendeltségüknek tanújelét adják. Amikor Moszkva katonái a Moldva folyóhoz értek, megismételték ugyanazt a szolgálai gesztust: nem az ország érdekeit tartva szem előtt, odadozták hazánkat prédául az új uraknak, minden feltétel nélkül, csak hogy egyéni érdekeiket és politikai állásaikat menthessék. A bolsevista moloch azonban nem elégedett meg az ország kincsével, a lakosság véráldozatával, hanem kifacsart citromként dobta el az árulókat is. Ezeket a hibákat nem lehet úgy kiküszöbölni, hogy megint egy új 1944. augusztus 2-át varázsolunk külpolitikánk látószögébe, (célzás a román

⁵⁵ U.o. 98.: *Krónika*, 1951. július

⁵⁶ U.o. 98.: *Hungária*, 1951. szept. 14.

⁵⁷ U.o. 98.: *Krónika*, 1951. július

⁵⁸ U.o. 99.: *Hungária*, 1951. szept. 14

⁵⁹ U.o. 101.: *Hungária*, 1951. szept. 7

politikusoknak a Free Európa tőkeérdekeltség céljának alátámasztására), hanem egyszerűen úgy, hogy országunk érdekét tesszük meg külpolitikánk tengelyévé, s azok kezébe adjuk a vezetést, akik a román nép érdekét tartják szemük előtt.”⁶⁰

Az osztrák-magyar császárság idején a pángermánizmus kelt lábra a hazánkba betelepített és beengedett német „hospes” (vendégnépek) között. Ez volt az egyik tényezője a több évszázados békés együttélés megzavarásának. Ez az elmélet szolgált példával a pánszláv és pánromán törekvéseknek. Szöllőssy írja: „A pánszlávizmus egy határozott célkitűzésben végződő fogalom: olyan törekvés, amely – hasonlóan a német ’népi elmélet’-hez, minden szláv népet egy birodalomban óhajt egyesíteni.” (Szöllőssy, 110)

Nagy Péter, orosz cár szerint az orosz nép uralkodni hivatott teljes Európa felett. 500 bolgár egyetemista tanult a különböző orosz egyetemeken, magukba oltva a pánszlávizmus ideológiáját. Ennek a mozgalomnak hatását észlelhetjük 1848-as szabadságharcunk során, amikor a kisebbségek az osztrákoktól buzdítva területköveteléssel léptek fel. E program gyorsan kiszélesedett minden komolyabb ellenállás nélkül. 1920-ban a Békeparancs kihirdetése időszakában megnyerte a hatalmasok támogatását, akik hihetetlen történelmi hiányosságaik következtében elfogadták a meghamisított néprajzi statisztikai adatokat az ugyancsak hamis földrajzi adatokkal együtt, amelyeket a csehek, szerbek és oláhok nyújtottak be. A cseh Palacky széles körben elhitette, hogy finnugorok vagyunk, és több, mint ezer éve akadályozzuk az északi és déli szlávok egyesülését. Hangoztatta, hogy a Kárpát-medencében a megújuló békétlenséget mi idézzük elő. A szabadkőműves páholyok felhasználták a pánszláv mozgalom bomlasztó hatását a Kárpát-medencében az ő sötét, felforgató céljaik érdekében. Már 1890-ben megjelent egy térkép az angol folyóirat, *The Truth* karácsonyi számában, Henry Labouchers magas rangú szabadkőműves szerkesztésében. E folyóiratot London külvárosában, Collingdale könyvtármúzeumában állították ki, és azon Európa jövő nemzeteinek térképe volt látható. Németország, Lengyelország, Svájc, Ausztria, Spanyolország és Oroszország mint köztársaságok voltak feltüntetve. Tudjuk, hogy ez időben Németország, Lengyelország, Spanyolország és Ausztria mind királyságok voltak. Csak hazánk hiányzott a felsorolásból, mert ekkor már elhatározott tény volt előttük Magyarország feldarabolása.⁶¹ E térkép szerint Rumánia már megkapta hazánk nagyobb részét, Erdélyt és a Körös folyó területeit. Málnási Ödön írja: „Amikor Wilson Amerikából Európába jött a béketárgyalásra, az európai népekről annyit se tudott, mint a Foreign Office vagy a Quai d’Orsay legjelentéktelebb referense. Mikor pedig Európából távozott, arról panaszkodott, hogy mindenki hazudott neki.”⁶²

Lloyd George hasonlóképpen vélekedett az elnökről: „Az európai hatalmi viszonyokról még szobatudósi ismeretekkel sem rendelkező Wilson a nálánál sokkal külön tudású Masaryk érvei előtt meghajolt, és azzal megpecsételte Európa és benne a Monarchia és Magyarország sorsát.”⁶³

Amikor a francia külügyminiszter, Pichon egy jogtalan és gyalázatos egyezmény keretében Benes Edvárdal létrehozta a cseh emigráns kormányt, Benes még nem volt más, csak kivándorolt ügyvéd.⁶⁴ A békekonferencia ideje alatt létezett egy jól működő cseh-szerb-rumán szervezet, amely Londonban jött össze Seton-Watson lakásán, hogy támadásaikat egyeztessék, kitervezték, hogy mi módon fogják előadni követelésüket a magyar küldöttséggel szemben.

⁶⁰ U.o. 102.: Horea Sima: *Nyugati Magyarság*, 1953. május - június

⁶¹ U.o. 112.: Endre László: A zsidókról, 47.

⁶² U.o. 114.: Málnási Ödön: Országveszejtés, 29.

⁶³ U.o. 114.: Málnási, I. m. 7.

⁶⁴ U.o. 115.: Málnási, I. m. 12-13.

Találkozásuk és megbeszélésük végeredményeképpen Benes, Bratianu, Veznicss, Tardieu és Seton-Watson figyelmen kívül hagyták Wilson tizennégy pontját. A francia külpolitikai hivatal, a Quai d'Orsay, nem tudta magát függetleníteni e csoport befolyásától. Ez időben hazánk delegátusai nem vehettek részt a békekonzferencia tárgyalásain, nem védekezhettek, a döntést nélkülük hozták meg.⁶⁵ Azok, akik a trianoni döntést meghozták, „magas jutalomban” részesültek. A francia tábornok Berthelot 1922. október 24-én Rumániában egy magyar nemes földbirtokát kapta meg. Seton-Watson kinevezték a Londoni Egyetem tanárává. Ezt a pozíciót előzőleg Masaryk töltötte be.⁶⁶ Szöllőssy szerint ez szégyen arra, aki kapta, és a kormányra, amely ezt megengedte. Az első világháború után a béketárgyalás ideje alatt Párizs lett a megvesztegetés világvárosa. A francia politikát azok a politikusok és írók irányították, akiket könnyen lehetett megvesztegetni. A sajtót Prága, Moszkva, Bukarest és Belgrád fizette le.

A franciáknak a németektől való félelme is hozzájárult az oláhok sikeréhez Erdély bekebelezését illetően. Ahelyett, hogy a franciák valamiféle megoldást kerestek volna a németekkel, akik ugyanazon a kulturális szinten voltak, mint ők, egy Európán kívüli hatalomhoz, Oroszországhoz fordultak segítségért. Ezt a segélykérést egyszer már megtették a Sedan-i vereség után, 1870-ben. Nem vették észre, hogy az oroszok minden alkalommal nyugatabbra tolták határukat. Ez a németellenes érzés mindenképpen hozzájárult a franciák trianoni döntéséhez, amit főleg Clemenceau és Tardieu képviselt, és nyilvánvalóan hazánk második világháború utáni „megbüntetéséhez” is. Szöllőssy meglátása szerint a „büntetésben” még az is közre játszott, hogy utolsó emberig hűségesen kitartottunk a németek mellett, a szövetségesek ellen. (Szöllőssy, 119)

A sajtó támogatta a németellenes francia megnyilatkozást. Szóba sem került, hogy nekünk magyaroknak nem is volt más lehetőségünk, mint védekezni az orosz-rumán-szláv térhódítás ellen.

A lefizetett sajtó az új helyzetről, melyet ők maguk készítettek Trianonban, írja: „Bár a felszabadított népek urálnak most minden idegen népcsoportot s az utóbbiak követelésekkel lépnek fel, ezek a követelések egyáltalán nem jogosultak egyetlen esetben sem. Így senki sem tagadhatja az igen kézzelfogható haladást, amely a nemzetiségekkel szemben bekövetkezett. Újabb lázadásokra ezért nincsen ok s a részletkérdések fenntartásával álszenteskedés nélkül állíthatjuk, hogy az új Európa határai tagadhatatlan haladást jelentenek a népek jogi tekintetében.”⁶⁷

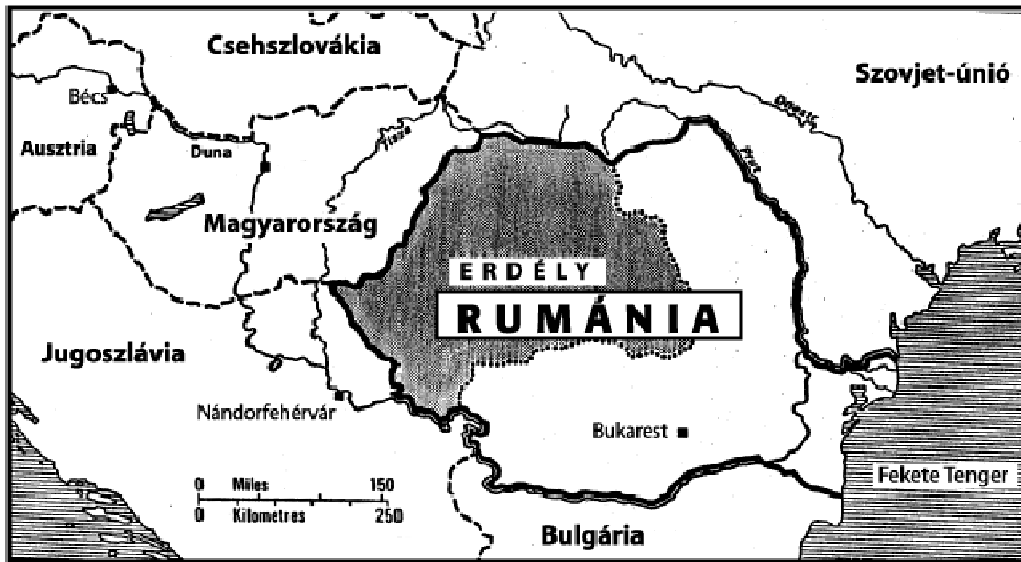
Ez a lefizetett sajtó véleménye! A francia politikusok és értelmiségiek, mint Leon Noel, Charles Roux, Bernard Lauvergne és a *Le Monde* című újság szerkesztője Beuve-Méry mind egy véleményen voltak az utód-államok és a kisebbségi sors kérdésében. Beuve-Méry még meg is kérdőjelezte, hogy ez a bánásmód elég-e egy **végleges megoldáshoz**, mivel a rumánok meghagytak fél millió magyart rumán területen. A francia politikus Des Cotes egyszerűen azt javasolta, hogy csehesítsék el a Csehszlovákiában maradt magyarokat.⁶⁸ Itt nagyfokú képmutatást látunk. A franciák kifogásolták, hogy ragaszkodtunk a magyar nyelvű kisebbségek iskolai nyelvi oktatásához – amely a magyar állam hivatalos nyelve volt – akkor, amikor engedélyeztük saját nyelvük használatát is. Ez a szabadelvű tiltakozás abból az országból jött, amely elsőnek hirdette meg a szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavát.

⁶⁵ U.o. 115.: Málnási, I. m. 15.

⁶⁶ U.o. 115.: Málnási, I. m. 63.

⁶⁷ U.o. 120.: Barát Tibor: A Dunatáj államszerkezete francia szemléletben

⁶⁸ U.o. 121.: Barát: I. m.

Rumánia Trianon után (Lote)
B.sz. térkép

6. FEJEZET

A RUMÁN NÉP ÉS NYELVE

Ebben a fejezetben bemutatok két egymással ellenkező nézetet a rumán név eredetére vonatkozóan. 1878 után a rumán név lassan kiszorította a „vlach” nevet. Az egyik a nyelvészet nézete, a másik a politikai irodalomé, amely állandóan támogatja a rumán kormány nézetét. A romantizmus korában megszületett a dákok-román mítosz. Az ő elméletük szerint a vlachok voltak Erdély őslakói, a dákok és a rómaiak leszármazottai, így kizárólagos joguk van Erdély birtoklásához. A múlt század második fele, az ún. klasszikus kor, amely megkérdőjelezett minden történelmi adatot, amely legendára és hazafiságra épült, csak azt fogadta el, amelyet kutatás előzött meg. Ez időben számos komoly tudományos kutató, nyelvész tanulmányozta az oláhok eredetét, mint például R. Roessler, C. Gooss, Hunfalvy Pál, L. Réthy és mások.⁶⁹ A tanulmányok megállapítják, hogy Aurélius, római császár Kr. u. 257-271 között kivonta légióit Erdélyből és a Dunától délre telepítette őket. A bizánci krónikákban Kr. u. 579-től folytatólagosan van tudósítás a vlachokról egészen a XIV. századig. A vlachok templomi nyelve közeli kapcsolatot mutat a macedóniai nyelvhasználattal. A vlach nyelv erős szláv befolyást mutat, és kapcsolatot az albán nyelvvel. Egy második nyelvész csoport M. Gaster, G. Moldovan, Sextil Puscariu, C. Weigand, G. Murnu és mások, a vlach nyelvet kutatva a bizánci krónikák alapján indult el, tanulmányozta a nyelv földrajzi elhelyezkedését, és megpróbálta rekonstruálni az eredeti rumán nyelvet. (Török, 205)

Tanulmányozva e kutatók munkáit, Török Sándor megállapítja, hogy a rumán nyelvben még árnyéka sincs a dák nyelv befolyásának. Ugyanúgy nincs semmi nyoma azon népek nyelvének sem, melyek a római terület kiürítése után e területen éltek, úgy mint hun, gót, gepida, avar, besenyő és kun. Török Sándornak van egy érdekes észrevétele: „A román nyelv, elemeit tekintve, újlatin nyelv, mely kezdeti stádiumában az olaszsal történt együttfejlődésre enged következtetni. Az alapnyelv szavait a latin *accusativus*-ból képezi, mint az olasz, a latinnal szemben *névelőt* használ, s ezt a latin *ille, illa* mutató névmásból képezi, mint a többi újlatin nyelv (olasz *il, la*, francia *le, la*), de nem a főnév előtt, hanem mögötte alkalmazza. Ez a sajátosság csak az albán és a bolgár nyelveknél található meg. Alakra az albán hasonlít a románra, a bolgár csak elvben.” (Török, 205) A román és olasz számnevek tízig hasonlítanak egymáshoz, de onnan felfelé a román számnevek már az albánhoz hasonlítanak. Török azt következteti ebből, hogy a románok ősei szoros közösségben éltek az olaszokkal egész addig, amíg a tízig való számolást elsajátították. Ezután pedig közelebb kerültek az albánokhoz a Balkánon, ahol megismerkedtek a tízen felüli számnevekkel. (Török, 206)

Tehát a románok számneveiket az olaszoktól és az albánoktól tanulták. E feltételezést a történelmi adatok is támogatják. Kr. u. 976-ban Kasztró és Preszpa görög területen Baziliosz, a bizánci császár elleni bolgár támadás következtében, az egyik bolgár vezér, Dávid vereséget szenvedett, közel az albán határhoz, a Blach-ok által, kik e terület lakói voltak. (Blach > Vlach >

⁶⁹ Török Sándor: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpát-medencében, 1973, Astor Park FL. 204.

Wallachian). Első alkalom, hogy a történelem említi e nevet.⁷⁰ Gyóni történész szerint, Kekaumenosz „Strategikon” című írásában említést tesz arról, hogy a vlachok a telet a Pindusz hegységben és a Thesszáliai alföldön Görögországban telelik át, a nyarat pedig a bulgáriai Grammosz hegyekben, a Nerecska-alföldön, a Bisztra-hegyekben és Sardagon.⁷¹

1020-ban II. Baziliosz császár elrendelte, hogy a vlachok, kik a bolgárok területén élnek, az ochridai püspök fennhatósága alá kerüljenek. Ochrida, Macedónia és Albánia határa mentén létezett. **A rumánok egyházi nyelve 1715-ig a bolgár-szláv nyelv volt.** Ez egy cáfolhatatlan bizonyíték a dákó-román folytatólagozottság ellen.

A XI. és XIV. századok között időben Thesszália hivatalos neve „Megali-Vlacia” (Nagy-Wallachia) volt. Komnenosz Alexisz császár 1097-ben újra telepítette a vlachokat, a Chalkidik-félszigetről Peloponnészosz-ba.

1130 és 1260 között „Vlachiának” hívták. Ezt az ismertetést az Árpád-házi levéltárban találták.⁷² 1186-ban a bizánci császár Angelosz Izsák, nagyon megadóztatta a bolgárokat és a vlachokat, ezért két vlach testvér, a két vezér, Calopeter és Oszen, fellázadtak a császár ellen. Leveretésük után a vlachok a Duna északi oldalára telepedtek le, a kunok közé.

1208-ban az összevont bolgár és vlach had csatát veszített a bizánci császár ellen. A Philippopolisz-tól délnyugatra élő vlachok a császár jobbágyai lettek.⁷³

1234-ben a vlachok, egyházuk által szervezve, nagy tömegben jöttek Havasalföldre. 1247-1257 között háború folyt a vlachok és a görögök között, a Rhodope hegység közelében, mely görög győzelemmel végződött. Az egyház jegyzője Ansbert értesít, hogy Szerbia északkeleti részén görög, szerb, bolgár és vlach támadás ért egy keresztény hadat. E terület neve Szófia, és a következő települések neve: Vakarel, Paserel, Cerecel, Chorul, Karnul, Murgas vlach jelenlétről tanúskodik.⁷⁴

A fentiek figyelembevételével, a szakemberek arra a következtetésre jutottak, hogy a rumán nyelv a balkán félszigeten, Trákia és Macedónia térségében alakult ki a középkor kezdetén. A legkorábbi írott emlék a Kr. u.-i 579-ből származik, de ezt a rumánok nem fogadják el, mert fenntartják azt a nézetet, hogy Erdély volt származásuk eredeti helye.

A rumán szakemberek a nemzetközi ellenvélemény hatására módosították a dákó-román folytonossági elméletüket. Mindamelllett a politikai célzatú elméletből fenntartják azt a részt, amely nézetük szerint alátámasztja az Erdélyhez való jogot. Originea Romnilor című, 1925-ben kiadott munkájában, Philippid rumán történész azt a nézetet támogatja, hogy a rumán nép ugyan a Balkánon alakult ki, de Erdélybe a VII. században érkezett. Ezt minden bizonyítás nélkül állítja. Azt a nézetet óhajtja fenntartani, hogy a rumánok a magyarok hazatérése, tehát 896 előtt már Erdély lakói voltak, és így jogos a velünk szembeni követelésük.

G. L. Bratianu, egy másik rumán kutató, szintén bizonyítékok nélkül azt próbálja elfogadtatni, hogy egy új vlach telepes csoport csatlakozott az eredeti dákó-román telepesekhez Erdélyben. Amikor L. Tamás meggyőzően visszautasította e feltevést, Bratianu megváltoztatta elképzelését, és kijelentette, hogy a népek, akik a Duna mind két oldalán éltek, folytonosan cserélték település helyüket, az egyik oldalról a másikra költöztek, és a XIII. század kezdetétől a

⁷⁰ U.o. 207.: Kedrenos II. 435. ED. Bonn

⁷¹ U.o. 207.: Gyóni: A legrégebbi vélemény a román nép eredetéről, 38. Budapest, 1944

⁷² U.o. 208.: Wenzel: Árpád-kori Okmánytár VI. 267, 277, 282, 284. Theiner: Monumenta Hungariae I, 157.

⁷³ U.o. 208.: Jirecsek: Geschichte der Bulgaren, Über die Abstammung der Romanen, 62.

⁷⁴ U.o. 209.: Theiner: Monumenta Hungariae I.

vlachok visszaköltöztek Erdélybe.⁷⁵ A nem latin nyelvi jellegzetességet a nomádok ráhatásának következményeként tünteti fel. M. Friedwagner megcáfolta Bratianu elméletét mondván, hogy vándor nép képtelen megváltoztatni a latin nyelv jellegzetességét. A vlachok Erdélybe való megérkezését a XII.-XIII. századokba helyezi.

Török Sándor alátámasztja ezt a kijelentést, és megtoldja, hogy még ideiglenesen sem élt rumán nyelvű nép Erdélyben a XIII. századot megelőző időben. **E. Gamillscheg rumán nyelvész szerint a rumán nyelv a Balkánon alakult ki, Albánia területén.** Ez a dákó-román származás ellen vall, de mivel ezt nem akarja támadni, sőt támogatni óhajtja, ezért azzal a javaslattal jött elő, hogy a rumánok egyik ága, a móc nép már Erdélyben, az Érchegységben élt 1800 év óta.⁷⁶

A dákó-román elmélet a móc nép római hangtani szerkezetére támaszkodik. (Mindannak ellenére, hogy a rumán nyelv hangtani szerkezete nyilvánvalóan szláv.) Gamillscheg a rumán nyelv állítólagos római eredetét egyetlen szóra építi fel: „rarunchiu” (vese) E szó állítólag a latin „ren” szó származéka, de ez a szó „rarunchiu” nem hasonlít egyetlen más latin alapú nyelv ’vese’ szavához. A francia vesét kifejező szó „rein”, amely sokkal inkább hasonlít a latinhoz, mint a rumán „rarunchiu”. Az olasz „reni” szót használja, melynek értelme ágyék. A spanyol „rinon”-t ír. A spanyolban a vesekő „calculo renal”. Török Sándor kérdi: lehetséges-e, hogy a rumánok csak egyetlen szóra építhessék fel bizonyítékukat, mely szerint ők Erdély eredeti lakói, akkor, amikor sok más igazolt ténybeli adat az ellenkezőjét bizonyítja?

Itt közlöm a római uralom időtartalmának felsorolását az Olaszországon kívüli területeken. (Török, 211)

Elrómaiásodott település maradt fenn.

Bosznia – 576 év	ideiglenesen
Macedónia – 576 év	nem maradt
Hellas és Albánia – 495 év	ideiglenesen
Gallia – 465 év	maradt
Egyiptom – 425 év	nem maradt
Pannónia – 390 év	nem maradt
Szerbia és Bulgária –381 év	ideiglenesen
Britannia – 364 év	nem maradt
Örményország – 305 év	nem maradt
Dácia – 150 év	nem maradt

Dácia volt az a terület, ahol a latinosodásnak volt a legkisebb esélye.

Capidan, egy másik rumán nyelvész, szintén megállapította, hogy a dákó-román származási elmélet helytelen. Meglátását a következőképpen támasztotta alá:

„I. A román nyelvnek négy ága van, úgymint

1. Dákó-román (a mai Rumániában, tehát egykori Dáciában)
2. Arumun (Macedóniában)
3. Meglenoromán (Bulgária déli részén)
4. Isztro-román (az Adria-tenger északi partján Pola körül)

A négy ág határozott egyezései közös fejlődésre utalnak. A déliek nem származhattak északról, tehát az északiaknak kellett délről származniuk.

⁷⁵ U.o. 210.: Tamás L. Rómaiak, románok, oláhok, Dácia Trajanában, Budapest, 1935

⁷⁶ U.o. 211.: Gamillscheg, E: Cahiers Sextil Puscariu 3

- II. Az albán hatás a román nyelv négy ága között legerősebb a 'dákó-román'-ban. Mégpedig a déli-albán nyelvjárás! Mivel az albánok a Balkán félsziget déli felénél északabbra sohasem laktak, a román őshaza az Ochrida-tó tájékán keresendő.
- III. Szláv elemek átvétele az összes ágakban megtörtént, még az arumunban is, mely évszázadok óta görögök között élén, szlávokkal nem érintkezik. Ez a szláv átítatódás az Albániával szomszédos szláv nyelvű területen, tehát Macedónia bolgár-szlávjai között kellett végbemenjen.
- IV. Az erdélyi románság a legújabb korig az ochridai püspökség hatáskörébe tartozott, holott a román vajdaságokban, Bulgáriában, Szerbiában közelebbi görögkeleti püspökségek is voltak. Ez csak úgy magyarázható, hogy az erdélyi románok ősei az albán-macedón határon lévő Ochrida tó környékéről vándoroltak Erdélybe.” (Török, 212)

A vita eldőlt, mondja G. Stadtmüller, O. Milterstrauss és S. Dragomir, mivel a felsorolt történelmi és nyelvészeti adatok elfogadhatatlanná tették a dákó-román elméletet. Dragomir kijelenti, hogy nagyon kevés olyan rumán név létezik, amely eredetileg rumán lett volna, és ami van, az mind a XIII. századból származik.

Mivel a rumán őshaza kutatásának rendkívül kiterjedt irodalma van, ezért ennek csak egy nagyon kis részét tudom ismertetni. A kiadók válogatás nélkül megjelentetnek kutatási kiadványokat, anélkül, hogy meggyőződnének azok hitelességéről. Megjelentették Bratianu elméletét is, amely a Duna egyik oldaláról a másikra való áttelepülés, helycserélés elképzelését magyarázta. Különösképpen sajnálatos, hogy a lexikonok sem ellenőrzik a kutatás helyességét, és a közölt téves adatokat tudományosan megalapozott és elfogadott tényekként tüntetik fel.

7. FEJEZET

AZ ERDÉLYI SZÁSZOK

II. Pius pápa (1458) könyvében: De statu Europae sub Frederico Tertio, azt jegyezte fel, hogy a szászok Szászországból jöttek Erdélybe. Az erdélyi szászok egyik énekükben, amelyet 1532-ben adtak ki, így énekelnek: „Vom Rhein und Sachsen ich gemein bin aufgewachsen in grossem Schein.” (A Rajnánál és Szászországból egyaránt nőtem én fel, ahol bőséges helyem volt a nap alatt.) Mind e két kijelentés ellenére a szászok elfogadtak egy feltevést, amely 1538-ban terjedt el, amely szerint ők a dákok és a gótok leszármazottai. Ezt az eredeztetési feltételezést, a szászok 1696-ig magukénak vallottak. Ez idő után, egy tudományosabb elmélet gyökeredzett meg a közvéleményükben. (Török, 192)

A XVIII. és XIX. század nyelvészei azt hirdették, hogy a szászok ősei Németországból származnak. 1843-ban G. F. Marienburg nyelvész állítja, hogy Luxembourg volt a szászok eredeti hazája. A magyar szakemberek szerint viszont mi, magyarok a középkorban azokat a németeket és osztrákokat hívtuk németeknek, akik Bajorországból jöttek, ugyanakkor az alemannokat vagy svábokat, az északi és közép-német területről jöveket szászoknak hívtuk. II. Endre királyunk okmánya szerint (1224) a szászok II. Géza (1141-1161) idejében mint vendégek jöttek be. Az uralkodó Szászváros és Homoróddaróc környékére telepítette őket. (Török, 193) Ez időben a németeket a „Drang nach Osten”, a kelet felé való törekvés vágya hajtotta. G. E. Müller, 1906-1938 között megjelent tanulmányában: Desertumslehr azt állítja, hogy a szászok szűzföldre telepedtek le. Ezt az állítást megdöntötte Knieza István kutatása, mely kimutatta, hogy a németül írt földrajzi nevek mindegyike eredeti magyar földrajzi név elnémetesítése. A magyar nevek német kiejtés szerint a német nyelvben semmi jelentéssel nem bírnak. G. Kisch bebizonyította, hogy az erdélyi szász nevek legtöbbször magyar eredetű, ez egyben bizonyíték arra is, hogy azon a területen, ahová a szászokat telepítették II. Géza korában már voltak magyar települések. A székely őshonos népnek el kellett hagynia azt a területet, és a helyükbe szászokat telepítettek, kik tovább szélesítették településüket keletre, Háromszék és a Keleti-Kárpátok területére. A királynak hatalmában állt akaratát végrehajtani, mert a székelyek, mint katonai utóvéddek, a király szolgálatában álltak, ezért amikor csak akarta, odarendelte őket, ahová szükségét látta. Az új telepesek (vendégek) szívesen jöttek, főként olyan területre, ahol a földet már betörték. (Török, 194)

A király nagy területet adományozott a szászoknak adófizetés és kötelező katonai szolgálat nélkül. Az adózást és katonai szolgálatot viszont a magyaroktól megkövetelték. A szász közösség, az „universitas”, fizette az adót, és szolgáltatta az esetleges katonai szolgálatot. Ezt a kedvezményt II. Endre is szentesítette. Hihetetlen előnyt adott ez a szászok részére. Megtarthatták nyelvüket és szokásaikat. G. Müller írja: „Die älteste, organisierte Minderheit der Gegenwart.” (A kor legidősebb szervezett kisebbségi csoportja.) (Török, 194)

Évszerinti pontos adatunk nincs arról, hogy mikor is történt a szászok Erdélybe települése. Annyit tudunk, hogy ez Európa legkorábbi telepítése, és valamikor 1147-1161 között ment végbe. Az első három szász település, Orba, Sebes és Kézdi székely területen történt. A németek itt mind átvették és átalakították a magyar neveket, pl.: Leschkirch (a magyar les szó származéka).

A legősibb szász települést „Hétszék-nek” hívjuk, annak dacára, hogy nyolc ügyintézési központ, szék létezik. A nyolcadik akkor alakult, amikor a hetedik szék, a központ, túl nagyra nőtt, és kezdte elfoglalni a kézdi székely területet, Segesvárt. E területen sok magyar eredetű nevet fedezhetünk fel, pl.: László királyt 1192-ben avatták szentté. Egy falu ekkor kapta a „Lasseln” nevet. Szent László volt a védőszentje a falunak és az egész szász településnek, amikor kiszorították a székelyeket a faluból. Ez 1260-ban történt. Ekkor kaptak autonómiát. (Török, 195) A harmadik szék, III. István korában (1163-1172) létesítették. A tatárjárás után a szász betelepülés felgyorsult, és a szászok behúzódtak a székely területekre is. Kézd, Medgyes, (Mediesch), Selyk, (Schelk). Szászok Besztercébe a XIII. század közepén érkeztek. A falvak legidősebb besztercei nevei Budok (Bodagd) (1228), Nagyfalú (Nogfolu) (1243) és Malomárka (Molunark). E nevek, a Sajó folyóval együtt, bizonyítékok arra, hogy a szász település előtt itt már létezett magyar település. 1211-ben II. Endre a Bárcaságot (Burzenland), Brassót (Kronstadt) a német Lovagrendnek adományozta. Ekkor a brassói vár már száz éves volt. Az adomány fejében a szászok ígéretet tettek e terület megvédésére és az oláhok keresztény hitre térítésére. 1211-1223 között még sok szászt telepítettek ide. 1225-ben a rend eladományozta a pápának e területet, hogy politikai függetlenséget nyerjenek tőlünk. II. Endre értesülve e hűtlen cselekedetről, kizavarta a Lovagrendet az országból, de a szász nép maradhatott. A bárcasági 13 szász falu közül háromban kővárat építettek. Földváron, Feketealmon és Keresztváron már a megelőző időben álltak földvárak. A többi szász települést a XIV. és XV. századokban létesítették. Botfalú a XVII. században vált szász tulajdonná, amikor a székelyek e területen kihaltak. A XV. század végén, a szászoknak sikerült egyesíteni minden szász vagy részben szász területet. A hét csángó magyar falu, Brassó szomszédságában, szász brassói fennhatóság alá került.

Három évszázadon át, még mielőtt a szászok megkapták autonómiájukat, folytatólagos szász betelepülés következtében e magyar területek elnémetesedtek. Alvinc (Winz) és Teke a XIV. század kezdetén a lakosság többsége még magyar, de papjaik már németek voltak. Erdély német neve Siebenbürgen (hét vár), ezt a hét szász település és azok várai után kapta. Schiltberger (1394-1427) írja: „Sybenbürgen das ist ein dütschland und die Hopstat des Lands heist Hermenstatt.” (Siebenbürgen német föld és fő-városa Hermannstadt.” (Török, 199)

Az erdélyi szászok a XIV. században érték el a csúcspontot. Ebben az időben befolyással voltak nem szász területekre, Brassó város vidékére is. 1490-ben 260 000 magyar élt Erdélyben és 70 000 szász. Az 1910-iki magyar-osztrák népszámlálás szerint 924 609 magyar és 233 573 szász.

Az adatokból kitűnik, hogy a szász telepések ezer kilométerre német területtől fenntarhták szokásaikat, és gyarapodhattak idegen területen, ugyanolyan arányban, mint mi, a vendéglátók. Törvényeink még előnyben is részesítették őket, és semmi esetre sem létezett kisebbségi elnyomás.

750 éven át megtarhták német jellegzetességüket, szokásaikat és nyelvüket. 1940-ben, amikor alkalom adódott velünk szemben kinyilvánítani hűségüket, akkor a rumánokhoz való csatlakozást szavazták meg. Mi lehetett az indítéka e döntésnek? Talán azt hitték, ha rumánokhoz pártolnak, mivel azok hozzájuk képest alacsonyabb kultúrájú népek voltak, könnyebben megszerezhetik a vezető szerepet? Az eltelt idő bebizonyította, ha ez volt az ok az elszakadásra, nagyon rosszul döntöttek. Mennyi ma a szászok száma Erdélyben? Nagyon csekély. Talán 60 000. Mi a növekedési százalékuk? Nagyon alacsony. Beszélhetik nyelvüket? Nem. Megvannak-e az iskoláik? Nincsenek. Mi történt a múltban olyan erős Lutheránus egyházzal? Megszűnt. Milyen fajta autonómiát élveznek? Semmilyen. A rumánok kiket adtak el jó pénzért a németeknek, mint vágó marhákat? A szászokat, fejenként 1000 dollárért.

A magyar hazatérés idejében, 896 táján, Erdély ritkán lakott terület volt, mert ismerjük a dák-római háborúk következményeit. Az akkori világ legcivilizáltabb nagyhatalma, amelyből az

európai civilizáció sarjadzott, kiirtotta a dák népet. A gótok, amikor felláztak a szövetséges hun uralom ellen, szintén nagy vérengzéseket vittek végbe a Kárpátokon belül. Nagy Károly azzal dicsekedett, hogy kiirtotta az itt élő hun-avar kunokat. Ma már tudjuk, hogy e nyilatkozat túlzás volt. Az biztos, hogy a népesség megritkult, de az őstelepes nép megfogyva bár, de túlélte a Nagy Károly-i időket. A szlávok ez időben Erdély peremvidékein éltek, elenyésző kis számban.

Mikor mi, magyarok betelepedtünk a Kárpát-medence egészébe, ennek a középső részeit kedveltük, és laktuk be sűrűbben. Őseink rövidesen megszervezték a határvédelmet, a területet megyékre osztották, püspökségeket alapítottak, templomokat és várakat építettek. Mint már előbb is írtam, a szászok a királyok vendégnépei voltak, és ott kaptak telket, ahol a királyok azt megengedték. Senkit nem zavart, hogy anyanyelvükön beszélnek. Török Sándor írja: „A szászokat nem azért hívták a magyar királyok, hogy azok a római szent birodalom számára vegyenek birtokba egy dél-erdélyi területet, vagy pedig annak majd egy későbbi, harmadik változata számára építsenek ki sejteket. Ez világos volt a szászok előtt is, akik aligha jöhettek jó emlékekkel onnan, ahonnan el kellett jönniök. Amikor a német lovagrend – nem a szászok! – politikai elszakadást készítettek elő, a király haladéktalanul kikergette őket Erdélyből. Azt azonban, hogy a szászok német nyelvüket és karakterüket megőrizték, a magyarok természetesnek tartották.” (Török, 201)

8. FEJEZET

DÉL-MAGYARORSZÁG ELPUSZTÍTÁSA

A következőkben Dél-Magyarország történelmét tekintjük át. A tudósításoknak számottevő részét Csobánczi Elemér kutatásai alapján állítottam össze.⁷⁷

Magyarország eredetileg egy nemzeti állam volt. A nép legnagyobb tömegét, az őshonos Körös-kultúra népe szolgáltatta. Ez az őshonos nép mindig e területen a Kárpát-medencében maradt. A különböző hódító népek jöttek-mentek, de az őshonos pórnép maradt. Egy rövid időre az indoeurópai nemzetek telepedtek meg, de csak a turáni népek: a pannonok, hunok, avarok, székelyek, kunok, csángók, jászok, magyarok, besenyők, torockóiak, palócok és kalotaszegiek voltak képesek hosszú, vagyis végleges letelepedést létesíteni. Itt csak a legismertebb népek neveit említettem. Hogyan változott át nemzetiségi állammá az erős és egységes magyar nemzeti állam? Magyarország történelmének vizsgálatok arra a meggyőződésre jutottunk, hogy több idegen nemzetiség lassan beszivárgott az országba. E beszivárgások legtöbb esetben akkor történtek, amikor a külszói szállásföldjeikről az ottlakóknak menekülniük kellett. A magyar királyok menedéket adtak nekik. A magasabb, fejlettebb életszínvonal vonzotta a szerbeket, mind anyagi, mind kulturális vonatkozásban gazdagította őket. A szerb nagyravagyás a magyar határok mentén kezdődött, és nem szerb területen.

Meghatározható a szerb-szláv népek eredetének kora. Heraclius bizánci császár uralkodásának idejére, a Kr. u. 610-642-es évekre tehetjük ezt. Arra az időre, amikor a szlávok kialakították törzsi rendszerüket, amikor a császár felszabadította őket a rabszolgaság alól és szabad, független népként vándorolhattak. A szerb népnek nincs őstörténelme. (Csobánczi 7) Nem voltak királyaik, fővárosaik, csak szállásföldjük volt, ahol szétszórtan éltek. A szerb név a latin „servus” szó származéka, melynek értelme szolga, a szláv név pedig a latin „sclavus” szóból származik, rabszolga jelentéssel. A szlávok a hegyes Valda és a Volga folyó területén éltek. E területre Szibériából érkeztek. Ahogy folytatólagosan vándoroltak délre, elérték a Szarmata fennsíkot, itt szittyá, szarmata, jász, alán, hun, avar, várkun, kazár, bolgár, magyar, besenyő, kun és új fennhatóság alá kerültek, melyek, mint látjuk, mind turáni magyar fajú népek voltak.

Heraclius bizánci császár a szerbek őseit Kr. u. 630-ban a Balkánon telepítette le, hogy feltartóztassák az avar és hun terjeszkedést. E területen a szlávok, szerbek sok őshonos népet magukba olvasztottak, így alakult ki a szerb nép. Bizánc uralma alatt a balkáni szlávok kifejlesztették a törzsi rendet, törzsfőt választottak, akit zsupának neveztek. A IX. században felvették a kereszténységet, főzsupát választottak, ez Ráskában székelt, melynek jelenlegi neve Novi Pazar, szerbiai terület. Ebből a „Ráska” névből alakítottuk ki a szerbek magyar nevét így: „rác”. (Csobánczi, 7-8 old)

IX. - X. századokban a szerbek bolgár uralom alá kerültek, 1018-ban ismét Bizánc lett a domináns hatalom. 1040-ben Vojslav Dobró, főzsupa felszabadította népét Bizánc alól. Halála után fia, Mihály, VII. Gergely pápától koronát kapott, aki Bizánc ellenfele volt. Mihály halála után, 1080-ban, a királyság megsemmisült és a zsupák vették át a nép fölötti uralmat. A zsupák

⁷⁷ Csobánczi Elemér: Nagy Magyarország vagy nemzethalál, II. rész: Dél-Magyarország pusztulása és elrablása, Marrickville, Australia, 1966

nem tudtak egyezségre jönni. Egyesek elismerték Bizánchoz való tartozásukat, mások hazánkat tartották e hatalomra méltónak. Az előző királyi cím feledésbe ment. (Csobánczi, 8 old)

A szerb-magyar kapcsolat II. Béla királyunk (1131-1141) uralkodása alatt kezdődött, aki feleségül vette a szerb főzsupa, Uros leányát, Ilonát. A szerbek ekkor Bizánc uralma alatt voltak. Uros fia, Csudomil kérte rokonát II. Gézát (1141-1162), hogy segítse őt és népét felszabadítani Bizánc uralma alól. Bizánc trónján ekkor az utolsó nagyon intelligens, békeidőben nagyon ravasz császár Comnen Manuel ült, kinek anyja Szent László királyunk lánya, Piroska volt. A császár követelte jogát anyai ágon a magyar trónra. II. Géza beavatkozása kapóra jött neki, mert titkos célja hazánk meghódítása volt. Csudomil magyar segítség ellenére is vereséget szenvedett Bizánctól, és a szerbekkel elfogadtatta magát hűbéri úrnak. Míg II. Géza orosz területen hadakozott, Manuel egy gyors és váratlan támadással elfoglalta a délvidéki Zimony várát és végigsöpört a Dunántúlon. II. Géza hazatért, de Manuel nem várta be és kivonult az országból. Ekkor egy magyar had betört Bizánc területére és a határ mentén okozott pusztítást. Manuel kénytelen volt unokaöccsétől békét esdekelni. II. Géza halála után (1162) III. István, 12-éves király uralkodása alatt (1172) Manuel megint támadólag lépett fel, elfoglalta Nándorfehérvárt (Belgrád) Zimonyt és a Szerémséget. A következő évben a király visszafoglalt mindent.

Manuel császár rábeszélte a német császárt, a velencei és orosz hercegeket egy egységes katonai akcióra Magyarország ellen, miközben ő egy külön hadsereggel támadott. Kétévi változó sikerű hadakozás után, fel kellett adnunk Dalmáciát 1163-ban. Manuel halála után III. Béla (1172-1196) visszafoglalta a dalmáciai magyar területeket. A szerbek felváltva, hol velünk, hol ellenünk hadakoztak. Imre király (1196-1204) felszabadította a szerbeket Bizánc uralma alól és megkoronáztatta magát szerb királynak. IV. Béla (1235-1270) a Dunától délre eső területeken Macsó név alatt egy új bánságot alapított a már meglévő Sói és Ozorai bánság mellé, mint egy védőgátat Bizánc és a bolgárok ellen.

V. István (1270-1272) megtámadta az állandóan magyar határokat zaklató bolgárokat, elfoglalta Bodon területét és magyar bánsággá alakította át. IV. Béla uralkodása alatt Uros, a főzsupa, (1243-1277) magának akarta megszerezni a Macsói bánságot, ezért támadást indított, de IV. Béla 1268-ban szétverte a szerb hadat és elfogta Urost. Magyar fogságban Uros hű magyar lett és fiát Dragutint összeházasította V. István lányával, Katalinnal. A király Dragutint Macsó és Szerém bánjává nevezte ki. III. Endre halála után 1301-ben az Árpád-ház kihalt és hosszú vita után Anjou Charles király fiát, Károly Róbertet választották magyar királlyá (1308-1342) azért, mert IV. Béla király leányának Máriának volt a férje. 1319-ben Dragutin öccse Milutin magának szerezte meg a Macsói bánságot, de Károly Róbert visszafoglalta azt és az egész Dragutin családot száműzte az országból. Károly Róbert halála után, 1342-ben, fia, Nagy Lajos örökölte a trónt. Az ő uralma alatt érte el Magyarország a legnagyobb kiterjedését. Az ország határait három tenger mosta, a Fekete-tenger, Földközi- és a Balti-tenger. A Balkán fölötti magyar uralom nem volt vitás. Béke és jólét volt a bánság minden területén. Ez időben még nyoma sem volt a szerb hatalomnak. Szerbia Ráska területén feküdt, (Novi Pazar) amely a magyar határon kívül esett. A Bosznia és Bizánc között létesült bánságok mind magyar hűbéri területek voltak, mindaddig, amíg a török el nem foglalta őket 1364-ben.

Közép-Ázsiából Kr. u. 1000 táján 50 000 család vándorolt ki az Ujgur Birodalomból nyugati irányba, ujugrok, ugorok, fehér hunok és avarok. Vezetőjükről kapták a selyuk török nevet. Három évszázad alatt nagyon számottevő erőt képviseltek, meghódították Drinápolyt, és Bulgáriát is veszélyeztették. A bolgár herceg Szizman, egyezségre jött a selyuk törökkel és az egyesült 80 000 török-bolgár haderő megtámadta hazánkat. Nagy Lajos megverte őket és megerősítette a Bodoni bánságot, Apor Dénest nevezve ki bánná. 1363-tól hazánk területe három évszázadon át harctérre változott. Éhínség, nyomor, pestis pusztított. A törökök ezalatt

megerősödtek és megtámadták Macsói bánságot. Ez volt az az idő, amikor a szerbek a töröktől menekülve megkezdték a beszivárgásukat az ősi magyar területekre.

1395-ben Luxemburgi Zsigmond magyar király, ki később német-római császár is lett, szervezett egy 60 000 létszámú hadat, melyben voltak franciák, németek és magyarok. Nikápolynál csatát vesztek Bajazid szultán ellen, kinek hadereje 200 000 ember volt. 1419-ben sikerült visszafoglalnia Szerbia területét. 1421-ben Zsigmond és Murad szultán öt évre békét kötöttek, de mindez hiábavaló volt, mert a törökök nem tartották be az egyezményeket: állandóan betörték rabszolgatoborzás végett a határmenti területekre, ezzel a szerbeket készítették biztonságosabb terület elérésére, amelyet egy ideig hazánkban találtak meg.

Lazarevics, a szerb fővajda, unokájával, Brankovics Györggyel és több társával Magyarországra menekült. Itt hozzalátott életcéljának megvalósításához: Brankovicsot vezetővé tenni. Egyezsége jött Zsigmond királlyal és a magyar felsőosztállyal, aminek következményeként Brankovicsot a felsőház tagjává ismerték el, megtéve őt a magyar államtanács tagjává. Szerbia hazánk hűbérállama lett, Brankovics pedig Szerbia hercege, és ez a cím örökölhető volt. E jelentős megbecsülés fejében vállalnia kellett országunk támogatását a török elleni küzdelemben. Felesküdött, hogy teljes erejével, bármilyen háborúban segítséget nyújt. 1428-ban Zsigmond egy magyar vár visszaszerzéséért hadakozott a törökkel. Sikertelenül. Brankovics hirtelen átállt Murad szultán oldalára, lányát feleségül adta a szultánnak, és évi hűbéradó fizetést vállalt. 1438-ban Murad Szeben várát ostromolta eredménytelenül. Mást nem tehetvén, végig dúlta Erdélyt, és meghagyta Brankovicsnak, hogy adja át neki Szendrő várát, és azonnal menjen Drinápolisba. Brankovics megijedt e kemény utasításra, csomagolt, és azonnal feljött Budára, fiatalabb fiával menedéket kérve, míg az idősebbre hagyva a vár védelmét. Habsburg Albert, az új király sereget toborzott, de mire összegyűlt a had, a szultán már elfoglalta Szendrőt, és megvakította Brankovics Györgyöt. Albert nem várt tovább, az eddig összegyűlt 24 000 emberrel megtámadta a törököt. Vérhas tört ki a táborban, az így meggyengült magyar had megfutamodott, maga Albert is meghalt a menekülés közben. Egy újra toborzott magyar hadsereg azonban megverte, és megállásra kényszerítette a törököt.

1442-ben új magyar hős jelent meg történelmünk egén, Hunyadi János. A köznemesi osztályból származott. Apja, Hunyadi Vajk a király katonája volt. Anyja, Mozsina Erzsébet szintén a köznemesi osztály tagja. Hunyadi Jánost hősi tette után Habsburg Albert Szörényi bánná nevezte ki. Első hősi tette, Szendrő várának visszaszerzése volt. Feleségül vette Szilágyi Erzsébetet, és a király főtanácsadójául nevezte ki. Elnyerte Temes vármegye tiszttartói címét. 1444-ben 15 000-es seregével Nándorfehérvárnál (Belgrád) megverte Murad szultán 70 000 számláló seregét, a törököt a magyar határtól Bulgária területére űzte. A győzelem után a szultán visszaadta Havasalföldet. Hunyadi Nándorfehérvár kapitánya és Erdély vajdája lett. Rövid idő alatt az ország leggazdagabb földesura, négymillió katasztrális hold tulajdonosa. Minden jövedelmét, amit e hatalmas vagyon hozott, a török elleni felkészülésre használta fel. 1446-ban a főnemesség kormányzóknak választotta a fiatal korú V. László király mellé. (Kétszáz évvel később, II. Rákóczi Ferenc ugyanígy, vagyona jövedelmét a Habsburg elleni harcra használta fel.)

1453-ban a törökök elfoglalták Bizáncot, és így hazánk sorsa még veszélyesebbé vált. A XV. században Hunyadi Mátyás uralma alatt visszanyertük a régi, Nagy Lajos-i hatalmunkat, de Mátyás halála után sorsunk balra fordult. Mátyás halála több, mint valószínű, hogy mérgezés következménye volt. 1490-ben, Bécs elfoglalásának örömnepi lakomáján mandarin-fogyasztás után görcsös fájdalmak következtében hirtelen meghalt.

Kezdetben a szerbeket Keve városában telepítették le, de nem lehetett őket a határmentén visszatartani, egyre többen jöttek az ország belterületei felé, menedéket keresve. Magyarország eleste a szerbek szolgátságát is jelentette, a magyar győzelem az ő fennmaradásukat

is. Az 1526-os mohácsi csatavesztés, az 1529, 1541, 1582-es török hadjáratok következtében tovább gyengültünk, mert a török minden hadjárat alkalmával 100 000 magyart hajtott el rabszolgának. A törökök sikerét elősegítette a magyar határmenti várak egymást követő elvesztése, mint Temes, Szerém, Pozsega, Valkó. E várak védelme nélkül a népnek nem volt menedéke. Ez volt az egyik oka annak, hogy népünk e területen lassan kihalt. Mohács és az említett várak megszerzése után a török e magyar várakból indíthatta támadásait. A gazdag déli magyar területek elnéptelenedtek. Ez időben országunk háromfelé szakadt. Egy része török uralom alatt szenvedett, a másik volt a Habsburg uralom alatt álló határ menti várak területe, a harmadik részt Erdély jelentette, amely Mohács után hazánk, magyarságunk megtartója lett.

A török megszállás alatti időkben Közép-Magyarországon egy várvonal épült ki a Dráva folyótól a felső Tisza folyóig, akadályozva e védőfallal a török nyugat felé való terjeszkedését. Ezen a részen és e várakban a harc másfél évszázadig fennállt, népünk legjobbjai itt véreztek el, hazánk és Nyugat védelmében. A parasztság és a kismemesség, kik elvesztették birtokaikat a török megszállás következtében, önfeláldozó, szinte reménytelennek látszó harcot folytatott a haza védelmében. Az 1526-1686 közötti időkben a magyar nemzeti összetétel nagy változáson ment át, mert a nemzeti kisebbségek, kik a távoli hegyes vidékeket lakták, távol a harcoktól, katonai felmentést élvezve, még nem éltek szervezett falvakban, a törvények nem mindig érték el szétszórt településeiket, háborítatlanul elszaporodtak. A Habsburgok állandó idegen betelepítése nagyban hozzájárult az ország demográfiai összetételének megváltoztatásához. Ugyanez volt a helyzet Erdélyben. A lakosságot a tatár, a török, a német, a Habsburg és később az oláh pusztította. A székely magyarság legnagyobb számbeli veszteségét, a XVI. és XVII. századokban szenvedte el Báthory Zsigmond, Mihály vajda és Basta György alatt. A századok közfalal körülzárt városaikban ezt a nehéz időszakot könnyebben véselték át.

A Habsburgok célja nem az volt, hogy a török uralom alól felszabadítsák a magyarokat, és helyreállítsák a korábbi *status quo*-t Magyarországon. A politikai helyzetet inkább saját céljaikra akarták kihasználni, azaz, véglegesen elgyengíteni az országot, és uralmuk alá vetni hazánkat. A nép az erdőkben, mocsarak mélyén bujdosott, vagy a két rossz közül a kevésbé rosszat választva, a török oldalra menekült. A „bujdosók” nagy elégtelensége kiváltotta 1678-1686 között gróf Thököly Imre, majd II. Rákóczi Ferenc Erdély fejedelme (1676-1735) forradalmát, amely 1703-tól 1711-ig tartott.

Akkoriban a hozzánk menekült szerbek több gondot okoztak, mint a betelepülő németek. 1690. április 6-án Lipót császár kéréssel fordult Balkán népeihez, adjanak neki katonai segítséget, és ennek fejében adómentességet és vajdaválasztást ígért, abban az esetben, ha sikerül a török megfékezése. A szerb pátriárka, III. Arzén, 37-47 000 szerb családdal, az osztrákok által Temes bánságnak nevezett területre menekült. Ez a terület, amely a Duna, Tisza és a Maros között fekszik.⁷⁸

1690. augusztus 21-én a császár leiratban biztosította a szerbek katonailag való megvédését, a görög katolikus vallásuk és ez szerinti naptár, a nyelvük szabad használatát, papi tized alól való felmentést és katonai szolgálat alóli mentességet. 1690. december 11-én tudatta határozatát a magyar kormányval, mely kimondta, ha a szerb terület felszabadul a török megszállás alól, a Temes bánságban menedéket kapott szerbek visszamennek felszabadult földjükre. A fenti kedvezményekből láthatjuk, csak az Arzén pátriárkával ide menekült szerbekre vonatkozott, és csak ideiglenes letelepedésről volt szó. Az élet itt

⁷⁸ U. o. 22. The New Universal Encyclopædia, szerkesztette Sir John Hammerton, the Educational Book Company, London, 9. könyv, 7451.

biztonságosabb volt, a félnomád szerbek élvezték a magasabb kultúra előnyeit, ezért ittmaradtak földjük felszabadulása után is.

II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának ideje alatt (1703-1711) ezek a szerb menekült telepések, mint partizán alakulatok, a Habsburgok oldalán pusztították Nagy-Alföld és Dunántúl népét, akadályozva a szabadságharc sikerét, amely pedig a Szent Korona alá tartozó minden nép szabadságáért küzdött. A császártól kapott engedmény a törvény fölé emelte őket.

Az ősi magyar vármegyék Bács, Bodrog, Csongrád, Csanád, Arad, Torontál, Krassó-Szörény, amelyet a Habsburgok Temesi bánságnak neveztek, a Passarovic-i Béke 1718 következtében felszabadultak a török megszállás alól. III. Károly figyelmen kívül hagyva a magyar Alkotmányt, ahelyett, hogy visszaadta volna e területeket magyar tulajdonosainak, szerb néppel töltötte fel. E területen osztrák típusú ügyintézés, statáriumot hoztak létre, katonai kerületekre osztva fel.

1737 és 1739 között IV. Arzén szerb pátriárka ismét népes csoporttal menekült e területre. Megérkezése után még nagyobb szerb betelepülés következett. 1790-ben a szerbek követeléssel álltak elő, hogy véglegesen adjanak nekik egy területet. II. Lipót császár (1790-1792) magáévá tette követelésüket. Ez volt az első nagyon komoly jel számunkra, hogy veszélyeztetni fogják a magyar létérdeket.

A magyar nép az 1790 évi országgyűlésen örök igazságként kinyilatkozta, hogy „valamely országba vagy tartományba bevándorló s itt székhelyet kereső, nem fegyverekkel szerző nép vagy kevesebb államjogokat, vagy annyit nyer, mennyivel a bennlakók bírnak, tehát az ilyen bevándorló nép sohasem fogadtatható be az országba, vagy tartományba, oly formán, hogy itt külön államot képezzen, mert ez nem volna befogadás, hanem új államnak, az ország területrészének elszakasztásával eszközölt alapítása, már pedig e világon azoknak egysége, melyek természetüknél fogva összekapcsoltnak, szilárdságot, azok felosztása ellenben, amelyeknek természetüknél fogva egységet kellene képezniök, végveszélyt eredményeznek.” (Csobáncki, 23)

„Az 1791 évi 21 törvénycikk megszüntette a szerbek oklevelekkel biztosított különállóságát, amely sértette a magyar állam jogait, kimondva, hogy az ellentmondó törvények megszűntek, s a szerbek egyenjogúak a többi országlakókkal: tehát olyan polgárjogokat nyertek amelyek feljogosítják őket jószágszerzésre, birtoklásra és bármilyen hivatal viselésére.

„Ezzel a törvénycikkkel a magyarság, annak ellenére, hogy államjogi felfogása a nemzetállam szemléletben alakult ki, az életforma, a polgári jogok egyenlősége, tehát az államon belül az egyetlen polgári közösség létjogának elismerésével minden nemzetet megelőzőtt a földön.” (Csobáncki, 24)

A fontos dunai kereskedelmi úton a szerbek egészen Győrig telepedtek meg, réveket létesítettek a Dunán, legelőket adtak ki magas bérért. Ezen az ősi magyar földön a szlávok sokkal magasabb életszínvonalat értek el, mint a határon kívül élő testvéreik. A 146-éves török megszállás megpróbáltatásait a Habsburgok magyart elnyomó további politikája követte, amely 1686 után, azaz Budának a török megszállás alóli felszabadulása után csak fokozódott. E nehéz időszakban a nemzeti öntudat, a megmaradás, a túlélés reménységének és hitének hirdetői – közéleti és katonai szolgálatuk mellett – főként bátor költőink voltak. Mint például Tinódi Sebestyén (1505-1556), Balassa Bálint (1554-1594) és Zrínyi Miklós (1620-1664). Miért kell különleges hangsúllyal említenünk honmentő érdemeiket? Azért, mert megint csak nagy, népes, idegen csoportok jöttek, és telepedtek le. A hatalmon levők nem engedték meg népünk visszatelepését eredeti lakóhelyükre. A Habsburgok törvényeikben nyíltan kimutatták magyarellenességüket. Az idegenek idetelepítése nem volt egyéb, mint egy kitervelt, lassú népiirtás.

A magyar nemesség – mely ez időben legnagyobb részében idegen volt –, teljesen elszakadt a magyarságtól. A magyar születésű nemesség is a német nyelvet beszélte, és Bécs befolyása alatt állt. Néhányuk szívesebben vallotta magát osztráknak, mint magyarnak.

Mária Terézia burkolt magyarellenessége 1774-ben került felszínre, amikor meghirdette kívánságát, hogy a magyar fiatalok tanulják meg a német nyelvet. Fia, II. József, 1787-ben e „kívánságot” törvénnyé tette, amikor a német nyelvet az ország hivatalos nyelvvé emelte. A magyar nép részéről e törvény erős ellenállásba ütközött. Ezért kénytelenek voltak e rendelet bevezetésétől elállni.

Mária Terézia önkényesen Horvátországhoz csatolta Szerém, Pozsega és Valkó vármegyéket. Ez volt az a terület, amely eredetileg az Árpád-kori Botond birtokát képezte.

II. Lipót császár (1790-1792) és magyar király, a szerbeket használta fel Ausztria-Magyarország erőviszonyának egyensúlyozására. Ezt állandó magyarellenes uszítással érte el. A módszert átvette a görög-katolikus papság is, kik orosz-pártiak voltak, mert bennük látták a török hatalom megdöntésének lehetőségét és később a szerb-szláv nép egyesítését egy egységes birodalomban.

Sem a felvilágosult magyar írók, sem az egyház nem vette figyelembe az egyre növekvő szerb veszélyt. Sőt, az ellenkezője történt. Magyar pénzen szerb iskolákat, papneveldeket létesítettek. 1797-ben Károlyvárosban, 1810-ben Újvidéken, és egy néhány évvel később Pesten és Bécsben egyetemen tanulhatott a szerb ifjúság. 1826-ban Pesten alakult egy szervezet, amely a szerb nyelvet és szokásokat tanulmányozta. Ekkor terjedt el a szerb hitrege, az ősiségben való hit, amely támaszul szolgált a nemzeti érzés felkeltésére, de rövidesen rájöttek, hogy ez irányú lelkesedésük hiábavaló, nem egyéb, mint álom. Safarzsik, az egyik mítosz készítő egy levélben írta a cseh történész Palackynak: „Nem veszett el minden. . . s ha mind ez csak egy álom, csak egy idea, mit tesz ez? Ha mi is meghalunk, mint atyáink, anélkül, hogy valamit tettünk volna, úgy ideáért halunk meg. . . de félelmünk alaptalan, a szláv népek felébrednek . . . az új nemzedékkel mindenütt új erők ébrednek minden mozgásba jő, ami halott volt. Vége az alvásnak, az életnek kell következnie, de hogy ez milyen lesz, ki láthatja előre? . . .” (Csobánczi, 25) A szerb népek egyesítésére egy tervet dolgoztak ki, és papjaik is mindent elkövettek ennek érdekében. Karadzsik Vuk (1787-1864) volt az első, aki meghirdette a szerb szellemi mozgalmat. Szerb nyelvtant írt, melyet németül is kiadott. Kopitár 1847-ben szerbül kiadta az *Új Testamentumot*. Karadzsik és Kopitár a hercegovinai tájszólást határozták meg irodalmi nyelvként.

Rajics, görög katolikus pátriárka megírta a különböző szerb népek történetét, de ezt a régi szláv nyelv alkalmazásával írta. Itt kijelenti, hogy mindaz a terület, ahol szerbek éltek Ipek pátriárka alatt, szerb terület. E munkája teljesen hamis történelmi és földrajzi dokumentum, amely később kútfője lett az utána következő történészeknek.

Egyszerre két helyről indult ki a szerb nemzeti eszme, Pestről és Budáról. Az egyik fenn akarta tartani a szerb magyar kapcsolatokat, a másik a magyarellenességet hangoztatta. Ez utóbbi kiáltványt küldött a lázadó horvát, szlavón, dalmát és tót népekhez, a magyarellenesség szítása érdekében. Amikor 1848-ban kitört az osztrákok elleni magyar szabadságharc, a szerbek 10-12 ezer fegyverest küldtek ellenünk. Több vezetőjüket osztrák tisztek adták. Ez a magyarellenes szláv megmozdulás olyan erős volt, hogy csak 1849-ben sikerült levernünk. Mind ez ideig rabolták, rombolták azt a népet, amely befogadta és menedéket adott nekik.

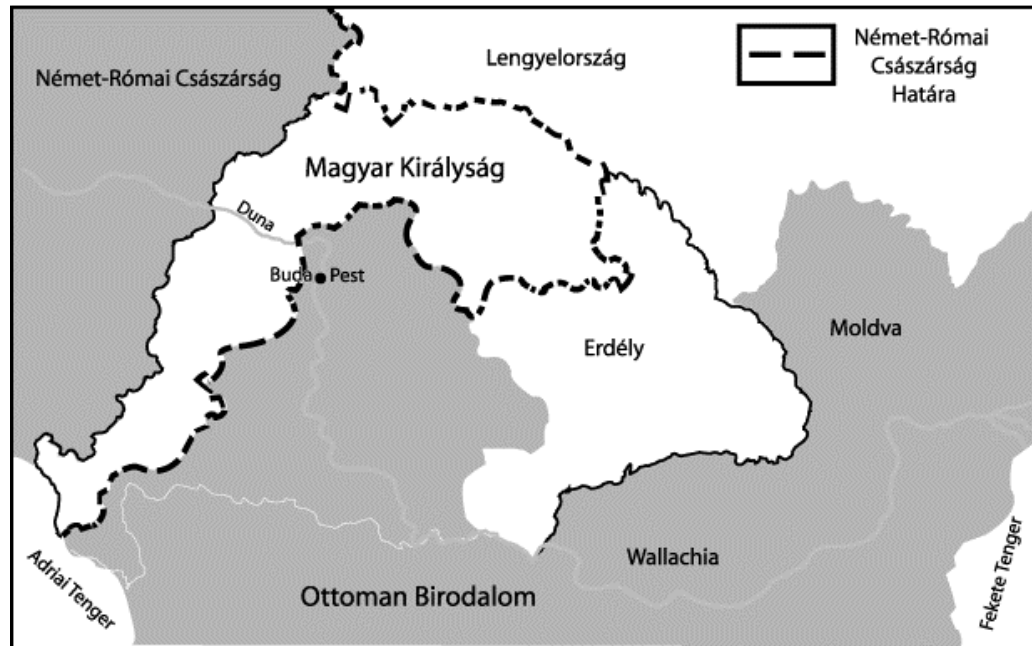
Az első szerb szabadság-megmozdulás 1804-ben ment végbe, Kara György vezette e lázadást, melyet a törökök levertek, 38 vezetőt karóba húztak, 114-et felakasztottak. A második ilyen török elleni megmozdulás egynéhány évvel később következett be, egy Milos nevű sertéskereskedő volt a vezetőjük. A szultán e lázadást is leverte, és Milost, mint hűbérest tette meg vezetővé. 1817-ben Milos elrendelte Kara György kivégzését.

I. Ferenc József császár és Sándor orosz cár Reichstadtban szerződést kötöttek, mely szerint együttesen vigyáznak Szerbia függetlenségére. 1878. június 13-án, a Berliini Konferencián döntöttek Európa sorsa fölött. A török-orosz háborút és Törökország felosztását tárgyalták. E konferencián Szerbiának megszavazták a teljes függetlenségét.

Bizánc uralma alól I. Imre (1196-1204) királyunk szabadította fel a szerbeket, és Szerbia királyává koronáztatta magát. Ez a cím magyar királyi cím volt egészen a török magyarországi megszállásáig. A szerbek vazallus népként éltek a magyar királyok alatt.

Karagyorgyevics Péter (1903-1923) és a szerb szellemi vezetők vakon követték a titkos szervezetek programját, és így nagyban hozzájárultak Nagy-Szerbia eszméjének népük közötti elterjedéséhez. 1908-ban megalakult a Narodna Obrana mozgalom, amelynek egyik ága volt a „Fekete Kéz” szervezet, ennek jelmondata volt „Ujedinjenje ili Smrt” (Egyesülés vagy halál). Ez időben Szerbia orosz és francia befolyás alatt állt.

1914. június 29-én a Fekete Kéz elrendelte Ferenc Ferdinánd és felesége megöletését. E döntésre az ok az volt, hogy ha Ferenc Ferdinánd öröklő a trónt, a kettős monarchiából hármass monarchiát alakít. A herceg terveit szerint Krajna, Horvátország, Szlavónia, Dalmácia, Bosznia, Hercegovina és Magyarország ugyanolyan hatalommal rendelkeztek volna, mint Ausztria. Ha ez megvalósul, akkor a szerbeknek fel kellett volna adniuk a nagy-szláv birodalom megalapításának tervét. A trónörökös gyűlölt bennünket, részese volt annak az összeesküvésnek, amely kivégeztette a magyarbarát Rudolfot, a soron következő valódi trónörökösöt. Ferdinánd a szerbekre építette volna fel a monarchia erejét, mindennek dacára, az ő kedves szerbjei gyilkolták meg, nem mi magyarok, pedig azt hiszem több okunk lett volna rá. (Csobánczi, 33-34)

Magyarország felosztása 1526 után
9.sz. térkép

9. FEJEZET

MAGYAR TELEPÜLÉSNEVEK AUSZTRIÁBAN ÉS MAGYARORSZÁGON

E fejezetben elemezzük és tanulmányozzuk az I. István király előtti kor települési, földrajzi és törzsi magyar neveit az úgy nevezett „pogány kor” visszamaradt neveit a jelenlegi Cseh Köztársaság, Ausztria és Magyarország területén. Az adatokat Török Sándor: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpát-medencében című könyvéből veszem.

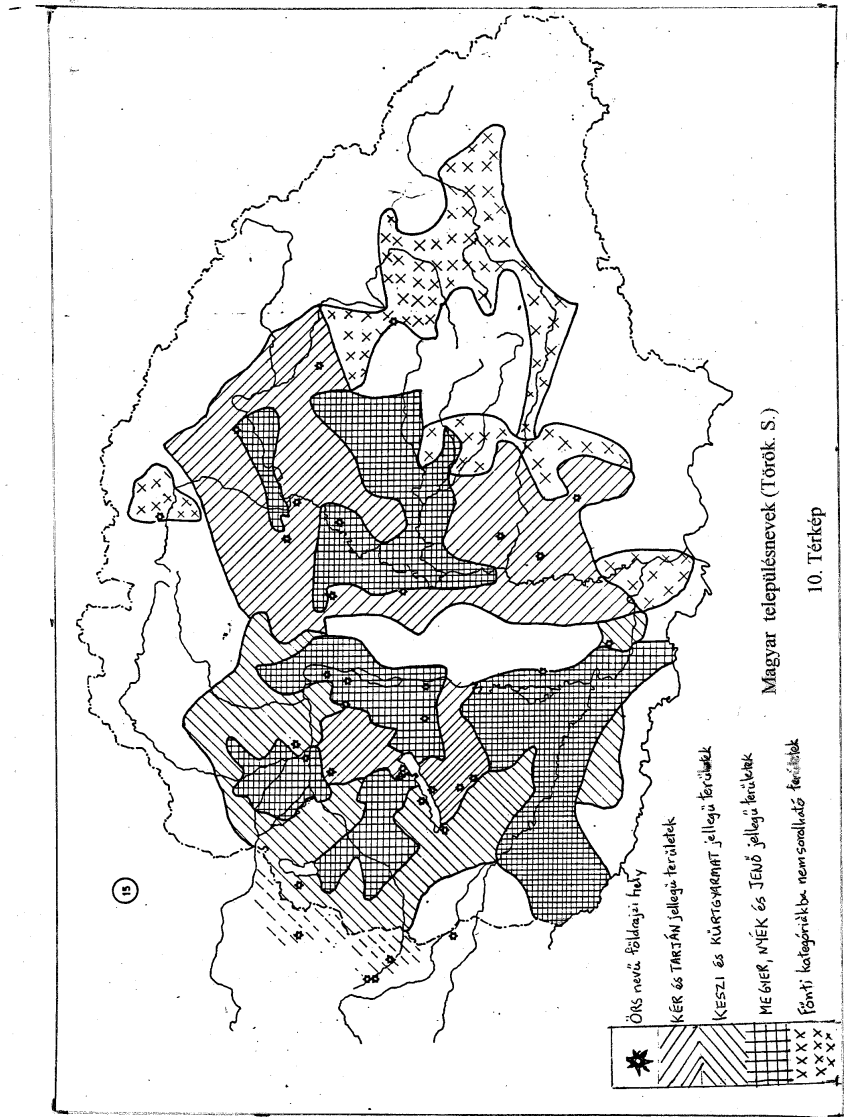
Az „Unger” és „Uhersky” nevek magyar „ör”, „örhelyek”-re utalnak a magyar határterületeken, amelyek ma a Cseh Köztársaság és Ausztria területén találhatók. Ezek a nevek csak akkor létesülhettek, amikor e területek hun, avar és magyar birtokok voltak. E nevek, messze Ausztria és Csehország területén azt jelentik, hogy a múltban e területeken magyar határőrök laktak. Az ősi magyar földrajzi neveknek a száma nagyon magas, úgy az előbb említett idegen területeken, mint Magyarországon is. Ez fontos bizonyíték sokkal korábbi otlétünkről, különben a nevek nem lehetnének magyar nevek.

Török Sándor 1050 magyar települési nevet gyűjtött össze az 1893-as Osztrák-Magyar Monarchia térképezése alapján és 46 térképrészletről, valamint az osztrák és magyar helységnevtárból. A nevek elemzése azt mutatja, hogy a törzsi település neveinek többsége a Nyék és a Megyer törzs származéka. Hogyan volt lehetséges, hogy egy bizonyos területen sok hasonló eredetű név maradt fenn? Török Sándor magyarázatot ad e talányra. Meglátása szerint az egész térség egy törzs birtoka volt. Amikor a törzs leszármazottai terjeszkedni kezdtek egyik völgyből a másikba, az újonnan települő helység elé egy jelzót illesztettek. Mondjuk, Megyer elé odatették a „vadas” jelzót, és így „Vadasmegyer” település helyét kapták, vagy „Kismegyer, Nagymegyer”.⁷⁹ Keszi és Kürtgyarmat törzsünk kasza alakban települt, amely kiterjedt a Morvamező, Bécsi medence és még Kelet-Stájerországba is. Más települési nevek a Tétény törzsi nevünk származékai. Ebből lett „Tattendorf”, „Urscha”, Örs vezér nevének torzulása. Bátran következtethetjük a magyar jelenlétet e területen. Mielőtt e települési nevek mélyebb magyarázatába bocsátkoznám, előre kell bocsátanom, hogy támogatom azt a feltételezést, hogy a Körös-kultúra népe (Kr. e. 6000) lakta be a Kárpát-medencét, és nagy behatással voltak e területekre.⁸⁰

A Kárpát-medence volt a magyar népek ősi anyaföldje. A magyarul beszélő ősnép, kit a rómaiak pannon népnek hívtak – a terület innen kapta a Pannónia nevet – már sokkal előbb itt élt, mint a római hódítás kora. A hunok visszafoglalták, és a hun birodalom határát kiterjesztették egészen az Urál hegy és az Enns folyó partjáig. A hunok fölötti gót győzelem után, Kr. u. 453-ban, az avar-hun-magyar népek visszafoglalták e területet s a birodalom határát újból az Enns és Urál hegység szegélyezte. Elgondolkoztató, hogyan volt lehetséges, hogy a hunok és az avarok is ugyanazt a hatalmas területet vették uralmuk alá, ugyanazon határokkal. Ha nem népesítették volna be ezt a hihetetlen nagy területet, hogyan tudták volna birtokba venni, és fenntartani itt

⁷⁹ Török Sándor: 1-17.

⁸⁰ Botos: The Homeland Reclaimed és Hazatérés

hatalmukat? Pedig egyesek szerint itt szlávok éltek nagy többségben, Nyugat-Magyarország területén pedig a német fajú népek.

Nagy Károly nyolc évi harc után megdöntötte az avarok hatalmát. A 896-ban visszatérő magyar őseink nyugati határukat visszaállították az Enns folyót. Ezekből a tényekből is láthatjuk, hogy Ausztria területe sok évszázadon át magyarul beszélő népek élettere volt. Török Sándor könyvében találunk több olyan adatot, amely teljes mértékben támogatja e rövid visszpillantást a múltba.

Kr. u. 898-ban egy Nyugat elleni magyar hadjárat Dél-Magyarország területéről indult ki, nem Dunántúlról, amely közelebb lett volna. 900-ban a Bajorország elleni támadás az Enns és a Duna torkolati területéről indult el. Török leszögezi, hogy a Dunántúl visszafoglalása ugyan abban az időben történt, amikor visszafoglaltuk Alsó Ausztriát és Stájerországot.⁸¹

A 909, 911, 913 és 943-as hadjáratok mindazt bizonyítják, hogy a magyar határ nem az Enns folyó volt, hanem a magyar gyepű kiterjedt az Inn folyóig. E feltételezést arra építjük, hogy a magyaroknak szükségük volt a gyepűre, amelyen a határőrök könnyen átgázolhattak, és ahol könnyen beszerezheték a szükséges felszereléseket és egyéb készletet a Rajna és a Balti-tenger felé irányuló védekező jellegű katonai hadjárataikhoz. A gyepűk nyugati oldalán a bajorok építettek várakat. A Dunától délre fekvő terület az Enns folyóig magyar fennhatóság alá tartozott, sőt az Enns és az Inn közötti rész is magyar gyepűterület volt, egynéhány bajor településsel. (Török, 19-20) Az Inn folyó területén a magyar honvisszaszerzők figyelő tornyokat építettek, és településeket alapítottak családjaik részére. Írott igazolásaink nincsenek a magyar jelenlétről Ausztria és a Cseh Köztársaság területére vonatkozóan. Hogy bizonyítani tudjuk állításunkat, idézni fogom a Török által felkutatott településnevek elemzését. Azok a német nevek, melyek első részükben tartalmazzák az „Unger-”, „Öd-”, „Wart-”, „Wache-” meghatározó szavakat, mind a magyar gyepűben elhelyezett figyelő tornyokkal vannak kapcsolatban. W. Steinhauser, német történész nyilatkozata szerint a gyepűben található települések, amelyekben gyakran megtaláljuk az „Ungerdorf” nevet, azt jelzik, hogy ezek eredetileg mind magyar települések voltak.⁸² Fritz Posch, Max Vancsa és Mark Pittner német kutatók szintén erre a következtetésre jutottak, amikor kutatták e település neveinek eredetét. Egy ausztriai iskolai atlasz, amelyen Európa X. századi térképe látható, Alsó-Ausztriát 907-955-ig magyar területként tünteti fel.⁸³ Ezt a területet az osztrákok Kr. u. 976-ban kebeleztek be. A Fischa és a Lajta folyók területét a németek 1020 körüli időben vették birtokba. Ugyanekkor Mark Pittner kijelenti, hogy ez 1042-ben magyar terület volt. Ha a XI. és XII. századokban Ungerdorf még magyar volt, akkor feltételezhető, hogy az volt a X. században is. (Török, 22)

Heinrich Weigl Die Bedeutung der Ortsnamen in Niederdonau 1941-ben kiadott munkájában írja, hogy az „Öd” vagy „Oed” szó olyan települést jelentett, amelyet elhagytak, és hosszú ideig lakatlan volt. Amikor e helységek újra betelepültek, az új neveket megelőzte az előrag „Öd”, és így lett belőle, pl. „Ödengürtel”. A német történész nem említi, hogy a telepések miért hagyták el falvaikat. Ezek az elnémetesített településnevek azokon a helyeken található, amelyek 900 és 1040 között magyar gyepűterületek voltak. Az ok e területek feladására az állandó német zaklatás volt.

⁸¹ „Honvisszafoglalás” szót használom a helytelen „honfoglalás” szó helyett, mert ez a terület eredetileg magyarul beszélő népek ősterülete volt. A 896-os bejövetel nem honfoglalás hanem honvisszaszerzés volt.

⁸² Török Sándor: I.m. 21 old: Steinhauser, W. Zur Herkunft und Bedeutung der N. Ö. Orts und Flurnamen

⁸³ Török: I.m.: 21.: Putzger, Lendl, Wagner: Historischer Weltatlas, Vienna, 1965, 47.

Délnyugat-Ausztria, Felső-Ausztria, Salzburg és Wachau voltak azok a gyepűterületek, ahol a településnevek az „Öd” előraggal kezdődnek. Török 196 ilyen településnevet talált. Területi elosztás szerint: 18 Salzburg környékén, 92 Felső-Ausztriában, 66 Alsó-Ausztriában, 14 Stájerországban, 5 Tirolban és egy Vorarlbergben.

Mivel hogy az „Öd”-el kezdődő településnevek a határmentén, a gyepükön található és keletre innen is sok település kezdődik a „Wart”-al, vagy „Wache”-val és „Schützen”-nel, ezért biztonsággal állíthatjuk, hogy magyar települések voltak határhozi feladattal ellátva, hogy őrködjének a gyepük fölött. Kelet-Stájerországban például: Warthen és Wartberg; Ausztriában, Warschen, Waxen és Urscha. Magyarországon hasonló települési neveket találunk: Ör, Lövő, Varsány, Tarkány és Örs.

Alsó-Ausztriában találjuk a „Lee” képzőkkel vagy ragokkal ellátott települési neveket, mint Leebarn, Langenleebarn és Breitenlee. Weigl 55 ilyen talált a Dunától északra. Hallstatti kori temetkezési síroknak vagy határjelző halmoknak tekintette ezeket. Török nem fogadja el e feltételezést, és török lovas temetkezésnek nyilvánítja a halmokat. Megjegyzi, hogy a kelta „Hallstatt” temetkezési mód egyáltalán nem jellemzi az itt találtakat, és még kihangsúlyozza, hogy mindez azon a területen található, ahol a magyarok éltek 150 évig. Weigl véleménye szerint, a „Langenlewer” név a „Leuower” szóból alakult ki, amely a magyar „lövér” szó torzulása.

Weigl 39 „Hain-” kezdetű települést talált Alsó-, Felső-Ausztria és Stájerország területén, mint pl. Haindorf, Hain bei Melk. Weigl azt állítja, hogy „Hain” a hun név torzulása. László Gyula a Kettős Honfoglalás című kitűnő könyvében támogatja ezt a meglátást, amikor azt írja, hogy a 896-os hazatérést megelőzte az 560-as majd a 670-es, amikor a magyarok az avarokkal együtt jöttek visszafoglalni a Kárpát-medencét. A „Hain” jelzi a hun, avar, magyar folytonosságot e területen. A hunok, avarok és mi magyarok mind testvéreink vagyunk. Ezért a korabeli krónikások e neveket felváltva használták.

Török állítása szerint, mint ahogy a magyar „lövér” szó a németben „lewer”-re változott, ugyanúgy a magyar törzsi nevek is eltorzultak a német nyelvben. Így a Megyer-ből lett „Mayer”, Keszi-ből „Kessel”, Sopron-Nyék-ből „Neckenmarkt” és Küszény-ből „Güssing”. Felső-Ausztriában találjuk a Nyék törzs név torzulását így: „Neckreith”. Alsó-Ausztriában Keszi törzsnév torzult „Gösing”-re (Köszény). A Kér törzsnév „Kehr”-re változott (’ör’ értelemmel). Kilenc ilyen nevet talált az előző magyar területeken.

Neukirchentől északra egy vonalban egy-két kilométeres részlegekkel a következő nevű helységeket találjuk: Oed, Hohenwart, Waxeneck, Oed, Oed, Ungersberg, Ungerbach, Oed, Oedendorf és Dornau. A közelben található hegy neve pedig Auf der Kehr, és van egy patak is, Kehrbach névvel. Weigl szerint egy középkori mesterséges vízcatornának volt a neve – Kehrsbach. Még másik négy ilyen csatornát talált. Az a tény, hogy a hegy neve „Auf der Kehr” volt, határőr területet feltételez, mert a határőr kötelessége az őrjárat. Mindezek ugyanis őrszolgálattal kapcsolatos nevek.

Láthatjuk, hogy a jelen Ausztria területén lévő településneveket, melyek nagy számban az egykori magyar határterületen helyezkednek el, a magyar törzsi nevekkkel lehet azonosítani. Biztosak lehetünk abban, hogy a Neckreith és Neckenmarkt szavaknak a törzsi Nyék szó eredezdjük. Ugyanúgy Totendorf a Tétény származéka. Ausztriában még egy magyar törzsi vezér nevének torzulásait látjuk. Örsöd-ből lett három „Urscha” és három „Urschendorf”. „Urscha” nevet levezethetjük Ursu-ból és „Urschendorf”-ot az Örs falva névből. Az itt említett hat helységet mind egykori magyar területen találjuk. Morvaországban (Csehország) az Unger név helyett az „Uhersky” vagy „Uhriz” névváltozat fordul elő. Török hét ilyen nevet talált itt. Ugyanitt bukant „Bisenz” nevű településre, amely a magyar „Besenyő” névből alakult. „Sallasch” a magyar „szállás” név elnémetesedett formája. „Brünn” város neve a magyar „Berény” után kapta nevét. A

besenyők Taksony kagán (947-970) uralma alatt érkeztek a területre.⁸⁴ Láthatjuk, hogy őseink mélyen betelepültek Morvaország és a jelenkori Ausztria területére.

Magyarországon az egyetlen faji csoport, amely a kereszténység felvétele után is megtartotta faji egységét, a székelység. Szükséges leszögeznünk, hogy krónikáink jóval a magyar hazatérés előtt már említést tesznek a székelyekről és szokásaikról. Ismertek voltak már a hun korban is. Török Sándor szerint a magyar krónikák gyakrabban emlékeznek az avarok őseiről, a hunokról, mint a későbbi avarokról, de említi azt, hogy a székelyek a hunok leszármazottai. A székelyek ugyanazt a határőr feladatkört kapták, mint ami korábban a kabaroké volt. Gyórfy György kijelentése szerint a székelyeket az itt talált avarokból és a velünk érkező kabarokból szervezték határőrségi megbízással. (Török, 52)

Török kutatásai szerint a székely és kabar törzsneveket együtt találjuk az északi és keleti kabar őrposztok területein. Ausztriában találkozunk olyan székely települési nevekkkel is, amelyek nem fordulnak elő Erdélyben: Székelyfalu, Székelyhíd, Felsőszékely. Az erdélyi Bihar vármegye települési helyneveit ugyanakkor mind megtaláljuk a gyepük területén, Délfalu és Nagyenyed közelében. A Pozsony környéki székelyeket áttelepítették Erdélybe, a Gyergyói hágó védelmére. Erre valószínűleg azért volt szükség, hogy megakadályozzák a moldvaiak betelepülését Erdélybe, akik ez időben (1359-1365) kapták meg függetlenségüket. Ez nem azt jelenti, hogy Erdély területén ez idő előtt székelyek nem éltek volna, ekkor csak erősítést kaptak. A pozsonyi tájszólási hasonlóság, amely közel van Ausztriához és a kassai tájszólás, amely közel esik Erdélyhez, az áttelepítést bizonyítja. (Török, 42) Kniezsa István könyvében említést tesz a XI. századi Marosszéki és Hunyad vármegyei székelyek jelenlétéről.⁸⁵

Gyórfy György említi, hogy a magyarok a X. században a telet folyók völgyében, a nyarat állataikkal a legelőkön töltötték. Ez a tény egy pontosabb meglátást nyújt részünkre.⁸⁶ A Kárpát-medencei földrajzi nevek, amelyek szlávul vagy magyarul íródtak, mind téli vagy nyári magyar szálláshelyet jeleznek a X. századból. Az Olt folyó partján vannak földrajzi nevek, amelyek I. István-kori bánok nyári szállásterületei voltak. Gyulafehérvár, (jelenlegi neve Alba Iulia) és Küküllővár (jelenlegi neve Cetatea Balta) voltak a téli szállásaik. Török okfejtése szerint a nyári szálláshelyeken kellett, hogy állandó település legyen, különben a nép nem emlékezett volna a törzsvezér nevére (Gyula). Az állandó települést körülvette egy üres terület, mely később népesült be. A háromszéki település 1045-ben alakult. A székelyek a Sebes folyó környékén, Hunyad megyében éltek. Ezt különösképpen jó tudni, mert az oláhok Hunyad megyét saját őstelepüknek hirdetik.

Amikor a kereszténység előtti törzsi településneveket vizsgáljuk, észre kell vennünk, hogy legtöbbje a X. századból ered, de minden bizonnyal az Árpád-ház korából. Megtaláltunk minden törzsnevet, Géza kivételével.

Itt bemutatom a magyar törzseket és eredetüket.

1. NYÉK. Feltételesem ez az egyedüli finnugor törzsi név, melynek értelme „sövény”.
2. MEGYER. A magyar törzsi egyesülés felvette ezt a nevet. E név sok változatban fordul elő helyi településnevekben, pl. Mogyer, Mogyar, stb. Pozsony megyében van egy település melynek neve Nagy-magyar. Ez egy bizonyíték arra, hogy Pozsony környékén már a törzsi időben volt magyar település.
3. KÜRTGYARMAT. Bíborban született Konstantin említi a Kürtgyarmat törzset, de mi nem találtunk ilyen települési helyet. Külön találtunk Kürt és Gyarmat települést, de sohasem

⁸⁴ Török: I.m. 26.: Gyórfy György: Honfoglalás, 222.

⁸⁵ Török, 42.: Kniezsa István: Magyarország népei XI. században

⁸⁶ Török, 43. : Gyórfy György: A honfoglaló magyarok települési rendjéről, Budapest, 1970

együtt. A Kürt magyarországi előfordulása 72%, a Gyarmat 61%. Feltételezzük, hogy a két törzsnek egy vezére volt. Török következtetése szerint Huba és Lehel volt az egyesített törzs, Kürtgyarmat vezére. Lehelt, mint „kürtös” ismerjük. László Gyula kételyét fejezte ki, hogy egy 10 000 létszámú hadsereg vezére lett volna a kürtös. Szerinte Lehel a „kürtös” jelzőt a Kürt törzs után, mint annak fője kapta. Sok hasonló névvel találkozunk. A történészek az azt tételezik fel, hogy Kürt törzsünk a kürt után kapta nevét. Török elveti e feltételezést. Magyarozatként hozza fel a Nógrád megyei Kürtös-patakot, amely semmi esetre sem kaphatta a nevét a kürt után, még kevésbé a had kürtöse után, azonban feltételezhetjük, hogy egykor a Kürtgyarmat törzs élt ezen a területen.

4. TARJÁN. Törökül ennek a törzsnévnek a jelentése „alkirály”.
5. JENŐ. Jelentése törökül „tanácsadó”.
6. KÉR. A leggyakrabban használt törzsi név. Írott formában már 1002 szerepel. Török jelentése „óriás”.
7. KESZI. Török jelentése „töredék”. A név eredeti formája „kesző” volt. Leggyakrabban ilyen formában fordul elő az írott dokumentumokban. (Török, 45-46)

Ismerjük Árpád családfáját Bfborban született Konstantin írásaiból. Tormás herceg, Árpád unokája ismertette ezt a császárral. A legújabb kutatások szerint az Árpád-ház közeli kapcsolatban volt a sumír néppel. Árpád őseinek nevei kizárólag a sumír nyelvvel elemezhetők értelemszerűen.

Anonymus, Gesta Hungarorum krónikájában (Kr. u. 1200 körül) leírja Emese álma legendáját és az „Álmos” név eredetét.⁸⁷

Szabad értelmű fordítás:

„Az Úr születésének 819. évében, – mint fentebb mondtuk – hosszú idő után, a Magóg király nemzetségéből származó Ügek volt ekkor Skithia legelőkelőbb fejedelme. Ki Dentumoger-ben feleségül vette *Eune du beli anni* fejedelem leányát, névszerint: Emesét.

„Ettől fiú gyermeke született, akit Almus-nak neveztek. Az Almus elnevezés csodás (divino) esemény következtében történt. Az anya elé ugyanis – az álomtól elnyomva (mély álmában) – egy csodálatos (divino) látomás tárult mégpedig egy „sas” alakjában, amely őt – mintegy menetközben (veniens) – teherbe ejtette.”

Hasonlítjuk össze a magyar legendát a sumír történelemmel.

1. Emese neve azonos a sumír főpapnő EMES nevével. Ez azt jelenti, hogy a magyarok közt Álmos anyja főpapnő volt.
2. A magyar főpapnő Emese ugyanúgy, mint EMES sumír főpapnő uralkodónak a leánya volt. Emese atyja Eune du beli anni, ez egy sumír név, Dr. Novotny Elemér egyetemi tanár szerint ez ENE –DU – BI – ELI – AN – NI volt.⁸⁸

⁸⁷ Novotny Elemér: Sumír nyelv, magyar nyelv, Buenos Aires, 1978, 47.

„Anno Dominice incarnationis DCCCXVIII. ‘Ügek’ sicut supra diximus – longo post tempore de genere ‘Magog’ regis – erat quidam nobilissimus dux Scitiae. Qui duxit sebe uxorem ‘in Dentumoger’ filiam Eune du beli anni ducis – nomine ‘Emesu’. De qua genuit filium, qui agnominatus est: ‘Almus’. Sed ab eventu divinu est nominatus: Almus, quia matris eius – pregnantis per sopnium apparuit divina visio, in forma asturis que quasi veniens eam gravidavit.”

⁸⁸ U.o. 49.

3. A sumír nemzet istene EN – LIL vagy GAL – MAH sas formájában teherbe ejtette a sumír főpapnőt EMES-t, a magyar főpapnőt Emesét is a turulmadár szintén egy vízióban. Ezért a népek és a papságnak egyaránt el kellett fogadnia Álmost, mint törvényes örökös fejedelmet.
4. A sumír király megválasztásánál az isteni eredet volt a legfontosabb követelmény. Vallási hiedelmük alapján királyuk mindig az égből szállt alá, ezért a király nevében kifejezésre jutott az isteni eredet. Az „Álmos” név sumír változata GAL – MA – US, ami azt jelentette, hogy „fia a legmagasztosabbnak”. Az US értelme „fiú”. GAL – MAH jelentése „az igen tiszteletreméltó, legmagasztosabb”.
5. Dr. Novotny Elemér elvezet az Álmos név végső formájához. Először volt GAL – MA – US > GAL – MU – US > HAL – MU – US > AL – MU – US > AL –MUS > AL – MOS. Láthatjuk, hogy népünk első fejedelmének neve sumír volt, ahogy némely ősapjának. A másik magyarázat az Álmos név eredetére, hogy a Turul madár „álomképben” látogatta meg Emesét s innen kapta az Álmos nevet, „álomgyerek” értelemmel.
6. „Nobilissimus dux”, Álmos atya a szittya Magóg nemzetség leszármazottja. E név sumír változata UG-EGE, melynek értelme „vezér”, „vezető”, vagy „hercege egy törzsnek, azaz nemzetnek” (IGI, EGE, EKE, EK).
7. Árpád fia volt Álmosnak. Sumírul: ÚR-PAD-E-nek írták, majd a magánhangzók hangrendi illeszkedése következtében változtak, mint AR-PAD-E. ÚR vagy URU értelme: (pásztor, papkirály), ÚR, UTU, UTUL gyakran fordul elő a sumír királyok nevében, „védő, oltalmazó pásztor” értelemmel. PAD, PADA vagy PADE a szó értelme: „kinevezett, választott”. A-AN-NI-PAD-DA az ÚR város királyának a neve kb. Kr. e. 2800-ból „választott úr vagy uralkodó” értelemmel.

Dr. Novotny megjegyzi, hogy a Palóc tájszólásban Árpád nevét „Orpod”-nak vagy „Orpád”-nak ejtik, ami közelebb van a sumír ÚR-PAD, vagy ÚR-PUD kiejtéshez. A sumirok nagy fontosságot tulajdonítottak királyaik névadásának, ebbe fenséges származásának eredetét is belevonták.

A finnugor történészek viszont azt indítványozzák, hogy Árpád „az árpa” gabonaszem után kapta a nevét. Hogyan lehet ezt elképzelni? Hogyan lett volna lehetséges a jövőbeli uralkodónak ilyen nevet adni, mikor magát az apát isteni leszármazottként tisztelték? Azt is írják, hogy Árpád népe nomád vándor volt, kik a földművelést nem ismerték, szókincsükben mégis létezett az „árpa” kifejezés? Vagy talán ezt is kölcsön vették és a kölcsönvett nevet adták fejedelmüknek? Még ha ismerték is a terméket, nem tulajdoníthattak nagy fontosságot neki, mert hisz – ahogy egyesek hirdetik – nem voltak földművelők, s akkor hogyan nevezhették volna fejedelmüket egy árpa szemecske után? Erre a hosszú magyarázatra szükség volt, hogy bemutassam azt, hogy Árpád és magyarjai nem voltak finnugorok, mert nyilvánvaló turáni vagy sumír kapcsolatot állapíthatunk meg.

Észak-Kárpátoktól le a Tisza déli területein számos Ond vezérről elnevezett nyári települési helyet ismerünk, különösképpen ott, ahol a folyó völgyet vág keresztül. A szlávok e törzsi nevet „Ondova” vagy „Ondera” névre változtatták.

Kabar törzsi nevek:

A török-tatár törzsi használatban a 7-es számot mágikus számként tekintették, ezért a használata majdnem hogy kötelezővé vált. Innen ered az a pontatlanság, hogy a krónikák hét törzsről emlékeznek, akkor, amikor a magyar törzsi egyesülés tízre nőtt, amikor a kabar törzsek is csatlakoztak Kazária felbomlása után. Bíborban született Konstantin csak egy kabar törzsnevet említ, de ezzel kezdi a felsorolást. (Török, 47) Törökül a kabar név „lázadót” jelent. Három kabar

törzs lázadt fel a kazár császárság ellen, és velünk egyesültek. Feltételezhetően e név jelentése miatt nem használták e nevet a magyar törzsi egyesülésben. Ennek dacára a kazár név nyolc alkalommal szerepel „kozár” formában. Anonymus krónikájában csak a Kaliz törzsnevet említi. E szónak így nincs magyar értelmezése. Varsány, egy másik kabar törzs név, Györffy szerint a Kaukázusban egy hegyláncolatnak a neve.⁸⁹ E nevet 26 alkalommal találtuk meg Magyarországon, és még megtaláltuk Ausztria, Morvaország azon gyepűterületén is, ahol a magyar örök helyezkedtek el, valamint a nyugati határszéleken. Morvaországban Varsány Vozsan; Ausztriában Waxen vagy Waschen, Warschen-Werschen alakban fordul elő. Abból a tényből, hogy Waxen, vagy Waschen legtöbb esetben hegyek nevei, azt következtethetjük, hogy magyar figyelő állomások voltak, s ahogy ezek megszűntek, a név hegynévként maradt meg. A településnevek könnyen változhatnak, de a földrajzi nevek maradandóak.

TARKÁNY, egy másik törzsi név jelentése „összegyűjtött sereg”. A török nyelvben „tirgin” sereget jelent. (Török „tiril” magyarban: terel).⁹⁰ E nevet 13 esetben találtuk Magyarországon és kétszer Ausztriában, Takern-nek írva. Az osztrák kutatók e név eredetét ismeretlennek nyilvánítják. Török ezt a nyelvfejlődést javasolja: Tarkan > Tarken > Tarkern > Takern. Ez a két név biztosan magyar eredetű, de még eredhetett a Takernberg hegy után is, mely a két falu között húzódik. Ha elfogadjuk a következtetést, akkor ez a hegy kabar figyelőállás volt, ugyanúgy, mint Varsány.

Aba Sámuel (1041-1044) a Kaliz törzsből származott, mely krónikáink szerint az egyetlen korezmi törzs volt. Ennek ellenére számos történész nyelvészeti és vallási okoknál fogva elfogadhatatlannak tartja a krónikák állítását. E törzsünk az Aral tenger délkeleti részén Korezmből származik. Nyelvük nem török volt, és a nyelvészek kijelentése szerint ind-iráni sem. Györffy György megállapítása szerint, Vienna magyar neve „Bécs”, és ennek értelme kaliz nyelven „medence” ami indo-iráni nyelven pedig „pécs”. Badiny professzor állítása szerint a korezmi nép szittyá, (turáni) a sumírral rokon fajú nép, kik a pártus birodalomnak egy népcsoportját képezték. A kaliz törzs többsége mohamedán vallású volt. Pénzkölcsönzéssel és só kereskedelemmel foglalkoztak. A mórok, kik a XI. században jöttek hazánkba, szintén pénz kölcsönzők és mohamedán vallásúak voltak, de nem volt semmilyen származási kapcsolat közöttük. „Problémát itt az okozott, hogy mind az izmaelitákat, mint a káliz eredetű mohamedánokat Magyarországon böszörményeknek is nevezték. (arab *moslim* = persa *musulman* = kaukázusi tatár *musurman* = kirgiz *busurman*. Utóbbi alak a kaukázusi tatárból és az oszmánból is adatható. T.E.Sz. I. 365 – 66. (TESz: Történelmi Etimológiai Szótár) A név eredetileg a chvarezmiai sahnak a Szir-darja mentén élő alattvalóira vonatkozott, 'mohamedán' jelentése révén azonban Magyarországon kiterjedt az izmaelitákra, s később – véleményünk szerint – csak utóbbiakra vonatkozott, mert a kálizok nagy része a többi kabar és magyar törzzsel együtt keresztény lett.” (Török, 50)

Izmaelita helyneveink nincsenek. A böszörmény is ritkán fordul elő, amíg a kálizt 20 esetben találjuk meg. Mindig a Varsány és Tárkány szomszédságában, kabar környezetben. E tanulmányban is a földrajzi elhelyezkedést tartjuk a legfontosabbnak, és ez megmutatja a kálizok kabar jellegét, elővéd szerepét. (Török, 50)

Már említettem, hogy a nyelvészek, a káliz nyelvet indo-iráninak állítják. Dr. Badiny-Jós Ferenc nem fogadja el ez állítást. Az a meggyőződése, hogy a korezmiak egy turáni nép, és a Pártus Birodalom népének egy részét képezték.

⁸⁹ Török Sándor: I.m. 47.: Györffy, I. m. 193.

⁹⁰ U.o. 49. Pais Dezső: „Az ogur hozzátartozói”, *A Magyar Nyelv*, 1970. szept.

Kik voltak a pártusok, és milyen nyelvet beszéltek? A magyarázatok Dr. Badiny után állítottam össze.⁹¹ A pártusok történelme ismeretlen. Úgy említik őket, mint ismeretlen eredetű népet, annak dacára, hogy van elegendő adat eredetük megállapítására. Birodalmuk az Eufrátesz folyótól egész Indiáig terjedt, és 500 éven át a rómaiak nem tudták leigázni őket. Badiny professzor a pártusokról szóló tanulmány írásakor felhasználta Basham, Pijoan, Frye és Ghirshman professzorok tanulmányait. Basham szerint a pártusok keletről jöttek Kr. e. 250 táján. Elfoglalták Baktriát, de nem említi, hogy a pártusok egy nagy etnikum részei voltak.⁹² Rövid idő alatt hatalmas birodalmat alakítottak. Nyugaton az Eufrátesz folyótól keletre az Indusfolyóig. A déli határt a Perzsa-öböl adta, az északit a Kaukázus-hegység, a Káspi-tenger és az Amu Darya. Ez a birodalom 500 évig állt fenn, minden megismétlődő római támadás ellenére. Mindez idő alatt a birodalmon belül nem volt polgárháború. A pártusok egyesültek a rómaiak elleni küzdelemben. Egy másik érdekes tény, hogy egy teljesen új szokást és díszítési mintát honosítottak meg e területen. Jósé Pijoan a pártus művészetet mutatja be. Kihangsúlyozza, hogy nem lehet művészetüket „hellenizált”-nak nevezni, mint az a mai könyvekben tévesen található, hanem előfutára volt a bizánci stílusnak.⁹³ E következtetéseket az újabb Korezmi ásatások figyelembevételével alakították ki, amelyek során a Sassanida népművészet példányait tárták fel. A sassanida egy nép volt a sok közül, amelyekből a Pártus Birodalom összetevődött. A pártus művészetben sok különböző díszítési stílus található egymás mellett. Ez arra enged következtetni, hogy a pártus nép egy fejlett, felvilágosodott nép volt, és ezt művészetük is tükrözi. Például ebben az időszakban már kifejlett színházi kultúrával rendelkeznek. Elmondhatjuk tehát, hogy a pártusok nem voltak nomád vándorok, mint azt némelyek megpróbálják elhíttetni.

Richard N. Frye a pártus uralkodási örökösödési jogáról jegyzi meg, hogy „szokatlan és feltétlenül ázsiai”.⁹⁴ A koronát mindig az uralkodó törzs legidősebb férfi tagja örökli, és nem törvényszerűen az uralkodó fia, de ennek legrátermettebbnek kellett lennie, fizikailag és szellemileg is. Ha összevetjük a három tudós munkáját, Basham, Pijoan és Frye, akkor azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a pártusok északról jöttek, művészetük egyéni, örökösödési szokásaik turáni vagy urál-altáji volt, de ez a meghatározás ugyanolyan széleskörű kifejezés, mint az indo-európai. Tehát még mindig nem jutottunk közelebb kilétük megállapításához. Sebeos közöl velünk egy adatot, mely szerint Kr. e. 210-ben a fehér hunok királyának fiát Arsak-ot választották pártus királynak.⁹⁵

Roman Ghirshman bő ismertetést nyújt a pártusokról, de nem állapítja meg eredetüket. Viszont érdemként nem emeli ki, hogy ez a nép, egy központból származott, és ezen a hatalmas területen, változatos éghajlati és földrajzi adottságok ellenére, képes volt összefogni a különböző őshonos népet, s az állandó római támadások veszélye ellenére is sikerült fenntartania egy bonyolult civilizációt.⁹⁶

Ha közelebről vizsgáljuk a három különböző fajú pártus népet, akkor azt találjuk, hogy mind a három ismeretlen eredetű. Legalábbis az indo-európai történészek szerint. Hogyan lehetséges az, hogy egy nagyhatalom, amely 500 évig uralkodott, és magas kultúrával élt, mégis ismeretlen legyen?

⁹¹ Badiny Jós Ferenc: Káldeától Istergamig, Buenos Aires, 1971, 141-153.

⁹² Badiny Jós Ferenc: Káldeától Istergamig, Buenos Aires, 1971, Basham, A.L.: The Wonder that was India, New York, 1959

⁹³ Badiny Jós Ferenc: I. m. 145.

⁹⁴ U.o. 145. Frye R. N.: La Herencia de Persia, Madrid, 1965

⁹⁵ Nagy Olga: Eredetünk kutatási nézetkülönbségek, Hunnia, 58 szám, 13. 1994. szept.

⁹⁶ Badiny Jós Ferenc: I.m. 146., Ghirshman Roman Iran, Partos y Sassanidas, Madrid, 1962

Csobánczi Elemér sugallja, hogy a probléma a görög történésekkel kezdődött, amikor az ősi Káspi-tenger környéki népeknek önkényesen görög elnevezéseket adtak, mint: „Scutas” vagy „Scyhae” (Szittyá).⁹⁷ Számos görög, latin, örmény és kínai okmány bizonyítja, hogy a szittyák főága, törzse a Kus volt. Calmet, a híres Biblia magyarító jegyezte fel, hogy a másik gyakran említett szittyá törzs volt a Saga.⁹⁸ Ez a név a Kus törzs görög neve volt. Mindkét név egy népre vonatkozik. Calmet szerint ugyanez a helyzet a Massageta törzssel is. Ez ugyanis egy örmény név, melyet a görögök eltorzítottak. Az örmény Massageta szó értelme „nagy Kus” volt. Az örmény helyesírás szerint, Maschus vagy Massachut a helyes. Ezt a két szót vonták össze, a Mas és a Chus (Kus) vagy Chut. Az örmények a Massachut szót használták. A görögök ugyanezt Massagétának nevezték. A Chus (Kus) szóból ered a Chazar vagy Kazár nép neve. Az arabok a Káspi-tengert Chusar-nak hívták, amely a Chus vagy Kus származéka. „Mare Caspium arabicus Chusar”.⁹⁹ Az őskori történések leggyakrabban ezt a három nevet említik: Daha, Saca, és Massageta.¹⁰⁰

A Scytha, Massageta, Saca, Daha és Cush (Kus) nevek mind egy népet takarnak. Herodotos, Strabo és Eustinius egy véres háború történetéről írnak, amely a perzsa király Cyrus és a szkíta királynő Tomyris között zajlott le. Mind a három történész más nemzet nevet említ. Herodotos Tomyrist úgy említi, mint massageta királynőt. Strabo saca királynőnek és Eustinius, scytha királynőnek nevezi. Az ősi szittyá népek között a pártusoknak van egy fontos történelmi nevük. A pártusok egy ága volt az ősi Kus törzsnek, mely elvált a fő törzstől, és így kapták a pártus nevet. Néha az örmény történészek Cush-nak (Kus) és néha Pártusnak írják, végül a pártus név állandósult.¹⁰¹ (Zajti Ferenc szerint, Magyar évezredek c. munkában: pártus = pártos.)

Róma elleni dicsőséges 500 éves küzdelem után ez a hatalmas birodalom, melynek olyan sok nemzetisége volt, szétbomlott, de nem halt ki, mint ahogy hirdetik, mert a nép elvándorolt, és újra szerveződött Kazár Birodalomként, majd ennek megszűnése után visszatért a Kárpát-medencébe. A Hazatérés című könyvemben olvashatjuk, hogy a bronzkorban túlnépesedés vagy szárazság következtében az ősmagyarok egy része elvándorolt, megtelepedve lakatlan, vagy ritkán lakott területen. Későbbi időkben, amikor a szükség arra kényszerítette őket, visszatértek őshazájukba, különböző nevek alatt. Ezt a feltételezést alátámasztja Toronyi Etelka és John Dayton.¹⁰²

Az ősi föld visszafoglalásának korából származó 5 nem magyar okmány „pártus”-nak nevezi őket, mert abban az időben még köztudott volt, hogy kik voltak, és honnan érkeztek. Figyelembe véve az itt említetteket, kérdezem: a korezmiai nyelv valóban indo-iráni nyelv volt-e? Aligha, mert a korezmiai kultúra, szokás, turáni származásra enged következtetni.

Dr. Badiny a pártusok eredetét turáninak határozza meg, melyet az őskori történések származata, massageta, chus, hun, scytha, saca, daha, néven említenek. Már tudjuk, hogy ezek a népek egy közös fajhoz tartoztak, csak különböző néven váltak ismertté.¹⁰³ Valószínű, hogy tájszóval, mégis egy nyelvet beszéltek. Ez az azonos fajú nép egy névvel illette magát: korezm. A szóbanforgó terület Belső-Ázsiában található, a jelenlegi Turkmenisztán és a Kara Kum sivatag területén a Szír Darja és Amu Darja folyók között. Tolsztov, orosz régész nagyon értékes

⁹⁷ Csobánczi Elemér: Ősturánok, Garfield, NJ, 1963, 62-64.

⁹⁸ U.o.: 63. Calmet: Commentaires en Genèse 10 Fejezet.

⁹⁹ U.o.: 63. Calmet: Dissertatio de Regionibus Decem Tribum Israel L.IV

¹⁰⁰ U.o.: Curtius: Historiarum L.VI, „Sogdiana Dahae, Massagetae, Sacae, qui juris sunt.”

¹⁰¹ Csobánczi: I.m. 64 old és Badiny: I. m. 152.

¹⁰² Toronyi Etelka: A Kárpáti-medence a kultúrák bölcsője és a magyarok őshazája, Buenos Aires, 1974, John Dayton: Metals, Minerals, Glazing and Man, London, 1978

¹⁰³ Badiny Jós Ferenc: I.m. 161.

ásatásokat végzett e területen. Hun, sumír ideogramot ásott ki, ami azért fontos, mert bizonyítja a sumír-korezm-magyar kapcsolatot. Emlékezzünk, Strabo azonosította a korezm népet a pártusokkal. „Ex massagetarum et sacarum gente sunt Artasii et Chorasmini.” (*De Situ Orbis*. 2). Megállapította, hogy a pártusok a massagétáktól származnak, ezért a pártusok és a korezmiak ugyanazon gyökérből erednek. Mind két népnek sumír kapcsolata van. Ha a korezm nevet elemezzük, és figyelmen kívül hagyjuk a magánhangzókat, akkor ezt kapjuk:

	K	H	R	Z	M
Babiloni hangtan	KU -	MA -	R -	IZ -	MA
Sumír hangzás	KU - MAH -	GAR -	RI -	ES -	MA

Sumír értelme: „Nagy hatalmas nemzetség földje”.

A nép, amelynek törzseit a görög, örmény és római történészek daha, saca, massageta, sogdin, kus, cush, euthalita, chorasimini és scytha névvel illették, a fentiek szerint „nagy, hatalmas nemzetség”-nek nevezte magát, így: KU-MAH-GAR.¹⁰⁴ Amikor meghatározzuk a pártus nyelv mivoltát, akkor feltételeznünk kell, hogy a szarmata - daha - saca - sogdiani - massagéta - chus - hun - szittyá - jász népek mind egy nyelvet beszéltek, tájszólási különbséggel. Frye megállapítása szerint, a jászok törtek be elsőnek Európába, és Magyarországon telepedtek le.¹⁰⁵ A Magyarország területén megtelepült jászok nem hagytak maguk után jellegzetes jász nyelvű neveket. Ez bizonyíték arra, hogy nyelvük hasonló lehetett a KU - MAH - GAR - i, vagy Megyer törzs nyelvéhez, melyet most magyarnak nevezünk, s amely hivatalos nyelv lett miután Árpád egyesítette az őshonos népet, a szittyá - hun - avar népeket. V. Orbán és XI. Gergely pápák pápai bullájukban Árpád hazatérő népét szittyának nevezték. A német krónikák pedig pártusnak és csak egyszer „ungarus”-nak.¹⁰⁶ Azok, akik „turk”-nak neveztek bennünket, pártust értettek alatta, mivel héber nyelven a „turk” „pártus”-t jelent.¹⁰⁷ A Pártus Birodalom népe különböző időkben különböző nevek alatt jött vissza, és telepedett meg ősi hazájában, a Kárpát-medencében. Több jelentős oknál fogva is hivatkozom a Kárpát-medencére, mint őshazára. Az egyik a már említett őskori régészeti leletekre épül, mivel ezek szerint az alföldi magyar rassz csak itt fordul elő a világon; e cáfolhatatlan tények mellett még hivatkozhatunk az őskori görög forrásokra, melyek szerint a szittyák ősi földje a Balkántól északra, a Boreaus hegyek területén található. Magyar Adorján említi, hogy a görög legenda Hiperboreaus elbeszélése szerint a szittyák az Istros (Duna) folyótól északra élnek, a Balkán félsziget hegyein túl. Írja, hogy boldog, bűn nélküli életet éltek, magas kultúrával. Nem ismerték a háborút és betegséget. Nem ettek húst, hanem tejjél, mézzel és gyümölcssel táplálkoztak. Több évszázadot is megéltek, halálkozásuk fájdalom nélküli volt, alvás közben következett be. A napistent imádták. A görögök elismerik, hogy a napisten imádatát, Apollót és Artemiszt, a szittyáktól vették át.¹⁰⁸

A szarmata visszavándorlás a jászokkal kezdődött Kr. u. 126-ban, majd folytatódott a hunokkal, 375-ben. A Hun Birodalom bukása után az avarok következtek, visszafoglalva ugyanazt a területet, ugyanazokkal a határokkal, mint ami a hunoké volt. A VI. századtól a XIII. századig a történészek 37 alkalommal az avarokat hunoknak említik.¹⁰⁹

A magyar vezértörzs, melyet „turk”-nak is neveztek, szabir nemzetségűnek vallotta magát. A VI. században Menander a „Saca” néppel azonosítja őket: „Turci, qui antiquitus Sacae

¹⁰⁴ U.o. 162-163.

¹⁰⁵ U.o. 169. Frye: I. m. 200.

¹⁰⁶ U.o. 169. Ebert: *Überlieferungen*, Dresden, 1826. 8. 1. BD. I. ST. 81-82

¹⁰⁷ U.o. 169. Laoniel Chalcocondylae, *Hist. Lib. X. Parisiis*, 1650. 1. Fol. 480.

¹⁰⁸ Badiny Jós Ferenc: *A magyar ősvallásról*, Ősi Gyökér, 1997. április-június, 64-65.

¹⁰⁹ Badiny Jós Ferenc: *Káldeától Istergamig*, 171.

vocabuntur”. A jól értesült bizánci történész, Theophanes a VIII. században ugyanezt a népet, a massagéta néppel azonosítja: „In Oriente ad Tanaim (Don) Turci tegunt qui Massageta antiquitus dicti sunt.” Érthető, hogy a korabeli történészek a magyarokat azonosították a pártus, hun és avar néppel. Épp ezért a KU-MAH-GAR-RI-ES-MA, a nagy hatalmas törzs, magába foglalta a káliz vagy korezmi népet is. Ez a nép folytatólagos vándorlással lassan visszaérkezett ősi földjére.¹¹⁰ A település történelmét tanulmányozva meggyőződünk arról, hogy Ond vezér birtoka a Kárpátoktól a Bácskáig terjedt, a Tisza teljes hosszán, északról délig, mint ahogy Győrffy György tanulmányában megírta.¹¹¹ Ha ezt a területet abban az időben már rácok és tótok lakják, feltehető-e az, hogy az újonnan érkezett, erőteljes „hazatérő” úr népét kisebbségi sorsba telepíti, kitéve őket különböző zaklatásoknak? A válasz erre természetesen nemleges. Minden körülmény azt az állítást támasztja alá, miszerint a visszatelepülők ősi földjüket lakatlan, vagy csupán gyéren lakott állapotban találták. S akiket ott találtak, azok a nép szórványok a rövid, vagy kerekfejű alföldi fajtához tartoztak. A Tisza-táj volt és az is maradt az életterük.

---

¹¹⁰ U.o. 171.

¹¹¹ Győrffy György: A honfoglaló magyarok települési rendjéről

10. FEJEZET

ÓRSÉG, NYUGAT-MAGYARORSZÁG, BURGENLAND

Mostanában gyakran emlegetjük a szláv és rumán földrablásokat, de keveset hallani a tisztességtelen katonai szövetséges osztrák trianoni földköveteléséről. Mi történt itt? Dr. Dabas Rezső kutatásait használom fel, hogy bepillantsunk a sötét tények mögé: Ausztria miként szerezte meg ezt az ősi magyar földet.¹¹² (Lásd 2. sz. térkép) Ausztria egy ország, de nincs osztrák nyelv. Az osztrák nép különböző népek összeverődéséből alakult ki, úgy, mint illír, hun, avar, magyar, és német törzsekből, amelyek mind e területen éltek. Kezdetben a német népek voltak kisebbségben, majd a többségi nép felvette, elfogadta a német nyelvnek egy változatát.

1910-es népszámlálás szerint, az Órség lakossága 437 000 volt. Ekkor 299 400 német, 79.200 magyar, 44 500 horvát és 13 900 vend nemzetiségit különböztettek meg. Ausztria Trianonban még Pozsonyt is magának követelte. Ennek lakossága 78 223 volt, ebből 32 790 német, 31 705 magyar, 11 673 tót és 2055 egyéb. Látható, hogy a tótok majdnem háromszor kevesebben voltak, mint mi magyarok. Mégis ők kapták Pozsonyt, melyet fővárosukká emeltek, Bratislava név alatt.

Az osztrákok a négy magyar vármegyét: Pozsony, Moson, Sopron és Vas megyéket közösen „Vierburgenland”-nak nevezték el a négy vár miatt. Nyugat-Magyarországon (Órség) területén most a német nyelv van többségben. Ez azzal magyarázható, hogy állandó politikai program volt a magyarok beolvasztása. Ez bizonyítható a számos elnémetesített magyar névvel is. Pl. Lazlo, Kery, Sarkan, Zabo, Vargha, Khisch, Schiwan, Nagi, Unger és még sok más, de ezt még a magyar újságok sem említik (csak elvétve, mert ez tiltott).¹¹³ A külföldi és osztrák sajtó hangoztatja a „magyar sovinizmus”-t, pedig oly könnyű a cáfolat. Tekintsünk azon területek népszámlálási adataira, az 1700-as évtől a jelenig, amelyet 1920-ban elszakítottak tőlünk, azonnal látni fogjuk, hogy nem mi olvasztottuk és nyomtuk el a kisebbségeket – bár tettük volna! – mert a beolvasztás fordított volt.

Az 1921. április 24-i tirolai választásokon Ausztria az Anschluss-hoz való csatlakozást szavazta meg elsőprő fölényel, 132 296 – 1722 ellenében. Ugyanez év május 21-én, a salzburgi választáson 100 762 szavazatból csak 797 szavazott az Anschluss ellen. Az Antant hatalmak nem engedélyezték Ausztria többi területén a szavazás folytatását, tartva a biztos eredménytől. „A nyugati Szövetséges Hatalmak pedig, meg sem várva győzelmüket s a második világháború kimenetelét, már 1943. november elsején kimondták, hogy Ausztria 1938-as csatlakozása semmis, ismét meghazudtolva Wilson elveit, akárcsak Burgenland, vagy amint később látni fogjuk, a Lajtai-bánság esetében.”¹¹⁴ Egy rövid szovjet megszállás után Ausztriát semleges államnak nyilvánították. Vajon Magyarországot miért büntették, mint háborús bűnöst, amikor Ausztriát ugyanakkor felmentették e vád alól?

A második világháború előtt Ausztria Magyarországtól vásárolta a gabonát, de a háború után felhasználva a Marshall segélyt, kifejlesztette az Órség (Burgenland) területét földművelésre, így 1960 óta élelemellátásban önálló lett. Ez a terület tehát Ausztriának jelentős kulcsterületévé

¹¹² Dabas Rezső: Burgenland álarc nélkül, Montreal, 1984

¹¹³ Heckenast Dezső: „Nyugat-Magyarország - Burgenland”, *Krónika*,. 1980. jan. 11.

¹¹⁴ Thoroczky Éva: Leveles láda, 18-19. P. Rainer, E. Ulrich, F. Zimmermann: Pressburger Land und Leute, Wien, 1976. 52.

vált. Részükről e terület megszerzése nem Trianonban ötlött fel először, már 1905. március 14-én Dr. Josef Scheicher javasolta. 1907. október 2-án, egy alsó-ausztriai gyűlésen e javaslatot újra előterjesztette Freiherr von Herrenfels. (Thoroczky, 20 old)

Az első világháború után, amikor az utód-államok eljöttek túlzott követelésekkel, akkor Magyarország szövetséges szintén követeléssel állt elő, ugyanúgy, mint a környező államok, amelyek harcban álltak az osztrák-magyar császársággal. 1920. február 12-én, gróf Apponyi Albert beszéde után Smuts tábornok javasolta a népakaratra támaszkodó döntést, de akkor Renner osztrák kancellár ellenezte ezt, így megsemmisítette az igazságosabb elrendeződést. Renner kancellár ugyanis már korábban, 1920. január 13-án elfogadta a cseh-osztrák-szerb szövetséget, melyhez később Rumánia is csatlakozott.¹¹⁵

A magyar történelemoktatás szerint, a Lech-mezei magyar vereség után, őseinknek állítólag vissza kellett húzódnuk, a bécsi erdővonaláig. Ez egy német ferdtítés. Ez az állítás német írásokra támaszkodik, amelyek dicsőíteni akarják az osztrákok győzelmét. Történeiszink, minden gondosabb ellenőrzés nélkül elfogadták ezt, s adták tovább egymásnak.

Grandpierre Endre könyvében hiteles kutatásokkal bizonyítja, hogy a magyar hatalom nem törött meg, és nem kellett vissza vonulniuk az említett vonalhoz.¹¹⁶ Az úgynevezett „végső vereség” után mi magyarok még végrehajtottunk két, több ezer kilométeres sikeres hadjáratot, Botond, Orkond és Szabolcs vezérletével. Melk várost, amely 80 kilométerrel nyugatabbra fekszik a bécsi erdőtől, nem erőszakkal vették el tőlünk, mint ahogy a németek tanítják. Dr. Nagy Sándor megállapította, hogy a magyarok önként, a békesség érdekében adták át. Mi volt a közvetlen ok, ami a magyar királyt az ausztriai visszahúzódnásra készítette? A választ évszázadok távolságában, Szent István első királyunk hittedjesztő vállalkozásában találjuk meg. Ha István király meg tudja győzni népét a nyugati kereszténység felvételére, akkor országa tagja lesz a nagy nyugati egyháznak. Ez véget vetne az ellenségeskedésnek, és kialakítaná a barátságos légkört. Ennek eléréséért a magyarok hajlandók voltak önkéntes területfeladásra. Átengedték a Lajta és Enns folyók között. Ausztria egyik kisvárosában, útban az ősi kolostorhoz az útszélen, egy kő oszlopon látható egy kis tábla e felirattal: „Melk, a középkorban Molk-nek hívták, a magyarok határvára volt 906-984. Hohenstaufi Henrik herceg foglalta el tőlük, aki később császár lett.”

Dr. Nagy Sándor írja: „Az igazság az, hogy a németek nem fegyverrel vették el a magyaroktól, hanem őseink, a béke és barátság reményében önként ürtették ki ezt a területet. Hohenstaufi Henrik pedig azonos Szent István sógorával, Gizella királyné fitestvérevel, aki II. Henrik néven valóban császár lett.”¹¹⁷

Amikor átadtuk e területet, a németek egyezményben megfogadták, hogy a jövőben nem lesz soha semminemű területkövetelésük. Az osztrákok Trianonban ezt az egyezményt szegték meg. Azt már említettem, hogy Burgenland a magyar „várvidék” után kapta nevét. E névre van még egy magyarázat. Otto Röttig 1919-ban *Vierburgenland* néven alapított egy újságot, melynek értelme „négy vár területe”. Ezek a várak mind az előbb említett magyar megyékben létesültek. Mivel Pozsonyt Csehszlovákiának adományozták, ezért a „Vierburgenland” nevet „Dreiburgenland”-ra változtatták (három vár területe). Az egyszerűsített „Burgenland” nevet először a bécsi egyetem professzora Alfred Waldheim alkalmazta az *Ostdeutschland Rundschau* című újságban. A „Burgenland” nevet Karl Renner kancellár fogadta el. Most nézzük meg, hová tartoztak a fenti várak? Ausztria területén számos, jó állapotban lévő magyar várat lehet találni közel egymáshoz. Esterházy, Batthyány, Nádasdy, Erdődy, Braskovics és Almássy várkastély.

¹¹⁵ Málnási Ödön: *Országveszejtés*, Munich, 25.

¹¹⁶ Grandpierre Endre: *A magyarok istenének elrablása*, Budapest, 1993

¹¹⁷ Nagy Sándor: *A magyar nép kialakulásának története*, Transylvania könyvkiadó, 1956, 283.

Miért épültek volna a magyar várak és kastélyok idegen területen? Évekkel ezelőtt, amikor a *National Geographic* magazin meglátogatta e területet, egy hivatalos tájékoztatót kapott a kastély történetéről. E tájékoztató szerint a kastélyt osztrákok építették a magyar határra, ellenünk való védekezésül. Gróf Esterházy Pál húga volt a túra vezetője, aki elmondta a vár történetét. A *National Geographic* magazin szerkesztője feltette a kérdést, hogy a magyar nemesség miért építtetett várakat osztrák területen magyar betörés ellen? Cikkében azt is megjegyzi, hogy nem észlelt topográfiai különbséget Burgenland és Magyarország között, sem település sem földrajzi szempontból, ugyanakkor nagy az ilyen irányú különbség Burgenland és Stájerország között.¹¹⁸

Az osztrákok a történelmet nem tárgyilagosan, a pragmatikus történelemírás alkalmazása szerint tanítják, hanem saját érdekeltségű, egyirányú magyarázatot adnak. Teljesen figyelmen kívül hagyják a hun, avar, magyar 1500 éves ittlétet. Csak német és szláv jelenlétről értekeznek. Magyar Tudományos Akadémia mind ez ideig nem jelentetett meg egyetlen tanulmányt sem, amely kijavítaná ezt a hibás, szándékosan elferdített történelemtanítást. Török Sándor próbálja betölteni e hiányt. Visszautasította, és cáfolhatatlanul bizonyította e terület hun, avar, magyar településeit, melyeket nagyszerű könyvében Dabas Rezső is támogat.¹¹⁹

Én ugyanazt a nézetet vallom, mint amit a *Hazatérés*-ben is kifejtettem, hogy a Kárpát-medencét csak egy teljes egységnek lehet tekinteni. Nem lehet darabokra szabdálni. A magyar nép már több, mint 1100 éve itt él, és e területen bevészte jellegét. A Kárpát-medence történelme a magyar nép történelme. Dabas Rezső idézi W. G. East történészt: „Az Égei tengertől a Morva-Várdar út már nyitva volt Kr. e. 3-ik évezredben, a dél-dunai terület közeli kapcsolatba került Macedónia, Thesszália, Égei terület népeivel, úgy hogy ez a déli rész egymást befolyásolta.”¹²⁰ A német és szláv történészek tudatosan „elfelejtik” vagy gyakran meghamisítják a magyar történelmi és kulturális fejleményeket, és gyakran azt magukénak jelentik ki. A morva fejedelemséget nagy morva birodalomnak hirdetik, pedig köztudott, hogy nem is voltak meghatározott határai. Ugyanakkor az Avar Birodalmat, amely kb. 250 évig létezett, és határai az Enns folyótól az Urál hegységig nyúltak, jelentéktelen hatalomnak igyekeznek beállítani. (Dabas, 18)

Burgenlandnak sohasem volt alkotmánya a római, az avar és magyar időkben. E térségben nem voltak osztrák városok, és nem állt az Alpesi Noricum befolyása alatt, hanem mindig a magyar Kőszeg, Szombathely, Körmend vezető szerepe érvényesült ezen a területen. A hun, avar és magyar kulturális befolyás irányította a politikai életet. Mivel az osztrákok elhallgatják a magyarok több, mint ezer éves jelenlétét, ezért nekünk saját érdekünkben kell ezt megtennünk, mondja Dabas, sőt ez kötelességünk is. (Dabas 20)

Európában 1920 óta mi magyarok lettünk a legnagyobb számú kisebbség. **Ez a kifejezés „kisebbség” helytelen, azért mert a magyar jelenlét egy egységes tömb, és semmi kétség afelől, hogy a Kárpát-medencében még most is többségben van. Nem a magyarok vándoroltak és telepedtek be idegen területekre, hanem szomszédos népek jöttek a Kárpát-medencébe, menekülve elnyomóik elől, segítséget kérve tőlünk. Az nem elég, hogy szám szerint kimutassák azt, hogy az utód-államokban kisebbségben vagyunk az uralkodó néppel szemben. Meg kell vizsgálni az okot és az okozatokat, hogy miért, milyen körülmények miatt lettünk kisebbség.** Frank Graham Jr. szerint: „Burgenland a régi Habsburg birodalom részeként, német többségű lakossággal mindig a magyar királysághoz tartozott.”¹²¹

¹¹⁸ *Krónika*, 1980. január

¹¹⁹ Dabas Rezső: *Burgenland álarc nélkül*, Montreal, 1984

¹²⁰ Dabas Rezső: I. m. 17. East W. G.: *History and Geography of Europe*, 374.

¹²¹ U.o. 21. Graham Frank Jr.: *Austria* 77.

Mivel a Nyugat-Római Birodalom magába foglalta Ausztriát és Burgenlandot, mely korábban a rómaiak egyik tartománya volt, ezért feltételezik hogy teljes jogú tulajdonosai e földnek, de e hiedelemre semmi alap nincs, mivel e térségben, egy néhány római úton kívül nincs egyéb római maradvány. Magyarországon pedig – ha erőszakkal is – a latin nyelv volt a kötelező egyetemi nyelv, egészen 1945-ig. (Dabas, 22)

Az osztrákok Nagy Károly örökségeként is követelik e területet, aki állítólag kiirtotta az itt élő avarokat. Macartney írja: „Az avarok voltak az utolsók, akik betörték e medencébe, s példátlan sikerrel több mint két évszázadon át uralták a területet.”¹²²

Az osztrákok az avar nép kipusztulását a pestisre akarják hárítani. (Lásd az út melléki turistaismertetőt Nemesvölgyön; jelenlegi Edelstal.) Dienes István és László Gyula megcáfolták ezt az osztrák magyarázatot, bizonyítva, hogy túléltek ezeket az időket, és a magyar hazatéréskor, 896-ban még a Dunántúlon éltek. Az avarok ha valóban kihaltak e területről, annak oka nem a pestis, hanem a németek türelmetlensége, ellenségeskedése volt. A német történészek, kik támogatják a *Drang nach Osten* elméletet, megpróbálják elhitetni, hogy a Magyarországon németül beszélők Nagy Károly leszármazottai. (*Regnum Francum*) Ez egy másik ok, amiért Ausztria magáénak tartja e területet. E mesterkedést meg kell cáfolnunk, mert, ha nem tesszük, akkor a hazug híresztelések idővel elfogadott tények szintjére emelkednek. Dabas a Brockhaus Lexikon 1967-es kiadását idézi: „1) Nagy Károly nem Ostmark-ot alapított. 2) Az Awarische Mark keleten legfeljebb csak a Lajtáig terjedt, minélfogva nem foglalhatta magába a mai „Burgenland”-ot. Ezt az utóbbi szemléletet képviseli a Petit Larousse Empire Carolingien c. térkép vázlata is, amelyen a Nagy Károly által ’meghódított’ terület keleti határa az akkori Carinthia határával, a későbbi magyar történelmi határral esik egybe.” (Dabas, 38-39)

A nyugati Avar Birodalom bukása után a történészek nagy része azt hirdette, hogy a Dunántúl a magyar hazatérés előtt frank tulajdon volt. Tudjuk azonban, hogy Nagy Károly csak Noricum területét hódította meg a Duna és az Enns folyó között és a Bécsi Erdőt. Ezt nevezték Avar Mark területnek. M. Vancsa, egy osztrák történész osztozik e nézettel.¹²³

Robert Folz írja: „Nagy Károly csak az Enns és a Bécsi-erdő közötti területet csatolta el. A később alakuló Ausztria kötelessége volt a gyepükön keresztül figyelni Pannóniát.”¹²⁴

W. G. East, angol földrajztanár ugyanezen a véleményen van: „1914-ben, a föld mely a császári Németországot és Ausztriát jelentette, csak egy kis része volt annak, amely Nagy Károly egykori birodalmát képezte, mert a többit az avarok és a szlávok birtokolták.”¹²⁵

Az a tény, hogy Pribina és fia Kocel tudtak egy jelentéktelen uralmat létrehozni, épp azt bizonyítja, hogy a frankok nem voltak gazdái e területnek, a szlávoknak pedig itt nem volt királyságuk, a földet csak használták, minden alkotmány jogi cím nélkül. A németek és osztrákok állítólagos történelmi jog alapján is követelik e területet. Hivatkoznak egy Nagy Károly-i földrajzi névre is, erre helyezik a követelést. Dabas szerint ez is egy képzelgés. Véleménye szerint elfogadhatjuk a Cambridge-i Egyetem középkor történelméről szóló ismertetését, miszerint „A frankok a Rába folyóig hatoltak előre anélkül, hogy elértek volna egy végleges foglalást.”¹²⁶

Pannónia soha nem tartozott Nagy Károly birodalmába. Itt nem volt soha frank ügyintézés, sem hűbérúr, sem katonai helyőrség. Egyedül az egyház fejlesztett ki jelentős

¹²² Macartney: Hungary, A Short History, Edinburgh, 1962, 4.

¹²³ Dabas, 40. Vancsa M.: Geschichte N.u. Österreich, I. 161-162

¹²⁴ U.o. 39. Folz Robert: Charlemagne and his Empire, 89.

¹²⁵ U.o. 40. East W. G. 80.

¹²⁶ U.o. 41. Cambridge Medieval History Vol. II., 1913. Seeliger Gerhard, Professor at the University of Leipzig, Ch. 19, 609.

hatalmat, az egyházi főpapság hierarchiája vezetésével. A Nagy Károlyi birodalomnak azonban túlságosan megerőltető feladat lett volna szervezésbe vonni az Avar Mark-ot, ezért nem tudták hatalmukat ide kiterjeszteni. A másik nehézség az volt, hogy az ügyintézéshez szükséges az írás-olvasás, már pedig a frankok ez időben többségben írástudatlanok voltak. A központi intézmények terén is borzasztó nagy a túlzás, ugyanúgy, mint a helyi törvényhozási hatóság kialakításában. Például nem volt polgári segélynyújtás, egyházi személyzet, titkárok, fellebbviteli bíróság.¹²⁷

Egy másik ok, amiért a frankok nem is akarták Pannóniát bekebelezni az, hogy a háború folytán a terület elszegényedett, meghódítása nem ígért azonnali jövedelmet. A frankok uralma abban nyilvánult meg, hogy megtörték az avar katonai hatalmat, kirabolva a gazdag lakosságot és az ott élő avar népet a romlott keresztény frank nép uralma alá vonták. A történelemtanítás szereti felmagasztalni a „kulturált” keresztény frank államot. Pedig ebben az időben nem voltak erkölcsileg olyan fokon, hogy előmozdíthatták volna a pannon vagy avar nép keresztény lelkületét. Ahhoz, hogy ezt megtehessek, nekik is ezen a fokon kellett volna állniuk. Semmi bizonyíték nincs arra, hogy ezt a szintet elérték. Településeik elszórtak, szervezetlenek voltak, és alig egy-kettő volt nagyobb, mint a pannóniai tanya. Dabas írja, hogy a történészeknek gondot okoz az is, hogy a vándorló magyarok hogyan tudtak egy évszázad alatt 3000 falut és sok várost létesíteni.

Még mindig azt tanítják, hogy a besenyők előli futás közben botlottunk a Kárpát-medencébe. Ez nagyon helytelen hiedelem. Őseink tudatosan, terv szerint közeledtek, telepedtek a Kárpát-medence közelébe, hogy a megfelelő időben Atilla birodalmát visszafoglalják, mint annak jogos örökösei. Nyugodtan mondhatjuk „jogos”, mert ezt vallotta mind a szittyák, hun, avar, székely, magyar és a többi rokon nép is.

A magyar hazatérés előtti évszázadban, őseink több esetben meglátogatták a Kárpát-medencét. 839-ben kisebb csoportokban itt jártak a bolgárokkal együtt, 862-ben segítséget nyújtottak a morváknak, Pribina ellen. Etelközben rendszeres értesüléseik voltak e területről.¹²⁸ Álmos szervezte, és előkészítette a hazatérést, Árpád pedig véghez vitte. Külföldi és magyar történészek egyaránt bebizonyították, hogy a Kárpát-medencét több esetben magyar fajú népek újra és újra megszállták, vagy visszafoglalták, ha erre szükség volt. **A szittyák Kr. e. 500 - 400-ig, a szarmaták Kr. e. 400-tól Kr. u. 500-ig, a jászok K.u. 359, a hunok V. század első felében, az avarok a VI. században és végül a magyarok 896-ban. E népek szájhagyománya kihangsúlyozta, hogy „ők e föld örökösei”.**

II. Rákóczi Ferenc 1703-1711-es szabadságharca idejében közismert tény volt, hogy a Vas vármegyei „Őrség” a székely nép területe. A település neve kifejezi e terület szerepét, jelentőségét az állam és a nép előtt, valamint annak ősiségét, mert e nevet akkor kapta, amikor a latin betűs írás még nem volt szélesben elterjedve. A név nemzedékről nemzedékre szállt. Amikor e nevet írásban megkapta, nem rögzítették e terület hovatartozását. A „mondott szó”, a szóhagyomány ismerete ugyan olyan értékű volt, mint most egy írott okmány. Sebestyén László írja, hogy a 896-os magyar hazatérés a magyar föld jogos visszaszerzése volt.¹²⁹ Gombócz Zoltán támogatja ezt a nézetet, amikor „secundus introitus”-nak említi a magyar hazatérést. (Dabas, 46)

Nagy irodalmunk van, amely tudósít a szittyák-szarmaták 1000-éves Kárpát-medencei ittlétről, már a hun birtoklás előtti korból. Stuart Piggott írja: „Nyugat felé húzódtak a

¹²⁷ U.o. 43-44. Barraclough Geoffrey: The Crucible of Europe, 60.

¹²⁸ A magyarok története (Tárihi Üngürüs) Madzsar Tárihi, Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1982

¹²⁹ Dabas, 46. Sebestyén László: Vitairat Kézai Simon Védelmében, Budapest, 1975, 89.

Kárpátokba, szittyia kulturális csoportokat alapítva Erdélyben és a magyar Alföldön. Nyilvánvaló a szittyia kereskedelem, emellett még betörték Európa északkeleti és nyugati területeire.” „A szittyák a történelemben nemcsak, mint barbár törzs jelennek meg Eurázsia sztyeppéin, hanem mint kézműves, különleges stílusú, állatdíszítésű népművészet ismerői, művelői.”¹³⁰

Amikor Atilla Kárpát-medence központtal megalapította birodalmát, akkor ezt a szittyák, hun örökösödési jogán tette. Az avarok ugyanezt tették Kr. u. 550, 568, és 670-ben. Mi magyarok ugyanezt a területet az avar-hun örökség után vettük birtokba. Kinyilatkoztathatjuk a szláv és dáció-román örökségi jog érvénytelenségét. Dabas ezen ismertetését Talbot Rice-tól vette át, így nyilatkozik: „A szittyia-szarmata befolyás különösképpen megmaradt Közép-Európában. A szittyia befolyás először Magyarországon nyilvánult meg Kr. e. 500 körül.”¹³¹

A régészet bizonyítja, hogy a hunok az Enns folyótól a Kárpát-medencében maradtak egészen az avarok érkezéséig. Marjalaki-Kiss Lajos értesítése szerint, a szittyia, szarmata, magyar nép volt a Körös kultúra itt maradt őshonos népe.¹³²

A krónikák és történészek felváltva használják a hun, avar, magyar nevet, és őket szittyiának határozzák meg. A XVI-századi Ortelius térkép szerint a hunok és magyarok szittyia birodalom területén éltek, nyelvüket szittyiának határozza meg. Az angol történész, Edward Gibbon (1737-1794) két évszázaddal később ugyancsak a szittyia nevet gyűjtőnévként használta a hun-avar és magyar népekkel kapcsolatban. „Magyarország területén három szittyia népcsoport is megtelepedett.

1. Hunok (Atilla hunjai).

2. **Abares** (avarok), VI. században.

3. Magyarok, Kr. u. 889 (sic!) a legközelebbi, eredeti modern magyarok ősapái.”¹³³

Kr. u. 900-ban, Dunántúl visszafoglalása után, Burgenland állandó része volt Magyarországnak. A pozsonyi 907-es bajorok fölötti győzelmünk után Árpád az ország határát a hun és avar határral egybeeső Enns folyónál jelölte ki. Ez időben a jelenlegi Stájer terület magyar uralom alá került. Ez azt jelentette, hogy a politikai határ az Enns folyó volt, a tényleges magyar határ pedig az Inn folyó. A magyar népmesék szerint az Enns határon túl eső Felső-Ausztria területe „Óperencia” (ober Enns). Nyugat és Kelet hatalmát az Enns folyó választotta el. Két évszázadon át az Enns nyújtotta a védelmet az avaroknak, és további két évszázadon át Magyarországnak. Amikor Árpád hadserege visszafoglalta az úgynevezett Awarische Mark területét, abban az időben Morvaország egy részét is megszállták. Bizonyításunkra felhozzuk a fentebb említett Török Sándor morvaországi kutatásainak eredményeit és a települések neveit. (Török, 131) Pánszláv vagy pán-német történeti fejtegetések bennünket, magyarokat okolnak, mondván, hogy Árpád és népe leigázta a szláv és német népeket, kik békében éltek e területeken. A magyar nép ősei a szittyák, hunok, avarok, szarmaták nem igazhették le azokat a népeket, mivel ezekben az időkben a szláv népek még nem jutottak el e területre. A szláv szolganepek ebben az időben utakat vágtak az erdőben a fejlettebb lovas katona népeknek, mint ahogy már előbb is említettük, a nevük jelzi a társadalmi helyzetüket.

Szent Bonifác térítette meg a németeket, és így nyilatkozott róluk: „Született büdös rabszolgák. Megvetésre érdemes nép.”¹³⁴

¹³⁰ U.o. 47. Piggott Stuart: Ancient Europe (from the beginnings of agriculture to classical antiquity) Edinburgh, 1965

¹³¹ U.o. 47-49. Talbot Rice Tamara: The Scythians, NY. 1957, 188-189.

¹³² László Gyula: A kettős honfoglalás, Budapest, 1978, 85. Marjalaki Kiss Lajos: Néhány árpádkori helyneveünkről, Miskolc, 1928

¹³³ Dabas, 50. Gibbon Edward: The Decline and Fall of the Roman Empire, II. 244.

A marxista magyar történelemtanítás nem a magyar érdekeket szolgálja, mégis megemlíti, hogy: „Az ország a Dunántúl és az északnyugati vidék egyes részeit kivéve jóformán üres, lakatlan terület volt.”¹³⁵ Ez az országrész majdnem egy áthatolhatatlan, erdős terület volt, ezért kellett utakat vágni. 1100 évvel később, és még ma is, Vas vármegye területe felét erdő borítja. Macartney szintén azt állítja, hogy Árpád idejében lakatlan volt ez a rész. „Egy két hely volt csupán, amely nagyobb volt, mint egy pannóniai vagy alföldi falucska. Erdélyt ugyancsak szinte áthatolhatatlan erdőség takarta.”¹³⁶

Az osztrák Historische Weltatlas szerint a XIV. században Dévény-től Orsová-ig, északkeleti erdélyi területek a Kárpát-medencében lakatlanok voltak.¹³⁷

Számos tanulmány tanúsítja, hogy a 896 körüli időben a Kárpát-medence két-harmadrésze alkalmatlan volt földművelésre.

A hazatérési okmányok jegyzeteiből következtethetjük, hogy a Kárpát-medence nagyobbik része lakatlan volt így kisszámú magyar őseink gyorsan, könnyedén megtelepedhettek ezen a hatalmas területen. Itt nem volt nagyszámú szláv, vlach vagy német lakosság. Őseink minden ellenállás nélkül végigvonultak a lakott területeken is. Ez csak azért történhetett, mert az ott élő népek a szittyák, jászok, szarmaták, hunok, avarok utódai a székelyekkel egyetemben mind örömmel fogadták őket, mint Atilla leszármazottait.

890-892 körül megtörtént az etelközi vérszerződés, amely létrehozta az egységes magyar nemzetet Álmos leszármazottainak örök idejű vezérletével. Árpád ezt az új nemzetet visszahozta őseinek, a turáni népeknek Kárpát-medencei jogos birtokába. Befejezve ezt a nem mindennapi teljesítményt, „szert” ültek Pusztaszeren, ahol az ország alkotmányát meghatározták, és az ott élő hun, avar és többi őshonos néppel egy újabb vérszerződést kötöttek, negyvennap mulatozással egybekötve. Mindez azt mutatja, hogy nem volt semminemű veszély, ellenségesség, amitől félniük kellett volna. Ha ezen a területen lett volna egy másik szervezett, számottevő népesség, akkor azok vagy megtámadták volna őket, vagy behódolnak. Erről viszont egy szó említés sincs.

A hazatért magyarokra a veszély nem keletről, hanem nyugatról leselkedett. Mivel tudatában voltak e veszélynek, Árpád az ország határát a régi történelmi határhoz az Enns folyóhoz tolta ki. E területet örökségként hitte, mivel kb. már 150 évre visszamenőleg ez már hun, avar, magyar terület volt.

A Lech-mezei 955-ös magyar vereség után nem kellett feladnunk e területet, mert a bajorok csak 976 után kezdtek e helyőrségi területre húzódní. A 973-as békeszerződés úgy tűnik, hogy nagy német nyomás alatt jött létre. Ezért kellett feladni az Enns folyón túli területet. A X. század utolsó negyedében, az ostarrichi-ostmark (Ausztria) hatalom lassan kelet felé, azaz Magyarország felé kezdett terjeszkedni, ahogy mi visszavonultunk onnan.

987-ben a Bécsi-erdő mögé vonultunk vissza. 1002-ben a németek betelepédtek ez elhagyott területre, Bécs környékére. Ez a terület legalább száz éven át Magyarország része volt. „Nach der Niederlage des bayrischen Heerbannes bei Pressburg, geriet Wien auf hundert Jahre unter magyarischen Herrschaft.” (Pozsonynál a bajor had veresége után Bécs magyar uralom alá került egy évszázadon át.)¹³⁸

¹³⁴ U.o. 51. Herr, F. Das Heilige Röm. Reich, 52.

¹³⁵ U.o. 52. Szabó István: A falurendszer kialakulása Magyarországon, Budapest, 1971, 148.

¹³⁶ U.o. 52. Macartney C. A.: Hungary, 1962, 5.

¹³⁷ U.o. 52. Putzger: Hist. Weltatlas, 55.

¹³⁸ U.o. 55. Lehrbuch für Geschichte, Hauptschule, 2. Klasse, 1965, 208.

E területen a magyar uralom a IX. és X. századokban nyilvánvaló. E területről az első írott okmány Kr. u. 881-ből származik, a második 1030-ból, amikor I. István visszafoglalta Bécset.

Még kezdetleges állapotok uralták e területet. Ezt biztosan állíthatjuk, mert 976-ban, amikor őseink feladták Molk várát, Molk egy évszázadra Ostarrichi (Ausztria) fővárosa lett. Csupán 1100-ban helyezték át Tullin-ba, majd 1118-ban Leopoldbergbe költözött a főváros, és végül 1137-ben Bécsbe.

Bécset Bábenberg örgróf és a bajor püspök uralták. Ebben az időben I. István már nyolc püspökséget, sőt két érsekséget is alapított: egyet Esztergomban, 1001-ben, másikat Kalocsán, 1006-ban. Ugyanakkor az első püspököt Bécs csak 1469-ben kapta. Amikor összehasonlítjuk a XII századi magyar, osztrák vallási és világi előrehaladást, akkor megállapíthatjuk, hogy messze megelőztük az osztrákokat. Esztergom lakossága ekkor 1800, Bécsé 1200, Esztergomnak hat plébániája volt, Bécsnek négy.¹³⁹ E fölényünket a tatár megszállás törte meg, amely majdnem kiirtotta népünket. Mégis, Hunyadi Mátyás alatt (1458-1490) kultúrában, szellemi fejlődésben messze megelőztük Ausztriát. A Bábenberg tisztsége nem uralkodói csak hűbéri volt. Akkor nyerték el a hercegi rangot, amikor Ostarrichi és Stájerország egyesült 1192-ben. Ausztria így alakult ki, de még mindig a Nyugat-Római Birodalom hűbéri tartománya volt. Ez időben Magyarország már egy jól megalapozott, háromszáz évre visszatekintő állam. Délnyugati határunk a dalmát tengerpart volt. Ausztria három tartománya közös néven nem szerepelt mert lazán kapcsolódtak egymáshoz.¹⁴⁰ Ostmark nevét soha sem találjuk Ausztria történelmi nevéként, mert ez csak egy pángermán politikai kifejezés. 1154-ben Ostmarkot elválasztották Bajorországtól, és hercegség lett, 1192-ben Ostmark és Stájerország egy gyepűterületté egyesült, és ezt nevezték el Österreich-nek (Ausztria).¹⁴¹ Az Encyclopedia Britannica ugyanezt vallja: "Austria was not normally known as such until the end of the twelfth century." Az osztrák királyság IV. László (Kun László) (1272-1290) Habsburg Rudolf (1278) bohém herceg Ottokár elleni megsegítésével jött létre. Ausztria mostani területét a térképek csak a XIX. századtól mutatják. Ez időben Magyarország már nyolcszáz éves, Európa legerősebb állama. Burghardt Andrew kijelenti, hogy Európában Magyarország és Lengyelország volt a két legerősebb egyedi állam, melyek eredményesen védték Európát a keletről és délkeletről jövő minden támadás ellen. (Burghardt, 99)

Stájerország, Karinthia és Tirol népei képezik Ausztria lakosságát, mégsem vallják magukat osztráknak. E népek hűséges allatvalói voltak az osztrák császárságnak, és lényeges szerepet vállaltak a Monarchia szolgálatában, de nem érezték magukat osztrák nemzetiségűnek. A különböző nyelvjárások visszavetítik a kevert faji származást. Ez visszamegy a régmúltba, az illír, kelta, római, teuton, hun, avar, besenyő és magyar időkben, amikor még ezek a népek éltek itt. Ezekből a népekből alakult ki Ausztria. A jelenlegi faji keveredést nagyjából a frank és avar nép összeütközései okozták.¹⁴²

¹³⁹ U.o. 56. Three Thousand Years of Urban Growth, 1974

¹⁴⁰ U.o. 58. Mutton A. : Central Europe, London 1961, 137. „Each of these Länder retained a strong sense of individualism until the present day.”

¹⁴¹ Burghardt, Andrew F.: Borderland, Madison, WI. 1962. 83. „In 1154, the Ostmark was separated from Bavaria and became a duchy, and around 1192 the Ostmark and Styria were united into one marchland called Österreich (Austria).”

¹⁴² Dabas, 59. Carsten, F. L. Fascist movements in Austria from Schönerer to Hitler, 9. old és Area Handbook for Austria, 64.

Hazatérő őseink büntető hadjáratokat vezettek Nyugat ellen, pontosabban a német államok ellen, azzal a céllal, hogy leállítsák a német támadási kedvet ellenünk, melyek nyilvánvalóak voltak a hunok és az avarok elleni sikeres hadjárataikban. A magyar hadjáratok másik célja volt a Nagy Károly által elrabolt avar kincsek visszaszerzése. Támadásunk volt a legjobb védekezésünk.

A besenyők, kik Salamon király (1063-1074) idejében lettek ide telepítve, kapták azt a feladatot, hogy a Fertő-tó vidékét oltalmazzák. A másik nyugati határőr megbízatást a Képes Krónika szerint (1358) a székelyek látták el. A magyar település előtt nyugaton egy székely védő palástot állítottak fel, majd utána a székelyeket a keleti hágók védelmére, völgyekbe telepítették át, őket pedig a magyarok követték.¹⁴³

Az Őrség feladata nemcsak a határterület védelme volt, hanem a hegytetőkről nappal füsttel, éjjel tűzjelzéssel figyelmeztetni az ország lakosságát a készülődő veszélyre. A jelzőállomások maradványait még megtaláljuk Vas vármegyében, a régi Őrség területén. Ungerberg, Csatárhegy és egy másik Ungerberg, melyek figyelő állások voltak, és a Pinka folyó völgyét követik az ország központja felé. (Dabas, 65)

A trianoni csonkításkor Felső-Őrség és a Pinkavidék Ausztriához került. Az itteni városok eredeti lakosai magyar örök családjából kerültek ki, már a kis bajor örgrófság alakulása előtt. IV. Béla a szürke darut tette Felsőőr pajzsába, mint a figyelés, éberség szimbólumát. Az őrségi családtagok lakói az erdőirtással tisztították meg a térséget ahhoz, hogy megtelepedhessenek. Ez a bizonyítéka, hogy ők voltak az első telepések, mert szűzföldeket vettek birtokukba. Felsőőrt a legősibb magyar földnek tekinthetjük, akác, eperfa, fenyő és gyümölcsfák szegélyezik egyenes útjaikat. A vasúti kőtábla és távolság jelzései még mindig Szombathelytől jelzik a távolságot. A Pinka folyó posványos, közlekedésre nehézkes, ezért Nyugat elleni gátként használták őseink. Vas vármegye stratégiai szempontból fontos terület volt, mert az Alsóőr és Felsőőr közötti területet egy nagyon sűrű erdő borította. Ez az erdő egy évezreden át fenntartotta a nyugat felől érkező támadókat. A török megszállás idején majdnem kihalt a magyar nyelv, azonban az építkezési stílus megmaradt. (Dabas, 67 old)

Felszegen (ma Fűszög) található az egyetlen református templom, amely egykori magyar jelenlétről tanúskodik, mert a protestánsokat egykor üldözték Ausztriában, ezért templomokat sem építhettek. Az ősi magyar települések „szegek”-re, „szögek”-re voltak osztva. Felszeg település nevében, megtaláljuk az ősi magyar kifejezési formát. Ausztriában még most is sok hasonló név fordul elő, mint: Pinkaszer, Cigányszer, Alszeg, Felszeg és Középszeg. A legősibb magyar neveket a mostani Burgenland területén találjuk. Látható, hogy a település eredetileg magyar volt, és erről meggyőződhetünk még akkor is, ha nem volna magyar nevük, mert Alsóőr, Felsőőr házainak díszítési stílusa magyar. Az utcák tervezése a törzsi sátorozás nyomait viseli. Az osztrákok megpróbálták eltüntetni az ősi nyomokat, de eddig még nem sikerült ez teljesen. (Dabas, 68)

1921-ben a Lajta Bánságot itt Felsőőrről hirdették ki, és Felsőőr lett a bánság fővárosa. Felsőőr főterén egy tábla hirdeti e terület, Lajta Bánság Magyarországhoz való tartozását. (Dabas, 70) Bővebben erről a 18-ik fejezetben értekezem.

Ennek a területnek magyar jellege megmutatkozik nemcsak a Pinka folyó területén, hanem észlelhető Köpcsény, Mészvölgy, Lajta, Lapincs, Rába és a Fertő tó síkján.

¹⁴³ U.o. 64. Macartney, C. A.: Hungary, 1962, 23. „First a screen of Szekels was set in front of the Magyar settlements in the west of the country and then the Szekels were moved forward into the valleys behind the main eastern passes, the Magyars following behind them.”

A Felső Pinka vidék keleti központja Rohonc. Délkeleti része eredeti magyar település volt, amely csak akkor kapta jelenlegi – Ungmark – nevét, amikor benépesítették. Gróf Batthyány birtoka volt ez a terület, aki csizmadiákat telepített ide. E magyar foglalkozási névből származik a németek csizmakészítő szava a „Tschismenmacher”. A vasút Pinkafőnél egyesül Felsőőr, Rohonc és Szombathely felé. E városok szolgáltatták a szükséges bőrt a rohonci csizmadiáknak. (Dabas, 70-71)

Rohonc és Szalonak ismert volt a bronzkorban. Miske Kálmán régészünk már 1900-ban ismertette a Velem Szt. Vid-i ásatások eredményét. Cáfolhatatlan bizonyításokat hozott fel arra, hogy a bronzkorban innen indult ki a bronz elterjedése Nyugateurópában.¹⁴⁴ Antimont a Rohonc hegységben bányásztak Nyugat-Magyarországon, (az Őrségben) közel Velem Szt. Vid-hez. E bánya még ma is üzemben van. A bányaterület neve Szalonak volt. Most Schlaining. Az itt kiásott leletek többségét a Szombathelyi Múzeumban tekinthetjük meg. A bronzkorban Miske szerint nagy létszámú lakosságnak kellett itt élnie. „Az ásatás feltárt olvasztó tégelyeket, öntő mintákat, beleilleszhető baltákat. Nagyon szükséges előállító központ lehetett.”¹⁴⁵ Dayton így nyilatkozik: „Egyre valószínűbbnek tűnik, hogy a Kr. e. harmadik évezredben a kereskedelem innen terjedt Nyugat-Európa messzi tájaira.”¹⁴⁶ A bronzkori leletek többségét kovácsolták vagy formába öntötték, melyeket nyugati múzeumokban őriznek. Miske kutatása szerint már a bronzkorban a bronzt réz és ón ötvözetéből készítették, de a Velem Szt. Vid-i bronz réz és antimon ötvözet, vagyis az ón megcserélésével állították elő. Ez cáfolhatatlan bizonyítéka annak, hogy ezt a bronzfajtát itt, Velem Szt. Viden fejlesztették ki. John Dayton támogatja e nagy jelentőségű bejelentést, és egyúttal azt is megjegyzi, hogy Közél-Keleten nem bányásztak antimont.¹⁴⁷

Hogyan kapcsolódnak ezek a tények a magyar életbe? A hazatérő őseink itt találták az őshonos magyarul beszélő népet, mely évezredek óta élt itt, együtt a hun, jász, szarmata, avar nép leszármazottaival. Különböző hódító népek jöttek, és mentek, de az ősnép maradt. Ők adták a térség minden földrajzi nevét. A hódítók, mivel számarányban kevesebben voltak, rákényszerültek a többségi pórnép nyelvének átvételére. Árpád népe ugyanezt tette, melynek nyelve, a meyer nyelv, hasonló volt az itt élő ősnép nyelvével. A meyerből alakult ki a magyar. Árpád a hét törzset, az őshonos népet, a jász, hun, avar kun népeket a pusztaszeri vérszerződésben nemzeti állammá szervezte, és magyar nevet adott neki. A korábbi 890-892 körüli etelközi vérszerződés a magyar szövetséget, az egységes vezetést, a népek, törzsek egyesítését örök érvényűen szentesítette. Tulajdonképpen itt alakult meg az egységes magyar állam. Ugyanakkor a nyugat-európai nemzetek csak évszázadokkal később nőttek föl erre a fejlődési fokra, hogy egyesüljenek és államot alakítsanak. Mi már ekkor kb. 500 évvel előztünk meg majdnem minden európai nemzetet. A 896-os pusztaszeri vérszerződés az itt talált népekkel kötődött, megadva nekik a teljes szabadságot, és már ekkor az összes itt élő néppel egyetértésben, hatalommegosztásban alkotmányt kötöttek, önként, minden erőszakolás nélkül. Ha az itt talált ősnép szláv vagy vlach lett volna, számuknál fogva egész biztos, hogy a magyar nyelvet megváltoztatták volna. A bolgárok honfoglalást hajtottak végre, amikor elfoglalták, és rátelepedtek a meghódított többségi szláv népre. El is veszítették nyelvüket, csak a nevük maradt meg.

¹⁴⁴ Dayton John: Minerals, Metals, Glazing and Man, London 1978, 66. Miske Kálmán: Die Bedeutung Velem St. Veist als Praehistorischen Gust-statte mit Berücksichtigung der Antimon-Bronzfrage Archiv für Anthropologie, Neue Folge, Braunschweig, Vol. 2, part 2, 1904, 124-128.

¹⁴⁵ U.o. 66. (Angolból magyarra fordítva)

¹⁴⁶ U.o. 72.

¹⁴⁷ U.o. 142 old- Botos: The Homeland Reclaimed, 131-132

Az avar birodalom megszűnése után a Kárpát-medence átmenetileg nem a magyarok uralma alá került. 896-ban visszaszerezték jogos tulajdonukat. A természetes határok nemcsak nekünk, de egész Európának szerencséjére volt. A Kárpátok, az Alpok és a Duna védővonalai évezreden át a legjobb biztonságot, védelmet nyújtották Nyugat-Európának a Keletről jövő támadások ellen. Az utód-államok Trianonban megpróbálták ezt a Kárpát-medencei magyar védőbástya érdemet elfeledtetni. Az osztrákok úgy mutatták be Burgenlandot, mintha az sohasem lett volna magyar terület.

Ha vesszük azt a fáradságot, hogy belepillantunk a XI. századtól a XIX. századi európai államok Angliában kiadott térképébe, azt látjuk, hogy hazánk nyugati határa a Lajta, Lapincs és a Rozália hegynél húzódik. E térképek szerint, Burgenland sohasem volt egy független egység. Mindig Magyarország szerves része volt, Pannóniának nyugati szegélye.

Az 1561-ben, Bécsben készült *Ducatus Stiriae Marchiae* még magyarázatot is ad a magyar politikai határról, amely a Lapincs folyó és a Rozália hegy között húzódik. E térképen látható az Árpád-címeres pajzs, a kettős kereszttel. (Dabas, 72) Burghardt írja: „Ez jelképezi Burgenland nyugati határát. Ez a határ leghosszabb részében Szent István korától kezdve nem változott.” „Ámbár Magyarország feldarabolásakor, a nemzetközi határ keletre tolódott, a történelmi határ továbbra is fennáll. 1921 óta, mint területi határ szerepel Burgenland és a többi osztrák területek között.” (Burghardt, 211) Burghardt ugyancsak kijelenti: „Ez a határ szent volt a magyaroknak, a szomszédoknak világos, és nem összetéveszthető.” (Burghardt, 72)

Az G. M. Viseher által 1672-ben kiadott Alsó-Ausztria térképe a Morva folyót teszi meg Magyarország nyugati határául. Dévénytől délre a Lajta a határ, és a térség neve innen föl északra PARS REGNI HUNGARIAE, a térképen látható a címeres pajzs a Szent Koronával. Még sok bizonyíték van arra, hogy ez magyar terület volt több, mint egy évezreden át, csak a Trianon „jövöltábol” került az osztrákokhoz.

A XVI. és XVII. századi térképek ugyancsak bizonyítják, Vas, Sopron és Moson vármegyék hovatartozását.¹⁴⁸

---

¹⁴⁸ Dabas: 73-74. Lábjegyzet 197. Zündt térkép 1567-től és 10 térkép 1514-1696.

TÉRKÉPEK ADATKÖZLÉSEI (SZT. ISTVÁNTÓL KEZDVE)¹⁴⁹

Korszak	Határvonalak földrajzi fekvése	Részletes leírás	Könyvészeti adatok
X- XI. sz.	Bécsi-erdő stb	Magyar határ a Bécsi- erdő, délen a Mura keleti oldala.	<i>Cambridge Medieval History</i> III. kötet. Térk. címe: „Germany in the 10 th & 11 th cent.”
1000 körül	Magyarország összes határai	Magyarország határa nyugaton a Lajta-Lapincs. Északon, keleten és délkeleten a Kárpátok koszorúja. A Szerémség (a későbbi Szlavónia) Magyaro. része.	Lopez Robert: <i>The Birth of Europe</i> . „Europe about 1000 AD” és „The German Empire from the tenth to the thirteenth cent”. c. térképeken 113, 214.
1042 (egyések szerint 1058)	Pitten Mark. Styria keleti szegélye	1042-ig Pitten Mark a magyaroké. Ugyanazon térk. a Hartberget, Föllöstömöt, Fehringet és Regedét magába- foglaló stíriai határsávot mint a Königreich Ungarn részét tünteti fel.	Putzger: <i>Hist. Weltatlas</i> - 47 old.
1031-1043 (egyések szerint 1068)	Fischa folyócska. Neumark	A Lajta-Fischa közti terület, továbbá a Dunától É-ra a Morvamező (a későbbi Neumark) a magyaroké.	<i>Cambridge Medieval Hist.</i> III. köt. 281.
1043 (egyések szerint 1053, illetve 1058)	Lajta, (a Schwarzra & Pitten egyesülése által Pitten helységtől 182 km amiből 70 km jut magyar földre.	1043-ban a Lajtától Ny-ra lévő részt, egészen a Kahlenbergig Aba Sámuel III. Henrik csász.-nak ígérte és I. Endre a Triburi békében(1053) át is adta. (A Dunától D-re 1058-ban, É-ra pedig 1068-ban vált véglegessé a határ.)	Révai Nagy Lexikona XII. köt. (Bp. 1915) Török S.: Településtört. 20.

¹⁴⁹ U.o. 76-79.

Korszak	Határvonalak földrajzi fekvése	Részletes leírás	Könyvészeti adatok
XI. sz.	Lajta-Lapincs. (Ez utóbbi 55 km hosszúságban a határunk.)	„Leitha u. Lafnitz, heute die Landgrenze gegen N.Ö.und STMK. bildeten seit dem 11. Jh. die Grenze zwischen Öster. u. Ung.“ „Leitha war als Grenze in der 2. Hälfte des 11. Jhs. gesichert.“	Öster. Lexikon, Bundesverlag für Unterricht, I. 171 Dienst H.: Die Schlacht a.d. Leitha, 1 old.
1001-1246	Lajta-Lapincs (Morva a határunk 83 km hosszúságban.)	„Erzbistum Salzburg“ és „Erzbistum Gran (gegründet 1001)“, vagyis az esztergomi érsekség közti határ a Morva, Lajta, Lapincs vonala. A Dunántúl a Muraközszel együtt az esztergomi érsekséghez, míg a Dráva-Száva-köze „Erzbistum, Kalocsá“-hoz (gegr. um 1006) tartozik.	„Öster. Kultur“ c. kiállítás. Kunsthist. Museum, Bécs, 1972. „Die Metropole von Salzburg“ c. térk.
1246	Morva-Lajta- Lapincs	Az ősi történelmi határ, mint az előző térképeken	Mint fent: Das babenbergische Öster. c. térk.
1400	m.f.	A Német-Római Birodalom magába foglalja az osztrák hercegségeket. Nincs egységes Ausztria, csak „Hzm. Österreich, Hzm. Steiermark“ stb.	<i>Knaurs Deutsche Geschichte</i> : „Das Heilige Röm. Reich Deutscher Nation um 1400“ c. térk.
1526	m.f.	Határ mint az előző térképen. Magyaro. felirata: „Königreich Ungarn.“ Viszont: „Erzherzogtum Österreich (ob der Enns és unter der Enns)“ mint a „Deutsches Reich“ része.	<i>Atlas Östliches Mitteleuropa</i> (Berlin, 1959) Négy német egyetemi tanár szerkesztésében, akiket nem vádolhatnak elfogultsággal osztrák testvéreik!

Korszak	Határvonalak földrajzi fekvése	Részletes leírás	Könyvészeti adatok
1561	m.f.	„Laufnicz Fl. Limites Hungariae et Stiriae.”	Latzius W.: Ducatus Stiriae Marchiae (1561) c. térkép
1570	m.f.	Az ősi tört. nyugati határ	Ortelivs: Theatrum Orbis Terrarum. Antwerpen, 1570
1648	m.f.	Feliratok és határok mint az 1526 térképen.	Atlas Östliches Mitteleuropa
1771	m.f.	m.f.	u.o.
1815	m.f.	A „Kaiserreich Österreich” felirat Magyaró. területére is kiterjed. Alatta „Kgr. Ungarn” áll. Viszont a szentistváni határral elválasztott osztrák örökös tartományok a „Deutscher Bund” részét képezik.	M.f.: Európa térkép
1815-66	m.f.	Ugyanazok a feliratok mint a fenti 1771 térképen.	u.o.
1866	m.f.	„Österreichische Monarchie” felirat a magyar területre is vonatkozik. Az osztrák örökös tartományokat külön-külön megjelöli. Az apró betűs „Österreich” (mint tartomány) a Duna mentén, aztán „Steiermark”, „Karnten” stb.	Knaurs: Deutsche Geschichte, (München, 1960)
1871-1919	m.f.	Feliratok, határok mint az előző térképen	U.o.: „Das Deutsche Reich 1871-1919” c. térk.

Tudnánk még többszáz hun-avar-magyar településnevet felsorolni, de ennek terjedelme miatt ettől most elállunk. Történelmi és nemzeti szempontból hasznos lenne, ha valaki feldolgozná ezt a hatalmas helységnevtárt, még mielőtt végleg eltűnik. Török Sándor már megkezdte ezt a fontos feladatot. Különös szükség lenne erre a Lajta, Inn, Stájerország és Morvamező területein. Az idegen kutatókat valószínűleg meglepné az a tény, hogy a földrajzi nevek a Lajta-térségben már Árpád megérkezése előtt is magyarok voltak. Steinhauser, német kutató is elismeri a magyarok jelenlétét már 896 előtt. Állítja, hogy Edlaubach, egy kis patak, amely a Répce folyóba ömlik Egurwelgh (Egervölgy) volt 1263-ban. „Tagadhatatlan, hogy a magyar lakosság százalékaránya eredetileg jelentősen nagyobb volt, mint ma.” Steinhauser még azt is leírja, hogy a magyar településeket meg lehet találni folyók völgyeiben, mint a Gyöngyös, Répce, Csáva, Füles, Aranypatak és Ikva.¹⁵⁰ Ezen nevek említése után megemlíti az elszórt magyar lakosságot: „Ausserdem muss es aber auch sonst im Lande einzeln Madjaren oder madjarisierte Deutsch u. Slaven gegeben haben, wie es sich in einem dem ungarischen Staat angegliederten Gebiet von selbst versteht.” (Steinhauser: 5 – 22 – 37) (Ezen a területen kellett elszigetelt magyar vagy elmagyarosodott német és szláv népnek élnie, mivel e rész magyar birtok volt.)

Steinhauser szerint: „. . . semmi esetre sem bizonyítható, hogy a XVI. században betelepült horvátok még szlávul beszélő embereket találtak volna. A horvátok által benépesített XVI. sz.-i falvak a már meglévő német vagy magyar formák átalakítása vagy új megnevezések által kapták nevüket. A horvátok ajkán keletkezett helynév formák kivétel nélkül német vagy magyar alapra vezethetők vissza.”¹⁵¹ A németek földrajzi neveiket a nagyszámú magyar nevek után képezték. Például a magyar „Ezturmen” 1157-ben „Eztermeg”-re változott, 1257 után a németben „Ztrem-en” lett.¹⁵²

Továbbá Steinhauser rögzíti, hogy Pozsonytól nyugatra „Königswart” és „Königsberg” csakis Szt. István után kaphatta nevét. A következőkben felsorolok néhány magyar nevet, melyeket a mai Ausztria térképein találhatunk. Moson vármegyében: Csárda, Erdélyi-hof, Öregpuszta, Püspök-hof. Sopron megyében: Szomjas, Fenyős, Puszta. Vas megyében: Bordó, Falusi-tál, Szigeth.

A magyar adózási rendszert Fajsz vezér a X. században létesítette, és az Árpád-házi királyok tovább fejlesztették, állítja Török Sándor. (73) Burghardt írja, hogy Ausztria és Magyarország két különálló állam maradt az után is, hogy az osztrákok elfoglalták a trónt: „Még 1526 után is, amikor a Habsburg császár lett és egyidejűleg a nyugati magyar rész királya, megmaradt a két országot elválasztó határ, és 1850-ig a határon átvitt árukra vámot kellett fizetni.” (Burghardt, 78) Számos történelmi tanulmány állítja, hogy ebben az időben Magyarország elvesztette területi egységét, és megszűnt létezni. Az igazság az, hogy az ország függetlenségét és külpolitikájának irányítását veszítette el. A középkorból felsorolok egy pár tarifa-behajtó hivatal, mely az elhelyezésénél fogva bizonyítja, hogy Burgenland Magyarország szerves része volt. A Moson megyei Köpcsény 1363-ban koronatartomány, a Sopron megyei Szárazvár 1370-ben, valamint Nezsider, mely szintén koronaadózási hivatal volt. (Dabas, 93)

A Rozália hegység, Lajtaszentmiklós kiterjedt Alsó-Ausztria területére, egészen a Lajta folyóig, a Bécsújhely előtti rész volt a magyar határ. Itt a nagy forgalmú átkelő helyen, a hídon

¹⁵⁰ U.o. 85. Steinhauser Walter: Die Bedeutung der Ortsnamen in Niederdonau, II. rész. – Nordburgenland, St. Pölten, 1941

¹⁵¹ U.o. 86. Steinhauser, 5 – 29.

¹⁵² Dabas: 86. Moór Ede: 243, 289, 301.

volt a legrégebb magyar adózási hivatal, amely legmesszebbre benyúlt Nyugatra. II. Endre 1223-ban tesz róla említést. Ez a hely később, a „tizenharmadik” adóbehajtó hivatal lett. Nevét megtartotta Vámosderecske nevében, Sopron vármegyében. (Dabas, 93)

Egy dokumentum 1428-ból említ Keresztúr nevű falut, mint adóbehajtó hivatal, Fehérvár és Gráz közötti főúton, amely a Rába-Lapincs Vas megyei magyar határvonalon helyezkedik el.

Mindannak az itt említett vagy még fel nem sorolt ténynek ellenére az osztrákok Kismartonra való hivatkozással igénylik e területet, azt hirdetik, hogy Burgenland örökölt birtok volt, mert Kismarton Ausztria része. E területet maguknak követelték a Békeparancs idején, mint egy olyan területet, melyet mi magyarok eloroztunk tőlük. (Dabas, 94)

Kárpát-medencét a Kelet és Nyugat egyaránt terjeszkedési átjárójuknak tekintették. Elsőnek a németek igyekeztek hadsereg bevetésével birtokba venni, majd a Habsburgok próbálkoztak ravaszással, csalással, izgatással, megvesztegetéssel és háborúval. Az bizonyított, hogy a magyar etnikai határ Ostarrichi, Stájerország és Morvaország területén volt. A magyar és szláv nevek az újvári (Küssen) apátság alapító dokumentumaiban bizonyítják, hogy valóban ez volt a magyar határ.¹⁵³

A gyepek lakossága a XII. századig magyar, avar székely és besenyő volt. A XII. század közepétől e területet a német ajkúak lassan ellepték. Burghardt így ír: „A határsáv területét, különösképpen beleértve a nyugati részeket, melyek most Burgenlandot képezik, több mint egy századon át nem népesítették be. Ez volt a gyepek, az üresen hagyott megfigyelő hely a határvonal mentén. Csak kisszámú katonai őrség lakhatott e területen. Addig, amíg a veszély fenyegető volt, a gyepeket nem telepítették be, csak az előbb említett őrség és annak családja élt itt. A XII. századtól, amikor a magyarok biztonságban érezték magukat, e gyepeket akkor népesítették be.” (Burghardt, 67)

II. Géza 1157-ben számottevő területet adott a stájerországi németeknek, és ezzel megváltoztatta e terület demográfiai összetételét. Rövid időn belül a német lakosság nagyon elszaporodott. Amikor a székelyeket innen áttelepítették Erdélybe, a magyar százalékarány még jobban megváltozott. Burghardt szerint: „A besenyők és egyes magyar csoportok fokozatosan beolvadtak a németül beszélő többségbe.” (Burghardt, 111) (Trianonban az osztrákok megpróbálták eltakarni beolvastási politikájukat, és minket vádoltak ezzel.) A tatár pusztítás után e gyepek, Ostarrichi területről, a magyarok nagy csoportokban menekültek el, mert nem tudták megakadályozni a tömegével magyar földre betelepülő németeket, akik ölték a magyarokat, és lehetetlenné tették életlehetőségüket. Moór Ede kutatása szerint a magyarok e területről a megszállt török területre húzódtak.¹⁵⁴

Az 1409-1410 között dúló pestisjárvány is nagyban hozzájárult a magyarság megfogyatkozásához, különösképpen a Répce vidékén vette áldozatait. 1532-ben, a kőszegi vár elfoglalásának kudarca után a szultán mérgében elrendelte Répce és Felsőőr közötti terület felégetését, a nép kiirtását. 1532-ben, amikor a horvátoknak menekülniük kellett az adriai tengerpart menti hazájukból, itt, a Répce és Felsőőr területén találtak hézagosan lakott területet, ahol megtelepedtek. Ez időtől kezdve, nemcsak a németek pusztították és olvasztották magukba az őshonos magyarokat, hanem a horvátok is. „Azon a területeken, ahol a horvát falvak csoportja létesült, és a horvát nyelv maradt fenn, valószínű, hogy magyar és német tömegeket olvasztott magába.” (Burghardt, 158) Buda török uralom alóli felszabadítása után, 1686-ban, a Habsburg magyarellenes, idegen, szlovák, oláh, német betelepítési politikája következtében, a magyarok

¹⁵³ U. o. 97-98. Moór Ede: 243.

¹⁵⁴ U. o. 99. Moór Ede: 323.

száma erősen megfogyatkozott. 1722-1723-ban törvény jelent meg, mely szerint az idetelepülők hat éven át adómentességet kaptak. Az idegen iparosok pedig 15 évi adómentességet élveztek, míg a magyaroknak saját hazájukban nagy adóztatás alatt kellett nyögniük. (Dabas, 100)

Az osztrák magyarellenes politika megmutatkozott a burgenlandi magyarok számának statisztikai kimutatásában is. Az 1910-es népszámlálás szerint, amikor Burgenland még Magyarország szerves része volt, az összlakosság száma 291 618, tizenhárom év múlva, 1923-ban, 275 851-re zuhant, ez 5.4%-os fogyatkozás. Az Ausztriának adott terület magyar lakóinak száma, becslés szerint, 65 000 volt Trianon előtt. Az 1920-as népszámlálás, 24 867 magyart mutatott ki, amely az összlakosság 8%-a. E kimutatásban nem szerepel azon magyarok száma, kik az utolsó három évben e területet elhagyva Amerikába vándoroltak. Az 1923-as népszámlálás csak 14 931 magyart jelez, ami a lakosság 5.2%-ának felel meg. 1934-ben 10 430 magyar, tehát 3.5%. A meghamisított statisztikai adatok a második világháború után, még jobban kidomborítják az osztrákok magyarellenes politikáját. Az 1966-os Österreichisches Lexikon az 1961-es magyar létszámot már csak 2%-nak tünteti fel, ugyanakkor az Encyclopedia Britannica 1973-ban 4%-ot említ. Valószínűleg az osztrákok 1972-es Fodor Turista Útikönyvében (195) található a nemzetiségek legpontosabb százalékos kimutatása, mert az adatgyűjtést nem a beszélt nyelv, hanem a nemzetiségi származás szerint írták össze. Így 14% horvátot és 6% magyart számláltak. (Dabas, 100) Az osztrák hivatalos statisztikai kimutatás, 10% horvátot és kevesebb mint 2% magyart mutat ki. Ez utóbbi népszámlálásnál a beszélt nyelvet és nem a faji származást vették figyelembe. Ekkor már sok horvát és magyar valóban nem beszélte az anyanyelvét.

Ha az 1920-as népszámlálást vesszük alapul a számításban, 25 000 magyart és 0.5%-os népszaporulatot, 50 éven át ennek a számnak legkevesebb 31 250-nek kellene lennie.¹⁵⁵ 1920 óta a magyar kisebbség a népesség 1/6-a alá zsugorodott. Az osztrák statisztika nem említi a magyarok eredeti számarányát, sem annak növekedését, vagy megcsappanását. Dabas véleménye szerint ilyen osztrák irányítás, amely 70 év alatt egy ősi nép számarányát 1/6 alá szorította, nem felel meg az annyira hirdetett európai liberális követelményeknek. Ez nem más, mint alattomos népirtás. Amikor egy nép, amely kisebbségi sorsba zuhant, nem tarthatja meg nemzetiségi jellegét, nyelvét, mert minden lehetőséget megvonnak tőle, hogy azt fenntarthassa; amikor létezését egyszerűen letagadják, vagy számadatait meghamisítják, arra hivatkozva, hogy olyan alacsony, hogy említésre sem méltó, akkor megállapíthatjuk, hogy ez igenis a népirtásnak egy változata. Mert a népirtást elvégezhetjük szerb (Koszovó), orosz (Csecsen-föld) módon, de elérhetjük ezt úgy is, hogy megvonunk minden lehetőséget a kiirtásra szánt csoporttól nyelve és kultúrája fenntartására.

A magyarok alaptulajdonsága a fajokkal szembeni és vallási türelmesség. Sinor Dénes mondja: „Gyakorlatban nem volt megkülönböztetés a nemzetiségek és a magyarok között, a magyar kormánynak szerencsétlenségére egy többnemzetiségű népközösséget kellett uralnia a kritikus európai nyilvánosság előtt.”¹⁵⁶ Ha időnként elő is fordult valamilyen kedvezőtlen határozat a kisebbségekkel szemben, az akkor a pillanatnyi európai behatásnak volt az eredménye. Egyes történészek azzal a meglátással jöttek elő, hogy a magyarok túl mérsékelték voltak a kisebbségeikhez, és ez okozta Trianon létrejöttét. Burghardt így nyilatkozik: **„Magyarország ellentétben Ausztriával, valószínű, hogy túl türelmes volt, és épp az volt a politikájának a hibája, hogy az erőltetett beolvasztást túl későn alkalmazta.”** (Burghardt, 160) Pozsony és annak környéke eltótosodott, a mi türelmességünk következtében. Ugyanakkor 24 magyar falu a

¹⁵⁵ U. o. 101.: „Austria, population, 1971, 7.4 million, with an annual growth rate of 0.5%.” US. State Department, 1972

¹⁵⁶ U. o. 107., Sinor Dénes: History of Hungary, 277.

Bécsi-medencében teljesen elnémetesedett, egy évszázad alatt, míg 56 horvát község, a Lajtán túl, magyar uralom alatt, három évszázadon át, Trianon előtt, megmaradhatott horvátnak. **Ez csak a mi rendkívüli türelmességünk következtében maradhatott fenn: mindennek ellenére, Burghardt szerint: „Mondhatjuk, hogy Magyarország türelmesebb volt a kisebbségeihez, mint Ausztria, és hogy ma itt élnek horvátok, és létezik egy protestáns kisebbség, ez egyszerűen azért van így, mert ez a terület Magyarországhoz tartozott.”** (Burghardt, 159)

A XV. század kezdetén, az ellenreformáció és protestánsüldözés időszakában a zsidókat is kiűldözték Karintiából és Stájerországból. Az osztrákok sohasem említik, hogy a magyarok türelmességének az eredménye, hogy a zsidók Burgenlandon megtelepedhettek. Amikor a burgenlandi zsidókat említik, mindig az osztrák emberiséget emlegetik. Burghardt megemlíti a legnagyobb zsidó burgenlandi települést, mely magyar védelem alatt „1671 után a zsidó közösségek Eisenstadt, Mattersburg, Deutschkreutz, Lackenbach, Kobersdorf, Fraukirchen és Kittsee Esterházy herceg egyenes védelme alatt álltak, aki gyakorolta nemességi jogait, felmentve őket különböző adók és terhek alól.” (Burghardt, 317)

A magyar nemzetiségi és vallási türelmesség bemutatására Dabas közli, hogy Csonka Magyarország területén 710 000 zsidó élt, ugyanakkor Ausztriában csak 70 000. A Habsburg osztrák-magyar uralom alatt a zsidók nem élveztek olyan vallási szabadságot, mint Magyarországon. Már 1568-ban, a tordai nemzetgyűlésen kihirdették a szabad vallásgyakorlatot. Ausztriában, ez időben, a protestánsokat üldözték. E tényt számokban is tudjuk bizonyítani. Burgenlandon a protestánsok, a XVIII. században, 14.37%-ban voltak jelen. Ausztriában, csak 6.7%-ban. A XVIII. században, a lutheránus németeket kikergették Ausztriából, így kerültek Burgenlandba, a Lapincs folyó térségébe.¹⁵⁷

Könnyű megcáfolni a vádat, mely szerint elmagyarosítottuk volna a nemzetiségeket, csak utána kell nézni, hogy Magyarországon a nemzetiségek megmaradhattak-e sajátos nemzeti szokásaikban évszázadokon át. Amikor anyaföldjükről elűzték őket, nem azért jöttek-e ide, mert itt szabadabb, jobb körülményeket találtak, mint szülőhazájukban? Az a tény, hogy számuk nőtt, és nem fogyatkozott, megdönt minden ellenünk irányuló vádat. I. István, IV. Béla, Nagy Lajos idegen-betelepítései ellenére is, Magyarország megmaradt magyar nemzeti állammá, mert az idegenek a jó bánásmód következtében magyarnak vallották magukat. A XVII. századtól, amikor a török elől menekülve kisebb-nagyobb nemzetiségi csoportok jöttek Magyarországra, a Habsburgok azért, hogy gyengítsenek bennünket, tudatosan élesztgették, szították az idemenekültek nemzeti érzését, így hazánk többnemzetiségű állam lett. Az 1920-as Békeparancs óta az utód-államokban, és különösképpen Ausztria Burgenlandjában, őshonos népünk kisebbségi üldözött sorsba került. Ez üldözés 1945 után folytatódott.

Nagyon sajnálatra méltó, ugyanakkor tanulságos lecke részünkre, hogy azokat a népeket, akiket vendégként fogadtunk, egységben telepítettük le, akiknek meghagytuk vallását, szokásait, nyelvét, kultúráját, sőt hozzájárultunk nyelvük kialakításához, háborítatlanul szaporodhattak, ennek ellenére nagy propaganda-hadjáratban hirdették a hazugságot, hogy elnyomtuk őket, és követelték hazánk feldarabolását, az általuk lakott területek elcsatolását ahhoz a két esetben még nem is létező állam területéhez, ahonnan eredetiben elmenekültek. A Habsburgok évszázadokon át azon dolgoztak, hogy meghódíthassanak, és ősi földünket magukéhoz csatolhassák. Népünk nevének lejárata az osztrákok által még mindig folytatódik. Lexikonjaik még mindig magyarok általi elnyomtatásról tudósítanak. A Békeparancs idejében elleneztek a népakaratra támaszkodó döntést, mert Sopron példájából jól tudták, hogy Burgenland, az Őrség magyar maradt volna. Még

¹⁵⁷ U. o. 109. Moór Ede, 306.

a soproni születésű Walheim tanár is kénytelen volt kijelenteni, hogy az osztrákokat „idegeneknek” tekintik a „burgenlandiak.”¹⁵⁸

A legtárgyilagosabb történészek is úgy vélik, hogy az utód-államok célja Magyarország jó hírnevének befeketítése volt. Burghardt erről így nyilatkozik: „Úgy néz ki, hogy a véleményformálásnak a célja a legendás híró Magyarország múltjának a 'rémét' mutogatni.” (Burghardt, 307)

Magyarország rossz hírének keltésében Ausztria olyan messze ment, hogy magyarellenességre, a tények meghamisítására buzdította a már négyszáz éve Burgenlandon élő horvátokat. Az osztrákok azzal dicsekedtek, hogy most a horvátok közösségi hivatalokat töltenek be Ausztriában, mintha magyar időben erre nem lett volna lehetőség. A tájékozatlan olvasó nem tudhatja, hogy az osztrákok leszorították a horvátok számát egyötödére annak a számnak, ami Burgenlandban magyar századokban volt. „A templomokban, ahol ma németül prédikálnak, az iskolákban, ahol ma németül tanítanak, az 'elnyomó' magyarok türelme jóvoltából csakis horvát szó járta.”¹⁵⁹ Ez természetes is volt Magyarország előtt, mivel a Szent Korona Tan kimondja, hogy minden nemzetiség egyenlő szabadságot élvez. (*Una eademque libertas*) A Magyar Alkotmány ezt nemcsak törvénybe foglalta, hanem a gyakorlatban, egy évezreden át alkalmazta is. Macartney így ír: „Bármelyik nyelvnek a használata magánéletben szavatolt volt.”¹⁶⁰ A magyar politikusok elfelejtettek említeni egy fontos tényezőt, amely megsemmisítette vagy enyhítette volna a magyarellenes propagandát, azt, hogy a hivatalos nyelv Magyarországon 1844-ig a latin nyelv volt. Ez azt jelentette, hogy a nemzetiségeket nem kellett megtanítani a magyar nyelvre ügyeik elintézéséhez. A latint kellett tudniuk, nem kellett félniük, hogy elmagyarosodnak. Ez a törvény mindenképpen magyarellenes volt, és ez volt az egyik tényező, amiért a nemzetiségek nem olvadtak be. Az a magyarellenes vád, hogy a felvidéki magyarok, a székelyek és csángók elmagyarosodott tótok, oláhok lennének, teljes képtelenség.

Védelmünk érdekében megvizsgáljuk a XIX. századi Európa történelmét. Kijelenthetjük, hogy alig létezett európai ország, amely nem alkalmazta az elnyomást. Megemlítem az angol, francia, belgiumi és spanyol gyarmati politikát, a korzikai kisebbségi felkelést. A beolvasztás elfogadott gyakorlat volt Európában. Kérdezem, miért volt akkor Magyarország ellen Európában ez a kétszínű felháborodás? Talán azért, mert így akarták betakarni saját bűneiket, vagy csupán a magyar történelem ismeretének hiánya okozta ezt? Befolyásolta őket egy vakmerő, sovinszta, politikai cél. A franciák elfelejtettek körbenézni saját portájuk körül akkor, amikor elítélték bennünket hamis rágalmak alapján. Burghardt erről így nyilatkozik: „1794-ben, az első modern nacionalista franciák, a bretonokat, az elzásziakat, a flamandokat, stb. erőszakolták a francia nyelv átvételére.” (Burghardt, 305) „Magyarországon nem volt megkülönböztetés nem-magyarok ellen.”¹⁶¹ Dabas megfogalmazása szerint, ha lett volna magyar elnyomás, akkor Burgenlandon, Vas megyében a németek nem tarthaták volna meg nyelvüket hat-hét évszázadon át. (Dabas, 113) Ha Burgenlandon elnyomtuk volna a nem magyar népeket, mint ahogy ezt hirdetik, akkor mi oknál fogva jöttek nagy számban ide letelepedni? Miért nem vándoroltak jobb környezetbe, mentek jobb élet felkutatására?

Amikor a Habsburg elnyomás már eviselhetetlenné vált Erdélyben, több ezer székely és magyar elhagyta anyaföldjét, és a Kárpátokon kívüli területre húzódott, jobb élet reményében. A középkorban a vallon telepesek és franciák, kiket saját hűbéri uraik űztek el, jöttek, és menedéket

¹⁵⁸ U. o. 110. Walheim A.: *Deutsch-Öster. Tageszeitung*, 1921. August 27

¹⁵⁹ U. o. 112. *Süddeutsche Zeitung*, München, 1980. Okt. 18-19.

¹⁶⁰ Macartney, C.A: *Hungary*, 1962. 112.

¹⁶¹ Dabas, 113. Sinor, D. P. I. m. 277-278.

találtak nálunk a török uralom alatt. A magyar királyság befogadott minden menekültet, bármilyen megkülönböztetés nélkül. A lutheránusok, zsidók, kiket elzavartak Bécsből és Stájerországból, menedéket kaptak nálunk. Jöttek volna-e menekültek, ha ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint anyaföldjükön?

Mi magyarok biztosítottuk a német nyelv magyarországi szabad használatát. „In den Dörfern, mit Ausnahme derer kroatisch oder ungarisch waren, sprach man ausschliesslich Deutsch, der Pfarrer predigte von der Kanzel in der deutschen Sprache u. bei der Faschingsunterhaltungen wurde auf deutsch gestritten u. gerauft.” (A falvakban, kizárólagosan németül beszéltek, kivételek azok a falvak, ahol a lakosság teljesen magyar vagy horvát volt. A pap németül prédikált, és a nép farsang alkalmával németül és magyarul történtek. Még több német okmány található a burgenlandi Kismarton levéltárában. (Dabas, 114)

A magyarok nem okolhatók azért, hogy némelyek elmagyarosodtak. A magyarosításnak a barátságosság, a szabadság érzete volt a hajtó ereje. „Nem próbálták egy új nyelvnek ráerőszakolását a nem magyarokra.” (Burghardt, 111) Macartney írja, hogy a magyarok beolvasztásában a legsikeresebbek az oláhok, tótok és a németek voltak. Burghardt szerint a magyarok hibája – a kötelező magyar nyelvtanítás bevezetése terén – inkább a késedelmesség mint a kérlelhetetlenség. (Burghardt, 161)

Leszögezhetjük, hibánk onnan származott, hogy a veszélyt túl későn észleltük. Trianon előtt, 1891-ben, Vas vármegyében a nem magyarok 12.5%-a beszélt a magyar nyelvet.¹⁶³ Azoknak a magyaroknak, akik az úgynevezett „demokrata” utód-államokban élnek, meg kell tanulniuk az állam nyelvét, amely alá rendelték őket, ugyanakkor anyanyelvük használata erősen korlátozott. Hol van itt az általuk és a Nyugat által is annyit hangoztatott alapvető emberi jog szabad érvényesülése? Az ENSZ határozata szerint: **„Még beszélni sem lehet a béke megvalósításáról, hacsak ki nem küszöbölünk minden olyan tételt, elvet, engedélyt az egész nemzetközi és magánélet területéről, amely ellenkezik az alapvető emberi jogegyenlőséggel. Az ENSZ erre ismételtelen felhívta a tagállamokat, és ezen alapul az ENSZ közgyűlése által 1968. november 26-án elfogadott nemzetközi egyezmény is a Nürnbergi Nemzetközi Katonai Bíróság alapelveinek egyetemes érvényességéről, és az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények elévülhetetlenségéről. (vö.: 1971. évi 1.tvr. Magyar Közlöny 1971. /6) Ezek szerint büntetendő minden háborús bűntett és emberiség elleni bűntett az egész világon, bárki követi is el azt, még ha olyanok is, akik azelőtt üldözöttek voltak.”**¹⁶⁴

1973. július 3-án Helsinkiben létrehozták az Európai Biztonsági Egyezményt (CSCE). A célja ez egyezménynek a béke, biztonság, igazság és együttműködés előmozdítása volt. Képviselettel ezen az értekezleten egész Európa, Albánia kivételével, valamint az USA, Kanada és a Szovjetunió. 1975. augusztus elsején, hosszú vita után, aláírták az azóta Helsinki Egyezménynek ismert nemzetközi megállapodást. Aláírásukkal biztosították az alapvető emberi jogokat, mely magába foglalta a gondolat- és szólásszabadságot, a szabad vallásgyakorlást, egyben könnyítették az utazási feltételeket és ismeretek terjesztését is.

A kommunizmus bukása után, 1990-ben, 34 nemzet jött össze, és írta alá az ún. Párizsi Egyezményt, az új Európa létrehozására, amely elismerte a hidegháború befejezését. Több szovjetköztársaság tagja lett a CSCE-nek, így 1992-re a teljes taglétszám 53-ra emelkedett.

¹⁶² U. o. 114. Berczeller: Burgenlandschicksal, 215.

¹⁶³ U. o. 115. Pallas nagy lexikon, XVI. kötet, lásd Vas megye.

¹⁶⁴ Zakar András: Elhallgatott fejezetek a magyar történelemből, 44-45.

1994-ben, a szervezet új neve „Organization on Security and Cooperation in Europe” (OSCE). Az új nevet azért vették fel, hogy ezzel egy új időszak kezdetét jelöljék, melyben cselekvőbb szerepet vállalnak Európa létében, hatékonyabban gátolják a mindennemű üldöztetést, és előmozdítják Európában a biztonság megszervezését és a népek közötti együttműködést.¹⁶⁵

Az aláírók között ott találjuk az egykori vasfüggöny államai legtöbbjét. Ezek az államok szeretnének bejutni az egyesült Európába és a NATO tagállamai közé. Ezen a fórumon lehetőségünk van nyilvánosságra hozni a bárminemű visszaéléseket, és erélyesen követelni az elszakított területeken élő magyarság jogainak betartását. Ha dokumentáljuk, és ismertetjük az ottani magyarüldözéseket, ezzel támogatást kaphatunk igazságunk elismertetésére. **Arra nem hivatkozhatnak az emberi alapjogokat típró nemzetek, hogy ez belügy, mert a fent említett és elfogadott törvények kimondják, és biztosítják minden ember jogait. Be nem tartása emberiség elleni elvülhetetlen büntény.**

Burghardt, aki jó ismerője a szégyenletes Trianoni Békeparancsnak így ír: „A horvátok és magyarok biztosak abban, hogy egynéhány évtized alatt megtörténik beolvasztásuk.” (Burghardt, 273) Mivel nyilvánvaló az osztrákok beolvasztási politikája, a nagyhatalmak, akik az emberi jogok gyakorlatát „biztosították”, vajon miért nem lépnek közbe megállítani ezt a bűncselekményt?

Ausztria, Burgenland megszerzésével, lakosságának számát 18%-kal növelte, olyanokkal, akik nem voltak német anyanyelvűek. Sopron megyében a magyar és horvát lakosságot egy egységnek tekintették. Semmi ok nem volt arra, hogy e területet elcsatolják. Dabas szerint ez büntény.

1910-ben, a Lapincs völgy és a Rába bal parti részén, 3163 német és vend lakos élt. A folyó jobb oldalán a magyarok száma 2030. Ez a jobboldali Rába terület Árpád korától maradt fenn. A baloldal elnémetesedett. Macartney megállapítása szerint a nyugati magyar történelmi határ változatlan. A nemzetiségi határok nyugaton, északon és keleten majdnem teljesen változatlanok maradtak a benépesítés korától.¹⁶⁶ A németek 700 éven át éltek a Történelmi Magyarország határain belül, ezalatt lélekszámuk az eredeti 25-szörösére emelkedhetett. 1922-ben, amióta e területet elfoglalták, az osztrákok erőszakos, rafinált beolvasztás következtében a magyar lakosság számát egyötödére csökkentették, mégis minket vádolnak erőszakos magyarosítással. (Dabas, 120)

1977-ben, a Bécsi Történelmi Intézet egyik előadásának keretében Seton-Watson így támadott bennünket: „Die ungarischen Regierungen der Epoche des Dualismus bemühten sich sehr energisch die Rumänen und Slowaken und andere Völker zu Magyarern zu machen, aber diese Anstrengungen schlugen fehl: Sie haben nur dem antimagyarischen Nationalismus verstärkt. . . Inzwischen bemühten sich die britischen Behörden kaum aus Asiaten oder Afrikanen Engländer zu machen.” (A magyar kormányok a kettős monarchia idején erőteljes ráhatással magyarosították a románokat, szlovákokat és más népeket, de ez az erőszakos módszer kudarcba fulladt, és inkább megerősítette a magyarellenes nacionalizmust. . . Ugyanakkor az angol gyarmatosítók nem akartak az ázsiaiakból és az afrikaiakból angol embert formálni.)¹⁶⁷

Hogyan lehet a gyarmatosított népeket összehasonlítani a magyar nemzetiségekkel? Seton-Watson úgy próbálja bemutatni az angol gyarmatosítást, mint jó cselekményt. Elhallgatja,

¹⁶⁵ „Organization on Security and Cooperation in Europe”. Microsoft Encarta Encyclopedia, 1999. (April 1, 2000)

¹⁶⁶ Dabas, 120. Macartney: Hungary, 1962, 187.

¹⁶⁷ U. o. 121. Seton-Watson Hugh: Multinational Staaten u. Nationalismen Öster. Osthefte, Vienna, 1978, II. 361., Előadás: Öster. Ost-u. Südosteuropa Institut. Nov. 22. 1977

hogyan az angolok e területeiken idegen gyarmatosítókként voltak jelen, nem eredeti, őshonos nép, mint a magyar a Kárpát-medencében. Dabas erről így ír: „Indiában nem élt hárommilliónyi angol őslakos, ellentétben azzal a hárommillió erdélyi magyarral, akiket őstelepes voltuk ellenére a beszivárgott oláhok miatt Rumániához csatoltak. Seton-Watson a fenti hamis párhuzammal ostorozva a magyarságot, alattomos, megtévesztő érveléssel igyekszik tisztára mosni a világ legnagyobb gyarmatosítóit.” (Dabas, 121) A magyarországi nemzetiségeket vendégként kezeltük. Önszántukból jöttek, és egy szervezett királyságba menekültek a török és saját hűbéres uraik elől. A francia forradalom ugyanúgy lázba hozta a magyarok nemzeti érzését, mint a többi európai népet. Már csak ezért is minden jogunk megvolt arra, hogy a magyar nyelvet tegyük meg egész Nagy-Magyarországon a hivatalos nyelvvé. Ezt az elhatározást igazolta az is, hogy előzőleg hazánkban évszázadokon át a hivatalos nyelv a latin és a német volt.

Dabas arra is rámutat, hogy az Egyesült Államok politikája elvárja, hogy bevándorlói feladják anyanyelvüket, és beolvadjanak az angol nyelvű társadalomba. „Az amerikaiak e célból hozták létre az általános elemi iskolai hálózatot, melyben minden oktatás angolnyelvű.”¹⁶⁸ A magukat demokratának valló utód-államok ugyanúgy nem engedték meg, hogy állami iskolákban a kisebbségi népek saját nyelvükön tanulhassanak, mint azt az Egyesült Államok és Kanada sem engedélyezi. Ugyanakkor hazánkat pedig elítélték azért, mert általánosan előírta a magyar nyelv egynéhány órai tanulását elemi és gimnáziumi iskolákban Magyarországon.¹⁶⁹ A magyar ügyvitel mindig megengedte a nemzetiségeknek saját iskoláik fenntartását, még azután is, hogy a kormány elrendelte a magyar nyelv hivatalos használatát. Szalay Jeromos, Macartney és mások szerint az 1868-as kisebbségi törvény Európa leghumánusabb kisebbségi törvénye volt. **Vajon miért nem hozott elismerő eredményt mégsem, amikor pedig ilyen kedvezően nyilatkoztak róla?** Szalay Jeromos szerint a válasz egyszerű: „mert a nemzetiségek szabotáltak, mert nekik területek kellett volna.”¹⁷⁰ Az 1868-as törvény szerint az egyházak szabadon alakíthattak egyházközségi iskolákat, és megválaszthatták az oktatás nyelvét is. Magyarországon az iskolák 95,4%-ban egyházközségi iskolák működtek. Ez azért volt lehetséges, mert az egyházak vallási autonómiát élveztek, a hitoktatás, a prédikáció, az iskola nyelvhasználata mindig a helyi lakosság igényeihez igazodott. „Az egyházaknak joguk volt meghatározni a tanítás nyelvét.”¹⁷¹ És még ezt kiáltották ki sovíniszta, elnyomó rendszernek!? Az egyházközségi iskolák még a magyar nyelv közoktatásbeli használatának törvénybe iktatása után, 1879 és 1883 között, is megtarthatták nyelvi függetlenségüket. 1879-ben a magyar nyelvet, mint külön tantárgyat vezették be az elemi iskolák tanrendjébe, hetenként mindössze néhány órában. 1883-ban a magyar nyelvoktatást, mint tantárgyat középiskolai szinten is bevezették. (Dabas, 124)

1907-ben az iskolák 76%-a egyházközségi iskola, ez is bizonyítja, hogy az „elmagyarosítás” vádját ellenünk csak egy elferdített propaganda szüleménye volt.

Burghardt meggyőződése szerint Magyarországon az iskolai oktatás kétnyelvű volt. „A magyar nyelv használatának mértéke a helyi tanítótól függött. Rendszerint német olvasókönyvet használtak, a többi tantárgyaknál a magyar nyelv használatát ugyancsak a tanító döntötte el. Egyes falvakban minden magyarul, másokban németül és magyarul történt. Ezért kijelenthetjük, hogy az oktatás nyelve kétnyelvű volt.” (Burghardt, 152) Kárpátalján az iskolai oktatás ruszin nyelven történt. A Történelmi Magyarországon, 1906-ban, 492 elemi iskolában és 13 középiskolában német nyelven folyt az oktatás. Ezzel szemben ma egyetlen magyar nyelvű iskola sincs

¹⁶⁸ U.o. 368. (347. lábjegyzet) Larousse Geographie, 363.

¹⁶⁹ U.o. 124. Liptay L. Hungary the Innocent Victim, 15.

¹⁷⁰ U.o. 124. old, Szalay Jeromos, Vértanú püspök vértanú népe, 312.

¹⁷¹ U.o. 124. Macartney, 170.

Burgenlandon. Minket, magyarokat vádoltak, hogy nem adtuk meg a nemzetiségeknek a lehetőséget középiskola és egyetem elvégzésére. Ezt a vádat Burghardt élesen megcáfolta, mikor bemutatta, hogy a felsőoktatás követelménye nem függött magyar uralmi helyzettől. „A Nyugaton általánosan elterjedt véleménnyel ellentétben nincs bizonyíték arra, hogy a nemzetiségek valaha is hátrányos helyzetben voltak az iskolázottság és továbbtanulás területén”. (Burghardt, 153-154) A magyar nyelv szükséges volt az érvényesüléshez. Az értelmesebb tanulók, az elemi iskola befejeztével, megszerezhették a kellő nyelvismereteket. A követelmény itt, a család vagyoni helyzet volt, hogy tudja-e taníttatni gyermekét vagy sem. A paraszt származásúak hátrányban voltak, mert nem rendelkeztek a kellő anyagiakkal. Mivel, hogy az elmagyarosodott és tanult osztály többnyire magyar volt, ezért a felsőoktatást végeztek néparánya többnyire magyar.

1938-ban Hitler iderendelt egy Kepler nevű intézőt Burgenland elnémetesítésének megszervezésére. Sok esetben az lett az eredmény, hogy összevontak két falut, és a magyar iskolarendszert megszüntették, a magyar nyelv nyilvános használatával együtt. A Hitler utáni kormányok folytatták e terület németesítését.¹⁷²

Az osztrák alkotmány 7. cikkelye ugyan megemlíti a kisebbségek jogait, de ezt figyelmen kívül hagyják a magyarokkal kapcsolatban. Úgy kezelik őket, mintha már nem is léteznének. Ez a törvény már csak a szláv kisebbségeknek szól. A magyarokat nem említi, annak dacára, hogy a két államot négyszáz éven át egy közös uralkodócsalád tagjai, a Habsburgok, kormányozták, a monarchiában pedig társországok voltak. Kimutatja ez az osztrákok igazi arcát és évszázados magyarellenességét. (Dabas, 126) Egyetértek Dabas meglátásával, aki szerint az osztrákok azért mutatnak egy kis „jóindulatot” a szlávokkal szemben, mert félnek a gyilkos szerb megtorlástól.

Igaz ugyan, hogy a második világháború után az osztrákok papíron engedélyezték egynéhány elemi iskolában a magyar nyelvű oktatást, de az engedmény későn érkezett, már nem volt elég tanuló, sem tanító, hogy folytatható legyen a program középiskolai szinten. Ennek az engedménynek az első világháború után kellett volna jönnie.

A burgenlandi kisebbségek százalékos kimutatása 1976-ban 15%. Csonka Magyarországon a nemzetiségek száma 100 000, amely 1%. Az 1976-os értesülés szerint e nemzetiségeknek 78 nem magyar nyelvű óvodája és 22 elemi iskolája volt. 289 elemi iskolában tanulhattak a nemzetiségek. Gimnáziumuk száma 7. A magyar állam pénzén a nemzetiségek bármelyik utód-államban folytathatják egyetemi tanulásukat. (Dabas, 127)

Ennek ellenére az utód-államok még mindig a soha nem létezett és nem létező elmagyarosítást emlegetik. A legismertebb német lexikon, a Brockhaus Lexikon így ír: „Magyarische Nationalitäten Politik” (magyar nacionalista politika). (Dabas, 110) E propagandát azért terjesztik, hogy azt a területet, amelyet tőlünk elloptak, soha ne kelljen visszaadni. Közben ők készülnek újabb terület-elcsatolásra.

Az osztrákok a külföld felé úgy magyarazzák közoktatási rendszerüket – amely elnyomja a nemzetiségeket – hogy erre azért van szükség, mert az elnémetesítés a kisebbségeknek egyenlőséget és azonos munkalehetőségeket biztosít az osztrák állampolgárokkal. Dabas itt megjegyzi, hogy a két ország iskolapolitikája közötti különbség önmagáért beszél. (Dabas, 127) Felsőőrön 1938-ig a magyar nyelvet használták hivatalosan, de ekkor erőszakos német nyomásra az elemi iskolákban betiltották az anyanyelv használatát. Burghardt így nyilatkozik az elnémetesítő politikáról: „Amint Oberwart (Felsőőr) német lett, a magyarokat gyorsan németesítették. . . Stratégiai jelentősége miatt Oberwart-ra nagy nyomást gyakoroltak, hogy elnémetesítsék.” (Burghardt, 248-250) Baranyában, ahol kevert a lakosság, az utcai jelzőtáblák kétnyelvűek. Az osztrákok, akik demokratának hirdetik magukat, miért nem alkalmazzák a

¹⁷² U.o. 125. Karsten F.L. Fascist Movements in Austria, 328.

magyar példát? Ha Ausztria alkalmazná a magyar iskolapolitikát, a nemzetiségi feszültség felengedne.

Az úgynevezett „szocialista” országokban a helyzet változatlan. Országaikban megtagadják az alapvető emberi jogokat az ott élő ötmillió magyarnak. Még Trianon után is, egyedül mi magyarok adjuk meg az emberi jogokat a kisszámú kisebbségeknek. Ez így nagyon egyoldalú, és ha az utód-államok nem járulnak hozzá, hogy ők is megadják a magyar kisebbségnek e jogokat, akkor ez egy újabb trianoni döntéshez vezethet. Vagy éppen ez a céljuk?

A *Határmenti Hírek* újság számolt be a felsőöri és felsőpulyai magyarságnak az osztrák hatóságokhoz intézett kérelméről, melyben a közel 3800 lelket számláló két magyar közösség anyanyelvű iskola felállítását kéri. Az osztrák kormány, amely nagyon Európának hirdeti magát, azonban alattomosan még mindig elnyomó politikát folytat. Ez a helyzet kétszeresen megnehezíti az eredeti magyar lakosság helyzetét, mivel a kommunista magyar kormányok alig tettek valamit érdekükben. Jelenlegi demokrata kormányunk ugyancsak alig hallatja hangját, különösképpen a burgenlandi magyarok érdekében néma. Úgy látszik, feladták, s talán mondhatjuk 'eladták' őket, az Egyesült Európába való felvétel reményében. A magyar kormányok közömbössége felbátorította az osztrákokat, s egyszerűen nem engedélyeznek semminemű olyan magyar szervezetet, amely kiállna a magyar érdekekért. Ezért minden fajta nyelvészeti és kulturális engedményt, amelyet a magyarok kértek megtagadott az állam, vagy a helybeli közigazgatás.

A második világháború után fokozatosan mindennemű magyar oktatást leállítottak, és ezzel növelték az elnyomást. A burgenlandi magyarok ellenezték a magyarországi kommunizmust, noha tudatában voltak annak, hogy ez nem fog eltűnni rövidesen. Ezért a kommunista időszak alatt még lehetőség sem volt arra, hogy említésre kerüljön az itt élő magyarok hátrányos helyzete. A kilátástalanság a burgenlandi magyarokat a két rossz közül a kevésbé rossz elfogadására készítette, így aztán beolvadtak. Még volt egy másik ok is, amiért a burgenlandiak elidegenedtek az anyaországtól. Ez Rákosi Mátyás (eredetileg Roth Manó) önkényuralma volt, amely teljesen lezárta a nyugati határt, így módon lehetetlen volt a kulturális kapcsolatok fenntartása. Az utód-államokban élő magyarság nem számíthatott semmilyen támogatásra a kommunista magyar kormányoktól, amelyek elvben tiltottak bármilyen nemzeti megnyilatkozást. Az elszakított területeken élő magyarok a reménytelenségben úgy éltek, ahogy tudtak. Legtöbb esetben ez beolvadást eredményezett.

A horvátok burgenlandi élete valamivel kedvezőbb a miénknél, de őket is rövidesen eléri a beolvadás réme. Ezt a jobb körülményt nagyobb számarányuknak köszönhetik, és még annak a ténynek, hogy szláv népek élnek körülöttük. Az idetelepült horvátok, mint török előli menekültek, magyar engedéllyel költöztek erre a vidékre, hat-hét évszázaddal ezelőtt. Az osztrákok beolvasztási politikája a nemzetiségekkel szemben ugyanazt a fajirtási célt szolgálja, mint az oláh, tót és rác fajvédő politika. Ha Ausztria Svájc és Kanada példáját követné, engedélyezné legalább az anyanyelv második nyelvként való iskolai bevezetését, a kétnyelvű útjelző táblák, bíróságok, televízió- és rádióadók használatát. Ha Svájc és Kanada minden hátrány nélkül biztosítani tudja a kétnyelvűséget állampolgárainak, nem ésszerű-e Ausztriától és a többi utód-államtól is elvárni ugyanezt?!

11. FEJEZET

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG – FELVIDÉK (SZLOVÁKIA)

Az Avar Birodalom felbomlása után a Kárpát-medence ideiglenesen különböző népek uralma alá került. A pánszláv történészek hercegekké léptették elő a hűbérurakat, akiknek e zavaros időkben sikerült tisztséghez jutniuk. A Samo nevű hűbérúr országát, amely 21 évig létezett, „szláv birodalom”-nak mondják; a Szvatopluk, Zwentibold uralma alatt álló terület pedig, amely mindössze talán 25 évig létezett, „császárság”-nak titulálják. Nincs korabeli feljegyzés arról, hogy a múltban lett volna egy szláv császárság. Kizárólagosan a pánszláv történészek beszélnek „szláv birodalom”-ról. Nincs semmilyen irodalom, amely akár jó, vagy rossz ismertetést közölne róluk, mint pl. a hunokról. Colin McEvedy írja: „Politikailag a szlávok nagyon elmaradottak. Számátalan vezérük volt, de mindből hiányzott az egyesülés érzete, és ezért könnyen más népek uralma alá kerültek.”¹⁷³ W. G. East így ír róluk: „A szláv gazdaság kezdetleges volt. Földművelés, kereskedelem nagyon kis részt töltött be gazdaságukban.”¹⁷⁴ Hugh Seton-Watson ismerete szerint: „A szlávok természetüknél fogva alattomosak, az erdők és mocsarak mélyében éltek, elkerülve minden várat; nyílt hadakozás helyett a rablást, zaklatást alkalmazták.”¹⁷⁵ Fehér M. Jenő megjegyzi, hogy: „A szlávok szerepe a népvándorlásokkor nagyon jelentéktelen volt. Kulturális színvonaluk nagyon alacsony, szociális szervezetük kezdetleges, államalkotáshoz érzékük nem volt.”¹⁷⁶ A horvátok török elől menekültek, és amikor megérkeztek, Magyarország már 700 éves múltra tekintett vissza. Kniezsa kutatásai szerint a szlávok legnagyobb politikai szervezkedése a törzsi rendszer kialakítása volt. Erdőkben, füves pusztákban éltek, ami megakadályozta magasabbrendű politikai szervezés kialakulását.¹⁷⁷

Ferenczi szerint a szlávok az avarok idejében lettek számottevő nép, és hálások lehetnek az avaroknak, hogy megtanulhatták tőlük az államszervezést.¹⁷⁸ Rágalom és félrevezető propaganda, miszerint elnyomtuk, és kiirtottuk volna őket. Nagy Sándor megerősíti e nézetet, és kijelenti, hogy nem éltek nagy csoportokban a IX. századi Kárpát-medencében. Számuk ez időben jelentéktelen volt az ősi nép számával összevetve, kik nem voltak szlávok.¹⁷⁹ Fordított itt a helyzet, a tatár-, török-, Habsburg-ellenes hosszú harcok következtében a magyar lakosság fogyatkozott meg, így aztán a szlávok a megritkult létszámú lakosságot beolvastották.

Talán a vend volt az egyedüli szláv nép, amely nagyobb szervezett csoportban élt Nyugat-Magyarországon. Az őrsgéi Vas és Zala megyéből ők szorítottak ki bennünket. Ugyanakkor jó magyarokká váltak, mert a trianoni időben elleneztek az elcsatolást.

A pánszlávisták azt hirdetik, hogy Morvaország politikai határa Pannóniában a Rábánál volt, Macartney azonban megkérdőjelezi ezt a kijelentést: „Nincs bizonyíték arra, hogy Pannónia

¹⁷³ Dabas Rezső: I.m. 102. McEvedy C. The Penguin Atlas of Medieval History, 22.

¹⁷⁴ U.o. 102. East W. G. : History and Geography of Europe, 81.

¹⁷⁵ U.o. 102. Seton-Watson Hugh: Eastern Europe between the Wars, 12.

¹⁷⁶ U.o. 102. Fehér M. Jenő: Korai avar kagánok, 187.

¹⁷⁷ U.o. 103. László Gyula, Kettős Honfoglalás, 103. old, idézte Kniezsát.

¹⁷⁸ U.o. 103. Ferenczi I. A magyar föld népeinek története a honfoglalásig, 119-120.

¹⁷⁹ U.o. 103. Nagy Sándor: A magyar nép kialakulásának története, 96.

valaha is Morvaországhoz tartozott.”¹⁸⁰ Edward Gibbon ugyanezen a véleményen volt: „Ezen a terjedelmes gazdag földön csak szétszórtan éltek morvák.”¹⁸¹ E vélemény szerint Árpád idejében nem a tótok, hanem a morvák éltek itt, laza szervezetlenségben. A morva birodalom létezését mind ez ideig nem tudták bizonyítani. Még most sem ismert, hogy egyáltalán volt-e fővárosuk, s ha igen, mi volt annak a neve, és hol található a maradványai? Valószínűleg védekezésül teszik fel az ellenkérdést a szlávok: hol van Atilla székhelye? A hunok az állítólagos „morva fejedelemség” előtt négyszáz évvel korábban éltek itt. A legújabb kori kutatások során megtalálták Atilla palotáját valamint az Árpád-kori Buda romjait a Pilisben. (Bővebben Noszlopi Német Péter Az Árpád-kori Buda Nyomai a Pilisben, Püski kiadó, Budapest, 1998) A morva birodalom nem volt egyéb, mint egy törzsi egyesülés. A szláv hamisítás oly vakmerő, hogy azt merik állítani, hogy a földművelést tőlük tanultuk, akkor, amikor közismert, hogy „they lived miserably from hand to mouth”,¹⁸² (Nyomorultul éltek egyik napról a másikra.)

Amikor őseink megérkeztek a Kárpát-medencébe, nagyon kevés szláv népet találhattak ott. Ez időben Nyitra térségében volt egy „morva állam”, amely hatvan évig állt fenn. I. Mojmir, (K.u. 830-846) elűzte Pribinát, aki a frankokhoz menekült, és egy vár parancsnoka (comes) lett, 847-től 862-ig.

A cseh történészek szerint 896-ban Szvatopluk nevezetű fejedelem vezetése alatt létezett egy Morvaország. Azt próbálják elhíttetni, hogy Árpád ravaszsággal, egy fehér lóért, arannyal díszített nyeregért, arany zabláért cserébe vette meg e területet. Hogyan lehetséges ez, amikor Szvatopluk 894-ben meghalt? Biztosan tudjuk, hogy mikor Árpád és népe birtokba vette a Kárpát-medencét, ott nem talált semminemű morva birodalmat. Az eredeti okmányok mind Zwentibold-nak írják Szvatopluk nevét. E név eredetileg német lehetett.

860-ban Zwentibold-nak és Rastez-nek sikerült szövetséget létesíteni a sóbánya rabszolgáival és betörésekkel zavarták Felső-Pannóniát. II. Ludwig, fiát Ludwigot küldte rendcsinálásra, ő maga pedig Zwentiboldot harcban elfogta. Zwentibold a tárgyalás során elárulta nagybátyját. II. Ludwig tárgyalást hívott össze, ahol megjelentek a frankok, bajorok, szászok és szlávok képviselői, kik minden tisztségétől megfosztották és egységesen a megvakíttatást határozták el számára büntetésül. Ez 870-ben történt, ekkor Zwentibold eltűnt a történelem színpadáról, 894-ben meghalt. Hogyan alkudozhatott egy minden tisztségétől megfosztott, megvakított egykori „herceg” Árpáddal 896-ban? Egyes szláv kútfők beszélnek ugyan II. Szvatoplukról, de ha apját megfosztották minden tisztségétől, a fia, ha ilyen létezett is, nem örökölhette a tisztséget.

A csehek elszakadtak a morvától, és frank alattvalók lettek. Még egy alkalommal megpróbálta visszaállítani önállóságát Morvaország, de a Pozsony-vidéki, egykori Bánhida közelében vívott csatában, 907-ben alulmaradtak velünk szemben, s azóta nem hallottunk felőlük. „Nestor, (956-1116) kijevi szerzetes krónikájában a morva birodalom lakóit szlávoknak nevezi. Cosmas, (1039-1125) cseh író történelmi munkájában a szláv nemzetek között a szlovákokat meg sem említi. A XV. századbeli *Pozsonyi Jegyzék* is csak szlávokról tud, szlovákokról nem tesz említést, ugyanakkor gyakoriak az olyan elnevezések, mint: tót, vend, Hungari-Slavoni, Slaven, Wenden stb. A *szlovák* névszót a mai szlovákság elnevezésére Bernolák Antal (1762-1813) rögzítette le.”¹⁸³ A tót nép a magyar honvisszaszerzés után alakult ki, az összeházasodó szláv, avar, német, hun, kun, besenyő és magyar nép összeolvadásából a Felvidéken. Árpád-házi

¹⁸⁰ U.o. 105. Macartney, C.A.: The Magyars in the Ninth Century, 149.

¹⁸¹ U.o. 105. Gibbon Edward: The Decline and Fall of the Roman Empire, Vol. V. 570.

¹⁸² U.o. 106. Davis, R. H. C: History of Medieval Europe, 400.

¹⁸³ Kostya Sándor: A Felvidék, Budapest, 1990. 9-10.

királyaink határőrségre, a gyepekre telepítették e népeket. Várat építettek e gyepekre, melyek romjai néhol még most is láthatók. A XII. században nagyszámú német, bajor, flamand, szász és sváb települt északra Nyitra, Turóc, Trencsén, Liptó, Szepesség területeire. A XVI. században oláh pásztorok vándoroltak a Kárpát-medencei legelőkre. Az első nagy népkeveredés a tatárjárás után történt. Az idemenekült népek, a XVI. században kezdtek államalakításra gondolni. A tótok ez irányú eltökéltsége csak a XVIII. században nyilvánult meg. Elsőnek a tót papok és tanítók kezdték hirdetni az eszmét, később az ügyvédek vették kezükbe e mozgalom népszerűsítését. Vita volt a tót nyelv körül, amely létrehozta a tót (szlovák) nemzetet, de ekkor még nem létezett egy önálló tót (szlovák) nyelv.

Három, egymástól lényegesen eltérő „tudományos” szláv elmélet alakult ki a szlovákokra nézve:

1. „Az általánosan elfogadott szláv elmélet szerint a szlovákok dél felé szivárgása még a többi szláv törzs szétválása előtt megkezdődött. A szlovákok azonban nem állapodtak meg véglegesen első letelepedésük helyén (Dévény, Modor, Nyitra térségében), hanem dél felé mozdulva elfoglalták Morvaország déli részét, délen az Enns és a Lajta folyók környékét is.
2. A csehek saját politikai céljaiknak megfelelően tagadják, hogy a szlovákok önálló nemzetet alkotnának. Állításuk szerint a szlovákok a csehekkel együtt faji, nyelvi és társadalmi egységben lépték át a szláv őshaza küszöbét, velük együtt keltek át a Visztulán és az Oderán. E szerint az elmélet szerint a szlovák nyelvjárás – amely szerintük a cseh nyelvnek „tájnyelve” – a közép-európai hazában szakadt ki a cseh népi közösségből, s csak századok folyamán különült el úgy-ahogy a cseh törzstől. **Leegyszerűsített elméletük, hogy a mai szlovákok vagy elszlovákosodott csehek, vagy elszlovákosodott magyarok!** A szlovákok leválását a cseh törzsről a magyarok Duna-menti megjelenése okozta volna, s Palacky Frantisek-től kezdődően a modern cseh tudomány ezt a legvégzetesebb eseménynek tekinti, amely nemcsak a déli és északi szlávok egységesítését tette örökre lehetetlenné, de megakadályozta a közép-európai nagy szláv birodalom kiépítését is.
3. A szlovákság csak részben fogadta el az elméletet. Romantikus elképzelésük szerint a szlovákság már az őshazában elkülönült a többi szláv csoporttól, s Kr. u. az első század első felében önálló törzsként érkezett a Közép-Duna tájára, a Mátra és a Tatra közötti területre. A történelem színpadára csak a IX. században lépett.” (Kostya, 12)

A szlovák határ a Duna, Alsó-Ausztria, Dévény, Komárom, Esztergom. Ez a határ elér a Mátra lábáig, a Bükk-hegységig, egész Miskolcig és a Tiszától keletre a Bodrogig, egészen a lengyel határig. **Mivel a szlovákok csak a IX. századtól ismertek, Kostya Sándor kérdi, hol bujkáltak nyolc évszázadon át?** Safarik és Stur, szláv történészek szerint a szlovákok a Nagy Morva Birodalom örököseinek tekintik magukat. „A szlovákok uralták a Duna mindkét oldalát onnan, ahol a Duna elhagyja Ausztriát, egész a Fekete Tengerig, a Tatra Hegységtől Szaloniki-ig.” (Kostya, 12 old) Ezzel itt az a baj, hogy sem Bíborban Született Konstantin, sem más krónikák nem említik őket soha. Ennek ellenére ezt a propaganda elméletet hirdették nemcsak otthon, hanem a nyugatra szakadt szlovák emigránsok között is.

A múltban a történészek és politikusok, akik az osztrákok és az uralkodó osztály javára hamisító „hűségükért” továbbra is pozícióban maradhattak Magyarországon, jutalomban részesültek. Ez a törvényhozásban is uralkodó szokás maradt. „A nemzet fogalma alatt az államhatalom gyakorlását, míg a nemzetiség fogalma alatt olyan, ugyanazon nyelvet beszélő, szervezett és fajinemzeti öntudatára ébredt népcsoportot értünk, amely magát mind politikai, mind jogi-közigazgatási tekintetben az államfenntartó néptől külön személyiségnek tartja.” (Kostya, 16) Szokás volt az államot a nemzettel, és az állampolgárságot a nemzetiségi hovatartozással azonosítani. A kormány elismerte a különböző nemzetiségeket, akik az államban

éltek, de nem ismerte el nemzeti függetlenségüket. Ez türelmetlenséget idézett elő. Ezt a magyarellenes érzületet különösképpen észleltük Trianon óta. A második világháború után a szovjet rendszer is magáévá tette e magyarellenességet. Ugyanezt észleltük Romániában, a nemrég megszűnt Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Horvátországban és az újabban alakult Szlovákiában.

Egy állam csak akkor tud fennmaradni, ha állampolgárai nemzettudattal rendelkeznek. Ha ez hiányzik, az rendszerint annak következménye, hogy a fiatalokat meghamisított történelemre tanítják. Magyarországon a hazug propaganda, a méltatlan történelmi helyzet közönyössé tették a magyar népet nemzete iránt. Ugyanakkor az utód-államok átvették, elorozták a dicsőséges magyar múltat, a népművészetet, úgy mutatva azt be, mint sajátjukat. Saját kedvezőtlen jellegzetességeiket ugyanakkor átruházták mireánk. Már majdnem kétszáz éve, hogy a pánszláv elmélet támogatói szünet nélkül támadják az ezeréves Kárpát-medencei magyar jelenlétet. Ez a tisztességtelen, nemzetközi magyarellenes támadás nagyon sértő és káros, de sokkal károsabb, ha ez a gyalázkodás magyar író tollából ered. Az Út a Trianoni Békeparancshoz című tanulmány előszavában olvasható, hogy a legnagyobb fájdalom sohasem a területvesztés volt, hanem a nemzet erkölcsi megrontása, nemzeti önbizalmunk elvesztése. Magyar történészek sok esetben munkájukban nem emelik ki a magyar nép érdemeit, hanem gyakran még kisebbítik is. A múltban a magyar kormányok évszázadokon át támogatták ezt a Habsburg-párti politikát. Hamis történelmi képet festettek múltunkról, melyet idővel az utána következők hivatalos magyar történelemként tanítottak országszerte. Azok a történészek, akiknek meggyőződése más volt, nem jutottak katedrához, vagy nem kaphattak kiadót tanulmányaik megjelentetésére. Az úgynevezett „magyar” kormányok támogatták, és támogatják azokat a „szakértőket”, akik abban versenyeznek, melyikük tudja jobban lealacsonyítani a magyar múltat. Azok, akik nem adják el a lelküket, külföldre menekülnek, és ott jelentetik meg kutatásaikat. Felvidék igaz történetét még ez ideig egyetlen hivatalos történész sem írta meg, annak dacára, hogy számtalan cseh, tót és német munka látott napvilágot. Benes jóvoltából franciául is. E munkák mindazt hangoztatják, hogy a Felvidék tót terület volt. Az ok, hogy a magyarok nem írhattak e témáról az, hogy az önkényuralom alatt, a Kiegyezés idejében (1867) és a második világháború utáni úgynevezett Szocialista Népi Demokrácia idején Magyarországon Trianonnak még az említése sem volt engedélyezett. A magyar történészek nagy része német-osztrák politikai szellemben nevelkedett, és közülük több idegen származású volt.

A mi ismeretünk szerint, ami ellentétben áll a cseh és tót elmélettel, a tótok a Felvidéken alakultak ki a magyar honviszaszerzés után. A magyarság többsége ugyan meg sem kérdőjelezi, hogy az iskolában tanultak megfelelnek-e a valóságnak, de a legújabb régészeti kutatások rávilágítottak népünk ősiségére. Itt ismertetjük Árpád Kárpát-medencei honviszaszerzésének történetét. A finnugor tanítás hívei elterjesztették azt a hiedelmet, hogy a besenyők elől menekülve hagytuk el ősi településeinket és jöttünk a Kárpát-medencébe. Ez a nevetséges elmélet bizonyítottan hazug. Tudjuk, hogy Árpád és népe nem véletlenül botlott a Kárpát-medencébe, hanem egy jól előkészített hadjárat során jutott el ide. A hazatérés előkészületeit Álmos, Árpád apja készítette elő.

A hét törzsfő (a saját törzse képviselőjében maga is fejedelem) egyesítésben látta a Kárpát-medencének egyetlen visszaszerzési lehetőségét. Ezért a turáni szokásnak megfelelően és katonai nemzethez illően vérszerződést kötöttek, Álmost és annak leszármazottait örök időkre választva uralkodó fejedelemül. Anonymus e vérszerződést leírva, Álmost „ducem et preceptoram” nevezi. Álmos vallási és politikai vezető, vagyis pap-király volt, és így Árpád is az. E vérszerződéssel már ekkor, mint egységes nemzet jelentek meg Európa mezein, sok száz évvel megelőzve a legtöbb európai nemzeteket. Álmos, a pap-király elrendelte a mindennemű

szerszámok, fegyverek, szükségleti tárgyak nagybani előállítását, élelem tárolását. Csak az ilyen előrelátó felkészülés ígérhetett sikert a visszavándorlásra. Ennek hiánya katasztrófa lett volna. 400 000 ember, megszámlálhatatlan mennyiségű állat nagy előkészületet követel meg. E vándorlás előkészítését Dunlop, Marquart és Macartney írják meg. (Botos, Hazatérés, 118)

A régészet és embertankutatás bebizonyította, hogy az avar nép nem halt ki a Kárpát-medencében, túléltek Pepin és Nagy Károly hódításait, és a magyar visszatéréskor még itt éltek. A leggazdagabb avar ásatási anyagot Szabolcs megyében és a Felvidéken találták meg. Kimondottan avar népművészeti tárgyakat és kerámiákat ástak ki itten. A Felvidéken a földrajzi és települési nevek kivétel nélkül mind magyarok. Nagyon meggyőző adatunk van a Felvidék Árpád-kori magyar szuverén terület bizonyítására. 1958-ban, Zemplén megyében – most Szlovákiához tartozik – a régészek rábukkantak egy Árpád-kori magyar herceg sírjára. A sírban a fej a csontváztól különváltan feküdt, a váll jobb oldalára helyezve. A csontváz méretei egyeznek Álmos testi méreteivel. Álmos arany fegyverzetének vélt tökéletes ezüst másolatát tették a sírba. A hiedelem szerint „Álmos fegyverzete” csodaerővel bírt, és ezt kellett örökölnie Árpádnak, mint az új papkirálynak. Abban az időben a magyarságnak csak egy hercege volt: Álmos. Árpád és később I. István örökölte ezt az eredeti „Álmos szablyát”, amely jelenleg a Prágai Múzeumban látható. A sírban talált kard díszítése teljesen megegyezik I. István kardjának díszítésével. A tarsolylemez díszítése, az áldozó serleg, a lovak szerszámái és más egyéb sírtárgyak aranyból és ezüsből készültek; a varkocsdíszek, a tegezben a hét nyílvevő, a bőrruhák ezüst díszítése, mind pontos másai a kor magyar ruházatkodási szokásainak. A leletek mind azt látszanak bizonyítani, hogy egy nagyon előkelő, magas rangú magyar vezető személy temetkezési helyére bukkantak. A kard tökéletes mása I. István kardjának, amely azt bizonyítja, hogy az határozottan Álmos sírja volt.

Lehetséges, hogy Álmos kazár bosszúnak lett az áldozata. Az is valószínű, hogy tisztában volt azzal, hogy a kazárok üldözni fogják őket, mivel elhagyták a Kazár Szövetséget. Felkészült a lehetőségre, hogy merénylet áldozata lesz, ezért még idejében átadta a vezető szerepet fiának, Árpádnak.

Szomotor szomszédságában, amely jelenleg Szlovákiához tartozik, őseink sírba helyezték Álmost, nagy részvétellel és a neki járó tisztelettel. Azt tudjuk, hogy „Szomorútor” mit jelent. A változás csak annyi, hogy a szomorú tor kifejezés a mai használatban halotti-torrá változott. Értelme ugyanaz. „Szomorútor” a szláv kiejtésben „Szomotor”-ra változott. E használatban a legkorábbi magyar feljegyzés 1803-ból származik, Szirmai jegyzeteiben: „Szomotor olim zomoru-tor pagus Hungaricus.”¹⁸⁴ Ez írott bizonyíték, hogy e terület hazánkhoz tartozott, mert őseink semmi körülmények között sem temetkeztek volna idegen földbe. E területet idővel a szlávok népesítették be, és 1920-ban a Trianoni Békeparancs alkalmával Csehszlovákiának ajándékozták. Ha eltekintünk a szláv befolyástól a magyar szavakra és települési helynevekre, akkor ezer évre visszamenőleg találunk magyar neveket, és észlelhetjük a magyar nyelvfejlődést is, hogyan változott a „z” betű „sz”-re, zomoru-tor: szomorútor lett, amely a szlovák tót nyelven már Szomotor-rá változott. Őseink itt Zomoru-toron temették el papkirályukat, aki oly sokat tett nemzetünkért.

A cseh, szlovák, szerb és az Osztrák-Magyar Monarchia vezetői mind hűséges alattvalói voltak a Habsburgoknak. A nemzetiségek kezdetben nem akartak elszakadni a monarchiától, csak autonómiát követeltek osztrák fennhatóság alatt. E vágyukban két mozgalommá váltak. Az egyik volt a pánszlávizmus, orosz támogatással, a másik az osztrák-szláv mozgalom. Az 1867-es osztrák-magyar kiegyezés után az osztrák-szláv mozgalom célja volt létrehozni az osztrák-cseh

¹⁸⁴ Botos, I.m. 119. Zakar András: Fordulópontok történelmünkéből, 1987. 67.

kiegyezést, de ez nem valósulhatott meg az osztrákellenesség miatt. Ekkor született meg Benes Edvárd agyában a Csehszlovák állam eszméje. Az 1917-es cári Oroszország bukása egybeolvasztotta a két mozgalmat. Céljuk, Magyarország felosztásával egyesíteni az északi és déli szláv népeket, Magyarország felosztásával.

Nyugati politikusok körében az első világháború idején – és még most is – ismeretlen volt az a tudat, hogy a kisebbségi elégtelenséget a pánszláv mozgalom indította el. A XIX. század elején a tót, rác, Kárpát-medencei népek, a csehekkel egyetemben, a cári Oroszországot tartották érdemesnek arra, hogy egyesítse a szláv népeket. E cél elősegítette a török-orosz háború (1877-1878) és az orosz külpolitika. Úgy nézett ki, hogy a török alól felszabadult szláv népek, orosz segédlettel, valóban megkapják függetlenségüket. A Nyugat vezetői nem vették számításba azt, ami pedig köztudott dolog volt: Oroszország régi vágya volt kijutni a Földközi-tengerre. Az Oroszországot majmoló kormányok figyelmen kívül hagyták, hogy Oroszország nem egy demokráta állam volt, hanem kegyetlen zsarnokuralom, amely a legkisebb ellenvetést szibériai száműzetéssel sújtotta. A kisebb szláv népek felé e zsarnoki önkényt jól álcázták baráti politikájukkal, amely felgyújtotta a cseh, tót, rác nép orosz iránti lelkesedését. (Kostya, 15)

A szlávok kihasználták az alkalmat, amely a Metternich-önkéntes következtében adódott. Még jobban kifejlesztették magyarellenes szlavofil politikájukat, amit az osztrákok is támogattak. Divat lett a magyar kultúra és nyelv tagadása. A pánszláv irodalom egyik központja Lipcse volt. Rudnay Sándor, Esztergom hercegprímása 1830-ban, egyik szentbeszédében kijelentette: „Én szláv vagyok.” Ez tovább gerjesztette a pánszláv érzelmeket. Meg kell jegyeznünk, hogy a mozgalom, amely követelte a nemzetiségi nyelv használatát, nem volt egyéb, mint a pánszlávizmus álcázása.

Az 1790-es és 1791-es nemzetgyűlésen követeltük a magyar nyelv hivatalos nyelvként történő elismerését, a latin és a német nyelv helyett. Még ugyanebben az évben a horvát és a szlavón nemesség egy kérvényt nyújtott be *Declaratio* cím alatt, elutasítva a magyar nyelv használatát, követelve a latin hivatalos nyelvként való használatát. A horvát és a szlavón nemesség már 1681-ben kifogásolta a szerb (rác) kedvezményeket, amit ők nem élvezhettek. 110 évvel később ugyancsak elleneztek a magyar nyelv hivatalos elfogadását Magyarországon. Követelésükben kihangsúlyozták, hogy a birodalom hivatalos nyelve a latin volt, és hogy a magyar nemesség vétett az alkotmány ellen, amikor követelte a magyar nyelv alkalmazását. A *Declaratio* már ekkor támogatta a Nagy Szláv Birodalom létrehozását. Ellenzésük oka a félelem volt, hogy idővel a nyelvük megszűnik a tartományokban. Ez is arra mutat, hogy nyelvük használata ebben az időben adva volt. (Kostya, 18)

A *Declaratio* benyújtását követően félévszázaddal később a tótok nemzetiségi emlékiratával találkozunk. A tótok a pozsonyi országgyűlés megkerülésével küldöttségileg adták át az emlékiratot közvetlenül Metternich kancellárnak. Az emlékirat legfontosabb tétele az volt, hogy létesítsenek Magyarországon szlovák egyetemi tanszéket. A kérés nem lelt meghallgatásra József nádor közbelépése miatt. Ha viszont kedvezőbb lett volna a „kérés” elintézése, akkor feltehetően másként alakult a szlovák nemzetiségi kérdés. (Kostya 21)

1844-ben, a magyar kormány bejelentette a magyar nyelv hivatalos elismerését. A horvát képviselők latinul szólaltak fel, így mutatva ki ellenzésüket. A hivatalos magyar nyelv elfogadásának évtizede alatt a kifogásoknak és ellenzéseknek gyűjteményét egységes csomagban adták ki. E megnyilatkozások hangja nem volt békülékeny, egyeztető, hanem egyenesen ellenséges és magyarellenes gyűlöletet sugárzott. A legtöbb ellenző irat németül, Lipcsében lett kiadva, akkor, amikor a központja e megnyilvánulásnak Prága és Zágráb volt. Az írások stílusa Halle, Jéna és Göttingen-re vall. Ez azt igazolja, hogy a németek ekkor tudatosan, vagy tudatlanul támogatták a pánszláv törekvéseket, vagyis a magyarellenességük vakká tette őket, amely később

megbosszulta magát, mert eljött az idő, amikor a veszéllyel, – amit részben ők idéztek elő – szembe kellett nézniük. Miért tették ezt? Minden bizonnyal, hogy véglegesen elgyengítsenek bennünket, hogy évszázados törekvéseiket hazánk meghódítását elérhessék. (Kostya, 20)

1848-ban a tót politikusok, Stur, Hodzsa és Hurban kilenc pontban egy diplomáciai jegyzéket nyújtott be az osztrák kormányhoz, amely kérés helyett egy túl erős követelés volt. Ennek ellenére egy kevés jóindulattal meg lehetett volna adni minden követelést, már csak azért is, mert a két utolsó pont megtalálható az 1848-as tizenkét pontban is. A kilenc követelés között volt olyan, melyet eredeti formájában lehetetlen volt megadni, ezért lett volna szükség a tárgyalásokon alapuló egyezség elérésére. Ilyen követelés volt pl. az etnikai határ meghatározása, a tót nyelv használata a nemzetgyűlésen és a nemzeti honvédelemben. Ezt ekkor, és így lehetetlen volt megadni, a Hurban vezette lázadás miatt, amelyet az osztrákok támogattak, és mi magyarok levertek, független tót csapatok segédletével. Az 1848-as magyar szabadságharc vezetői nem tudtak megegyezni a tót lázadók vezetőivel.

Az osztrák kormány néhány engedményt adott az osztrák-szláv mozgalom támogatóinak. Az osztrák-szláv propagandisták, Kollár és Kusmány Bécsben tanári állást kaptak. Osztrák támogatással megjelenhették a *Slovenské Noviny* napilapot. Kollár halála után, 1852-ben kihalt az osztrák-szláv mozgalom politikai köre, s ekkor alakult ki a cseh irányzat. 1850-ben beköszöntött a bécsi Bach korszak. A Történelmi Magyarországot öt részre osztották: Kronland Ungarn, Vojvodina, Erdély a Partiummal, Horvátország-Szlavónia, és a határterületek. **A tiszta magyar részeket megint csak öt részre osztották: Pest, Pozsony (Bratislava) Sopron, Kassa (Kosice, Szlovákia) és Nagyvárad (Oradea, Rumánia). E részeket tiszta magyar területnek tartották a magyarelles osztrákok, akkor viszont mi jogon adták Pozsonyt Csehszlovákiának?** (Kostya, 22-23)

Az orosz beavatkozás után a magyar szabadságharcosok letették a fegyvert, és az osztrák zsarnokság lehetetlenné tette a kisebbségi kérdés elintézését. Ferenc József császárnak túl nagy akadályt jelentett e kérdés megoldása, azért, mert ez időben fenn akarta tartani a német befolyást Olaszországban is. Bach Sándor ügyintézése és színpompás megnyilvánulása pénzügyileg kimerítette a császárságot. Magyarországot elárasztották az osztrák központi irányzat elkötelezettjei és a cseh federalisták. A csehek mind orosz pánszlávisták voltak, de ugyanakkor a Bach kormányzat leghűségesebb kiszolgálói is. „Bach huszároknak” neveztük őket. Elméletben, az októberi alkotmányban, a császárnak fel kellett adnia az önkényt, és egy hűbéri nemzeti gyűlésen a császárságon belül visszahelyezni a különálló államiságot a történelmi jogokkal, de ugyanekkor kinevezett egy tanácsosi csoportot, amely a császárságot képviselte, és ennek kezébe tett minden hatalmat. Az ő kezükben volt a közösségi ügyek intézése. Ez volt a nagyon mozgalmas magyar ellenállás korának a kezdete. Mind ez ideig a nemzetiségek, a *status quo* fenntartásáért harcoltak. Egy évtizedig tartó helyben topogás után a kisebbségek cseh és orosz biztatásra nagyon aktívak lettek. Ez időszak elfeledtette a tótokkal az évszázados jó viszonyt, amely a magyarok és közöttük fennállt. 1867-ben, az osztrák-magyar kiegyezéskor, a magyar politikusok a pánszláv törekvéseket veszélytelen mozgalomnak tekintették. A kisebbségi vezetők nagy fontosságot láttak benne. A tótok sokkal többet követeltek Túrócszentmártonon, mint a rácok Karlócán. Nemcsak területi autonómiát követeltek, hanem teljes törvény előtti egyenlőséget és a tót nyelv hivatalos és egyedüli használatát.

E pánszláv nemzeti követelés tényező lett a népi vélemény formálásában. A magyar nemesség nem látott veszélyt. A felső tízezer nem szolgálta nemzetünk érdekeit, mert az osztrák központosítás hívei voltak. Mialatt kormányunk érdektelenséggel nézte a fejleményeket, az oroszok pánszláv kongresszust rendeztek Moszkvában és Szentpéterváron 1867 májusában. A 300 cseh, rác és horvát képviselő, – tanítók, tanárok, papok, püspökök és politikusok – számára

pozíciójuknál fogva eleve adva volt a lehetőség a népközvélemény alakítására. Ez a pánszláv értekezlet készítette elő az utat az első világháborúhoz.

1867 után Magyarország a kettős-monarchia politikája, az osztrák centralista és a német politikai uralom kényszerhatása alatt feladta az 1848-as szellemű szociális-demokratikus békés átértékelés gondolatát. A Kiegyezés ideje alatt a tót vezetés, a szlovák kulturális egyesület, a Matica Slovenska, kidolgozta a tót nyelvtant, olvasókönyvet szerkesztett a felekezeti iskolák részére. Kiadta Holly és Sládkovics verseit. Ekkor úgy nézett ki, hogy a tót és magyar értelmiség közel juthat egymáshoz, azonban a XIX. századi passzivitás egy nagyon erőteljes nemzeti megmozdulássá alakult át. Az 1905-ös magyar választásokon, Tisza István alatt, a szlovák nemzeti párt súlyos vereséget szenvedett, egy évvel később viszont már hét széket szereztek a parlamentben. Az új képviselők a nemzeti klubban egyesítették a rácokat és oláhokat, és szolidaritást vállaltak a pánszláv célokkal. A Szlovák Nemzeti Párt alkalmazta először a „Slovenská Nádorná Ludova Strana” címet. A katolikus főpapság támadta Hlinka Andrej atyát, és Szepes megye püspökét felfüggesztették tisztségéből. Hlinka, Rózsahegy pásztora 1906. november 20-án nagy, magyarellenes előadást tartott, ezért lázítás vádjával elfogták, és egyévi börtönbüntetésre ítélték. A letartóztatás azonban országszerte nagy felháborodást váltott ki, ezért Hlinkát rövidesen szabadon engedték.

A szlovák politikusok között két tábor alakult ki. Hodzsa csoportja Prágától várta a nemzetiségi kérdés megoldását. A másik csoport ugyanezt Béctől óhajtotta. Hodzsa Milán egy nemzeti nyelv mozgalmat szervezett. A csehek és a tótok egy csoportja támogatta Ferenc Ferdinánd elképzelését, a hármasszövetséget. Magyar részről Ugron Gábor és Láng Lajos dolgozott ki egy ún. osztrák-magyar-cseh monarchia tervet. 1907. július 13-án egy újabb pánszláv értekezlet gyűlt össze.

Hlinka Andrej atya, aki magyar állampolgár volt, előadáskörútra ment Felvidékre. Költségeit az egyház fedezte. 1907 novemberében, Cernova-ba való megérkezése után, az összegyűlt tömeg támadólag lépett fel a magyar karhatalom erői ellen, akik használták fegyverüket, és ennek következtében kilencen meghaltak. A későbbi vizsgálat minden vitán felül kimutatta, hogy a tömeg lázongó magatartása váltotta ki a fejleményeket. A népet a cseh propagandista követelés tüzelte. Ez az esemény még inkább kiélezte a tótok és magyarok között fennálló feszültséget. Hlinkát Szegeden újra bebörtönözték. Levelét, melyet Hodzsának írt letartóztatása előtt, 1907. november 30-án a szlovák-amerikai újság megjelentette. Ezzel a pánszláv magyarellenes propaganda átjutott az óceán másik oldalára. A müncheni folyóirat *März*, élesen támadta nemzeti politikánkat. 1908 augusztusában újabb pánszláv értekezlet tartottak, most Prágában. Kramar Karel egyetemi tanár az 'újszláv' mozgalom alaptételeit összefoglaló röplapokat terjesztett. Ezen a kongresszuson 80 tót, 35 rác-horvát és 160 lengyel tanító gyűlt össze Benes Edvárdal az élen, aki itt mutatta be „Le Problème Autrichien et la question Tchèque” című tanulmányát. Javasolta Ausztriának, hogy térjen át a szövetségi államrendre, egyes kisebbségeknek autonómiát biztosítva. Seton-Watson is a porondra lépett: The Racial Problems in Hungary című könyvével, ami azután fő forrásmunkája lett a magyarellenes propagandának. A könyv adatait szlovák politikusok, mint pl. Hurban, Vajansky és Srobar szolgáltatták.

A magyar képviselőházban Hodzsa Milan interpellál a Cernova-esemény ügyében. Andrássy Gyula visszautasítja Hodzsa vádjait, a felelősséget az uszítókra, a támadókra hárítja. A túrócszentmártoni csoport 1912-ben ismét kéri a Matica Slovenska engedélyezését, amire választ sem kaptak. Ekkor Srobar és Hlinka áll a mozgalom élére. A tüntetések az első világháború kitöréséig folyamatosan ismétlődtek. A realista Masaryk és a szocialista Srobar ezalatt közelebb kerültek egymáshoz. 1914. május 14-én, a Nagy-Szláv Kongresszuson a cseh maffia elhatározta a Monarchia szétrobbantását. (Kostya, 29)

12. FEJEZET

A MAGYAR NEMZETISÉGI TÖRVÉNYEK

1849-ben, miután a rácok letették a fegyvert, remény volt arra, hogy az egyezés létrejön a kisebbségi kérdésben. A magyar parlament elfogadta Szemere Bertalan kisebbségi törvényjavaslatát. 1849. július 21-én a nemzetgyűlés megvitatta, és elfogadta a javaslatot, amely szerint: „Magyarország határai közt létező minden nemzetiség szabad fejlődése a következő intézkedések által biztosítottatik:

1. A kormányzati, igazgatási, törvényhozási és katonai hivatalos nyelv a magyar marad: az országban divatos többi nyelvekre nézve a következő szabályok érvényesek.
2. A községi gyűléseken mindenki a maga anyai nyelvén szólhat, a jegyzőkönyv nyelvét a többség szabadon határozza meg.
3. A megyei gyűléseken minden joggal bírók tetszésük szerint magyarul vagy saját nyelvükön szólhatnak. Azon megyékben, melyekben valamelyik nemzetiség a lakosság felét meghaladja, a jegyzőkönyv, ha a többség kívánja, ennek nyelvén vitetik. A levelezések azonban a kormánnyal és más hatóságokkal magyarul folynak.
4. Az esküdt székeknél s első folyamodási bíróságoknál, midőn az eljárás szóbeli, a 3. pontban kimondott elv alkalmazandó.
5. A nemzetőrség vezényleti nyelve ugyanaz lesz, melyen a községi ügyek tárgyaltnak.
6. Az elemi iskolákban az oktatás mindig a község vagy az egyház nyelvén történik.
7. Az anyakönyvek s általában az egyházi ügyek nyelve mindig az egyházközség nyelve leend.
8. Folyamodásaikat a magánosok bármely hatósághoz tetszésük szerint bármi nyelven intézhetik.
9. Az óhitű egyház zsinata minden évben egybe hivatik, és olyan szabadon határozhat minden vallási és iskolai ügyek felett, mint a többi vallások. A zsinat jogához tartozik megválasztani a püspököket, és határozni azon kérdés felett: vajon a szerb és román nemzet egyháziilag egyesülve maradjon-e vagy külön váljon egymástól?
10. Az óhitűek egyházai és iskolái mind azon előnyökben részesülnek, melyeket az állam a többi vallásbeliek egyházainak és iskoláinak engedményez.
11. Az óhitűek önmaguk igazgatják s kezelik egyházi és iskolai alapítványait.
12. Az óhitű egyházbeliek számára a budapesti egyetemnél teológiai tanítókör alapítottatik.
13. A kinevezések mindennemű hivatalokra és méltóságokra érdem és képesség szerint történnek minden tekintet nélkül a nemzetiségre és vallásra.
14. A kormány felhatalmaztatik s illetőleg köteleztetik az e törvényben kifejezett elveket foganatosítani.
15. A kormány felhatalmaztatik, és megbízatik különösen a tekintetben, hogy a szerbek és románok méltányos kívánságait meghallgatván, minden alapos sérelmüket megszüntesse, akár saját hatalma, akár a nemzeti gyűlés elébe terjesztendő törvényjavaslat által.
16. Végre a kormány teljes hatalommal ruháztatik fel a nemzet nevében amnesztiát adni mind azoknak, akik a meghatározandó idő alatt a fegyvert leteszik s a nemzeti függetlenségre hitet tesznek.” (Kostya, 31-32)

Decemberben a kormány hivatalosan be akarta iktatni az elfogadott törvényjavaslatot. Erre azonban nem kerülhetett sor, mert 1849. augusztus 12-én a szabadságharcosok az orosz túlerő előtt, amely az osztrákok segítségére jött, letette a fegyvert. Ennek

következtében az első független demokrata magyar kormány feloszlott. A Habsburgok Bach-ügyvitellel Magyarországot újból önkényuralmuk alá vetették.¹⁸⁵

1868-ban egy másik kísérlet történt a kisebbségi törvény bevezetésére. Wlad Alajos, Missic János és mások még annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy megfelelő politikai határozatok segítségével még feloldható a feszültség a magyarok és kisebbségeik között. A fent megnevezett két politikus felvilágosította a népet az 1848 előtti helyzetről, a Habsburg zsarnok politikáról és annak következményeiről. A magyar kisebbségi törvényjavaslatot Medán Endre, a román kisebbségi képviselő terjesztette elő 1868. október 28-án. Arra kérte a törvényhozó testületet, hogy az 1868. február 11-én előterjesztett szerb javaslatot fogadják el tárgyalási alapul. Összehasonlítva ezt a magyar nemzeti bizottság javaslatával, láthatjuk, hogy a magyar javaslat minden állampolgárának egyenlően biztosította a politikai jogot és a nyelvhasználat jogát. A szerb javaslat ezen túlmenően azt követelte, hogy egyes kisebbségek az országon belül nemzetként ismertessenek el. (Kostya, 41) De valóban elismerhettünk volna-e egy kisebbséget az országhatáron belül, nemzetként? Melyik állam tenné ezt most, vagy tette ezt a múltban?

A tárgyalásokon e tárgykörben több javaslat hangzott el mindkét oldalról. E javaslatok egyetértést és békés együttélést emlegettek, de soha sem emelkedtek törvényerejű rendeletté. Úgy tűnt, hogy áthidalhatatlan szakadék tátong a két javaslat között, azonban ha folytatták volna a tárgyalásokat, egész biztos, hogy egyezsége jutottak volna. Erre enged következtetni az a tény is, hogy rövidebb idővel a kisebbségi csoport javaslata előtt, 1868. június 23-án a magyar kultuszminister, Eötvös már benyújtotta népoktatási javaslatát, melyet még ebben az évben érvényre emeltek. (XXXVIII. tc.)

„Az 57 paragrafus megállapítja, hogy a községi népiskolák vallásoktatását az illető hitfelekezetek az államhatalomtól függetlenül intézik; az 58. paragrafus pedig a következő indokolással világosan kimondja az anyanyelvi oktatás feltétlen szükségességét.”

„Minden növendék anyanyelvén nyerje az oktatást, amennyiben ez a nyelv a községben divatozó nyelvek egyike. Vegyes ajkú községben, ez okból oly tanító alkalmazandó, aki a községben használatos nyelveken beszél.” (Kostya, 42)

1868. november 24-én a Magyar Nemzeti Gyűlés megvitatta a kisebbségi törvényjavaslatokat. Ezen alkalommal, az első felszólaló Deák Ferenc volt, aki politikai nemzeteszméjével meghatározta a törvény sorsát. Beszédét a magyar alkotmányra építette fel.

„Az idő rövid – mondta Deák – hosszas szónoklattal nem fogom az időt pazarolni, egyszerűen azt mondom, hogy az én meggyőződésem a fennforgó kérdésben az, hogy Magyarországon egy politikai nemzet létezik: az egységes magyar nemzet, amely oszthatatlan, amelynek a hon minden polgára bármi nemzetiséghez tartozzék, egyenjogú tagja. A másik, amit tartok, és hiszek, hogy ezen egyenjogúságot csak az országban dívó többféle nyelvek hivatalos használatára nézve, s erre nézve is csak annyiban lehet külön szabályok alá vonni, amennyiben ezt az ország egysége, a kormányzat lehetősége s az igazság pontos kiszolgálása szükségessé teszi. Ezen két alapelvből kiindulva nem új dolgot mondok, mert eddig is az alkotmány alapelve szerint úgy állott, mint említtem. Magyarország összes honpolgárai egy politikai nemzetet képviselnek, ez a magyar nemzet, s ezen politikai nemzetnek minden honpolgára egyenjogú tagja. Kimondom továbbá, hogy a nemzet említett polgárai politikai egységénél fogva, ami az állam nevében történik, nem történhetik más nyelven, főleg nem többféle nyelven: ennek az állam nyelvén, magyar nyelven kell történnie.

¹⁸⁵ Kostya Sándor: I. m. 30-32.: Horváth Mihály: Magyarország függetlenségi harcának története, 1848-49, Geneva, 1865.

Ennélfogva valamint eddig, úgy ezen túl is, Magyarországon a törvényhozás nyelvének, a törvényhozási tanácskozásokban és minden működésekben a magyar nyelvnek kell lennie: magyar nyelven kell alkotni a törvényeket, melyek hiteles fordításban más nyelveken kiadandók. A kormány nyelve pedig a kormányzás minden ágában szintén magyar.” (Kostya, 53-54)

Bejelentése után Deák minden idejét és igyekezetét a kisebbségek megnyugtására, és politikájának megmagyarázására fordította. Előadása során, nem gondolt arra, hogy ez a kifejezés „politikai nemzet” lesz az okozója a nagy mérvű magyarellenesség fellobbanásának a monarchia kisebbségei részéről. **Beszédéből elfelejtették észrevenni azt a kijelentést, hogy „Magyarország összes honpolgárai egy politikai nemzetet képviselnek”.** A magyar nép nem szándékozott uralkodni kisebbségei felett. Ezt soha sem tette. Pedig meglehetett volna, hiszen volt rá ideje bőven, hogy elmagyarosítsa vagy kiirtsa őket, majdnem egy teljes évezred. Deák meg akarta velük értetni politikáját, és egyezsége törekedett. A kisebbségi törvény vitája öt napig tartott. Nagyon forró hangulat alakult ki, és sok rosszhiszemű beszéd hangzott el. Talán jobb lett volna, ha ekkor elfogadják a délvidéki Missic képviselő javaslatát, aki fel akarta függeszteni a tárgyalást, mert a hangulat már nem volt alkalmas építő tárgyalásra. Ezzel elkerülhették volna a természetlen, nemzetiségi passzivitás korát, amely előidézte a nemzetiségi képviselők vélt, vagy valós sérelmei feletti civakodást. **A politikai nemzet fogalma teljesen egyezik a francia „államnemzet” fogalmával. Akkor miért váltott ki nálunk ilyen nagy felháborodást? Én úgy vélem, hogy a pánszlávizmus hívei előtt már ott volt a jövő képe egy egységes szláv birodalom megalakulásáról.** (Kostya, 54-70)

Végül is a Deák-Eötvös törvényt 1868. december 5-én megszavazták. (1868. XLIV. tc.)

„A törvény hármias alaptételre épült. A politikai nemzet tanából, mint „előfeltétel”-ből folyik a második alapelv: az ennek keretén belül biztosítandó közigazgatási, törvényelőtti, egyházi, iskolai, egyesülési és általános kultúrpolitikai egyenjogúság, amely az állam minden polgárára vonatkozóan kifejezésre jut. A harmadik elv ismét az elsőből következik, és meghatározza a törvény eszmevilágát. Miután ugyanis az 1868: XLIV. tc. csak egy politikai nemzetet ismer el, a törvény alapja a nemzetiségi vezetők által sürgetett kollektív megoldás helyett a szabadelvű koreszmét kifejező egyéni elbírálás, az egyéni szabadságjogok erkölcsi és természetjogi védelme lett.” (Kostya, 43)

„A törvénycikk szerkezetében ez a három alapelv világosan kapcsolódik össze. A politikai nemzet elvi fogalmazását adó bevezetés és a törvény első szakasza a politikai nemzetegységéből következő megállapításokat teszi, tehát a magyar államnyelvet, mint az országgyűlés hivatalos tanácskozási és ügykezelési nyelvét, ’a törvényhozás hivatalos nyelvének’ nyilvánítja. A törvény előtti közigazgatási, egyházi, iskolai és általános kulturális ’egyenjogúságot’, mint második alapelvet, a további szakaszok magyarázzák, míg az egyéni szabadságok védelme és az egyéni elbírálás indítéka a törvény szellemében következik.” (Kostya, 43)¹⁸⁶

Mindebből látható, mennyire eltérő volt a magyar és a nemzetiségi szellemi megnyilatkozás. A templomi anyanyelv használatából fejlődött ki a nemzeti politika gondolata. Az a törekvés, hogy a nemzetiségek megtarthassák anyanyelvüket, hozta létre a liberális nemzeti eszmét, amely elterjedt a világ minden pontjára, akkor, amikor a nemzetiségek mindenhol meg akarták szerezni az önrendelkezés jogát. Lehetséges-e egy nemzetiségi csoportnak alakítani egy államot a már sok évszázadra visszanyúló, jól szervezett országban? Az Egyesült Államokban,

¹⁸⁶ Kostya Sándor: U.o.: Varticova Marta: *Historicky Casopias II*, 1976, 195.

sok etnik csoport létezik, de mind ez ideig egyiknek sem engedélyeztek politikai autonómiát. Az angol a hivatalosan elismert nyelv.

Amikor a Deák-Eötvös jegyzék törvényerőre lépett, egy új kor, a passzivitás kora vette kezdetét. Ez fokozatos fejlemény volt. A nemzetiségek ellenezték a központi hatalmi rendszert. A kisebbségi törvény tárgyalásain részt vett Tóth Paulini Wilmos, a túrócszentmártoni Szlovák Kulturális Szervezet, a *Slovenska Matica* elnöke és Miletics, a szerb politikus. 1863-ban, amikor a magyarok engedélyezték a *Matica* létesítését, ez a szervezet még nem volt sovinszta, vagy magyarelles. A Kiegyezés ideje alatt, 1867-ben, remény volt arra, hogy azon megyék és a magyar és szlovák intellektuális vezetők, ahol a lakosság kevert volt, közelebb kerülnek egymáshoz. Voltak azonban olyan szlovák opportunisták is, akik beolvadtak a magyarságba, magyarnak vallották magukat, és túlzott nacionalista hozzáállásukkal akadályozták az egység létrejöttét. Ezek a „magyarok” sokkal több kárt okoztak az ügynek, mint azok, akik nyíltan szlováknak vallották magukat, és azon fáradoztak, hogy megteremtsék a békét a két nép között. Zsilinsky Mihály 1868-ban, a „*Szózat*” folyóiratban, egy tudományos szempontból megalapozatlan, sőt ferdítésekkel teli cikksorozatot jelentetett meg a szlovák történelemről. Madocsányi Pál, Zmeskal Mór és Rudnyánsky Flórián a parlamentben felszólalt a Liptó, Árva megyei szlovákok ellen. A propaganda-kampány megmérgezte a nyolcvanas évek kisebbségi hangulatát, s újraélesztette a felszín alatt parázsló pánszláv mozgalmat. A pánszláv propaganda korlátozása érdekében kormányunk bezárattott három szlovák gimnáziumot és a túrócszentmártoni *Maticát*. Ezzel az intézkedéssel ugyanakkor kizárták a lehetőségét annak, hogy az érdekelt felek ismét egymáshoz közeledjenek. (Kostya, 49)

A liberális szellemiséget és demokráciát hangoztató szerb nacionalista program rendkívül népszerű lett a nemzetiségiek körében. Ezt a programot Nagybecskereken hirdették meg, és a magyarországi szerb nemzetiségek nemzeti programjává lett az osztrák-magyar Kiegyezéstől az első világháború kitöréséig. (Kostya, 47)

13. FEJEZET

KELET-MAGYARORSZÁG, ERDÉLY (RUMÁNIA)

Az egyetlen magyar vasútvonal, amely észak-dél irányban haladt, a keleti határ vonalán, Erdélyben épült. A trianoni döntéskor, amikor Rumániának adományozták ezt a vasútvonalat, figyelmen kívül hagyták azt a tényt, hogy ezt a vasutat magyarok építették, saját területükön, ezért központi magyar területeken haladt át. A nyilvánvaló következmény pedig az volt, hogy a trianoni határ mélyen belevág a magyar nyelvterületbe.

Még mielőtt részletesebben elemeznénk e kérdést, be kell mutatnom a többségi uralom lényegét, amelyet az első világháború után többször is alkalmaztak új határok megállapításánál.

A többségi uralom abban nyilvánult meg, hogy a többségi nép megkapta, uralta azt a területet, ahol élt. Gyakran ez igazságtalanságot okozott, mert volt olyan, egységes területen élő, és számottevő kisebbség, amely más nemzet uralma alá került, csupán azért, mert azok a győztesek oldalán álltak, vagy harcoltak. Ez a tanulmány nem keres, de nem is tud magyarázatot adni erre az égbekiáltóan igazságtalan megoldásra, amit a problémák örök megszüntetéséhez vezető útnak neveztek. Vegyesen lakott területen ezt a megoldást egyes esetekben talán lehet alkalmaznunk, de általánosságban ez nem igazságos megoldás. Ha húzunk egy egyenes vonalat Danzig-tól Trieste-ig, akkor látni fogjuk, hogy e vonaltól keletre nem találunk az első világháború idejében azonos nyelvű lakosságot, mivel a történelmi események összekeverték a térség lakosságát.

A. PARTIUM

Török Sándor kimutatása szerint, a Partium lakosságának 62.2% magyar volt. Ezért nyugodtan kijelenthetjük azt, hogy ez magyar terület, és ezen az alapon jogosan követelhetjük vissza, mert az oláh, a második számbeli etnik csoport, csak 32.8%. (Török, 274)

A Partium az erdélyi fejedelemség után, a XVI. és a XVII. századokban alakult, a Tiszától keletre eső megyékből, Bihar, Kraszna, Közép-Szolnok, Máramaros, a Körös, a Karánsebes területekkel, Arad, Zilah, Lugos és Zaránd városokkal. Állandó területhozzáadással (1792, 1832, 1836, 1848, és 1877 folyamán) az egykori erdélyi területekkel: Arad, Szilágy, Szolnok, Doboka és Hunyad megyékkel egészült ki a Partium végleges formában.

A XIX. században, minden nagyobb európai nemzet jelentős számarányú kisebbséget foglalt magába. Meg kell ismételnem a kijelentést, hogy a Trianon által létrehozott utód-államok nem előzőleg saját birtoklású területeik visszaszerzésével alakultak, hanem olyan területek elcsatolásával, amelyek Magyarország szuverén államát képezték több mint egy évezreden át. A Versailles-i és a Trianon-i Békeparancs az első világháború után olyan mélyen szántó döntést jelentett Közép-Európában, hogy következtében Magyarország egy teljesen nemzeti állam lett, Ausztriának pedig csak az Őrségen maradt idegen nemzetiségű lakosa, magyar, horvát és tót. Ausztria többségi lakosainak számaránya 92.1%, Magyarorszáké 86.8%. Az újonnan alakult Csehszlovákiában a többségi lakosság száma 49%, Lengyelországban 68.9%. Rumániában az oláhok száma 65%. Oroszországban az oroszok száma 51%, Szerbiában a rácoké 37%. **A vegyes lakosságú Partium területén, ahol az összlakosság száma 716 000, a magyarok százalékaránya 62%, ugyanakkor az oláhoké 32%. Ezért semmi kétség afelől, hogy ki képviselte itt a többséget.**

PARTIUM
11.sz.térkép

A Partium értelmiségi lakosai a városokban éltek. A falvak népeit lekötötte a földművelés, az erdészet és a helyi kisipari foglalkozottság. A tisztviselőknek, a szellemi foglalkozásúaknak szükségük volt a közigazgatás nyelvének tökéletes ismeretére. Ahhoz, hogy sikert érjenek el, szükséges volt a jó iskolavégzettség, a törvények ismerete és a politikai jártasság. Ezt megtalálták a városi életben. A városok lakossága kivéve a szász városokat, mind teljesen magyar volt. A parasztság és a pásztornép, ha hiányolta is mindezt, ez nem jelentett hátrányt a mindennapi életükben.

Török Sándor ismertetése után megpróbálom meghatározni Kelet-Magyarország néprajzi határait, azokon a területeken, ahol a kisebbségek élnek. **Nem elégséges csak megállapítani az ő egynemű nyelvterületük határát, meg kell vizsgálni a szóbanforgó terület népének a számarányait is; másszóval meghatározni, hogy a vegyes területeken melyik nép van többségben.**

Erdélyben és a hét vármegyében, amely a Partiumot képezi, három történelmi nép létezik. A magyar volt az első. Második a székely és harmadik a szász nép. E sorrendet tükrözi számarányuk is. (Török, 273)

A magyarok száma 1910-ben

	magyar
I. A kelet-magyarországi területeken: (Partium és Bánát)	747 252
II. A Székelyföldön:	502 030
III. Erdély többi részén:	<u>416 187</u>
Rumániához került összesen:	1 665 469

Ebből:

	magyar	rumán
I.a. A Partium magyar többségű és a Bánát német és magyar többségű területén:	648 125	
I.b. A Partium és a Bánát rumán többségű területén:		99 127
II.a. A Székelyföld magyar többségű területén:	498 326	
II.b. A Székelyföld peremének néhány nem magyar többségű községében		3 704
III.a. Az erdélyi nem székely megyéknek a Székelyföldhöz közvetlenül csatlakozó magyar nyelvterületein:	42 193	
III.b. Az erdélyi nem székely megyéknek a Partium és a Székelyföld között elterülő magyar jellegű nyelvterületén:	230 033	
		szász és rumán
III.c. Erdély rumán és szász többségű területén:		<u>143 961</u>
magyar többségű területén összesen:	1 418 677	
rumán többségű területén összesen:		246 792

A következőkben bemutatom a Partium-i városok nemzeti megosztásának táblázatát, az 1910-es népszámlálás szerint.

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Szatmárnémeti	32 563	594	820	174
Nagybánya	9 992	175	2 677	33
Felsőbánya	4 149	19	230	24
Máramarossziget	17 389	1 181	1 764	498
Nagykároly	15 636	63	198	27
Szilágysomlyó	6 030	20	759	76
Zilah	7 389	18	449	29
Nagyvárad	56 527	1 098	2 870	539
Összesen : 164 010	149 675	3 168	9 767	1 400
	91.3%	1.9%	5.9%	0.9%

A városi lakosság létszámához most adjuk hozzá a járasszékhelyeket, az egykori mezővárosokat, azzal a céllal, hogy a vidéki értelmiséget a járási közigazgatásban, közoktatásban foglalkozókat egyesíthessük, bele számolva a nagyszámú földművességet, akkor ez a helyzet alakul ki.

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Halmi	3 371	51	19	14
Túrterebes	3 774	5	10	3
Szinérváralja	1 942	2	118	0
Avasújváros	2 542	57	2 451	6
Erdőd	3 434	35	133	0
Tasnád	4 763	26	236	5
Szilágycseh	3 221	6	202	17
Zsibó	2 481	20	532	14
Kraszna	3 790	4	90	0
Érmihályfalva	6 231	5	13	6
Székelyhíd	5 235	19	15	10
Bihardiószeg	6 206	2	59	2
Margitta	5 329	30	264	53
Szalárd	2 349	3	45	7
Bihar	3 021	3	1	2
Élesd	2 175	36	112	14
Összesen:	59 864	304	4 300	153
A városok lakosságával együtt:	209 539	3 472	14 067	1 553
	91.7%	1.5%	6.1%	0.7%

Mivel a Partium lakosságának a százalékos kimutatása 91.7%-os magyar többséget mutat, ezért semmi kétség nem lehet ennek jogos hovatartozásáról!

A Partium következő nyelvterülete Nagyszalonta és Tenke vidéke. Itt az összlakosság száma 49 534, ebből 41 736 magyar, vagyis 84.2%, míg a rumánok száma 7026, ami 14.2%.

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Nagyszalonta	15 206	41	650	46
Tenke	<u>3 388</u>	<u>6</u>	<u>448</u>	<u>15</u>
Összesen	18 594	47	1 098	61
	94.0%	0.2%	5.5%	0.3%

„Az Alföld magyar nyelv területének román uralom alá került harmadik nyúlványa Arad környéke. A Budapest-Békéscsaba-Arad vasútvonal és az Orosháza-Magyarpécska-Arad vasútvonal e magyar vidék két jellegzetessége a térképen, bár a nyelvhatár mindkét vonalat átlépi, sőt Marostól délre a Bánátban Majláthfalváig terjed. Az Alföldnek a törököktől egykor elpusztított részén járunk itt, tehát olyan földön, ahol az egymástól viszonylag távol fölépített nagylélekszámú községek között tanyákban és majorokban él a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság nem lebecsülendő hányada. A közigazgatás a tanyacsoportokat, mint külterületeket a szomszédos községekkel egyesítette. Miután Arad környékén és a Bánátban gyakran előfordul az, hogy község nagyságú X nemzetiségű majort Y nemzetiségű faluhoz csatoltak, mi a külterületeket is külön vizsgálat tárgyává tettük, és ahol a nyelvhatár a „belterület” és a „külterület” között halad, ott az illető majort „elcsatoltuk” községétől. Így jártunk el Kürtös esetében is, ahol a vasút és a magyar határ közötti erősen magyar többségű tanyavilágot a vasúttól keletre települt román lakosságú falutól elválasztottuk.”

„Arad és Csanád megye a Bánát tőszomszédságában olyan táj, melynek etnikumát az őslakos, de a török századok alatt megfogyatkozott magyarok mellett részben természetes úton bevándorolt magyarok és románok, részben betelepített németek és szlovákok alkotják. A XVIII. században ideszállásolt, de később Oroszországba vándorolt, menekült szerbekből is maradtak rajta töredékek. A bevándorlások és telepítések a tárgyalt magyar nyelvterület lakosságának összetételében is érezhetőek, bár a magyar többség erősebb itt, (69.3%) s a románok aránya lényegesen kisebb, (18.8%) mint a Partium nagy, északkeleti területén. Arad város polgári lakosságából magyar 45 161, (74.1%); német 4025, (6.6%); román, 9.466, (15.5%); egyéb 2.317, (3.8%). A romániai Bánát északnyugati csücske a magyar nyelvterület két községét foglalja magában: Porgányt és Pusztakeresztúrt, összesen 90.0% magyar lakossal.”¹⁸⁷ (A falu kisebbségeinek megosztása a Partiumban, magyar nyelvterületen, megtalálható a „B” függelékben.)

B. AZ ERDÉLYI MAGYAR NYELVTERÜLETEK.

Erdély magyar nyelvterületeit elhelyezkedésük szerint, három csoportba kell osztanunk.

1. Belső-Erdély magyar többségű terület.
2. Színmagyar terület Székelyföld és az északon és délen hozzácsatlakozó magyar többségű Kelet-Erdély.
3. Magyar nyelvszigetek és szórványok a rumán és szász nyelvterületen. Itt megjegyzendő, hogy a „lakatlannak” jegyzett területek már több, mint ezer éven át magyar szuverén területek voltak.

1. Belső Erdély. (lásd 3 számú térkép.)

¹⁸⁷ Török Sándor: 278.

„A középkori Erdély közigazgatásilag 7 magyar vármegyére, a Székelyföldre és a Szászföldre, valamint 3 vegyes lakosságú kisebb területre tagozódott. A vármegyékből a 3 északi: Belső-Szolnok, Doboka és Kolozs a 9. századi Kende vezér törzse területén alakult ki. A 3 déli: Fehér, Hunyad és (részben) Küküllő a Gyula tartományából fejlődött. A középsőnek, Tordának területén volt hajdan a törzsválasztó gyepű. Történelmi és földrajzi okok következménye az, hogy az idők viharait a magyarság a Kende volt földjén és a törzsválasztó gyepűn sokkal jobban vészelte át, mint a Gyula-tartományban.

„A négy északi megye – négy nyugat-keleti irányú csík – központjai a hegyekkel koszorúzott medencében, nagyjából egy észak-déli irányú vonalon fejlődtek ki. (Főleg a sóbányák elhelyezkedése folytán.) Szolnokban Dés, a volt Dobokában újabban Szamosújvár, Kolozsban Kolozsvár és Tordában Torda város a gócpont. E négy város egymással szomszédos körzetében a falvak népének többsége is magyar. Kolozsvártól a Nagyvárad felé, a Magyarország felé vezető út mentén helyezkedik el az etnográfiai értelemben vett Kalotaszeg, Gyula és Bánffyhunad városkakkal a Királyhágóig. (A Kalotaszegi meghatározását lásd Kós Károly Kalotaszeg c. munkájában. Kolozsvár, 1932.) A kalotaszegi magyar nyelvterület képez hidat a tiszántúli magyar nyelvterület felé. E terület déli természetes határa Gyalui havasok gerincén halad, melyeknek oldalában egy román településsor húzódik. (Lásd csatolt vázlatunkat)

“A Gyula volt tartományának északkeleti szögletében, az Alsó-Fehér megyei Nagyenyed (megyeszékhely) és Marosújvár (sóbánya) környéke képezi a Belső-erdélyi magyar nyelvterület részét, mely a Tordához csatolt székely Aranyosszék és Kis-Küküllő megye északi magyar fele közé ékelődik. Tordától és Nagyenyedtől aztán kelet felé folytatódik a magyar községek sora, melyeknek Felvinc, Marosludas, Radnót és Dicsőszentmárton város (megyeszékhely) a központjuk. Ezután a terület keleten a Székelyföldre torkollik.”

A Belső-erdélyi terület városainak polgári lakosságából több, mint háromnegyed rész magyar volt. (Lásd táblázatunkat.) (Török. 293 old)

Belső Erdély terület városainak lakossága:

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Bánffyhunad	4 699	28	451	16
Kolozsvár	49 634	1 457	6 581	809
Kolozs	2 271	3	1 808	56
Szamosújvár	4 513	170	1 832	155
Dés	7 898	438	2 770	104
Torda	9 674	100	3 389	292
Nagyenyed	6 449	162	1 838	59
Dicsőszentmárton	<u>3 210</u>	<u>118</u>	<u>957</u>	<u>132</u>
Összesen	88 348	2 476	19 726	1 623
	78.8%	2.2%	17.6%	1.4%

Itt ugyanazt az eljárási módot fogjuk alkalmazni, mint amit használtunk Kelet-Magyarországgal kapcsolatban. Összeadjuk a járásszékhelyek valamint az egykori mezővárosok és falvak lakosainak számát.

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Gyalu	1 144	5	1 773	50
Szék	3 163	16	494	44
Bethlen	1 791	60	1 205	9
Kékes	509	5	567	1
Torockó	1 343	2	136	31
Felvinc	1 775	8	196	109
Marosludas	3 116	61	1 385	70
Marosújvár	2 862	78	1 845	191
Radnót	1 498	8	595	8
Összesen	17 201	243	8 196	513
Városokkal együtt	105 549	2719	27 922	2 136
	76.3%	2.0%	20.2%	1.5%

A magyarok számaránya az összlakosság háromnegyed részét így is meghaladja. (Lásd: a magyar nyelvterület belső erdélyi lakosságának megosztását a függelék C táblázatán.)

2. Székelyföld (Erdély)

Székelyföld ma összefoglaló neve a történelmi Székelyföldnek, valamint a rumán nyelvterület és betelepített szászok területe között fekvő magyar nyelvű területeknek.

A városi lakosság a Székelyföldön hat székely városban élt, amelyek közül kettő részben német és magyar volt. (Brassó és Szászrégen) Az oláh kisebbséget alacsony számánál fogva csak ebben a két városban érdemes említeni. Ez jól látható a táblázatban is. (Török 304)

Város	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Marosvásárhely	22 011	467	924	326
Szászrégen	2 947	2 994	1 311	58
Székelyudvarhely	9 622	194	86	26
Gyergyószentmiklós	8 549	115	155	86
Csíksereda	3 431	45	21	20
Kézdivásárhely	5 810	37	23	22
Sepsiszentgyörgy	8 273	151	93	37
Brassó	16 631	10 523	11 295	550
Összesen	77 274	14 526	13 908	1 125
	72.4%	13.6%	13.0%	1.0%

Ha a járási székhely lakosságát hozzáadjuk a városok lakóinak számához, 1910-as adatok szerint, akkor látjuk, hogy a magyarok arányszáma számottevően megemelkedik.

Székhely	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Erdőszentgyörgy	2 719	20	351	21
Nyárádszereda	1 510	5	8	1
Parajd	2 858	17	8	5
Székelykeresztúr	3 766	71	25	24
Lövete	3 389	30	13	2
Gyergyótölgyes	2 572	237	1 032	37
Szépviz	2 974	8	92	4
Tusnád	2 281	2	0	2
Kovászna	4 154	48	1 105	144
Barót	2 501	22	2	6
Összesen	28 184	460	2 636	246
Városokkal együtt	105 548	14 986	16 544	1 371
	76.3%	10.8%	11.9%	1.0%

E kimutatásból látható, hogy a magyar értelmiségi dolgozók és a magyarság nagy többségben volt, még Brassó és Szászrégen városaiban is, ahol a rumánok száma ekkor már eléggé megnövekedett. Milyen indokok alapján igazolták e városok átadásának jogosságát?

Ha megvizsgáljuk a statisztikai kimutatást, ez világosan mutatja, hogy az oláhok települései a városi települések köré, a hegyes vidékek benépesítésével lassan megemelte a falvak oláh lakosainak számát, de az elsődleges magyar városi lakosság arányszámát nem tudta megváltoztatni, mert az zömében magyar maradt. A korai századokban, a városok és nagyfalvak kialakulásának idején, az ilyen csoportos települési rendszer mindig a fejlettséget, a települési elsőbbséget jelentette, az elmaradottabb hegyi településsel szemben. Hogy ez a külterületű oláh benépesedés megtörténhetett, csakis a magyar nép barátságának eredménye. Ha az oláhok a rómaiak leszármazottai lennének, mint ahogy ezt hirdetik, akkor minden bizonnyal városokba települtek volna, mert hisz a római városi nép volt, nem pedig hegyi lakó, pásztor.

A Székelyföld kerületek szerinti népi megosztásának táblázatát megtaláljuk a függelék D alatt.

Rumániai magyar nyelvterületek. (Török 320-321)

I. PARTIUM

A.

Megye	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Ugocsa	13 190	810	9 694	863
Máramaros	23 373	5 226	8 597	6 644
Szatmár	153 492	5 787	64 420	1 026
Szolnok-Doboka	1 416	20	431	5
Szilágy	84 082	439	65 648	3 266
Bihar	169 673	2 862	86 119	9 012
Összesen	445 226	15 134	234 909	19 816
	62.2%	2.1%	32.8%	2.9%

Megye	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
B. Nagyszalonta ter.				
Bihar	27 341	103	4 380	245
Arad	<u>14 395</u>	<u>279</u>	<u>2 646</u>	<u>145</u>
Összesen	41 736	382	7 026	390
	84.2%	0.8%	14.2%	0.8%

C. Aradi ter.				
Arad	66 768	6 439	18 769	3 484
Csanád	3 636	30	705	376
Temes	<u>2 847</u>	<u>2 015</u>	<u>383</u>	<u>342</u>
Összesen	73 251	8 484	19 857	4 202
	69.3%	8.0%	18.8%	3.9%

D. Bánáti ter.				
Torontál	1 631	68	59	54
Összesen	90.0%	3.8%	3.3%	2.9%

II. KÖZÉP-ERDÉLY

Kolozs megye	99 903	2 095	93 985	2 758
Szolnok-Doboka	40 268	1 533	45 317	1 449
Beszterce-Naszód	274	127	29	0
Torda-Aranyos	41 198	474	43 247	2 376
Alsófehér	19 608	298	21 125	1 086
Kisküküllő	<u>28 782</u>	<u>644</u>	<u>28 501</u>	<u>2 625</u>
Összesen	230 033	5 171	232 204	10 294
	48.2%	1.1%	48.6%	2.1%

III. SZÉKELYFÖLD

Kolozs megye	1 421	1 935	653	135
Maros-Torda	132 763	8 233	58 285	4 583
Udvarhely	118 138	332	464	165
Nagyküküllő	6 474	47	2 173	238
Brassó	34 298	19 321	27 856	1 076
Háromszék	122 533	576	10 377	938
Csík	<u>124 892</u>	<u>966</u>	<u>6 335</u>	<u>717</u>
Összesen	540 519	31 410	106 143	7 852
	78.8%	4.6%	15.5%	1.1%

ÖSSZESÍTÉSEK

I. A.-D.

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Kelet-Magyarország	561 844	24 068	261 851	25 462
Össz. 873 225	64.4%	2.8%	29.9%	2.9%

II. - III.

Erdélyből	770 552	36 581	338 347	18 146
Össz. 1 163 626	66.2%	3.1%	29.1%	1.6%

I- III. Rumániai magyar nyelvterületek összesen

	1 332 396	60 659	600 189	43 608
	65.4%	3.0%	29.5%	2.1%

Ezután bemutatom a népi megosztást kerületenként azon a területen, melyet a Trianoni Békeparancs idejében Rumániának adományoztak, s ahol a magyar nép volt többségben.

Magyar nyelvterületek lakossága a mai Rumániában:**I. A volt Kelet-Magyarországon:****A. Szatmár-Nagyvárad területén:**

Összesen	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
716 085	445 226	15 134	234 909	19 816
	62.2%	2.1%	32.8%	2.9%

B. Nagyszalontai területen:

Összesen 49 534	41 736	382	7 026	390
	84.2%	0.8%	14.2%	0.8%

C. Aradi területen:

Összesen 105 794	73 251	8 484	19 857	4 202
	69.3%	8.0%	18.8%	3.9%

D. Bánáti 2 községben:

Összesen 1 812	1 631	68	59	54
	90.0%	3.8%	3.3%	2.9%

I. Kelet-Magyarországon összesen:

Összesen 873 225	561 844	24 068	261 851	25 462
	64.4%	2.8%	29.9%	2.9%

II. A történelmi Erdélyben:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
A. Belső-Erdélyben	230 033	5 171	232 204	10 294
Összesen: 477 702	48.2%	1.1%	48.6%	2.1%
B. Székelyföldön	540 519	31 410	106 143	7 852
Összesen: 685 924	78.8%	4.6%	15.5%	1.1%
Erdélyben össz.	770 552	36 581	338 347	18 146
Össz.: 1 163 626	66.2%	3.1%	29.1%	1.6%
I.+II. Magyar nyelvter.	1 332 396	60 659	600 198	43 608
Össz: 2 036 863	65.4%	3.0%	29.5%	2.1%

(Az 1910-es népszámlálás adatai megtalálhatók Magyar Zentral Kommission: Neue Folge Österreichische Statistik, Vienna, 1912) (A színes néprajzi térkép a könyv utolsó oldalán látható)

Az 1910-es statisztikai kimutatás szerint a kelet-magyarországi városok és megyék lakossága legtöbb esetben többségében magyar volt. Azon a helyeken, ahol nem voltak többségben, közel álltak az 50%-os arányhoz. A Kárpát-medencében a magyarság 1000 éven át többségben élt. A Kárpát-medence egy egységes terület, Kelet-Magyarország pedig ennek tartozéka. A kisebbségi beszivárgás Magyarországra lassú folyamat volt. Szaporodhattak a kisebbségek a magyar türelmesség és baráti együttélés folytán. Ugyanakkor a magyar lakosság pusztult a kegyetlen, hosszantartó háborúk, tatár, török és a Habsburg megszállás következtében. A falvak és városok lakosságának számadatai bizonyítják, hogy a magyarok 1910-ben már ugyan nem voltak nagy többségben, de még mindig többségben voltak. Milyen alapon adták e magyar falvakat és városokat a rumánoknak?

14. FEJEZET

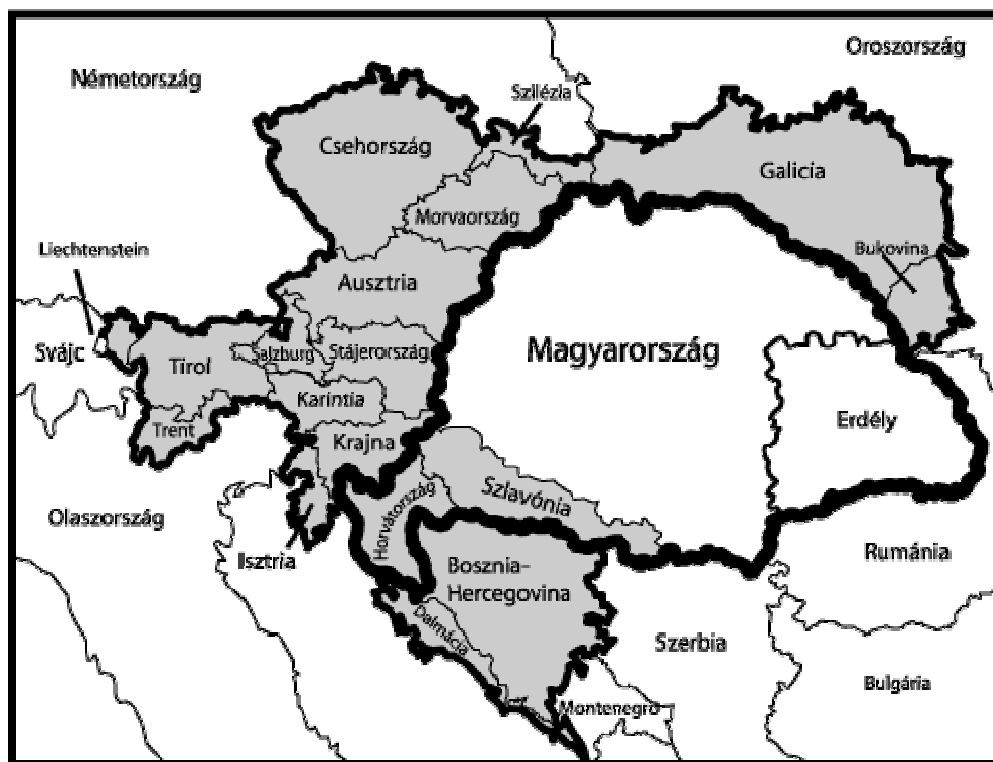
TERV MAGYARORSZÁG ELPUSZTÍTÁSÁRA

A X. században a Kárpátok hegyvonulata alkotta Európa keleti határát, de Lengyelország létrejöttével e határ még keletebbre tolódott, és a XVI. században a Kárpát-medence Közép-Európává alakult. A Kárpát-medence kulturális határ lett, az itt érintkező nyugat-, kelet- és dél-európai kultúrák között. A kultúra elbírálásánál az egyik követelmény a műveltség, az írni-olvasni tudás aránya. A Kárpát-medencétől délre és keletre a kultúrszínvonal figyelemre méltóan alacsonyabb. A Száva folyótól északra, az analfabetizmus (írastudatlanság) 10%, innen délre már 50% felett van. (Kostya, 78) A Kárpát-medencében egyenlő arányú Nyugat-Európával. Itt a három nagy európai nyelvcsalád találkozik, a német, szláv és a latin nyelvcsalád. Mindennek dacára, mint ahogy Kostya is említi, egyik sem tudott uralkodóvá válni, csak a magyar a X. századtól fogva. Ha elfogadjuk, – és el is fogadhatjuk – a régészet és az embertankutatás eredményeit, és betekintünk a korabeli krónikákba, akkor meggyőződhetünk arról, hogy magyar fajú népek éltek a Kárpát-medencében már évszázadokkal előbb, különböző nevek alatt. Úgy, mint szarmata, hun, jász, székely, besenyő, pannon, avar, stb. Sok különböző fajú nép keveredett itt össze, elfogadva egymás kultúráját. Észak-Európában a protestáns vallás van többségben; Délnyugat-Európában a római-katolikus; keleten a görög-katolikus, délen az iszlám vagy mohamedán vallás. Ez utóbbi északi határa a Száva folyó. Északra innen a katolikus a domináns vallás, behatolva egészen Lengyelországba. (Kostya, 80)

A 13. térképet azért mutatom be, hogy lássuk milyen szoros gyűrűbe fogta magyar népünket a lengyel, cseh, morva, osztrák, német és délszláv népek özőne. A magyar területet nyugatról lezárja Németország, északkeletről és délről a szlávok. Hazánk akadályozza meg a szlávok egyesülését, egy egységes hatalmas birodalomná válásban. Ez az ok, amiért gyűlölnek, és megsemmisítésünket óhajtják.

A pánszlávizmust a sovinszta cseh és tót propagandisták hirdetik, akik elszörtan élnek a Kárpát-medencében és a Duna völgyében. A pánszláv mozgalom nemcsak magyar gond, de veszélyezteteti egész Európa biztonságát. Minden nem szláv népnek és nemzetnek figyelemmel kell lennie az imperialista orosz veszélyre. Az orosz veszély szemléltetően megmutatkozott a szovjet imperialista térhódításban, amikor uralma alá vette Közép-Európa népeit. Az 1956-os magyar szabadságharc ha nem lángolt volna fel, akkor valószínű, hogy még mindig rabszolgasorsban tartana sok millió népet. Az oroszok által szított pánszlávizmus nem halt ki azzal, hogy a Szovjetunió felbomlott, és nem fog eltűnni, különösképpen nem, ha ilyen rosszul tájékoztatott támogatói vannak, mint pl. az USA, akiket csak a pillanatnyi gazdasági előnyök érdekelnek.

Az északi és a déli szlávokat egy közös filozófia: a pánszlávizmus köti össze. A nyugat-európaiaknak az a szerencsésük, hogy létezik egy kétoldali gyűlölet a tótok és a csehek között – ennek ellenére a Szövetséges Hatalmak együvé láncolták őket, amikor Trianonban megalakították Csehszlovákiát. Csehszlovákia szétesése után, 1992-ben nyilvánvalóvá vált, hogy a nagyhatalmak tévedtek, amikor a beharangozott testvériséget ténynek fogadták el. Oroszország ugyancsak régi ellensége Lengyelországnak, a horvátok lenéznek a bárdolatlan rácokat. 1992-ig a csehek uralták a tótokat, a rácok a kultúraltabb horvátokat, az oroszok pedig megpróbálták uralni az összes szláv népet.

Magyarország a szláv és német gyűrűben
12.sz. térkép

Marx Károly: „A pánszlávizmus nem csupán a szláv népek függetlenségi törekvése, hanem egy ezeréves történelem lerombolása is. Ennek a célnak érdekében Törökországot és Németország felét le kell törölni Európa térképéről. Amikor ezt a pánszlávizmus elérte, hozzáfog majd Európa leigázásához. Európa számára csak két választás van: elfogadni a pánszlávizmust vagy meghódítani Oroszországot és kiirtani az oroszországi pánszláv központot.”¹⁸⁸

A pánszlávizmus legelkötelezettebb hirdetői a csehek voltak. A csehek rászédtek a tótokat, és állandóan ellenünk uszították. Ez a cseh propaganda csoport megalakult már a XVIII. században, behálózva az egész Duna völgyét. A cseh ügynökök különböző módszerrel dolgoztak, de a magyarok elleni gyűlölet gerjesztésében egységesek voltak.

Fel kell hívnunk a világ figyelmét az általuk terjesztett sok és nagymérvű hamisításra, melyeket az egyetemi és közösségi könyvtárakban és lexikonokban helyeztek el. A döntés, amit Trianonban hoztak létre, a csehek és tótok által elhelyezett hamis ismeretek alapján történt. A cseheknek hihetetlenül nagy befolyásuk volt a trianoni fejleményekben. Itt hivatalos jelentésekre, titkos egyezményekre, tanulmányokra és levelezésekre kell támaszkodnunk, hogy értékelni tudjuk, milyen munkát végeztek a befolyásolásban. Masaryk Tamás, cseh köztársasági elnök szerint: „Benes nélkül nem lenne republikánk.” (Kostya, 85) Kostya összekapcsolja mind a kettőt, mondva: „Masaryk és Benes nélkül Csehszlovákia talán sohasem került volna Európa térképére.” A szlovák nép soha sem akart szövetségre lépni a csehekkel, egynéhány pánszlávista ügynök kivételével, akik a Nagy Szláv Birodalom megalakításának büvkörében éltek, oroszországi sugallat nyomán. Közöttük találhatók olyanok is, akik független Szlovákiáról álmodoztak, melyet Hitler jóvoltából meg is kaptak 1939-ben, s amely öt évig fennmaradt. Többen autonómiát óhajtottak a császárságon belül, vagy pedig egy magyar-szlovák konföderációt. Csehszlovákia megalakítása a Nyugati Hatalmak tudatlanságának következménye. Kramar Karelt, a kor legjobban elfogadott cseh politikusát az osztrákok bebörtönözték pánszláv nézetei és orosz szolidaritása miatt. Miután a császár jóvoltából kiszabadult a börtönből, Benesnek a legnagyobb ellenlábasa lett. Ő így nyilatkozott: „Benes olyan eszközöket használ a politikában, amelyeket minden erkölcsös ember a legélesebben elutasít.” (Kostya, 85)

Masaryk és Benes a Nagy hatalmak németellenes politikáját saját előnyükre használták fel. Mivel a Monarchia szövetségben volt Németországgal, így alkalom adódott tovább szélesíteni Monarchia-ellenes politikájukat. Először csak a közép-európai népek egyesülését hirdették, cseh vezetéssel. Így próbálták Közép-Európa politikai helyzetét megváltoztatni. E szövetségnek ők lettek volna vezetői, mivel magukat tartották a legkultúraltabbnak e körzetben. Céljuk volt Magyarország elpusztítása, és egy cseh-szlovák-horvát-szerb konföderáció létrehozása, melyhez még Rumánia is társult volna. Így elég erősnek érezték magukat ahhoz, hogy Németországgal szembenézzenek. A csehek azt híresztelték, hogy Magyarország feldarabolása Közép-Európa biztonságát, békéjét jelentené. (1999-ben ennek ellenkezőjét láthatjuk – lásd Milosevics.)

A Felvidék miatt a magyar és cseh viszony ellenségesé vált, mivel Masaryk szándéka Felvidék elcsatolása volt. Államunk védte sértetlenségét, Bécs hajlandó volt elfogadni az osztrák-cseh egyesítést, melyet kormányunk ellenzett.

Benes kiadta magyarellenes politikai írását: Détruisez l'Autriche-Hongrie. (Megsemmisíteni Ausztria-Magyarországot). Ezt Európa-szerte terjesztette a magyarellenes propaganda csoport.

¹⁸⁸ Kostya Sándor: 82. Marx Károly politikai munkái. 6 kötet. Budapest, 1960, 196.

„A germán, osztrák és magyar brutalitás egyazon gyökérből fakad . . . A magyarok a németek leghűségesebb és leghagyományosabb szövetségesei . . . A magyarok a németek szellemi rokonai. . . A magyarok a közép-európai elnyomók bandájának oszlopos tagjai . . . A magyarok akadályozzák meg a szerbek és horvátok egyesülését. . . kifosztották Boszniát és Hercegovinát . . . A magyarok sajátjuknak tekintik az Égei-tengerhez vezető kijáratot az úgynevezett Szaloniki-utat. . . .”¹⁸⁹ Masaryk kijelentette, hogy Magyarország volt az első világháború okozója.¹⁹⁰ Nagy hiba volt magyar részről, hogy ez időben nem történt meg ennek hivatalos visszautasítása. Vétkes mulasztás volt részünkről az is, hogy amíg Benes egy bérelt szobában szerkesztette röpiratait, a magyar újságírók, írók, egyetemi hallgatók Párizsban mulatoztak. Egyik sem vette komolyan a tornyosuló veszélyt, amely Benes írásai után egyre jobban szárnyra kapott. Végül, amikor Trianonban a magyar küldöttség megpróbálta a vád visszautasítását, már túl késő volt. Masaryk és Benes nagyon jól ismerték a Habsburg zsarnokságot, amely ellen az 1848-as magyar szabadságharc küzdött, de ezt meg sem említették. Ugyanúgy elhallgatták, hogy a Habsburg zsarnokság ideje alatt, épp a csehek voltak az osztrákok leghűségesebb kiszolgálói. Ők terjesztették Palacky Frantisek cseh történész elméletét is, mely szerint mi vagyunk az okozói annak, hogy az északi és déli szlávok nem egyesülhetnek. Elkötelezett hirdetői voltak egy Magyarország területét átszelő sáv létrehozásának, mely összekötötte volna a cseheket Jugoszláviával. Hirdették: ennek megvalósításával megakadályozhatnák a „Drang nach Osten” (germán keleti irányú terjeszkedés) megvalósítását. Szükséges ez egy tartós béke kialakítására, hirdették. Közép-Európa sorsát nélkülünk – akik e terület szívében élünk – akarták elrendezni.

Benes kétkulacos politikája által óhajtotta megnyerni Nyugat támogatását célja elérésére. Amikor nehézségekbe ütközött Csehszlovákia megalakítása terén, akkor átváltott éljenezni a demokráciát, emberiséget és a világbékét. Ez időben nem dicsekedett a Cseh Köztársaság nagyszerűségével, hanem szívesebben beszélt egy kis, bátor hős népről, amely évszázadokon át harcolt a német Góliát ellen. E propagandát a *Times* napilap folytatólagosan közölte. Kostya megjegyzi, hogy ez a „hős kis nép” önként elfogadta a német kultúrát, civilizációt és még a német nyelvet is. A múlt században csak a vidék népe beszélte a cseh nyelvet. A városok nyelve a német volt. A prágai egyetem 1348-ban alakult, de csak 1882-ben lett kétnyelvű. Ez évben Masarykot meghívták az egyetemre előadni, de ő habozott elfogadni a meghívást, mert ekkor még nem beszélte folyékonyan a cseh nyelvet. (Kostya, 87-88)

Benes jegyzéke szerint: „A cseh nemzet a demokrácia és a humanizmus hőse.” Kostya gúnyosan megjegyzi, hogy mi magyarok tudjuk a legjobban, hogy „milyen ’bátor’, és hatvanöt év óta érezzük ’demokrata humanizmusát.’” (88) „A cseheket az Isten arra teremtette, hogy a demokrácia pillérei és a barbár germán, magyar, avar, mongol és tatár törzsek közt a béke őrei legyenek,” mondja Benes. (Kostya, 88) A cseh népet, hogy betölthesse a hivatását, előbb „fel kell szabadítani az Osztrák-Magyar Monarchia zsarnoksága alól.” Segítséget kért Magyarország szétrombolásához. Tehát: „Détruisez l’Autriche-Hongrie! Le kell rombolni Ausztria-Magyarországot. Egyesíteni kell a cseheket a szlovákokkal és a jugoszlávokkal! Gondoljatok végül Európa érdekére, a Ti érdeketekre!”¹⁹¹

A hatvannégy éves Masaryk és a harminc éves Benes az első világháború idejének kezdetén találkozott. Masaryk szerkesztője volt a *Cas (Idő)* lapnak. Benes pedig a *Právo Lidu (A nép joga)* és *Volna Myslenka (Szabadgondolat)* lapok részére írt. Masaryk racionalista, Benes radikális. Mindketten a nyugati demokrácia elkötelezett hívei voltak, és gyűlöltek az

¹⁸⁹ Kostya, 86. Benes Edvárd: Détruisez l’Autriche-Hongrie.

¹⁹⁰ Kostya, 86. Masaryk Tamás: Svetové Revolucia Prague, 1920.

¹⁹¹ U.o. 88. Benes Edvárd: Détruisez l’Autriche-Hongrie.

önkényuralmat. Származásuknál fogva utálták a hűbériséget és nemesi rendet. Masaryk, az egyetemi tanár figyelt fel a parasztszármazású Benesre, aki gimnáziumi tanár volt. Szoros kapcsolat fejlődött közöttük, és Masaryk bevezette őt külföldi kapcsolataiba. Felhívta Benes figyelmét Seton-Watson-ra, ki jól ismert cseh-támogató volt. Masaryk Benest szemelte ki utódjául, céljai folytatására. Benes rövidesen a cseh propaganda szervező főnöke lett. Masaryk Benest Párizsba küldte, ahol élvezhette Masaryk kapcsolatait, majd innen Londonba költözött. De fenntartották szoros kapcsolatukat egymással. Benes hamar rájött a Szövetséges Hatalmak politikai és történelmi tudatlanságára, és erre építette fel külpolitikáját. Nagyon rövid idő alatt szinte hihetetlen sikereket ért el külföldön, de sokkal nehezebb volt neki otthon népszerűvé válni. Ez időben a cseh polgárok és a nemesség még nem voltak olyan nacionalisták, mint Masaryk és Benes. Benesnek át kellett alakítania az itthoniak évszázados osztrák-elkötelezettségét. Politikai ellenfele Kramar Karel volt, aki a cári Oroszországtól várta a csehek felvirágzásának lehetőségét. Benest ekkor még nem ismerték otthon. Szegényes körülmények között élt Párizsban, és csak baráti segítséggel tudta folytatni propagandáját. (Kostya, 89)

Az egyik ilyen támogató barát volt Stefanik Milan, aki később a harmadik csehszlovák honatyává lett. Masarykék felkérték Stefanikot, hogy vállalja el a hadügyminiszteri tárcát. Olaszországba ment, megszervezni a cseh idegenlégiót a cseh és tót hadifoglyok közül. Célja egy független szlovák állam létrehozása volt, de nem tudta ezt megvalósítani, mert Pozsony környékén repülője lezuhant, és életét vesztette. Ez eseményt balesetként adták hírül, de később Hlinka Andrej atya úgy nyilatkozott, hogy gyilkosság volt, és Stefanikot valójában Benes tetette el láb alól.

Stefanik tábornok tudott Masaryk és a szlovák-amerikaiak pittsburghi szerződéséről, amely kimondta a tótok függetlenségét. Benest hazatérése után ellenségei azonnal annak a pénznek elsikkasztásával vádolták meg, melyet a tót-amerikaiak gyűjtöttek össze a cél érdekében. A vád az volt, hogy szegényen hagyta el Európát, és gazdagon tért vissza. Masaryk javaslatára el kellett számolnia a bevételről. A cseh nép nem tudta, mit művel ez a két politikus a demokrácia álarca alatt. 1918-ban, az első csehszlovák állam kormányának tagjai lettek 1935-ig, Benes mint külügyminiszter. Bőséges idő, hogy megerősítse az Antant által támogatott államukat. Benes nem volt szónok, sem pártelnök. Irodaasztal mögül szervezte meg, és irányította Csehszlovákiát. Innen küldte szét propaganda hadait. Még ellenfelei is elismerték, mint a legkiválóbb külügyminisztert. Szorgalmas, tehetséges, de gátlástalan egyén volt. Sovinizmusát a paraszti származásból magával vitte a parlamenti állásába. (Kostya 91)

Masaryk 1914-ben Hollandiába ment beszervezni Nyugatot a megalakuló Csehszlovákia támogatására, melyet Seton-Watson is hirdetett a *Morning Post*, a *Times* és könyvében The Racial Problems in Hungary. Majd innen Prágába ment, ahol Benes dolgozott a magyarellenes propaganda kiszélesítésén. Együtt sikerült nekik Ausztriában, Németországban és Svájcban propagandaközpontot létesíteni. Még ez évben Rómába utazott, és innen röpcédulákat, melyekre a szlovák himnusz volt nyomtatva, küldött és szóratott szét repülőről a cseh és szlovák katonák részére, kik a Monarchia keretében állomásoztak az orosz fronton. Ennek hatására a csehek és a tótok átálltak a másik oldalra. Amikor az osztrák hadvezetés értesült erről, az osztrák rendőrség elfogta, és bebörtönözte Kramart, Sokelt és másokat. Benesnek sikerült időben elillanni, Genovába majd Párizsba ment, ahol a magyarellenes propagandaosztály főnöke lett. Masaryk a londoni propagandaosztály vezetését vette át. Masarykot a King's College a szláv tanulmányok professzorává nevezte ki. Propagandájukat kiszélesítették Washingtonra, Szt. Petersburgra és Rómára is. Benes propagandája az egekig magasztalta a csehek nagyságát, bennünket pedig barbár betörőnek nevezett.

Kezdetben e lebecsmérlő propagandának nagy akadályai voltak, mivel az angol és amerikai történészek elismeréssel írtak Kossuth harcáról, és őt magát az európai demokrácia szimbólumának tartották. A Masaryk-csoportnak ezt az erkölcsi felmagasztalást kellett lerombolnia. Azzal kezdték, hogy a magyarság nem az, ami volt Kossuth idejében, mert hűbéres támogatója lett az osztrák zsarnokságnak, elvetve a demokrácia istápolását. Kossuth említésekor elhallgatták, hogy a történelemben ő volt az első, aki autonómiát ígért a tótoknak. Nagy erőfeszítésükbe került megváltoztatni az osztrák-magyar baráti érzést a nyugati államokban. Felsősorok egynéhány megnyilatkozást ez érület bemutatására.

Palacky Frantisek, a cseh történész írta: „Ha az osztrák császár-állam már régóta nem létezne, szükséges lenne azt Európa érdekében megalkotni.” (Kostya, 93)

Bismarck Ottó herceg *Gedanken und Erinnerungen* című művében kérdést tesz fel: „Vajon mit lehetne abban a térségben állítani amelyet Tiroltól Bukovináig az osztrák állam tölt ki?” Válasza: “Új alakulatoknak ezen a tájon állandó forradalmi jellegük volna.” 1874-ben arra is rámutat, hogy: “Kelet-Európában lehetetlenség kis államokat életre hívni. Ott csak történelmi országok képzelhetők el.” 1917-ben, az amerikai kongresszus előtt, Woodrow Wilson nyilatkozta: **„Kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy az Osztrák-Magyar Monarchiát nem kívánjuk se gyengíteni, se átalakítani. Semmi közünk ahhoz, hogyan akar politikailag vagy gazdaságilag élni. Nem kívánunk és nincsen szándékunkban neki bármit is diktálni. Csupán azt kívánjuk, hogy népeinek ügyei nagy és kis vonatkozásban ezeknek a népeknek a kezében maradjanak.”**¹⁹²

Hogyan tudta Masaryk és maffia-csoportja ezt a barátságos nemzetközi véleményezést rövid időn belül ellenségessé tenni? Wilson elnök mindössze kilenc hónappal az első, még barátságos, megnyilatkozása után tudatta Ausztria császárával, I. Károlylyal, IV. Károly magyar királlyal, hogy megváltoztatta nézetét, és a kisebbségnek adandó autonómia nem elégséges. A béke ára a kisebbségek „önrendelkezési joga”, ami a Monarchia feldarabolását jelentette. (Kostya, 94-95) Kostya hat pontban magyarázza meg a csehek sikerét.

1. Masaryk őszintén beismerte, hogy nagy súlyt fektetett kapcsolataira, és nem volt nagyon válogató.

2. Használta a titkos szervezeteket, félvilági szalonok, apróságokkal lekötelezett újságírók, önértékben megbántott egyének segítségét, kapcsolatai által nagyon jól tájékozottak voltak a kulisszák mögött zajló eseményekről, befolyással bíró egyének magán dolgairól. Tudták ki milyen hatalommal bír, fontos kérdésekben. Látták ezek gyengéit is. Ismert volt előttük az olasz, román és szerb titkos szerződés, ebből adódó előnyüket jól kihasználták.

3. Masaryk Bismarck meglátását alkalmazta az emberek felmérésére, amely szerint „az ember képességei fordított arányban állnak hiúságával.” Minél önteltebb valaki, annál kevésbé tehetséges. Ismerve Wilson hiúságát, Masaryk állandóan hiúságát legyezgette, és így férközött a bizalmába.

4. Sikerének egy másik tényezője, hogy mindig a vezető egyéniségek barátságát kultiválta.

5. Masaryk rendkívül intelligens és előrelátó volt. Taktikáját jól kidolgozta: ha valami túl merész dolgot javasolt, amit az elnök megvalósíthatatlannak vélt, pár napon belül újságcikkek támogatták Masaryk javaslatát, ami Wilsonban azt a meggyőződést váltotta ki, hogy Masaryk egy messzelátó, jó politikus, akiben lehet bízni.

---

¹⁹² U.o. 94.

6. Masaryk és csoportja nagyon ügyesen használta a történelmi cselszövést, a tények elferdítését, a fél igazságok hirdetését, a jelentéktelen ügyek felnagyítását, lényeges dolgok elhallgatását. (Kostya, 95-96)

A történész kutatók kötelessége kifürkészni az erkölcsi hátterét annak, hogy ki volt Masaryk és Benes? Ez ideig ezt senki nem kutatta, csak annyit tudunk róluk, hogy mindkettőt a jakobinus nacionalizmus, az egyéni érvényesülés hajtotta, és ateisták voltak figyelmen kívül hagyva az isteni törvényeket. (Kostya, 96)

Sok politikus előtt ismert volt az a tény, hogy ha a Monarchiát megszüntetik, és létrehozzák a Masaryk által javasolt konföderációt, sok gondot, bajt fog előidézni, de senki sem merte kellő erővel hangoztatni. Wilson két pontban ellenezte Masaryk javaslatát. Az egyik az volt, hogy nézete szerint a csehek nem elég érettek egy független állam alapítására. A másik, hogy a hat és fél millió cseh nem elég erős, hogy együtt éljen, és egyensúlyban tartsa a békét a három és fél millió némettel szemben. Masaryk eloszlatta Wilson első aggályát a szibériai Cseh Légiónak „hős tetteire” való hivatkozással, melyet hihetetlenül felmagasztalt. Wilson hallva e teljesítményt „meggyőződött” arról, hogy egy nemzet, amely képes ilyen hősi cselekedetre, megérett a függetlenségre. Második kételyét pedig a „cseh és szlovák testvéri nép” meséjével üzte el. Ebben az időben ennek az eszmének nem volt még elég követője, ezért, 1918. július 30-án megegyezett Pittsburghban a szlovák-amerikaiakkal, hogy létrehozzák Csehszlovákiát. Az itt készült szerződés okmányát megmutatta Wilson elnöknek, melyben a cseh nép nevében ígéretet tett Szlovákia teljes autonómiájára. Aláírásával hitelesítette, bár erre nem volt meghatalmazása. Ez okmány láttára Wilson elismerte az ideiglenes csehszlovák állam megalakulását. 1921-ben Masaryk már így nyilatkozott a pittsburghi szerződésről: „Szlovák nemzet nincsen, ez csak a magyarok kitalálása.”¹⁹³ Ugyanerről az egyezményről 1925-ben pedig így nyilatkozott: „A szerződést egy kis szlovák csoport megnyugtatóra írtuk alá, amelyik a jó ég tudja, hogy micsoda függetlenségről álmodott Szlovákia számára.” (Kostya, 97)

Amikor a francia küldöttség, André Tardieu-val az élén, Trianonban megkérdezte, mi lesz a sorsa a számos nemzetiségnek, amely Csehszlovák uralom alá kerülne, Benes 1919. május 20-án így válaszolt: „Une sorte de Suisse” (egy fajta Svájc) lesz, ahol a nemzetiségek teljes békességben, szabad kormányzatban élnek. **1919. szeptember 10-én Benes St. Germain en Laye-ben aláírásával elismerte a kisebbségek jogainak messzemenő tiszteletben tartását.** (Kostya, 97) Az Antant hatalmak és Anglia is jól vélekedett az Osztrák-Magyar Monarchiáról. Britannia nyilatkozta, hogy egy politikai örökség lenne Benes javaslatára a Monarchiát feloszlítani, mivel az a németekkel szembeni egyensúlyt tartotta fenn. Az angolok szándékában volt különbékét kötni a Monarchia két országával, Ausztriával és Magyarországgal. 1917. decemberében, Lloyd George brit miniszterelnök, felhatalmazta a délafrikai tábornok Christian J. Smuts-ot, hogy tárgyalásokat kezdjen a Monarchia követével Albert Pully Mensdorff-al, figyelmébe ajánlta a brit javaslatot. Ha az osztrák kormány elfogadja az angolok javaslatát, akkor ők a javaslatot továbbítják az Antant hatalmak felé elfogadásra. Az angolok az angol mintájú „dominion”-t javasolták bevezetni a Monarchia területén. Kormányuk javasolta Galícia Lengyelországhoz csatolását, hogy így a lengyelek szomszéd országgá lennének a Monarchiával, amely kedvező lenne Magyarországra nézve is, az ezeréves jó viszony alapján. Jugoszlávia megalakulna Szerbia, Hercegovina és Montenegró összevonásából. Rumánia megkapná Bukovinát. Mensdorff úgy vélte, hogy Anglia még nem határozott abban a kérdésben, hogy Rumánia megkaphatja-e Erdélyt?

¹⁹³ U.o. 97. Borsody: Magyar-szlovák kiegyezés, 82.

134 Terv Magyarország elpusztítására

Benes értesülve az angol javaslat felől, mindent elkövetett, hogy meggyőzze az Antant hatalmakat, hogy Ausztria-Magyarországot ne föderalizálják. E terv szerint Masaryk és Benes tisztán látták, hogy ez véget vetne a cseh terveknek. Ekkor elkezdtek hirdetni a lengyel-orosz föderációt, de ugyanakkor kitartottak a déli szlávok függetlenségének követelése mellett.

15. FEJEZET

A CSEH LÉGIÓ

A békekonferencia előre leszögezett célja volt egy tartós béke megteremtése, ahol a közép-európai nemzetek, nemzeti kisebbségeikkel együtt, megtalálják a bajok orvoslását. Az első világháború után a jó szándékú, idealista vezéregyének abban reménykedtek, hogy a győztesek és vesztesek keresztény megbocsátásban, békében fognak élni egymással. Ezek a vezetők hittek abban, hogy a római *Vae Victis* (jaj a legyőzötnék) időszak elmúlt, és a kulturáltabb újkori ember nem alkalmazza az ilyen elavult szokásokat. A háborút veszített nemzetek bíztak Wilson elnök gyakran hangoztatott demokratikus elrendezésében, amely a népakaraton alapul. Ennek reményében a Központi Hatalmak, minden külső behatás nélkül, visszavonták haderőiket, távol Oroszország területétől. A győztesek hiszékenysége mérhetetlen volt, amikor tudatlanságukban elfogadták a hazugságok sokaságát néhány sovinizta politikai ügynöktől, és feladták az önrendelkezési jog alkalmazását. E maffiázók ígérete volt „une sorte de Suisse”. Benes az emberiségre hivatkozva követelte a Monarchiában élő szláv nép felszabadítását. Újságokon keresztül félrevezette a nyugati politikusokat és népeit, csak azért, hogy a cseheket tegye meg a más népek leigázójává. Nem Svájcot akart, hanem egy nacionalista szláv államot. Az új Csehszlovákia ugyanolyan nemzetiségű állam lett, mint elődje, mert a kisebbségek ugyanolyan számban éltek ott, csak most cseh uralom alatt. Benes és Masaryk a demokrácia leple alatt jól álcázták rejtett céljukat. Önrendelkezést követeltek a csehek és szlovákok részére, de hevesen tagadták ugyanezt a jogot nekünk magyaroknak. Egy példa, ami jól szemlélteti Benes képmutatását: a német Szudétaföldet történelmi jogon magának követelte, ugyanakkor fogalkörömmel ellenezte a történelmi jog alkalmazását a magyarokkal kapcsolatban a Felvidéken. (Kostya, 104)

Benes hirdette: ha Csehszlovákia megalakul, egy erős bástya lesz ahhoz, hogy visszatartsa a németek kelet és oroszok nyugat felé irányuló terjeszkedését. Hogyan tartotta be Csehszlovákia ezt a vállalt kötelezettségét? 1945-ben, ők voltak az elsők, akik boldogan keblükre ölelték a „szovjet testvéreket”, és ezzel utat nyitottak az oroszoknak Európa szívébe. Alkalmatlanok voltak arra, amit mi több mint egy évezreden át sikeresen folytattunk. „E felismerésből az is következik, hogy az európai nemzetek nagy családjának egyetlen olyan külső hatalom sem lehet őszi szövetségese, amelyik akár a bolsevizmussal, mint minden természetes életrendet felforgató és dezintegráló irányzattal, akár pedig annak kiszolgálójával, a pánszlávizmussal, mint a faji imperializmus egyik leggyűlölködőbb irányzatával, hajlandó az európai nemzetek kikerülésével bármiféle politikai szövetséget létesíteni. Még súlyosabban esne latba az a körülmény, ha a politikai szövetségkötésnek nemcsak gazdasági, hanem kifejezetten hadászati, illetőleg katonai vonatkozásai is lennének.”¹⁹⁴

¹⁹⁴ Berzy József: Európa felszabadítása, Passaic, NJ. 1966. 129.

Most, hogy Csehszlovákia szerepét, viselkedését tárgyaljuk, Berzy tanulmányának a kommunizmus célkitűzéséről szóló idevonatkozó részét érdemes idézni. „Elűzni a fejedelmeket, eltörölni az országok határait: megszüntetni minden speciális hazáról való fogalmat, lefegyverezni erőszakkal minden ország hadseregeit, elpusztítani minden arisztokratát, lomtárba űzni minden külön alkotmányt, simára taposni minden vallást. . . ” (Berzy, 157) A második világháború egyengette az utat a kommunizmusnak Közép-Európa leigázására. Ekkor kezdődött az erkölcs és vallás lerombolása is. Nyugaton ez időben a szabadkőműves páholyok úgy nyilatkoztak, mintha elleneznék a kommunizmus erőrekapását, de a valóságban segítették azt, mivel a látszólag egymással ellentétes rendeletek mind egy helyről jöttek. Mindkét csoport vezetői istentagadók voltak, keresztényellenesek és materialisták. Plinio Correa de Oliveira pontosan meghatározza a hivatalos kommunista politikát, amely előírta a keresztényüldözést a szovjeturalom alatt sínylő országok számára:

1. „Bizonyos hosszabb-rövidebb időn belül be kell csukni a templomokat, el kell távolítani a klérust, meg kell tiltani a hit minden megnyilatkozását és minden hitejlesztő tevékenységet.
2. Ha történetesen nem lehetne elérni azonnal ezt az eredményt, akkor színleljen az államvezetés türelmet az egyelőre teljesen meg nem tiltott vallásgyakorlással szemben, körülvéve a kémkedés és besúgás mindenféle változatával – folyamatosan nyomorítva meg a hit kultuszát.
3. Be kell csempészni kommunistákat az egyházak papi szervezetébe, hogy fondorlatosan belülről lehessen átformálni a kommunizmus szállítóeszközüvé.
4. Minden eszköz igénybevételével elő kell mozdítani az állam és a kommunista párt hatáskörének a növelését, valamint a tömegek istentagadóvá való átnevelését.”¹⁹⁵

Most, ha figyelembe vesszük, hogy a Monarchia és Magyarország felbomlását a titkos szabadkőműves páholyok, keresztényellenes agitátorok segítették elő Párizsban a trianoni döntéskor, akkor arra a következtetésre kell jutnunk, hogy Trianonban és 1945 után a döntések Európa-ellenesek voltak. Kik diktálták a Békeparancsot? Megnevezésük helyett hadd írjuk le karakterüket, amelyből megállapíthatjuk kilétüket. „. . . vallástalanok, istentagadók, szektáriánusok, pánszlávista fanatikusok, cionista fajvédők, szalon-kommunisták, marxiszocialisták, világfelforgatásra készülődő bolsevisták, s valamennyi mögött a szabadkőművesség, mint titokzatos összekapcsoló és kötelezően ható idegen rítusú bűvölet.” (Berzy, 177)

„A keresztény béke-eszmény kiszorításával, már 1918 után, a szabadkőműves befolyás vonult be a béketárgyalás üléstermeibe, de akkor már a befolyás – az amerikai és az európai páholyok „titkos” törekvéseinek összetalálkozása következtében világpolitikai tényező volt.” (Berzy, 177)

Wilson elnök hazatérve az első Párizsi béketárgyalásokról így nyilatkozott: „Ha nem jól sáfárcodtunk azokkal a hatalmas eszközökkel, amelyekkel az emberiség felruházott bennünket, mi leszünk a világtörténelem legnagyobb gonosztevői.” (Berzy, 178) Kennan La Diplomatie Americaine című könyvében így ír: „Ez a békeszerződés, mintegy az ördög kezével volt írva, és magában hordta a jövő tragédiáit.”¹⁹⁶

A csehek szoros szövetséget kötöttek ezzel a kommunista pánszlávista, Európa-ellenes szovjet állammal. 1945-ben önként átadták nekik Kárpátalját, amit Trianonban kaptak. E területtel a pánszlávisták közel jutottak Európa szívéhez. Láthatjuk a csehek nem tudták betölteni azt a szerepet, amire eredetileg vállalkoztak, és amit Európa biztonságáért el kellett volna látniuk.

¹⁹⁵ U.o. 174. Plinio Correa de Oliveira: Az egyház szabadsága a kommunista államban.

¹⁹⁶ U.o. 178. Kennan: La Diplomatie Americaine, 91.

Ezért Európa nem tudta magát kelet felől védeni. **A Kárpát-medencének egy olyan megbízható erős nemzetre van szüksége, amelyre számíthat Európa.**

A „cseh légiót” a Központi Hatalmak galíciai-cseh szőkevényekből alakították. Masaryk szervezte őket haddá Szibériában, és a cseh légió nevet adta neki. A légió „dicsőséges” tetteit be kell mutatni, mert a nyugati világ előtt ez ismeretlen, pedig a légiónak komoly szerepe volt Csehszlovákia megalakulásában. Sakharov Constantin altábornagy, a Cseh Légiók Szibériában című könyvében kimerítően ismerteti a történeteket.¹⁹⁷ Koltcsak tengernagy, az orosz mensevik hadsereg (Fehér Hadsereg) parancsnoka írja, hogy „a beláthatatlan orosz sztyeppe, a kegyetlen hideg és az elképzelhetetlen nehézségek ellenére is, megpróbáltuk megmenteni Oroszországot, háborúba mentünk az orosz bolsevik (Vörös Hadsereg) ellen.” A nemzeti Fehér Hadsereg vereséget szenvedett a cseh légió árulása következtében. Masaryk az Anabasis című könyvében ír a cseh légió „hősi” tetteiről, abban bízva, hogy a hazugság sohasem tudódik ki. A Vörös Hadseregnek sem volt érdekében hirdetni, hogy sikerüket egyedül a légió árulásának köszönhetik. A csehek amikor megszöktek, és átálltak a Szövetségesek oldalára, a cári Oroszországhoz szegődtek, de csak addig, amíg a cár győzelmi helyzetben volt, és pénzelte őket. Ahogy a Vörös Hadsereg megerősödött, elhagyták a cárt, de nyíltan még nem álltak a vörösök oldalára, mert még nem győzöttek meg az Antant nézetéről. Ilyen kétkulacsos, sem itt sem ott magatartással benyomultak messze Szibériába. A városok ellenállás nélkül átengedték magukat, abban a hitben, hogy a csehek a cárt segítik, de a vörösök erőnyerése következtében a csehek elhatározták teljes fegyverzetben a nyugat felé való visszavonulást, végigrabolva az elérhető területeket. A legnagyobb „hős” tettük volt Koltcsak tengernagy elárulása, a vörösöknek való kiadatása. Lehetetlen leírni azt, hogy milyen kegyetlenül bántak a csehek a magyar hadifoglyokkal. **Ezt, az állítólagos szibériai „hősi” tettet, méltányolták a Nagy Hatalmak, amikor létrehozták Csehszlovákiát, elszakítva a Felvidékünket.** Sakharov könyvének előszavában olvashatjuk: „. . . amikor a világ közvéleménye megejtí majd a revíziót a cseh-szlovák állam felett, ez a könyv, mint történelmi forrásmunka, döntő érveket fog szolgáltatni a történelmi igazságszolgáltatás számára.” (8) Sakharov erősen ellenezte a pánszláv törekvéseket. Tisztán látta, hogy Oroszország vesztét a pánszláv törekvések okozták, s amely joggal váltotta ki a nem szláv népek ellenszenvét, mivel az imperialista pánszlávizmusban látták a legnagyobb közeledő veszélyt.

Sakharov nem akart rabszolgaságot egy nép számára sem, a szláv népeket sem kívánta egyesíteni. Helyette a szellemi, a kulturális és anyagi fejlődést kívánta elősegíteni Oroszországon belül. Egyben kihangsúlyozta, hogy Magyarországnak minden oka megvan arra, hogy rokonszenvenzen a nacionalista Oroszországgal, amely ugyancsak pánszlávellenes.

„Mi, oroszok nem a győztes, hanem a háború utáni idők leigázott népei közé tartozunk, és szolidárisaknak érezzük magunkat mindazokkal, akik a világ előtt minden békereményt megcsúfoló szerződések ellen panaszt emelnek.” (Sakharov, 10) Sakharov írja, hogy az orosz nép még többet szenvedett, mint azok a szerencsétlen népek, akiknek alá kellett írniuk a szerződést. Még a nevünket is elvették tőlünk. Százötvenmillió népet tettek rabszolgává. A nép éhezett, bár a föld megtermett mindent. Fiaitjainkat átnevelték ateistának, az imádság használatát betiltották. Az országon belül a kémhálózat tartotta a népet elnyomás alatt, a halálfélelem fenyegetésével. A kommunista hatalmat nemzetközi bűnözőkkel tartották fenn. Sztálin volt a vezetőjük, Kalinyin, Kun Béla és mások. Sakharov rávilágít a rémületre és árulásra, ami ekkor itt végbe ment. Sakharov érzékenyen kihangsúlyozza az árulókat, akik testvérnek és barátoknak nevezték magukat, akkor, amikor elárulták őket. Ezért célul tűzte ki a népekkel megismertetni a csehek aljas viselkedését, hogy soha ne feledjék gyalázatos tetteiket. Emberek könnyen felejtnek, különösen

¹⁹⁷ Sakharov, Constantin: A cseh légiók Szibériában, 1930. (Második kiadás, Garfield NJ. 1988.)

azok, akik másokat elnyomnak, és a valóságot megváltoztatják. Az orosz száműzöttek most döbrentek arra a tényre, hogy a sors Magyarországot sújtotta a legkeményebben, sokszorosan kegyetlenebbül, mint más nemzeteket.

Megállapítása szerint egyes szláv kezektől Oroszország és Magyarország szenvedett a legtöbbet. Amikor az orosz nemzeti hadsereg (mensevikek) már majdnem kivívta a győzelmet, Versailles-ban árulás következett be. A háború kitörésének okát Németországra és Magyarországra hártották éppen azok, akik jól felkészültek erre a háborúra. A legyőzötteket lefegyverezték, és a háború költségeit megfizették velük. Biztosan tudjuk, hogy ha Oroszország és Németország szövetségesek lettek volna, a világháborúra nem került volna sor. Ez a két nagyhatalom példát adott volna Európa-szerte az együttműködésre, de Versailles-ban épp ettől félték a legjobban. Ezért importálták Oroszországba a különböző nemzetiségű kommunistákat, hogy ellenségessé tegyék e két nagyhatalmat egymással. Az örendelkezési jog álarcá alatt két részre vágták Európát, és megalakították új műállamaikat. Cseh területhez hozzácsatolták a német Szudétaföldet, a magyar Felvidéket és Kárpátalját. Trianoni és a Szt. Germain-i utód-államok önkényes megalakításával elvetették a magját egy újabb világháborúnak, amelyre az első világháború győztesei időközben már készülődtek is. Ezt a háborút jóval előbb befejezheték volna, sokkal kevesebb vérontással, ha az USA már 1915-ben beavatkozik, de így nem profitálhatott volna fegyverszállításban mindazoknak, akik a harcban szembenálltak egymással. (Sakharov, 16)

A világháború befejeződött, de nem az Antant nemzetek nyilvánvaló győzelme miatt, hanem a Központi Hatalmak belső összeomlása következtében, amelyet a békértető propaganda idézett elő. Oroszország hasonló okok miatt vesztett. Az USA későbbi háborús beavatkozása nyilvánvalóan hozzájárult a befejezéshez. Az amerikaiak akkor léptek be, amikor már biztosak voltak a kimenetelben, és jól profitálhattak a háború végeztével is. Az amerikaiak kategorizálták a nemzeteket, úgy, mint „győztes és vesztes” és nem pedig „győztes és legyőzött”. Oroszország és a Központi Hatalmak a háborús vesztesek osztályába kerültek. Sakharov mondja: „... eljön az idő, amikor Oroszország főnixhez hasonlóan romjaiból feltámad. És akkor nem Németországgal, hanem a szerződés megalkotóival fog leszámolni.” (Sakharov, 17)

Szibériában a kommunisták fölött a győzelem már majdnem megvalósult 1919-ben, amikor a csehek árulókká lettek, és ezzel halálos dőfést mértek az orosz szabadságra. Tették ezt azok a csehek, akik még ekkor is Oroszországot anyaföldnek, népét pedig testvérüknek hívták. Sakharov a fenti kijelentéseket mint Koltcsak tengernagy legközelebbi bajtársa, a hadsereg egyik parancsnoka írta le. Sakharov látta a borzasztó tetteket, melyeket a csehek követtek el Szibériában. Elárulták a szövetséget és annak vezetőjét. Összebarátkoztak a vörösökkel, és mint gyáva horda menekültek kelet felé. Útközben mindent, amihez hozzáfértek kiraboltak, a nőket megbecstelenítették, és passzióból öltek. Megszámlálhatatlan kincset gyűjtöttek össze, és vittek magukkal. Az orosz nép azt kérdezi a cseh és tót néptől, hogyan tudták e kegyetlenségeket elkövetni, és hogyan, miként fogják mindezt jóvátenni? Nemcsak hogy tudatni kell a világgal ezeket a szégyenletes tényeket és eseményeket, hanem egyenesen kötelessége ez minden jóérezsű, becsületes embernek, aki az igazságot őszintén kívánja. **Az egész világ érdeke, hogy a cseheket, tótokat tetteik miatt a világ népei elítéljék. Ha ez nem történik meg, akkor az európai nemzetek egy olyan bűnös nemzetet túrnek meg maguk között, mely becsstelenítette, ölte, rabolta, és megcsalta őt; s mi több: ráadásul még hősként ünneplik őket.** (Sakh. 19)

Nem vitatjuk, hogy a cári Oroszország a pánszlávizmus, a szláv népek egyesítése gondolatának büvökörében élt, de egy megújuló nacionalizmus elűzte volna ezt a hóbortot. Az első világháború előtti ötven éves pánszlávista mozgalom nagy hatást gyakorolt Oroszországra. A XIX. század első felében kelt szárnyra a közös szláv irodalmi nyelv létrehozásának eszméje,

először irodalmi és nyelvészeti dolgozatokban. Amikor a bolgárok és szerbek török elnyomás alatt szenvedtek, ez a kulturális mozgalom politikai megmozdulássá alakult át. Ennek következtében jött létre az orosz-török háború 1877-1878-ban, amikor ez a két nemzet függetlenné vált. Hamarosan az értelmiség is bekapcsolódott a politikai mozgalomba, amely pánszlávizmus néven lett ismert. E mozgalomban elvakult írásaikkal főtényezőkké váltak.

A pánszlávizmus terjedése okozta a Szentszövetség felbomlását, mely Németország, a Habsburgok és Oroszország között állt fenn. E nemzetek közötti elhidegülést már a Berlini Konferencián lehetett észlelni. A franciák és III. Alexander cár közötti egyezség szintén hozzájárult az elhidegüléshez, amely egyensúlyozta a németek nyugat felé tájolását. A franciák politikai cselszövésükkel a pánszlávizmust használták saját céljaik elérésére. Az itt említett két tényező teljesen elválasztotta Németországot és Oroszországot. Ugyanekkor Szent Péterváron és Európában mindenfelé mint a gomba, úgy terjedt a pánszlávizmus. Hirdetői a pánszláv filozófiát saját céljuk elérésére használták fel. Minden szláv nemzet meghajolt a nagy orosz birodalom előtt. Hűséget esküdtek, és ennek fejében rendszeres anyagi támogatást kaptak.

Még nem volt kiszámítható az első világháború végső alakulása, amikor a csehek kijelentették, hogy hűségesek az Osztrák-Magyar Monarchiához, és kitartanak a császár mellett, sőt felkérték Habsburg Károly, osztrák császárt és magyar királyt, hogy legyen Csehszlovákia királya, de már e felkérés előtt ugyanígy felajánlották Romanov orosz hercegnek a cseh koronát. 1917-ben, amikor Szent Péterváron kitört a vörös forradalom, a csehek észlelték a más légáramlatot, színt változtattak, és egyszerre köztársaság-pártolók lettek. A cseh nemzeti tanács javasolta, hogy a franciáktól kölcsönözzenek 20 millió frankot, amelyen Duhonin Nikolaus altábornagy megszervezi a cseh hadsereget. Októberben, a kommunista forradalom győzött, az orosz nemzeti hadsereg feloszlott. Masaryk Világforradalom című könyvében méltatja az eseményeket. Ez a könyv veszedelmes hatású, mert Masaryk úgy mutatja be magát, mint nagy tudással rendelkező egyént, hiteltérdemlően, bár a könyv tele van hamisítással.

1917 május és 1918 április között a cseh hadifoglyokat az Antant nemzetek felszabadították és ekkor léptek a légió kötelékébe. Meghagyták nekik, hogy minden erejükkel dolgozzanak Csehszlovákia megalapításán. A cseh vezetők azonban abban a dilemmában találták magukat, hogy amíg egyik oldalon elítélték a kommunizmust, mint jelentős veszélyt Európára nézve, – ujjal mutatva a magyarországi 1919-es eseményekre, s Nyugatot ezzel magyarellenes érzésre ösztökélve, ami egyik későbbi tényezője lett Magyarország felosztásának, – a másik oldalon azonban ugyanezek a csehek Szibériában a vörösöket támogatták. Hogy leszereljék a kommunista támogatás látszatát, kivonultak Szibériából, de előzőleg lefoglalták az összes létező szibériai vasúti kocsikat. Az Osztrák-Magyar Monarchia kormánya követelte a hadifoglyok katonaszökevényekként való lefegyverzését és koncentrációs táborokba, majd innen saját országukba történő visszaszállítását.

Hogyan terjedt a cseh hősiesség? A cseh propaganda, amely bemutatja a cseh légió hősiességét, nem más, mint kitalált mese. Azok a városok, amelyeket a csehek Szibériában elfoglaltak, „felszabadítottak,” úgy, mint Omszk, Irkutszk, Cseljabinszk, nem voltak semmilyen katonai védelem alatt. A csehek, mint felszabadítók e városokba szabadon mehettek be, s a nép által meleg fogadtatásban részesültek. Egy szemtanú szerint a csehek úgy mutatták be magukat, mint kommunizmus alóli felszabadítókat. (Sakharov, 33)

Az orosz nemzeti hadsereg feloszlása előtt az orosz intelligencia, amelyet ekkor még nem irtottak ki, ezrével küldte fiait a szolgálatba. Az egyéni hősi tett mindennapi esemény volt. Amikor az egyéni orosz hősiesség következtében egy város felszabadult, a cseh légiósok az élre húzódtak, és hőökként ünnepeltették magukat. Ezért az orosz nép elismeréssel adózott nekik

mindaddig, amíg rá nem jöttek a valóságra. A mensevik hadsereg kezdetben figyelmen kívül hagyta, hogy a csehek aratják le az általuk szerzett dicsőséget. Amikor azonban a helyzet komolyra vált, az orosz nép meggyőződhetett a csehek gyáva, kétszínű magatartásáról. Látták, hogy a csehek vagonszámra rabolják el az orosz kincseket, látták, hogyan menekültek a vörösök elől Kazán városánál, otthagya a népet a vörös bosszúnak. Sakharov írja, hogy az egész cseh légió egy nagy rablóbandára emlékeztetett; szabadjára engedve csak raboltak, és nőket becstelenítettek. Ez időben Pavlu, Girsza, Patejdel, Medek, és Blogosch voltak a vezetőjük, Masaryk Tamás vezetése alatt. Amikor az angol tábornok, Knox megérkezett, nagyon meglepődött a csehek szervezetlenségén és viselkedésén, mivel a róluk szóló korábbi ismeretei nagyon kedvezőek voltak. Knox megpróbálta rábeszélni a cseheket, hogy folytassák, ne adják fel a harcot a vörösök ellen. Igyekezete hiábavaló volt. A cseh légióban, amely 50 000 embert számlált, egyedül Schwer ezredes szégyellte magát bajtársai viselkedéséért, és megpróbálta fegyelmezni őket. Igyekezete hiábavaló volt. Szégyenében öngyilkos lett.

A csehek 20 000 vagonot vettek igénybe a lopott dolgok kiszállítására. Elméletileg minden cseh légiós majdnem egy fél vagonot használhatott lopott dolgainak szállítására. Az orosz nemzeti hadsereg szerette volna ártalmatlanná tenni a cseh légiót, de gyengék voltak ahhoz, hogy egyidőben harcoljanak mindkét ellenség ellen, annál is inkább, mivel a csehek különösképpen jól felfegyverzetek voltak.

Az ideiglenes orosz kormány, az ország védelmét Koltcsak tengernagy kezébe helyezte. Nagyon intelligens ember volt. Nagyrabecsülte a német szervezést, szorgalmat, de elsősorban orosz hazafi volt. Ez a németek iránti elismerés elegendő volt a franciák részéről, hogy németbarátnak bélyegezzék. A csehek sem szerették őt ez oknál fogva. Sakharov írja, hogy ha Koltcsak és hadserege nem esik áldozatul a cseh árulásnak, akkor Oroszország történelme másként alakul. (Sakharov, 54)

1918. november 18-án Koltcsak tengernagyot az orosz állam parancsnokává nevezték ki. A cseh légió új parancsnoka Gaida lett, aki hűséget esküdött, melyet Koltcsak elfogadott, bizalommal volt iránta, és mindenben segítette, 1919-ben pedig ezredessé léptette elő.

Amikor az első csehszlovák küldöttség megérkezett Vladivosztokba, Stefanik honvédelmi miniszter ugyancsak észlelte a légió szervezetlenségét, és ő is megpróbált rendet teremteni. Ezért feloszlatta a cseh nemzeti tanácsot, és a légiót a francia ezredes, Janin parancsnoksága alá helyezte.

A barbár bánásmód, ahogy a csehek kezelték a hadifoglyokat, felkeltette a nemzetközi Vöröskereszt figyelmét. (Ennek ismertetésére most nem akarok részletesen kitérni, de ha az olvasót érdekli, akkor részletes leírást talál Sakharov könyvében. 109)

Mindössze egy esetet említek: „Egy orosz vonatból, mely az Onon folyó vasúti hídján robogott, három zsákot dobtak le a folyóba. Amikor kihalászták a zsákokat, látták, hogy orosz asszonyok hullái voltak benne, akiket a csehek vonatjukra vettek, rajtuk erőszakot követtek el, majd meggyilkolták, és a folyóba dobták őket. Lehetetlen megállapítani azoknak a számát, akiket a csehek Szibériában hasonló sorsban részesítettek.” (Sakharov, 112) Pontosán nem tudhatom, hogy a csehek mekkora vagyont raboltak el orosz „testvéreiktől”. Csak szemléltetésképpen említhetem, hogy a leggazdagabb csehszlovák bankot, amely még mindig létezik, ebből az összelopott kincsből alapították. A legkihívóbb esetek közül említek egy párat.

Koltcsak tengernagyot a csehek elfogták, amikor megpróbálta vonaton kimenekíteni az orosz nemzeti kincset. Ennek hozzávetőleges értéke 20 millió rubel volt. A vladivosztoki kincs 28 vagonot töltött meg. Ennek az értéke 1918-ban 38 692 815 rubel. Amikor a csehek elhagyták Irkutszkot, magukhoz vették az állami pénztárban talált pénzt, s vele együtt a birodalmi nyomda bankjegyekliséit is, hogy saját maguk nyomhassanak bankjegyeket. Irkutszktól Vladivosztokig

többnyire 1000, 5000 és 200 rubeles bankjegyeket nyomtattak, ezzel tőzsde-pánikot idéztek elő. Irkutszk körzetében elrabolták Szkipetrov tábornok páncélvonatját, és ebből 8 millió rubelt, mint hadizsákmányt, magukkal vittek hazájukba. Az orosz kormány és Koltcsak tengernagy elárulása után, miután a csehek semleges területre értek Kárbinban, az orosz arany rubel értékét veszítette. A pénzváltó üzletek tele voltak csehekkel, akik az aranyat kiló súlyban cserélték át yenre és dollárra. A kínai váltó ügynököket zavarba hozta az aranyak íly nagymérvű beözönlése, eleinte azt hitték, hogy hamisításról van szó, de miután meggyőződtek annak valódiságáról, alacsony áron felvásárolták. Különösen nagy értékek a cseh parancsnokok, politikai vezetők, Masaryk és Benes altisztjeinek vagonjaiból kerültek elő.

A csehek Szibériából arannyal és tömött pénzes zsákokkal megrakva értek vissza hazájukba. A legsértőbb a cseh viselkedésben az a mód, ahogy Masaryk az *Anabasis* című könyvében felmagasztalja e rablóbandát, ezeket a hőgyalázókat, szibériai tevékenységüket jótettként állítva be.

Szemléltetésként néhány idézet az *Anabasis*-ből: „Itt ismertem meg először például egy orosz szokást, hogy a parasztok csupa vendégszeretetből felajánlották leányaikat egy éjszakára a légionáriusoknak. . . Istenments, hogy az ajánlatot ne fogadtuk volna el. Az apa bizonyára halálosan megbántódik, hiszen egy régi szokást sértettünk volna meg! A légionáriusokról az iskolakönyvek azt írják, hogy dicsőségük Makedoniai Sándoréhoz és Július Cézáréhoz hasonló.”¹⁹⁸ A Nagy Hatalmak elhitték e hazugságokat, és ez alapon szavazták meg Csehszlovákia létrehozását. Benes Masarykban jövőmondót látott. Masaryk mindig tudta, mikor és hogyan fordítson köpönyeget. 1918-ban feladták a kommunizmus támogatását, átpártoltak a franciák oldalára.¹⁹⁹

Masaryk megjegyezte: „Miután azonban informálódtam, és félig-meddig tájékozódtam, március 18-án Miljukovnak és Rodziankó-nak sürgőnyt küldtem, melyben az összeomlás feletti megelégedésemnek adtam kifejezést.”²⁰⁰

Masaryk hosszan tárgyalja az 1915-1916-os londoni évek eseményeit, de „megfelelkezik” arról a memorandumról, melyet Sir Edward Grey-nek adott át 1915-ben „Independent Bohemia” címmel, egy térkép mellékletével (Map of United States of Bohemia). Ebben a jegyzékben szószerint a következők állnak: „A cseheknek és a balkáni szlávoknak az orosz barátság a leglényegesebb. A cseh politikusok azon a véleményen vannak, hogy Konstantinápoly és a tengerszorosok is csak Oroszországgé lehetnek. Cseh országot monarchisztikus államnak tervezik, míg a köztársaság gondolatát csak nagyon kevés radikális politikus képviseli. Az uralkodó család kérdését két különböző módon lehetne megoldani, vagy a szövetségesek adnának egy herceget, vagy Szerbia és Csehország között personál uniót lehetne létesíteni. Az orosz dinasztia bármilyen alakban is igen népszerű lenne.”²⁰¹ Masaryk 1915-ben tehát orosz szolidaritást tanúsított, és monarchista volt, minden reményét az orosz „testvérbe”, az orosz dinasztiaiba helyezve. 1917-ben, a forradalom után már így nyilatkozott: „Kesztülláttam a cárizmuson, és elátkoztam azt és tehetetlenségét. . .”²⁰² Masaryk elismerte, hogy a cseh állam és hadsereg az orosz tartalékkészletből „segítette ki” magát.²⁰³

¹⁹⁸ U.o. 131. A. Kotomkin: Über die tschechoslowakischen Legionare in Sibirien, 1918-1919, 51-52.

¹⁹⁹ Sakharov, 135. Benes, Edvard: Der Aufstand der Nationen, 343-345.

²⁰⁰ U.o. 136. Masaryk, T. G. Die Weltrevolution, 133.

²⁰¹ U.o. 136. Hassinger: Die Tschechoslowakei, 330-331.

²⁰² U.o. 137. Masaryk, i.m. 314.

²⁰³ U.o. 137. Masaryk, i.m. 172.

Az Anabasis-ban Masaryk leírja a cseh „dicsőséges tetteket”, miként szabadították fel a szibériai városokat. Írja, hogy az itt közölt hírek népszerűek voltak az USA-ban: „Mint mindenütt, itt is a zsidók voltak segítségemre, és főképpen Amerikában. . . . Már 1907-ben nagy fogadtatást rendeztek tiszteletemre a new-yorki zsidók: ez alkalommal az orthodoxok és a cionisták képviselőivel számos személyes összejövetelem volt. A harctéri eseményeket közvetlen kábel útján továbbítottuk Amerikába, ahol nagyobb visszhangra találtuk, mint Európában. A légionáriusok már 1918. augusztus elején igen népszerűek voltak Amerikában, míg Európában csak később lettek azzá.” Masaryk folytatja: „Engem megdöbbenettek a szövetségesek tisztjeinek hírei, akik Oroszországból és Szibériából érkeztek, és hadseregünk fegyelmének süllyedéséről beszéltek. Ezek a hírek ugyan csak részben kerültek nyilvánosságra, mégis ártottak. Mindazonáltal, a nagy többség, a közvélemény és a kormánykörök rokonszenve továbbra is biztosítva volt számukra.”²⁰⁴

Masaryk magyarázatképpen javasolja: „Szibériai hadseregünk szellemét nem tisztán katonai tevékenysége után kell megítélnünk. Katonáink katonai munkájukon kívül gazdasági működést is folytattak. Rövid időn belül úgynevezett munkaszövetségekké alakultak. (1918. augusztus). Később kereskedelmi kamarát, majd takarékpénztárt és bankot is létesítettek. Az Uralban és másutt is ipari vállalatokat szerveztek meg. Megemlítendő igen jól berendezett tábori postájuk is. Mindenre tekintettel kell lenni, ha hadseregünk oroszországi és szibériai működéséről szó esik. Nemcsak az Anabasis hősi dicsőségéről van itt szó; nagyítani sem akarjuk ezt a dicsőséget, de igazságtalan volna csak egy pillanatnyi felbuzdulásnak tartani. Ezzel kapcsolatban meg kell említenem, hogy szibériai németeink is bekerültek hadseregünk névjegyzékébe, és belőlük munkásosztagokat alakítottunk.”²⁰⁵ Mindezeket Sakharov nagyon erélyesen visszautasítja, mondván, ez nem más, mint fantázia, mert a csehek nem hogy gyárat nem alapítottak, de elvittek magukkal minden már meglevő gyári felszerelést. A cseh bankok pedig elrabolt 90 millió rubel és a Koltcsak-féle kincses vonat (melyet a vörösöktől akart megmenteni) letétéből alakultak. A csehek megszerezték különböző nemzetek támogatását, mert elképzelhetetlen mennyiségű pénzt áldoztak Nyugat meggyőzésére. Ilyen hatásos propagandahadjárral megszerezték függetlenségüket, és kiterjesztették uralmukat más népek fölé. H. Hassinger felmérése szerint: a 6.4 millió cseh ural 6.8 millió másnemzetiségű népet, közöttük 1 747 000 magyart.²⁰⁶ A csehek megkövetelték minden osztrák és magyar szibériai hadifogolytól a csehszlovák állampolgárság elfogadását, a csehszlovák kormány beleegyezésével kínzással fogadtatták el velük.

A nemzetközi Vöröskereszt dolgozói említik, hogy sem az osztrákok, sem a magyarok nem akartak hallani az új határokat, vagy a csehszlovák állampolgárság felől, de minden héten meg kellett jelenniük a cseh légió toborzó hivatalosai előtt, ha a válaszuk nemleges volt, akkor elrendelték a kínzásokat. Ezt az eljárást sokan látták, ezért letagadni nem lehet. A csehek híressé váltak kegyetlenségeik miatt, amit elfelejteni nem lehet. (Sakharov, 142)

Sakharov feljegyzí: „Mi oroszok, kik elvesztettük hazánkat a cseh árulás következtében, régóta emigrációban élünk, rájöttünk, hogy a cseh és a szlovák népnek nincs rokoni kapcsolata, olyannyira különbözők, mint az orosz és a lengyel. A szlovákok többnyire egyszerű, igénytelen nép, hűségesek egymáshoz, ugyanakkor a huszita csehek utálják, gyakran megsértik őket mély vallásosságuk miatt. A szlovák független faj, a történelmük és nyelvük különbözik a csehekétől. Csehszlovák nép nem létezik, ez csak egy képzelgés.” (Sakharov, 143-144)

²⁰⁴ U.o. 138. Masaryk, i.m. 85. old és 249.

²⁰⁵ U.o. 139-140. Masaryk: Die Weltrevolution 294.

²⁰⁶ U.o. 142. Hassinger H. Die Tschechoslovakei

A legszomorítóbb, hogy a cseh légió körül kialakult nimbusznak sikerült befolyásolnia a Szövetséges Hatalmakat. A csehek, mint egyenrangú tárgyalófelek vehettek részt a háború utáni Békeparancs kialakításában.

A békeértekezletet az elvakult gyűlölet uralta. A csehek vágya új terület megszerzésére határtalan volt. Abban hittek, hogy a vesztesek soha sem heverik ki megcsonkításukat, sosem élednek erőre, ezért nem kell tartaniuk területvisszaköveteléstől. Elégedetlenségükben nem elégtelték meg Felvidék elcsatolását, Kárpátját is magukénak követelték.

A brest-litovski német-orosz békeszerződésen megállapodtak, hogy Oroszország sohasem léphet be a Kárpát-medencébe. Szerencsétlenségünkre huszonöt év múlva ez mégis megtörtént, mert figyelmen kívül hagyták a több, mint ezer éves magyar állam történelmi jogát. 1919-ben, a Szövetséges Hatalmak megállapodtak, hogy Kárpátalja autonómiát kapjon, s ezt az egyezményt St. Germain-ban a csehek elfogadták. A trianoni határok kijelölésénél a stratégiai és közlekedési szempontokat vették figyelembe az utód-államok szemszögéből, de hogy ezt elérhessék, meg kellett győzniük a Nagy Hatalmakat. Ennek érdekében mindennemű propagandát latba vetettek Nyugaton, olyan kiáltványokat intéztek a politikusokhoz, melyekről a nép semmit nem tudott. Hogy miért nem? Épp ez hamisságuk bizonyítéka. A németek az 1930-as években hozzájutottak e dokumentumokhoz, és kiadták francia és német nyelveken. Megrázó ferdtéseket tárnak fel ezen iratok. Benes később beismerte, hogy „egynéhány” közülük ferdtített, de a kiadót okolta mindezért. Kijelentette, hogy ezek a hibák nem befolyásolták a trianoni döntéseket. **A béketárgyalás amerikai meghatalmazottja, Archibald Céry Coolidge professzor, akinek a legnagyobb politikai és történelmi ismerete volt Közép-Európáról, jelentette mindezt 1919. január 19-én Woodrow Wilson elnöknek, javasolva Magyarország gazdasági egységének megtartását, ellenezve Erdély elszakítását. Amint tudjuk, javaslatát a konferencia nem fogadta el.²⁰⁷ Kihangsúlyozta, hogy ha az idegen megszállás kiterjedése a jövő új határait jelentené, több mint három és háromnegyed millió magyar honpolgár idegen uralom alá kerülne. „Egy ezer éves egységes országra erőszakolni, elfogadtatni ilyen elrendeződést, mint végelegest, a jövőt gyűlöletre, harcra és viszályra kárhoztatná, valószínűsítene egy katonai jellegű konfrontáció létrejöttét belátható időn belül.”²⁰⁸ Az 1938-as első Bécsi Döntésen a Napóleon előtti határokat állították vissza. Létrehozták a holland királyságot és Svájcot örökre semleges államnak nyilvánították.**

1920-ban létrehozták a műállamokat, valamint a kisantantot. Csehszlovákiát nem népakaratra támaszkodó döntés alapján, hanem a Monarchia ellenséges népeinek akaratából hozták létre. Ez csak azért volt lehetséges, mert a Nagy Hatalmak ismerete e területre vonatkozóan nagyon hiányos volt. Benes hol Csehszlovákia megalakulásának szükségességéről, hol Európa biztonságáról papolt. Követelte Kassa, Csallóköz, Pozsony megszerzését, hogy megvédhesse Európát. A Ronyva patakot hajózható folyóként tüntette fel, melyet Nyugat „okosai” mint tényt fogadtak el. A tárgyalók „bevették” azt a hazugságot is, hogy létezik egy szlovák határ. Hol és mikor volt korábban ilyen állam? Amikor Csehszlovákia megkapta a hatalmat, hogy elcsatolja ezt a „szlovák területet”, nem tudták, hol van ez a szlovák határ. E területet, minden határ nélkül, csak „Szlovenszónak” hívták. Amikor a francia ezredes, Vix felkérte

²⁰⁷ Kostya Sándor: A Felvidék, 133-134. Gunst Péter: Magyar történelmi kronológia, II. kiadás, Tankönyv kiadó Budapest. 1970, 322.

²⁰⁸ Taraszovics Sándor: „American Peace Plans and the Shaping of Hungary's Post World War I. Borders.” Essay in War and Society in East Central Europe. Vol. VI. Essays on World War I. A Case Study of Trianon. 240. Cited from Deák Ferenc: Hungary at the Paris Peace Conference: The Diplomatic History of the Treaty of Trianon. Columbia University Press, 1942, 17-18.

kormányunkat, hogy hagyják el Szlovenszko területét, a kérést egyszerően nem lehet végrehajtani, mert sohasem hallottak erről, és ismeretlen volt bármiféle szlovenszkoí határ.

Benes fabrikált egy másik jól hangzó szólamot, amely befolyásolta a határmegjelölő bizottság döntését. Magyarországot az orosz kommunizmus ugródeszkájának bélyegezte, és azzal vádolta, hogy léte fenyegeti Európa biztonságát.

16. FEJEZET

ESEMÉNYEK, MELYEK TRIANONBA TORKOLLNAK

1918. november 3-án a tűzszünetet aláírta Weber tábornok a Monarchia, és Diaz tábornok a Szövetségesek oldaláról, s ez Magyarország részéről a háború befejezését jelentette. Mialatt Károlyi Mihály és küldöttsége Belgrádba utazott további megbeszélésre Franchet d'Esperey tábornokkal, a szerb hadsereg megszállta a magyar Szerémséget; november 8-án pedig a cseh katonaság számos felvidéki magyar várost foglalt el. **Ez annak ellenére történt, hogy mindkét fél, a cseh és a szerb is aláírta a tűzszünetet.** A feltétel, melyet a Belgrádi Egyezmény Magyarországnak előírt, olyan méltánytalan volt, hogy Károlyi az egyezményt csak kényszer alatt írta alá november 13-án.²⁰⁹ A rumánokkal való tárgyaláson Jászy Oszkár megpróbált mindent, hogy igazságos egyezmény jöjjön létre a határ megvonásában, de minden eredmény nélkül, mert a rumánok csak az időt húzták, hogy meggyőzhessék az Erdélyben élő oláhokat a rumán királysággal való egyesülésről. Ebben az időben az erdélyi oláhság nem nagyon lelkesedett a vlachiai oláhokkal való egyesüléséért. A másik ok, amiért az oláhok nem voltak hajlandók megegyezni Jászyval, az volt, hogy ílymódon elnyerjék az Antant beleegyezését Rumániának Erdélybe való bevonulásához, békefenntartás címén. A rumánok egy egyezményben megállapodtak a kolozsvári rumán katonai parancsnokkal, hogy a rumán nemzeti őrséggel közösen, rendszeres villongásokat idézzenek elő Erdély területén az oláh nép és a magyar lakosság között. Így teremtve lehetőséget annak, hogy az oláhok „békefenntartóként” bejöhessenek olyan területre, amelyet még nem sikerült elfoglalniuk. December 17-én megkapták az Antant-tól az engedélyt, hogy a demarkációs vonaltól észak felé átléphessék a határt. A Károlyi kormány tiltakozott, és magyarázatot kért a rumán szerződéstörésre. Felelet helyett december 23-án Philippe Berthelot tábornok, a francia had parancsnoka kijelentette, hogy ő adott parancsot a rumán hadseregnek a demarkációs vonal átlépésére. (Raffay, 64)

A rumán-magyar vitában az oláhok azzal érveltek, hogy nem törték meg a tűzszünetet, mivel, mi azt nem velük, hanem az Antant hatalmakkal kötöttük. Ugyanakkor, Erdély elfoglalásakor az Antant egyik hadseregének kiáltották ki magukat. Amikor Károlyi 1918. november 8-án tűzszünetet kötött az Antant-al, ezt ők nem ismerték el, pedig ekkor ők is a Kisantantba tartoztak. Az oláhoknak Erdély elfoglalásával az volt a céljuk, hogy az esetet kész tényként állíthassák be az Antantnak. Ez időben nagy véleménykülönbség volt az erdélyi rumánok és a királyságban élő rumánok között. Mi ezt a helyzetet akartuk kihasználni. A rumánok, hogy ezt megakadályozzák, igyekeztek, amilyen gyorsan csak lehet, elfoglalni Erdélyt.

1918. december 1-én Gyulafehérvárott, a Rumán Nemzetgyűlésen, az erdélyi rumánok vezérei kinyilvánították óhajukat, hogy egyesülni kívánnak a rumán királysággal. December 13-án e határozatot megismételte a kormányzótanács (Consiliul Dirigent). Nemzetközi jog szerint törvénytelen határozat volt, írja Raffay: „. . . hiszen a nemzetközi békekonferencia még össze sem ült, nemhogy döntött volna.” (Raffay, 71) E Gyulafehérvári Gyűlésen hozzávetőlegesen 100 000 erdélyi oláh vett részt, a terület többi lakosai, ugyanakkor a szerbek, szászok és magyarok nem vehettek részt e gyűlésen. **Ezért a határozat törvénytelen.** Később közismertté vált, hogy a nemzetgyűlést a királyi rumán kormány szervezte, közösen az erdélyi oláh vezetőkkel.

²⁰⁹ Raffai Ernő: Magyar Tragédia Trianon 75 éve, Budapest, 1996, 55.

Nyilvánvaló, hogy az oláhok így akartak hatni a Békeparancs javukra való döntésében. (Raffay, 71)

A rumán kormány figyelmen kívül hagyta az 1918. november 13-i katonai egyezményt, és az Apáthy-Berthelot demarkációs vonalat, amely Kolozsvártól észak-dél irányba haladt. 1919 év kezdetén a diplomaták nem jutottak egyezségekre, mert egyik csoportjuk az elcsatolást, a másik pedig Magyarország sértetlensége mellett állt ki.

Berinkei Dénes miniszterelnök az egyetlen megoldást az önrendelkezés alkalmazásában látta, amelyet megtagadtak tőlünk, és annak a propagandának adtak hitelt, hogy a területnek nagy részét, melyet 896-ban visszafoglaltunk, vissza kell adni a „jogos tulajdonosoknak”. Az utód-államok: Csehszlovákia, Szerbia és Rumánia magyarelles politikája célt ért, mert az Antant előtt Közép-Európa földrajza és történelme ismeretlen volt.

Julin Maniu, az erdélyi rumán Nemzeti Tanács elnöke megpróbálta bizonyítani, hogy a magyar kormány elfogadta Erdély Rumániához csatolását. Hét pontban jegyezte le bizonyítékait, mellyel itt részletesen nem foglalkozom, mert túl hosszadalmas, de az érdeklődő megtalálhatja Raffay tanulmányának, 72-ik oldalán. Kizárólag Berinkei választ idézem a hét pontra vonatkozóan: Maniu jegyzékére február 18-án Berinkei így válaszolt: „Mind ezek a tények nézetem szerint éppen az ellenkezőjét bizonyítják annak, amit Maniu úr velünk bizonyítani remélt, mert a felhozott tények egyszerű magyarázata abban az állapotban található, amelyet a magyar kormány az országban élő nemzetekkel szemben mindig elfoglalt.” (Raffay, 73) Magyarország minden nemzetiségének önrendelkezési jogot, vagy önkormányzatot kíván biztosítani. Berinkei így folytatja: „Az egyik miniszter leutazása Aradra, szintén abból a célból történt, hogy a Magyarországon élő román nemzetet a magyar államon *belül* megillető önkormányzat szabályozására nézve megállapodást hozzon létre.” Ez meg is valósult egyébként a német és ukrán nemzetiséggel az 1918: X. és 1919: VI. néptörvényekkel. (Raffay, 73)

Továbbá: „Amidőn azonban nyilvánvalóvá vált, hogy a román nemzeti tanács végső célja Magyarország egyes részeinek elszakítása és a román királysághoz való csatolása, a magyar kormány természetesen minden további érintkezést megszakított e szervezettel, és ugyanebből okból a Nagyszebenben alakult román kormányzótanács működését sem ismerte el, sőt az ellen mindig a leghatározottabban tiltakozott.” Raffay szerint ezek a tények azt bizonyítják, hogy Magyarország nem egyezett bele az elszakításba, hanem önkormányzatot akart adni. (Raffay, 73)

Berinkei 1918. október 12-i, november 9-i és december 1-i keltezésű jegyzékai kihangsúlyozzák, hogy Magyarország nem saját akaratából adta fel Erdélyt Rumániának. **Kormányunk nem ismerte el a gyulafehérvári nemzetgyűlést, mivel ott csak a rumánok szavazhattak. A leglényegesebb ok, amiért nem fogadhatjuk el a rumán határozatot, mivel 26 vármegyében az oláhok csak 43%-ban voltak jelen.** Mindez bőségesen elég ahhoz, hogy visszautasítsuk, és követeljük a revíziót, az egyezmény felülvizsgálását. Van még egy nyomós ok, amiért a revízió esedékes. **Ez pedig az utód-államok nemtörődömsége, a Kárpátokból lefolyó vizek állandó szennyezettsége, amely mint lassú méreg öli népünket. Az erdők nagyméretű kiirtása, és a visszaerdősítés elhanyagolása szintén környezetvédelmi krízishez vezetett, ugyanis így nincs, ami a hóolvadás és az esőzés csapadékát feltartaná, minden az alantabb elterülő medencére zúdulva a talajvíz megemelkedését okozza, ezzel Magyarország életterét leszűkíti, és veszélyezteti. Amíg a fenti területek magyar tulajdonban álltak, ilyen, vagy ehhez hasonló méretű belvízmelkedés vagy áradás soha sem fordult elő. Mivel az utód-államok felelőtlenül csak a profit szerzést veszik figyelembe, nem törődve a szomszéd állam, Magyarország életlehetőségével, követeljük a revízió alkalmazását.**

Továbbá Raffay említi, hogy a rumánok mindenképpen a magyarok hozzájárulását akarták megszerezni Erdély feladására azért, hogy a békekonferencián hivatkozhasanak arra, hogy a magyarok önként feladták e területet. (Raffay, 74)

A rumánok még katonai beavatkozással is próbálkoztak Erdély megszerzésére. A páduai 1918. november 3-i fegyverszünet után a francia hadsereg küldöttje november 6-án Rumániába utazott. A rumán király azonnal lemondatta Alexandru Morghilon-t, mert német szimpatizáns volt, és utódjául Ezemia Rigorescu tábornokot nevezte ki, aki azonnal mozgósította a haderőt, és 18-tól 38 évesig minden épkéztláb férfit besorozott. **Ne feledjük, mindez a háború befejezése után történt.** Miért volt ez lehetséges? Mert Franciaország mindenáron azt akarta elérni, hogy a rumánok mint aktív katonai haderő vehessenek részt az értekezlet tárgyalásain, az Antant oldalán. Egy jelentős akadálya volt annak, hogy Rumánia katonai szövetségese lehessen Franciaországnak, ugyanis hat hónappal a háború befejezése előtt Rumánia egy békeegyezményt írt alá a Központi Hatalmakkal Bukarestben, eszerint német szövetségese lett. Így Rumánia érvénytelenítette az 1916-ban Bukarestben titkos egyezmény formájában aláírt, s az Antant által jóváhagyott követeléseit. Nem követelhetette a beígért területeket. Hogy igazolhassa katonai elkötelezettségét Franciaország mellett, hátbatámadta a már visszavonuló német Mackensen tábornok hadait. A német hadsereg egy nappal Alexandru Morghilon lemondása után megadta magát, a magyar hadsereg már egy héttel előtte letette a fegyvert. A francia Quai d'Orsay-nak csak az utolsó pillanatban sikerült Rumániát hadpartnerként elfogadtatni az Antanttal. Raffay kiemeli, hogy Rumánia fegyverrel is kész volt végbe vinni azt, amit 1916-ban nem tudott: Erdély elcsatolását, és a titkos egyezményben beígért területek megszerzését. Ha ez teljes mértékben sikerült volna nekik, akkor a Tiszától keletre eső magyar terület most mind Rumánia birtoka lenne. (Raffay, 75)

Az utód-államok kapzsisága ellenségességet idézett elő egymás között, amikor a rumánok megszállták Magyarországot, a csehek attól tartottak, hogy olyan nagy területet hasítanak ki, hogy nekik nem marad elegendő. A szerb-rumán vita majdnem háborúban domborodott ki Bánát megszerzéséért.

A cseh-jugoszláv területi folyosó javaslatát 1919. januárjában terjesztették elő. Ezt az átjárósávot Dunántúl nyugati oldalán kétszáz km-es hosszúságban és 80 km-es szélességben tervezték. E terület közös csehszlovák, szerb, horvát és szlávón birtok lett volna.

Négy magyar vármegyét vágott volna át a tervezett átjárósáv: Moson, Sopron, Vas és Zala megyéket. E terület lakossága 1 171 000 lélek, 662 000 magyar, 220 000 szláv és 289 000 egyéb. A cseh-magyarázat szerint erre azért lenne szükség, hogy elválasszuk a németeket Kelettől és Közép-Európától, külön kiemelve Franciaország biztonságát. Ezenkívül lehetőséget biztosítana a terv az északi és a déli szláv nép kapcsolatfelvételéhez. A valódi célja az volt Csehszlovákiának, hogy a Dunán át a tengerhez jusson, Pozsonyt pedig kikötő várossá tegye. Ezzel még jobban elszigetelték volna hazánkat. Pozsonyt Szlovákia ősi fővárosaként emlegették, elhallgatva, hogy négy évszázadon át koronázási magyar város volt.

Trianonban a vita nagyon kiéleződött a szerbek és rumánok között, mert a szerbek, éppen titkos volta miatt, nem ismerték el a rumánok szerződését. A szerbek maguknak követelték a Bánságot és Temesvárt nemzetiségi alapon és azon oknál fogva is, hogy szülőföldje volt egynehány szerb vezető egyéniségnek. Ezeket a „kiváló” szerb vezetőket mi magyarok befogadtuk, mint török elől menekülőket. Ez sem Belgrádban, sem Párizsban nem jelentett semmit. Nem vették figyelembe több ezer éves történelmi jogunkat és azt sem, hogy nagyobb számban születtek, haltak, és temettek el magyar nagyságokat ezeken az elszakított területeken, olyanokat, akik világviszonylatban is számottevők voltak. E terület német többségét a szerbek elismerték, de kijelentették, hogy figyelmen kívül kell hagyni, mert a legyőzötteknek nincs joguk. Ez volt az indok „igazságos” követelésükre. (Raffay, 87)

A szerbek kijelentették, ha a rumánok kapják meg a Bánságot, akkor Belgrád nem lehet Jugoszlávia fővárosa, mert túl közel esik Rumániához, és védelme nem biztosítható. (Raffay, 101)

Azt a tényt, hogy Budapest túl közel helyezkedik az ellenséges érületű Szlovákiához, figyelembe se vették. A második világháború után, Sztálin „jóvöltából”, a Csallóközt Csehszlovákiának rendelték oda, hogy a csehek a Duna mind két oldalát birtokolhassák. Ez Esztergomot lőtávolságba hozta a csehszlovákok részére. A Bécsi Döntést érvénytelenítették, mondván, hogy azt a tömeggyilkos Hitler hozta létre. **Ennek alapján a még nagyobb tömeggyilkos, Sztálin rendeletét is érvényteleníteni kell!**

A rumánok embertelen bánásmódját Zilahban Kemecei Gyula, Mészáros János, Kiss György és Kiss Lajos dokumentálták. 1919. február 16-án a rumán katonaság a legkegyetlenebb bánásmódban részesítette a magyar lakosságot. E nap délutánján a katonaság a csőcselékkel összedolgozva szabad rablást engedélyezett a városban. Mindazokat a magyarokat, akik nem tudták az előírt élelmet, pénzt, szállást megadni a katonaságnak, bottal és puskatussal verték, kizavarva őket házaikból. A katonák mindent elraboltak. A magyar hivatalos személyeket Zsibóra vitték, és ott bebörtönözték őket. A helybeli magyarok nem adhattak nekik ételt és ruházatot. Az oláhok, mint Antant szövetségeseik így tevékenykedtek. (Raffay, 106)

Miképpen válaszolt ez eseményekre Károlyi Mihály? Egyik levelében így ír:

„Én bízom Wilson pacifista tanainak győzelmében, és nem hiszem azt, hogy megengedje valaha is Amerika nagy elnöke, hogy béke helyett büntető expedíciókat indítsanak az ártatlan néptömegek ellen; vagy hogy megengedje azt, hogy az imperializmus helyébe, amelynek immár vége van, új imperializmusok létesüljenek, és fenyegezzék megint a világ békéjét. Én biztos vagyok a megegyezéses, demokratikus, valóban tartós, és nem fegyverszünetet jelentő béke győzelmében, azért is, mert Amerikának és Wilson elnöknek erős támaszai ebben a nyugati demokráciák: az olasz, francia és angol igazán demokrata politikusok és államférfiak. De nem is lehet fél Európát elkészeríteni egy lealázó és hódító békével. Bízom abban, hogy nemsokára elkövetkezik már az az idő, amikor a körülöttünk lévő kis nemzetek is belátják, hogy saját érdekeik sem kívánják a mérték nélküli hódítás és zsákmányolás politikáját. Bár most még mindenféle ellenségekkel vagyunk körülveve, én mégsem csüggedek, és hiszem, hogy az ellentéteket sorra le fogjuk küzdeni s a bizalmatlanság megszűnén, helyét a belátás és megértés foglalja el. Nem fogunk többé gránátot adni az emberek kezébe, de ást, ekét és kalapácsot. Ezekkel fogjuk összekovácsolni, összeforrasztani Magyarországot.” (Raffay, 115-116)

Károlyi Mihály végül felismerte, hogy a wilsoni elv nem volt más, mint csalétek a Központi Hatalmak részére, hogy ennek segítségével letetessék velük a fegyvert. Semmi lehetőségünk nem volt arra, hogy a minden oldalról betörő ellenséget demokratikus szólamokkal állítsuk meg. Végül is meggyőződött arról, hogy Magyarországnak honvédelemre van szüksége. Károlyi parancsba adta Stromfeld vezérkari ezredesnek, hogy a legrövidebb időn belül szervezzen egy százezres létszámú hadsereget.

A Stromfeld-okmányokból tudjuk, hogy felhatalmazta Tombor Jenő ezredet a hadsereg toborzására. Nyilvánvaló lett, hogy végül is elhatározták magukat egy egész nemzetre kiterjedő katonai védelem felállítására, amelyet 18 hadosztályból, 3 székely hadból terveztek, s amely sikeresen kiverhette volna a cseh és oláh betörőket.

A Károlyi kormány nemzetvédelemmel foglalkozó okmányait Kratochwill ezredes megbízott írta alá. Ez okmányokból láthatjuk, hogy ez időszakban komolyan gondolták az ország védelmét. Károlyi beszéde a katonákhoz:

„. . . Remélem, és hiszem, hogy a rajtunk elkövetett, világraszóló igazságtalanságokat orvosolni fogják a versailles-i konferencián. Nem hiszem, hogy Wilson megengedné az imperiális áramlatok felülkerekedését, amelyeknek áldozatául esnék Magyarország is. Meg vagyok győződve, hogy Amerika és az antant egész demokratikus és szociális érzésű közvéleménye tiltakozni fog minden olyan amputáció ellen, amely lehetetlenné teszi, hogy ez az ország életképes legyen.”

„Mert mi abba soha belenyugodni nem fogunk. Hallja meg innen az egész világ, hogy nem lehet egy nemzetet legázolni, nem lehet egy népből kiirtani az önfenntartási ösztönt, mely azt mondatja vele, hogy élni akar. Nem lehet elpusztítani egy olyan országot, melynek más célja nincs, mint hogy minden polgárnak egyforma jogot biztosítson. *De hallja meg, és értse meg a világ azt is, hogy ha a párisi békekonferencia a wilsoni elvek, a népek önrendelkező joga és a megegyezéssel béke ellen döntene, akkor mi végső szükségünkben fegyverrel is fel fogjuk szabadítani ezt az országot.*” (Raffay, 119-120)

Még mielőtt a magyar kormány ráeszmélt volna a valós helyzetre, a csehek és rumánok hatalmas területköveteléssel álltak elő. A csehek a Dunántúl nagy részét, a Győrtől, Komáromtól és a Bükk hegységtől délre eső vasút hálózatunkat, egyesek még Budapestet is követelték. A csehek ez időben egy okmányt nyújtottak be a Nagy Hatalmak részére, mely kinyilvánította, hogy a XVIII. században csak egy millió magyar élt Magyarországon, a többi népességet a szlovákok alkották. Hogy ilyen badarságot egyáltalán említeni is lehetett, mutatja az értekezlet résztvevőinek „felkészültségét”. Az értekezlet visszautasította a cseh folyosó létrehozását, és amerikai javaslatra a cseh határt északabbra tolták fel.

Gondrecourt tábornok megnyilvánulása az igazságtalan határral kapcsolatban: „. . . a békekongresszuson rossz irányba tévedtünk. Vaknak kellett lennünk, hogy semmiféle adattal nem rendelkezünk erről az országról, s ha azt hittük, hogy ilyen csonkításokat kényszeríthetünk Magyarországra anélkül, hogy kétségbeesésbe ne taszítanánk. Ráadásul, miközben ezt írom önnek, még nem is mondtam el legmélyebb gondolatomat, mert túlságosan új jövevénynek éreztem magam, de meggyőződésem azóta túlságosan is beigazolódt. Románia és – mondjuk ki nyíltan – Szerbia sem érdemelte meg, hogy kielégítsék túlzott ambícióit; és megkockáztattuk, hogy újfent gyászos kalandoknak tegyük ki magunkat, ismét kirobbantva a háborút a bolsevizmus alakjában.” (Raffay, 131)

Gondrecourt véleménye, hogy a magyar nép félelemből vagy nacionalizmusból lett kommunista, de ha a bosevista magyar csőcselék szerzi meg a hatalmat, akkor Nyugatnak semmi esélye nem lesz ennek megállításában.

„Jelenleg a gazdaság esztelen pazarlása folyik. Ezek a banditák most éppen azzal vannak elfoglalva, hogy tönkretegyenek egy országot, amely olyan bőkezűen megfizethette volna a háborús költségek egy részét. Ha a jelenlegi forrongásnak nincs más következménye, csak ez, már akkor is elég komoly ahhoz, hogy mélyszélesen sajnáljuk a Kongresszus döntését.” A franciák szerepéről mondja: „. . . mi franciák játszunk Magyarországon a hálátlan szerepet. Nemrég még olyan jól fogadtak bennünket. Franciaországnak itt néhány hónapig olyan tekintélye volt, hogy ennek sok gyümölcsét élvezhette volna. Ennek most vége!” (Raffay, 132)

Gondrecourt tábornok jól mérte fel a helyzetet, és képes volt elfogulatlan lenni, ő volt az egyedüli, aki helyesen ismerte fel Franciaország érdekét. A magyarországi Tanácsköztársaság nem jelentette ki azt, hogy az ország területét nem lehet fel osztani, de ellenezte az utód-államok imperialista megszállását. A kormány nem ismerte el Smuts tábornok határjavaslatát.

1919. április 20-án a rumán hadsereg megszállta Nagyváradot, azzal az indoklással, hogy harcol a magyar kommunista térhódítás ellen. Kezdetben még akadtak magyarok, akik örültek is e rumán kommunista ellenes beavatkozásnak, remélve, hogy így megszabadulnak a kommunista rémuralomtól. 1919. augusztus 4-én az oláhok elfoglalták Budapestet. Ugyanekkor a székely hadsereg feloszlott.

Prezan rumán tábornok ajánlatot tett a székely had vezetőjének mondván: „Túlerőnk tudatában ajánlatot teszünk nektek, hogy életetek biztonságban lesz, pénzetek, magánvagyonotok épségben marad, és békésen visszatérhettek lakóhelyetekre. Mérlegelve a reménytelen általános helyzetet, nem vállalhatok felelőséget, azért, hogy tovább vért ontassak ilyen körülmények között. Válasszatok ti, melyik utat akarjátok. . .” (Raffay, 134)

Feltételként a fegyverletételt szabták meg. Amikor ez megtörtént, minden egyes székely katonának a következő nyilatkozatot kellett aláírni. „Alulírott, székely hadosztálybeli hadifogoly szabadlábra helyezésem alkalmával becsületszavamra kötelezem magamat, hogy:

1. Állandóan . . . községben fogok lakni, és onnan csakis a legközelebbi román katonai parancsnok engedélyével távozhatok.
2. A községbe érkezésem után első naptól a legközelebbi román parancsnokságnál fogok ellenőrzés céljából jelentkezni, ahányszor megkívántatik.
3. Nem fogom az osztrák-magyar egyenruhát viselni, csak egészen átalakítva, sapkát semmiképp.
4. Nem fogok viselni, sem pedig elrejtteni semmiféle fegyvert.
5. Nem fogok a román állam, hadsereg vagy nemzet ellen sem tettben, sem szóval véteni.
6. Ha nem fogom az első vagy a második pontot betartani, ötévi börtönre legyek ítélve, ha a 3. pont ellen fogok véteni, egyévi börtönre, ha ezen kijelentésem negyedik pontjától fogok eltérni, tízévi börtönre és 10 ezer lej pénzbüntetésre legyek ítélve. Ha pedig az 5. pont ellen fogok véteni, golyó általi halálbüntetésre legyek ítélve.” (Raffay, 134)

A békeértekezlet 1919. augusztus 2-i döntése szerint, Rumánia nem szállhatta volna meg Budapestet, de mivel augusztus 4-én mégis megszállták a fővárost, az értekezlet engedélyezte ottmaradásukat. Láthatjuk, egy kis jelentéktelen, de erőszakos nacionalista állam miként állította az Antant hatalmakat kész helyzet elé. Az értekezlet másfél hét alatt négy jegyzéket küldött Bukarestbe, felszólítva őket, emberségesebb magatartásra, a fosztogatás beszüntetésére. Hiába volt minden. Nem engedelmeskedtek. Bratianu augusztus 14-én jegyzékben válaszolt az Antantnak: „A hadsereg sikerei nyomán Románia nem módosította területi követeléseit, de úgy véli, hogy a katonai erőfeszítések, amelyekre rákényszerült a magyar offenzíva visszaverése érdekében, és azok a szolgálatok, amelyeket áldozataival a civilizációnak tett, új jogcímet biztosítanak neki arra, hogy jogait követelje.” (Raffay 135)

A rumán fosztogatás folytatódott, az Antant tehetetlen volt. Clemenceau jegyzéket szándékozott küldeni Rumániának. Lord Balfour pedig egy Rumánia-ellenes Fekete tengeri flottatüntetést javasolt. Végül is szeptember 5-én elkészült a jegyzék, mely három követelést terjesztett a rumán kormány elé.

„Hajlandó-e Románia kivonni a csapatait, hajlandó-e visszaszolgáltatni az elvett javakat, és hajlandó-e a magyar belpolitikai helyzetnek az Antanttal együtt történő normalizálására?” (Raffay, 135)

Az Antant hatalmak Sir George Clerk-et küldték felülvizsgálati megbízatással Rumániába minden eredmény nélkül, mert közben Bratianu lemondott, mivel nem volt hajlandó a kisebbségi kérdéstről tárgyalni, mint ahogy ezt tőle megkövetelték. A néhány millió rumániai

kisebbség sorsát Bratianu rumán belügynek tekintette. Clerk azután Budapestre utazott, ígéretet véve az oláh hadsereg budapesti vezetőitől, hogy elhagyják az országot, mielőtt az új magyar kormány megalakul a többpártrendszer eredményeként. Az oláhok húzták az időt, hogy legyen elég idejük a lopott dolgok elszállítására. Bratianu szeptember 2-án levélben tudatta lemondását Károly királlyal, mivel az Antant nem járult hozzá az 1916-os titkos szerződésben írottakhoz. Clemenceau-t annyira felidegesítette Bratianu és az oláhok viselkedése, hogy valamiféle kifogást keresett, hogy ne kelljen Erdélyt a rumánoknak adni. Végül is 1919. november 25-én az Antant ultimátumot küldött a rumánoknak meghagyva:

1. A magyar területek kiürítését a végleges határig.
2. Az osztrák békeszerződés aláírását, a kisebbségvédelmi egyezményrel együtt.
3. A Magyarországon „összeszedett” anyagok ellenőrzésének engedélyezését. (Raffay 137)

December 9-én Coanda, rumán tábornok írta alá a kisebbségi jogi egyezményt, de nem írták alá az osztrák békeszerződést. **Az aláírás napján az Antant felszólította Rumániát Magyarország elhagyására, amit ők megtagadtak. Az Antant végre rádöbbsent a valóságra, hogy alig tudják saját szövetségesük imperialista követelését fékezni.**

1919. decemberében a jugoszlávok a Pécs környéki szénbányákat követelték, melyeket már előbb megszálltak, és nem akartak elhagyni. A rumánok minden gyári berendezést, amit elértek, leszereltek, és elhurcoltak. Fegyver-, lőszer-, csavar-, mezőgazdasági-gyárakat, nyomdát, malmot, villamosság-fejlesztő telepeket, szivattyú gyárakat, vasúti vagonokat, mindent. A Weiss Manfréd gépgyárat, az újonnan alakult diósgyőri vasgyárat, a Wolfner bőrgyárat, és a Bárdy autógyárat, amely a legmodernebb német, Opel technikai berendezéssel rendelkezett. A mezőgazdaságból elhajtották az állatokat, és elvitték még a tyúkokat is. Ez csak egy kis ízelítő a sok elrabolt tárgyból, mindent itt nem sorolhatok fel. (Raffay, 138)

Minden kivitt dolgot listára vettünk, azzal a szándékkal, hogy majd a Rumániának fizetendő háborús kármegtérítésből levonjuk az érték összegét, de ezt nem engedték megtörténni.

Prónay Pál szervezte meg a kommunista uralom utáni magyar hadsereget. Először a Huszár Károly kormány létesült, ezt váltotta fel a Horthy adminisztráció. Idézzük Huszár Károly magyar miniszterelnök Clemenceau francia elnökhöz írt leveléből: „. . . A legfelsőbb tanács hathatósan hozzájárulhatna a kedélyek lecsillapításához (. . .) ha szíves lenne bizottságokat kiküldeni Erdélybe, nevezetesen Kolozsvárra, Nagyváradra és Marosvásárhelyre; Észak-Magyarországra, nevezetesen Pozsonyba, Rózsahegyre és Kassára; és végül Dél-Magyarországba, Szabadka és Zombor városok környékére, hogy azok a helyszínen meggyőződhessenek azon erőszakoskodásokról, melyeknek a magyar lakosság áldozatul esett, és a bajok orvoslásáról gondoskodjanak.” (Raffay, 142) E kérésre Clemenceau nem is válaszolt, azt teljesen figyelmen kívül hagyta.

1920. július 1-én Bratianu a rumán képviselőházban a következőképp szónokolt: „**Nem nyughatunk addig, míg a magyar népet gazdaságilag és katonailag teljesen tönkre nem tesszük, mert mindaddig, míg Magyarországon az életképességnek szikrája is van, mi magunkat biztonságban nem érezhetjük.**” (Raffay, 142)

Heinrich Ferenc, kereskedelmi miniszter ugyanekkor így nyilatkozott: „A magyarság szeme ma Páris felé fordul. . . Mi magyarok soha sem mondunk le a Felvidékről, Kárpátokról vagy Erdély bérceiről. A bolsevizmust gyökeresen kell megfojtani, és azt a fegyvert kell velük szemben használni, amit először vettek el tőlünk: a valláserkölcsei jogokat.” (Raffay, 142)

Huszár Károly miniszterelnök búcsúztatója Apponyi Alberthez, amikor a magyar nemzeti delegáció elindult Párizs felé:

„Soha még magyar állam férfiú nehezebb útra nem indult, mint Te, aki egy életen át ennek a nemzetnek legnagyobb fia, az ő nemzeti érzésének, gondolkozásának, nemzeti lelkiületének és nemzeti fejlődésének lánglelkű apostola voltál. Nem adta meg Neked a sors azt, hogy megérjed ideáljaidnak és vágyaidnak teljesülését: egy ezeréves nemzetnek kivirágzását. Az, ami miránk vár, nemcsak a magyarság sorsát fogja eldönteni, hanem az európai békének tartósságát is fogja jelenteni. Egy igazságos béke az európai civilizációnak nyugalalmát, békéjét, biztonságát fogja jelenteni, egy igazságtalan béke egy újabb öngyilkossági kísérlete lesz Európa békéjének.

„A nemzetnek legjobb fiát a magyar nemzetnek büszkeségét küldjük el erre a feladatra. Kísérjen Téged az Isten szent áldása, minden magyarok hő imája, s hozzon a sors bármit is reánk, mi úgy fogjuk venni, mint hőseink viselkedtek ezeréven át jó és balszerencsében.

„Mint egy nemzet, mely nem csügged el, ha balsors fenyegeti, és nem bizakodik el, ha a szerencse jut osztályrészéül, tudjuk, hogy mindent meg fogsz tenni, amit tehetsz, tudjuk, hogy nem sok reményünk van, hogy valóra váljék, amit várunk, de hisszük, remélünk abban, hogy a béke olyan lesz, ami a nemzetnek újjászületését, újjáépülését és további századokon át való fennmaradását biztosítani tudja. Isten áldjon, vezéreljen utaitokon. Adja Isten, hogy a nemzet jobb jövőhöz jusson munkátok által.” (Raffay, 145)

A magyar delegáció 1920. január 7-én érkezett Neuilly-be. A Chateau Madrid-ban szigorú rendőri őrizet alá tették őket, mintha közönséges bűnözők lettek volna. Delegációnk 8 tanulmányt küldött az értekezletre mindenféle információkkal és térképpel ellátva. Bizonyították ártatlanságunkat a háború beindításáért, kihangsúlyozták Magyarország történelmi szerepét Európában, és magyarázatot adtak arra, miért ismeretlen Európában Magyarország történelme. A Habsburgok alatt magyar külpolitika és független külkereskedelem nem létezhetett. Ausztria egységét a dinasztikus politikai rendszer hozta létre, Magyarország ekkor már ezer éven át önálló államigazgatással élt.

Magyarország függetlenségét a török megszállás törte meg. Hazánk évszázadokon át harcolt a török ellen saját és Európa függetlenségéért. E küzdelemben fogyatkozott meg, és vált betelepülő állammá, többnemzetiségű nemzeté. Az 1867-es Kiegyezés papíron függetlenséget adott, de az országnak Ausztria diplomáciájához kellett igazodnia, ahol a katonaság is közös volt, mindez megfojtotta a magyar érvényesülést. Több XVIII. századi császári törvény német, oláh, rác telepeseket hozott az országba.

A magyar delegáció kihangsúlyozta tanulmányában azt a tényt, hogy ha Magyarországot feldarabolják, egy többnemzetiségű ország helyett három többnemzetiségű országot fognak létrehozni. Ha ennek a három alakulandó államnak az érdekeit veszik majd figyelembe, az ellentétes érdekek megsokszorozódnak. A Történelmi Magyarország határai lakatlan hegyes területek voltak. Az új műállamok határai gazdasági területeket vágnának ketté, és ilyen határok biztonságát hosszú távon nem lehet biztosítani. Ha a feldarabolás megtörténik, szinte lehetetlen Magyarország árvíz védelmét és a vizek szennyeződését megakadályozni. Mindig fenn állna az a veszély, hogy az utód-államok valamilyen formában előidézik Magyarország ivóvizének megmérgezését. **Sajnos, ez a figyelmeztetés 2000 tavaszán megtörtént, amikor az oláhok ciánszennyeződéssel megölték a legnagyobb magyar folyót, a Tiszát és a Szamost. Itt az ökológiai kár méreteiben Csernobilhoz hasonlítható. Ezért is kérjük, és követeljük a meg nem alkuvást és jogot a határ kiigazítására.**

Az Antant hatalmak figyelmen kívül hagytak minden magyar jogalapot. Az utolsó napon, január 16-án az értekezlet engedélyezte gróf Apponyi felszólalását, de még ezt is időhöz kötötték. A döntés ekkor már megtörtént. Már semmi lehetőség a megváltoztatásra nem volt. Csak két

lehetőség volt: elfogadni, vagy visszautasítani azt. Erre mondta Apponyi: „Az ország előtt csak az a kérdés áll, öngyilkos legyen-e, nehogy megöljék.” (Raffay, 151) Az a terület, amit meghagytak nem elég a fennmaradáshoz.

Apponyi szerint az értekezlet ellenezte azt az elvet, amit a Szövetséges Hatalmak hirdettek. Ellenezték Európa érdekét, a civilizáció előfeltételét, gazdasági újjáépítését és az általános emberi érdekeket. Nyilatkozata szerint, az alakulandó államok ugyanolyan különböző nemzetiségű államok lesznek, mint a magyar, de itt majd nem létezik a gazdasági egység, amely idővel megköveteli Magyarországhoz való visszacsatolásukat. A másik nagyon nyomós ok az ország megcsonkítása ellen, hogy az utód-államok népei kulturálisan elmaradottabbak, ezért minden bizonnyal az uralmuk alá kerülő magyar népek ellen elnyomó politikát alkalmaznának. Ez előidézné e terület kulturális visszaesését, amely állandó nyugtalanságot okozna. (Raffay, 155-156) Kihangsúlyozta, ha az értekezlet a magyar javaslatot fogadná el, Magyarország nagy kiterjedésű kulturális autonómiát, s a földrajzi lehetőségeket figyelembevéve területi autonómiát nyújtana e népeknek. Erdély megtartaná autonómiáját a magyar korona alatt.

„A magyar béke delegáció azt javasolja, hogy népszavazás döntsön (Horvátország kivételével) olyan területek hovatartozása felett, amelyek a jelenlegi magyar határ és a békeszerződésben megjelölt határok között fekszenek. A népszavazás a nagyhatalmak bizottsága és a magyar kormány megbízottai által egyetértően megállapítandó kerületek szerint tartatik meg. A kerületek beosztása, főleg a nemzetiségi szempontoknak, de egyúttal az illető területek gazdasági viszonyainak tekintetbevételével történik. A határozatot általános szótöbbséggel hozzák.”

„A népszavazásban nemre való tekintet nélkül mindazok részt vesznek, akik 21. életévüket betöltötték, feltéve, hogy a kérdéses területen 1918. november elsején rendes lakóhelyük volt.” (Raffay, 159 old)

Lloyd George véleménye szerint gróf Apponyinak határozottabban kellett volna követelnie a népszavazást.

„Nem volt szerencsés, hogy nem helyezte az ügyet azon határmenti területekre, amelyeket – azon tény ellenére, hogy a magyarok ott kétségtelen többségben voltak – a határmegállapító bizottság gazdasági és geográfiai okokból más államokhoz javasolt. Ha ezen területekre irányozza kritikáját, anyag állt volna rendelkezésre, amely képessé tette volna őt erőteljes és – bizonyos területekre vonatkozóan – ellenállhatatlan felhívásra, az orvoslásra honfitársai javára.” (Raffay, 194)

A Szövetséges Hatalmak május 6-án adták át a döntés szövegét delegációnknak, Millerand miniszterelnök levelével együtt, amely Franciaország és az Antant hatalmak nevében íródott. Részlet a Millerand levélből:

„Elnök Úr! A szövetséges és társult államok a leglelkiesmeretesebb figyelemmel tanulmányozták azokat a jegyzékeket, amelyekben a magyar béke delegáció észrevételeit előterjesztette, a már közölt békefeltételek tárgyában. Ebben a vizsgálatban az az egyedüli óhaj vezette őket, hogy oly határozatokat hozzanak, amelyek megfelelnek az igazságnak és azoknak a magasabb érdekeknek, melyek fölött öröködnék. Ha a tanulmány eredménye lényeges pontjaiban nem egyezik a magyar béke delegáció által tett ellenjavaslatokkal, ennek az a magyarázata, hogy a hatalmak lehetetlennek látták, hogy a magyar delegáció szempontjait elfogadják. . . (Raffay, 160 old)

„De ha a határ kijelölő-bizottságok megkezdik munkájukat, és arra a nézetre jutnak, hogy a béke határozmányai valahol, mint azt már feljebb említettük, igazságtalanságot teremtenek, melynek kiküszöbölését általános érdekek megkívánják, arról a népszövetség tanácsának jelentést tehetnek.

„Ebben az esetben a szövetséges és társult hatalmak hozzájárulnak ahhoz, hogy a szövetség tanácsa, ha a tekintetbe jövő felek egyike azt kívánta, felajánlhassa jó szolgálatait az eredeti határok békés úton való kiigazítására, ugyanazon feltételek mellett, azokon a helyeken, ahol egy határbizottság valamely változtatást kívánatosnak tartott. A szövetséges és társult hatalmak bíznak abban, hogy ez az eljárás megfelelő módot ad arra, hogy minden határok kijelölésénél elkövetett igazságtalanság, mely ellen alapos ellenvetést lehet felhozni, jóvátelessék.” (Raffay, 161-162)

1935. január 11-én az *Est* napilapban Millerand letagadta e levél írását. Elfelejtette, hogy írott dokumentum maradt hátra, amely bizonyítja a levél létezését és a hazugságot is! Pozzi idézi Millerand-levél egy részét Lloyd George-nak. **„Mi mind határozottan elismerjük a békeszerződések esetleges revíziójának lehetőségét.”**²¹⁰ Amikor Millerand megmutatta levelét Clemenceaunak, ő így szólt: **„Annyi kegyetlenséget követtünk el, hogy egyet jóvátehetünk.”** (Pozzi, 293)

„Millerand nyilatkozata az *Est*-ben annál megdöbbentőbb volt, mert 1920. június 24-én Paleologue, a francia külügyminisztérium akkori főtitkára hivatalos jegyzéket intézett Magyarországhoz, amelyben Millerand kíséreléssel levelének szellemében megerősítette a revíziós kijelentéseket. Nem érdektelen, hogy ebben az időben Millerand volt a francia kormány miniszterelnöke – és külügyminisztere.” (Pozzi, 293) **Bízva e hivatalos francia ígéletben, kormányunk 1920. június 4-én aláírta e szégyenletes szerződést.**

Három héttel később Millerand egy utasításszerű körlevélben értesítette a határ megállapító bizottságokat, hogy a kötelezettségek, melyeket a Szövetséges Hatalmak nevében vállalt, érvénytelenek. Millerand ezt a körrendeletet 1920. június 22-én írta alá. Ezzel meghíúsította a határkiigazítási lehetőségeket. A bizottságban ez a körrendelet zavart okozott, mivel a kíséreléssel levélről nem tudtak semmit. A 1920. június 22-i bizalmas körrendelet szövegét a népszövetség hivatalos lapjában is közzétették. Lloyd-George maga is bevallotta 1928-ban, hogy mi volt az értéke azoknak az „okiratoknak”, amelyek alapján Trianonban a határokat megállapították. **„Minden érv, amelyet bizonyos szövetségeseink meggyőzésünkre felhoztak hazug és meghamisított volt.”**²¹¹

1920. június 22-én a körlevél ellenére a határmeghatározó bizottság Muraközt Magyarországnak ítélte a magyar többség figyelembevételével, amelyet a népszövetség el is fogadott, de mivel hogy e területet a rácok már előbb elfoglalták, ezért szerb kézen hagyták. Az Antant azóta is úgy viselkedett, mintha a Millerand-levél nem is létezett volna, pedig az Antant nevében íródott. (Pozzi, 293)

Kormányunk május 10-én válaszolt a Millerand levélre. Részlet a levélből: „ . . . mi az érdekelt népek jogaihoz ragaszkodtunk, amikor számunkra népszavazást követeltünk. Ezt az utat azért választottuk, mert ellentétek minden lehetőségét kerülni akartuk egy önmagában vitán felül álló és hatásában páratlanul működő elvnek alapul vételével; mert azt is kijelentettük, hogy előre alávétjük magunkat az érdekelt népek szabad akaratnyilvánításának, mely a kellő biztosítékkal ellátott népszavazás útján nyerne kifejezést. Evvel egyszersmind végérvényesen feleltünk a nemzetiségek elnyomása címén a magyar nemzet ellen szórt örökös vádakra, azáltal, hogy bírálkká tettük ugyanazokat, akiket állítólag elnyomtunk. Mi indítványoztunk, mi követeltünk, mi most is követeljük ezt a

²¹⁰ Pozzi, Henri: Századunk bűnösei, 292. old Lábjegyzet (1) Fordította Dr. Marjay Frigyes, Budapest, 1936.

²¹¹ Pozzi, I.m. 293. Lábjegyzet (2): A londoni Guild Hall-ban 1928. október 17-én elhangzott beszédek.

bíróságot, mely legjobban tájékozott, a lelelkiismeretesebb és bizonyára a legszigorúbb. Ellenfeleink utasították azt vissza, és ez által az egy tény által a kérdés eldöntöttnek látszik.”

(Raffay 164)

A Szövetséges Hatalmak velünk szemben nem alkalmazták a népakaratra támaszkodó döntés jogát, amelyet meghirdettek a háború beindításakor, csak Sopron városánál. A francia politikus Charles Danielou, észrevette ezt, és a *Daily Mail*, 1927. június 21-i számában szóvá is tette. **„Akik a nemzetiségi elveket akarták alkalmazni, a legnagyobb tévedést követték el akkor, amikor kirekesztettek az országból 3 millió magyart. A 3 millió aránya az országban maradt 8 millióhoz igen nagy. Ki hinné, hogy ezek a magyarok beletörődtek abba, hogy testvéreiktől örökre elszakítva éljenek. Különös ironia, hogy a cseh határt 40 km-re előre tolták Budapest felé.”** (Raffay, 179)

Egyes magyarelles propaganda hirdeti, hogy volt népgyűlés, ahol a nép szabadon szavazhatott hovatarozása felől, ki kell jelentenünk azonban, hogy ezek a „népgyűlések” nem képviselték az összlakosságot, és nem kaptak felhatalmazást egyik etnik csoport részéről sem hivatalos képviselőre, sem jogos döntéshozatalra.

Végül is a magyar delegáció rákényszerült a döntés elfogadására. A kormánynak pénzügyi segélyért kellett folyamodnia, hogy megkezdhesse az ország újjáépítését. A kérvényt azzal a feltétellel fogadtatták el, ha aláírják az egyezményt, mely kihangsúlyozza, hogy a döntés elfogadásakor erőszak nem volt, és önszántukból írták alá.

Tudjuk, az amerikai kongresszus nem helyeselte a döntést, ezért nem is írta alá, hanem 1921. augusztus 29-én különbékét kötött hazánkkal. A Trianon elleni elégedetlenség a francia parlamentben is folytatódott, pedig ők voltak azok, akik létrehozták. Végül is, a francia parlament azzal a feltétellel írta alá, hogy a kormány felülvizsgálja az igazságtalan döntést.

Mi módon nyerhetett volna kedvezőbb döntést népe részére Magyarország? Józan gazdasági és földrajzi megfontolások alapján nem lehet előnyös a Kárpát-medence egységének megbontása. Vajon akkor az utód-államok miféle „gazdasági és földrajzi okokból” kapták a nagy területeket? El kell ismernünk, hogy az elcsatolt területeken már nem voltunk többségben, de az utód-államok népei sem. A Felvidéken 1.7 millió tót élt, 1.87 millió egyéb nemzetiségű. Erdélyben 2.8 millió oláh és 2.46 millió egyéb nemzetiségű. A szerb, horvát, szlavón államban 1 millió rác, 1.7 millió horvát, és 1.36 millió egyéb nemzetiségű. 232 000 német és 126 000 egyéb nemzetiségű volt osztrák fennhatóság alatt. Sem a tótokat, sem a horvátokat nem kérdezték meg, hogy óhajtanak-e élni cseh vagy rác uralom alatt. Láthatjuk, az önrendelkezési jog meghirdetése csak egy ürügy volt Magyarország szétdarabolásához. (Raffay, 195)

Az alábbiakban közlök egynéhány cikkelyt a Békeparancsból:

44. cikk. A szerb-horvát-szlovén állam elismeri, és megerősíti kötelezettségét Magyarországgal kapcsolatban: elfogadja a Szövetséges és Egyesült Hatalmak szerződésének végrehajtását, hogy abban az államban, – ha esetleg szükséges, – ezek a hatalmak megvédik a lakosság érdekeit, azokét, akik különböznek a többségben lévő lakosságtól faj, anyanyelv, vagy vallás tekintetében: megvédi a közlekedés szabadságát és az igazságos bánásmódot is a más nemzetekkel folytatott kereskedelemben.

47. cikk. Románia elismeri, és megerősíti kötelezettségét Magyarországgal kapcsolatban, elfogadja, hogy végrehajtja a Szövetséges és Társhatalmak szerződését, olyan kikötéssel (is), – ha ez szükséges, – hogy ezek a Hatalmak megvédik azoknak a népeknek érdekeit, akik különböznek faj, anyanyelv és vallás szempontjából, és megvédi a közlekedés szabadságát és az igazságos bánásmódot is a más nemzetekkel folytatott kereskedelemben.

55. cikk. Magyarország vállalja, hogy biztosítja az élet és szabadság teljes védelmét Magyarország minden lakója számára, megkülönböztetés nélkül születés, nemzetiség, anyanyelv, faj, vagy vallás tekintetében. Magyarország minden lakója feljogosítva lesz, hogy szabadon gyakorolja, – magán- és közösségi életében is –, hitét, vallását, vagy hitbeli felfogását, ha azoknak gyakorlása összefér a köz-renddel és köz-erkölccsel.

58. cikk. Minden magyar állampolgár a törvény előtt egyenlő és azonos polgári és politikai jogokat élvez, faj, anyanyelv és vallás szerinti megkülönböztetés nélkül. Vallás, hit, vagy hitbeli felfogás különbözősége nem lehet előítélet, tárgya bármilyen magyar nemzeti ügyben, polgári vagy politikai jogok élvezetében, pl. közületi alkalmazás, magasabb közületi működés vagy méltóság betöltésében, kitüntetés vagy hivatás vagy ipar gyakorlásában.

Nem lehet előírni korlátozást bármiféle magyar nemzetiségű által, akár milyen nyelv szabad használatával szemben, úgy magán érintkezésben, mint kereskedelemben, vallásban, sajtóban, mindenféle írás megjelenésében, vagy nyilvános gyűléseken.

A magyar kormány minden intézményében, – annak ellenére, hogy ott a hivatalos nyelv a magyar, – a nem magyar anyanyelvű állampolgároknak megfelelő felszerelést, – pl. tolmácsot és egyéb könnyítést biztosítani köteles, hogy azok saját nyelvüket használhassák, szóban vagy írásban a bíróságok előtt.

Azok a magyar állampolgárok, akik faji, vallási vagy anyanyelvi kisebbségekhez tartoznak, ugyanazt a biztonságot és bánásmódot élvezhetik, – törvényben és ténylegesen, – mint a többi magyar nemzetiségű állampolgár.

A nem magyar nemzetiségű állampolgároknak azonos jogaik lesznek – a saját költségükön – létrehozni, igazgatni, ellenőrizni jótékonyági, vallási és társadalmi szervezeteket, iskolákat és más oktatási intézményeket, jogosultak használni saját nyelvüket, és szabadon gyakorolni vallásukat is azokban az intézményekben.

59. cikk. Magyarország gondoskodik arról, hogy a közoktatási rendszerekben, városokban és oktatási körzetekben, – ahol tekintélyes arányban van nem magyar anyanyelvű, állandó lakos, magyar állampolgár, – megfelelő felszerelést biztosít, hogy az elemi iskolákban a saját anyanyelvű oktatás adva legyen a nem magyar anyanyelvű magyar állampolgárok gyermekeinek. Ez a kikötés nem fogja megakadályozni a magyar kormányt abban, hogy a magyar iskolákban a magyar nyelv tanítása kötelező legyen.

Azokban a városokban és körzetekben, ahol tekintélyes arányban vannak olyan állampolgárok, akik faji, vallási vagy nyelvi kisebbséghez tartoznak, ezek a kisebbségek biztosítva legyenek arra nézve, hogy megfelelő részt élvezzenek a köz-alapból és az állami, városi (községi) vagy más költségvetési keret összegéből.²¹²

Érdekes megemlíteni, hogy az 55, 58 és 59 cikkelyek részletesen kihangsúlyozzák Magyarország kötelezettségeit. Miért volt erre szükség? Hisz a magyar vezérelv ezer éven át ezen nyugodott, megadni a kisebbségeknek minden megillető jogot, amit ebben a cikkelyben is meghatároztak. Pontosan ez a szabadság, amit a kisebbségeknek nyújtottunk, segítette a kisebbségeket 1920-ban ahhoz, hogy függetlenségüket követelhessék. Láthatjuk, csak hamis elnyomási vádaskodás által tudták megszerezni a követelt területeket. **Az utód-államoktól miért nem követelték meg a magyarokkal szembeni emberségesebb bánásmódot, amit mi megadtunk nekik? A népszövetség miért csak nekünk szabta ki és nem az utód-államoknak a kisebbséggel való bánásmódot? Az 1975-ös Helsinkii Egyezmény elfogadása után még mindig miért alkalmazhatják a kulturális elnyomást és népiirtást?**

²¹² Abelovszky Eliz fordította.

1922-ben kormányunknak sikerült áttörni a kisantant által létrehozott falon, amikor hazánkat befogadták a Népszövetségbe. A kormány kénytelen volt a Jóvátételi Bizottsághoz fordulni, mivel nem tudott a bizottság követelésének eleget tenni. 40-50 millió arany korona kölcsönt kértek újjáépítésre. A kisantant és Franciaország elleneztek ezt. A kormánynak figyelembe kellett vennie, hogy a megmaradt országunkat is megszállhatják azok az államok, amelyeknek nem tudnak fizetni, ugyanúgy, mint ahogy a Ruhr Vidéket is megszállták a franciák és a belgák. Az angol-francia feszültség ez ügyben segítségünkre jött. Kormányunk ekkor a Jóvátételi Bizottsághoz fordult, felajánlva a Népszövetség felügyeletét a pénz beruházásában és a háborús jóvátétel, valamint az ország helyreállításához szükséges összeg szétválasztását kérte. Anglia, egy hosszan tartó vita után, nyomást gyakorolva a kisantant országaira, a Népszövetség elé vitte az ügyet. Végül is, 1923-ban elfogadták, hogy Magyarország külön fizesse vissza a kölcsönt és a kiszabott jóvátételt, de megkövetelték Magyarország katonai felkészülésének ellenőrzését. A kormány elfogadta a Népszövetség jogát ahhoz, hogy két és fél évig betekintést nyerjen gazdasági életébe. A Jóvátételi Bizottság Magyarországot 179 millió arany korona jóvátételi fizetésre ítélte az utód-államok javára, emellett három éven át Jugoszlávia szén szükségletét is ki kellett elégítenie, valamint feladni az oláhokkal szembeni követelést, mely az oláh megszállás alatti rablott javakra vonatkozott. **Az imperialisták háborúba kényszerítettek, megcsonkítottak, több mint hárommillió magyar testvérünket elszakították tőlünk; kiraboltak, megaláztak, kis híján megtörték életösztönünket, és ráadásul velünk fizettették meg háborús költségeiket. A kölcsön, amit kaptunk, nem volt elegendő az újjáépítéshez és a kölcsön, valamint a kamatok törlesztésére. Hogy ekkor revíziós követeléssel lépünk fel, titokban kellett építeni honvédelmünket. Az olvasó láthatja milyen borzasztó nehéz helyzetből kellett felemelkednünk, ami azért sikerült, mert volt magyar akarat, elszántság, nemzeti érzés.** (Raffay, 215-216)

17. FEJEZET

SZEMTANÚ A BÉKEÉRTEKEZLETEN

Magyarország ellen az egyik vád Trianonban az volt, hogy mi idéztük elő az első világháború kitérését. Ezért háborús bűnösnek nyilvánítottak, és mint ilyet, súlyosan büntettek. Ugyanakkor a trianoni határozathozatal közvetlen körülményei, a kulisszák mögött végbement események – a szalonokban és a szállodaszobák mélyén, alkoholos mámorban, szép asszonyok ölelése közben szőtt intrikák – a nyilvánosság előtt rejtve voltak. Titkos egyezmények, politikai határozatok jöhettek létre, mert a sajtót lefizették. A félrevezetett, befolyásolt, megvesztegetett, tudatlan politikusok, akiket a pánszlávizmus maguk mellé állított, létrehozhattak bármilyen igazságtalan döntést. Így nem csoda, hogy az ugyancsak félrevezetett, vagy fel nem világosított tömegek még támogatták is javaslataikat. Ez volt a valóság, nemcsak a francia nép körében, hanem Európa-szerte. Ha tudatában lett volna a köznép annak az adathalmaznak, amely a cári Oroszország megszűnése után a cári levéltárból napfényre került, a trianoni döntés sohasem valósul meg.

Henri Pozzi (1879-1946) Clemenceau és a francia kormány szolgálatában dolgozott 25 éven át a párizsi rumán követségen. Két éven keresztül minden jegyzék, okirat, tanácskozás az ő jelenlétében történt. Tíz éven át az Agence des Balkans híradási ügynökség minden anyaga az ő kezén ment át. Francia politikus és diplomata, akinek minden titkos határozatról tudomása volt. Tanulmányozta Oroszország szerepét az első világháború előkészítésében. Munkája, mondanivalója hiteles, mert Pozzi, kormánya képviselőjeként személyesen is részt vett a trianoni tárgyalásokon. Rövidesen rájött a csalásra, és volt bátorsága kinyilvánítani, hogy az „Egyesülés vagy Halál” pánszláv (szerb) titkos szervezet, – amely a szarajevói merényletet elrendelte – célkitűzéseit a belgrádi orosz nagykövet, Báró Hartwig támogatta. Az igazságnak igaz szószólója volt, még akkor is, amikor a rácok vérdíjat tűztek a fejére. Pozzit nem lehet német, osztrák vagy magyar szimpatizánsnak kijelenteni, mert írásának minden mondata elárulja francia hazafiságát és elfogulatlanságát.

A pánszláv területszerzés, mint a cári Oroszország terve, ismeretlen volt a francia nép és annak kormánya előtt. 1892. augusztus 8-án írták alá az első orosz-francia katonai egyezményt. Ez lényeges előrehaladásnak számított az oroszok részéről, mert alkalmat adott a német befolyás ellensúlyozására, és a titkos pánszláv eszme terjesztésére, melynek a célja a Kárpát-medence, az Égei-tenger és a Földközi-tenger népeinek bekebelezése. Franciaországnak szintén nagy elvárásai voltak az egyezménytől. Franciaországnak 1914-ig, tehát húsz éven keresztül, három alkalommal sikerült megakadályoznia, hogy Oroszország Ausztriát megtámadja. 1905, 1908 és 1912-13-ban Franciaország ezt meg tudta tenni, mert politikája a béke fenntartásán nyugodott. 1913-ban, Sazonov, a cári Oroszország külügyminisztere, táviratot küldött a franciáknak: „Az orosz kormány már eleve elutasít minden békéltető kísérletet Bécs és Belgrád között.”²¹³ A balkáni háború idején, amikor Ausztria elfoglalta Bosznia-Hercegovina területét, 1908, 1909 és 1912-13-ban, az orosz pánszlávisták még nem voltak készek a támadásra. Készülődtek, és várták a megfelelő időt. A pánszlávistáknak 1914-ben Gavrilo Princip cselekedete volt a jel a támadásra.

²¹³ Pozzi, Henri: Századunk bűnösei. 9. oldal.

Amikor az oroszok, Ausztria ellenében, a szerbek támogatására siettek, a franciák és talán az egész akkori világ úgy tekintette ezt az orosz beavatkozást, mint egy lovagias cselekményt.

1892-es orosz-francia egyezmény kiemelte, hogy háború esetén az oroszok teljes katonai erejükkel a németek ellen vonulnak. Ezt az egyezményt tíz éven át minden évben felújították. Kihangsúlyozott tétele volt, hogy Oroszország Ausztria ellen támad, segítve a franciákat. Olaszország ellen abban az esetben, ha Olaszország a német oldalon kötelezné el magát. Az oroszok megtörték ezt a szerződést, amikor Ausztria ellen támadtak teljes erővel és nem Németország ellen. Raymond Poincaré, francia miniszterelnök nyomást gyakorolt az oroszokra, hogy a németeket támadják Ausztria helyett, de eredménytelen volt a próbálkozása, mert ők a Duna-medence meghódítását tűzték ki célul. Sazonov válasza Poincarének: „. . . mihelyt megsemmisítették a galíciai-osztrák haderőt, teljes erejükkel Németország ellen fordulnak.”²¹⁴

Az orosz kormány vakmerő hazugságokkal próbálta takargatni Monarchia-ellenes politikáját, a Rumániával kapcsolatos tárgyalásokat és a titkos pánszlávista mozgolódást. **Amikor Franciaország megpróbált külön békeegyezményt kötni a Monarchiával 1914-ben, Sazonov közbelépett: „Nem! – mondotta. – Szó sem lehet különbékéről! Semmi áron sem. . . Soha! Ausztria- Magyarországot fel kell darabolni, és meg kell semmisíteni. . .”** (Pozzi, 16)

Poincaré írja: „Miklós nagyherceg kiáltványt adott ki, amelyben felhívja a Monarchia népeit, hogy rázzák le a Habsburg-igát, és valósítsák meg végre nemzeti törekvéseiket. Ugyanebben a szellemben azt tanácsolja az orosz kormány Romániának, hogy foglalja el Erdélyt. – Bukovina megszállásához pedig orosz csapatok segítségét ajánlja fel. . .” (Pozzi, 17) Láthatjuk a kidolgozott terveket, amelyek súlyosan estek latba a döntést megelőző időben. Poincaré egy táviratban Maurice Paleologue-nak írja: „. . . Nem engedhető meg, hogy Oroszország önhatalmúlag határozzon, – Anglia és Franciaország előzetes hozzájárulása nélkül.”²¹⁵

1917. januárjában „Az orosz kormány arról értesítette a francia kormányt, hogy a minden fronton győzedelmes Németország különbékeajánlatot terjesztett eléje, amelyben olyan előnyöket biztosított Oroszországnak Közép-Európában, a Balkánon és a Keleten, hogy a cár, valamint polgári és katonai tanácsadói azt mindenképpen elfogadni kénytelenek.” (Pozzi, 18) Amikor Clemenceau tudomást szerzett a titkos távirat szövegéről, és így meggyőződött arról, hogy Oroszország átállt az ellenség oldalára, így kiáltott fel: „Cspadába kerültünk! Senkinek sem szabad róla beszélni. Az országnak mit sem szabad a dolgról megtudnia!” (Pozzi, 18) Az országban valóban senki sem tudott meg semmit. . . „Sazonov a német ajánlat ismertetésével egyidejűleg tudatta az alku feltételeit Franciaországgal. Kijelentette, hogy Oroszország hajlandó a szövetségesek oldalán tovább folytatni a háborút – sőt győzelem esetén beleegyezik Elzász-Lotaringia visszacsatolásába és a Rajna balpartjának megszállásába, beleértve Koblenzet, Mainzot és a Pfalzvidéket – kiköti azonban az alábbi feltételeket: Franciaország kötelezi magát arra, hogy a béketárgyalásokon – még az angol és olasz szövetségesek akarata ellenére is – biztosítja Oroszországnak a Magyarországhoz tartozó Ruténföldet, az osztrák Galiciát, Konstantinápolyt és a tengerszorosokat, Örményországot, Kisáziát és a Szentföldet.

„E feltételek elfogadása – a többi szövetséggel szemben – az árulással volt egyértelmű, és az orosz egyeduralmat szabadította rá Európára. Bizonyosra volt vehető, hogy ha majd Oroszország – Franciaországgal együttesen – bejelenti ezeket a feltételeket a békekonferenciának elkerülhetlenné teszi újabb európai háború kirobbanását.” (Pozzi, 19)

²¹⁴ U.o. 15. Poincaré: L’Invasion, 301. Paleologue: Telegramme No. 617, Sept. 16. General Laguiche, Military Attaché, Telegramme No. 611, Sept. 15.

²¹⁵ U.o. 17. Poincaré: L’Invasion, 309. Paleologue: Telegramme No. 625, Sept. 17.

Éles vita után a franciák elfogadták az orosz javaslatot. A választ Philippe Berthelot szövegezte meg. Ugyanekkor Paleologue, az oroszországi francia követ ellenezte a válaszádat: „Franciaország – sürgönyözte Paleologue – nem hódító háborút visel, hanem felszabadító háborút, amely a jog és az igazság nevében fogott fegyvert. . . Angol és olasz szövetségünk sohasem fog beleegyezni abba, hogy az orosz hatalom a Földközi-tengerig és a Szezi-csatornáig terjedjen.” (Pozzi, 20) Az orosz cár és Sazonov írta alá az egyezményt, amely így szól: „Elzász-Lotaringia feltétel nélkül francia uralom alá kerül. Határai a régi – 1790-es – határok lesznek, nem pedig azok, amelyeket a bécsi kongresszus szabott meg. A régi lotaringiai hercegség kiterjedését véve alapul, a francia kormány tetszése szerint úgy vonhatja meg a határvonalat, hogy az egész terület vasiparát, valamint a Saar vidék szénbányáit visszakebelezze. . . A jelenleg német uralom alatt álló, és a Rajna balpartján fekvő területek közül azokból, amelyeket Franciaország nem kebelez be, semleges ütközőállamot kell létesíteni.” (Pozzi, 20) Franciaország eleget tett az orosz feltételnek, így Oroszország elállt szövetségeseinek hátbatámadásától.

Oroszország és Szerbia jó bűntársaknak bizonyultak. Báró Hartwig, az orosz belgrádi nagykövet annyira elmerült a pánszlávizmus hirdetésében, hogy kis híján személyes szerepet vállalt a szarajevói merénylet előkészítésében. Henri Pozzi írja, hogy nem érti: Oroszország miért követelte Franciaország teljes katonai bevetését a háborúba. A cári Oroszország teljes erejéből támogatta Szerbiát, amit eltitkolt a franciák előtt, nehogy emiatt felmondják a szövetséget. A francia kormány állandóan tudatta Oroszországgal, hogy nem támogatja az osztrákok elleni orosz agressziót.²¹⁶ (Pozzi, 206)

A Monarchia felosztásának orosz tervét titokban kellett tartani, mivel tudták, ha ez kitudódik, a francia segítség elmarad. Az orosz és francia szövetség csak akkor jön életre, ha Németország megtámadja Oroszországot. Az orosz politikusok jól palástolták tervüket, és csak egy utat találtak ahhoz, hogy Franciaországot saját oldalukon vonják be a háborúba, az egyetlen út volt a franciák tudta nélküli titkos mozgósítás. Abban biztosak voltak, amikor ők mozgósítanak, Németország hasonlóképpen cselekszik. A francia történészek szerint Oroszország csak július 30-a után, a Monarchia mozgósítása után rendelte el mozgósítását. A valóság az, hogy az oroszok már július 24-én elrendelték a balti és a fekete tengeri flotta mozgósítását. Ez azt jelenti, hogy Oroszország kiprovokálta Németország mozgósítását, amely a franciákat hozta mozgásba. (Pozzi, 25)

Egyes történészek megpróbálták tisztára mosni az oroszokat, mondván, hogy azért tették ezt, hogy megelőzzenek egy esetleges osztrák támadást. Ez a „magyarázat” nagyon következtelen: egy hajó flotta hogyan tudna ellensúlyozni egy Kárpát-medencei, tehát szárazföldi osztrák támadást? Nagyon is nyilvánvaló, hogy a balti flotta fenyegetés volt a németek ellen. Az oroszok július 28-át ismerik el a mozgósítás hivatalos dátumaként, azonban ez már 24-én megtörtént. E ténytet eltitkolták a francia nép és a történészek elől.²¹⁷

Láthatjuk, az orosz mozgósítás négy nappal előzte meg az osztrák hadüzenetet és öt nappal az osztrák mozgósítást. (Pozzi, 26) Németország július 25-én már tudott az orosz mozgósításról. Az orosz mozgósítás valóságos ideje még most sem ismert a népek előtt, mert így, az oroszok könnyűszerrel Németországra foghatták a háború beindításának vádját. Nem vitás a július 24-i mozgósítás, a Ferenc Ferdinánd és felesége meggyilkolása Szarajevóban a rác bandita Gavrilo Princip által, a szerbek monarchia-ellenes mozgósítása orosz uszításra történt, ezért a háború beindításának vádja csakis Oroszországot terheli.

²¹⁶ U.o. 24. Poincaré: Les Balkans en Feu 22. Nyilatkozata Izwolsky előtt. 1922. január.

²¹⁷ U.o. 26. Poincaré: L'Union Sacrée, 293, 391.

(Pozzi, 27) Oknyomozó történészek előtt ismert és tudott tény, hogy a pánszlávista cári Oroszország felelős a háború előkészítéséért és beindításáért.

1916-ban, a szerbek Ausztriát és Németországot okolták, hogy azok minden áron háborút akartak előidézni. Benes, kiáltványában: „Detruiséz Autriche et la Hongrie”, melyet Párizsban adott ki, Tisza Istvánt hibáztatja azért, hogy Ausztria a háborúba keveredett. E kiáltványban említi, hogy a szerbek csak a cseh szövetséges megsegítése végett léptek a háborúba. Továbbá még azt is állítja, hogy Tisza tudott a szarajevói merénylet előkészítéséről, és azt ő segítette elő. E hazugságot a párizsi szerb nagykövet, Veznicss híresztelte el a *Le Temps* hasábjain. (Pozzi, 29) Sajnos a tankönyvek, történészek, még annak dacára sem javították ki helytelen adataikat, tanításukat, miután már tudjuk a valóságot. A román párizsi nagykövet, Lahóváry bizonyította, hogy nem a németek, hanem a francia külügyminiszter Berthelot volt az, aki visszautasította az osztrák békejavaslatot.

Angol javaslatra a németek is elfogadták egy nemzetközi értekezlet összehívását, de ez orosz ellenzés miatt nem valósult meg.

Németország 1909 óta tudott a pánszláv mozgalom nyugat felé való terjeszkedési terveiről, és ez a tény Ausztriát is aggasztotta. Németország felismerte, hogy Ausztria rövidesen belekényszerül egy pánszláv-ellenes élet-halált jelentő háborúba. Ezért Németországnak nem volt más megoldása, mint Ausztria mellé állni. Ugyanakkor Franciaország az orosz oldalon helyezkedett el. Pozzi mondja: nem vitás, hogy a szarajevói merénylet nagyon jó alkalom volt a németnek véglegesen leszámolni ellenségével, Oroszországgal. Ezért javasolták az osztrákoknak Ferenc Ferdinánd megölése miatt a szerbek elleni megtorlást. (Pozzi, 31.)

Az osztrák követelést a szerbek nem fogadták el, annak ellenére, hogy egy évvel korábban maga a szerb kormány követelte, hogy a bolgárok oszlassák fel a forradalmi Ivan Mihálov féle szervezkedést. Ez időben Németországnak nem volt támadó szándéka. Bízta, hogy a szerb-osztrák vita megoldódik. Erre nyilvánvalóan következtethetünk, mert ha nem így lett volna, akkor a németek nem adtak volna időt a szerbeknek és oroszoknak, hogy felkészülhessenek.

Mivel a pánszlávisták ekkor már nyíltan hirdették Ausztria felosztását, Németországnak nem volt más lehetősége, mint egyetlen szövetségesének segítségére sietni a nyilvánvalóan nagyhatalmú Oroszország ellen.

A felületes figyelő azt a következtetést vonhatja le, hogy Németország kezdte a háborút, csak azért, mert ő támadott először. Nem várta be az orosz támadást, de tanulmányozva a történeteket, ma már tudjuk a július 24-i titkos mozgósítás idejét, amely elindította az egész láncreakciót. Mivel Németország támadott elsőnek, a felelősséget a németekre hárították.

Pozzi szerint, Franciaország mozgósított Németország előtt. A francia mozgósítás hivatalos ideje 1914. augusztus 1, négy óra előtt 15 perc, a németeké délután 5. (Pozzi, 33) Közép-Európában és a Balkánon, a szlávok és németek évszázadok óta ellenségesen tekintettek egymásra.

Pozsi magyarázata szerint a francia vezetők 1914. augusztus elseje óta tudták, hogy nem Németország, hanem saját szövetségesük, Oroszország és Szerbia felelős a háború kirobbantásáért, míg a félrevezetett francia nép még mindig úgy tudja, hogy a németek voltak az okozói. Nyugat többi népe ugyanígy vélekedik. Oroszország, Franciaország szövetségesei nyilvánvaló, hogy felelős a háború kitöréséért, de ezt a francia sajtó elhallgatta, mivel a bűn, a felelősség oly nagy volt. Franciaország hadbalépésének okát saját sajtója elhallgatta! Ez a magyarázat arra, hogy az úgynevezett francia Sárga Könyvből hiányzik e

ténymegállapítás, bár ekkor már tudtak az orosz titkos mozgósításról. Arra nem számítottak, hogy Sazonov maga fogja felfedni a valóságot.²¹⁸

Az orosz mozgósítás után Németországnak nem volt más cselekvési lehetősége, mint amit tett. Ezért a felelősség Oroszországra nehezedik. Pozzi szerint, mivel Franciaország előtt ismeretlen volt szövetségesének terve, Franciaország felelőssége a háború beindításáért enyhébb. Az oroszok csak Szerbiával tudatták céljukat. „Spalaikovics szerb szentpétervári követ, Pasics szerb miniszterelnöknek: Miniszterelnökség Belgrád, Pasics részére rendkívül sürgős, titkos!! Sazonov sürgeti katonai előkészületeinket. Ovakodni kell nyilvános tüntetésektől. Az orosz előkészületek befejezéséig. Sazonov tárgyalásai nehezen haladnak Poincaréval és Vivianival. Mindketten ellenzik, hogy Franciaország töle távolálló érdekekért vállalja a háború kockázatát. A francia elnök magatartása Szapáryval szemben megbotránkozást keltett diplomáciai körökben. Sazonov ragaszkodik ahhoz, hogy Franciaország előtt titokban maradjanak katonai előkészületeink. Befejeződött a szibériai csapatok szállítása Európába. Mihelyt Poincaré és Viviani elutazik, négy katonai kerület mozgósítását rendelik el. Sazonov értesülése szerint július 10-én nyújtják át az osztrák ultimátumot. Spalaikovics.” (Pozzi, 56)

Sazonov franciákkal szembeni titkolódzása és ugyanakkor a németek felé a titok felfedése azt a célt szolgálta, hogy a németeket támadásra bírja, és így a háború beindításának vádját is rájuk terelhesse. Azzal, hogy nem tudatta tervét a franciákkal, elkerülte az orosz agresszió megakadályozását, mint 1909. február 27-én, amikor Angliával egyetértésben nem engedélyezték számára Ausztria megtámadását. Tudták, ha Németország tudomást szerez az orosz mozgósításról, hasonlóan cselekszik, és nem lesz elég idő a háború kitörésének megakadályozására. (Pozzi, 51-63)

„Nem lett volna háború, ha Németország nem akarta volna! Egyedül a németek akarták a háborút!” kiáltotta Ernest Lavisse professzor 1915. november 15-én. (Pozzi, 65) Ez a téves megnyilatkozás széles körben elterjedt. „Franciaország még ma is abban a hitben él, hogy Németország tudatosan idézte elő a háborút.” (Pozzi, 65) Az az érvelésük, hogy „ha Németország nem határozta el előre az 1914. augusztus elsejei támadást, mi oka lett volna olyan örületes iramban fejleszteni katonai hatalmát?” „Miért fegyverkezett olyan lázasan már 1911-ben, amikor még egyetlen más állam sem tette ezt?” (Pozzi, 65-66) . . . S így tovább, nem törődve azzal, hogy azóta az eltitkolt valóság tisztázódott. Most, 2001-ben nem lehet a legyőzött ellenfelet csak azért felelőségre vonni, mert ellenfél volt. Azt mondják, Németországot semmi veszély nem fenyegette, sem 1911-ben, sem 1914-ben. Úgy tanítják: Németország ellenfelei felkészületlenek voltak, és a németek kezdték meg már 1911-ben a rohamos fegyverkezést, a Monarchiával együtt. Ez az, ami, mint szállóige még mindig elhangzik. Kétségtelen a németek 1911-ben elindult fegyverkezésének ténye, és az, hogy a háborút megelőző időben lázasan fegyverkezett. Ez a hír szentírásaként elterjedt, ugyanakkor az ellenfél fegyverkezéséről senki sem beszél. A nép előtt ezt eltitkolták ugyanazok, akik csak a németeket vádolják. Mi itt a valóság? A Monarchiát a háború megkezdése olyan előkészületlenül érte, hogy másfélmillió emberrel kevesebbet mozgósított, mint a franciák, pedig lakosságának számaránya lehetővé tette volna a magasabb számú mozgósítást. A Monarchia katonai létszáma 2 300 000, a francia 3 800 000. Ezt is elhallgatják, mert döntő bizonyítékként hozható fel az elhíresztelt tények megmáskosítása.

1914-ben, minden nemzet készülődött egy esetleges háborúra. Franciaország már 1913-ban 1 000 000 000 frankot kölcsönzött Oroszországnak azzal a feltétellel, hogy a francia meglátás szerint erősítenie kell hadseregét. Kihangsúlyozták a németek felé való utak kiépítését.

²¹⁸ U.o. 53. II. D.S. Sazonov.: Sechs Schwere Jahre.

(Bővebben: Századunk Bűnösei, 69) A parancsbéke kihirdetésekor e tényeket elhallgatták, a németeket, és a Monarchiát jelentették ki bűnösnek. A francia történész Raymond Reonly írja, hogy a németek már 1870 óta építették katonai erejüket, háborúra készülve.²¹⁹ Semmi kétség afelől, hogy ez valóság, de Pozzi szerint soha senki nem elemezte az okát, hogy miért tette ezt. Pedig a modern oknyomozó történelemírás ezt megköveteli. Pozzi azt állítja, hogy Németország messze le volt maradva a többi nemzethez képest, és ezt a hátrányt akarta behozni. Minden igyekezete ellenére sohasem tudta ezt elérni, mert a háború kitörésekor a fegyverek megosztása a két fél között a következő volt:²²⁰

	Antant	Központi Hatalmak
Gyalog-hadosztály	191.5	138
Lovas-hadosztály	46.5	22
Könnű-ágyú	10 482	8640
Nehéz-ágyú	684	743
Géppuska	5476	3900
Repülőgép	336	274
Kormányozható léghajó	5	9

Augusztus első felében:

²²¹	Francia	Német-ország	Orosz-ország	Szerbia	Belgium	Anglia	Ausztria
Hadsereg teljes létszáma	3 844 000	3 822 000	5 000 000	380 000	180 000	125 000	2 300 000
Sorkatona	1 868 000	2 147 000	3 400 000	380 000			1 340 000
Ebből							
Géppuskával	2 200	2 250	2 800	220	120	140	1 720
Tábori ágyúval		5 124	5 550	400	340	270	3 500
75-ös ágyúval	4 000						
65-ös ágyúval	128						
Nehéz ágyúval	308	575	300	60		90	168
Repülőgéppel	125	200	100		24	66	

„Szerbia valóban mozgósított 1914. július 10-től augusztus 7-ig, 675 ezer katonát, 550 tábori ágyúval, 75 nehéz-ágyúval, 350 géppuskával, és augusztustól novemberig az osztrákoktól 240 tábori, 30 nehéz ágyút, 220 géppuskát zsákmányolt. (Mindezt a párizsi szerb nagykövet,

²¹⁹ U.o. 66. Reonly Raymond: A nagy háború története.

²²⁰ U.o. 76. Reonly, 7-8.

²²¹ U.o. 76. Reonly, 34.

Veznicss adta az *Agence des Balkans*-nak, 1914 novemberében.)”²²² Az itt felsorolt adatok megdöntenek minden olyan célzatos híresztelést, hogy a háború a Szövetségeseket felkészületlenül érte. Hogy mi készítette Németországot a fegyverkezésre? Meggyőződött arról, hogy diplomáciailag elszigetelődött, és politikailag körbefogták. Ezt az elszigetelést VII. Edward, Delcassé, Sazonov és Poincaré idézték elő. Orosz sugallatra létrehoztak egy német- és osztrákellenes szövetséget Oroszország, Rumánia, Szerbia, Montenegró és a Monarchia szláv nacionalistáinak egyesülésével. (A második világháborúban ugyanez volt a helyzet, mert Németország fegyverkezése a következőkben arányult a Nyugati Hatalmak fegyverkezéséhez.)²²³

Fegyveres erők, Fegyverzet		Nagy- Britannia	Franciaország	Szovjetunió	Németország
Katonai repülőgép db.	1932	445	400-nál kevesebb	2 595	36
	1939	7 940	3 163	10 382	8 295
Hadsereg fő	1932	192 000	Kb. 350 000	562 000	100 000
	1939	237 000	500 000	1 900 000	730 000

Szerbia 1912-13 évi politikai győzelme és megerősödése nagy veszélyt jelentett Ausztriára. Ha Ausztria elbukott volna a szerbekkel szemben orosz segítséggel, ez veszélyeztette volna Németország jövőjét is. **Németország fegyverkezett, de nem Franciaország ellen vagy a világhatalom megszerzése érdekében, mint ahogy ezt állandóan hangoztatták, és hangoztatják még ma is, hanem azért, hogy visszaverhesse a közelgő pánszláv veszélyt.** A győztesek ezt is elhallgatják. Erről még most sem szabad szólni, mert kitudódna a győztesek bűnössége. 1913 januárjában nyilvánvalóvá vált, hogy szinte lehetetlen kikerülni a szláv támadást. Az első világháborút megelőző időben a francia szövetséges Oroszország ugyanúgy befolyással volt Franciaország külpolitikájára, mint Ausztria Németországera. Pozzi kijelenti: sajnálatosképpen ebben a kritikus időben az osztrákoknak nem volt egy kimagaslóan jó vezéregyénisége, és Németország tévedést követett el azzal, hogy megengedte Ausztriának, hogy külpolitikáját diktálja, amely rossz irányba vezette őket. Ugyanúgy, a franciák hagyták magukat az orosz által vezérelni. Népvéleményezést ez időben figyelmen kívül hagytak, ezért nem ellenőrizték a sajtópropaganda valóságát sem. Azok, akik ismerték az igazságot, félték előjönni vele. Eljött az ideje annak, hogy fény derüljön az igazságra. Újabb kutatások felszínre hozták a korábban zárolt adatokat. A mi feladatunk, hogy végre kitudódjon a valóság, kik okozták milliók halálát.

1913-ban írták alá a Belgrád–Bukarest–Szt. Pétervár Egyezményt, amely érthetően nagy félelmet váltott ki Ausztriában. Az volt a kérdés, hogy háború legyen, vagy engedjék a nagy szláv állam kialakulását, közvetlenül a határok mellett. Európai politikai körökben az a nézet terjedt el, hogy a Monarchia által javasolt békeajánlat „veszélyes”. Nem említették a pánszláv, osztrákellenes cselekedeteket és követeléseket.

A szlávok a sajtóban kifejlesztettek egy nagyon élénk osztrákellenes propagandát, melynek szervezője Izwolszky, francia-orosz nagykövet volt, kinek sikerült a franciákat az osztrákok ellen hangolnia. „Azon igyekszem, hogy személyesen is befolyásoljam naponta a

²²² U.o. 76. Reonly, 7-8.

²²³ Hernádi Tibor: *Kiknek állt érdekében a második világháború*, Baja 1998, 54.

legfontosabb újságokat: a *Temps*-t, a *Journal de Débats*-t, a *Matin*-t, az *Écho de Paris*-t²²⁴ írta Izwolszky Sazonovnak 1912. december 5-én. „Ebben az időben, különösen a *Temps* „új” álláspontját kell kiemelnem. Négy évvel az események előtt még osztrákrabárát tendenciájával tűnt ki. Most már Tardieu harcol hasábjain az osztrák politika ellen.”

A sajtó támadta az osztrák intézkedéseket, melyeket kénytelen volt saját védelmében beiktatni. Az intézkedésekre a belső rend megtartása érdekéven volt szükség. Az orosz-szerb támogatást viszont úgy tálalták, mint igazságos cselekményt.

1913. február 26-án Izwolszky jelentette, hogy a pénzt, melyet kapott, a *Le Temps*, *L'Éclair*, *L'Echo de Paris* újságok szolgálataira fordította.²²⁵

Pozzi írja, hogy 1914. júliusában, a fent említett újságok félrevezették a francia parlamentet és a népet, amikor azt állították, hogy a háború már elkerülhetetlen.

1914. január 1-én Take Ionescu mondta Poincaré-nek: „Az osztrák tábornokok panaszkodnak, hogy Berlin nem engedi őket Oroszország ellen harcba vonulni, holott biztosra veszik, hogy néhány héten belül egész Szentpétervárig jutnának el.”²²⁶

Take Ionescu 5000 frankot kapott havonta Sazonovtól a pánszlávisták érdekében kifejtett szolgálataiért. A Balkán támadó magatartása egyre erélyesebb lett, ezért Ausztria hét hadtestet helyezett Bosznia, Horvátország és Dalmácia területeire a forradalom kitörése ellen. Ez a hét katonai hadtest 11 orosz hadtesttel és 300 000 fegyverzett orosz katonával állt szemben. Oroszország katonai készenlébe helyezte magát. Az is mutatja, hogy a Monarchia még nem volt felkészülve, mert az általános 130 emberből álló lovas század helyett Ausztria lovas százada csak hatvan létszámú volt. Ez azt bizonyítja, hogy az oda rendelt karhatalom csak a rend fenntartására szolgált, és nem volt támadási szándéka.²²⁷

Pozzi írja, hogy ekkor még a franciák igyekeztek a békét megteremteni a szerbek és osztrákok között, mert tudták azt, ha szükség lesz, Németország segítséget fog nyújtani szövetségésének, ez pedig orosz beavatkozást hozna maga után, ami már világháborút idézhetne elő.

1913. január 11-én a németek rumániai nagykövete, Waldhausen e táviratot küldte: „Az orosz kémek és titkos megbízottak száma Romániában néhány hónap óta hallatlanul megnövekedett. Valamennyien arra összpontosítják erejüket, hogy az országot Ausztria ellen lázítsák. Mit akarnak ezzel elérni? Nagyon szeretném tudni. . .”²²⁸

Egy másik távirat: „A rumániai orosz propaganda már majdnem elérte – ahogy azt román barátaim mesélik –, hogy Románia elszakad a hármasszövetségtől. Ez az orosz propaganda a nép minden körébe beférkőzött.”²²⁹

A bécsi és berlini titkos levéltárból megtudtuk, hogy egyes francia politikusok milyen elkötelezetten támogatták a szerb és orosz ügynököket. „Amilyen mértékben erősödik Románia ellenséges hangulata Ausztria-Magyarországgal szemben, annál világosabban látjuk, hogy ez az ellenszenv az orosz ügynökök tevékenységének tulajdonítható. Ezeket az ügynököket az orosz követ és Blondel francia követ is lelkesen támogatják. Ez utóbbi különösen nagyon tevékeny, és

²²⁴ Pozzi Henri, I.m.: 99. Izwolszky Sazonov nak, Párizs, 1912. December 5-én: Orosz Diplomáciai Okmányok, Állami kiadás, Moszkva, Pétervár, 1922.

²²⁵ Pozzi, Henri: *Századunk Bűnösei*, 100. Raffalovics Izwolszkyhoz, 1913. február 26. Diplomáciai dokumentok.

²²⁶ U.o.: 100. old: Poincaré: *Európa Fegyverben*, 56.

²²⁷ U.o.: 102. old: 3. számú sürgöny, George Lewis, 1913. január 2.

²²⁸ U.o.: 104. Sürgöny Bukarestből, Waldhausentől. 1913. január 11.

²²⁹ U.o : 104. 33. számú sürgöny, 1913. március 1. Z. 22, harmadik okmány köteg, Athén.

sikere van . . . Ha az oroszok még nem is rokonszenvesek a románok előtt: azt már minden esetre elfelejtették Oroszországnak, hogy megfosztotta Romániát Besszarábiától. Most mindenki várakozással tekint Erdély felé.”²³⁰

A franciák osztrák nagykövete, Dumaine, aki nagy pánszláv-szimpatizáns volt, lehűtötte az alakuló német francia közeledést. E tevékenységet megint csak elhallgatták a nép előtt, és az események tovább sodródhattak a háború felé. Pozzi mondja: „Izwolszky, Sazonov, Raffalovic, Hartwig, Chebeko és Witte egy húron pendültek Veznics, Bratianu, Take Ionescu, Pasics, Avarescu és Jovanovics kollégájukkal, akik Párizsban szolgálták a szláv érdekeket.” (Pozzi, 106)

„Ma már tudjuk, hogy ennek a diplomata társaságnak a szövetkezése vezetett a háborúhoz.” (Pozzi, 106)

A francia kormány nem tudatta a néppel az orosz követelést, az orosz háborús felkészülést és az ultimátumot, amit Franciaországnak adtak, amely szerint, ha nem fogadják el az orosz javaslatot, akkor német szövetségessé válnak. A francia politikusok, a kedvezőtlen megnyilvánulástól félve, ezt is elhallgatták, és vállalták a hazugságáradatot, a háború beindításának vádját pedig az osztrákokra és a németekre hártották. Július 20-án az egységes francia sajtó mind az „ártatlan” Szerbiáért szállt síkra, megint csak elhallgatva a Szarajevó-i merénylet okát. (Jel a háborúindításra.) (Pozzi, 108) André Tardieu, a *Le Temps* egykori tudósítója, későbbi francia elnök, tudott az orosz mozgósításról, de hallgatott. Oroszország elérkezettnek vélte az időt, régi vágyának megvalósítására, a nyugati terjeszkedésre. Az utolsó hatvan év alatt már két alkalommal, 1855 és 1878-ban, megpróbált a pánszláv elmélet terjesztésével, Kárpát-medence belsejébe kerülni. E cél megvalósításához, Szerbiának és Oroszországnak szüksége volt a franciák pénzügyi és fegyveres támogatására. Így Franciaországot lehet, és kell okolni azért, hogy belement egy olyan imperialista, hódító háborúba, amely hazugságokra épült, és amelynek következtében emberek millióinak kellett meghalniuk. **A franciáknak nem volt annyi becsületük sem, hogy amikor rájöttek, hogy rászedték őket, megálljt kiáltottak volna, megpróbálni javítani a helyzetet, ehelyett folytatták hazug harcukat, vádolva Ausztriát, Németországot és Magyarországot. Beismerik-e valaha bűnösségüket, kijelentve aTrianoni Békeparancs igazságtalanságát és szükségtelességét? Fogják-e valaha is hirdetni a trianoni határok kiigazításának igényét?**

Kell beszélnünk a megvesztegetett sajtóról is. A sajtó formálja a közösség véleményét, és tényező a nemzet politikai nézetének kialakításában is. Kezdetben a francia hivatalosok félték a nagy kockázat miatt, melyet az orosz cár vakmerő mesterkedése idézett elő. Az oroszoknak nagy szükségük volt a francia szövetségre, ezért elhatározták, hogy a francia népet saját oldalukra állítják, ha esetleg a francia kormány, amely a kezdetben bizonytalan volt a hováállásban nem fogadná el a szövetségesi együttműködést, és esetleg megint megakadályozná céljuk elérését, mint azt tették 1909, 1912 és 1913-ban. Izwolszky, a francia orosz nagykövet a sajtón keresztül befolyásolta a francia minisztereket. Pozzi szerint, Izwolszky öt éven át dolgozott ezen. Legyűrve sok nehézséget, sikerült neki. „Tardieu készséggel ajánlotta fel, hogy tollát szolgálatomba állítsa.”²³¹

Az 1918-as bolsevik forradalom következtében megismertük a lefizettek névsorát, akik áruolókká váltak. Ezek: Gaston Calmette, *Le Figaro*; Auguste Gauvin, *Radical*; Henri Letellier, *Le Journal des Débats*; Charles Humbert, *Le Journal, La République Française, Le Matin, L'Echo de Paris, L'Éclair*; André Tardieu, *Le Temps*. (Pozzi, 135)

²³⁰ U.o. 104-105. 66. számú sürgöny, melyet 1913. szeptember 16-án küldtek a szinajai királyi kastélyból.

²³¹ U.o. 134. Izwolszky írta Sazonovnak. 1912. május 10.

Poincaré tudatta Oroszország gazdasági minisztere képviselőjével, Davidov-val, hogy egyes francia miniszterek segédkeztek Izvolszkynek szétosztani az orosz rubelt azok között, akik írásukkal jó szolgálatot tettek Oroszországnak.²³²

Pozzi így ír: „A legnagyobb újságok . . . merész álhíreket közöltek, és felháborító hazugságokat terjesztettek. Ez azért volt baj, mert Franciaország legolvasottabb és legmértékadóbb körei éppen ezeket a kitűnően szerkesztett lapokat olvasták. Eszükbe sem jutott, hogy megbízhatóságukban kételkedjenek. Híryanagukat az összes vidéki lapok is átvették s így a lelkiismeretlenül terjesztett álhírek az egész ország közvéleményét átítták. Így váltak a hazugságok a jóhiszemű polgárok, nyugdíjasok, munkások és parasztok tömegeinek úgyszólván evangéliumává.” (Pozzi, 136) Ezért írta Izvolszky Sazonovnak, „Hála Istennek – írja – nem kell többé küzdenem a francia közvélemény azon meggyőződése ellen, hogy idegen érdekek sodorják a háborúba. . .”²³³

Az itt történeteket Raffalovic magyarázza meg a legérthetőbben. „Hála a párizsi sajtó utálatos megvesztegethetőségének – 1909-től a cárizmus bukásáig – az olvasóközönség bizalmát élvező lapokban egyetlen olyan politikai, gazdasági, pénzügyi vagy katonai cikk sem jelent meg, amely leleplezte vagy megghiúsította volna Oroszország terveit.” (Pozzi, 137) Ugyanakkor a megvesztegetett sajtó, állandóan az egekig dicsérte Oroszország és Szerbia érdekeit. Azért is volt olyan nagy sikerük, mert e neves lapok – állítólagosan – levelezést tartottak fenn Európa különböző városaival és a különböző európai városok cikkeit, tanulmányait úgy közölték, mintha azok valóban onnan is jöttek volna. Pedig legtöbb esetben e cikkek a pánszlávista hivatalokból, maffia központokból jöttek. „Többször láttam saját szememmel” – írja Pozzi – „hogy André Tardieu, Eugene Lantier vagy Edgar Roels a két diplomata kimondott utasítása szerint szerkesztette az összes híreket.” (Pozzi, 137) A pénz elhallgattatott minden igazságot, és ez a befolyás még mindig tart.

1934-ben a párizsi sajtó támogatta azt a híresztelést, hogy németek, magyarok és olaszok a háború beindításának bűnösei. 1934 novemberében, a *Le Temps* idézte egy „budapesti levelező cikket”, amelyről aztán bebizonyosodott, hogy hamisítvány, mert az újságnak nem volt levelezője Budapesten. Ennek ellenére cikkek jelentek meg a *Le Temps* hasábjain „Magyar Levelek” cím alatt. E hasábkok kedvelt olvasmányokká lettek, pedig egyetlen cikk sem Magyarországról származott, hanem Prágából, George Marot-tól az *Europe Central* főszerkesztőjétől, mely újság Benes félhivatalos lapja volt. (Pozzi, 140)

Pontos ismeretünk van Szovjetunióból arról, hogy a pánszlávisták hogyan és mennyit fizettek a francia sajtó lefizetésére. 1904-ben a sajtó 935 785 frankot; 1905-ben 2 014 161 frankot, 1905 és 1911 között 7 894 360 frankot; 1912-ben 882 140 frankot; 1913-ben 1 102 500 frankot. A felsorolt összegekből 374 000 frankot Izvolszky személyesen adott át egy borítékban. 1914-ben 1 025 000 frankot kaptak. 1915-ben 931 000 frankot; 1916-ban 1 153 225 frankot; ebből 100 000-et kapott az *Agence des Balkans*. 1909 és 1912 között Szerbia 275 000 frankot adományozott a franciáknak abból a pénzből, amelyet Oroszországtól kaptak. Ebből a pénzből a *Le Journal des Débats* és *Le Temps* együttesen 150 000 frankot kaptak. 1913-ban megvesztegetésre is kaptak 700.000 frankot, ebből 237 000 frankot a *Le Temps* és *L'Agence des Balkans* kasszírozott be. 1914-ben a 760 000 megvesztegetési frankból 437 000 a *Le Temps* és *L'Agence des Balkans*-hoz vándorolt; 45 000 frankot kapott a *Le Figaro* és 15 000-et a *Le Radical*. Ugyanekkor 50 000 frankot a *Le Journal* igazgatója, Charles Humbert zsebelt be, míg 60 000 frankot kapott *Le Journal des Debats*. (Pozzi, 140-141 old: Stefanovics táblázat) A párizsi

²³² U.o. 136. Poincaré: Európa fegyverben. 98.

²³³ U.o. 136-137. Izvolszky levele Sazonovhoz. 1912. dec. 5.

szerb ügynök nyilatkozata szerint a fent említett vesztegetési összegek a béketárgyalások ideje alatt megtízszereződtek. A szerbek, hogy megkaphassák Fiume kikötővárost, a *Le Temps*-nek fizettek 3 millió *frankot*. 1932. augusztusában, a jugoszláv párizsi sajtóközpont – 20, boulevard de Courcelles –, 6 millió *dinárt* kapott. A belgrádi kormánynak ekkor 25 millió *frank* (60 millió *dinár*) állt a kül- és belügyminisztérium rendelkezésére, szerb propaganda célokra. (Pozzi, 142) Csehszlovákia majdnem a kétszeresét használta erre a célra, mint amit Jugoszlávia. Itt nem számítjuk azt az alapvető összeget, amelyet a kisantant államok gyűjtöttek össze Genfben, 1934-ben, melyet Benes intézett. „Húsz évvel ezelőtt az orosz „borítékokat” négyesemközt továbbították rendeltetési helyükre.”²³⁴

1934 óta csak annyi volt a változás, hogy a pénz most nem Oroszországból és Jugoszláviából jön, hanem a Szovjetunióból és a kisantant államokból. A pánszláv törekvés titokban fennmaradt az utód-államok sovinszta államintézéseiben, és ezért a magyar határt kiigazító törekvés eredménytelen maradt. Ma a pánszlávista mozgalom nem olyan nyíltan működik, mint a múltban, de azért felismerhető a orosz Milosevic-féle támogatásban.

A szlavofilek létrehozták az *Agence des Balkans* kiadóvállalatot, amely egyik ága volt a *Le Temps* napilapnak. A két szervezet összehangolva dolgozott. Ha javaslatukat el akarták fogadtatni a néppel és a cikk túl hosszúvá sikerült, akkor elosztották a szöveget a két kiadó között. Megállapíthatjuk, hogy kik voltak az igazi háborús bűnösök. (Pozzi, 145) Ezek a tudósítók, pénzért tudatosan hamisítottak és szétrombolták Európa egyik legősibb nemzetét, Magyarországot, amely védte Európát egy évezreden át. Pozzi így ír: „Csak undort és megvetést érezhetünk, ha a világháború kitörésétől számított egy évre visszamenőleg átlapozzuk „*Le Temps*” –, „*Le Journal*” – „*L’Éclair*” –, „*Le Matin*” – „*Le Journal des Debats*” – „*L’Echo de Paris*” és a „*Figaro*” számait. (Pozzi, 146)

Tardieu 1914. március 11-én tartott bukaresti előadásának már a címe – „Erdély: Románia Elzász Lotaringiája” – kihívás volt Ausztria részére. Tardieu ezzel az előadással az oláh sovinsztákat és imperialista csoportot akarta meggyőzni az orosz és szerb pánszlávista mozgalom támogatására. **Izwolszky és Veznic beavatták Tardieu-t és Sazonovot a belgrádi Fekete Kéz terveibe.**²³⁵ Tudták, a háború beindítása csak napok kérdése és Tardieu mindent elkövetett, hogy a kitöréskor Rumánia az orosz és szerb oldalon legyen.

Tardieu, a francia külügyminisztérium szószólója nagy hatással volt a rumánokra, mert rajta keresztül az oláhok támogatást éreztek Ausztria Magyarországgal szemben. Az osztrák-magyarelles politikát az oroszok szélesítették ki. Tardieu befolyásosnak bizonyult az oroszok és szerbek körében. **Tardieu legnagyobb igazi bűne, hogy lapjában, a *Le Temps*-ben 1914. július 30-án szándékosan elferdített hírt röpített világgá: hogy Németország kihirdette a hadiállapotot. Ez által kikényszerítette a francia mozgósítást, holott a németek ugyanakkor csak fenyegető háborús veszedelemről tettek említést.**²³⁶

Az orosz propaganda taktikáját az utód-államok vezetői magukévá tették, melyet aztán az osztrákok ellen és magyar területek elcsatolása érdekében használtak fel. A szerbek háborús készülődését jól eltitkolták a világ népei előtt. A szerb politikai követelés szigorúbb válaszára kényszerítette az osztrákokat a szerbekkel szemben, de amint ez megtörtént, az oroszok nem

²³⁴ U.o. 142. Izwolszky Sazonovhoz. 1912. Dec. 5. Fekete könyv.

²³⁵ U.o. 148. Fekete Kéz: nagy-szerb katonai terrorista szövetség. Vezére Dimitrievic Ápis ezredes a szarajevói gyilkosság megszervezője.

²³⁶ U.o. 149. „Zustand Drohender Kriegsgefahr” *Le Temps*. 1914. július 31.

maradtak tétlen. „Ausztria értésére adta Oroszországnak, hogy mindenáron megakadályozza szomszédságában egy nagy szláv állam megalakulását.”²³⁷

1913. május 13-én, Sazonov kérésére, Spalaikovic táviratot küldött Pasicnak, hogy Szerbiának rövidesen alkalma lesz egy nagy darab földet Ausztriától meghódítani.²³⁸

Pasic május 14-én e sürgöny másolatát megküldte Veznic párizsi szerb követnek. A követ még aznap megmutatta azt Tardieunak a *Temps* külpolitikai rovatvezetőjének. Tardieu a sürgöny tartalmát tudatta Gaston Calmette-el, a *Figaro* igazgatójával. Július 13-án Delcassé a francia külügyminisztérium előtt úgy állította be a táviratot, mint Hartwig, orosz belgrádi nagykövet Monarchia-ellenes politikájának bizonyítékát. Delcassé azt is jelentette a Quai d'Orsay-nak, hogy Vinozelos biztosította Demidoff orosz követet Görögország támogatásáról egy esetleges szerb-osztrák konfliktus esetén. (Pozzi, 172)

Szerbia, Rumánia és Görögország 1912-ben felújították titkos egyezményüket, mely szerint segítséget fognak nyújtani Szerbiának, ha háborúba keverednének Ausztria ellen. (Pozzi, 173)

Az 1913. júliusi és augusztusi bukaresti béketárgyalásokon a szerb megbízott Spalaikovics kijelentette: „Bulgáriának szövetségre kell lépnie Romániával és Szerbiával, hogy elősegítse a két hatalom nemzeti törekvéseinek megvalósítását a Monarchia rovására.”²³⁹

Amikor Ausztria tudomást szerzett e fejleményekről nem volt más lehetősége, mint tudatni döntését a németekkel és az olaszokkal. Az olasz követ San Giuliano, augusztus 9-én táviratot küldött az olasz parlamentbe Gioletti-nek bejelentve, hogy Ausztria katonai beavatkozást tervez Szerbia ellen. 1909 óta Olaszország Oroszország szövetségese volt.

Gioletti sürgönyileg felvilágosította San Giuliano-t, hogy tudassa az osztrákokkal, ha megtámadják a szerbeket, akkor az osztrák-olasz egyezmény érvénytelenné válik. (Pozzi, 174) Németország kifogásolta Ausztria támadási szándékát, de elismerte Ausztriára nézve a szerb veszélyt, azonban a háború elkerülése érdekében mégis azt javasolta, változtasson elhatározásán. A német tanácsot megfogadva, Ausztria megváltoztatta eredeti határozatát és nem támadt.

1913. szeptember 21-én Spalaikovics, Szerbia szentpétervári követe írja: „A hadügyminiszter arról értesít, hogy megtette a szükséges lépéseket Párizsban a számunkra folyósítandó kölcsön érdekében. A pénzt hadseregünk újjászervezésére, felszerelésére és ellátására kell fordítani. Az orosz kormány nyugtalankodik a 200 milliós párizsi kölcsön késedelme miatt, amelyet az orosz vasúti hálózat kiépítésére és a mi fegyverkezésünkre szántak.”²⁴⁰

1913. október 12-én Spalaikovics ismételten táviratot küldött: „Sazonov rendületlenül bízik katonai erőnkben és meggyőződése szerint céljaink a közeljövőben megvalósulnak. Megerősítette, hogy minden körülmények között számíthatunk Oroszország hathatós támogatására és azt tanácsolta, igyekezzünk minden áron a legszorosabb kapcsolatokat biztosítani Párizsban.”²⁴¹

²³⁷ U.o. 171. George Lewis, Szt. Pétervári francia követ sürgönye. 1913. február 9-10-én: (Sárga könyv 104-105. sz. sürgöny.)

²³⁸ U.o. 172. Spalaikovic sürgönye Pasic-hoz, 97/6. 25. kötet, 4. akta a szerb miniszterelnökség irattárában.

²³⁹ U.o. 173. Blondel bukaresti francia követ. 294. számú sürgöny.

²⁴⁰ U.o. 175-176. Szerb miniszterelnökség levéltára. 1913. 247 sz. 16. akta. 5 csomag. M/7 kötet. Milanovic láttamozása.

²⁴¹ U.o. 176. *Agence des Balkans*.

„Spalaikovics tudatta Belgráddal, hogy Sazonov meg van elégedve a hatással, amelyet a Párizsi *Agence des Balkans* a francia közvéleményre gyakorolt.”²⁴²

A történészeknek a múltban nem volt lehetőségük tanulmányozni a titkos levéltárakat, okmányokat, táviratokat a háború előkészítéséről, mert ezek mind zároltak voltak; a cári Oroszország és a szovjet kommunizmus felbomlása után azonban hozzáférhetőek lettek a titkos adatok, és úgyszintén a háború befejeztével a németországi okmányok is ismertekké váltak. Mi reméljük, hogy rövidesen ezek a még rejtegetett tények is, hogy kik idézték elő a világháborút, köztudomásúvá válnak.

Húsz évvel az első világháború után már voltak adatok, amelyeket akkor lehetett és kellett volna is köztudottá tenni, de a pánszlávisták még mindig takargatták az igazi háborús bűnösöket, mint ahogy védték a későbbi bűnösöket is: Titulescut, Benet, Masarykot, stb. Pozzi egy cáfolhatatlan bizonyítékot szolgáltat arról, hogy kik voltak a háború előidézésének valódi bűnösei. Stefanovic levele Edgár Roels, a *Le Temps* igazgatójához, 1913. november 29. Belgrád:

„Kedves Uram!

A puskák szállítása nagyon sürgős. Ilyen értelemben intézkedjék. Tudassa velem a legrövidebb határidőt, amelyen belül a gyár teljesítheti a rendelést. A fegyverek ára nem haladhatja meg darabonként a 80 *frankot*, beleértve a jutalékokat is. Kizárólag 1910-es 7mm-es Mauser-típus jöhet számításba. De Mauser kartellben van az osztrák Steyr-művekkel, ezért nem bíznak nálunk Mauserben, mert végül is Steyr gyárthatná a fegyvereket, és ha a politikai feszültség kielesedik, nem vehetnénk át a rendelést. Így történt 1908-ban is. . . A szállítmányt a francia kölcsönből fedezzük. Mauserrel semmi körülmények között nem szabad tudatni a valódi tényállást. . .” (Pozzi, 179)

1917 novemberében, Dragomir Stefanovics e levelet megmutatta Pozzi-nak, és ő mondja, hogy Stefanovics egy „ritka” igazságos szerb politikus volt, akit rendkívül zavart a pánszláv imperialista cél és bestiális magatartás, melyet erősen elítélt. (Pozzi, 179, 180)

A háború kezdetén Rumánia nagyon óvatos volt, hogy melyik oldalon kötelezze el magát. Az összes utód-államok szándéka közül, a rumánokéról tudunk ez időben a legkevesebbet. Oroszország szándéka volt, hogy a szerbek győzzék meg az oláhokat a hozzájuk csatlakozás előnyeiről. A orosz-szerb szövetség számított a rumán részvételre, hogy az osztrákokat körbezárhassák. Kiábrándultak, amikor a rumánok a Központi Hatalmakkal kötöttek szövetséget.

Az első orosz-rumán politikai kapcsolat 1912-ben létesült Take Ionescu jóvoltából, aki havonta 1000 *rubelt* kasszírozott be az oroszoktól e szolgálatáért. Az elismervényeket az orosz-bukaresti követségen találták meg.²⁴³ Oroszország már 1913-ban szerette volna az osztrákok ellen megvalósítani a szerb-rumán szövetséget. A Bratianu testvérek újságcikkei hatására a rumánok lassan álltak az orosz politikára. A rumán királynő és a politikai tanácsadók, orosz védelem alatt, fokozott támadó politikát folytattak. A Quai d'Orsay 1912 nyarán vett erről tudomást. Határozottan kijelenthetjük, hogy a francia politikusok mindent tudtak a rumánok osztrákok elleni háborús készülődéséről, de nem tettek ennek megakadályozására semmit. A franciák tudtak az Edgar Roels, *Agence des Balkans* igazgatója által felvett hatalmas összegekről, melyeket lelkiismeretének megnyugtató végett kapott. Take Ionescu meg is mondta Pozzi-nak, hogy osztrák-orosz háború esetén Rumánia megtámadja Ausztriát, hogy megszerezhesse területi törekvéseit. (Pozzi 187)

1914. június közepe felé, öt nappal a sarajevói gyilkosság előtt, már tudott volt, hogy Rumánia belép az oroszok által izgatott magyarellenes Antant szövetségbe. Ezt már 1913-ban

²⁴² U.o. 176. Szerb miniszteri levéltár, 1913. 247 szám. Dossier 16, 5. csomag. M/7 kötet.

²⁴³ U.o. 182. Marghiloman: Note Politice, 1897-1924, I. kötet, Bukarest, 1927.

megszervezték, de csak akkor szentesítették, amikor II. Miklós orosz cár, Sazonov kíséretében, meglátogatta a román királyi családot. Ez a szövetség Károly király távollétében jött létre, mert ő, mint tudjuk, német származású volt. Sazonov kérdezte Bratianu-tól, hogy milyen feltétellel üzenne hadat Ausztria-Magyarországnak. **“Egész Erdély és Bánát, valamint Bukovina fele és ha Oroszország biztosítaná Románia területének sértetlenségét és a háborús felkészülés költségeinek fedezését”.**²⁴⁴ Június 24-én Take Ionescu titkos sürgönyben tudatta a „sikeres” egyezséget Tardieu és Edgar Roels-szel: „Teljes megegyezés Sazonov és Bratianu között. Tegnap lefolyt beszélgetés alkalmával megkötötték a közös érdekeknek legjobban megfelelő szerződést. Elismerve Románia jogos követelése Erdélyt, Bánátot és Bukovinát illetően. Részletes felvilágosítás jelenleg nem adható. Levél követségi futár által megy.” (Pozzi, 189) Pozzi szerint a történészek megpróbálták bizonyítani, hogy az oláhok nyelvokonsági okból és szimpátiából álltak a franciák oldalára, de a másféle szándékosság megvilágosodott.

1918. május 8-án Rumánia a Monarchia oldalára állt, mert ekkor még úgy látta, hogy a Szövetséges Hatalmak lesznek a vesztesek. Pár nappal később, amikor meggyőződtek a háború kimeneteléről, azonnal faképnél hagyták szövetségeseiket. „Eleve elhatároztuk Ferdinánd királlyal . . . , hogy a központi hatalmakkal 1918. május 8-án Bukarestben megkötött békét csak addig fogjuk tiszteletben tartani, ameddig érdekeink úgy kívánják.” (Pozzi 190)

Clemenceau ezt az oláh cselekményt becstelenségnek tartotta, és mérhetetlenül felháborította. 1914. július 31-én Bratianu tudatta Sazonovval, hogy Rumánia elfogadja az orosz javaslatot. Sürgöny ment a francia sajtóhoz, és ennek másolata még most is látható a Quai d’Orsay levéltárában. Pozzi írja, hogy az orosz-román szövetség végleges szövegezése először csak nála, a Századunk Bűnösei történelmi leírásban jelent meg. (Pozzi, 192 old) Egyetlen más történész sem tett említést erről, még Poincaré sem. A végleges egyezmény szövegezése a következő: „Románia kötelezi magát jelen szerződés aláírásával egyidejűleg, hogy egész haderejével részt vesz abban a háborúban, amelyre Oroszország vállalkozik Ausztria-Magyarország ellen. Oroszország pedig kötelezi magát, hogy addig nem köt békét Ausztria-Magyarországgal, amíg a kettős monarchia a románok által lakott tartományait át nem engedi Romániának.”²⁴⁵

Augusztus 8-án az orosz párizsi követ, Izwolszky sürgönyileg tudatta Szent Pétervárral, hogy a franciák elfogadták az orosz-román egyezményt. Poincaré említi ezt emlékirataiban, de megjegyzései ezzel kapcsolatban valótlanok, mert megtudtuk, hogy Izwolszky személyesen tudatta vele Sazonov sürgönyét már augusztus 7-én, este 9 órakor. (Pozzi, 192) „Franciaország, Anglia, Olaszország és Oroszország az 1916. augusztus 17-én megkötött titkos szerződés értelmében kötelezi magát, hogy a békeszerződés, az Osztrák-Magyar Monarchiának mindazon területeit, amelyeket a negyedik cikkely részletez, a román királysághoz fogja csatolni.”²⁴⁶ Számos történész és politikus el akarja titkolni, hogy az oláhok orosz szövetségben mentek háborúba. Inkább azt hangoztatják, hogy saját elhatározásból. **Ha elfogadnák a valóságot, hogy az Ausztria-Magyarország ellenes szövetség Oroszország és Rumánia között már megvolt jóval a háború előtt, akkor kiderülne, hogy Oroszország egy jól kidolgozott terv szerint készült fel és okozta a háború kitörését. Ez azt eredményezné, hogy a háború előkészítésének**

²⁴⁴ U.o. 189. Sazonov: Hat nehéz év, Berlin, 1927, Memorandum a cárnak, 1914. június 24, Orosz diplomáciai levéltár.

²⁴⁵ U.o. 192. Birodalmi Levéltár, Szt. Pétervár, 1914. augusztus 7, Fekete Könyv. D.S. Sazonov: Hat nehéz év

²⁴⁶ Románia a Békekonferencia előtt. Documents de la Conférence (hivatalos román kiadás). Párizs, 1919. Annexe A.

vádja Oroszországra esne. Ha az előfeltételek köztudottakká válnának, hogy Rumánia azzal a feltétellel lépett a háborúba az oroszok oldalán, hogy szolgálataiért megkapja Erdélyt és az összes oláhlakta területeket, akkor nyilvánvalóvá válna, hogy amit magyar területek „visszacsatolásának” és az ún. „igaz háborúnak” neveztek, nem más, mint egy erőszakos megszervezett honfoglalás. Ezt mindenképpen el kellett hallgatni. A háború kezdetén, amikor a németek Párizs felé vonultak, az oláhok nem teljesítették szövetségi ígéretüket. 1918. május 18-án, amikor az oláhok aláírták a németekkel a békeszerződést, akkor a franciák megismerhették az oláhok igazi jellemét. Az orosz lebergi győzelem és Edgar Roels sürgönye készítette az oláhokat visszatáncolni az Antant oldalára. Edgar Roels táviratának szövege: **„Ha Románia meg akarja kapni azt, amit neki megígértünk, rögtön el kell magát határoznia. A béke két hónap alatt létrejön és Bratianunak meg kell értenie, hogy a neki tett ígéreteket csak az esetben tartják majd be, ha Románia közreműködik a győzelem kivívásában. Itt csodálkoznak azon, miért habozik oly soká, hogy ígéreteit betartsa.”**²⁴⁷

Rumánia kétéves háborúba lépési késedelme alig segítette az Antant sikereket, mert az oláh katona gyáva a nyílt ütközetben, csak orvul, hátulról szeret támadni. Ez köztudott lett és ez a szállóige terjedt el róluk: „A románok számára a háború úgy látszik, annyit jelent, mint megfutamodni.” (Pozzi, 198) Az oláhoknak volt még egy másik jellegzetességük a háború alatt, melyet legfőbb pártfogójuk Clemenceau, így jellemezett: „A háború híenái közül a románok a legaljasabbak. . . . Franciaország szövetségesei voltak, és ennek ellenére két esztendőn keresztül úgy viselkedtek, mintha a németekhez tartoznának. Milliókat harácsoltak össze az ellenségnek eladott gabonából és petróleumból. . . . Sosem fogok beleegyezni – tette hozzá –, hogy valaha is megújítsuk azokat a szerződéseket, amelyeket arra az esetre kötöttünk velük, ha Franciaország oldalán hajlandók harcolni.”²⁴⁸ Pozzi mondja: „Az egész világ tudja milyen nevetséges és siralmas szerepet játszottak. . . .” „Miután másokkal kivívták a győzelmet – volt merszük a békekonferencián azzal előállni, hogy fizetségüket követeljük. . . .” (Pozzi, 201) Clemenceau mondta: „Határtalan ezeknek a románoknak a szemtelensége! . . . Gyáván cserbenhagytak bennünket és ezek után még azt kívánnák, hogy foglaljunk velük – Ez már aztán mégis csak sok! . . .”²⁴⁹ Mindezek ellenére, nagy ravaszsággal sikerült a románoknak hatalmas területeket elcsatolni tőlünk. Pozzi előbb említette, hogy a Monarchia nem rendelkezett abban az időben egyetlen kiváló politikussal sem, aki megtalálta volna a kiutat. Én nem értek ezzel egyet. 1918. október 29-én a Monarchia külügyminisztere, Gróf Andrássy Gyula magához kérte Orbók Attilát és előadta a Monarchia megmentésének tervét. Meghagyta Orbóknak, hogy menjen külföldre és tudassa a Nyugati Hatalmakkal a Monarchia álláspontját. „Mi elismerjük Anglia felsőbbrendűségét Németország felett s ennek tényleges elismerésére a németeket is reászorítjuk különbékénkkel. E lépésünk ellenszolgáltatásaként pedig azt kívánjuk Angliától, hogy akadályozza meg feldarabolásunkat – azaz nyíltan kimondva – mentsen meg minket.” Andrássy Gyula felhatalmazta Orbókot, hogy beszéljen a magyar nép nevében és tudassa, hogy Magyarország feladja német-barátságát és hajlandó Angliát támogatni. Tudatta Orbókkal, hogy elrendezte, hogy Windischgraetz herceg is részt vehessen e küldetésben. Orbók megkérdezte, mi történik akkor, ha a Károlyi-kormány időközben hatalomra kerülne? A válasz: „A politikai helyzet előreláthatólag óráról órára változni fog és természetes, hogy az uraknak azt a kormányt

²⁴⁷ Pozzi, I.m. 196. Távirat Take Ionescunak: Bordeaux, 1914. szept. 15, *Agence des Balkans* levéltára. S.R.11/37

²⁴⁸ U.o. 199. Poincaré, R.: Győzelem és fegyverszünet, 69.

²⁴⁹ U.o. 201. Poincaré. I.m. 338.

kell minden erejükkel támogatniuk, amelyik az Antanttal tárgyal.”²⁵⁰ Windischgraetz ellátta Orbókot svájci útlevéllel. Október 31-én, az új kormány hivatalosai értesítették Andrássyt, hogy a kommunista hatalomátvétel megtörtént, és egyben felszólították a lemondásra. Ezzel Andrássy terve a Monarchia megmentését illetően nem valósulhatott meg.²⁵¹

Az ezeréves Magyarország legnagyobb szerencsétlensége az volt, hogy ebben a viszontagságos időben a legtehetségtelegebb politikus, a beképzelt, büszke, nagyon gazdag gróf Károlyi Mihály, hazárdjátékos, könnyen befolyásolható személy emelkedett a magyarországi Független Demokrata Párt élére, s 1918-ban az ország vezetője lett. Kartársai, akik tőle várták miniszteri kinevezésüket, azonnal felfedezték gyengéjét, és Kéri-Krammer Pál tudósító undorító, dicsőítő cikkeivel elnyerte e „kartársak” részére Károlyi bizalmát. Ezek a megalkuvók hálójukba fogták, és Jászy Oszkár nagyon naivul az ország védelmét nem az erős magyar hadseregben látta, hanem a gyors átváltozásban. Ez abban nyilvánult meg, hogy a Károlyi-kormány új törvényeket hozott (kisebbségi szabadságot adott, új szocialista minisztereket nevezett ki, a hadsereget leszerelte), az új intézkedésekkel a világ előtt azt a látszatot keltette, hogy korábban nem volt kisebbségi szabadság, és hogy Magyarország egy agresszív nemzet volt. A világ így könnyebben elhitte, hogy Magyarországon a kisebbség nagy elnyomás alatt tengődik, a munkásokat pedig a gazdag nemesség zsigereli ki. Az állam ügyintézője Kunfi, Kéri-Krammer Pál, Simonyi-Steiner Henrik, Pogány, Jászy és mások szocialista demokrata filozófiája szerint történt. Itt, ahol az ország lakosságának 90%-a paraszt volt. Ez a becstelen gárda, a szocialista demokrata csoportba tömörülő zsidókkal egyetemben, akarta megkaparintani a teljes magyar gazdasági életet. Hogy ezt elérhessék, a jómódú parasztság, és az értelmiség ellen nagymérvű üldözést folytattak.²⁵²

Gróf Andrássy Gyula terve a Monarchia megmentésére füstbe ment Károlyi uralomralépése miatt. Károlyi, a szociális demokrata zsidó csoport hatalomátvétele után, menesztette Andrássyt posztjáról, ezért az osztrák-magyar diplomácia nem lehetett tényező. Helyette a Károlyi-kormány egy diplomata testületet küldött ki, melynek a vezetője Bédy Schwimmer Rózsa, egy „pacifista-anarchista” volt. Megjelenésével és szertelen világi életmódjával igazolni látszott minden magyarellenes propagandát, mert hisz csak rá kellett nézni, és már is látni lehetett, hogy az elnyomó kapitalistákat (zsidókat, arisztokratákat vegyesen) képviseli. Bédy három hónap alatt nagy százalékban hozzájárult Magyarország jóhírének lerombolásához. Károlyi propaganda-missziója idején a francia, angol és amerikai sajtó számos gúnyos cikket jelentetett meg Károlyi ún. Antant „barátságáról”. Sohasem támogatták törekvéseit, sőt mindig támadták.

Károlyi 1918-ban Svájcba utazott Diener Dénes József társaságában béketárgyalásra. Onnan levelet küldött a francia kommunista vezérhez, Guilebaux-hoz, melyben segítségét kérte a kommunista világlázadás sikere érdekében. Károlyi, Diener rábeszélésére írta a levelet. 1919. januárjában a svájci hatóságok házkutatást rendeltek el Guilebaux lakásán, ahol megtalálták Károlyi levelét, melyet átadtak a francia külügyminisztériumnak. Amikor e levél köztudottá vált, Bratianu e levélre hivatkozva kérte, és meg is kapta az új demarkációs határkijelölést. Ez a határ még nagyobb területeket szakított el tőlünk. Svájc kitoloncolta Guilebaux-t, a franciák pedig halálra ítélték. Nem tehettek semmit Károlyi ellen, de végső határozatukban láthatjuk, hogyan büntették az ő bűnei miatt a magyar nemzetet.

²⁵⁰ Orbók Attila: Ki árulta el a hazát? 1919, Hunnia nyomda. Budapest, 16.

²⁵¹ U.o. 16-17.

²⁵² U.o. 11.

A sors szeszélye, hogy Andrássy Gyula, aki nagy tudással, ismerettel, és politikai előrelátással rendelkezett, az utolsó pillanatban nem segíthetett nemzetén, mert egy osztályát és népét eláruló gróf miatt elvesztette megbízatását.

Trianonban sok alkalom adódott a meggazdagodásra, megvesztegetés által. A csábító alkalom Párizsba csalogatta a parazitákat, a becsteleneket és kalandorokat. Párizsban ekkor az értelem, becsület, emberiség és igazság arculcsapása történt. Tudatlanság, büszkeség és kapzsiság uralt mindent. **Trianonban ezeréves határokat szakítottak szét és embermilliók sorsa fölött határoztak. Városok, egyetemek, ősi templomok, történelmi helyek, királyi temetkezési helyek, egy kikötőváros került idegen kézre. Számptalan vár, amely évszázadokon át magyar vérrel védte Nyugatot, mesterséges államok prédája lett. Ezek az államok a múltban sohasem léteztek, népeik, kik Magyarországon lettek menedéket, szabadon, adómentességgel éltek, most ezek lettek megjutalmazva, azért, mert Clemenceau nem ismerte a valóságot és gyors, meggondolatlan határozatot hozott.**²⁵³ Ez időben csak három dolog érdekelte Clemenceaut: 1792-es Elzász-Lotaringia-i határ visszaállítása, a katolikus, anti-demokratikus Osztrák-Magyar Monarchia megszüntetése, valamint a választások, melyeket munkatársa, Mandel készített elő.²⁵⁴

Ámde volt több más külhatalmi érdek is, valamennyi érvényesülést követelt, s ez az erőszakos követelés (a fegyverekre támaszkodva) elegendő indokolást nyújtott a trianoni határozat szövegének kibővített megfogalmazásához. Angliát csak az olajkutak sorsa érdekelte. Az olaszok figyelmét lekötötte az adriai terület kérdése. Wilson szerencsétlensége az volt, hogy nem ismerte Európa történelmét és döntéseit House ezredes sugallatára hozta. Robert Lansing nem segíthetett, pedig ő lett volna az egyetlen, aki kellő ismerettel bírt. Orlando és Balfour szintén nagy tudású egyének voltak, de nem voltak befolyásos helyzetben. Clemenceau kinevezte Tardieu-t a Békeparancs javaslati bizottsága elnökévé szabad döntési joggal. Trianon úgy festett, mint egy ingyen piac. Lansinget mélyen bántotta a trianoni tárgyalás menete. „Itt mindenki csak titkolózva és suttogva beszél nagy jelentőségű kérdésekről. A nyilvános gyűléseken már elintézett döntéseket emelnek hivatalos szintre. Az egyezkedés és az alkudozás zárt ajtók mögött folyik.”²⁵⁵ Lansing nem mondhatott el mindent szabadon, mert esküje titoktartásra kötelezte. 1919. február 5-én, kiábrándultság következtében lemondott, tiszta lelkiismerete a részrehajló tárgyalásokat nem bírta elviselni, melyekről így nyilatkozott barátjának, Hunter Miller-nek. „Ki a szabad levegőre! Megismertem a mérgező gázok hatását!” E nyilatkozatot a kétórás Benes beszéd után tette, amely hazugságok láncolata volt. Lansing erélyes szavakat használt azok ellen, akik megölték a jövőbeni béke lehetőségét, és meggyalázták Franciaország nevét. A második világháború kitörése igazolta Lansing szavait: „A békeszerződések lesznek az új háború okai. Ez olyan biztos, mintahogy a nappal után az éjszaka következik!”²⁵⁶

Wilson elnök House ezredes javaslatait követte. Wickham Steed emlékirataiban írja, House ezredes mindent vele beszélt meg, és ő minden információját Masaryk, Benes, Osusky és Kramar-tól vette. (Pozzi, 212)

Majdnem minden nemzet képviselője részt vett a titkos, zárt ajtók mögötti tárgyalásokon: oláhok, rácok, csehek, bankárok, és gazdasági mágnások, csak minket, magyarokat zártak ki onnan. A csehek együtt dolgoztak a rácokkal Sazonov és Izvolszky módszerét

²⁵³ Pozzi, I.m. 209. Poincaré: Victoire et Armistice, 68. „Hongrie” Delagrave édit. Paris, 1916.

²⁵⁴ U.o. 209. Poincaré, I.m. 356., 358., 414., 425., 430., 452., 458. és 461.

²⁵⁵ U.o. 210. Lansing: Negotiations de Paix, London, 1921.

²⁵⁶ U.o. 211. Lansing: I.m.

használva: lefizetve a sajtót. A magyar küldöttségnek ez időben, házi fogságban kellett kuksolnia, várva a demokratikus „szólásszabadságra”. A nép minderről nem tudott semmit.

Ez volt az az időszak, amelyet a történelem jog és igazság időszakának nevez, amire felépítették az új Európát. Valószínű, hogy a hangsúlyozottabb, hamis történelmi cikkek kapták a legnagyobb vesztegetési összeget. Pozzi írja: „A háború előtti senkikre gazdag napok virradtak. Nagy urakká lettek. Sikereiket a hősi halottak vérének köszönheték. . . A tiszta lelkiismeretű és egyenes gondolkodású Barrère követnek valóban igaza volt, amikor előre féltette a békét azoktól, akik a tárgyalásokat vezették.” . . . „A románok a fegyverszünet megkötése után azonnal Párizsba siettek. Gyötörte őket az aggodalom, bár Tardieu-ben és a *Temps* ígéréseiben megbízhattak, jól tudták, hogy Clemenceau nem barátjuk, és neheztel rájuk gyávaságuk és szószegésük miatt.” (Pozzi, 213, 214) „Antonescu azt szeretné, ha szövetségesként néznők Romániát. Nem, nem, nem! Ami elmúlt, jóvátehetetlen.”²⁵⁷ Ennek ellenére Rumániának sikerült elérni a célját.

Pozzi írja, hogy először az oláh nők jelentek meg Trianon és Versailles szalonjaiban. „Take Ionescu és Bratianu gyönyörű nők koszorúját vonultatta fel a konferencián az „igaz ügy” védelmére. A hölgyek legnagyobb része a bukaresti előkelő társaság tagja volt. Valamennyien Románia hatalmának növelését tűzték ki célul. Ezek az elragadó honleányok ostromolták a konferencia politikusait, diplomatáit és szakértőit a román haza érdekében.” (Pozzi, 215)

Cantacuzeno herceg mosolyogva mondta Pozzi-nak, hogy „valóban csak Takenak támadhatott ilyen kitűnő ötlete. Szegény Antonescunak (Lahovány párizsi utódja) szinte elállt a lélegzete, amikor Clemenceau gratulált neki a szép hölgyekhez.” (Pozzi, 215)

A szerb diplomaták amerikai feleségei és barátnői szintén hozzájárultak a határozathozók megnyugtatásához. Egész Párizs csodálta a szerb követ, Veznic feleségét. Az estéken ez az elragadó szépség komoly, szenvedélyes barátokat szerzett, és kötelezett el a szerb ügynek. Szalonját állandóan látogatták államfők, diplomaták és gazdag egyének. (Pozzi, 215) Úgy néz ki, hogy a rumán Mária királynő is hozzájárult országa területének növeléséhez, mert Mabel Potter Daggett, a királynő udvarhölgye, könyvében így ír: „**Egy kézcsoék és az államügy folyamatban van. Eljön egy nap, amikor az ügy teljesül. A szenátor, vagy miniszterelnök, király, királyi konzul, vagy talán egy egész férfi parlament abban a hiszemben van, hogy a saját elképzelését valósította meg. Ily módon, ebben a ragyogó, öntelt tudatban hagyja őket érezni, és ezért még gratulál is nekik. Neveiket beírták a kormányjelentésbe. Az ő nevét (a királynőét) a történelem fogja feljegyezni, habár Románia politikai színpadán a hölgy egyáltalán nem mutatkozott. Mégis rá kell figyelni! Néha (a kastély) szárnyából egy piros skót szoknya zizegése és egy asszony lágy nevetése visszhangzik.**”²⁵⁸

Ilyen emberi gyarlóság többet ártott az igazságnak, mint bármi más. Nagyon sajnálatra méltó volt az a körülmény is, hogy amikor Tardieu elkezdte a Monarchia szétdarabolását, az európai erőegyensúly kisiklását, akkor Clemenceau figyelmét az elnökválasztás bonyodalmi kötötték le.²⁵⁹ Dutasta vagyonszerzésre összpontosított, Klotz pedig a kártyára és lóversenyre, Pichon megpróbált Clemenceau kedvében járni. Az olaszok Lloyd-George-ot, Balfour-t, és Wilson-t figyelték, hogy támogatják-e Clemenceau-t és Tardieu-t, akik meg akarták szegni ígéretüket, melyet Rómában tettek 1915. április 26-án. Veznic és Trumbics igyekezett a szerbek részéről megakadályozni egy független horvát, szlovén állam létrejöttét.²⁶⁰ Meglátásuk szerint, egy független katolikus dél-szláv állam a pánszláv álmok megvalósításának halálát jelentené. Az

²⁵⁷ U.o. 214. Poincaré: *Victoire et Armistice*, 457.

²⁵⁸ Potter, Daggett Mabel: *Marie of Roumania*, 290-291.

²⁵⁹ Pozzi, I.m. 219. Poincaré, I.m. 356., 338., 414., 425., 461. oldalak.

²⁶⁰ U.o. 219. Poincaré. I.m. 355.

oláhok attól tartottak, hogy a beígért területeket nem kapják meg, mert 1918-ban a német oldalra pártoltak. Benes és Masaryk állandóan látogatták Wilson-t, újabb és újabb követelést támasztva a csehek részére. Tardieu felelőssége volt a békeegyezmény elérése, ezért rajta keresztül Franciaország is felelős az igazságtalan döntésért. Ki kell jelentenünk, hogy egyetlen szakemberi jelentést sem tanulmányoztak át, amikor a határozatokat hozták, 1919. május 8-án. Pozzi jelenti: „Olyan nagy horderejű részletjelentés, mint amilyen például: a Bánát felosztásának – az önálló horvát-szlovén katolikus Jugoszláviának kérdése, vagy a szerb-olasz konfliktus volt, egyszerűen kimaradt a főjelentésből, amennyiben az ilyen részletjelentések Tardieu céljait akadályozták.” (Pozzi, 220)

A határozati bizottság jelentése olyan hosszú volt, hogy heteket vagy még hosszabb időt is igénybe vett volna áttanulmányozása, akkor, amikor a delegáció csak pár órát kapott az átolvasásra. Lansinget ez a körülmény nagyon felháborította.²⁶¹ Hogy lehetséges ez, amikor egy közönséges bűnügyi tárgyalás hónapokat vesz igénybe, ugyanakkor itt, amikor milliók sorsa, boldogulása, élete, egy ezeréves keresztény, jól szervezett, békés ország sorsa fölött döntenek, csak órákat adnak a benyújtott „bizonyítékok” tanulmányozására, majd döntésre? Hogyan lehet új műállamokat nem természetes határokkal, ilyen rövid időn belül létrehozni? Hogyan lehet az ilyen határok biztosítását ennyi idő alatt kitárgyalni? Hogy lehet az e területek kevert lakosságát érintő emberi alapjogok kérdéseit elrendezni ennyi idő alatt? **Ez mindenképpen meggondolatlan és éppen ezért helytelen határozat volt. Magyarországot megilleti a határok felülvizsgálása.**

A fő és albizottságokban ugyanazok a személyek szónokoltak újból és újból, előadva az előírt és betanult szöveget. A hatalom illetékesei kérdéseket tettek fel a látszat kedvéért, de végül is mindig elfogadták a Tardieu támogatását élvező előadók javaslatait. Csak egy komoly vita keletkezett, az oláhok és a rácok között, a Bánság hova ítéltése körül. Nem tudtak egyezsége jönni, ezért Clemenceau elrendelte itt a népszavazást. Másnap mind a hárman, Bratianu, Veznic és Trumbics megegyeztek, mert félték a szavazás kimenetelétől. Tudták, hogy Bánát lakossága ekkor még kétharmad részben magyar vagy elnémetesedett magyar volt, ezért nem volt vitás a szavazás kimenetele. Azzal, hogy Clemenceau visszavonta rendeletét és végül mégsem adta meg a szabad választást, mélyen megsértette az igazságot és a magyar népet. (Pozzi, 220-221)

Lansing szerint a viták csak formaságok voltak. „Minden csak szemfényvesztés volt.”²⁶² A tárgyalások jegyzőkönyvei nem mondanak semmit, mert a fontos dolgokat kihagyták belőle. A valóságot az egynéhány tárgyilagos képviselőtől tudhatjuk meg. **Egyszer majd eljön az idő, hogy az angol, belga, amerikai, olasz és japán gyorsírók jegyzeteit elolvassák, majd ezek feltárják a valóságot, és akkor a világ majd eltűnődik, hogyan volt lehetséges az igazságot ilyen mértékben figyelmen kívül hagyni. Akkor majd a világ népei megtudják, hogy azok, akik nyíltan meghirdették a békés vagy akár fegyveres határkiigazítást is, nem háborús bűnösök. Azok a háborús bűnösök, akik az első világháború után megalkották a Békeszerződést,** mondja Pozzi. (222)

Még volt egy másik lényeges hiányossága a nyugati politikusoknak Trianonban, az, hogy sokan közülük nem vettek részt rendszeresen a tárgyalásokon, mert csak az élvezetekért és saját erszényük megtöltése végett jöttek. (Pozzi, 222)

Így aztán „néhány (cseh) szakértő céltudatos együttműködése olyan dolgokat valósított meg a békekötéskor, amire a rosszul értesült államférfiak sohasem lettek volna képesek,” nyilatkozta Seton Watson. (Pozzi, 266)

²⁶¹ U.o. 220. Nicholson, Harold, angol megbízott: Peacemaking, 1919.

²⁶² U.o. 221. Lansing: Negotiations de Paix, London, 1921.

„Trianonban téves adatok és hamis bizonyítékok alapján határoztak.” (Pozzi, 266) Ennek bizonyítására Pozzi két példával szolgál. „Benes indítványára a csehek 1919. február 5-én bejelentették igényüket a tiszta magyar lakosságú Kassára, azzal az indokolással, hogy az cseh város.

„Lord Balfour, akit magyar barátai idejekorán tájékoztattak a helyzetről, szót emelt a magyarok érdekében és meggyőző érveivel nagy hatást gyakorolt a meghatalmazottakra, sőt magára Clemenceau-ra is.

„Elhatározták, hogy semleges szakértő bizottságot küldenek Kassára Benes bizonyítékainak felülvizsgálására. Benes ügyes játékoshoz méltón azonnal csatlakozott e határozathoz. Kijelölték a szakértőket. House ezredes újabb cselfogása következtében két amerikai választottak: Kamev Róbertet és Karmezín Eduárdot. A cseh megszállás alatt álló Kassán Sekác megyefőnök fogadta őket. Kísérőüket Hanzalík cseh rendőr látta el.

„A két amerikai tulajdonképpen cseh volt. Egyik két évvel korábban, másik nyolc hónappal azelőtt szerezte meg az amerikai állampolgárságát! De természetesen erről senki sem beszélt Trianonban! Mindkét szakértő Benes gyerekkori barátja volt!

„Kassai küldetésük történetét maga Hanzalík adta elő a pozsonyi törvényszéken, 1929. októberében a Tuka-féle hazaárulási per tárgyalása alkalmával, amelyen terhelő tanúként szerepelt.”

„A hallgatóság hangos nevetése közben Hanzalík terjengősen részletezte, miként indultak tüntetően a 'szakértők' ellenőrző útjukra, hogy a legelső korcsmába betérve egy hétig mulassanak ott a konferencia költségére.

„A jegyzőkönyvet, amelyben igazolták Benes állításainak helyességét, Hanzalík közreműködésével szerkesztették a Schalk-szálloda egyik szobájában. E jegyzőkönyv alapján – amelyet komoly bizonyítékként őriznek a békekongresszus levéltárában, – több mint százezer magyar sorsa felett döntöttek és minden további vizsgálat mellőzésével Csehszlovákiához csatolták őket. A népszavazás elrendelésétől pedig elállottak.” (Pozzi, 266- 267)

A tárgyalásokat az angolok és az olaszok vették legkomolyabban. Majdnem sikerült nekik a csehek, horvátok és a szerbek célját keresztelni. A kisantant államok vezetői isteni áldásnak vették, mikor Smuts tábornok, Lord Balfour, Sonnino és Nitti távol voltak a tárgyalásról. (Pozzi, 223) Azok a politikusok, akik az előadók követeléseit túl vakmerőnek tekintették, bővebb magyarázatokat kértek, de az értekezlet vezetői a magyarázatokat elnapolták, vagy felkérték a politikust, hogy kérdését tegye meg az előadás befejezése után – mint ezt tették Benes beszédje után –, de az előadás befejeztével azonnal berekesztették az összejövetelt, és így a kérdés lehetősége elmaradt. Trianonban a hangsúly nem az igazság szolgálatában állt, hanem az egyéni érdekeket szolgálta. (Pozzi 223)

Két évvel később, amikor Magyarország népszavazást követelt a Felvidéken, mindez az állítás bebizonyosodott. A követelést egyszerűen visszautasították, mert Tardieu biztos volt a számára nem kívánatos eredményben. Tardieu emlékirataiban ezt jegyezte fel: „Választanunk kellett a népszavazás vagy Csehszlovákia megteremtése között.”²⁶³

A Csehszlovák műállam megszűnt, mert hazugságra épült. Mivel a népszavazás elmaradását Tardieu írott bizonyítékával igazoljuk: Csehszlovákia létesítése érdekében halasztották el a népszavazást, amely biztos magyar sikert eredményezett volna, ezért most

---

²⁶³ Pozzi, I.m. 224. Tardieu: La Paix, 1921.

jogosan követelhetünk egy igazságos határkiigazítást, a Trianon előtti állapotokat véve alapul.

Az értekezlet végül is döntött Magyarország határkérdésében. 1919. december 2-án Benes nyilatkozott: „... semmiféle módosításnak nincs többé helye ezen állam javára.”²⁶⁴ 1920. január 15-én a Szövetségesek papírra vetették a végleges békefeltételek szövegét, melyet kormányunknak minden változtatás nélkül kellett elfogadnia. Nem-elfogadás esetén, megfenyegettek a megmaradt ország megszállásával, a beteg- és sebesült-segély, valamint a gyeremekeknek szánt élelem-segítség megvonásával.

„Magyarország számára nincs könyörület!” – jelentette ki Tardieu azon a napon, amelyen elfoglalta a bizottság elnöki székét. „Izwolszky és Sazonov barátja – akiknek megbocsájtották, hogy egykor osztrák érdekeket szolgáltak – megtartotta szavát azután is, hogy Beneshez és a szerbekhez pártolt. Nemhiába állott évek óta a szláv érdekek és a szlávssággal szövetséges Románia zsoldjában. Vak gyűlölete jóvátehetetlen következményekkel járt. Ezek a következmények mázsás súlyként nehezeden Európára és Franciaország biztonságára.” (Pozzi 225)

Pozzi majd erről így ír: „Nitti szavai szerint: 'Az egyoldalú felvilágosítások' tették lehetővé a konferencia zárt ajtóinak mögött meghúzódó különféle gyanús érdekcsoportok történelemhamisításait.” Továbbfolytatva mondja: **„Az elmúlt 17 keserves esztendő folyamán a legyőzöttek meggyőződtek arról, hogy a szerződéses – amelyeknek aláírására kényszerítették őket – nem jóhiszeműleg kötött egyezmények voltak, hanem erőszakos diktátumok, s így jogilag és erkölcsileg hamisak.”** (Pozzi, 225-226)

Trumbics, akit Wickham Steed és Seton Watson jelölt ki Jugoszlávia megalapítására, maga bizonyítja a demokratikus emberséges, türelmes, magyar politikát. Trumbics mondta Pozzinak: „Először is követeltem, hogy a szerb kormány a jugoszláv közigazgatási autonómia sérthetlenségét garantálja s így a jövőben Nagy Szerbiában is megmaradjon a jugoszlávok mindazon joga és privilégiuma, amelyet a magyar uralom alatt élveztek.” (Pozzi 231)

Milyen kifogással csatolták a Bánságot Jugoszláviához akkor, amikor a terület lakossága kétharmad részben magyar volt és Trumbics a magyar ellenlábás, maga bizonyítja azt, hogy magyar uralom alatt nem volt elnyomás? Én nem látok egyéb okot, mint a pánszlávizmus céljának beteljesítését, amelyet a nagyfokú tudatlanság, megvesztegetés, romlottság, a pénz-hatalmasságok s a szép asszonyok bájai támogattak.

1917. július 27-én, a Korfui Egyezmény alapján Jugoszlávia megkapta létjogosultságát, ugyanígy állítólag a dél-szláv kisebbségek kijelentették csatlakozási szándékukat Szerbiához. **„Szemszédett hazugság és egyike a háború legnagyobb szédelgéseiének,”** írja Pozzi. (232)

Pozzi a hivatalosok és a történészek figyelmébe hozza, hogy nem az állítólag elnyomott dél-szláv kisebbségek vezetői tárgyalták ezt a csatlakozási szándékot, hanem három magánember: Wickham Steed, a *Times* politikai rovat vezetője, Seton Watson, a londoni szláv propaganda végrehajtó bizottságának megbízottja, és Dr. Trumbics, Zara, dalmát város volt polgármestere. (Pozzi, 228)

Ezt az egyezményt Jugoszlávia részéről Trumbics, szerbek részéről pedig Pasics írta alá. 1932. július 4-én Pozzi Zágrábban beszélt Trumbics-csal, és megkérte mondja el korfui szerepét. A pánszlávisták tudomást szereztek erről a vallomásáról, letartóztatták, hamisan államellenességgel vádolták, Mitrovicán bebörtönözték a jugoszláv állam hetvenéves megalapítóját. Csak minden másnap adtak neki enni, talpait naponta bottal verték, nemi szervét megkínózták. (Pozzi, 228) Trumbics nem volt jól ismert személy, sem a horvátok, sem a

²⁶⁴ U.o. 225. *Le Temps*, 1919, dec. 2.

szlovének körében. Ezért nem lehetett meghitt képviselője e népeknek. A három említett személyiség, a Korfui Egyezmény létrehozói, nem is képviselték a népet, amikor magukat kinevezték a népakarat szószólójának. Megsértették a népek szabad rendelkezési jogát. Ezzel a cselekedetükkel 5 millió osztrák-magyar, szlovén és horvát katolikust szolgasorsba kényszerítettek. 1999-ben láthattuk ennek eredményét, Milosevics koszovói népirtását. Trianonban a Korfui Egyezmény alapján a Szövetséges Hatalmak elhitték, hogy az egy népakaratra támaszkodó döntés volt. Így elcsatolták e területet.²⁶⁵

Itt az igazság! Nem mi mondjuk, hanem idegenek állítják. Álljunk elő és ne az „egyesült európai” mézes madzag után rohanjunk, melyet sohasem tudunk elérni, mert csak felvásárló- és védőterületnek szánnak bennünket. Az igazságok kinyilvánításával, mivel Csehország, mint elképzelt államforma nem vált be, követelhetjük a másik lehetőséget, amelyet Tardieu megnevezett, amikor azt nyilatkozta, hogy választaniuk kellett Csehország és a nép akaratának való döntés között. Szó szerint ez már talán túl késő, de egy méltányos határkiigazítás elrendelhető! A horvátok 1917. július óta követelik a népszavazást, (amely végül is 1991. június 25-én sikerrel végződött.) (Pozzi, 233) Trumbics elmagyarázta korfui szerepét: „Szeretném, ha hazám megbocsájtaná nekem – mondotta Trumbics megrendülten – nem tudhattam, nem láthattam előre tévedésem következményeit. . .” (Pozzi, 233)

A Korfui Egyezményt azért hozták létre, hogy Olaszország ne kaphassa meg az adriai tengerpartot. Azt hirdették, hogy az egyezményt a kisebbségek érdekében és nem a kormány érdekében hozták. E bejelentést éppen a béketárgyalások korára időzítették. Ez időben Anglia, Franciaország nem vették figyelembe Olaszország követelését, ezért tudták a szlávok ezt a tervet véghez vinni. Seton-Watson és Wickham Steed meggyőzték az olasz képviselőt, fogadja el az egyezményt, mert ez Olaszország előnyére válik. A szláv propagandisták célja az volt, hogy megakadályozzák egy független Jugoszlávia létrejöttét. Ezért Benes megszervezte a Monarchia „elnyomott” nemzetiségeinek értekezletét. Itt aztán az égvilágon mindent felhasználtak propagandájuk elérésére. Hangoztatták az „elnyomott” szláv népek szabadságvágyát és népszavazásának beteljesülését, melyet kiépített kapcsolataikon keresztül, London, Párizs, Washington és Róma is segített. Szerbiának, Belgrádban, Lord Northcliffe jóvoltából bőven volt pénzüik, ezért Jugoszláviával szemben elérhették céljukat: ismét bevettve a megvesztegetés eszközeit. Az értekezlet elfogadta a pánszlávista javaslatokat, írja Pozzi. (236-237)

Seton-Watson, 1923-ban tárgyalja a Korfui Egyezményt a *Review of Reviews* - ban: „Az 'elnyomott nemzetiségeket' egynéhány tucat horvát, szlovén, illír és szerb emigráns képviselte. Ezekhez csatlakozott egy maroknyi – olasz fogságba esett – cseh katona. . .” „Kész komikum! De remekül sikerült! – mondotta e sorok írójának a francia Magat, a Korfui sajtóiroda főnöke – valóban kár lett volna, ha a 'kongresszus' résztvevői bármiféle tekintetben is feszélyeztetik magukat.” (Pozzi 237)

Seton Watson-nak és Stefan Osusky-nak sikerült a még idegen uralom alatt sínylődő szlávok képviselőivel elfogadtatni a Korfui és a Londoni „Egyezményt”. Ezen kívül közfelkiáltással megszavaztatták velük – 1918. április 8-án az úgynevezett „római nyilatkozatot”. Ebben a nyilatkozatban a „gyülekezet” kihirdeti az összes jugoszlávok azon egyhangú akaratát, amely szerint Nagy Szerbiához kívánnak csatlakozni. Egyúttal árulóknak és az elnyomók zsoldjában állóknak bélyegzi azokat, akik Horvátországból, Szlovéniából és az adriai tartományokból független államot kívánnak alkotni. Az Antant hatalmak vakon hittek a római nyilatkozatban és megszavazták Csehország és Nagy Szerbia létrejöttét.²⁶⁶ A meghirdetett

²⁶⁵ U.o. 232. Poincaré: *Victoire et Armistice*, 365.

²⁶⁶ U.o. 238. Poincaré, I. m. 406-407.

eredeti Wilson-elv, a népszavazás miért nem valósult meg? Így történt, hogy a déli szlávokat egyesítették Szerbia uralma alatt. A csehek voltak azok, akik elősegítették a Monarchia megdöntését, melyet az Antant végrehajtott.

Masaryk nem játszott olyan nagy szerepet az értekezleten, mint Tardieu, Ionescu, Benes vagy Bratianu, de közvetve ő volt az, aki a legnagyobb hatást gyakorolta a Békediktátumra. Pozzi szerint Benes nagy tekintéllyel bírt, kegyetlenül nagyravágyó volt, és sugárzott belőle az erős akarat. Sazonovhoz lehet őt hasonlítani, aki kitűnően dolgozott az orosz pánszláv eszméért. (Pozzi, 243)

Wilson, már megérkezése után, és az értekezlet előtt kijelentette, hogy a népakarat nem vonatkozik a Monarchia kisebbségi népeire. Ez a bejelentés, mint derült égből a villámcsapás hatott a képviselőkre. 1918. októberében, Wilson levélben közölte Károly császárral, hogy a „monarchia nemzetiségei a háború utolsó hónapjaiban ’meghatalmazott képviselők útján’ – Korfu-ban – Rómában – Pittsburgh-ban – már hivatalosan kifejezték kívánságaikat. A konferencia számára nem marad tehát más teendő, minthogy elismerje akaratukat. (Pozzi, 244) Clemenceau-t nem érdekelték a „másodrendű kérdések”. Nem érdekeltte őt a közép-európai kérdés. Egyedül a Habsburg birodalom megszüntetése érdekelte.²⁶⁷

Lloyd George ellenezte a Monarchia felosztását. „Ausztia és Magyarország feldarabolása nem felel meg háborús céljainknak.” (Pozzi, 276) Sajnos Masaryk és Tardieu meggyőzték őt, hogy ejtse el ellenvetését. Angliát kárpótolni fogják Perzsa-öbölre és Mezopotámiára vonatkozó koncessziókkal, és tekintettel lesznek a német gyarmatok felosztásánál Anglia érdekeire, – ígérték neki. Amikor Lloyd George rájött tévedésére, hogy beleegyezett a Monarchia feldarabolásába, akkor már túl késő volt. (Pozzi, 245)

1917. március 24-én I. Károly császár, Sixtus herceg közbenjárásával tudatta Franciaországgal és Angliával, hogy hajlandó Elzász-Lotaringia visszaadására, kivonul Belgiumból és megfizeti a károkat. E terv szerint Szerbia is megkapná szuverenitását, és kijáratot kapna az Adriai-tengerre. Nagymérvű gazdasági segélyben is részesítené. Az 1917. május 9-i levelében Károly kihangsúlyozta, hogy az olaszok feladják a szláv-lakta adriai térséget, egyedül az olaszok által lakott Tirolt óhajtják megtartani. Az olasz király, Viktor Emmanuel, és miniszterelnöke, Gioletti, tudatták a Monarchia svájci követével Olaszország békefeltételeit. **A francia miniszterelnök Ribot Franciaország ellen nagy bünt követett el, amikor visszautasította az olasz és a Monarchia javaslatát. Az embermilliók ellen követte el a bűncselekményt, azok ellen, akik a háború utolsó szakaszában meghaltak és megaláztattak. A javaslat elfogadása egy évvel megrövidítette volna a háborút, 500 000 francia életét mentette volna meg, mondja Pozzi. (245-246)**

Wilson elnök elvei ellenére visszavonta a népszavazás lehetőségét, ezzel okozta a második világháborút, a megszámlálhatatlan igazságtalanság elkövetését, milliók szenvedését idézte elő, amely mind e döntés eredménye volt. Smuts tábornok igyekezett az elnök elhatározását megváltoztatni. Feltette a kérdést, miért nem alkalmazhatják a népszavazást Erdély, Felvidék, Kárpátalja és Szlovéniában ugyanúgy, mint azt tették Schleswig-Holstein, Szilézia, Posenban és a Saarvidéken. A japán, lengyel és angol képviselők támogatták Smuts tábornok kérését e területeken népszavazás alkalmazására. E követelő csoporthoz csatlakozott még Nitti, az olasz képviselő is. Kifogásolta, hogy a szerbek, csehek és a rumánok ilyen hatalmas területeket kapnak nagyszámú másfajú néppel, minden népi döntés nélkül.²⁶⁸ Wilson európai ismerete felháborítóan

²⁶⁷ U.o. 244. Poincaré, I. m. 429.

²⁶⁸ U.o. 247. Viorel Tilea: L'Activité Diplomatique de la Roumanie de Novembre 1919 a 1920.

hiányos volt. Ő csak egy játéktárgy volt a többiek kezében, akik tudták, hogyan használják ki ezt előnyükre. 1924-ben Masaryk így nyilatkozott:

„1918. július 30-án ellenjegyeztem Pittsburghban azt az 'egyezményt', amelyet Amerika tót és cseh emigráns szövetségeinek kiküldöttjei kötöttek meg Clevelandban, 1915. május 17-én. Ez a szerződés egy kis szláv csoport igényeinek a kielégítésére szolgált. Ezek Isten tudja miféle gyerekeségekről ábrándoztak. Holmi Szlovákiáról: amelynek autonómiája, saját közigazgatása, önálló parlamentje és bíraskodása, saját iskolái, stb. legyen. . . Habozás nélkül hozzájárultam a cseh nemzet nevében ezekhez a tót követelésekhez.” (A római kongresszus másnapján Masarykot a londoni, párizsi, amsterdami és genfi cseh nemzeti bizottságok köztársasági elnökké választották meg. Ilyen minőségben írta alá a pittsburghi szerződést.)

„A 'szerződés' u. i. egyszerű magánegyezmény jellegével bírt, amelyet csupán néhány emigráns kötött. Ezek is – kettő kivételével – honosított amerikaiak voltak. Semmilyen akadálya nem volt, hogy ezt az értéktelen darab papirost aláírjam. Miután ugyanis a 'szerződést' ünnepnapon 'kötötték', ez – amerikai törvények szerint – amúgy is érvénytelen volt.”²⁶⁹

Masaryk szerint „értéktelen darab papirost” fogadtak el Trianonban, mint hivatalos népkaraton nyugvó döntést, Felvidék Csehszlovákiához való csatolása alapjául. Masaryk elhallgatta az igazságot, mert a tót amerikaiak Clevelandban és Pittsburghban független Szlovákiát követeltek Csehszlovákián belül. Az aláírás alkalmával ezt el is fogadták. Itt a bizonyíték: „Az amerikai-szlovák liga ma kiáltványt adott ki, melynek értelmében hajlandó együttműködni a csehekkel, amennyiben: a cseheket, morvákat, sziléziaiakat és a szlovákokat magában foglaló cseh állam szövetségi alkotmánya biztosítja a tót autonómiát.”²⁷⁰

„Ezt az 'értéktelen' és minden 'gyakorlati jelentőséget nélkülöző papírrongyot' használta fel Masaryk arra, hogy megváltoztassa vele Európa térképét.” (Pozzi, 249) Megemlítendő, hogy a mindig nagyon fontoskodó, jogi kérdésekben szörszálhasogató Wilson, minden ellenőrzés nélkül elfogadta a szerződés hitelességét. A sors iróniája, vagy Isten ujja, hogy az elnököt ugyanazon a napon érte az agyvérzés, aminek következtében rövid időn belül elvesztette szellemi képességét. Hogy e testvéri egyesülés milyen jól bevált, erről itt a tót néppárt 1923 és 1934-ben írt és a művelt világ közvéleményéhez intézett kiáltványa tanúskodik. „Nincsen olyan becsületes ember Szlovákiában, aki ne ment volna keresztül a gazdasági elnyomatás, a politikai üldöztetés, vagy a bebörtönöztetés kálváriáján. Szlovákiában a terror és a börtönök csendje uralkodik.” (Pozzi, 249-250 old.Lábjegy. 18.)

Hogyan fogadhatták el hivatalosan a Korfui és a Clevelandi „Egyezményt”? A Korfui Egyezmény létrehozói Wickham Steed, Seton Watson, Tardieu és Trumbics voltak. Clevelandban csak az Amerikába vándorolt tót emigráltak szavazhattak. Mi történt a magyar szavazati lehetőséggel? A magyarok felvidéki jelenléte 30%. Egy kivándorolt liga közössége hogyan szavazhat otthoni nép nevében?

1918. október 16-án I. Károly császár (IV. Károly magyar király) minden kisebbségnek megígérte az autonómiát, és ezzel véget vetett mindennemű kisebbségi követelésnek. Ez ígérettel keresztezte a szlávok tervét a Monarchia felosztására. A szlávok nagyon megtorpantak, s még nagyobb erőfeszítéseket tettek ez ígéret megvalósítása ellen. Figyelmen kívül hagyták és egyszerűen a háború kitörésének vádjával jöttek elő. (Pozzi, 250) Masaryk Washingtonban kijelentette az elnöknek, hogy a Pittsburghi Egyezményt nem lehet érvényteleníteni. Erre válaszul

²⁶⁹ U.o. 248. Masaryk T. J.: *The Making of a State*, London, 1924, 229.

²⁷⁰ U.o. 248–249. *Le Temps*, 1910. február 4, *La Guerre Sociale*, 1915, II. 3.

Wilson tudatta a császárral, hogy a Pittsburghi Egyezmény végleges, és a Monarchia nem maradhat fenn, a népszavazás nem engedélyezhető. A magyar honvédség és vezetői bíztak a népakaraton nyugvó döntésben, vagy elrendeződésében, ezért előbb már letették a fegyvert. Ahogy ez megtörtént, kitört a forradalom.

Jusserand, francia amerikai követ jegyzékében írta: „Az Osztrák-Magyar Monarchia sorsa nem lehet többé vita tárgya, minthogy ez a hatalom megszűnt. Ennél fogva, sem a különböző arcvonalakon kötött fegyverszünet, sem az amerikai elnök tizennégy pontja nem szolgálhat alapjául a békekonferenciának.” (Pozzi, 252)

Pozzi kiemeli, hogy az elnök és a franciák tudták, hogy a Központi Hatalmak letették a fegyvert, de nem azért, mert legyőzettek, hanem azért mert „bíztak abban, hogy a tizennégy pontban összefoglalt wilsoni elvek elfogadható békefeltételeket biztosítanak majd számukra.” (Pozzi, 253) Bíztak a Diaz tábornok november 3-ai páduai és Franchet d'Esperey november 6-i belgrádi fegyverszünet-egyezményében. Két nappal később, november 8-án Foch marsall, a legfelső Antant tanácstól kérte a páduai fegyverszüneti egyezmény érvénytelenítését, ugyanakkor felhatalmazta a szerbeket Bánát elfoglalására. Amikor a németek kivonultak Erdélyből, az oláhok megszállták az elhagyott térséget. Az Antant hatalmak nem tartották be vállalt egyezségüket. A csehek, és szerbek Közép-Európában és a Balkánon megvalósították a pánszláv célokat, amiért Oroszország kirobantotta az első világháborút. Ennek következtében, Magyarország, amely ezer éven át dacolt kelet és nyugat irányában a felvonuló támadások ellen, megszűnt történelemformáló tényezőnek lenni.

A pánszlávisták folytatták önkényes követelésüket, egyik nemzetet a másik ellen uszították. Bízattak, megvesztegettek és végül elérték céljukat, a háború kirobantását. A háború végeztével mindazok, akik bíztak Istenben, békés igazságosságban, azt hitték, az orosz kommunista forradalom kiirtotta az ármány fészket és ezzel a pánszlávista törekvések is megszűntek.

A Párizs környéki békék a második világháború után bebizonyították, hogy ez csak álom volt, mert a sok kedvezmény, amit a Szovjetnek juttattak, azt igazolta, hogy a kommunizmus, a nemzetköziség jelszava alatt tovább él a pánszláv törekvés a Balkánon és Közép-Európában, még akkor is, ha egyes államok vagy politikusok a demokrácia leple alá próbálják bújtatni. Mindazok a politikusok, akik támogatták az I. és a második világháború békekötésekor a cseh, oláh és rác érdekeket, támogatták ezeket a rejtett törekvéseket.

Hogy volt ez lehetséges? Tardieu egyszerűen a pánszlávok oldalára állt. Wilson tájékozatlanságában, elfogadta javaslatát. Pozzi elmondja, hogy amikor a Monarchia sorsát tárgyalták a Kis Trianon kastélyban, **minden előre el volt határozva már négy évvel azelőtt, nem a Nagy Hatalmak által, hanem olyan személyiségek által, akik az árnyékban dolgoztak.** (Pozzi, 256.) Pozzi meg is nevez egynéhány ilyen személyt: Masaryk, Wickham Steed, Seton-Watson, Ernest Denis, Vivogradov, Eisenmann és Kovalevsky. Egynéhány ezek közül saját bevallása szerint **szabadkőműves volt.** Munkájuk könnyen ment, mert jó viszonyban voltak a Nyugat politikusával és a sajtóval. Aztán egy másik csoport is csatlakozott hozzájuk: Benes, Trumbics, Kramar és Osusky. Ezek a csoportok titokban dolgoztak a „kulisszák” mögött. Ezek voltak azok, akik létrehozták az új Európát, nem Clemenceau, Lloyd George és Orlando. Ők csak elfogadták az előbbieket javaslatát. (Pozzi, 256-257)

A világ népeinek fogalma sem volt arról, hogy a cseh, rác, angol és francia igazgatók és propagandisták, akik állandóan az „elnyomott kisebbségek” sorsáról panaszkodtak, valójában orosz érdekeket szolgáltak, azokét, akik saját népeiket meglopták és elnyomták. Masaryk becsületesebb volt, mint Benes, ha lehet ezt a szót egyáltalán alkalmazni rá. Lelkiismeretét azért soha nem zavarta, hogy magyarellenes hazug propagandát terjeszt barátjával, Eisenmannal. Egyik

ilyen Eisenmann-féle hazugság szolgáltatta a csehek részére a legnagyobb szolgálatot. „Németország mellett Magyarország viseli az európai háború felidézésének súlyos felelősségét. Tisza imperializmusa csak méreteken különbözik a pángermán imperializmustól.”²⁷¹

Masaryk kihasználta a franciák közép-európai tudatlanságát is. Az eredeti cseh cél Oroszország támogatása volt és létrehozni egy feudális cseh államot, orosz király alatt. Ezzel a tervvel hozzásegítették volna Oroszországot Közép-Európa bekebelezéséhez. Ez volt a pánszláv cél, amit az 1917-es bolsevista forradalom akadályozott meg. A szerencse ezután megint a csehek oldalára szegődött, mert a franciák felajánlották nekik mindazt, amit az oroszok ígértek.

A csehek kezdetben tartottak az értekezlet kimenetelétől, mert tudták hogy Lloyd George ellenzi a Monarchia felbontását. Ezért Masaryk, röviddel az értekezlet előtt, egy sokkal engedékenyebb követelést terjesztett elő, csak a nemzetiségi területek felosztását követelte.

Ekkor még nem igényelte Pozsonyt, Lévát, Ipolyságot, Kassát, Felvidéket és Kárpátalját. Benes műve volt ez a vakmerő követelés.

1918. november 3-án Seton-Watson a csehek nevében előterjesztett egy jegyzéket a Foreign Office-hoz, mely szerint igényt tartott a teljes Felvidék területére, de Masaryk ekkor még mindig habozott, félt, nem hitte, hogy ez lehetséges. Benes azonban élt a lehetőséggel, és november 4-én a *Times*-ban és 5-én a *Le Matin*-ban „bizonyította Seton Watson igazát”. Az itt megjelent cikkekben a csehek Nyugat kommunizmus elleni védőinek mutatta be, így meggyőzte az Antant hatalmakat Felvidék elcsatolására.

Pozzi írja, hogy húsz nap múlva e cikk megjelenése után, a „kommunizmus elleni bástya” – a csehek – nem engedték a magyar fegyverszállítmányt Lengyelország részére átmenni Csehszlovákián. Lengyelország a kommunizmus ellen volt harcban. De még ezen is túlmenően, a csehek értesítették az oroszokat, hogy a szlovák határok nyitva vannak részükre, hogy Európa felé vonulhassanak, amikor már levették a lengyeleket.

A cseh képviselők Pozsonyt követelték, mondván, hogy a várost évszázadokon át csehek lakták. Masaryk lapjában (*Új Európa*) írja Seton Watson, hogy semmi kétség, Pozsony magyar és német város volt és a szlávok száma a Felvidéken csak 1 900 000 volt. 1918. december 6-án Masaryk követelte Felvidék elcsatolását, kijelentve, hogy a szláv lélekszám 1 900 000, ugyanannyi, mint amit Seton-Watson ismertetett az *Új Európában*. **1919. február 18-án azonban meggyőződött, hogy mindent lehet – André Tardieu-val és House ezredessel, Wilson tanácsadójával tárgyalva megváltoztatta előző kijelentését, és a Felvidék szláv lakosságát 2.900 000-nek jelentette ki. Tudott dolog volt, hogy legalább 1 000 000 ebből magyar volt.** Sonnino, Lord Balfour és Masaryk elfogadták az etnográfiai határkijelölést, de Benes nem engedett. Osusky és Seton-Watsonnal együtt követelte a stratégiai határokat, mint Csehszlovákia létfontosságú szükségletét. Ugyanakkor Magyarország létfontosságú érdekeit teljesen figyelmen kívül hagyták. (Pozzi, 279)

Benes a cseh követelést az 1917-es francia-orosz titkos szerződésre alapozta, de a kommunista forradalom következtében az orosz pánszláv idea egy időre feledésbe merült. Benes, átvéve Sazonov szerepét, cseh-érdekű pánszláv ideológiát folytatott. Mindez azért volt lehetséges, mert Clemenceau tájékozatlansága miatt teljesen Benes befolyása alatt állt.²⁷²

Lloyd George később őszintén bevallotta: „**Voltak egyes szövetségeseink, akiknek minden bizonyítéka hazug és meghamisított volt. Hamis alapokon döntöttünk.**”²⁷³

²⁷¹ U.o. 274. (lábjegyzet 1.) Osusky: *Magyars et Pan-germanistes*, Előszó

²⁷² U.o. 283. Poincaré: *Victoire et Armistice*, 68. és 399.

²⁷³ U.o. 283. (Lábjegyzet 13) Lloyd George: Queen's Hall-i beszédek.

Trianonban, a béketanács értekezletén, a szláv-barát Tardieu vezette be a tárgyalás összes anyagát. (Pozzi, 283, 284) Így valósult meg Csehszlovákia, szláv-orosz mentalitással. Az nyilvánvaló volt, hogy Magyarország igazságosan fogja visszakövetelni elszakított területeit, amelyek háborúhoz vezethetnek. Ezért Csehszlovákia megtette magát Közép-Európa és a trianoni döntés védelmezőjének.

Tudjuk, hogy Benes nagy sikereket ért el a békeértekezleten, csak a Csehszlovákia és Jugoszlávia közötti folyosó felállítását nem tudta véghez vinni, Anglia, Olaszország és Lengyelország ellenkezése miatt. Ekkor megpróbálta rábeszélni a szerbeket, hogy közösen támadják meg hazánkat és valósítsák meg a folyosót. Sikerült elérnie, hogy a békeértekezlet Követi Tanácsa ezt ne ellenezze. Megegyezett Rumániával is, hogy semlegesek maradnak ez ügyben, cserébe kiegészítve óhajukat azokkal a magyar területekkel, melyeket a döntéskor nem kaptak meg. Pasic tanácsára az új szerb elnök nem fogadta el a javaslatot, mert félt, hogy az Antant túl vakmerőnek találja és ezért talán, még azt is megvonják, amit már eddig megkapott. Ez az epizód is megmutatja, hogy kik voltak a háborús bűnösök, és mennyire tartották be az etnográfiai határokat, az „igazságos határ kijelölésekor”. (Pozzi, 285-286)

1920. március 1-én Horthy Miklós tengernagyot választották meg kormányzónak, aki fő célul a kommunista forradalom pusztítása utáni ország újjáépítését tűzte ki. Ő sem fogadta el a parancsbéke határozatait, mert a nép igazságos követelése nem engedte volna másképpen hatalmon maradását. Ez egy újabb forradalomhoz vezetett volna, amit az Antant sem fogadott volna szívesen. Rendfenntartás ürügye alatt az oláhok, csehek, rácok ismét megszállták volna az országot. 1920. június 24-én a szovjet Vörös Hadsereg veszélyeztette Varsót. Prága, Nyugat-Európa „védő bástyája” nem segített, hanem gazdasági bojkottot kezdeményezett ellenünk, azért mert a lengyelek segítségére siettünk. A csehek biztosra vették a szovjet Pilsudszky marsall elleni győzelmet. A franciák félelmükben felkérték kormányunkat, hogy nyújtsunk hathatós segítséget a kommunisták ellen harcoló lengyeleknek. Fouchet tábornok képviselte a francia delegációt és ő kijelentette, segítség esetén a franciák elrendelik a trianoni revíziót, Magyarország visszakaphatja Kárpátalját és Felvidéket.²⁷⁴ A franciák félelme nem volt alaptalan, mert a csehek szabad átvonulást engedélyeztek területükön a szovjetnek. Pilsudszky áthúzta a csehek számítását, mivel megverte a Vörös Hadsereget.

Ellenségeink azóta is elhallgatják e francia ajánlatot. Csak a határok örök érvényességét hangoztatják. 1921-ben, amikor a csehek megjelentették a francia-magyar tárgyalások szövegét, ezt az ajánlatot kihagyták a szövegből.

Ez időben Benes félelmében a szerbekhez fordult segítségért. Nincsic, szerb elnök óvatosan a várakozást ajánlotta fel. Augusztus 29-én Benes, az Antanton belül, körlevélben követelte a francia-magyar javaslat érvénytelenítését, és Paleologue lemondatását. Kijelentette, hogy Paleologue szláv-ellenes. 1915-ben Maurice Paleologue tudatta a francia kormányval, hogy Sazonov és Masaryk terve, Ausztria-Magyarország szétdarabolása veszélyes lehet Franciaországra és az európai erő egyensúlytartására nézve. (Pozzi, 297)

Mivel a francia kormány nem akarta elfogadni Benes követelését, ezért Benes kijelentette, hogy országa kilép a szövetségből. E bejelentésre a franciák megadták Benes követeléseit. A szovjet kommunista veszély ekkor már megszűnt, de a franciák nem akarták felbontani a kialakult kisantant szövetséget. Benes megint diadalmaskodott. Paleologue, tudta a valóságot, és akart is tenni valamit ennek érdekében, de a Quai d'Orsay leváltotta őt, és helyébe

²⁷⁴ U.o. 294. L. Villat: Magyarország szerepe az 1920-as lengyel bolsevista háborúban, Paris, 1930, pub. *La Revue Mondiale*.

Philippe Berthelot tábormokot nevezte ki. A francia kormány nevében tárgyaló Fouchet ígéreteit is érvénytelenítették.

Pozzi írja, hogy a franciák elmulasztottak egy jó alkalmat, közel kerülni egy becsületes országhoz. A magyarok alkalmat kerestek kilépni a háborúból, majd a forradalomból is, de a franciák rideg, tájékozatlan külpolitikája lehetlenné tette közeledésüket. E külpolitika folytán a magyarok, akik kénytelenek voltak harcolni a roppant nagy szláv nyomás ellen, rákényszerültek a német táborba menni. A franciák a Kisantant Szövetség gyengítése nélkül is segíthettek volna, mert maguk a magyarok sem várták el, hogy Franciaország minden magyar követelést teljesítsen. A franciák kötelessége lett volna kijavítani a nyilvánvaló magyarellenes igazságtalanságokat. Mindazok a kormányok, amelyek 1920 óta követik egymást a Quai d'Orsay-ban, elkövették azt a megbocsájthatatlan hibát, hogy szolidaritást vállaltak a trianoni döntés élvezőivel. Pozzi mondja: **„Európa érdeke: a magyar revíziós mozgalom által felvetett problémák megoldása!”** (303, 304.)

18. FEJEZET

A LAJTA BÁNSÁG

Sokan a magyarok közül abban bíztak, hogy a francia Antant csapatok, amelyek 1919 májusában érkeztek Szegedre, megszabadítják hazánkat a kommunisták, zsidók és a szabadkőművesek túlkapásaitól. A kommunista forradalom alatt az ország vezetése ugyanis ezeknek a kezébe került, ami szociális, gazdasági és erkölcsi zavart idézett elő. Prónay Pál megszervezett egy megbízható hadsereget azokból a tiszttekből, akikkel a kommunisták letették a fegyvert, Linder Béla híressé vált mondása következtében, „Nem akarok katonát látni.” Így, védtelenül hagyták az országot, szabad utat engedve a szerb, cseh, rumán megszállásnak. A Történelmi Magyarország területéről e hadseregben csoportosultak a magyar hazafiak. Minden nemzetiségi csoport jelen volt e hadseregben, és ebből alakult ki a nemzeti hadsereg. A magyar orgoványi parasztok, amikor bevonultak, levetették csizmájukat, hátra hagyva valamely családtagjuknak, számítva arra az eshetőségre, ha esetleg nem élnék túl a háborút, legalább a családban legyen valakinek egy pár csizmája. Ezeket nevezték a Rongyos Hadseregnek, amely körülbelül kétezer emberből állt, és a királyi kormány minden támogatása nélkül verődött össze, sőt mondhatjuk, annak ellenére. Előző századok szabadságharcosainak Habsburg-ellenes háborús taktikáit alkalmazták, anélkül, hogy tudatában lettek volna ennek.

Prónay közösen Gróf Károlyi Gyulával szervezett egy forradalmi ellenkormányt, amelyben Horthy Miklós is szerepelt. A franciák nem engedélyezték e magyar forradalmi ellenkormány megalakulását, túl nacionalistának tartották. Csak egy liberális kormány engedélyezték. Károlyi Gyula forradalmi kormányát feloszlatták, de a Prónay által szervezett hadsereg fennmaradt. Trianon után minden áron megakadályozták, hogy kialakuljon egy magyar nemzeti kormány, amely valóban a magyar nép érdekeit szolgálta volna.

Prónay érdeme volt e hadsereg létrehozása, amely aztán támogatta a Horthy kormányzatot. Ez a nemzeti magyar hadsereg biztosíthatott volna egy igazságos, békés elrendeződést és határkiigazítást, de a kommunista zsidó Kun Béla és társai olyan magyarellenes rémtetteket vittek végbe, amely kiváltotta a magyar reakciót, melyet a történelem „fehér terrornak” nevez. Ez idő alatt sok zsidó vesztette életét. Sajtón keresztül ez ügyet, kellő megvilágítás nélkül, nagyon felnagyították és Magyarországot világszerte zsidóellenességgel vádolták, ami nagyban hozzájárult a határkiigazítás visszautasításához. Amikor a magyar megtorlás befejeződött, létrehozhattunk egy nemzeti kormányt, amely jogosan követelhetette a határ kiigazítást, de sajnos az Antant-tól jövő nyomás, és a sajtó sugallatára, csak szabadkőműves politikusok kaphattak szerepet, olyanok, akik megegyeztek a külföldi politikai korlátozásokkal. Az országon belül a kormány nemzetinek mutatta be magát, de döntései másként beszéltek. Nem volt elég erős, ezért kénytelen volt megalkudni. Először is, Gróf Apponyi Albert helyett Horthy Miklóst választották kormányzónak, aki könnyen befolyásolható lett Gróf Bethlen István, Gróf Teleki Pál, Gróf Bánffy Miklós és Gömbös Gyula által. Legfontosabb érdeke az erdélyi származású minisztereknek nem az ősi föld visszaszerzése, vagy legalább is az igazságos néprajzi határ elrendezése, hanem az Erdéllyel elveszített birtokaik után járó kártérítés visszafizettetése volt. Bauer Ottó ezredes vezetése alatt német-, kommunista- és zsidóellenes nacionalisták jöttek Magyarországra, miután a berlini puccs nem sikerült. Megpróbálták a német császárság visszaállítását. Kijelentették, hogy „régí határainkat tiszteletben tartják, és nem aspirálnak a

német ajkú vidékekre abban az esetben sem, ha Ausztria Németországhoz lesz csatolva.”²⁷⁵ Ez a kijelentés kétségtelenné teszi azt a tényt, hogy a Bauer-csoport az Anschluss sikeréért dolgozott.

Prónay megbizonyosodott arról, hogy az egyesült nagy Németország ugyanolyan veszélyes ránk nézve, mint a pánszlávizmus. Prónay meglátása szerint az a tény, hogy a németek 1927-ben megakadályozták az Őrség elválasztását Ausztriától, azt jelenti, hogy Ludendorff ezredes közép-európai Anchlussot tervezett. 1920 nyarán jött az első alkalom, amikor megnyílt a lehetőség Magyarország részére, hogy kitörjön a kisantant szorító gyűrűjéből. E lehetőség Millerand francia elnök külügyminiszterének gödöllői látogatásával érkezett. Javaslatot tett Magyarország és Lengyelország fegyveres erőinek orosz-elleni harcára. Ennek fejében visszakaphatnánk Kárpátalját és a Felvidéket. Kitűnő alkalomnak mutatkozott, kitörni a trianoni elszigeteltségből, és létrehozni a barátságos lengyel-magyar határt. A franciák először ezt az ajánlatot mint „Nyugat bástyájának”, Csehszlovákiának ajánlották, melyet ők visszautasítottak. **Tehát Csehszlovákia a lehető legelső alkalommal megtagadta azt a szerepet, amelyet megalakítása feltételeként a nemzetközi fórum előtt nyilvánosan elvállalt.** A franciák ezután Magyarországhoz fordultak. A francia javaslat szerint, 100 000 katonával kellett volna segítenünk a lengyeleket. Bethlen és kormányunk visszautasították az ajánlatot mondván: „Nem sérthetjük meg a németeket”. Prónay véleménye szerint a lengyelek megsegítése nem a németek, hanem a bolsevizmus ellen irányult volna. A csehek akkori szervezetlensége, a francia felszólítás kihasználásának lehetősége, olyan adott momentumokat jelentett, amelyek soha többé vissza nem tértek, és amelyeket kihasználatlanul hagyni nagy bűn és véték volt. „Pilsudszky által vezetett légionistákkal egyetemben nemcsak megakadályozták Bugyonnij lovas csapatainak – aki az orosz főerőtől elszakadva, messze előre tört – nyugat felé való további előrenyomulását, de a vörösöket ki is verték az ország határain túl.” (Prónay, 217-218) Megállapíthatjuk, ennek az alkalomnak elmulasztása nagy hiba volt. Prónay, már a francia javaslat előtti időben próbálta meggyőzni Horthyt egy lengyel-magyar kommunistaelenes szövetség létrehozására. Ez az igyekezete sikertelen maradt, mert Gömbös és Wolff kijelentették, hogy már előzőleg ígéretet tettünk Németországnak és ezt nem törhetjük meg. (Prónay, 218)

A Trianoni Diktátum 1920. június 4-i aláírása után a magyar határkiigazítási törekvés lángja erősen égett. E mozgalom vezetője Prónay Pál volt. Nagyon ellenezte az erdélyi szabadkőművesek, Bethlen István, Teleki Pál tevékenységét. Ezért titokban támadást készített elő az imperialista csehek ellen. Több támadási kísérletet dolgozott ki, melyeket az év december 25-én éjjelére időzített. Köpcsényből kijöve támadták volna meg a Pozsonyi hidat: Szőny városból a komáromi hidat, Szobráról, amely Balassagyarmattól északra fekszik a fő támadás Léva ellen irányult volna. Prónay szerint számításba vették az itt élő magyar lakosság segítségét és számításuk szerint könnyen kiverhették volna a megszálló cseheket. Már minden készen állt. Segítséget vártak a szudéta németektől Bauer Ottó vezetése alatt, akit értesítettek a tervezetről. Ilyen megszervezett, többirányú támadást a csehszlovákok semmiképpen sem bírtak volna visszaverni, mivel még szervezetlenek voltak és egyenetlenség uralkodott köztük. A kisantant ekkor még nem létezett. Prónay az osztrákok beavatkozását is remélte, hogy kiűzik a cseheket az elfoglalt osztrák területekről. Mint említettük, az összpontosított támadás 1920. december 25, este 10 órára lett ütemezve. (Prónay, 225)

Teleki Pál és kormánya tudomást szerzett a készülődésről és követén keresztül tudatta Prónayval, hogy ő és kormánya nem vállal semmi felelősséget, és azonnal állítsa le a készülődést, mert ha nem, akkor sürgönyileg értesíti a cseheket a készülődésről: „... nem való, hangoztatták felém fordulva, neked elibe vágni a kormányzó úr programjának, mert te tudhatod legjobban a

²⁷⁵ Prónay Pál: A háborúban a halál kaszál, Budapest, 1963, 201.

közeljövöbeli szándékát. . .” (Prónay, 226) Telefonon a kormányzóhoz rendelték Prónayt. Érkezése után, Horthy így szólt hozzá: „Mit akartok megint véghezvinni, ti szerencsétlenek? Romlásba viszitek az országot – szereltesd le azonnal ezt az akciót, mivel a cseh követ már el akarja hagyni Budapestet. Ezzel elrontanátok azokat a terveket, melyeket én már Berzeviczy által kidolgoztattam, és jövő tavasszal azok alapján kiverem és összetöröm a cseheket és megtisztítom tőlük a Felvidéket.” (Prónay, 226-227) E kényszer hatása alatt, Prónay elállt terve megvalósításától. Írja, hogy a katonákat nagyon letörte a határozat, de legjobban e terület magyarságát bántotta a terv feladása. Ez időben az Etelközi Társaság, amely szabadkőművesek gyülekező helye volt, támadást indítottak Prónay ellen és követelték eltávolítását az általa szervezett és irányított katonaság éléről. Zavarta őket, hogy volt egy magyar, aki sikeresen harcolhatott volna érdekeinkért.

Ha Prónay szerénységéből nem állt volna félre és nem adta volna át a hatalmat önként Horthy, Teleki és Bethlen kezébe, Magyarország sorsa jobbra fordulhatott volna. Visszaszerezhetjük volna elrabolt területeink egy részét, megvalósíthattuk volna a már elfogadott szociális reformokat, amelyeket nem valósíthattunk meg a kettős monarchia ügyvitele miatt. Mint ahogy Pilsudszky megszabadította hazáját a rátörő oroszoktól, vagy Kemal Atatürk szembeszállt a törökökkel minden oldalról támadó ellenséggel, végül is megvédhette országát és modernizálhatta a jövőre nézve, ugyanúgy Prónay is végbe vihetné volna küldetését, amire rendeltetett. Ez megvalósulhatott volna, ha kormánya segítséget és nem gáncsoskodást nyújt. Álcázott támadások érték, befeketítették nevét és végül is megvonták tőle a hadsereg vezetését.

A magyar területekről való kivonulás időszakában szabad katonai csoportok létesültek a magyar kormány tudta nélkül, azzal a szándékkal, hogy felbátorítsák a népet az Őrség, Ausztriához való csatolása ellen. Prónayt leváltották e szabad hadak vezetéséről és zászlóalját ő nélküle 1921 augusztusában Burgenlandba helyezték. Az, hogy Horthy hatalomra juthatott, kormányt alapíthatott, kizárólag e zászlóalj erejének és egységének köszönhető. E hadsereg vezetői Rosenbergerrel felkérték a kormányt, hogy helyezze vissza Prónayt posztjára, különben megtagadják a burgenlandi szolgálatot a kiürítések idején. Horthy meggyőződve arról, hogy a zászlóalj Prónay nélkül nem képes ellátni feladatát, 1921 szeptemberében visszahelyezte őt a hadosztály élére. 1921. szeptember 6-án Prónay megérkezett Sopronba, ahol kapcsolatba került Felsőőr (Oberwart) és Pinkafő (Pinkafeld) helyi vezetőivel, akik úgyszintén elleneztek az elszakadást. E helyi vezetők ugyanazon véleményen voltak, mint Prónay is, hogy Burgenland legyen egy autonóm terület. Ezt találták az egyetlen kivezető útnak az elcsatolás ellen. Bárdoss Béla javaslatára Lajta Bánságnak keresztelték e térséget. Ideiglenesen Prónayt választották bánná az elkövetkezendő választásokig. Az újonnan alakult autonóm Lajta Bánság megalakulását magyar, német és horvát nyelven hirdették meg. Postabélyeget és hivatalos pecsétet is adtak ki. A bélyegeken láthatók a környék várai és az egyiken Prónay portréja. Ideiglenesen Prónay töltötte be a bán tisztségét, mert a helyiek féltek elvállalni az osztrákok esetleges megtorlása miatt. A többi ügykezelési hivatalosokat is a független hadsereg kötelékeiből választották meg. Mindent pontosan megvitattak és megterveztek. A Prónay által alakított Lajta Bánság nem azonos terület a most Burgenlandnak nevezett területtel. A Lajta Bánság Moson, Sopron, Vas megyékből és a Rábától keletre eső területekből alakult.

A független Lajta Bánságot 1921. október 4-én hirdették meg. Ez egy nappal később történt, hogy a magyar kormány kiürítette e területet az egyezség szerint. A függetlenségi kiáltványt Felsőőron (Oberwart), Németújvár, Felsőpulya, és Nezsideren hirdették meg. Minden falu képviselője megjelent e helyeken, a falvak pecsétjével és szavatozásával. Mind elfogadták a nyilatkozatot és felesküdték Prónayra. Délután folyamán sürgönyök érkeztek egész Burgenland területéről, értesítve Prónayt, hogy a nép egyhangúan elfogadta a független bánság megalakulását.

Dr. Lévai Ferenc sürgönyileg értesítette Ausztriát, a magyar kormányt, az Antant hatalmát, hogy népakarattal ez a terület függetlenné vált. E népakarat döntésének valóságát a Bánság tanácsadói testülete igazolta, mely 400 falu önkéntes csatlakozását jegyezte fel. A Bánság hivatalos álláspontja volt: független államként élni, és alkalom adtán visszakapcsolódni Magyarországhoz. (Prónay, 278) Ez a gyors, nem várt helyzet meglepte Ausztriát, és először nem is tudtak tenni semmit. Még az Antant sem emelt kifogást, mert hisz minden a népakarat figyelembevételével történt, amit kezdetben éppen ők hirdettek. Ezért minden a legjobb magyar érdekeknek megfelelően haladt előre, egészen addig, amíg Bethlen István miniszterelnök nem lépett közbe. **Megsürgönyözte Prónaynak, hogy nem ismeri el a Lajta Bánság függetlenségét.** Magyarok, akik nem a kormányt képviselik, nem cselekedhetnek Magyarország nevében. Elrendelte a revizionistáknak Nyugat-Magyarország elhagyását. Bethlen levélben figyelmeztette Prónayt, hogy mi történik akkor, ha nem adja fel a területet: „. . . Magyarországot a külvilágtól teljesen elzárják, beszüntetnék a vasúti forgalmat mindenütt és minden irányban határainknál. Az ország nem kapna sem szenet, sem petróleumot, sem sót, sem fát, sem semmiféle javakat, amelyek nélkül ez a csonka ország megélni egyáltalán képtelen. Beszüntetnék minden fizetést Magyarországgal szemben. Állatainkat nem vihetnők ki, lisztünket nem exportálhatnók – amennyiben pedig ilyeneket kivittünk volna, a függőben levő fizetést nem teljesítenék. Megszűnnék a személy- és postaforgalom kifelé, a távíró és a telefon, szóval el lennénk zárva a világtól úgy – sőt még jobban – mint az orosz proletárállam.” (Prónay, 290) . . . „Itt Budapesten apránként szénhiány folytán megszűnnék a forgalom, a világítás, megszűnnék a gyáraknak az üzemeltetése; a drágaság – amely ma már óriási –, napok, sőt órák múlva olyan mérveket öltene, amelyet rövid időn belül az itt lappangó és rejtőzködő bolsevisták és a keresztény irányzattal szemben ellenséges érzelmű zsidóság a legrövidebb idő alatt forradalmi jelenségek előidézésére használnák fel.” (Prónay, 290) . . . „Budapesten a vörös forradalom újból kitűzné a zászlaját úgy, hogy nektek a között kellene választanotok, hogy az osztrák határt tovább is védjétek, vagy pedig, hogy Budapestre jöjjetek a forradalom letörése végett.” (Prónay, 291)

Ez csak mind feltételezés volt. A Prónay által előidézett helyzetet a magyar kormány saját előnyére használhatta volna föl. A 400 falu egyesülése, amely kinyilvánította függetlenségi óhaját, sokkal hivatalosabbnak tűnik, mint a Túrócszentmártoni, Gyulafehérvári Nyilatkozatok, amikor a tótok és oláhok szavaztak a hovatartozás felől, na, és ne feledkezzünk meg a korfui jugoszláviai nyilatkozatról sem. Sajnálatos, hogy a Bethlen-kormány visszautasította a nyilatkozatot, és hazaárulásnak minősítette azt, mivel az Antant tárgyalásokat ígért Velencében, ahol állítólag Magyarország javára fognak dönteni. Ez meg is történt, de a döntés nem kedvezett nekünk. Egy biztos, szabályos előnyhelyzetet feladni egy bizonytalanért nagyfokú politikai naivitás, hinni a beígért szóban a helyett, hogy tények, helyzetek előidézésével kierőszakolnánk érdekeinket. Ez majdnem hazaárulás volt. Gömbös Gyula tanácsára kormányunk elrendelte Budapesttől a Lajta Bánság felé vezető utak lezárását, hogy a nép ne mehessen a revizionisták segítségére. Nádassy Imre „E.K Sz.” országos főkapitány nyilatkozata: . . . „a Nyugatra iparkodó felkelőket már Budapesten kell lefogni, internálni vagy visszatoloncolni illetőségi helyükre.” (Prónay, 280) Horthy írja Prónaynak: „. . . Rögtön a távirat vétele után el fogom rendelni azt, hogy a felkelő csapatok Nyugat-Magyarország területét elhagyják.” (Prónay, 285) A velencei tárgyaláson, amikor Bethlennek az Antant megígérte a soproni népszavazást, a liberális magyar kormány ezt kedvező magyar helyzetnek nyilvánította, és ezt nem akarta megzavarni a Lajta Bánság „áldatlan” helyzetével.

Burgenland lakosságának nagy része az utcára vonult kinyilvánítani óhajukat, hogy nem akarnak osztrák uralom alá kerülni, de mivel „hazánk” kormánya feladta igényét e területre, így függetlennek jelentették ki magukat. Ugyanakkor nem akartak bajt okozni az anyaföldnek, mivel

Magyarország kivonta hivatalnokait a területről, a revizionisták pedig kizavarták az osztrák megszállókat, így a legmértányosabb megoldás a függetlenség kinyilvánítása lett, saját kezükbe vették sorsuk irányítását. A Lajta Bánság minden zavaró hatás nélkül jött létre, az ott élő népek tudtával és beleegyezésével. Prónay vázlatos megnyilvánulása erről így hangzik. „A felelőséget mi, szabadcsapatok viseljük, nem pedig a hivatalos magyar kormány.” (Prónay, 298) Prónaynak nem sikerült Horthyt meggyőzni, végül is Horthy kijelentette, hogy ha a revizionisták nem hagyják el Burgenlandot, akkor ő maga vonul fel hadseregével ellenük. E fenyegetésre Prónay zászlóalja feladta a Bánságot. A számos baloldali szabadkőműves támadása pedig véglegesen elmozdította Prónayt a szabadcsapatok éléről.

Bethlen István miniszterelnöksége idején, Horthy kormányzósága alatt, a szabadkőművesek a világsajtó hírszolgálatára és a nyugati hatalmak támogatásával magukhoz ragadták a hatalmat. Magyarországon ez időben az életszínvonal figyelemre méltóan felemelkedett, az idegen üzleti vállalkozások száma úgyszintén elterjedt. Fokozatosan átvették az ország gazdasági életének vezetését, kiszorítva a magyarokat a jobban fizető és befolyásosabb állásokból (sajtó, rádió, bank, ipar, tanári, ügyvédi, orvosi munkakörök, stb). Ennek észrevétele elégedetlenséget váltott ki a magyar nép körében. Nagyon sok volt az opportunistá, aki pozíciót és politikai szerepet óhajtott. Ennek eléréséért magyar neveket vettek fel. Kifelé magyarnak látszottak, belülről azonban ravasz szabadelvűek voltak. A kormány és ügyvitele a szabadkőművesek befolyása alatt segítette ezeket céljuk elérésében. A kormány politikáját a sajtó is támogatta. A magyar határkiigazító mozgalom sikertelen lett, de nem azért, mert a magyar követelés igazságtalan és túl merész lett volna, hanem azért, mert a nyugati hatalmak csak olyan kormányt ismertek el Trianon-tól kezdve, amely az ő nézetükön volt. Tárgyalták a magyar határkiigazítást, és úgy nézett ki, hogy komolyan is veszik, de mindez csak a magyar nép félrevezetését szolgálta. Abban a pillanatban, amikor a revízió kérdése komolyan felmerült, mindjárt magyarellenes szónoklatok, cikkek jelentek meg, külföldön és az országon belül is.

Mostanában gyakran hallunk, még az emigrációban is, olyan megnyilatkozást, hogy a burgenlandi magyarok elnémetesedtek, itt már nem remélhetünk határkiigazítást. Mégis, ha közelebbről megvizsgáljuk, az itt élő magyarok érzésvilágát, akkor egy teljesen más képet kapunk, mert ők magukat nem számítják osztráknak. Ausztriában még mindig él a „lokál patriotizmus”. A nemzetiségek még most is inkább tartják magukat tirolinak vagy stájernek, mint osztráknak.

Abban az időben, amikor Magyarországon még osztályrendszer volt és az ősi magyar vármegyerendszer fennállt, a hangsúly a vármegye ügyvitelén volt és nem a politika jelentőségén. Magyarországon az állameszme volt az összefogó erő. Ausztriában, Franciaországban, Olaszországban és Németországban a tartományok harcoltak a vezetésért. A magyar vérszerződés, amely egyesített bennünket egy föderációba, kb. 500 évvel előzte meg a fentemlített európai államokat. XI. Lajos (1461-1484) egyesítette a franciákat. Bismarck (1815-1896) egyesítette a német államokat. Olaszországot Garibaldi (1807-1882) egyesítette. A magyar 896-os állameszme még mindig tartja mágnességét. A burgenlandi magyarok lelkületében, 80 évi idegen uralom alatt, még mindig él az ezeréves állameszme. Az itteni magyarság nem tekinti magát burgenlandinak, már csak azért sem, mert ez egy erőltetett műnév, Trianon szülöttje. Az itt élő magyarság az Őrség népének vallja magát.

19. FEJEZET

A TRIANONI DÖNTÉS EREDMÉNYE

Magyarország területét az egykori 282 000 km²-ről 93 000 km²-re csonkították. Az elkobzott területekből Rumánia kapta a legnagyobb részt, 103 000 km²-t, mely a Történelmi Magyarország 36.2%-a. Ez önmagában nagyobb, mint a megmaradt 92.963 km². E nyereséggel Rumánia az előző 137 903 km²-ről, 294 967 km²-re növekedett. Csehszlovákia kapta a második legnagyobb elrabolt területet, 63 000 km²-t, amely a Történelmi Magyarország 22.2%-a. Jugoszlávia 21 000 km²-t kapott, 7.4%-át a Történelmi Magyarországnak. Ausztria kapott 4 000 km²-t, 1.5%-ot. A lakosság elvesztésének száma is mutatja a területcsonkítást. 5.24 millió lakost kapott Rumánia, amelyből 1.7 millió volt magyar, ez 30.2%. Csehszlovákia kapott 3.5 millió lakost, amiből 1 072 000 volt magyar, 30.2%. Jugoszláviához csatoltak 1.6 millió lakost, amelyből a magyarok száma 465 000 volt, 28.7%. Az Ausztriának ítélt 292 000 közül 26 000 volt magyar, azaz 8.8%. Az itt látható adatok bizonyítják, hogy az Antant hatalmak figyelmen kívül hagyták az etnik nyelvhatárokat, teljesen az utód-államok terület igényét elégítették ki.

Magyarország lakóinak száma a Trianon előtt, Horvátországot nem számítva, 18 millió volt. A magyarok százalékos kimutatása 54.5%: 16.1% oláh, 10.7% tót, 10.4% német, 2.5% rác, 2.5% ruszin, 1.1% horvát, 1.2% egyéb.

Nagy Rumánia lakossága 16-17 millió, ebből 65% oláh, a magyarok százaléka 10% fölötti, a német 5.5%, zsidó 5%, bolgár 5%, orosz és ukrán 3%, cigány és egyéb 1-2%.

Csehszlovákia lélekszáma 13.5 millió, 12-13% tót, 46-48% cseh. A csehek a tótokkal közösen 60%. A németek kb. 27-30%, magyar 6.5%. Ezen felül még lengyel és ruszin.

Nagy Szerbia lakossága 12.5 millió. A rácok százalékos kimutatása 40-42% körüli. Szlovénok 9%-ban vannak képviselve, a magyarok 7-8%, ugyanígy a német is. A muzulmán 5%, ezen felül a lakosság kevert. Láthatjuk, hogy a közhatalmat gyakorló többségi népesség nem rendelkezik vitán felüli többséggel. Csehszlovákia esetében pedig a csehek kisebbségben vannak. Ez azt bizonyítja, hogy Trianonban nem a nemzetállam megteremtése volt a cél. Amikor a Monarchia nemzetiségei megkezdték követeléseik hangoztatását, céljuk nem a népszavazás alkalmazása volt, hanem a határainkon kívüli népcsoportok, a nálunk menedéket talált rokonnépek, ezer éve magyar lakóhelyének elcsatolása azokhoz az államokhoz, ahonnan eredetileg elmenekültek. Az egyedüli kivétel ez alól a Felvidék területe, mert ott cseh nép soha sem élt, csak magyar, német, ruszin és tót. A két utóbbi erős magyar-avar multtal.

Raffay Ernő írja: „Láthatjuk tehát, hogy a nemzetiségi elv hangoztatása az új határok kialakulásánál mennyire nem játszott szerepet.”²⁷⁶

Néhány politikus a trianoni döntést, mint pozitív eredményt könyveli el, mivel Magyarországnak sikerült végre leráznia az osztrák igát. Az igaz, hogy ez végre sikerült, de ugyanakkor elvesztettük természetes határainkat, folyóink forrásvidékét, ezzel kitéve népünket az ellenséges utód-államok kénye-kedvének, vízszennyeződések, árvizek előidézésének. A népességbeni veszteséget, gazdasági veszteségeket, bányák, városok, kulturális javak elvesztését sem lehet figyelmen kívül hagyni.

Magyarország károsodásának méreteit legjobban talán Raffay Ernő világítja meg, amikor ezt veti papírra: „A mezőgazdasági termelést illetően a búza vetésterületének mindössze 45.7%-

²⁷⁶ Raffay Ernő: Magyar tragédia, Trianon 75 éve, Budapest, 1996, 185-186.

a, a rozsénak 62.9%-a, az árpáéknak 47.3%-a, a zabénak 32.2%-a, a kukoricáéknak 35%-a, a burgonyáéknak pedig 39.1%-a maradt a trianoni határok között.” (Raffay, 187)

„Az ipari potenciál 52.2%-a, a foglalkoztatottak 50.7%-a, a termelési érték 44.4%-a került határokon kívülre.” (Raffay, 187)

Szinte lehetetlen felsorolni a kulturális veszteségeket. Csak azért, hogy fogalmat kapjunk az elrabolt értékekről, megemlítek egynéhányat. A 2958 óvodából csak 1206 maradt. A 17 000 elemi iskolából, 6402; az óvónőképzőből 5, a férfi-tanítóképzőből 33, a leánytanítóképzőből 22 került az utód-államokhoz és csak 4 óvónőképző, 17 férfi és 30 leánytanítóképző maradt. A 221 középiskolából 100 maradt. A kolozsvári és a pozsonyi egyetemeket el kellett költöztetni. Mindezt a sok, itt még el nem mondott szomorúságot nem lehet csak úgy lerázni, és bús-magyardósnak nevezni azért, mert az emberek millióinak életét határozta meg. Az 1920. június 4-i dátum legtöbb esetben nemcsak lelki megrázkódtatást idézett elő, hanem létfeltételeik megszűnését, nyelvük, kultúrájuk, neveik hovatarozását, feladását jelentette, amely lelki törést, bizalmát veszített reménytelenséget, nemzetiségi feladást jelentett. (Raffay, 119)

Raffay tanár úr írja, hogy Magyarország elvárta, és kezdetben biztosra vette, hogy Ausztria a neki juttatott területet nem fogadja el. Nem ez történt. Felszólította kormányunkat, ha nem adja fel a területet, akkor Csehszlovákia és Jugoszlávia segítségével jogait érvényesíti. Egy magyar ifjúsági csoport megakadályozta az osztrák katonaság által e terület elfoglalását. Az Antant követelte, hogy 1921. október 30-áig hagyjuk el e területet, ellenkező esetben, nemzetközi megtorlást létesítenek ellenünk. Miután kiűrtettük e területet, jött a hír, hogy az Antant megengedte Sopron városának a népakaratra támaszkodó döntést. Népszavazás következtében, Sopron magyar maradt. A Békeparancs Pécsét meghagyta nekünk, azonban a szerb megszállók nem akarták a várost feladni, de végül is, hosszú vonakodás után, 1921. július 26-án kivonultak. A béke elrendeződését IV. Károly király hatalom-visszaszerzésének kísérlete megzavarta, mivel ezt az Antant és Horthy Miklós kormányzó is ellenezte. Végül is, a nemzetgyűlés, 1921. november 6-án a Habsburg-házat a XLVII. törvénycikk alapján trónfosztottnak nyilvánította. (Raffay, 191)

1999-ben, úgy nézett ki, hogy a Habsburgok megint csak próbálkoznak Magyarországra befolyásukat kiterjeszteni. Habsburg György esküvője Magyarországon ment végbe, és Gödöllőn birtokot vásároltak.

A Békeparancs harmadik része tárgyalja a politikai és területi kérdéseket. Az Egyezmény kimondja, hogy Magyarország elismeri a szerb, horvát, szlovén államokat, amelyek Jugoszlávia részei lesznek. Jugoszlávia, ugyanakkor elismeri az ottani magyarság jogait. Ilyen nemű hivatalos egyezmény nem jött létre Csehszlovákia részéről. Ez megmutatja „demokráciájuk őszinteségét”.

Az osztrákok ugyancsak nem találták fontosnak egy ilyen egyezmény létrehozását, mert ahogy ők látták, a magyarok oly kis számban élnek itt, hogy számuk „elhanyagolható”. Mindegy, hogy kevés vagy sok magyar él az elhagyott területen, nem fogadhatjuk el véglegesnek ezt a döntést. A francia külügyminiszter, Delcassé, mondta: **„Egy nemzet sincs megalázva azzal, hogy legyőzték, vagy ha aláírt – késsel a torkán – egy végzetes békeszerződést. Becstelenné válik azonban, ha nem tiltakozik, ha tönkretételéhez maga is hozzájárulását adja. Nem a vesztes a bukás, hanem a lemondás.”**²⁷⁷

A kisebbségi Egyezmény törvény lett ugyan, de a nemzetközi szavatolás nem vált be, mint ahogy ezt elvárták, mert az Antant bizonytalan volt, a problémák túl nagyok bizonyultak az utód-államok részére, hogy kialakíthassanak egy egységes kulturális államot. Ennek

²⁷⁷ U.o. 195. De Daruvar Yves: A feldarabolt Magyarország, Lucerne, 1976, 201.

következtében türelmetlenek lettek, és a radikális program alkalmazásához nyúltak, kulturális genocídiumot, népirtást vezettek be.

A békekonferencián, 1919. május elsején megalakult az Új Államok Bizottsága (Committee of New States) amely kimondta, hogy az új államokat csak abban az esetben ismerik el, ha elfogadják a kisebbségek jogait. 1919. december 9-én Párizsban, a Szövetséges Hatalmak és Rumánia által kiadott egyezmény bevezető előszava kimondja, hogy szükséges volt ez egyezményt létrehozni, mert Rumánia nagy területet kapott, és „saját akaratából a szabadság és az igazság határozott biztosítékait óhajtja megadni” minden lakójának. (Raffay, 11-12)

A Trianoni Egyezmény 54-60. cikkelyei meghatározzák, hogy Magyarország miként kezelheti a nála maradt kisebbségeket. Az utód-államokba szakadt kisebbségek bánásmódjáról csak általános megemlítés van. A 78-as cikkely így szól: „Magyarország és minden egyes állam, amelyhez a volt magyar királyságnak valamely területét átsatolták, vagy amely a volt Osztrák-Magyar Monarchia feldarabolásából keletkezett, a lakosság érdekeinek szabályozásáról, különösen polgári jogaira, kereskedelmükre és hivatásuk gyakorlására vonatkozólag, egymással kötendő külön egyezmények útján fognak gondoskodni.”

1919-ben Bratianu, az oláh miniszterelnök lemondott, mivel nem akarta a felelősséget magára venni e kisebbségi jogok megadásáért. Az első, 1923-as oláh alkotmány nem fogadta el a kisebbségi jogokat és nem is lett törvényt. E törvény elutasítását azzal indokolták, hogy elfogadás esetén az országot nemzetközi felügyelet alá helyezné. (Raffay, 15) Vajon a Szövetséges Hatalmak miért fogadtak el ilyen nyílt antidemokratikus magatartást, és az alapvető emberi szabadságjogok megtagadását? Miért adták nekik Erdélyt, amikor nem akarták aláírni az Egyezményt? Minden utód-állam ellenezte kisebbségeinek e szabadságok megadását. Amikor végül is rákényszerültek az aláírásra, azt sohasem tartották be. Céljuk volt elgyengítésünk, kiirtásunk vagy beolvasztásunk. Elérték azt is, hogy megcsonkított, kifosztott hazánknak háborús kártérítést kellett fizetnie. Hazánkat nemzetközi ellenőrzés alá fogták. Katonáságunkat állandóan ellenőrizték, és megsértették szuverenitásunkat. Ezért a Békeparancs természetesen előidézője lett a második világháborúnak.

A Párizs-környéki békék és a kisebbségi egyezmények, a Népszövetség létrehozása megteremtette az alapot, hogy az utód-államok az elkövetkezendő időkben éppen úgy, mint az egykori „elnyomó” magyar királyságban, biztosíthassák a nemzeti kisebbségek jogait, a nemzetközi béke érdekében. **Ha az utód-államok az itt kihangsúlyozott követelményeket nem hajlandók biztosítani, ez feljogosít bennünket egy meg nem alkuvó határkiigazításra. (Raffay, 15)**

Megismertettük a magyar tragédiát, az elkövetett igazságtalanságokat és azt a tényt, hogy Magyarország volt, Svájc kivételével, az egyetlen állam, amely évszázadokon át megadott minden kedvezményt kisebbségeinek. Magyarországon élő kisebbségek sohasem érezték, hogy elnyomták őket. Az állítólagos „elnyomást”, a kezdetben csak egynéhány értelmiségi hirdette, szította, amely aztán az elszakadáshoz vezetett. A magyarellenes propaganda-hadjárat tudatos és a Habsburgok által irányított politika volt. Minden arra összpontosult, hogy bizonyítsák: magyar uralom alatt az élet a kevert lakosságú területen kibírhatatlan. Ezt azért tudták elhittetni a nyugati politikusokkal, mert azok magyar történelmi ismerete, enyhén szólva, nagyon hiányos volt, és semmit sem tudtak vármegye-rendszerünkről. Nem vitás, hogy voltak hibák de ezek nem voltak nyilvánvalóbbak, mint bármelyik más európai országban. Mi tudunk időnkénti csángó magyar, bolgár, török, rác, oláh és albán mozgolódásról és komoly gondok voltak magyar-horvát kapcsolatokban is. Magyarország független társországa, Horvátország nem engedélyezte a magyar közösségi iskolák létezését. Ezért kénytelenek voltunk az úgynevezett nem hivatalos „juliánus iskola” bevezetésére.

Ezen kívül, Európában, még volt bőven más példa arra, hogy a kisebbségek nem használhatták nyelvüket. A bretonok és a baszkok Franciaországban, az örmények, görögök, kurdok és arabok Törökországban. Mindez feledésbe ment, mert közöttük nem volt egy olyan hármaskör, mint Masaryk, Benes és Stefanik, akik követelésüket a sajtó támogatásával fenntarhták.

Dr. Palotás Zoltán megállapítja, hogy van még egyéb tényező is, amit érdemes felidézni. Meglátása szerint a történelemírás alapszabálya az, hogy a történész egy kor eseményeit mindig a körülmények figyelembe vételével kell, hogy feljegyezze. Például, ha most azt íránk, hogy Történelmi Magyarországon kisebbségi elnyomás volt, akkor ezt a jelenkor szemléletével bírálánk, de az elmúlt időben, amikor ez talán végbe ment, nem tekintették elnyomásnak, mert szélesen elfogadott gyakorlat volt.²⁷⁸

Az új, nemzeti államok megalakulását nagyban elősegítette I. Károly császár, (IV. Károly magyar király) 1918. október 16-i kiáltványával, elismerve abban az osztrák nemzetiségek jogait, és autonóm államok megalakulását a Monarchián belül. Röviddel a kiáltvány után az olasz támadás nem várt sikereket eredményezett, mert a Monarchia hadereje, a magyarokat is beleértve, ekkor már visszavonulásban volt. Ugyanakkor a francia-szerb haderő áttörte a balkán-macedóniai frontot. Ez a nem várt katonai siker – az egyébként jóhiszeműen kiadott – kiáltványtól felbuzdult kisebbségi vezetőket még merészebb követelésre bátorította. Magyarország felosztása előtt a rumán királyi hadsereg, a cseh légió, a szerb katonaság, mind átlépte az előterjesztett demarkációs határt és minden irányból elfoglalták Magyarország területeit. Ez a megszállás okozta hazánk feldarabolását. Az utód-államok mind követelték „kijáró jussukat”, így kezdték kiterjeszteni újonnan alakult államaikat. Már köztudott volt, hogy egy évvel a Békeparancs megkötése előtt, a döntés már megtörtént. Minden ellenvetést, minden magyarázatot, vagy bizonyítékot, amit bemutattunk, a szuverén történelmi joggal együtt, mindent figyelmen kívül hagytak. A nagyhatalmak a Kárpát-medencében figyelmen kívül hagyták Wilson doktrínáját, az önrendelkezési jog alkalmazását.

Figyelembe kell venni azt a tényt, hogy Karintia, Szilézia, Kelet-Poroszország, Schleswig-Holstein, ahol a nép fegyvert vett kezébe, és így követelte önrendelkezési jogainak elismerését, elérte célját.

Az elcsatolt területeken az önrendelkezési elvet megtagadták Masaryk, Benes propagandája eredményeként, és azért, mert Magyarország vesztesen jött ki a háborúból; a két forradalom: az 1919-es kommunista és ennek reakciója a fehér forradalom következtében a magyarok harca és ellenállása elgyengült. Túl gyengék voltunk ahhoz, hogy jogainkat érvényesíthetjük volna.

Az utód-államok a győztesek jogainak tudatában mindent elkövettek hatalmuk erősítéséért. Azonnal megkezdték az odakerült magyarok kitelepítését, sőt ezt már az Egyezmény hitelesítése előtt elkezdték. Ezt az eljárást követték a szerződés ratifikálása után is, mert meggyőződtek arról, hogy a Népszövetség tehetetlen.

A Történelmi Magyarország területén, a Magyar Államvasút (MÁV) legfőbbképpen magyarlakta és ipari vidékeken haladt át, összekötve a magyar városokat. Trianonban, az Antant felismerve a vasút és úthálózat jelentőségét, különös figyelmet szentelt arra, hogy e stratégiai fontos utakat és vasúti hálózatot az utód-államoknak juttassák. A döntéskor ezek megszerzése volt a lényeg és nem az igazságos kisebbségi határkijelölés. Az utód-államok érdeke került előnybe. Az ezeréves ország fennmaradásának sorsa nem aggasztotta a nagyokat.

A keleti határszélen a Nagyalföld vásárvonalának kialakulása szolgáltatta az Alföldön és a hegyekben élők szükségleteinek ellátását. Ez volt az a terület, ahol városok létesültek, ahol a

---

²⁷⁸ Palotás Zoltán: A trianoni határok, Budapest, 1990.

hegylakók beszerezhették mindazokat a termékeket, amelyeket az Alföld, és az iparvidék szolgáltatott. Az Alföld népe pedig hozzájutott a fa, szén, só beszerzéséhez. A vasutat e háztartási kereskedelem céljára építették, amely egyaránt szükséges volt az Alföld és a hegyvidék népének megélhetése szempontjából.

Egyáltalán nem véletlen, hogy a trianoni határok legtöbb esetben párhuzamosak a vasútvonallal, amely tudjuk, hogy egyezik a vásárvonallal is. Ez a vasútvonal most Rumánia, Csehszlovákia vagy Jugoszlávia tulajdona. Ezeknek birtoklása felmérhetetlen előnyöket adott az új műállamoknak, három oknál fogva:

1. A mi részünkre közlekedési zavarokat okozott. Nagy területek váltak közlekedésileg elérhetetlenné.
2. A vásárvonal megszűnésével ezek a területek elvesztették jelentőségüket.
3. Sok idő és pénz kellett új utak és vasutak építésére. Hazánk nem rendelkezett kellő anyagiakkal. (Palotás 37-56 old)

A Felvidéken 1920-ban a tótok és magyarok élesen elszigetelődve éltek egymástól. Dél Szlovákiában még ma is létezik egy nagy magyar közösség. Csak Nyitra és Kassa városokban és külterületein volt kevert a lakosság. Ha a nemzetiségi határon húzták volna meg a trianoni határt, és nem a csehszlovák „szükségnek” megfelelően, akkor Pozsony (Bratislava), Nagyszombat (Trnava) és a Kisalföld északi sávja, Nyitra (Nitra), Aranyosmarót, (Zlatémoravce) valamint az ezek körüli terület mind magyar maradt volna. „Nagylelkűen” minden utód-államnak odaajándékozták vasútvonalunkat. Pozsonyt odaadták Csehszlovákiának, annak ellenére, hogy az 1910-es népszámlálás szerint a tótok csak egy hetedét adták a város összlakosságának, még tót neve sem volt e városnak. A tótok a várost a német Pressburg után nevezték „Prespurk-nak”. Maguknak követelték Pozsonyligetfalut, amelyet az Antant először nem adott oda, mivel azt Ausztriának szánták. E falu megszerzéséhez nagyon ragaszkodtak; ennek érdekében Masaryk lemondott még Csallóköz elcsatolásáról is, hogy ezzel kielégítsék az osztrákok igényeit. Benes közbelépett és mindkét területet Csehszlovákia javára íratta. Az Antant azzal a feltétellel járult hozzá, hogy a Békeparancs 51-es cikkelye szerint Csehszlovákia nem helyezhet katonai támaszpontot a pozsonyi hídfőhöz. Betartották ezt az egyezményt a csehek valaha is? 1946-ban, a párizsi békeértekezleten a csehek maguknak követeltek még öt magyar falut, hogy Pozsony külterületeit magukénak tudhassák. Hármat az ötből megkaptak. Nagyon érdekes, hogy Csehszlovákia nem követelt osztrák falvakat Pozsony körüli területének kiszélesítésére, pedig az osztrák területek közelebb helyezkednek hozzájuk. Dr. Palotás felteszi a kérdést, a csehek számára valóban Pozsony külterületének kiterjesztése lett volna a cél; és mindjárt feleletet is ad: ez nem lehetett, mert 1947-es határkiigazítás mást bizonyít. Ez az újabb határkiigazítás 40-60 km mélyen, 22 km szélességben behatol egy egységes magyar nyelvterületbe. Ekkor megkapták a Duna mindkét oldalát, nagy stratégiai előnyt szerezve, ennek kihasználásával meg is építették a Duna-Nagymarosi gátat, amely egy örökös veszedelmet jelent számunkra. (Palotás, 49-50) Nemcsak a gátszakadás vagy szabotálás veszélye áll fenn, hanem az ekológiai behatások, amelyek összhatása veszélyesen csökkenti a talajvíz szintjét, szikesedést idéz elő olyannyira, hogy kiszáradhatnak a világhíres gyógyforrásaink. E terület megszerzésével oly közel kerültek fővárosunkhoz, hogy ez már önmagában nagymérvű veszély.

Meg kell említeni azt a tényt, hogy e falvakat és Csallóközt Csehszlovákia Sztálin javaslatára kapta. A Bécsi Döntést ugyanakkor, ahol bizonyos területeket visszakaptunk, érvénytelenítették, arra hivatkozva, hogy Hitler és Mussolini határozatai voltak. Sztálin ugyanolyan, sőt nagyobb háborús bűnös volt, mint Hitler – mert összehasonlíthatatlanul több embert öletett meg, mint Hitler – akkor miért nem lehet az ő döntéseit, amelyeket a párizsi békeértekezleten érvényesített, megváltoztatni? Sztálinnak az volt a terve, hogy a szovjet befolyást nyugatabbra

198 A Trianoni Döntés eredménye

vigye, a Dunát fő víziúttá fejlessze, mindezt a pánszláv befolyás érdekében. A Szovjetunió megbukása után Szlovákia megvalósította ezt a Sztálin sugallta pánszláv víziúttat, a Nagymarosi gát és a Duna elterelésével. **Mi magyarok követeljük a sztálini, Párizs-környéki béke megváltoztatását és a Duna visszaterelését eredeti medrébe.**

Vasútvonal elvesztése az Utódi-államokkal szemben (Palotás)
13.sz.térkép

Hokky Károly egy jó példával szolgál a csehek gondatlan, rosszul tervezett erdőirtásáról, amely Kárpátalján történt. Erdőirtás következtében a szél elhordta a hegyoldalak talaját, a csupasz sziklákról az esővíz gyorsan leszaladva katasztrofális árvízvet okozott 1933-ban, különösképpen a magyar lakta területeken.²⁷⁹ (És legújabban 2001-ben)

Dr. Raffay Ernő tárgyalja az igazságtalan magyarellenes trianoni döntést, amikor a Szövetséges Hatalmak engedték az utód-államoknak elfoglalniuk hazánk legnagyobb részét és a megszálló hadak rögtönítélő bíróságot alkalmaztak a magyar nép ellen. Bottal vertek bennünket, kizavartak házainkból, kényszermunkára osztottak be, szabadon raboltak, mindent a demokrácia nevében. A következő ismertetéseket Dr. Raffay könyvéből merítem – *Magyar Tragédia 75 éve*, Budapest 1996.

A megszállók minden elfoglalt területet, és amit ott találtak magukénak nyilvánítottak. Magyarország 35 000 katonai erejét, amely alig volt elégséges a rend fenntartására, a környező államok a lehető legnagyobb létszámra emelve vették körül (Jugoszlávia 185 000, Rumánia 278 000, Csehszlovákia 162 000). E hadseregek a kor legújabb francia fegyvereivel voltak felszerelve. Magyarországnak nem engedélyezték a repülő használatát, sem gyártását. Rumániának ekkor 773 repülője volt. A cseheknek 546. Raffay tanár úr szerint látható, hogy ki volt a támadó. Az utód-államok nemcsak, hogy bebiztosították magukat a sok lopott dologból, hanem emellett létrehozták a kisantantot is, Rumánia Szerbia és Csehszlovákia részvételével. Úgy irányították cselekedeteiket, politikai döntésüket ellenünk, hogy teljesen elszigeteljenek. A tudatos hatalmi helyzetben sem tudtak megnyugodni, mert tudták, hogy népiünk sohasem fog belenyugodni megszegyenyítésünkbe, igazságtalan megcsonkításunkba, s előbb-utóbb jogosan követelni fogja a határ kiigazítását.

Sikerként jelenthetjük ki, hogy Magyarország külpolitikája háború nélkül szerzett vissza területeket 1938-1940-ben. Ezt a külpolitikai magyar sikert támogatta igazságunk hirdetése és az új politikai helyzet. Magyar szempontból volt hiba is a sikerben: az, hogy politikusaink túl óvatosak voltak. Nem éltek a kínálkozó jó alkalmakkal. Mindig a Szövetséges Hatalmak elismerését, jóváhagyását várták. Egy ilyen, vissza nem térő alkalom volt 1920-ban, amikor feladták az általunk uralt Burgenlandot, egy bizonytalan kimenetelű velencei tárgyalásért. Nem állították az Antant-hatalmakat egy befejezett tény elé, mint annakidején az utód-államok. Kormányunk megint csak elmulasztotta az alkalmat, amikor Millerand felkért bennünket Lengyelország részére nyújtandó katonai segítségre.

1920-ban az utód-államok megkezdték egyenmúsítani az elvett területeket, mert úgy gondolták, ez az egyetlen mód arra, hogy az elcsatolt területek véglegesen tulajdonukban maradhassanak. Erőn felüli vállalkozás volt, mert a kulturális, gazdasági, műveltségi szint nagyon különbözött e területeken. Raffay említi, hogy a cseh és ruszin gazdasági szint szinte áthidalhatatlan. Rumániai Bánság gazdaságilag messze Besszarábia előtt van. Jugoszláviában a helyzet ugyanez volt. A magyar Bácska és Horvátország messze elhagyta Dél-Szerbiát és Koszovót. Kultúra és civilizáció tekintetében a csehek messze fölötte álltak a tótoknak és rumánoknak. Az erdélyi székelyek, magyarok, németek és oláhok sokkal műveltebbek voltak, mint a Regát-hoz tartozó oláhok. Vallásilag ugyancsak nagyon megosztódtak. Rumániában az uralkodó vallás a görög katolikus egyház volt. Az elcsatolt területeken pedig a római katolikus, evangélikus, református és unitáriánus. 1920-tól kezdve, a görög katolikus került előtérbe,

---

²⁷⁹ Hokky Károly: *Ruthenia, Spearhead toward the West*, 67. Translated by Alexander Gallus, Gainesville FL. 1966.

nemzeti támogatás segítségével. Az egységes pénz megteremtése is nagy nehézségbe ütközött, mert Besszarábiában a *rubel*, Rumániában a *leu* és magyar területen a *korona* volt használatban. Ezen pénznemeket egységesíteni kellett *leu*-ra, ami meg is történt a *leu* előnyére. Jugoszláviában a vallási helyzet hasonló volt. Itt a különböző világvallások érintkeztek, mint az Iszlám, Római és Görög katolikus. Sok nehézség és akadály jelentkezett egy homogén állam kialakítási kísérlete során. Ennek következtében a lakosság nagyfokú üldözést szenvedett és sok új törvény elfogadásába kellett beletörődnie. Ez az oka a napjainkban is végbemenő népiértáznak. (Raffay, 10) Az Országos Menekültügyi Hivatal jelentése szerint 1924 nyarán 197 035 magyar hagyta el a rumánoktól megszállt Erdélyt, 106 841 magyar Szlovákiát, és 44 903 Jugoszláviát. Minden nélkül, összesen 348 779 menekült érkezett Magyarországra, csak egy kis batyúval a hátán. A kifosztott, megcsönkített ország nem tudott segíteni, hajlékot adni e szerencsétleneknek, így aztán marhavagonokban találtak ideiglenes menedéket, amely több éves leírhatatlan szenvedést jelentett a családoknak, télen a kegyetlen hideg, nyáron a fullasztó meleg; mindezen túlmenően az évszázados múlt, vagy akár egy emberöltő munkája eredményének elvesztésének tudata, a kilátástalanság fokozta a szenvedést, a megaláztatást. Visszaemlékezés az ősi földre, a szeretett városokra, mint Pozsony, Kassa, Újvidék, Kolozsvár, Nagyszombat, ahonnan kiüldözték őket, nem hozott enyhülést, csak még több reménytelenséget. **A szenvedésért, megalázásért, elkobzott javakért, ez ideig még mindig nem kaptak e családok leszármazottai semminemű kártérítést. Petrichevich így nyilatkozik e menekült csoportról: „Számbelileg jelentékeny nemzetcsoport, melynek különös jelentősége van amiatt, hogy tagjai nagy részben az értelmiségi középosztályhoz tartozók, kik államhűségéből lettek bujdosókká, továbbá hadifogságból visszatért rokkantak, katonák, diákok. Valamennyien elkeseredett emberek, kiknek eddigi életük, számításuk, takarékságuk, társadalmi pozíciójuk veszett kárba. Egzisztencia és otthon helyett vagonlakás, tömegszállások nyomorúsága fogadta őket. Veszténivalójuk alig maradt más, mint hazafias érzésük.”** (Raffay, 16) **A megszálló kormányok célja a magyarság kiirtása lett. A magyar béke delegáció román és cseh visszaélések című XII. számú jegyzékének 10 mellékletében idézték Iuliu Maniu szavait: „Erdélynek elrománosítása a legsürgetőbb és legközelebbi cél, amely nem ismer sem demokratikus, sem önkormányzati, sőt még kiváltsági akadályokat sem.”** (Raffay, 16)

Csehszlovákiában Benes annyira sovíniszta volt, hogy a tótoknak beígért autonómiát figyelembe se vette, a tótokat a csehek egyik törzsének hirdette meg. Az utód-államok társadalmá dugig volt elfogult sovíniszta imperialista politikusokkal, mint Benes, Maniu, Pasics, Bratianu és a többiek. Befolyásuk alatt a kisebbségeknek még lehetőség sem adatott arra, hogy megkapják az őket megillető emberi alapjogokat. Csehszlovákia megalakításának idején a tótok azonnal megkezdték a déli területek szlovákosítását, tótok ide telepítésével. Erdélyben az 1920-as években az ott élők sok millióval több adót fizettek, mint az egykori román királyság lakosai. Ó Rumániában az adózás 28.4%-al emelkedett, ugyanakkor Erdélyben 72%-al. Egyes erdélyi székely területen 76-86.5% és 110%-al. Ezzel a román politikával szegényítették el a székely-magyar lakosságot, és így próbálták őket az ország elhagyására kényszeríteni. 1910-ben a magyar iparosok százalékos kimutatása 18.7%-ot mutatott. Tíz évvel később alig maradt magyar iparos. Erdélyben, 1930-ban, a magyar kisiparosok forgalmi adója négyszeresére nőtt. Az összes műállam országaiban kizárólag csak az uralkodó nép iparát támogató hitelpolitikát vezették be. (Raffay, 19) A magyar hirdetőtáblákért nyolcszor annyit kellett fizetni, mint a román nyelvűekért. Senki sem vitathatja e törvények magyarellenességét. Azt is meg kell említenünk, hogy Csehszlovákiában az állami alkalmazottaknak fel kellett esküdniük az új államra és annak vezetőire. Ez azt jelentette, hogy megélhetési szempontból kényszerülve a családapa felesküdött az államra, s attól fogva az egész család csehszlováknak számított. Ez a módszer ellenkezik a

Hágai Egyezmény 45. cikkelyével, (XXIII. jegyzék, 10 melléklet), amely kimondja: az ellenségnek tilos „a megszállott terület népességét hűségeskü letételére kötelezni.” (Raffay, 20)

Jugoszláviában államosították az elemi iskolákat és így majdnem minden magyar elemi iskolát bezűntettek. Csehszlovákiában a kultuszminiszter rendeletével, röviddel az 1921-es iskolaév befejezése előtt Pozsonyban betiltatta a magyar nyelv iskolai használatát, és május 15-étől kezdve a cseh nyelvet kellett alkalmazni. Ez időszakot ismétlő tanfolyamnak nevezték el. A tanulók legtöbbször távol maradt az „oktatástól”, mert nem értették a cseh tanítók nyelvét. A lakosság felháborodása következtében a hivatalosak ígéretet tettek a német és magyar nyelv használatára. Ne feledjük, hogy ekkor Pozsonyban a lakosság nyelve nem tót, hanem német és magyar volt. Gróf Apponyi Albert írja, hogy magyar tanárok és nagy tudással bíró értelmiségiek kényszerültek legalacsonyabb fizikai munkára. Az egyház segíteni akart, de ebben megakadályozták. Így aztán a magyar egyetemi hallgatók, diákok, és tanárjaik másodrangú polgárokká alacsonyodtak. Csak Kolozsvárról több, mint kétezer tanítónak kellett elhagynia a várost. Jugoszláviában a rác nyelvet tették meg a tanítás nyelvét. A magyar nyelvet csak az elemi iskola első négy osztályában engedélyezték. 1924-ben Rumániát kulturális zónákra osztották. Ez azt jelentette, hogy mindazon megyék területén, ahol magyarok és székelyek éltek nagy tömegben, az oláh nyelvet, mint az oktatás hivatalos nyelvét vezették be. **Az oláh tanítók, akik elfogadtak egy állást e helyeken, 50%-kal magasabb fizetést kaptak, mint bárhol másutt, plusz három hónapi fizetést az ideköltözés költségére, kedvezményt az előléptetésre és tíz hektár földet. Ezzel tették kedvezővé az oláhok betelepítését magyar községekbe, hogy megtörhessék a magyar egységet.** Raffay után idézem Bíró Sándort:

„1934 júniusában, a 6 református főgimnáziumból összesen 85-en álltak vizsgára és ezek közül csak 13 kapott a sikeres vizsga után érettségi oklevelet, azaz a román vizsgáztató tanárok a református magyar jelölteknek közel 85%-át elbuktatták. A marosvásárhelyi gimnázium 19 tanulója közül egyetlen egynek sem sikerült a vizsga, a kolozsvári református kollégium 23 tanulója közül pedig mindössze 4-en tettek sikeres érettségit. Nem volt sokkal jobb a helyzet az őszi vizsga idején sem. Ekkor a kolozsvári kollégium diákjainak 87.5%-át, a kolozsvári leány főgimnázium 66.66%-át buktatták el, ugyanakkor azonban a zilahi református kollégium valamennyi előállított diákja elbukott. Az 1935 évi júniusi vizsgán a kolozsvári kollégium előállított növendékeinek 90.1%-át, a sepsiszentgyörgyi református kollégium növendékeinek 90%-át buktatták el.” (Raffay, 24)

Nem kellett minden magyar iskolát megszüntetni, megtalálták a módját, hogyan lehet a magyar előremenetelt megállítani. Az itt sorolt magyarellenes tények felidézése után, ugye nem véletlen az, hogy emlékezeteink még most is Trianonba visznek és minden bajunk okozóját Trianonban látjuk? Megmaradásunk záloga Trianon revíziója. Pop Ghita, egy oláh politikus 1929-ben megjelent cikkében írta: „A magyar uralom alatt a román és szász középiskolákban magyar nyelvet csak tantárgyként tanították, míg a többi tárgyak előadása az illető iskola tanítási nyelvén történt, kivéve a magyar irodalom történetét a középiskolák utolsó két évében.” (Raffay, 24-25)

Pop Ghita továbbá ezt nyilatkozta: „Én is a régi Magyarországon tanultam, egy román lyceumban és az érettségi vizsgámat az összes tárgyból román nyelven tettem le, kivéve a magyar nyelv – és irodalmat. *Lehetetlenség az, hogy mi kevesebb jogot adjunk a kisebbségeknek, mint amennyi jogunk nekünk volt a magyar uralom alatt.*” (Raffay, 25)

A sajtónak ugyanaz lett a sorsa, mint az oktatásé. 1923-ban az alkotmány még kimondta, hogy: „Sem cenzúra, sem pedig a közlemények megjelenésére, eladására vagy szétosztására vonatkozó semmiféle más előzetes intézkedés nem állapítható meg.” (Raffay, 26) Cenzúra magyar területekre már 1928-tól kezdve kiterjedt, 1933-tól pedig, az egész ország területére. Sajtó alkotmányukat sem tartották be. A gyülekezési szabadságot is megvonták. Az oláh katonai

alakulatok ez évben szétoszoltathattak bármilyen gyülekezetre. Egyes helyeken engedély kellett a keresztelési összejövetelre is. Magyar ünnepeken a székely és magyar lakosságot közmunkára irányították. Mind a három utód-államnak nagyon hasonló rendszere volt a kisebbséggé lett magyar nyelve megszüntetésére. 1920-ban az utcákon táblák figyelmeztették a járókelőket kizárólag az oláh nyelv használatára. 1923-ban hivatalos helyen használt magyar szóért botozás járt. Raffay írja, hogy a kisebbségi jogok elismerése ellenére is, Rumániában az első rumán alkotmány kimondja, hogy az ország hivatalos nyelve a rumán. 1936-ban a rumán Nemzeti Liberális Párt értekezletén, a népiüggyintézés használatára, új törvényt emeltek jogerőre. Ez az új törvény kimondja, hogy bárki, aki a kisebbség nyelvét használja, megbüntetésre van ítélendő. 1938-ban Rumániában a katonai ügyvitel betiltatta a magyar földrajzi nevek használatát. Ennek a szélsőséges sovíniszta megnyilatkozásnak vége-hossza nem volt. A magyar művészeti és történelmi tárgyakat, alkotásokat eltüntették, hogy megszüntessenek mindennemű magyar múltat. Zilahon, Fadrusz János Wesselényi-szobrát összetörték. Szatmárnémetin, Szt. István és Szt. László szobrainak is ez lett a sorsa. **Szt. István volt első a világon, aki hivatalosan befogadta az idegen menekülőket, védelmet, kultúrát, megélhetést, adómentességet, és földet adott, hogy fejlődhessenek. Petőfi és Kossuth szabadságharcosok szobrait is ledöntötték.**

Raffay írja, hogy most a „visszafizetés idejében” élünk. Németország és már Magyarország is többszörösen megfizette a zsidó kártérítést. Már Amerikának is megfizettük a második világháborús költségeit. Mi mikor nyújtjuk be kártérítési kérvényeinket? Az 56 kincses vagon az amerikaiak mikor juttatják vissza? Az utód-államok mikor fizetnek a Trianonban elszenvedett fájdalomkért és az elrabolt felbecsülhetetlen kincsekért? (Raffay, 28)

Oberding József György, 1930-ban, az elkobzott javakat 41 660 837 490 leu-re becsülte, amely 40 millió angol fontnak vagy több mint 200 millió dollárnak felel meg. Az 1937-1939-es gazdasági törvényekből származó magyar veszteség hozzávetőlegesen 15 milliárdnyi összeg. Csak a rumánok általi megkárosításunk, a különböző társadalmi rétegek veszteségeinek összesítése szerint 56 milliárdnyi leu, azaz, 56 milliónyi angol font, vagyis 300 millió dollár. Ez az összeg egyenlő az 1945-ben Magyarországra kirótt kártérítés kötelezettségével. Ez a veszteség, mint ahogy írtam, csak Rumánia felől ért bennünket, ebbe még nincsenek beleszámítva a többi elcsatolt területek veszteségei. Amikor e számokat nézzük, nyilvánvaló, hogy miért követeltük és követeljük a határkiigazítást. Ezt azért is követeljük, mert több darabra tört össze a Trianonban létesített műállamok szorító gyűrűje, a kisantant megbukott, Csehszlovákia belső ellentét miatt szétesett, ugyanígy Jugoszlávia is. Az a vád, hogy 1938-1941-es területrendezés érvénytelenné vált, mivel Hitler segítségével és a mi kérésünkre jött létre, nem más, mint az igazság arcúl csapása. Tény az, hogy a nagy háborúban válságba jutott szomszédaink, maguk az utód-államok vezetői kérték a trianoni határok fölülvizsgálását. Az új országhatár kijelölése német és olasz döntőbíráskodás folytán jött létre. A II. Bécsi Döntés határozatát a német külügyminiszter, Ribbentrop, kényszerítette rá a magyar küldöttségre, Teleki Pálra és Csáky Istvánra. Az erőnek hatására fogadtuk el a hadviselő hatalmak döntőbíráskodását. A kényszer elfogadása nem bűn, mert ez magában bizonyítja az ártatlanságot. Az idegen uralom alá kényszerített magyar nép nem hajlandó végleg beolvadni és szülőhazáját sem kívánja feladni.

20. FEJEZET

KÁRPÁTALJA ELVESZTÉSE

Hokky Károly, Csehszlovákia egykori szenátora azért írta könyvét, Ruthenia, Spearhead toward the West, hogy kiigazítsa azokat a teljesen hibás állításokat, amelyeket a Csehszlovákiában végbement helyzetről és eseményekről hallott. Véleménye, hogy e hamis állításokat egyetlen demokratikusan gondolkodó egyén sem fogadhatja el. Mindjárt a kezdetben kijelenti, hogy maga a „csehszlovák” név is félrevezető, mert a két nép nem azonos. Csehszlovákiában a tótok ugyanúgy szenvedtek, mint a németek, magyarok, ruszinok, oláhok és lengyelek.

Kárpátalja mindig magyar fenségterület volt. A Kárpátok, mint erődítmény veszik körül a Közép-Duna területét. Ha külön választjuk Kárpátalját ettől az egységtől, akkor egy kaput nyitunk az imperialista Kelet vagy Nyugat részére. Hokky kihangsúlyozza, hogy ezen oknál fogva Kárpátalja fontos stratégiai hely nemcsak Magyarországnak, hanem Közép-Európa, sőt egész Európa részére. Ugyanúgy, mint Panama része Amerikának, Kárpátalja kell, hogy egy föderációba tartozzon, mert egymagában nem életképes. Kárpátalja tökéletesen illik a Kárpát-medencéhez. Területe 12 639 km². Az 1910-es népszámlálás szerint lakosainak száma 397 062. Ennek 56.13%-a volt ruszin, 29.22% magyar, 1.3% tót, 4-5% oláh; a németek százalékaránya ugyanez, **a csehek száma ekkor 234 volt. Mégis Csehszlovákiának juttatták e magyar földet.** (Hokky, 2)

Lloyd George megfigyelése szerint minden népszámlálási adat, amit a csehek nyújtottak be, hamis volt. Hokky kijelenti, hogy saját meggyőződése is ezt bizonyítja: „A cseh népszámlálási ügynökök távoli területekről jöttek, senki sem ismerte őket. A bejegyzéseket ceruzával végezték, hogy utána tetszés szerint változtathassák. Rákényszerítették a lakosokat arra, hogy más nemzetiségűnek jegyezzék be magukat, mint amik ténylegesen voltak. Például, a magyar származású állami alkalmazottakat csehnek írtatták be. (Hokky, 2)

A család következtében az 1921-es Kárpátaljai népszámlálás 9.513 cseh lakost jegyzett. Említésre érdemes a Kárpátaljai export, épületfa és só. Mivel a folyók a központi medence felé folynak, a vízi szállítás nagyon olcsóvá tette ez áruk beszerzését. Trianonban elvesztettük a természeti szükségleteket. Mindennek ellenére, Tardieu kijelentette, ezek az áruk életszükségletek Csehszlovákiának. (Hokky, 3)

Néhány nyugati politikus észrevette e terület jelentőségét. W. Gordon East így nyilatkozott: „Ruthenia, mint ahogy a magyarok hívják, Kárpátalja, ahogy az oroszok tudják földrajzilag és stratégiaileg sokkal fontosabb terület, mint azt az atlaszra tekintve gondolnánk. . . Természetes utat nyújt a Galíciai Fennsík és a Magyar Alföld között. Ezen a hágón jöttek be a magyarok, akik a kilencedik század végén elfoglalták Magyarországot, a cári hadsereg, amely megadásra készletette 1849-ben az úgynevezett magyar felkelést, és 1915-ben megtámadta az osztrák-magyar császárságot. A Vörös Hadsereg is itt jött be 1945-ben. Történelmileg a magyar királyság része, az első világháború után Csehszlovákia tulajdona lett, majd visszakaptuk Csehszlovákiától. . . A néprajzi előnyhöz hozzá kell adni a stratégiai előnyt. . . a vasúthálózatot, amely Ukrajnán keresztül, Oroszországgal kapcsolatos.”²⁸⁰

A második világháború után Csehszlovákia Kárpátalját a Szovjetunióknak adományozta, amely így került, a jelenlegi Ukrán Köztársaság birtokába.

²⁸⁰ Hokky Károly: U.o. 3-4. East W. Gordon: The New Frontiers of the Soviet Union *Foreign Affairs*. Vol. 29., N.4. 599. , July 1951

Leland Stowe, egy amerikai közíró szintén felfedezte Kárpátalja jelentőségét, és erről így ír: „Kárpátalja szükséges gócpont a Kremlin hírközlő és támadó politikája részére . . . E terület egy beékelődés a szovjetek részére, közép-európai uralma fenntartására.”²⁸¹

A fenti és egyéb észrevételek, amelyeket Hokky említett, tükrözik a magyar nézőpontot, ugyanakkor felhívják a világ politikusainak figyelmét Kárpátalja stratégiai fontosságára. Magyarország egy fontos ősi területét, és nagyon hűséges kisebbségi népcsoportot veszített el, akik mindig békében éltek velünk, és ezeket a népeket nem kérdezték meg, hogy óhajtanak-e népszavazást a hovatarozást illetően. Még ennél is rosszabb történet, odaadták őket a csehek kénye-kedvére. A pánszláv nemzetiségi határ így behatolt Európa szívébe. A Trianoni Döntés (és a Párizs-környéki békék is) figyelmen kívül hagyták a népszavazást és a történelmi jogokat, de még mindig jóvátehetjük a mulasztásokat. A *status quo* fenntartása nem Európa érdeke.

A ruszinok nagy számban jöttek be az országba Nagy Lajos (1340-1380) és Zsigmond király (1388-1438) idejében. Theodor Koryatovic herceg vezetése alatt közel 30-40 ezren voltak. Munkács környékét kapták letelepedési helyül. Az 1848-os galíciai parasztlázadaskor és utána a ruszinok itt kaptak menedéket. 1919-ig békében éltek velünk. Elsőnek gróf Bobrinsky és Gerovsky testvérek ágáltak a Monarchia ellen, kezdetben vallási alapon, de röviddel az első világháború után már a pánszláv mozgalom lett az irányító politikájuk. A ruszin népesség települéadatait meghamisították és felnagyították. A ruszinok ma is Rákóczi-népének nevezik magukat.

Masaryk 1915-ben kiadott egy feliratot, melyben kérte Csehszlovákia megalakítását, de ekkor még nem igényelte Pozsony, Léva, Rimaszombat és Kassa városokat. Következő feliratában azonban már nem csak a fent nevezett városokat, hanem még Ungvárt és az egész Kárpátalját is követelte. Benes feltárta terveit a Où vont les slaves? című munkájában (Paris, 1948). „Az én cselekedetem hajtóereje a németek és a magyar-török veszély elleni háborúviselés, amely tökéletesen egybeesett a szláv hagyománnyal.” A pánszláv érdekekért való munkájában kifejtette, hogy célja Kárpátalja Csehszlovákiához való csatolása, hogy később ezt a szovjetnek átadhassa. Magyarország, Németország és Törökország útjában volt a pánszláv terjeszkedésnek. (Hokky, 12)

Kossuth Lajos már 1849-ben felhívta a figyelmet a pánszláv világveszedelemre. Sebestyén Endre bővebb ismertetést nyújt erről (Kossuth című munkájának 199-201 oldalain.).

Az 1910-es népszámlálási adatokat meghamisították, Benes csak 300 000 magyarról szól, akkor, pedig a magyar lakosság száma 464 270 volt. Szudétaország német lakosságának számadatát is meghamisítja, 3,5 millió helyett csak 1 milliót említ. Benes igénye a kezdetben mérsékelt volt, de, amint meggyőződött a nyugati politikusok tudatlanságáról, követelése ismét hatványozódott.

1918. december 6-án a csehek követeltek egy történelmi magyar területet, ahol számunk 202 511 volt, egy másik szlovák területet is, valamint egész Kárpátalját. Két hét múlva, már akkora magyar területet követeltek, ahol számunk 841 198 volt. 1919. január 3-án pedig a terület, amelyet követeltek, a magyar lakosság száma 899 953, de a trianoni döntés még ezt is **megettőzte**, mert a terület, amit kaptak, ott 1 066 577 magyar élt, 32,2%-a a teljes Észak-Magyarország háború előtti lakosságának. Benes ezek után még követelte Sátoraljaújhely és Körösmező elcsatolását.²⁸² Benes kihangsúlyozta, hogy célja a stratégiai Kárpátalja csehszlovákiai birtoklása.

²⁸¹ U.o. 5. Stowe Leland: The Conquest by Terror, 33.

²⁸² U.o. 13. Sir R. Donald: The Tragedy of Trianon, 294-295.

1918. november 8-án Kárpátalján nemzeti megmozdulás volt, amely követelte a népszavazás alkalmazását és a Magyarországtól való elszakadást.²⁸³ **1918. decemberében Magyarország autonómiát biztosított Kárpátaljának. „A Soym (Kárpátaljai ruszin parlament) Munkácson összegyűlt és kijelentette a Magyarországgal való egyesülést.”** (Hokky, 14) 1919. január 3-án a cseh csapatok Páris tábornok vezetésével megszállták Ungvárt. „A románok Munkácsig vonultak fel, ezért 1919. január 17-én egy erős ukrán különítmény érkezett Galíciából a csehek és románok elleni védelemül. Négy nappal később a ruszinok kivonultak Huszt-ról, de létrehoztak egy ún. Harmadik Tanácsot, ahol kijelentették az egyesülést Ukrajnával.” (Hokky, 14) Márciusban Wilson elnök meghatalmazott egy Godwyn nevű megbízottat, hogy kifürkésze a ruszinok hovatarozási szándékát. Két nap utáni tartózkodás után jelentette, hogy a nép Magyarországgal óhajt maradni, mivel autonómiájuk máris biztosított.²⁸⁴ Május 8-án a Központi Bizottság Uszhorodon jött össze és elfogadta a cseh javaslatot. Május 8-án Benes benyújtott egy függetlenségi javaslatot, amely teljes egészében követte, az 1918. december 21-i magyar törvénycikkelyt.²⁸⁵ Május 9-én egy újabb Tanács gyűlt össze ugyanitt, amely Magyarország mellett kötelezte el magát.²⁸⁶ **Kárpátalja függetlenségének kérdése az 1919 szeptemberi St. Germain-i Béke Egyezmény-ben foglaltatott, de a csehek nem fogadták el, ezért Csehszlovákiának ítélték.**

Minket, kik több mint egy évezreden át uraltuk a Kárpát-medencét, a fegyverszüneti egyezmény, a háború, a forradalmi kormány, de legfőképpen a kommunista Kun Béla diktatúrája, akiket Oroszországból vezényeltek hazánkba, gyengévé tettek, és megakadályoztak abban, hogy átvegyük e területet.

Hazánk két fő okból kifolyólag követelte Kárpátalját. Az első, hogy 1919. május 9-én a második Központi Tanácskozáson kinyilvánították maradási szándékukat hazánk mellett. Másodsor, hogy történelmünk folyamán mindig hűek voltak hozzánk. II. Rákóczi Ferenc szabadságharca idején (1703-1711) nyolc éven át a leglelkesebb támogatói voltak a felkelésnek. Tulajdonképpen Rákóczi az ő kérésükre és támogatásukkal indította el a szabadságharcát. A ruszinok meg is kapták az elismerést, „gens fidelissima” (a leghűségesebb nép).

Benes nagyon meglepődött, amikor megadták minden felnagyított követelését. **„Szinte megrettenek, amikor látom, hogy mindent, amit kérek, odaadnak. Ez túl sok.”**²⁸⁷ 1919. szeptemberében a csehek megkapták Kárpátalját, de Masaryk 1920-ban már odaígérte a szovjetnek.²⁸⁸ Ebből látható, hogy a csehek mennyibe vették a népakaratot, akkor, amikor „az igazi demokráciáról és emberiségről” szónokoltak.

Amikor a szovjet megkapta Kárpátalját, azonnal deportálták 18 év-től 50-ig a lakosságot. Idővel megengedték az 5 öregebb korosztály visszatérését. A többi beolvasztották az orosz tömegbe. A szovjet Ruthéniának még külön tartományi jellegét sem engedélyezték. Egyszerűen Zakarpatska Oblast név alatt egy kerületnek könyvelték el. Ruthénia megszűnt létezni. (Hokky, 21-22) A második világháború után amerikai történészek észlelték a nagy fontosságú szovjet Kárpátaljai megszállást. Cave Floyd A. írja: „A visszaállított Csehszlovákia megkapta a Szudétaföldet és átadta Kárpátalját a szovjetnek. Nyelvészetiileg az ukrán nyelvvel rokonságba

²⁸³ U.o. 14. Macartney, C.A.: Hungary and her Successors, 213.

²⁸⁴ U.o. 14-15. Scrimali Anton: L'Enquete etc. Au Lieu du 8-10 Mars, 1919: C.A. Macartney, I.m. 218.

²⁸⁵ U.o. 15. Hunter Miller: Diary in Microfilm Duplication

²⁸⁶ U.o. 15. Macartney, 218.

²⁸⁷ U.o. 17. Martin William: Les Hommes d'État pendant la Guerre, 316.

²⁸⁸ U.o. 17. Narodny, Listy: National Lists, the newspaper of Kramar, Issue July 11, 1924.

tartozik ez a terület. Vallásilag görög-keleti, de szervezeti kötelékében római katolikus. E terület szovjet elcsatolása félelmetes hatással bír, mivel a szovjet politikailag és hadászatiilag olyan európai területre terjesztette ki hatalmát, amely sohasem volt az övé. A magyarok számára az a veszély áll fenn, úgy politikailag, mint katonai szempontból, hogy elárassza a szláv népek tengere.”²⁸⁹ Ezzel a térnyeréssel, Kárpátalja lett a szovjet imperializmus kelet-európai központja.

1950. augusztus 26-án a *Figaro* így írt: „Egykor Ausztria-Magyarország képes volt védeni Európát, most – milyen paradox – amerikai katonáknak kell sietni a kis Enns folyó partjára a pánszláv terjedés hullámának visszatartása végett.” (Hokky, 23) Tekintsünk Boszniába, Koszovóba! Szükség lesz-e arra, hogy a béke fenntartása érdekében béke-örök öröködjének itt örökön-örökké?

Kárpátaljával a Szovjet-unió elcsatolt 13 teljesen tiszta magyar falut, amely ekkor csehszlovák tulajdonban volt. Az 1930-as népszámlálás adatai szerint, csak 145 ruszin élt e falvak 28 000 lakosa között. Az egyetlen ok, amiért e falvakat és Kárpátalját elcsatolták, hogy megszerezhessék a vasutat, a csapi vasútállomással. (Hokky, 23) (Ez az adat Dr. Bartha Károly kutatásából való.) A Szovjet elcsatolta ezt a 13 falut, bárminemű nemzetközi bizottság hozzájárulása és a népek megkérdezése nélkül. Ez az elcsatolás nem foglaltatott a Békeparancs határozataiban sem. Kárpátalját a Békeparancs, Benes követelésének engedve, Csehszlovákiának adományozta. Benes ezt az országrészt a Szovjet-unióknak adományozta, jól lehet az orosz bolsevizta soha semmiféle kapcsolatban nem volt Kárpátaljával. A Szovjet-unió megszűnése után, ugyancsak a nép, a lakosság megkérdezése nélkül átadták az újra feltámasztott Ukrajnának. Annak ellenére, hogy az ukránok is tér idegenek a Kárpátokon belül. Most a demokrácia korában hogyan lehet népeket, mint vágómarhát adni venni a nép megkérdezése nélkül? E jogi kérdést kidolgozva kell fellépünk és a Nemzetközi Biroságon követelni jogos igényünket és a szemétkosárba dobni a Horn és bandája által kötött alapszerződést.

Kárpátalján, az 1926-évi 17-es törvény értelmében, a cseh lett a hivatalos nyelv, pedig 1910-ben a csehek száma csak 234 volt. Vajon mire alapozták döntésüket a nagyhatalmak e terület csehszlovák elcsatolásánál? Népszavazás nem volt, Csehszlovákia teljesen figyelmen kívül hagyta a Békeparancs előírásait, és minden kisebbségi népnek megtagadta az alapvető emberi jogokat. Hasonlítsuk ezt össze az 1886-os magyar kisebbségi törvénnyel – XXII. magyar törvénycikk –, amely, mint az alábbiakban látni fogjuk, mennyire emberséges törvény volt. Mutassuk ezt be a Brüsszeli nemzetközi bíróságon és kérjünk igazságos ítéletet. Akkoriban a magyaroké volt a legliberálisabb törvény a világon. Szenátor Hokky szerint ez a törvény kihangsúlyozta: „Bárkitől, aki négy évig élt egy bizonyos területen, és ha csak egy fillér adót is fizetett, csak egy alkalommal is, és nincs ellene semmi morális kifogás, a letelepedési jog és az állampolgárság nem tagadható meg. Sőt: ha a megnevezett személy egy közösségen belül két évig élt, és betartotta a fent említett két követelményt és kérvényezte befogadását a közösségbe, a letelepedési jog és az állampolgárság nem tagadható meg tőle.” Hokky folytatja: „Az 1886-évi, 136-os cikkely kimondja: adófizetés alól felment minden közösségi alkalmazottat: katona, tanító, templomi alkalmazott, papok.” Hokky kiemeli, hogy külön említésre méltó a magyar nép türelmessége, méltányossága a kisebbségekkel kapcsolatban. „Magyarország volt az egyetlen ország a világon, amely a papírpénzen annak értékét hét nyelven tüntette fel.” (Hokky, 35-36) Hány más ország ment el ilyen messze kielégíteni kisebbségei igényeit?

Magyar uralom alatt lakossági bizonyítványra csak abban az esetben volt szükség, ha egy egyedülálló egyén betegsége által a közösségre lett utalva: például, ha kórházi kezelésre szorult. Ebben az esetben megállapították nemzetiségét, hogy a költségeket nemzetiségi csoportja

²⁸⁹ U.o. 22. Cave Floyd A.: *The Origin and Consequences*, 622.

fedezhesse. Csehszlovákiában nagyon nehéz volt állampolgárságot kapni. Szlovákiában és Kárpátalján, több mint 90 000 többnyire magyar nemzetiségű veszítette el állampolgárságát és ezzel minden lehetőségét az érvényesülésre. Állampolgárság nélkül semmiféle vizsgát nem tehettek. Ezért nem kaphattak semmiféle képesítést. Mindezek a személyek áldozataivá váltak a szélsőséges sovinsztáknak. Többféle megkülönböztetés létezett. 1933. július 2-án, amikor a Tisza áradása előntötte a magyarlakta vidéket, Tiszaújlak például nem kapott állami segílyt, mert lakói nem voltak állampolgárok, pedig mindig e helyen éltek. Ugyanakkor a cseh állampolgárok segílyt kaptak. **Amikor a csehek végbevitték az agrár reformot, ekkor sokaktól megvonták állampolgárságát, de ha feladta földjét, házáat a cseh államnak, akkor megszerezhetette az állampolgárságot.** Így állampolgárrá lett minden vagyon nélkül, és nehéz fizikai munkát vállalhatott. Ennek következtében, létkényszerből nagyon sok magyar beolvadt a tót vagy a cseh közösségbe. Szenátor Hokky könyvének 35-42-ik oldalain említ több különböző esetet, amikor a magyarnak minden vagyonát, egyes esetben még a személyazonosságát is meg kellett tagadnia, csak azért, hogy ehessen. Mindezek a szerencsétlenek, akik elvesztettek mindent, nyugdíjukat is, és fizikai munkások lettek: tanítók, tanárok, orvosok és ügyvédek voltak. Itt éltek ezen a területen egész életük során, fizették az adót, politikailag tétlenek voltak, soha semmi törvényellenes kihágást nem követtek el, ezért érthetetlen, miért részesültek ilyen bánásmódban. Az egyedüli magyarázat, hogy a csehek meg akarták a magyarok számát ritkítani e területen. **Az állampolgárság nélküli magyar katonaköteles korosztályt behívták szolgálatra és annak lejárta után még mindig nem kaphatta meg az állampolgárságot.** Ezért Szenátor Hokky mondja: „Kötelezettség jogok nélkül: rabszolgaság.” (Hokky, 41) Kárpátalján a csehek százalékos aránya 0.18%; ezer éven át cseh nem is élt e területen. 1907-ben, **a magyar legfelsőbb civil bíróság felújította az 1886-os magyar törvénycikkelyt, amely felmentette az állami alkalmazottakat a helyi és az állami adózás alól!** A cseh kormány figyelmen kívül hagyta e törvényt és helyette folytatta politikáját, megvonva az állampolgárságot a tanítóktól és állami dolgozóktól.²⁹⁰

Masaryk kinyilvánította: „Köz társaságunk biztosítja a teljes gondolatszabadságot minden állampolgárának, hogy viták létesüljenek és minden vélemény szabadon megnyilvánuljon.”²⁹¹ Ennek ellenére a rendőrség elkobozta a kisebbségek újságait az elárusító helyekről, és megfenyegette az eladót. Szenátor Hokky írja, hogy szándékában volt egy közleményt megjelentetni, melyben megmagyarázza a népnek, hogy csehszlovák nép nem létezik; azon az alapon, hogy több, mint nyelvi, tájszólási különbözőség áll fenn köztük. Amikor az ungvári rendőrparancsnok tudomást szerzett tervéről, annak ellenére, hogy sokan támogatták meglátását, a parancsnok megfenyegette, hogy ha cikkével előjön, véglegesen beszünteti az újságot. (Hokky, 45)

Masaryk és Benes mindig hirdették a sajtószabadságot, de ugyanakkor létezett egy sajtó osztály az igazságügyi minisztériumban, amelynek kötelessége volt az újságok és folyóiratok ellenőrzése. Ez az elnyomó rendelkezés a Békeparancs után azonnal életbe lépett. Ezért jegyezte meg Robert Lansing: „Valószínű, évek kellenek ahhoz, hogy ezek az elnyomott népek lerázzák az igit, de olyan biztos, hogy ez megtörténik, mint ahogy a napot az éj követi.”²⁹²

Hokky jegyzi meg azt is, hogy már 1620-ban a Mayflower Compact szerződés biztosította a szabad vallás-, nyelv- és sajtószabadságot az Amerikába vándoroltaknak. A csehek három évszázaddal később, papíron elfogadták az emberi alapjogokat, de csak azzal a szándékkal,

²⁹⁰ U.o. 42. Donald Sir. R. : The Tragedy of Trianon, 55.

²⁹¹ U.o. 44. Masaryk, Tamas: The Making of a State, 492.

²⁹² U.o. 46. Lansing Robert: The Peace Negotiations 275.

hogy félrevezessék a világ közvéleményét. A cseh elnyomás befolyással volt minden szociális ágazatra, még a választásokra is. A választásokon Hokky és a többi magyar nagy hátrányban, igazságtalan eljárásban részesült. Kétszer annyi szavazat kellett egy magyarnak ahhoz, hogy bekerüljön a parlamentbe mint a cseh jelöltnek. A Kárpátaljai 1935-ös választásokon mégis kevesebb cseh került megválasztásra, mint magyar. Ráadásul 90 000 magyar állampolgárság nélkül volt, ezért nem is szavazhatott. Hokky megjegyzi, hogy ha számításba vesszük ezek feleségeit, felnőtt gyermekeiket, a szavazás száma megnövekedett volna. Ha ezeket figyelembe vesszük a trianoni döntéskor, akkor ez a terület most nem tartozna Csehszlovákiához. (Hokky, 54)

A csehek már 1919-ben beszüntették a Kárpátaljai magyar ügyvitelt, és azt Prágába tették át. C. A. Macartney írja: „Ezek az új cseh hivatalnokok Kárpátalját egy elfoglalt gyarmattá változtatták”, és még megjegyzi, hogy a csehek idegenekből parancsolók lettek ezen a területen. Sok szempontból a csehek helyzete itt a „felszabadított” Kárpátalján emlékeztette Macartney-t a brit gyarmatosítók Indiában betöltött szerepére. (Hokky, 61)²⁹³

Id. Yuhas Michael, a Kárpátaljai honvédelmi tanács USA-beli elnöke a háború alatt így nyilatkozott: a csehek elfoglalták az irodákat, gyárakat és bankokat. Sovinizmusuk határtalan volt. A ruszinokat a legalacsonyabb pozícióba helyezték. Magyarokat egyáltalán nem alkalmaztak az ügyvitelben.²⁹⁴ A csehek kíméletlenül uralták az itteni népeket, különösképpen a kisebbségben lévőket; sok magyart agyonvertek, nőket és gyermekeket kínoztak, hogy olyan bűnökről szedjenek ki belőlük vallomást, amit sohasem követtek el. A cseheknek szükségük volt az így „nyert” bizonyításra, hogy megváltoztathassák az arányszámot. (Hokky, 62)

Még több cseh kegyetlenségről informálódhatunk: Yuhas: The Principles in Czechoslovak Practice and Sir Robert Donald: Tragedy of Trianon című könyvekből. 1933-ban, 15 évvel azután, hogy a csehek megszerezték Kárpátalját, a népszámlálás így nézett ki: 450 925 ruszin, 115 805 magyar, 95 008 zsidó, 20 719 cseh, 13 792 tót, 13 804 német, 12 777 oláh, 1442 cigány, 610 lengyel, 193 egyéb. A csehek csak 2.9%-ban voltak jelen, mégis a cseh vált hivatalos nyelvvé.²⁹⁵

Magyar időkben Kárpátalján magas fokú tejipari rendszer létezett. Közös tejgazdaságok léteztek a magyar gazdák között; az életlehetőséget a Kárpátaljai lakosoknak a magyar kormány szavatolta. Kárpátalja elcsatolásának tárgyalási időszakában, 1919-ben, a rutén párt egy feliratot küldött az Értekezlethez, kijelentve, csakis Magyarországgal maradv tudnak fennmaradni. Tíz évvel később a nyilatkozat bizonyítást nyert, amikor tomboló szárazság pusztított Kárpátalján. Küldöttség tanulmányozta a helyzetet, amely megállapította, hogy ilyen méretű környezetvédelmi hanyagságot és visszaélést még Indiában vagy Kínában sem láttak. Egy cseh tömeggyűlésen az egyik ellentüntető követelte a határkiigazítást. Így kiáltott fel: „Testvérek, én úgy gondolom jobb nekünk oda menni, amerre a Tisza folyik, mert ott legalább kenyérünk volt.” Ez jól kifejezte a ruszinok akaratát.²⁹⁶

A csehek még csak nem is szándékoztak a ruszin gazdasági bajok orvoslása érdekében valamit is tenni, amely nagy részben az új határok következménye volt, hanem kizsákmányolták a területet, melyet „gyarmatként” kezeltek. Hokky a 68-ik oldalon írja: „Amikor a régi osztrák-magyar pénznemet átváltották az újonnan létesített cseh pénznemre, az átváltó arány Bohémiában kettő az egyhez, Szlovákiában négy az egyhez, Kárpátalján tíz az egyhez.” Ez jól mutatja a cseh kizsákmányolás méreteit. Megkülönböztetést alkalmaztak nemcsak politikailag, hanem

²⁹³ U.o. 61. Macartney, C.A. Hungary and her Successors, 266.

²⁹⁴ U.o. 61. Yuhas Michael Sr. Wilson's Principles in Czechoslovak Practice, 20-21.

²⁹⁵ U.o. 64. Zpravy St. Uz Statisticheske

²⁹⁶ U.o. 67. Yuhas, 24.

gazdaságilag is. Yuhás úr könyvének 50-ik oldalán írja: „A cseh állam Kárpátalján 315 millió profitot szerzett azáltal, hogy átváltotta a régi pénznemet. Ennek következtében 60 mezőgazdasági szövetkezet bukott el.”

A cseh földreform Európa-szerte nagy hírverést kapott, mint a cseh nép jó téteménye, de nem a ruszin nép, hanem kizárólag a csehek nyertek. A ruszin földbirtokosoktól elkobozták a földet minden kártérítés nélkül, és olyan cseh családok között osztották fel, akiket a kormány Bohémiából telepített ide. A gazdasági és politikai nyomás miatt 1922 és 1926 között 168 000 lélek hagyta el az anyaföldet.

Macartney tanár úr írja: „Gazdasági szempöngből nézve úgy néz ki, a ruszinok részére is előnyösebb volna, ha az egész területet visszaadnánk Magyarországnak.”²⁹⁷

Több mint ezer éven át, Kárpátalja volt a Kárpát-medence védöbástyája. Az orosz cároknak régi vágyuk volt e terület megszerzése. Sok orosz hadosztály vérzett el az első világháború idejében ennek megszerzéséért. Ezt a területet adta Benes Sztálinnak a második világháború után. Benes, e cselekedettel elvette Magyarországtól Euröpa védöbástyája szerepét. (Hokky, 70)

Stokes úr, a *St. Louis Post Dispatch* újság levelezöje Washingtonban látta Benes és Sztálin titkos egyezményének szövegét, melyet részletesen ismertet. Ez az egyezmény Kárpátalját állítólag „a Nyugattal szembeni támadó-élnek”, dárdahegynek nevezi. (Hokky, 22)

---

²⁹⁷ U.o. 70. Macartney C. A. Hungary and her Successors, 247.

21. FEJEZET

FELVIDÉK ELVESZTÉSE

Számos tanulmány jelent meg, különösképpen Nyugaton, arról, hogy mi ment végbe a Trianoni Békeparancs tárgyalásakor, de ezek a munkák nem, vagy alig említik a cseh propaganda hatását az Antant határozatokban. Nemigen tárgyalják az 1918-as kommunista forradalom befolyását a parancshozatalkor, vagy a Monarchia kisebbségei vezéreinek cselszövéseit. A második világháború után a szocialista országok cseh, szlovák és szerb emigrációs vezetői nem említik azokat a Monarchia-ellenes cselszövéseket, hazug propagandát, amelyek alapján területnyeréshez jutottak. Sőt, a cseh politikusok nagyon méltatlannak tartják ezek felemlítését is. Emigráns vezetőik dolgozataikban patriotáknak, hősöknek nevezik a katonaszökevényeket és orvtámadókat. A cseh cselszövéseket, hazugságokat „sikeres diplomáciának” tüntetik fel. Az itt említett álcázásokat államférfiak és egyetemi tanárok követték, és követik el, akik egy kis idővel korábban hűséget esküdtek a császárra és az ország védelmére. Ezek a képmutatók készítették elő, és írták alá a titkos szerződéseket.

Az egyik egyezményt 1915. augusztus 18-án hozták létre: „Entente-aide-memoire” címmel. E titkos egyezmény szerint Szerbia megkapja Boszniát, Hercegovinát, Dalmáciát, Szlavóniát, Horvátországot és Fiumét. Az 1916. augusztus 17-i Bukaresti Egyezményen az Antant Rumániának ígerte Erdélyt, Bukovinát, Bánátot és a jelenlegi magyar területet egészen Debrecenig. A megalakulandó csehszlovák kormányt elismerik és Felvidéket, Kárpátalját adományozzák neki.²⁹⁸

Ferenc Ferdinánd főherceget és feleségét Sarajevó város látogatása során a rácok orvul meggyilkolták 1914. június 28-án. Berchtold Leopold, a Monarchia külügyminisztere Tisza Istvánnak kijelentette, hogy Ausztria ezt úgy tekinti, mint a rácok háborús kihívását. Ezt 1914. július elsején Tisza feliratban közölte a császárral, melyet az osztrák forradalmi kormány a Vörös könyv-ben közölt. „Gróf Berchtold előtt” – írta Tisza István –, „akivel ezt az ügyet megbeszéltem, nem hallgattam el, hogy az ő tervét végzetes hibának tartom, és azzal semmiféle közösséget nem vagyok hajlandó vállalni. Egyelőre nincs elegendő bizonyítékunk arra, hogy a Sarajevói merényletben Szerbia bűnös. Ha Belgrád megnyugtató nyilatkozatot ad, nem tehetjük Szerbiát felelőssé – legkevésbé indíthatunk háborút ellene. Ha ezt megtennők, az egész világ minket tekintene a béke megrontóinak és legkedvezőtlenebb kilátásokkal bocsájtkoznánk háborúba.”²⁹⁹

Július 2-án Tisza ismét kihangsúlyozta álláspontját a német követnek. Július 7-én a Korona Tanács értekezletén Gróf Berchtold kijelentette, hogy II. Vilmos császár támogatja háborús javaslatát. Berchtold levelére a császár beleegyezett a katonai mozgósításba. Tisza nem tudott Berchtold császárhoz írt leveléről, és élesen ellenezte az osztrák javaslatot.

„Sohasem fogok hozzájárulni ahhoz, hogy Szerbiát előzetes diplomáciai tárgyalások nélkül megtámadjuk, még akkor sem, ha ez Berlinben már el van határozva.”³⁰⁰

Július 7-én Berchtold megmagyarázta, miért volt a Monarchia részéről szükséges a szerbek elleni háború. Ekkor Tisza István javasolta, hogy a Monarchia küldjön egy világos

²⁹⁸ Kostya Sándor: Felvidék, 99-100.

²⁹⁹ Pozzi Henri: A háború visszatér, 199.

³⁰⁰ U.o. 199-200.

javaslatot Szerbiának, és ha ezt visszautasítja, csak azután küldjük ultimátumot. Tisza István a nép véleményét figyelembe véve tudatta a császárral, hogy ellenzi a háborút. Tisza István levele a császárhoz:

„Legkegyelmesebb Uram!

„A Berlinből érkezett, egyébként igen örvendetes hírek, összeköttetésben a szerbiai eseményeken való fölöttébb jogos felháborodással, a tegnapi közös miniszteri értekezlet valamennyi más résztvevőjében azt a szándékot érezték meg, hogy Szerbiával háborút kezdjünk, véglegesen leszámolandók a monarchiának ezzel az ösellenességével.

„Én nem voltam abban a helyzetben, hogy ehhez a tervhez egész terjedelmében hozzájáruljak. Szerbiának illetően megtámadása minden emberi számítás szerint Oroszország beavatkozását s így a világháborút idézné fel, ami mellett én – a Berlinben ezirányban táplált optimizmus ellenére – kénytelen volnék Románia semlegességét legalább is igen kérdésesnek tartani. Az ottani közvélemény szenvedélyesen követelné az ellenünk való háborút, s ennek a nyomásnak a jelenlegi román kormány egyáltalán nem, Károly király pedig igen nehezen tudna ellenállni. Ebben a támadó háborúban tehát az orosz és román hadsereget az ellenséges táborhoz kellene számítani, miáltal a háború esélyei reánk nézve igen kedvezőtlenül alakulnának.

„Annál kevésbé tudnék oly akcióhoz hozzájárulni, amely ilyen konstellációk mellett kezd háborút, mivel éppen most értük el Berlinben a rég óhajtott eredményt abban az irányban, hogy a Balkánon követendő konzekvens, aktív és eredményt ígérő politikánknak ott semmi akadály nem áll az útjában, mi tehát éppen most kaptuk kezünkhez azokat az eszközöket, amelyekkel a balkáni események fejlődésére irányadó befolyást gyakorolhatunk, s ott reánk nézve kedvezőbb konstellációt érhetünk el. Ez arra a reményre jogosít, hogy ha a döntő harcot később kényszerítenék reánk, mi azt jobb esélyekkel vehetnők fel.

. . . „Kötelességem lesz, hogy a holnapra egybehívott minisztertanácsban a magyar kabinetet állásfoglalásra bírjam, addig is csupán a magam nevében nyilatkozhatom ki, hogy a Felséged szolgálata iránti odaadásom ellenére, vagy jobban mondva, éppen ezen odaadásom következtében, a kizárólagos és agresszív háborús megoldásért való felelősségben osztozni nem tudnék.

Budapest, 1914. július 8.

Gróf Tisza István s.k.”³⁰¹

Július 9-én a magyar kormány támogatta Tisza István álláspontját és felhatalmazta annak kivitelében. Július 14-én Bécsben, a Korona Tanács második összejevetelén, nagy propaganda megnyilvánulás indult Tisza ellen, különösképpen a franciák oldaláról, mert Tisza ekkor már elfogadta Gróf Berchtold Szerbiának nyújtandó ultimátumát.

A Vörös Könyv tanúsága szerint, a július 19-én Szerbiának küldött ultimátumban olvashatjuk Tisza feltételét. Ha Ausztria megnyeri a háborút, Magyarország nem fog területelcsatolást végrehajtani Szerbiával szemben. Az itt írottak a bizonyítékok arra, hogy Benes becsapta szövetségeseit, amikor Tiszát okolta a háború beindításáért. Benes, Masaryk propagandahadjárata azt állította, hogy Tisza és Magyarország felelős a háború kirobbantásáért. Sajnálatosképpen Tisza István (a királyi ház iránti hűsége miatt) a császárnak írt levelét nem publikálta. Tiszát meggyilkolták a kommunista felkelés alatt, háborús bűnösnek minősítve. Halála után, bebizonyosodott, hogy július 14-én miért fogadta el Berchtold javaslatát.

Pozzi írja: „**Ma már tudjuk, hogy akkor már valóban megkezdődött. Tudjuk azt is, hogy Sasanov, II. Miklós cár nevében, körtáviratban értesítette az összes kormányokat,**

³⁰¹ Raffay Ernő: Magyar Tragédia, Trianon 75 éve 220.

hogy: 'Oroszország előre is visszautasít minden mérséklési közbenjárást, amely Pétervárott megkíséreltetnék.' Most már a magyaroknak nem volt többé módjukban választani: A szükség kényszerítette őket, hogy együtt menjenek Ausztriával, – együtt Németországgal – együtt mindenkivel – aki segíthette őket területüknek megvédésében a fenyegető orosz betörés ellen. . . A Vörös Könyv-ben közzé tett jegyzőkönyvek tanúskodnak arról, hogy Tisza még így is csak azon feltétel alatt volt hajlandó hozzájárulni az ultimátumhoz, ha az összes hatalmakhoz egy jegyzéket küldenek azzal a kijelentéssel, hogy Ausztria-Magyarország még győzelem esetén sem vesz el semmiféle területet a legyőzött Szerbiától."³⁰²

1915 márciusában Masaryk Párizsban megalapította a *La Nation Tcheque* című folyóiratot. Ennek első számában közölt egy csehszlovák államtérképet, melyen Csallóköz még nem volt odacsatolva. Később a kiadói jogokat átadta Benesnek. Masaryk Londonba ment és ott kiadta az *Independent Bohémia* című memorandumot, ahol tárgyalta a föderatív cseh állam szükségességét. Itt ismerkedett meg Sir George Russell Clark-kal, az angol külügyminisztérium vezetőjével, kivel közölte céljait. Masaryk kérésére Clark elintézte, hogy Masaryk javaslatát ismerteti Sir Edward Gray angol külügyminiszterrel.

A jól szervezett cseh propaganda-csoportok befolyásolták az angol, francia kormányokat és újságjaikat. A propagandisták külföldi sikereinek ellenére Masaryknak nem volt könnyű meggyőznie a felvidéki szlovákokat a Csehszlovák Köztársaság megalakulásának szükségességéről. A nehézség azért merült fel, mert a tótok Magyarországra voltak utalva, ott szerezték be az egész évi élelmet a megélhetéshez. Az aratás után hosszú, tót kocsisorok várakoztak Igló, Rózsahegy, Zsolna, Liptótszentmiklós, Árvavára és Alsókubin vásárterein a búza megérkezésére. Tót vándoriparosok a magyar falvakban jutottak búzához szolgálataikért. Sokszáz tót favágó tutajozott le a Vágon beszerezni megélhetéshez szükséges cikkeket. Ezért a tótok nem lelkesedtek Csehszlovákia megalakulásáért. A tót értelmiségiek kezdetben nem támogatták Masarykot. Nem akartak szövetségre lépni a csehekkel. Ekkor, ha megadtuk volna nekik a teljes kulturális és ügyintézési autonómiát, megakadályozhattuk volna Felvidék Magyarországtól való elcsatolását.

1916. november 21-én Ferenc József császár, magyar király, meghalt. Unokaöccse, Lotaringiai Habsburg Károly örökölte a trónt. Ausztriának ő I. Károly császár, nekünk IV. Károly király. 1916. december 30-án koronázták meg. Legfőbb célja a béke létrehozása volt. A pármái herceg, Sixtus tárgyalta a béke érdekében Ausztria és Magyarország nevében. Ugyanakkor a császár siettetta a kisebbségek békéltetését, ezért szabadon bocsátotta Kramar Karel, kit előzőleg halálra ítélték.³⁰³

Raymond Poincaré, a francia miniszterelnök ígéretet tett 1917. március 8-án arra, hogy Sixtus herceg javaslatait felterjeszti az angol királyi és az orosz cári udvarhoz. Sixtus erőfeszítése azonban az olasz ellenzék miatt megghiúsult.

Tisza István 1917 májusában lemondott, utána néhány rövid életű kormány alakult. 1918. október 16-án a császár meghirdette a Monarchia föderalizálását, a kisebbségeknek megadva az autonómiát. Október 17-én IV. Károly király elfogadta Weckerle Sándor miniszterelnök personal unió javaslatát Magyarország és Ausztria között, ami nem valósulhatott meg a belső magyarországi fejlemények miatt. A hatalom a Magyar Nemzeti Tanács kezébe került. Ennek vezetője Károlyi Mihály volt, akit a baloldali (kommunista) radikális csoport támogatott. A király nagy hibát követett el, amikor kinevezte Károlyi Mihályt miniszterelnöknek. Károlyi és balos csoportja befolyásolták a politikai fejleményeket, mert nem elleneztek a

³⁰² Pozzi, Henri: A háború visszatér, 200-201.

³⁰³ Kostya Sándor: A Felvidék, 103-104.

kommunista lázadást, sőt támogatták azt. Röviddel felesketése után Károlyi felkérte a királyt, hogy mentse őt fel az országnak tett fogadalma alól, ami meg is történt. Ez megadta Károlynak azt a hatalmat, hogy egy új radikális kommunista rendet szervezzen. A király ugyancsak felmentette a katonaságot fogadalma alól, őt, a királyt szolgálni. Így a katonai irányítás is a radikális kommunisták kezébe került. E helyzetből eredően országunk a kommunista rombolás útjára sodródott. Néhány hónap elmúltával az ezeréves Alkotmányt félrelökték. A szovjet kommunista ideológiát vették útmutatásul, amely kimondja: elpusztítani mindent, ami vallásos, hagyományos és tiszteletre méltó.

1918. október 9-én a cseh képviselők kivonultak a bécsi Reichsrat-ból. Október 14-én Benes tudatta a Szövetségesekkel, hogy az ideiglenes csehszlovák kormány hivatalosan megalakult. Október 15-én a franciák elismerték az ideiglenes kormányt. Október 18-án Wilson visszautasította a Monarchia békejavaslatát, amely javasolta egy föderális cseh, szlovák, jugoszláv állam létesítését. Helyette elfogadta a csehszlovák műállam létrehozását. Október 28-án a Cseh Nemzeti Tanács és a négy párt vezetői kikiáltották a csehszlovák köztársaság megalakulását. Október 30-án a Szlovák Nemzeti Tanács túrócszentmártoni megbeszélésen 90 protestáns és 15 római-katolikus szlovák küldött kikiáltotta Felvidék (Slovensko) elcsatolását. Ezt a Függetlenségi Szlovák Nyilatkozatot 1920-ban elismerték, mint „népakarati döntést”. **Hogyan lehetett ezt népakarati döntésnek elfogadni, amikor csak a szlovákok szavazhattak, az ott élő magyarok nem? Ezért is szükséges egy új határkiigazítási tárgyalás.**

November 6-án a cseh légiósok Hodonin-nál átlépték a morva-magyar határt. November 8-án a Szövetséges Hatalmak kiküldöttje meghagyta Károlyi Mihálynak, hogy jelenjen meg Belgrádban, a fegyverszüneti tárgyalásokon.

A Szövetséges Hatalmak véleményezését a kommunista pusztításról jól kifejezi Franchet d'Esperey francia tábornok megnyilatkozása Károlyi Mihályhoz: „Vous êtes déjà tombés si bas?” (Hát már ilyen mélyre süllyedtek?) (Kostya, 105)

A Belgrádi Egyezmény szerint a szerbek elfoglalnák Bánát, Bácska, Muraköz, Vas, Zala, Somogy déli, Baranya nagyobb részét, Pécsét és Baját. Ezen az értekezleten a Felvidék elcsatolása nem került szóba. Az északi és északkeleti demarkációs vonal szolgáltatta volna a Történelmi Magyarországot. A cseh légió volt az első az utód-államok közül, amely elfoglalta a magyar Felvidék területét. (Kostya, 105, 106) Gróf Károlyi Mihály szemet hunyt e betörések felett, sőt megtiltotta a magyar katonai alakulatoknak e területek visszafoglalását.

Az angol történész Owen Rutter írja, hogy Magyarország sohasem került volna kommunista uralom alá, ha a Szövetséges Hatalmak visszatartották volna az utód-államokat attól, hogy megszállják Magyarországot a határidő előtt.³⁰⁴ Ez a nagyméretű agresszivitás csak azért volt lehetséges, mert a cseh politikusok, a cseh emigrációval egyetemben, Párizsban és világszerte megszerezték a Nagyhatalmak engedélyét a magyar Felvidék megszállásához. Ne feledjük, hogy a döntés ekkor még nem történt meg, a terv pedig még nem lett meghirdetve. Az Antant politikusai e területről nem tudtak semmit, de telve voltak magyarellenességgel. 1918. október 14-én az ideiglenes Csehszlovák Nemzeti Tanács trónfosztottá nyilvánította a Habsburg-házat, és meghirdette a Csehszlovák Köztársaságot. Masarykot választották elnöknek, Kramar Karel miniszterelnöknek, Benes Edvárdot külügyminiszternek, Alois Rasint pénzügyminiszternek, Milan Stefanikot honvédelmi miniszternek. Október 18-án Wilson elnök elismerte a csehszlovák kormányt. A cseh kormány tudatta Károlyi Mihállyal, hogy a Felvidék elfoglalása nemzetközileg

³⁰⁴ U.o. 106. Rutter Owen: The Regent of Hungary, London, 1939.

engedélyezett, és történelmileg „igazol”. 1918. november 16-án a Magyar Nemzeti Tanács bejelentette a Magyar Népi Köztársaság (Kommun) megalakulását.³⁰⁵

A jó szándékú magyar politikusok Nyugat segítségében reménykedtek a szovjet kommunizmus térhódítása ellen. Azok, akik a „Békeparancsot” diktálták, még inkább magyarellenesek lettek azért, mert úgy tudatták velük, hogy Magyarország elősegítette a kommunista térhódítást. Ugyanakkor Csehszlovákia nagy hangon hirdette a nyugati demokráciát, amely nyilvánvalóan szimpatikusabb volt, mint a kommunista nemzetköziség. A „Bolshevik Brigád”, amelyet Oroszországból importáltak vissza hazánkba, a zsidó Szamuely Tibor és Kun Béla vezetésével kínozták, ölte a magyarok legjobbjait, csak azért, mert az értelmiségi osztályba tartoztak, vagy pedig azért, mert jómódú gazdák voltak és magyarnak vallották magukat.

Linder Béla, magyar honvédelmi miniszter 1918. októberi kijelentésével: „nem akarok katonát látni”, és a katonaság lefegyverzésével erkölcsileg elcsüggesztette őket, elvette harci elszántságukat, ugyanakkor, amikor a körülöttünk lévő ellenség állig felfegyverezve, nacionalizmusuktól tüzelve, készült leszámolásunkra.³⁰⁶

Csak kevés történész magyarázta meg a lefegyverzés okát, amely védtelenné tette az országot, miközben ellenségeink köztudottan harcra készülődtek. Orbók Attila, újságíró írta 1919-ben, hogy a pacifista magyarok abban bíztak, hogy példájukat az ellenséges környező népek is követni fogják, és ők is leteszik a fegyvert és leülnek tárgyalni.³⁰⁷ Az ellenkezője történt. Ettől még jobban fellelkesülve az oláhok, csehek fokozták magyar területi hódításait.

A magyar naiv és gyermekes magatartást a Szövetséges Hatalmak tanácsadója Bandholz tábornok és az amerikaiak képviselője is észrevette. Budapesten ő volt az, aki megakadályozta a Királyi Vár és a Nemzeti Múzeum oláhok általi kirablását. Visszaemlékezésében, mint szemtanú írja le a történeteket.³⁰⁸ 1918-ban a Szövetséges Hatalmak egy jegyzékben elismerték Csehszlovákia megalakulását és engedélyezték a Légiónak, mint békefenntartó erőnek, a Felvidék elfoglalását, addig, amíg a békeszerződés meg nem történik. A csehek visszaéltek e megbízással, mert rendfenntartás helyett nyíltan kiraboltak egyéneket, gyárat, és múzeumokat. A csehek kezdetben nem gondolták, hogy megkapják Kassát, Pozsonyt, Komáromot, és Csallóközt. Ezért minden mozdíthatót elvittek innen. 1919. január 9-én Bregcha, a cseh Kárpátaljai ügyintéző és a francia Hennoque tábornok aláírtak egy egyezményt, mely szerint a csehek megszállhatják Kárpátalját. (1918. december elsején kormányunk már autonómiát adott Kárpátaljának.) Az egyezmény négy pontja kimondja, hogy Podkarpatska Rus Statutu a ruszin Sojm nemzetgyűlést össze kell hívni 90 nappal a cseh választások után, és itt döntenének a hovatartozás felül. Sajnálalra méltó módon ez a nemzetgyűlés sohasem jött össze. 1919. március 21-én a magyar munkástanács kikiáltotta a proletárdiktatúrát. Magyarország köztársaság lett. Károlyi elvesztette még azt a kis befolyását is, amivel azelőtt rendelkezett. Azzal mentegetőzött, hogy külpolitikáját Wilson 14 pontjára helyezte; amely ekkorra már, tudjuk, időszerűtlen lett. Az Antant hatalmak nem bíztak Károlyiban. Támadták őt külföldön és a kormányon belül is, azért mert a háttérben lévő proletárdiktatúra csoport nem akarta a Wilson-elv érvényesülését. Ők a leninizmus felé hajlottak. Károlyi makacsul kitartott a 14 pont mellett, abban bízva, hogy az értekezleten a küldöttek értékelni fogják nézeteit. A Szövetségesek jelentéséből tudjuk hogy a magyar belpolitikát a fent említett, a Szovjetből visszaküldött ügynökök dirigálták, akik az Antant ellenlábásai voltak. (Kostya, 108-109)

³⁰⁵ U.o. 106, 107, Horthy Miklós: Emlékirataim, Toronto, 1974. 108-109.

³⁰⁶ Várdy Steven Béla: History of the Hungarian Nation, 1969, 208.

³⁰⁷ Orbók Attila: Ki árulta ki a hazát? Budapest 1919.

³⁰⁸ Kostya Sándor: i. m. 107. General Bandholz: An undiplomatic Diary, New York, 1933.

1919. májusában a csehek elfoglalták Miskolcot. Köztársasági kormányunk békeajánlatot tett a cseheknek és Rumániának. E javaslatban elismerték a rumán megszállást a Tiszáig, de egyik sem fogadta el a javaslatot, mert többet vártak a trianoni tárgyalásoktól. E sikertelen kísérlet után a Magyar Köztársaság elhatározta a Magyar Vörös Hadsereg felállítását, amely sikeresen visszafoglalta a csehek által elfoglalt területeket, és június 10-én elérték a történelmi magyar határt, de az ellenséget nem üldözték a határaikon belül. 1919. július 8-án Clemenceau ultimátumot küldött, hogy a Magyar Vörös Hadsereg adja fel a Felvidéket.

Gyakran nem a történelmi ismeret, hanem egyéni érzelmek és előítéletek szabják meg egy személy határozathozatalát. Clemenceau-t, Franciaország elnökét nagyban befolyásolta magyarellenes érzülete, amelynek fő forrását zavaros családi ügyeiben kereshetjük, s melyet a sovíniszta, hazug, magyarellenes propaganda csak fokozott. 1918. április 2-án Czernin, a Monarchia külügyminisztere egyik beszédében kijelentette, hogy Clemenceau igyekezete a béke elérésére hiábavaló, mert Franciaország nem akarja feladni Elzász-Lotaringiá-t. Clemenceau nagy haragra gerjedt – mert állítólag ez a kijelentés valótlan volt – Czernin-t hazugnak nevezte, és ez időtől fogva még nyíltabban Monarchia-ellenes lett.

1917. május 5-én, amikor Amerika belépett a háborúba, a Központi Hatalmak minden győzelmi reménye eloszlott. A háború későbbi időszakában a Központi Hatalmak népeinek véleménye nagyon megoszlott, hogy érdemes-e a háborút folytatni, mivel Oroszország megszűnt és a pánszláv veszély is feledésbe megy. A radikálisan gondolkodó tömegek a háború mellett kardoskodtak, mivel tudták, hogy az Antant főcélja a Monarchia felosztása. A titkos szerződéseket, melyeket a csehek, oláhok és rácok írtak alá, a csehek világszerte nagy hanggal szétkürtölték. A tárgyalásokon a Quai d'Orsay, Benes és Clemenceau is beleegyezett, hogy a cseh légő beavatkozhasson a háborúba. Ezzel a határozással elérték azt, hogy a csehek egyenlő félként vehettek részt a tárgyalásokon. Ez időtől fogva a franciák különösképpen cseh támogatók lettek. Benes állandóan táplálta Clemenceau német-, osztrák- és magyarellenességét. Azt sugallta Clemenceau-nak, hogy a Monarchia a német imperializmus „előhada”, elősegíti a németek keletre terjeszkedését; a magyarok a németek szellemi rokonai; „A magyarok még rosszabbak a németeknél is. A németek a magyaroktól tanulták a brutalitást.” (Kostya, 111) Clemenceau mindent elhitt, amit Benes mondott. A nyugati államok vezetői, akik nem ismerték a magyar történelmet, több szenvedést okoztak Magyarországnak, mint a többi háborút veszített nemzeteknek.

Az 1910-es magyar népszámlálás Felvidéken 1 034 343 magyart számlált. Ez volt az összlakosság 30% -a. A szlovákok száma Felvidéken ekkor 1 686 713, azaz 58%. A maradék 12%-ot a ruszinok, németek, lengyelek és egyéb nemzetiségek töltötték ki. A lakosság 42%-a kisebbségi népekből tevődött össze. Az értekezleten Benes meghamisította az arányokat és a szlovákok százalékos arányát 65%-ra emelte, 23,5% magyart és 12% egyéb népet közölt. Az értekezlet rendelkezésére állt az 1910-es népszámlálási kimutatás, melyet figyelmen kívül hagytak, elfogadva Benes elferdített adatait. Benesnek megengedték, hogy három órán át beszéljen a cseh követelésről. Kijelentette: „Nem kell részletesen beszélnünk Szlovákia (Felvidék) kérdéseiről, mert tudott dolog, hogy Csehszlovákia része lesz.” Ugyanekkor Gróf Apponyit, a magyar delegáció vezetőjét a Chateau Madrid-ban háromnapos fogságban tartották, és csak meghatározott időn belül szólhatott, a tárgyalások végén. Hol van itt a demokratikus egyenlőség alkalmazása? (Kostya, 112, 113)

22. FEJEZET

KISEBBSÉGEK ÉLETE AZ UTÓD-ÁLLAMOKBAN

1918. október 14-én, amikor Csehszlovákia létrejött, az ország azonnal csatlakozott a Szövetséges hadakhoz. 270 képviselőt hívtak meg az első Csehszlovák Nemzetgyűlésre, de közülük egy sem volt német vagy magyar. Masaryk Tamást választották elnökül. Az új állam első megnyilatkozása azonnal meghazudtolta „a svájci típusú demokráciát”, melyet Masaryk ígért. Külpolitikája kétarcú volt. Belföldi politikája a kisebbségek terrorizálására és megfélemlítésére épült. Az új állam célja a kisebbségek elszlávosítása volt. A választás 19 000 szláv szavazót határozott meg egy szláv képviselő választásához. Ugyanakkor a német vagy magyar képviselő támogatásához 25 000-t követeltek. Figyelembe véve a kisebbségi arányszámot, ez így hihetetlen nagy hátrányt jelentett.³⁰⁹ Az állam bevezette a rögtönítélő bíróságot, a sajtócenzúrát; utazási megvonásokat és helyi letartóztatásokat alkalmazott. A kisebbségi népek nem gyülekezhetek. Ezt nevezték „demokráciának”? Még a tótokat is úgy kezelték, mintha Szlovákia a csehek gyarmata lett volna. A tótok sztrájkjal válaszoltak, amit a csehek gépfegyverrel állítottak le. A sztrájk megszervezését a magyarokra fogták. Azokat a magyarokat, akik sztrájkban részt vettek, bebörtönözték, és sokat közülük átdobtak a magyar határon. A magyarok többsége katolikus lévén a templomokban keresett menedéket, ezért Batthyányi Wilmost (Nyitra püspökét), Novák Istvánt (Eperjes püspökét), Párvi Sándort (Szepes püspökét), Farkas Rudnayt (Beszterce püspökét) és Papp Antalt (Munkács püspökét) Magyarországra száműzték.

A népek befolyásolása érdekében, meghamisították a statisztikai arányokat. Az 1910-es népszámlálás 1 069 978 magyart számlált a Felvidéken. Az 1921-es cseh népszámlálás már csupán 744 620 magyart említ. 1924-ben 106 840 magyart toloncoltak ki. Az 1930-as cseh népszámlálás pedig csak 719 569 magyart jegyzett. 1941-ben, amikor a Felvidéket visszacsatolták hazánkhoz, 896 677 magyar került vissza, pedig a Felvidéknek csak egy része lett visszacsatolva. 1918. szeptemberében a felvidéki elemi iskolák száma 3641 volt, ebből 3298 volt magyar nyelvű. A szlovák és német nyelvű iskolák száma 343 volt. Az 1937-38-as iskolaévben, a felvidéki magyar iskolák száma 754, Kárpátalján 121. Szlovákiában az eredeti 60 gimnáziumból csak 8-at hagytak meg. A csehszlovák egyetemen egyetlen magyar tanárt sem alkalmaztak, és egyáltalán nem volt magyar tanítás.

A „Békeértekezleten” az utód-államoknak megadtak minden életlehetőséget. A politikusok követelése figyelembe vette a közlekedési utakat, vasúthálózatot, és ez oknál fogva hatalmas magyar területeket csatolhattak el. Ez időben 350 000 magyar menekült el és talált letelepedést a megcsonkított hazában és hozzávetőlegesen 2.5 millió magyar maradt az utód-államokban. Elvesztettük minden természeti kincsünket. Ez volt az egyik ok, amiért követeltük a határkiigazítást, amely állandósuló magyarellenességet váltott ki. A Népszövetség felügyelete alatt a cseheknek és szlovákoknak be kellett volna tartaniuk a vállalt kisebbségi engedmény jogokat, de mindjárt megalakulásuktól fogva lábbal tiportak minden egyezményt.

Valójában hogyan is beszélhetünk magyar kisebbségről a Kárpát-medencében? Ez a hatalmas terület, melyet a Kárpátok öveznek körül csak egynehány hágóval, már több mint 1100

³⁰⁹ Kostya Sándor: i. m. 136. Kettős járom alatt a csehszlovákiai magyarok nemzeti bizottmányának jelentése, 1951.

éve Árpád hazajövetelétől a mi otthonunk. A régészet és az embertan bizonyításai szerint az avarok magyarok voltak, és magyarul beszéltek.³¹⁰

A korai középkortól kezdve magyar népek települése volt ez a hely, ahol jól szervezett kaganátus, később pedig királysági államforma volt használatban. Még most is a magyar nép van többségben a Kárpát-medencében. A magyar évszázadok alatt sok szomszédos nép kapott menedéket határainkon belül, különösképpen gyakori volt ez a folyamat a török időkben. Ezt a tényt bizonyítja a határmenti települési történelem. Évszázadokon át a Kárpát-medencében egyedül a magyar királyság volt az, amely ellen tudott állni a török hódításnak. Ez a magyarázata annak, hogy a még nem kialakult nemzetek, népek csakis felénk menekültek, segítséget, oltalmat remélve, és kapva, ahol azóta is jobb körülmények között élnek, mint amit elhagytak.

Felháborító a magyar népet hívni saját otthonában „kisebbségnek”, aki kultúrát adott és védelmet nyújtott a körülöttünk élő kis népeknek. A magyar nép ez időkben „Nyugat bástyája” volt. A szerbeket, oláhokat és tótokat, akik menedéket kaptak itt, mi helyesen hívhatjuk „kisebbségnek”, mert külön-külön ők a kisebbségek a Kárpát-medencében. A Trianoni Döntés során a Nagy Hatalmak azzal, hogy felosztották ezt a területet és minket, az őshonos magyarokat neveztek ki „kisebbségnek”, az utóbbi idők a legnagyobb igazságtalanságát és politikai büntényét követték el.

Az Antant szándéka Németország hatalmi súlyának gyengítése volt. Kezdetben Csehszlovákiának csak egy másodrangú szerepet szántak, ezért Benes nem gondolta, hogy sikerül célját elérnie, bekebelezni nagyobb területeket, és Magyarországot teljesen elgyengíteni. Azáltal, hogy hazánk hosszú időn át a Monarchiának volt a tagja, ahol független külpolitikát nem gyakorolhatott, viszonylag háttérbe szorult, történelmét kevesen ismerték, tehát Benes szabadon írhatott, mondhatott bármit. Ha egy politikus meg akart győződni Benes állításairól, azok az ismertetések kerülhettek kezébe, amiket ellenségeink (a Habsburgok) írtak, akik évszázadokon át azon fáradoztak, hogy rossz hírünket keltsék, leigázásunkhoz támogatókat találjanak ellenünk. Azt a hamis képet festették, hogy a magyarok barbárok, nem eléggé civilizáltak ahhoz sem, hogy önmaguk kormányzását ellássák, csakis valaki fennhatósága alatt tudunk létezni. (Bővebben a Hazatérés első fejezetében.)

A Népszövetség egyes diplomatái észlelték a valóságot, hogy a Kárpát-medence népei egymásra vannak utalva, de amint engedményezését előterjesztette valaki a mi javunkra, Benes rögtön revizionistának bélyegezte. Meggyőzte André Tardieut, Clemenceaut, és Titulescut, fogadják el az ő terveit. Elterjesztette a rágalmat, hogy a magyar revizionisták sovinizisták, s közben a Nyugat politikusai vakon nem vették észre az ő saját túlzó sovinizmusát. Hogyan történhetett ez? Benes nyíltan megjósolta, hogy 40 év múlva Csehszlovákia népessége eléri a 20 milliót, Rumánia a 25-öt, Jugoszlávia a 20 milliót. Magyarország pedig 10-12 milliós ország lesz. Kormányaink miért nem tettek ellenintézkedéseket? A Népszövetség nem vette észre a kisantant országainak terveit elsorvasztásunkra. (Vagy talán tudatosan szemet hunyt annak?!) (Kostya, 143)

Az oláhok Nagy Romániáról cikkeztek, és követelésükben Debrecenig tolták ki a határukat. Nyíltan hirdették ezt, és még térképet is jelentettek meg erről. Egyik Antant állam sem ellenezte sovinizmusukat. Gróf Apponyi Albert megpróbálta meggyőzni az értekezlet résztvevőit arról, hogy nem a Trianoni Döntés aláírói hozzák meg a tartós békét, hanem az igazságos határkijelölés és a népakaratra támaszkodó döntés. Ezt a csehek nem fogadták el. Úgy gondolták, minél tovább fenntartják a *status quo*-t, annál gyorsabban megtörik a magyar ellenállást. Visszautasítottak minden békejavaslatot és határkiigazítást.

³¹⁰ László Gyula: Kettős honfoglalás, Budapest, 1978.

Határ-revízió helyett követelték, hogy Magyarország változzon át demokrata országgá. Ugyanakkor ők országukban bevezették az abszolút diktatúrát, teljesen elnyomva a kisebbségeket. Felvidéken magyarok ellen gazdasági elnyomást vezettek be. Kártérítés nélkül elkobozták a 200 holdon felüli magyar birtokokat, melyeket csehek és tótok között osztottak szét. A Népszövetség nem látta, vagy nem akarta meglátni a visszaéléseket. A nyugati hatalmak nem észlelték a hibás döntést és még most sem hajlandók a javításra.

1921. augusztus 29-én az Egyesült Államok különbékét kötött Magyarországgal és ebben kijelentette, hogy nem ért egyet az új határok megvonásával. Lloyd George 1927-ben így nyilatkozott: „**Sohasem tulajdonítottak a trianoni békeszerződésnek olyan jelentőséget, hogy azt megváltoztathatatlannak hitték volna.**”³¹¹

Mint ahogy ez természetes is, a felvidéki magyarok hűségesek maradtak az anyaországhoz. A magyar képviselők nyilatkozatot nyújtottak be a csehszlovák parlamenthez, melyben kijelentették, az ő véleményüket soha sem kérték ki az értekezleten és azt a jogukat, hogy sorsuk felől dönthessenek, sohasem fogják feladni.

Gimnáziumokban, egyetemeken kötelező lett a cseh nyelv elsajátítása, de a családon belül magyarul beszéltek. A tótok megosztódtak a csehekkel való egyesülés tekintetében. Egyesek a régi helyzet visszaállítását óhajtották, mások pedig, akiket a pánszláv eszme megdolgozott, még a cseheknél is sovínisztabbak lettek. A csehek uralkodtak a szlovákok fölött, akiket megvetettek. (Kostya, 144-145)

A Legfelsőbb Bíróság elkoboztatta a magyarok állampolgárságát, így 26 664 magyart tett hontalanná, teljes jogtalanságba sodort, minden törvényes védelem nélkül, ott, azon a területen, ahol ősapáik már ezer éven át éltek. Hiába kérvényeztek a Népszövetséghez, meghallgatást nem találtak.

1920. január 10-én Csehszlovákia népszövetségi tag lett. 1920. május 6-án Benes és Titulescu javaslatára az Antant visszautasította a magyar revíziós követeléseket, és véglegesnek jelentette ki a Parancsbékét. 1920. június 4-én delegációnkat az Egyezmény aláírására kényszerítették.

Június 15-én a Nemzetközi Szakszervezet, amely a szociáldemokraták uralma alatt volt, politikai és gazdasági kiközösítést hirdetett Magyarország ellen. Június 20-án Csehszlovákia csatlakozott e kiközösítéshez. Augusztus 14-én Belgrádban, Benes javaslatára, Csehszlovákia és Jugoszlávia szerződést írtak alá egymás megsegítésére. 1921. január 10-én, amikor az Antant tudatta Magyarországgal, hogy Nyugat-Magyarországot az osztrákokhoz csatolja, Csehszlovákia felajánlotta Ausztriának segítségét az esetleges magyar mozgósítás esetén. 1921. március 26-án Benes Rumániát is beszervezte a cseh-jugoszláv tömörülésbe, így létrehozva a kisantantot. 1921. április 17-én megalakult a Csehszlovák Liga, melynek főprogramja a magyarelles propaganda, és a magyar lakosú területek cseh betelepítése volt. Ez időkből nagyszámú cseh települt a Felvidékre. Október 25-én Csehszlovákia mozgósított, mert IV. Károly király megkísérelte a trón visszaszerzését. A csehek bevezették a rögtönítélő bíróságot. 1922. június 5-én Prágában aláírták a Csehszlovák-Szovjet Pánszláv Testvériségi Szerződést. 1924. februárjában, Lord Dickenson, a Népszövetség elnöke Lord Ramsay-vel meglátogatta Felvidéket és Kárpátalját. Jelentésükben azonnali segílyt kértek a kisebbségek megsegítésére. Benes ugyanakkor új könyvében: Probleme Nove Evropy a Zahranicny Politika Ceskoslovenska-ban elégtelenségét fejezte ki az új határok miatt. **1926. február 3-án, az új nyelvtörvény szerint, Kárpátalján hivatalos nyelvvé a cseh nyelvet tették. 1926. június 26-án az új törvény kihangsúlyozta, hogy azon állampolgárok, akik 1910 előtt négy évig itt éltek ezen a mostani csehszlovák területen, benyújthatják**

³¹¹ Kostya: I.m. 144. Kovács Imre: Magyarország megszállása, Toronto, 1979, 376.

kérvényüket a csehszlovák állampolgárságért. Seton-Watson, 1928. március 5-i szlovákiai látogatása után, a *Times* hasábjain folytatólagosan hirdette az itteni kisebbségek nehézségeit, s hogy a Duna medencei *status quo* fenntartása veszély a békére. 1929. szeptember 25-én Masaryk elnök a *Times* szerkesztőjének kijelentette, hogy van egy lehetséges megoldás a területi kérdésben. Ekkor Masaryk önmaga a békés határkiigazítás gondolatára jutott. Csehszlovákiában, az 1930. december 2-i népszámlálás szerint, 7 446 632 cseh élt. A többi nemzetiségek száma 7 282 904 volt: 3.318.445 német, 2 309 972 szlovák, 719 569 magyar, 568 941 ruszin, 204 779 zsidó, 100 322 lengyel, 14 170 oláh, és 46 706 egyéb. (Kostya, 149)

A kisebbségek többször is kérvényt nyújtottak be a Népszövetséghez, hogy vizsgálják felül panaszaikat. A csehszlovák népszámlálás szerint a magyar népesség: Pozsony, Kassa, Ungvár, 20% alá esett, ami egy otromba hamisítás. 1932. március 5-én Tardieu, francia elnök meghirdette a Dunai Föderációs tervét: Az öt dunai állam dolgozzon ki egy kedvező vám díjszabást, és lassan közeledjenek egymáshoz egy Dunai Föderáció fokozatos létrehozására. 1933. február 16-án, Genf városban, Benes kezdeményezésére létrehozták a kisantant államokon belül a Diplomata Föderációt, amely magyarelles célzattal létesült.

1933. április 15-én, a nyitrai ünnepségen a csehszlovákok képviselőjében Hlinka Andrej egy kiáltványt olvasott fel, melyben követelte a Pittsburgi Egyezmény elismerését, melyet Masaryk hitelesített, mivel ez ideig figyelmen kívül hagyták. December 7-én Benes visszautasította a szlovákok követelését. 1936. március 26-án a csehszlovák Nemzetgyűlés elfogadta a törvényjavaslatot, amely az állam védelmét határozta meg. Elhatározták egy 25 km széles terület befagyasztását a határ mentén, és elkezdték a cement bunkerek építését. E területen belül a „nem megbízható” állampolgárok (magyarok) földet nem birtokolhattak, munkát nem vállalhattak és nemzeti szempontból fontos állást nem tölthettek be.

1938. április 4-én Hlinka Andrej megtett mindent, hogy megszerezze a szlovák autonómiát. Május 17-én a magyarok egyenlőségért és az önrendelkezés alkalmazásáért tüntettek Pozsonyban. Május 21-én Csehszlovákia mozgósított és 300 000 katonát helyezett a határra. Párizs és London elhamarkodottnak nyilvánította e rendeletet. Szeptember 16-án kormányunk kifogásolta a cseh mozgósítást. A következő napon a csehszlovákiai magyarok megint csak tüntettek az előbb említett jogokért. **Szeptember 19-én Chamberlain, Deladier és Bonnet Londonban elfogadták Hitler javaslatát Csehszlovákia határának megváltoztatására.** Szeptember 22-én Hodzsa elnök leköszönt, és Benes lépett helyébe. Jan Syrový tábornok szeptember 23-án újabb mozgósítást rendelt el, és kihirdette a háborús állapotot.

Szeptember 29-én Hitler, Mussolini, Chamberlain és Daladier Münchenben találkoztak. A Négyhatalmi Szervezet elhatározta a Csehszlovák Szudéta-föld október 1 és 10-e közötti feladását. A magyar kisebbségi kérdés tárgyalását három nappal későbbre napolták. Október 5-én Benes leköszönt az elnökségről, a németek pedig visszafoglalták a Szudéta-földet.

Chamberlain kijelentette, csak akkor tudja garantálni a cseh határokat, ha megoldják a magyar problémákat. Pozsonyban megalakult a Nemzeti Tanács, amely önrendelkezést hirdetett és ennek megvalósításával az elcsatolt területek visszatértek Magyarországhoz. Október 9-én a magyar kormány küldöttje, Teleki Pál, és Kánya Kálmán Komáromban megkezdték a határkiigazító tárgyalásaikat Tiso Szlovákia elnökével. Október 11-én, a tárgyalás eredményeképpen a magyar honvédség megszállta Ipolyságot, a Ronyva patakon túli területet, és Sátoraljaújhelyt. **Október 26-án Csehszlovákia javasolta, hogy Német-, Olasz- és Lengyelország legyenek a döntőbírák ez ügyben.** Október 30-án elfogadták a megbízást. November 2-án Bécsben, a Belvedere palotában, Ciáno és Ribbentrop külügyminiszterek egyezsége jöttek, mely szerint Magyarország visszakapott 11 912 km² területet 1 600 000 lakossal. Ezt az egyezményt I. Bécsi Döntés néven ismerjük.

November 6 és 10 között honvédeink visszafoglalták az ősi földet. 1939. január 6-án a cseh hadsereg megtámadta Munkács városát, de vereséget szenvedtek. Március 7-én a csehek hűségüket követeltek a tótoktól, melyet a szlovák kormány megtagadott. 1939. március 15-én Szlovákia kihirdette függetlenségét. **Március 17-én Tiso elnök a szlovák kormány nevében felkérte Hitlert Szlovákia támaszává, melyet Hitler elfogadott, és részben megszállta Szlovákiát. Március 23-án Hitler 25 évre garantálta Szlovákia függetlenségét. (Kostya, 154)**

Amikor kormányunk nyílt tárgyalásokat javasolt Csehszlovákiával, a csehek elutasították a javaslatot, mondván, hogy ez a kérdés a Szlovák Nemzeti Párt ügye, mivel Szlovákia független.

Az első világháború végeztével a Népszövetség elrendelte a Központi Hatalmak katonai erejének oly mérvű gyöngítését, hogy alig volt elégséges a belső rend fenntartására. Németországnak 100.000, Ausztria-Magyarországnak nemzetenként 35.000 katonát engedélyeztek. Támadó fegyvereket nem tarthattak, és nem gyárthattak. Ugyanekkor az utód-államok a legfejlettebb fegyverekkel nyakig ellátva álltak határaink körül. Katonai létszámuk másfélmillió katonára volt, amelyet háború esetén 5 millióra lehetett emelni. Megalakulásakor a kisantant 540 000 katonával és 3 000 repülővel rendelkezett.³¹²

Ez a hatalmas erő azt szolgálta, hogy ne tudjuk visszavenni történelmi örökségünket. A Népszövetség felügyelt katonai szervezkedésünkre, de szabad kezet adott ellenfelünk előkészületére.

A csehek elsőrendű programjukká tették a magyar intellektuális dolgozók elbocsátását. Magyarellenes cseh és tót nacionalistákkal töltötték fel helyüket. Ez az eljárás teljesen megegyezik a szovjet kommunista ideológiával. Jól látható a becstelen cseh és tót viselkedés. Először német-támogatók voltak, majd átsétáltak az orosz cárok táborába, azután a szovjetnek lettek majmolói. Hűségüket bizonygatták a franciák felé, hirdetőivé váltak a demokráciának, és rendíthetetlen köztársaságiaknak is vallották magukat. Nem számított, hogy hová, kinek ígértek hűséget, a lényeg az volt, hogy megtarthassák elorozott területeiket.

Benes a fentebb említett könyvében így ír rólunk: „Magyarország számára egyetlen út állna nyitva az érvényesülés felé: a csatlakozás lehetősége a lengyel-csehszlovák konföderációhoz. Ellenkező esetben Magyarországra szigorított második Trianon vár.” (Kostya, 177) Benes szerint a kisebbségi kérdés megoldható. Mondta, hogy be kell vezetni egy könnyebb lakosságcserét, és a be- és kivándorlást meg kell könnyíteni. Ez azt jelenti, hogy ha az elszakított magyarság nem akar elnyomottként élni, akkor kivándorolhat, elhagyhatja ősi földjét, de azok, akik ezt nem tudják megtenni, elkészülhetnek egy erőszakos beolvasztásra. Benes később azt írta, hogy a kisebbségek védelmét, jogainak biztosítását a demokratikus emberi jogok fogják szavatolni és nem a nemzetiségi jogok. **Ez pontosan az ellenkezője annak, amit a trianoni tárgyalásokon hangoztatott, amikor azt állította, hogy mi magyarok a cseh és szlovák népet elnyomtuk. A Felvidék megszerzését a nemzetiségi jog alapján kérte és kapta meg.**

Az európai kisebbségi sorban élő népek a két világháború közötti időkben állandóan méltatlankodtak az 1919. szeptember 10-én kötött St. Germain-i Szerződés ellen, amely csak a nyelvi és vallási jogokat lett hivatva biztosítani. Ugyanakkor az elfogadott nemzetközi törvény kinyilatkozta, hogy a nemzetiségi jogok biztosítják a kisebbségi jogokat. Benes állítása szerint, a második világháború egyik okozója a túlzott nacionalizmus volt: „... ezért az új Európában a humanizmust kell előnyben részesíteni a nacionalizmussal szemben.” De „elfelejti”, hogy a két világháború között **nem a kisebbségi nacionalizmus okozta a háborút, hanem az extra-soviniszta és imperialista kisebbségi célok.** (Kostya, 177)

³¹² U.o. 157. Padányi Viktor : i. m. 289.

1943. decemberében Moszkvában találkozott össze Benes, a cseh kommunista párttitkárral, Clement Gottwald-dal, ahol egyezsére jöttek a csehszlovákiai kisebbségek sorsa felől. Elhatározták, hogy Csehszlovákiából egy nemzetiségű államot formálnak, ahol a csehek kerülnek uralmi helyzetbe és többségbe. El fogják mozdítani otthonaikból a németeket és a magyarokat. Érdekes megjegyezni, hogy ez a gondolat eredetileg nem Benes-től, hanem a fasiszta Tiso-tól származik. Tiso már előbb felkérte Hitlert, hogy deportálhassa Szlovákiából a zsidókat, magyarokat és cigányokat.

Ez a szlovák kérés nyomtatásban megjelent a bratislavai *Gárdista* folyóirat 1943. áprilisi számának első oldalán. 1944. december 27-én a Szlovák Nemzeti Tanács nyilatkozott: „A szlovák földnek, amelyet szlovák őseink szereztek, szlovák utódok kezébe kell kerülnie! Nem marad ezen a földön egyetlen magyar birtokos, egyetlen áruló sem. A magyarok földjét kártérítés nélkül sajátítjuk ki.”³¹³

1945. február 27-én a Szlovák Nemzeti Tanács, az 1945. évi 4-ik törvénycikkben kijelenti, hogy minden német és magyar tulajdont el kell kobozni. E törvény meg is nevezi az elkobzás okát: „A magyar és a német nemzetiség mindig a reakció és fasiszmus bátyja.” Samuel Czambel hasonlóan nyilatkozik e törvényről: „Történelmi igazságot valósított meg, mivel a szlovák föld a régi elnyomók kezéből a szlovák nép tulajdonába került.”³¹⁴ Czambel szlovák földről beszél, akkor, amikor tudott tény, hogy a szóban forgó föld már több mint ezer éven át magyar szuverén terület volt. Ennek magyarázatára itt nem térhetek ki, de a cáfolhatatlan bizonyítást az olvasó megtalálhatja a *Hazatérés* című könyvem, 119 oldalán. Czambel nem magyarázza meg hol, mikor, milyen formában nyomtuk el a tótokat, azt sem említi, hogy a fasiszta Szlovákia kivált Csehszlovákiából. Kostya írja, hogy a Szlovák Nemzeti Tanács, 1945. februárban átvette a nemzeti-szocialista szlovák kormány programját.

A Szlovák Kommunista Párt határozata, az ott élő magyarok ellen kimondja: „Mindazok a magyarok, akik elősegítették vagy üdvözölték Szlovákia déli részeinek megszállását, továbbá mindazok akik bünt követtek el a szlovák nemzet ellen, bíróság elé kerülnek. Úgy kell őket elítélni és megbüntetni, mint a szlovák nemzet, a szlovákság és a demokrácia ellenségeit.” Ezért a Szlovák Kommunista Párt ünnepélyesen kijelenti: „Szlovákia déli vidékeit, amelyeket a múltban, vagy az elmúlt hat év alatt erőszakosan megmagyarosítottak, tervszerűen és fokozatosan el kell szlovákosítani.”³¹⁵

Ilyen előzetes hangok hangzottak el a jól ismert Kassai Kormányprogram előtt, amely három éven át mindent elkobzott az ott élő magyaroktól, alávetve őket mindennemű megszegényítésnek, végül kizavarva őket őseik földjéről.

1945. április 5-én a Kassai Kormányprogram a magyar nép 98%-át hontalannak nyilvánította, azzal, hogy megvonták állampolgárságukat. A 2%, amely a cseheknek hűséget fogadott, nem vesztette el állampolgárságát. Bezárták a magyar nyelvű iskolákat, a magyar kulturális szervezeteket, a sport klubokat beszüntették. Ezek a döntések voltak a legnagyobb magyarellenes visszaélések. Fábry Zoltán írta, hogy mindenféle ilyen feliratok jelentek meg: „Ha barbárt akarsz látni, nézz a magyarra!”³¹⁶

Az 33/1945, számú elnöki „alkotmány dekrétum” kimondja: „Azon német és magyar nemzetiségű csehszlovák állampolgárok, akik az *idegen megszállók* előírásai szerint német vagy magyar állampolgárságot szereztek, ezen állampolgárság megszerzésének napjával elvesztették

³¹³ U.o. 178 – 179. Czambel S.: *Ceskoslovensky Casopis Historicky*, 1976, 32.

³¹⁴ U.o. 179. U.o. 39.

³¹⁵ U.o. 180. *Historicky Casopis Bratislava*, 1976, 199.

³¹⁶ U.o. 181. Ölvedy János: *Magyarok Csehszlovákiában*, Róma, 1978.

csehszlovák állampolgárságukat. A többi magyar és német nemzetiségű csehszlovák állampolgárok ezen rendelet életbelépése napjával veszítik el csehszlovák állampolgárságukat.”³¹⁷

Clement Gottwald csehszlovák elnök hogyan hozhatott 1945-ben ilyen törvényt, amikor hivatalosan ez a terület még Magyarországhoz tartozott egészen a végleges ratifikálásig, amely 1947. februárban történt? Kérde ezt Raffay Ernő, amire választ is ad, mondva: „Pontosan úgy, ahogy 1918 és 1920 között, a békeszerződés aláírásáig a csehszlovák megszállók, akik a szovjet csapatok után kúsztak lassan előre Prága felé, *kész helyzetet* akartak teremteni.” A Szlovák Nemzeti Tanács 1945. június 5-iki rendelete, mely szerint minden megbízhatatlan személytől minden vagyona lefoglalandó. (Raffay, 32)

A 4-es cikkely kimondja, hogy megbízhatatlanok: azok a németek és magyarok, akik nem tudják bizonyítani, hogy aktívan részt vettek a háborúban németek vagy magyarok ellen, vagy lényegesen hozzájárultak volna a Csehszlovák Köztársaság visszaállításához, a cseh és szlovák nép szabadságának visszaszerzéséhez. (Raffay, 32)

A 6-os cikkely kimondja: „A német vagy magyar nemzetiséghez való tartozás megítélésénél főképpen a családi érintkezésben használt nyelv, vagy magyar, illetve német politikai párthoz való tartozás, vagy népszámlálásnál bevallott nemzetiség a döntő.” Láthatjuk, a tulajdon jog megvonását faji megkülönböztetésre helyezték. Ez pedig jogi törvénybe ütköző megkülönböztetés. 1945. augusztus 23-i törvénycikkely még tovább vitte a magyar és német népiertást. A földreform céljaira Szlovákiában elkoboztatik minden föld, minden kártérítés nélkül.

„a. német nemzetiségű személy, állampolgárságra való tekintet nélkül,

b. magyar nemzetiségű személy, állampolgárságra való tekintet nélkül,

c. a szlovák vagy cseh nemzet áruelője, bármilyen nemzetiségű vagy állampolgárságú,

d. olyan részvénytársaság, vagy más társaság, vagy jogi személy, melynél a tőke- vagy vagyonérdekeltség tulajdonosai vagy birtokosai 1945. március elsejével bármilyen állampolgárságú német vagy magyar személyek. . . .

Mindez még nem volt elég, mert 1945. október 25-én egy újabb törvény jött létre: „Amennyiben eddig meg nem történt volna, a Csehszlovák Köztársaság javára kártérítés nélkül elkoboztatik minden ingatlan és ingó vagyon, úgyszintén vagyonyog is, (úgy mint követelések, értékpapírok, betétek, eszményi jogok), amely a német és magyar megszállás (?) tényleges megszűnésének napján, az alábbiak birtokában volt vagy még most is van. . . .” (Raffay, 33) **A csehszlovák „igazságszolgáltatás” nem vette figyelembe az egyéni magánjogokat. Ez kommunista ideológia volt, de ugyanakkor alkalmazták a fasiszta ideológiát is, a közös bűnösséget a németek és magyarok ellen.** (Raffay, 33)

Csehszlovákia ilyen ideológia elfogadásán épült fel, és ezért ők voltak az elsők, akik létrehozták az úgynevezett „népköztársaságot”. Mindent állami tulajdon alá vontak, de még itt is megkülönböztetést alkalmaztak. A cseh, ukrán és szláv személyektől elvett javakért valamelyes kártérítést fizettek, ugyanakkor a rendelet kimondta, hogy a németek és magyarok nem részesülhetnek kártérítésben. **Jól ismert tény, hogy milyen borzasztó volt az élet a szovjet kommunista rendszer alatt, most adjuk a fentiekhez az utód-államok kisebbségellenes törvényeit, és akkor fogalmat alkothatunk a magyarok és németek szenvedéséről, pedig 896 óta élünk itt, soha nem hagyva el e területet. . . . Mi nem „telepedtünk be” Csehszlovákiába, ez a föld szuverén magyar terület volt.**

1945. július 17-én a csehszlovák kormány egy feliratot küldött a Potsdami Értekezlet-hez, a magyarok Szlovákiából való deportálása engedélyezésére. Az értekezlet csak a szudétaföldi és a magyarországi németek Németországba való deportálását határozta el. A csehszlovák kérvényt a

³¹⁷ Raffay Ernő: *Magyar Tragédia, 75 éve*, 32.

Szovjetunió támogatta.³¹⁸ A potsdami sikertelenség Csehszlovákiában növelte a magyarellenességet. A Hlinka fegyveresek az utcákon menetelve sértegették a magyar járőrkelőket, néha véres verekedéseket idézve elő.

A magyar üldözés a „vissza-szlovákosítással” és áttelepítésekkel folytatódott. Mindenáron meg akartak szabadulni az ősi magyar lakosságtól, s mivel a deportálást nem engedélyezték, hát más megoldást találtak sovinszta céljuk elérésére. A magyarokat kimozdították régi helyeikről, szétszórva őket Csehszlovákia és az elnéptelenedett Szudétaföldön. Clementis Vladimir, Csehszlovákia helyettes külügyminisztere, 1946. október 31-én kijelentette: „A magyarokat erőszakkal kell áttelepíteni a volt Szudétaföldre.”³¹⁹ Sztálin hasonló áttelepítést hajtott végre a tatárokkal, amikor kitelepítette őket a Krím félszigetről. Clementis Vladimir jó tanítványa volt Hitlernek és Sztálinnak, de Nyugat, Csehszlovákiát és Szlovákiát mégis előnyben részesítette. 1946. november 13-án a Szlovák Nemzeti Tanács lapja, *Norodna Obroda*, írja: „Jogunk van asszimilálni a magyarokat és bármilyen áron is nemzeti államot teremteni. Végső célunknak a magyarok szétszórását kell tekintenünk.” (Kostya, 184)

A Kassai Kormányprogramban több mint 68 000 magyart mozdítottak el otthonaikból és szórták szét őket Csehszlovákia területén. A csehek így 160 000 katasztrális hold földhöz és 15 000 házhoz jutottak ingyen. A magyarországi tótok, akik saját szándékukból mentek át a szlovákokhoz, 15 000 katasztrális holdat hagytak hátra, és 4400 házat. Magyarország sohasem kapott ezért különösebb kártérítést. Kormányunknak ezt követelni kellene, de még bocsánatkérés sem hangzott el a sok megszegésért és egyéni sérelmekért. Ehelyett mindig minket hirdetnek „bűnös nemzetnek”.

Vigh Károly írja le a Szlovákiai magyarok sorsa című könyvében „a pozsonyi magyarság 90%-ának elűzését a *szlovák fővárosból*. Pozsonyban 1945. május 5-én a magyarok lakásaira szlovák katonák törtek rá. A csomagolásra fél órát adtak, majd 50-100 fős csoportokban áthajtották őket a Dunahídon Ligetfaluba.” Raffay ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy Pozsony 1938-ban nem került vissza, ezért nem volt még úgynevezett „magyar megszállás” sem. E durva intézkedés után a tótok megkezdték a „vissza-szlovákosítást”. Így leszorítva a magyarok számát tudták létrehozni Szlovákiát. (Raffay, 34)

1946. júniusi 17-es törvénycikk szerint a több mint 400 000 Szlovákiában maradt magyar választása az volt, hogy vagy vallotta magát csehszlováknak és ebben az esetben megkaphatta az állampolgárságot, vagy magyarnak maradt és szenvedte tovább az üldöztetést. A Garantier nyilatkozta: „Az . . . erőszakosan megmagyarosított lakosságot nem telepítik át Magyarországra. Ennek a rétegnek, amely voltaképpen a régi Magyarország sovinszta politikájának az áldozata, lehetővé teszik, hogy visszatérjen eredeti nemzetiségéhez.”³²⁰ Ismét megemlítem, hogy ezt a döntést az a csehszlovák kormány hozta, amely éveken át a svájci mintájú új demokráciáról papolt. Az itt élő magyarság nem bírhatta végletekig az elnyomást, reménytelenséget, mert a család túlélésére kellett gondolnia. Az életük azért is volt különösképpen reménytelen, mert nem volt újság, média, amely tovább adta volna sérelmeiket. Mit csinálhattak? 410 820 elfogadta a „vissza-szlovákosítást”. Ez azt jelentette, hogy ennyi magyar embernek kellett feladnia eredetét, kultúráját, nyelvét, csak azért, hogy élhessen.

1946. november 17-én a csehszlovák katonaság és rendőrség körbezárta a magyar falvakat, és azokat, akiket kijelöltek a deportálásra, marhavagonokba terelték, és Csehszlovákia területeire szállították. Aki önszántából nem volt hajlandó elhagyni szülőhelyét, azt

³¹⁸ Kostya Sándor: A Felvidék, 182. Ölvedy, 15.

³¹⁹ Kostya, i.m. 184. *Pravda* Bratislava, 1946, November, 1. szám.

³²⁰ Kostya, i.m. 183. Garantier A.: A felszabadított Dél-Nyitra, 1946.

összekötözték, és úgy dobták a vagonokba. Janics Kálmán A hontalanság évei című könyvében, melyet angolra és szlovákra is lefordítottak, írja: „A hadműveletek pontos tervek szerint zajlottak le, egy vagy két falut katonai egységek zártak körül, majd az előre elkészített névjegyzék alapján felszólították az elszállítandó családokat a csomagolásra. A száműzendőkkel közölték, hogy lakhelyüket el kell hagyniok, ingatlanjuk, állatállományuk és mezőgazdasági felszerelésük elkobzásra került. A döntés ellen jogorvoslás nem volt, a családtagoknak is, korra és nemre való tekintet nélkül, menniök kellett.” Ez így tartott 99 napig. 1947. február 25-én fejeződött be. Ezalatt 44 129 magyart hurcoltak és telepítettek szét. Minden tulajdonukat a szlovákok között osztották szét. (Raffay 35)

1947. február 27-én Magyarország részéről Gyöngyösy János, a csehszlovákok részéről Clementis Vlado külügyminiszter írta alá a lakosságcsere egyezményt. Ennek eredményeképpen 60.252 tót települt át Szlovákiába, és 76 613 jött Magyarországra. Ez még mindig nem volt elég arra, hogy Szlovákia nemzeti állammá váljon, mert még mindig nagyszámú magyar élt ott. A Szlovák Telepítési Iroda kijelentette, a magyarokat újra szét kell osztani. Kostya a csehszlovákiai magyarok sorsát négy kategóriába osztja:

1. a száműzetés
2. a lakosságcsere
3. a vissza-szlovákosítás (azzal a hamis váddal, hogy mi elmagyarosítottuk az ősi szláv népet)
4. Kitelepítés

E program következtében 31 000 magyar értelmiségit háborús bűnösnek nyilvánítottak, és mint ilyen az ország elhagyására kényszerítették.

A Szlovák Visszatelepítési Iroda 84 141 magyarnak tagadta meg a szlovák állampolgárság felvételét. Ennek következtében kivetettek lettek, rugdalhatták, rabolhatták őket és zsákmányává váltak a sovíniszta irígység túlkapásainak. Az 1950-es népszámlálás érzékelteti ezt a borzasztó helyzetet. Csak 367 733 vallotta be magát magyarnak. Miért hallgat ez ügyben a nyugati sajtó? Most, hogy jó viszony van Nyugat és Kormányunk között, meg kellene értetni velük, hogy ez így nem mehet örökké. Elég volt a bűnösség felvállalásából és igen is kérjük az egyforma igazságos elbírálást, és a határkiigazítást. Mert csak így orvosolhatók a sérelmek. Nem akad, aki elrendezné Közép-Európa lelki nyugalmát, mert ez lenne a hosszantartó béke alapja. Már két világháború tört ki ezen a területen. Az első világháború után nem hoztak igazságos békét, ezért tört ki a második és most is izzik a parázs. Remélhetőleg nem ezt az izzást akarják lángra lobbantani, mint tették már két esetben is. . . A magyar nép megköveteli az egyenlő elbírálást. A Nagy Hatalmak csak ennek alkalmazásával tudják elérni a népek bizalmát. A politikusoknak nem a *status quo* fenntartását kellene szavatolni, hanem a történelem igazságos ismeretét, háttérét vinni a köztudatba és ennek alapján orvosolni a sérelmeket.

A csehszlovák kormány még a közelmúltban is fenyegetőzött: „Kormányunk abban az esetben, ha Magyarországgal nem sikerül megegyeznie, megtalálja azokat az eszközöket, amelyek segítségével a magyar kisebbség kérdését egyszer és mindenkorra megoldja, ha kell, pusztán belügyi eszközökkel. Szlovákia és déli határvidéke minden esetben már csak szlovák lehet.”³²¹

Zvara Juraj újságíró leírja, hogy a szlovákok milyen módot találtak a megoldásra. „A szlovák újratelepítési akció 9610 családot, 41 640 személyt érintett. Az elhurcoltakat 393 községből, 17 járásból válogatták össze.” Zvara említi, hogy 5128 paraszt család volt köztük. Közel ezerre tehető a száma azoknak, akik a végrehajtás során alkalmazott erőszak, vagy a fűtetlen marhavagonban való szállítás következtében meghaltak. A magyar tulajdonosok helyébe

³²¹ U.o. 184. *Pravda*, November, 1946, 3-as szám.

Szlovákia északi vidékéről telepítettek át hegyvidéki szlovák telepeseket, önkéntes cseh földműveseket, akik minden ellenszolgáltatás nélkül megkapták a deportált magyarok házeit, állatait és gazdasági felszerelését.³²²

Hasonló deportálásnak lehetünk tanúi a koszovói események kapcsán, 1999-ben, amikor a szerbek az albánokat kiűzték otthonaikból.

Fábry Zoltán, szlovákiai magyar író feliratot küldött szét a szlovák értelmiséghez, *A Vádlott megszólal* cím alatt. Ebben a 80-oldalas okmányban emberséget, megértést és igazságot követelt, felkérve őket, hogy állítsák le a túlkapásokat, amelyeket a sovíniszta dühöngés idézett elő. Egyetlen választ sem kapott. „Ez volt a legfájóbb”, írja. Sokan közülük, akik megkapták a feliratot, most az USA-ban élnek, mint cseh vagy szlovák bevándorlók.

1946. augusztus 14-én, a Párizsi Béke Értekezleten külügyminiszterünk felemlítette a cseh bánásmódot a magyar kisebbségekkel szemben, erre fel, egy nappal később Masaryk a magyar kisebbségek csehszlovákiai vezetőjét vádolta a lidicei gyilkos Frank-al való összedolgozásával. Masaryk ezért deportáltatta a magyarokat Csehszlovákiából! A. J. Vishinsky, a szovjet meghatalmazott támogatta Masaryk magyarázatát. Kijelentették, a magyar deportálást nem lehet elkerülni, de nem említették Szlovákia fasiszta szerepét. Szeptember 20-án az amerikai, 23-án az angol delegáció ellenezte a magyar deportálásokat. A 1947. február 10-i békeszerződés szövege hiányolja a törvényt, amely kimondja a több mint 3 millió csehszlovákiai, jugoszláviai, rumániai, és ausztriai magyar jogát. Kostya szerint kompromisszum történt. Csehszlovákia kormánya ezért figyelmen kívül hagyta az egyezményt és november 19-én, elnöki rendelettel „munkás táborozás” cím alatt, 88-as cikkely rendelettel, elkezdte megint a magyarok cseh területen való szétszórását. Fábry Zoltán a fentebb említett feliratában nemcsak követelést, de kérdést is vetett fel: „Miért tipornak a győztesek elsősorban a szlovákiai magyar népcsoporton? Miért éppen a magyar kisebbségen, amelynek írói, szellemi emberei bátran és tisztességesen vizsgáztak emberségből a két világháború közötti időszakban? Miért éppen a szlovákiai magyarokon, akiknek egyetlen politikai vezetője, Esterházy János, a pozsonyi szlovák parlamentben, a dühöngő terror korszakában egyesegyedül mert szembeszállni a nemzetiszocialista árral?” (Kostya, 186) Gróf Esterházy János, az 1938. november elsejei Bécsi Döntés után, amikor Szlovákia, Tiso vezetése alatt, elnyerte függetlenségét, Szlovákiában maradt, hogy az ott élő 67.000 magyar ne maradjon vezető nélkül. Az ő érdeme volt, hogy az itteni magyarság mentes maradt a nemzeti szocialista befolyás alól.

A zsidó deportálást elrendelő 1942. 68. számú szlovák alkotmány-törvényt a 80 szenátor közül egyedül Esterházy merte ellenezni, mert nem akarta a 90 000 zsidó deportálását, ezért a Gestapo őt be is börtönözte. Esterházy ezzel kapcsolatban így nyilatkozott: „Szégyellni való, hogy egy kormány, melynek elnöke és miniszterelnöke jó kereszténynek vallja magát, képes a zsidó lakosságot a hitleri koncentrációs táborba küldeni.”³²³ Ezidőben Szlovákia, a Tiso adminisztráció, 68 000 zsidót adott át a németeknek. A szlovák ügyintézés Esterházyt halálra ítélte. Majd, enyhítésképpen, a szovjet gulag-ba száműzték. 1949-ben szabadult és a Mirovi börtönben halt meg, 56 éves korában.

Esterházy politikai programja nem akart sem uralkodó, sem kisebbségi osztályt. Egész életén át azon fáradozott, hogy elviselhetőbbé tegye a kisebbségek életét. 1938. október 6-án, amikor Zsolnán kikiáltották a független Szlovákiát, azonnal követelte a többi kisebbségi nép függetlenségét és népszavazást a hovatartozásról. Kezdetben támogatója volt Hlinka Andrej Nép Pártjának, de amikor meggyőződött ennek német barátságáról, kivált a pártból. Az I. Bécsi Döntés

³²² U.o. 184-185. Zvara Jurij: *Madarska Mensina Na Slovensko pro Roku 1945*, Bratislava, 1969.

³²³ Balassa Zoltán: *A Felvidéki Magyarság Mártírja*, Transsylvania, XXXIX kötet, 3-4 szám. 58.

utáni időkben Szlovákiában maradt. A szlovákok függetlenségi törekvéseiktől tüzelve nem fogadták el irányelvét, pedig ez, még most is nagyon időszerű lenne, mivel Felvidék és Magyarország földrajzilag és gazdaságilag egymásra utalt.

Kostya Sándor írja, hogy Fábry levelére a választ húsz évvel később Zvara Juráj adta meg, 1964-ben, a *Prehled* időszaki újság 5-ös számában. Hiba volt, hogy a csehek megvonták a magyarok jogait, de kihangsúlyozza, hogy mindennek ellenére szükség volt erre, mert a külső és belső okok ezt kiváltották. „Tudni kell, milyen volt a nemzetközi helyzet, amikor a nyugati imperialisták mind a csehszlovák, mind a magyar burzsoázia számára Magyarországon tartották forrón a vasat s nem lehetett tudni, nem történik-e újra kísérlet a Köztársaság kívülről való megtámadására a magyar nemzeti kisebbségi kérdés címén, amit aztán a csehszlovák burzsoázia használt volna ki a magyarellenes sovinizmus terjesztésére. . .” (Kostya, 187) A Kassai Kormányprogram és a Kommunista Párt volt hivatott elővigyázatból tenni ilyen intézkedéseket, hogy a Bécsi Döntés ne tudjon megisméltódni. Ezért – folytatta a levél – a megbeszélések folytatódottak, hogy a kétoldali lakosságcsere 1945-1946-ban eredménnyel végződjön. **„Ezért mentünk a párizsi béketárgyalásokra lakosságcsere és esetleg a magyar lakosság Csehszlovákiából való további eltávolítása jóváhagyásának követelésével. Hogy megszűnjenek a nemzeti viták okai, amelyek zavarnák a háború után a konszolidációt. Ezért ismerte el a párizsi konferencia Csehszlovákiát a csehek és szlovákok nemzeti államának.”**³²⁴

Zvara Juráj fogalmazása szerint, Csehszlovákiának félnie kellett 1945-ben Magyarországtól, hogy erőszakkal visszaveszi elrabolt területét. Akkor, amikor az ország gazdaságilag teljesen kimerült volt, amikor a háború okozta tüzek még alig hamvadtak el, akkor, amikor nem volt magyar katonaság, az ország pedig szovjet megszállás alatt szenvedett. 1945-től az iskolákban nem volt szabad említeni sem az elvett területeket – Erdély, Felvidék, Délvidék, Őrség, Fiume, Kárpátalja és Árva megye népét. Hát nem nyilvánvaló a tudatos félremagyarázás? A vádat ránk hártani a cseh bűnösség takarása végett? Zvara helyesnek találta a cseh cselekedetet, vádolta ugyan Benest és a Kommunista Pártot, de mint szükséges és egyetlen lehetőség, elfogadta. Ellenben elfelejtette megemlíteni, hogy Benes és Gottwald már 1943-ban megegyeztek a német és magyar kisebbség radikális megoldásában. Azt sem említi, hogy a Kassai Kormányprogram először is a Kommunista Párt programja volt.

Ha bármely alkotmányos állam elnyomja kisebbségeit, akkor a kisebbségek a nemzetközi fórumhoz fordulhatnak, hogy a nemzetközi törvények ráhatásával biztosítsák politikai, kulturális, nyelvi és gazdasági szabadságukat. Ez mind rendben is lenne, de a szocialista köztársaságok nem ismerik el a nemzetközi garanciát. Kisebbségi problémájukat saját nemzeti ügynek tekintik. A szocialista köztársaságok nem iktatták a kisebbségi jogokat alkotmányos törvényeik közé, az ezzel kapcsolatos döntéseket a kommunista vagy szocialista párt hatáskörébe utalták. A párthatározatokat pedig az ott lappangó sovinizta célok irányítják. (Kostya, 189) Az 1946 és 1948 közötti Csehszlovák Kitelepítő Bizottság elnöke, Okali Dániel így nyilatkozott: a Kassai Program még mindig törvényben van, csak nem olyan erőteljesen. A „Prágai Tavasz” alkalmával, 1968-ban – melyet a szovjet T-34-es tankok eltapostak – Duray Miklós vezetésével a magyar kisebbség megpróbálta lerázni a cseh elnyomást, sajnos, sikertelenül.

1978-ban, Csehszlovákiában Duray megszervezte a Magyar Kisebbség Jogi Bizottságot, azzal a szándékkal, hogy alkalmat adjon a magyaroknak szervezetileg a védekezésre, felhasználva a Csehszlovák Alkotmányban található kisebbségi jogokat. Ez a bátor szervezett kiállítás meglepte a kormányt, de 1982-ben Durayt már bebörtönözték, és burzsoá nacionalistának nyilvánították.

³²⁴ Kostya Sándor, I.m. 187-188. Zvara Juraj: 168.

Népszerűsége sok külföldi és magyar intellektuálist vonzott a tárgyalásra, ezért a szlovák sovinszták kénytelenek voltak a tárgyalást felfüggeszteni.

1983. novemberében a Csehszlovák Kormány új iskolai törvényjavaslatot terjesztett elő. Bezártak volna minden magyar iskolát. A Duray által akkor szervezett Kisebbségi Jogi Bizottság a Hussak Gustav elnökhöz fellebbezett, és ennek következtében a javaslatból nem lett törvény, értesítették a Bizottságot, hogy az iskolákat nem lehet törvényileg bezárni, de a Kormány kieszközli, hogy ez megtörténhessen miniszter tanácsi döntéssel. Röviddel utána Durayt megint bebörtönözték, és szigorított fogságban tartották, hetekig még a felesége sem látogathatta meg. Ekkor a vád ellene az volt, hogy Csehszlovákia jó nevét akarta befeketíteni. A Magyar Emberi Jogi Alapítvány tüntetett New York-ban és Ottawában, így sikerült kiszabadítatni Durayt.

A Csehszlovák Kormány célja nyilvánvaló volt. 1943-ban nem sikerült teljesen kiirtani a magyarokat, ezért a Kassai Programban ezt felgyorsították. A sok ezer magyar és vezetőik likvidálása után azt hitték, végleg megtörték a magyar ellenállást, a maradékot meg beolvasztják. De az elnyomás új vezéreket hozott, akik szembeszálltak velük és feltárták a szlovák szocialista nacionalisták cselekedeteit.

A magyar küzdelemben csekély remény mutatkozott. Csehszlovákiában akadt egynéhány bátor tárgyilagos személy, akik támogatták Durayt. A vész csak onnan származik, hogy egyetlen egy szlovák vagy cseh emigráns sem vállalkozott Duray támogatására. Ez jól tükrözi a szlovákok kinti politikai nézetét, amely megegyezik az otthoni cseh és szlovák látszat-szocialista vezetők nézetével. Ha ez nem így lenne, akkor támogatták volna azon cseh értelmiségieket, akik kiálltak Duray érdekében. (Kostya, 189-192)

A magyarok kiirtása folytatódott nemcsak a fent említett módon, hanem a magyar földrajzi nevek, városok, falvak, megyék, erdők, völgyek, hegyek, patakok neveinek szlovákosításával. **A sajtóban magyar nevek említése tiltva lett. Pozsony vagy Kassa nevének leírásáért 20 000 arany koronabüntetés járt.** Több száz éves történelmi magyar városi utcaneveket kereszteltek át. Komáromban csak a Jókai nevet hagyták meg, de ezt is tót kiejtés szerint, Jókaiho- ra változtatták.

Ezzel ellentétben Csonka Magyarország azon területein, ahol a szlávok élnek, magyar türelem és megértés elve alapján a helynevek kétnyelvű felirattal bírnak.

Potsdami Egyezmény utolsó kitétele követelte, hogy Magyarország deportálja vissza a németeket. Ez nem a magyar kormány vagy a nép követelése volt. Ezt a németek sem követelték. A többi legyőzött néptől sem követeltek ilyen intézkedést. (Bulgár, Finn) A Potsdami Egyezmény két dolgot szolgált. Az egyik, hogy helyet csináljon a Csehszlovákiából áttelepített magyaroknak. A másik pedig, hogy megrontsa a magyar-német jó viszonyt, mivel a nép úgy gondolhatta, ez a magyarok kérésére történt. Hogy megint támogató nélkül maradjunk.

Kostya írja, a szlovákok a Trianoni Egyezményt megelőző időkben, a cseh propaganda hálójába kerültek, és ellenünk, magyarok ellen fordultak, akik már 1790 óta békés úton azon fáradoztunk, hogy megoldjuk a kisebbségi kérdést; akik 1848-ban, elsők a világon törvényerőre hoztuk a Kisebbségi Jogi Törvényt, amely biztosította jogaikat. A szlovákok elutasították a Kossuth által javasolt Duna Föderáció-t, mert úgy vélték, hogy a tízmillió, központilag elhelyezkedő magyarság lett volna az uralkodó hatalom.

Egynéhány évtizedes cseh együttélés után a tótok rájöttek, hogy a cseh testvéri ölelés túl szoros, ezért szakadtak szét. A szétválás után tulajdonképpen sohasem lettek függetlenek egészen 1993. januárig, mert 1939. május 14-én Szlovákia nem független állam lett, hanem csak német védnökség. A magyarellenes zsarnokság ellenére a magyar kisebbség még mindig létezik Szlovákiában, és amikor tudja, ki is mutatja nemzeti érzését. 1945. decemberében egyezség született Sztálin, Molotov és Benes között, hogy a háború végeztével Kárpátját a Szovjetunió

kapja meg. Ennek fejében a csehszlovákok kiirthatják Felvidékről és Kárpátaljáról a magyarokat. Janics Kálmán bemutatta azt, hogy a csehszlovák 1945-évi, 33-as és 108-as törvényrendeletek, amelyek a szlovákiai magyarok sorsát szabályozzák, szóról szóra egyeznek az 1942-ben a szlovák fasiszták által törvénybe iktatott zsidóellenes törvény szövegével. A magyaroktól elvették állampolgárságukat, és mindenüktől megfosztották őket. A szavazati jogot csak a tótok gyakorolhatták. Ezért, az 1946-os és 48-as csehszlovák választásokon a magyarok nem szerepeltek. A helyzet 1948. október 13-án javult, amikor visszakapták a csehszlovák állampolgárságot. A „Prágai Tavasz” leverésével 1968-ban a magyar üldözés megint csak felújult. (Kostya, 194)

Még kell szólnunk a jelenlegi szlovákiai magyarok életéről. 1968. október 27-én az új alkotmány a kisebbségeknek egynéhány emberi alapjogot biztosított, de ugyanakkor a Szlovák Szocialista Köztársaság elhanyagolta, nem fejlesztette a 10 000 km² dél-szlovákiai magyar területet, azzal a szándékkal, hogy rákényszerítsék őket az önkéntes kitelepülésre, munkahely, lakáshiány miatt. Azok, akik rákényszerültek a magyar közösség elhagyására, lassan beolvadtak. 1950 és 1978 között a csehszlovák állam 223 magyar iskolát zárt be, a legtöbbet Felvidéken. Ez időben a magyar fiatalok szlovák iskolába való beiratkozása 20%-al emelkedett. Iskola politikájuk nagyon megkülönböztető bánásmóddal bírt. Az 5-ös szlovák törvény, 1.c. cikkelye engedélyezte a kisebbségek magániskoláztatását, de Csehszlovákiában magániskolát nem engedélyeztek. Ezért, a magyar iskoláztatás jogát az állam kapta meg. Csehszlovákia iskola politikájának célja, eltorzítani a magyar iskolákat, ezért az állam egyszerűen figyelmen kívül hagyta a magyar szülők óhaját és nyomást gyakorolt rájuk, hogy állami iskolába járassák gyermekeiket. Azok, akik mégis magyar iskolázást választották, kevesebb lehetőséget kaptak a munkaszerzésre. 1977 óta a magyar tanítóképző diáklétszámát erősen korlátozták, s ennek következményeként egyre csökken a magyar tanítók száma is.

Az 1998-as szlovák választásokon, a Magyar Koalíciós Párt 304 839 szavazatot kapott, amely 9.12% és 15 képviselői mandátum.

A legtöbb politikus azt nyilatkozta, hogy túl késő a határkiigazítás, mert az idegenbe szakadt magyarság nagyon szétszóródott és már beolvadt. Egy kívülálló számára valóban ezt a látszatot keltheti, hogy például Pozsonyban az utcán nem lehet magyar beszédet hallani. De az 1998-as választás más képet mutatott. Az évtizedes szlovákosítás és kitelepítés, szétszórás, az állampolgárság megvonása ellenére, a Magyar Koalíciós Párt került ki győztesen, minden magyarlakta területen. Az 1991-es népszámláláson 608 000 lélek vallotta magát magyarnak. Az 1998-as választás azt mutatja, hogy majdnem minden szlovákiai magyar támogatja a Magyar Koalíciós Pártot. **Ezért nagy szükség van a határkiigazításra vagy legalább is egy teljes magyar szlovákiai autonómiára.**

A rumániai kisebbségek bánásmódja sem volt jobb. 1944. szeptember 12-én írták alá a Szovjet-Rumán Fegyveregyezményt. Ez az egyezmény érvénytelenítette az 1940-as Bécsi Döntést. Rumánia ekkor kapta vissza egész Erdélyt, a sikeres szovjet átállásért, (szerződés-szegése vagyis árulása jutalmaként), és így jött létre a Petru Gorza Kommunista Kormány. Gorza kétarcú politikát játszott a magyarokkal szemben. Kezdetben engedékeny volt, ami félrevezette az Erdélyi Magyar Népi Szövetséget. Ezért a szövetségi gyűlés csak félig-meddig fogadta el Észak-Erdély egyesülését Rumániával. Azok, akik átláttak Gorza politikáján, mint Márton Áron püspök, új határkijelölést javasoltak, amely több mint egy millió magyart csatolt volna vissza. „Mi nem akarunk igazságtalan megoldást, nem akarjuk az olyan dél-erdélyi megyéket elvitatni, ahol a román nemzetiségű lakosság többségben van, csak olyan területeket, ahol a magyar anyanyelvű lakosság van többségben. A Dél-Erdélyben maradt magyarok és az Észak Erdélyben maradt románok önkéntesen helyet cserélhetnének.”(Raffay, 40)

Lakatos István szintén nyilatkozott a békés határelrendeződésről. „Én kijelentem Önök előtt, hogy nem akarok semmiféle igazságtalanságot a román néppel szemben. **De igazságtalannak találok azt, hogy 10 millió magyar, akik 1918-ban éltek Magyarország területén, az kapjon a területéből 93 000 km²-t, és a 2 900 000 román 104 000 km²-t.** Egy területet, amelyen vegyesen lakik a román és a magyar lakosság, igazságosan csak úgy lehet elosztani, ha nemcsak az egyik kapja az egész területet, hanem mindkettő áldozatot hoz és a lakosság arányszáma szerint osztoznak. 1910-ben Erdély lakosságának 48%-a román volt, és csak 36%-a volt magyar. Ez jár nekik az igazság nevében. De nem az egész Erdély, közel 2 millió magyarral együtt. A 2 millió magyar nem birkaállomány, amelyet a franciák elajándékozhatnak Romániának, csak azért, mert 1916-ban az ő oldalukon léptek be a háborúba.” (Raffay, 40)

Az 1910-es népszámlálási adatok e tanulmány függelék részében részletes felvilágosítást nyújtanak.

A rumánok sok magyar tanítót, egyházi személyt, orvost, színészt, írók börtönöztek be és ölték meg. Márton Áron püspök igazságos követeléséért tíz év magányos börtönbüntetést és munkaszolgálati kötelezettséget kapott élete végéig. Lakatos István tíz év magánbörtönözést és 25 év munkaszolgálatot. Szász Pál tíz év magánbörtönözést. Raffay idézi Kocsis Istvánt: „Macalik Győző, erdélyi titkos püspököt, a jilvai börtönben kínozták halárá, 1952-ben. Scheffer János, szatmári és váradi püspököt ugyanott ugyanazon évben, Bogdánffy Szilárd, szatmári és váradi titkos püspököt már nem ugyanott, hanem a nagyenyedi börtönben 1953-ban, Boga Alajos, erdélyi püspöki helytartót pedig a máramarosszigeti börtönben 1954-ben.” (Raffay, 41) Mindezt azért kellett elszenvedniük, mert magyarok voltak. **Mikor nyújtjuk be kártérítési követeléseinket a szenvedésekért, megaláztatásokért?**

Kazár Lajos írja: „A kidolgozott magyar és német romániai kisebbség számarányának lecsökkentése már megkezdődött 1944 őszén. . . Romániai Maniu Gárdisták. . . visszatértek Észak-Erdélybe, amely 1940-ben visszakerült Magyarországhoz. Több ezer magyar civilt gyilkoltak meg.”³²⁵ A háború után Erdélyt visszacsatolták Rumániához.

1956 után a magyarellenes oláh cselekmény még inkább életre kelt. 1958-ban, amikor a Szovjet kivonult Rumániából, szabadabban folytathatták gyűlölködő gyakorlatukat, amelynek célja a nemzeti Rumánia létrehozása volt. Engedélyezték a zsidóság kivándorlását. A németeket pénzért kiárusították. Csak a magyarok maradtak magukban mint préda. A világsajtó sohasem emelte fel óvó szavát érdekünkben.

Kazár Lajos szerint, a következő intézkedések születtek.

1. Magyar és faji iskolák majdnem teljes bezűntetése.
2. A magyar és a többi etnik kisebbségi nyelv eltiltása.
3. Történelmi tények és statisztikai adatok elferdítése.
4. Kulturális levéltár és egyházi nyilvántartás elkobzása.
5. Külföldi rokonkapcsolat gátolása.
6. A magyar és egyéb etnik közösség megszüntetése a látszat gazdaság újratelepítése révén.

Ilyen rendelkezés egyenértékű egy kulturális népiirtással, mint ahogy ezt kimondja a U.N. Dokument E/447-1948 Egyesült Nemzetek Bizottsága. „A nyugati kormányok általában elhallgatják az emberi jogok román megsértéseit, még akkor is, ha a vádat az Amnesty International emelte azzal, hogy kulturális genozidium folyik.”³²⁶

³²⁵ Kazár Lajos: *Transylvania, the Facts*, Canberra, 1989, 14.

³²⁶ Ibid: 14-15.

1957 után az oláh börtönök megteltek magyar fiatalokkal, akik valamilyen formában szolidaritást vállaltak az 1956-os magyar forradalmi szellemmel. Az oláhok szemében az ilyen megnyilvánulást irredentista óhajnak tekintették. Ceaucescu-t a Nyugat úgy ünnepelte, mint hőst, aki szembe mert nézni Sztálinnal. Az oláh tankönyvekben minket barbár hordának ismertettek, magukat Erdély őslakóinak. Amikor az oláh elnyomás a tetőfokán állt, egy hős temesvári püspök, Tőkés László, hozzájárult a gyalázatos Ceaucescu diktatura megdöntéséhez. Az oláh nép, amely együtt szenvedett velünk, székely és erdélyi magyarokkal, abban reménykedett, hogy új rumán kormányzatot létesítenek. Rájöttek, hogy a sovinszta, nacionalista politika nem vált be, ezért egyezséget kerestek az erdélyi magyarokkal és székelyekkel, létrehozni egy emberibb társadalmat, de rövid időn belül a rumán kormány megint csak visszatért megszokott sovinszta politikájához. Hogy az új kormányrendszer most „demokráciának” hívják, ne tévesszen meg senkit, mert a régi sovinszta állampolitika mélyen beleívódott az oláh nép vérébe. Még olyan híreket is lehet hallani, hogy „megint megszálljuk Budapestet”. 1990-ben, a rumán negyedik hadsereget magyar határok mentén feltöltötték.

Jugoszláviában a magyar ellenségesség többnyire a szerbek részéről állt fenn, és folytatódott a második világháború alatt és a későbbi időkben. Varga István, a bácskai Topolya falu lakosa, Tito marsallal együtt részt vett a spanyol civil háborúban. Innen visszatérve, Tito rábeszélte Vargát, hogy Bácskában toborozzon egy magyar hadosztályt, amely a jugoszláv kötelékekben fog szolgálni. Egy magyar partizán csoport csatlakozott Varga alakulatához, és nagy propagandát fejtettek ki a bácskai magyarság között. Jelszóvá tették: „Mutassuk meg mi magyarok, hűségünket Tito elvtárs és az új Jugoszlávia iránt. Mutassuk meg, hogy nem értünk egyet a magyar *fasiztákkal*. Mutassuk meg, hogy mi fegyverrel harcolunk az új Jugoszláviáért. Aki nem jelentkezik az *fasiszta* és a nép ellensége! Mint ilyen, aztán el fogja venni méltó büntetését. Meg fogjuk semmisíteni.”³²⁷ E hadosztályt „Petőfi Brigádnak” nevezték. A propaganda kifejtés hatására majdnem minden család küldött egy „önkéntest”. Varga István volt a parancsnok. A Petőfi Brigád megalakulása azt a látszatot keltette, hogy a vajdasági magyarok elleneztek e terület visszacsatolását Magyarországhoz, ezért fogtak fegyvert Tito oldalán. Ezek a szerencsétlen „önkéntesek” borzasztó helyzetben voltak, az önmarcangolás miatt is, mert harcolniuk kellett igazi, régi hazájuk ellen.

Ekkor már a második világháború a végéhez közeledett. Tito meglátása szerint ez a magyar hadtest nem élhette túl a háborút, mert ez esetleg veszélyt jelentett volna Tito abszolút uralma elérésében. E hadosztály szorult helyzetben, nem adhatta meg magát a németeknek, mert családjaik Bácskában, Vajdaságon éltek. Tito csetnikjei kegyetlen bosszút álltak volna a családokon, ha észreveszik, hogy nem teljes odaadással harcolnak. 1945. áprilisában, Tito támadásra küldte ezt a gyengén fegyverzett hiányosan felkészült hadat minden tüzérségi biztosítás nélkül, a tankokkal és nehéz tüzérséggel rendelkező német hadtest ellen. E csata több mint egy hétig tartott. Minden erőfeszítés ellenére 90%-a e brigádnak odaveszett, Varga Istvánnal együtt. A brigád katonái hűek maradtak a magyar katona jó hírnévéhez. Elfogadták a lehetetlent, megmenteni az otthon maradtakat, de halálba menetelésük sem segített ezen.

A rácok lemészároltak minden itt élő németet. A magyar megöltek száma közvetlen háborús cselekmények következtében, és nem közvetlen háborús cselekedetből (bebörtönzés, éheztetés, kínzás és kórházi kezelés következtében, ahol magyar soha nem gyógyult fel) 60 000 körüli.

1994. szeptembertől, Stollmár G. Ilona folytatólagos cikksorozatát írt, *Keresztény Magyar Vetés* címmel, a jugoszláv szörnyűségekről.

³²⁷ Szigeti György: *Szemtanú voltam*, Cleveland, Ohio, 1956, 31.

Az 1941-ben kezdődött magyarellenségesség a szerbek között idővel mind jobban kiszélesedett. Ismertetnem kell röviden a bácskai vérengzés egyes részleteit, melyeket mindeddig sikerült nekik titokban tartani. A jugoszláv kommunista diktatúra meggátolta a magyarellenes bűntények feltárását a nemzetközi közvélemény előtt. **A háború óta több nemzetnek visszafizették elvesztett javaikat, sőt, többszörösen is megfizették az elszenvedett fájdalmakat; ugyanakkor mi még meg sem említhettük az ellenünk elkövetett bűntényeket, mert azonnal sovinizta, nacionalistának bélyegeznek, s a sajtó véleménye szerint ez a legnagyobb vétek manapság. Csak egyetlen nemzetnek szabad fájdalmait, sérelmeit szüntelenül felemlíteni.**

1941-ben, amikor Délvidék egy része visszakerült, a bevonuló magyar katonákat a jugoszláv partizánok háztetőkről, bokrok és fák mögül orvul támadták menetelés közben. Ennek megállítására, az adai magyar katonai parancsnok elfogott 17 partizánt, akiket agyonlővetett. A szerbek később bosszúból a környéken 200 magyart hajtottak össze és válogatott, borzasztó kínzások után mind kivégezték. Mohol faluban 760 magyart kínoztak heteken át. Szíjait vágtak ki a hátukból, majd meztelenre vetköztetve a Tisza partján agyonlőtték őket. Varga Lajosnak, a falu papjának kéz- és lábkörmeit kitepték, hasát felvagták, hogy belei kilógtak, majd felakasztották – csak azért, mert a visszacsatoláskor a hazatérő magyarokat éljenezte. Partizán nők leszaggatták Dr. Takács József, péterrévi plébános palástját; kitepték neki szervét, és testét napokon át forró vasrúddal égették. Végül, amikor megelégtették szenvedését, november 19-én a templom falánál agyonlőtték. 1941-ben Csurgón elfogtak két csendőrt, akiket karóba húztak.

Újvidék visszatérésekor egy rác tiszteletes lánya virágcsokorral jött üdvözölni a magyar bevonulók parancsnokát, majd a virágcsokorba bújtatott pisztollyal agyonlőtte a parancsnokot. A felháborodás hevében az elfogott lányt, apját és egynehány társát agyonlőtték. Mielőtt agyonlőtték őket, a falu magyar papja lépett elő és kérte, hogy őt is végezzék ki, a falu békéje érdekében. Két és fél év múlva, amikor a rác agresszió kezdődött, a rácok ugyanezt a magyar papot lőtték agyon elsőnek. A 3300 csurgói lakos közül csak egynehány maradt életben.

Feketealmi Czeydner vezérezredest a magyar vértörvényszék 869 rác megöletéséért vette pörbe. Ugyanakkor a jugoszlávok csak 756 partizán megölésével vádolták őt. Ez mutatja, hogy a magyar hadvezetés nem rendelte el a partizánok agyonlővetését, amikor erre sor került, az mindig az orvtámadás megállítását szolgálta. Ugyanakkor a rác bosszúállások ártatlan civil lakosság ellen irányultak. Zablya faluban egy apának nyolc fia volt, és mind a nyolc fiút arra kényszerítették, hogy díszmenetben vonuljanak apjuk kivégzéséhez. Miután az apát kivégezték az idősebb fiú volt soron a kivégzésben, és az ő öccseinek kellett díszmenetelni a kivégzéshez. Ezt az eljárást alkalmazták minden egyes kivégzésnél, de a legfiatalabb, aki ekkor 13 éves volt, megtagadta a díszmenetet a bátyja kivégzésére. Amikor a díszmenetre akarták kényszeríteni leköpte fogolytartóját, aki erre kiverte fogait; herezacskóját dróttal összekötve, hátul kifeszítve, kalapáccsal verte. E faluban 2000 magyart öltek meg ehhez hasonló szörnyű módon.

A folytatólagos délvidéki tömegmészárlás következtében kb. 10 000 magyart öltek meg magyarságukért, de még nevüket sem volt szabad említeni. Évtizedek múltán sem mertek a szemtanúk szólni, mert e titok feltárása halálbüntetéssel járt. E tilalom még most is fennáll. Még a gyerekek sem ismerhették meg a valóságot.

1941-ben a rácok összerelték a környék lakosságát, a vasútállomásnál kilencet összekötöztek, lábaikat sínekre helyezték, a mozdony átszaladt rajtuk és csak e borzalom megtörténte után tették a nyakukat a sínre, hogy a mozdony végezzen velük.

1849-ben Szenttamási-ban, a magyar szabadságharc idején, katonaságunk az itteni katolikus templomban 37 magyar gyermek fejét találta a testtől levágva. Felháborodásukban 2000 rácot agyonlőtték. Egy évszázaddal később, 1945-ben ez esemény megtorlására a rácok 3000

védtelem magyart öltek meg Szenttamásin. 20 méter hosszú, 7 méter széles mély árkot ásattak velük, kétszázas csoportba sorakoztatták, és a sáncokba lőtték őket. A következő kétszázaknak kellett őket eltemetniök. E kis faluban öt ilyen tömegsírt találtak. E szerencsétlenek között volt egy hét hónapos állapotos asszony. Méhéből kivágták gyermekét, és egy döglött macskát helyeztek bele. Egy negyvenöt éves asszonynak súlyos sebesüléssel sikerült az egyik tömegsírből kiásni magát, de segítség nélkül végül is elvérzett.

Óbecsén 600 magyart öltek meg. A falu papja, a hatvanöt éves Péternyi Ferenc borzasztó halállal halt. Egy fiatal rác partizán lány testének csontjait összetörte. Levetkőztette, a földre fektette, és szöges csizmában testén és heréjén fel- lejárkált. Végül kidobták az ablakon és úgy lett jelentve, hogy öngyilkos lett. Óbecsén a férfiak nemi szervét levágták, és szájukba tömtek a kivégzés előtt. Minden faluban és városban ilyen szörnyű kínzások mentek végbe. Mozsoron 69 magyart öltek meg válogatott, barbár kínzások közepette. „Kedvelt módszer” volt a hasfelvágás, körömkitépés, here összezúzás.

1941-ben Zomborban a magyarok elfogtak 11 rácot, akiket törvény elé állítottak magyarellenes cselekedet miatt. A törvény nevében agyonlövették. Két és fél év után a rác bosszú iszonyú volt. Az ottani lóversenypályán, 2500 magyart öltek meg. Kivégzésük előtt parázs szőnyegen futtatták őket. Sokakat élve dobtak a tömegsírokba. Gyakran a segélykiáltás még másnap is hallatszott a tömegsírokból. Megtörtént, hogy álló helyzetben temették őket, úgy hogy a fej még nem volt befedve, majd tank roncsolta, taposta egyenesre a tömegsírt. A zombori buszmegálló ilyen magyar tömegsírhely fölött épült. Csak Zomboron 5650 magyart öltek meg Titó partizánjai.

Pacséró faluban, ahol 16 szerb vesztette életét, a szerbek 200 magyart öltek meg megtorlásként. Bajmok-on, ahol az orvtámadás megállítására a magyarok 35 szerbet lövtek agyon, a bosszú 78 civil magyart végeztetett ki. A falu bíróját megnyúzták, és még élve temették el. Szabadkán 7000 magyart temettek közös sírba.

Apatifalu a Bécsi Döntéskor visszakerült hozzánk, egyetlen rác sem vesztette életét, a partizánok ennek ellenére 300 magyart öltek meg itt. Kula községben 500 magyart végeztek ki a falu közterén, minden ok nélkül. A falu népe a sok éhező gyerek részére közösen főzött, és amikor a partizánok megérkeztek, a készülő ételbe vizeltek. A kiszemelt magyarokat kettesével összekötötték, egy szénakazalba, boglyába dobták, és élve elégették őket. A falu kovácsát kényszerítették, hogy forró patkót szögeljen a mezítelen magyar foglyok talpára. Topolya, Temerén, Péterrév, Bajmok, Gákovó helységekből, 10-15 ezer magyart öltek meg. Mind e bűnök felemlítése túl sok írott oldalt töltene meg.

Szűcs Márton, bácsszöllősi és Kovács József papok írták le ezeket a szörnyűségeket, a Halottak hallgatása című könyvükben, amelynek kiadása felkérésükre – a bosszútól való félelem miatt –, csak haláluk utánra volt engedélyezve. Ebben a könyvben leírják, hogy felmérésük szerint a szerbek 40 000 magyart gyilkoltak meg. A könyv kiemeli a tényt, hogy a megölt magyarok mind ártatlan, helyi lakosok voltak. E könyv szerkesztői kihangsúlyozzák, hogy azokat a hivatalos személyeket, akik valamilyen formában részt vettek rácok elleni megtorlásban, a jugoszlávoknak a törvény elé kellett volna állítani, lehetőséget adni nekik egy nem elfogult tárgyaláson, és nem meglincselni. Úgy kellett volna eljárniuk, mint ahogy ezt a magyarok tették a rácokkal szemben. 1941-ben, amikor Bácska visszakerült a horvátok és a szerbek nem szenvedtek súlyos büntetéseket. Nem deportálták őket, házaikban maradhattak és sok közülük Sárváron, Dunántúlon vészelt át a háborút. Ha ekkor Jugoszláviába toloncolta volna őket kormányunk, legtöbbjük elpusztult volna e terület belső viszállyai következtében. Amikor végül is visszatérhettek földjükre, azt híresztelték, hogy internálva voltak, pedig tudott dolog volt, hogy szabadon, bármikor visszatérhettek. Az első világháború idejében, a szerb király rácokat hozatott be Lika és

Krbava területéről Bácskába, Mártonoson és Kanizsán telepítette le, azzal a szándékkal, hogy megváltoztassa az etnik arányszámot. Ezek az új rác telepesek ahogy észlelték a szerb királyság gyöngülését, elpártoltak a királytól, és a partizánok oldalára álltak. Borzasztó kegyetlenségek elkövetésével akarták bizonyítani hűségüket Titó iránt. A rácok azért mertek ilyen brutálisan viselkedni, mert maguk mögött érezték a Szovjetunió támogatását.

Szombathelyi Ferenc dandár tábornokot, másik két tábornok társával a rácok 1946 őszén kivégezték. Bizonyítani nem tudjuk, de általánosan ismert, hogy karóba húzták, annak dacára, hogy ártatlan volt, hisz rendeletben szüntette meg a partizánok ellen folyó megtorlást. A magyar kormány azzal a feltétellel adta ki a jugoszlávoknak, hogy a büntetés nem lehet több, mint amit a magyar kormány szabott ki részére, tíz év börtönbüntetés. A jugoszláviai kivégzettek száma a papság bejegyzései szerint 34 991 személy, de ha számba vesszük a be nem jelentett kivégzéseket, akkor a szám hozzávetőlegesen eléri a 40 ezret is.

Számos író arra a meggyőződésre jutott, hogy a rácok és a horvátok gyűlölik az idegeneket. 1990-ben, amikor Jugoszlávia feloszlott a szerbek megtámadták a horvátokat és a szlovéneket, azért, mert azok függetlenséget akartak. Ennek következtében sok ezer magyar vesztette otthonát. A katonakorú magyar fiatalokat besorozták, hogy a háborúskodás alkalmával a magyarok hulljanak, s így az etnik tisztogatás törvényesen folyjon. Szarajevót a rácok kishíján letörölték a térképről. Sok boszniai falut felszámoltak, sok ezer boszniai nőt meggyaláztak.

A szerb-horvát villongás idején jó néhány észak-szerbiai falut kiirtottak. A félmillió vajdasági magyar számát nagyban csökkentették. Szerbiában, Dél-Bácskában a magyarok 46%-ban vannak jelen, ennek ellenére e terület besorozottainak 85%-át a magyar katonák adják. 1998-ban olyan helyekre vezényelték őket, ahol várható volt a NATO támadás. Arra számítottak, hogy a brutális szerb népiirtás elleni NATO megtorlás inkább még elősegíti az ő tervbe vett etnik tisztogatásukat.³²⁸ Amikor a horvátok visszafoglalták területüket, a szerbek tömegével menekültek Bácskába, megváltoztatva a demográfiai összetételt. A cél az egynyelvűség felé, amely a Trianont megelőző időkben kezdődött, albán és magyar népiirtásban folytatódik még most is.

Raffay véleményezése szerint Trianonban a demokrácia legfontosabb követelményét, az emberi akaratnyilvánítást a Szövetségesek nem alkalmazták minden népre vonatkozóan. Kivételeztek, elfogadták ezt az oláhok, rácok és a tótok érdekében. Az ilyen egyoldalú „igazságtétel” nem igazságtétel, hanem a másik fél jogfosztása. Ez a magyarázat arra, hogy 1920-ban miért elleneztek az ún. „demokráciát”. Egyes politikusok elmagyarázták, kifordították e népi véleményezést, azt állítva, hogy a magyarok politikailag messze a nacionalista oldalra sodródtak, míg ők, az utód-államok politikusai a demokrácia bajnokai. Pedig csak e nemzetek kisebbségi törvényeibe, történelmébe kell belepillantanunk, függetlenül attól, hogy milyen kormány van hatalmon, láthatjuk azt, hogy politikájuk alapja a kisebbségek elnyomására épül. A terület homogenizálása az autonómia elhallgatása. A magyarellenesség még mindig nyilvánvaló. Sohasem születik olyan határozat, amely a magyar érdekeket szolgálná. 1920 óta nem sikerült véglegesen visszazerezni egyetlen elszakított területet sem. Nem sikerült biztosítani az elszakított területen a kisebbségbe szorult magyarok emberi alapjogait, vagy megállítani a magyarirtást Szlovákiában, Szerbiában, Rumániában, és Ausztriában a magyarok beolvasztását sem. A magyar emigráció megteszi azt, amit tehet, felhívja a világ figyelmét az utód-államokban folyó genocidiumra, de a nyugati hírközlés, média nem támogatja a segélykiáltást. Még maga II. János-Pál Pápa sem küld magyarul beszélő papokat a csángó magyarok elrumánosítása ellen. Ezzel a cselekedetével elősegíti az oláhok erőszakos beolvasztási politikáját. Ez a pápai

³²⁸ *Kanadai Magyarság*, 1998. október 10.

közömbösség megnyilvánul abban is, hogy nem szólal fel a magyarországi abortusz beszüntetése ellen, pedig tudnia kell, hogy milyen nagy szükség lenne erre. Miért ez a nagy közömbösség? A nyugati kapitalista rendszert nem érdekli a kis népek elnyomtatása, érdeklődésük a nagy, összetömörült nemzetek felé irányul. A nyugati államok érdeklődése a gazdasági javak előállítására, a demokrácia ideológiájának terjesztésére, a határok eltörlése annak érdekében, hogy áruik szabadon juthassanak el minden országba, ezzel is elősegítve a nyugati demokrácia terjesztését, figyelmen kívül hagyva vallást, nyelvet és különböző kultúrát. A kapitalisták nem akarnak „nemzeti érzélgősséget”, a trianoni határokat nem akarják megváltoztatni, mert ellenkező esetben a nacionalista követelést kell elismerniük.

Az amerikai külpolitika ezt a nézetet támogatja, mert politikája a beolvasztás ideológiájára épült. Az amerikai bevándorlók legtöbbszörrel a szándékkal jöttek, hogy itt végleg megtelepedjen, feladja múltját és beolvadjon. Ehhez pedig az angol nyelv elsajátítása szükséges.

Az amerikai nép saját országán belül nagy hangsúlyt helyez az emberi jogok betartására, a sajtó- és vallásszabadság biztosítására.

1980-tól nagyszámú latin-amerikai települt be az Egyesült Államok területére, és megpróbálták fenntartani kultúrájukat. Az amerikaiak újabban támogatják igyekezetüket, megengedték a kétnyelvű iskoláztatást. Az utóbbi két évtizedben fokozatosan elősegítik népeik nemzeti öntudatának elterjedését; ennek eredményeként kulturális csoportok létesültek és a többkultúrájú megjelenés az amerikai társadalomban elfogadott lett.

Ugyanakkor és annak ellenére, hogy az amerikaiak támogatják a Helsinki Egyezményt, amely „minden” kisebbségnek biztosítja az emberi alapjogait, az amerikaiak figyelmen kívül hagyják a közép-európai államok kisebbségeinek kulturális elnyomtatását. Nem tettek semmi intézkedést a Helsinki Egyezmény kisebbségi törvényeinek betartásáért, hogy megakadályozzák az ott élő milliók ellen folyó kulturális nemzetgyilkolást. Az amerikai politikusok attól tartanak, hogy ha támogatnák a nacionalista, vagy az együttes európai kisebbségek jogait, mint ahogy ezt már említettem, ez negatív hatással lenne az USA-ra. Egyedül Woodrow Wilson látta tisztán, hogy az egyetlen igazságos megoldás a szabad választás lett volna, de őt ellenkező irányból befolyásolták, és ennek következtében feladta elvét. A Szövetséges Hatalmak elhanyagolták azt a kötelezettségüket, hogy az európai kisebbségi csoportoknak biztosítsák megillető emberi jogait. Az utód-államok csak az egyéni emberi jogokat ismerik el, de azt is csak papíron és nem a gyakorlatban. Ez a törvényrendszer előnyben részesíti a beolvasztási politikát. Az USA még most sem ismeri el a kollektív jogokat. Itt feltehető a kérdés, ha már az egyéni jogot elismerik, akkor a kollektív jogot miért nem lehet? A politikusok nem egyeznek meg a kisebbségeknek járó önrendelkezési jog kérdésében. Az én meggyőződésem szerint a washingtoni politikusok nem látják tisztán, hogy az egyéni jogok megadása nem szolgáltat megfelelő biztosítékot az egész kollektíva részére. A sovinszta, bürokratikus törvények könnyen elnyomhatják az egyéni jogokat. Egy egyedülálló segélykiáltást könnyen el lehet hallgattatni, vagy el sem hallatszik elég távolra.

Az emberi alapjog azt jelenti, hogy nem lehet megkülönböztetést alkalmazni, az etnik kollektív jogok azonban többet követelnek ettől. Szabad nyelvhasználatot, saját nyelvoktatást, amely segít a népi jellegzetesség fenntartásában. Az USA támogatja a *status quo* megőrzését. Úgy véli, ez segít a rend fenntartásában is. Úgy hiszi, a kollektív jogok elismerése esetén felbillenne a nyugalmi helyzet. Ez a magyarázata annak, hogy az USA majdnem minden esetben, nem az elnyomott lázadót támogatja, hanem a hatalmon lévő kormányt! Az USA könnyen segítségére lehetne az elnyomott népeknek, ha elismerné, hogy őket is megilletik az általa fenn hirdetett demokratikus jogok: szabadság és függetlenség, abban az esetben, ha ez a csoport nem egy bevándorolt menedékkert kért, és így települt le egy megszervezett országban. **Ha ez a kisebbségi etnikum emberemlékezet óta egy helyben volt, nem vándorolt el otthonából, csak**

felsőbb hatalmi intézkedés által került kisebbségi sorsba, akkor megilleti őket a függetlenség. De ha ez az etnik csoport menekültként vándorolt és települt le, ilyen formán benépesítve a határmenti területeket, akkor ez a népcsoport nem követelhet függetlenséget, autonómiát, mert ez egy újkori honfoglalás lenne, amit egyetlen szuverén állam sem engedhet meg. Ezt a nézetet kellene az USA külpolitikájává tenni. Ily módon segíthetnének önmagukon is, mert a kétkulacsos politikájuk máris Amerika-ellenességet idézett elő. Minden nemzet támogatóra szorul. Amikor egy hatalom elveszti a népek bizalmát, a szükséges időben nem támogatásban, hanem támadásban részesül. Az itt vázolt politikával könnyen megoldhatnák a közép-európai és a szerbiai válságot is, amely megoldhatatlannak látszik a Nyugat részére. A népszavazás látszik a legmegnyugtatóbb megoldásnak ebben a bonyolult kérdésben, amely megoldhatná e terület bonyodalmait és leállítaná a volt vezetők, mint pl. a soviniszta Milosevics- és Meciár-féle tevékenységet, ami ma már nemcsak a magyarok érdekeit, hanem saját népük távlati érdekeit is sérti vagy károsan befolyásolja! Nem is beszélve népük nemzetközi tekintélyéről!

Nem lesz megoldás mindaddig, amíg az USA ilyen kijelentésekkel él, hogy „nem avatkozhatunk be egy másik nemzet belügyébe”, tér ki az elnyomott utód-államok magyar népi kisebbségeinek megsegítése elől. Tudjuk, hogy a beavatkozást nemzetközi törvény tiltja, de ezt a törvényt kell újra tanulmányozni és helyesbíteni. És amikor az elnyomás nyilvánvaló, akkor nemzetközi megoldást kell találni a bajok orvoslására. Láthatjuk, hogy az USA, amely szavatolta a második világháború után az emberi jogokat, ugyanezt nem szavatolja minden népnek, egyénnek, különösképpen a kollektív jogokat nem, még akkor sem, ha nyilvánvaló, hogy a kérdéses területen a kisebbségeket elnyomják. Az utód-államok politikusai azzal érveltek Trianon-ban, hogy etnik csoportokat nyomtunk el és ezért csatoltattak el nagy területeket tőlünk. Ígéretet tettek az új kisebbségek jogainak betartására, mégis, 1920 óta a magyar etnikum sorsát figyelmen kívül hagyták. Senki sem tett egy lépést sem a visszaélések megszüntetéséért. Az USA, a megtorlás kilátásba helyezésével könnyen leállíthatta volna a magyarellenes népi politikát. Támogatnia kellett volna a magyar kormány erőfeszítéseit, amikor az az elnyomott magyar székely és csángók érdekében szót emelt.

Magyarország nem volt abban a helyzetben, hogy sikeresen szálljon szembe az utód-államok magyarellenes propagandájával, mert az első és a második világháború előtt és után országunk nem volt teljesen szabad. Gondolok itt az Osztrák-Magyar Monarchiára, a német majd a szovjet megszállásra. A második világháború után az a hazugság terjedt el, amelyet még mindig szajkóznak, hogy a II. Bécsi Döntéskor a visszakapott régi magyar területek Hitler jóvoltából kerültek vissza, mivel hűséges támogatói voltunk a náci Németországnak, és nem azért, mert a visszacsatolást a területek magyar népességi arányszáma igazolta. Ezért e döntést Jaltában érvénytelenítették. Az igazság az, hogy az I. Bécsi Döntéskor Tisó, Szlovákia elnöke kérte Németország és Olaszország közbelépését. A II. Bécsi Döntés, úgyszintén német és olasz döntőbíráskodással jött létre, mert akkoriban Európában, főleg Közép-európában, ők voltak a hatalom birtokosai. Amint már említettem, magyar küldöttségünk elfogadta a kényszermegoldást, mert akkor már más lehetőség nem volt. A második világháború után hazánk szovjet megszállás alá került. A kommunista ideológia célja pedig az volt, hogy megszüntesse a nemzeti érzést, amely Magyarországon majdnem sikerült is nekik.

1992-ben, amikor Csehszlovákia megszűnt, szétesett, alkalom mutatkozott egy igazságos határkiigazításra, de a kozmopolita Antall József kormánya, és az őt követő kommunista bérenc, Horn Gyula, elmulasztották az alkalmat visszakövetelni azon magyar városokat Szlovákiától, amelyek az 1910-es népszámláláskor magyar többségűek voltak. Jugoszlávia felbomlásakor ugyancsak elmulasztották az alkalmat, hogy kérjék a magyarlakta

területek visszacsatolását. Az említett kormányok még az autonómiát sem igényelték az itteni magyar kisebbség részére. Kinek a hibája ez? Talán a magyar népé, mivel elmulasztottak egy valóban magyar kormányt választani? Nem, a felelet világos: ez azért van, mert a sajtó, a hírközlő szervezet és Nyugat még mindig olyan politikai csoportot támogat, amely az ő filozófiáját vállalja. Azt a magyar politikust, aki valóban magyar érdekekért száll síkra, azonnal zsidóellenesnek, nacionalistának – az utóbbi mintha bűn lenne – neo-nácinak, fasisztának bélyegzik, és nem engedik hatalomra jutni. Ezért igazi magyar kormány eddig nem jöhetett létre. Talán ennek ismeretében a jövőben megvalósíthatjuk ezt, és az utód-államok magyar kisebbségei is előjöhetnek követeléssel. **Ilyen kollektív jogokat ismertek el, és adtak meg Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban és Finnországban. Itt az idő, hogy az utód-államok magyarsága is elnyerhesse jogait.**

Az USA és a nyugati államok többször kifogásolták a világ egyik legnépesebb nemzete, Kína belpolitikáját a szólásszabadság hiánya miatt. Ugyanakkor az USA, saját országán belül nem veszi figyelembe a szólásszabadság és a szabad sajtó fokozatos elsovadását.

A Sino-Amerikai kapcsolat kedvezőbb formát vehetne fel, ha az USA Európában átvinné a kínai példát, elismerve a kisebbség kollektív jogait. Az amerikai sajtó nagy hangon hirdeti a kínaiak által elkövetett Tiananmen téri jogtalanságot, de elhallgatja a kínaiak messzemenően haladó kisebbségi politikáját. A kínai kisebbségi politika 1941-ben jött életre, és ezt követte 1949-ben és 1952-ben a Kínai Népköztársaság kisebbségi törvénye, amely területi autonómiát biztosított népeinek. E törvényeket 1954-ben iktatták be az alkotmányba: a Kínai Népköztársaság többnemzetiségű állam, amely az összes nemzetiségek egybevonásából alakult. Ezért ez az állam egy egységesített, többnemzetiségű állam, mint Magyarország volt 1920 előtt. Ez országban minden nemzetiséget egyenlő jog illet. A kisebbségi jogokat a nemzet szavatolja, minden megkülönböztetést a törvény büntet. Figyelembe véve kisebbségi követelésüket és etnikai karakterüket, államgazdasági és kulturális területi autonómiát szolgáltat azok részére, ahol nagyobb tömegben élnek. Területükön engedélyezett az autonóm alkotmány létrehozása. Az autonóm területek elválaszthatatlanok a Kínai Népköztársaságtól.

Kínában három fajta autonómiát különböztetnek meg:

1. Autonóm terület
2. Autonóm előjáró terület
3. Autonóm tartomány

Ezek ügyintézőit a helyi lakosság soraiból választják. Intézményeik hivatottak elősegíteni az oktatást, a tudományos kutatást, az általános kultúr-fejlesztést, az egészség védelmét, sportfejlesztést, és a kulturális örökség védelmét. Az állam pénzügyi és technikai segítségben részesíti kisebbségeit, valamint gazdasági, szociális és kulturális vonalon is segíti őket, ezen felül hozzájárul a soraikból való szakemberek felneveléséhez. Az itt említett emberi alapjogokat megerősítette az 1984. alkotmányban. Alkotmányuk szerint öt autonóm terület: Belső Mongólia, Ningxia-Hui, Uighur, Guangxi-Zhuang és Tibet; 31 autonóm prefektusi terület és 124 autonóm megye van Kínában.

Ha a kisebbségi nép szétszórtan él, akkor létrehozhatnak nemzetiségi falvakat, ahol szabadon használhatják nyelvüket, hivatalos ügyintézésben is. Azokon a területeken, ahol a kisebbségek élnek, a helység és utcák nevei kétnyelvűek, a pénz a kínai nyelv mellett még hat másik nyelven van írva. A XIX század végén csak hazánk volt az egyetlen ország, ahol a pénz felirata hét nyelven volt feltüntetve a bankjegyeken, néha a váltó- (érc) pénzen is.

A kínai családalapítási terv szabályozza a születendő gyerekek számát, de ez nem vonatkozik a kisebbségekre. Kínában létezik egy nacionalista kutató szervezet, amely saját kiadóval rendelkezik.

E kínai törvényeket kellene az utód-államokkal elfogadtatni és betartatni. A magyar politikusok ezekre a kollektív törvényekre hivatkozhatnának, és ezek alapján követelhetnék a magyar kollektív jogokat és nemcsak az emberi alapjogokat. Palotás Pál, magyar vezérkari őrnagy tudósítása: „Minden kínai származású ember, bárhol is él a világon, kínai volt és marad, s a jelek szerint nyilvántartásban is van.”³²⁹ Ez megfontolandó: ha az ezerkétszáz milliós Kína ragaszkodik minden gyermekéhez, akkor a mi egyre fogyó nemzetünk sem engedheti meg egyetlen gyermeke elvesztését sem.

Szlovákia, Szerbia, Rumánia, Ausztria, és a Cseh Köztársaság nem ismeri el a kollektív jogokat az őshonos magyarokra nézve, ezért meg kell találnunk a módját, hogyan lehet e kollektív jogokat kicsikarni.

A nemzeti államok könnyen vállat vonnak a kisebbségi problémákra. Úgy gondolják a bajok megoldása politikailag nem sürgős, pedig nagyon fontos és sürgető ez a kérdés Közép-Európában és a Balkánon is. A bajok megoldásában sem a nacionalizmus, sem a nihilizmus nem segít. A megoldás, a hosszantartó béke záloga az egyenlő jogok biztosítása minden nép részére.

1989-ben a kelet-európai forradalmak felélesztették a nacionalista érzéseket, Ukrajna, Moldva, Grúzia, és Szlovákia területén. Ezekben az államokban nem volt vérontás, de Szlavónia, Horvátország, Bosznia már nem voltak ilyen szerencsések. Régi államok, mint Litvánia, Észtország, Lettország is visszakapták függetlenségüket.

A csatlós államok: Rumánia, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország a Szovjetunió megszűnése után nyerték vissza függetlenségüket, de a nacionalista filozófia, nemcsak a kisebbségek függetlenségét vetette el, hanem még jobban felszínre hozta a kisebbségek elnyomásának gyakorlatát. Ez különösképpen megnyilatkozott Szerbiában, ahol a hivatalos politikai irányzat szerint fokozódott a horvátok, boszniaiak, albánok és a délvidéki magyarok kiirtása. Tökés László püspök 1989-ben bátran szembeszállt Ceaucescu terror uralmával, így hozzájárult a baloldali sovinszta rendszer bukásához. Az elnyomásban ez rövid időre enyhülést hozott, de a magyarok elnyomása Rumániában napjainkban is folytatódik, csak más módszerekkel. Ugyanez a politika áll fenn Szlovákiában és az egykori Kárpátalján.

A nyugati politikusok nem értik, miért olyan nehéz a békés megoldást létrehozni e területeken. Dr. Pungur József a következőképp magyarázza a helyzetet. A középkorban kialakult államok, mint Bulgária, Magyarország, Lengyelország, stb., királysági államformában éltek évszázadokon át. A középkor végével a németek szereztek meg a hatalmat Nyugat-Európában; Magyarország, később az Osztrák-Magyar Monarchia pedig Közép-Európában. A keleti részeket Oroszország uralta, az Ottomán Császárság pedig a Balkánt. Ez a rend fennmaradt a XIX. század végéig. A romantika mozgalma felszította a nemzeti érzést a kis nemzetek körében, akik ez ideig a fent említett nemzetek kötelékében éltek. A nemzeti kultúrára való ráeszmélés pedig elindította a harcot a politikai függetlenség megszerzéséért. A Balkánon a törökök területfeladásra kényszerültek; a régi államok, mint Görögország és Bulgária visszanyerték függetlenségüket, köztük Szerbia és Rumánia is. E tények és a pánszláv mozgalom propagandája fellelkesítette a Monarchia alatt élő kisebbségeket saját függetlenségük megszerzésére. Egyes nemzetek ezen túlmenően területnövekedést követeltek. Ferenc Ferdinánd meggyilkolása volt a döntő tényező, amely az első világháborút elindította.

A Nagy Hatalmak az elégedetlenség levezetését a kisebbségek kielégítésében, Magyarország felosztásában vélték megtalálni. Nem ismerve a történelmi hátteret, hamis adatokra támaszkodva új, műállamok létrehozása érdekében feldarabolták hazánkat. Nemcsak a bajokat nem oldották meg ezzel, hanem új problémákat idéztek elő. Ez onnan származott, hogy az

³²⁹ Palotás Pál: Szól a kakas már, Kapu könyvek, Budapest, 1998, 325.

őshonos magyar népet, akik többségben élnek a Kárpát-medencében, kisebbségi sorba sodorták saját hazájuk területén, olyan új államformák alatt, amelyek sovinszta nézeteik miatt képtelenek igazságosan uralkodni a kisebbségek felett. Ez az oka annak, hogy a kisebbségek fenntartották függetlenségi törekvésüket, amely a Nemzeti Szocializmus időszakában, Hitler alatt is folytatódott. Ez hozta létre a Bécsi Döntést. Jaltában elhatározták Trianon felülvizsgálását, ezért a népszavazás újra elhalasztódott. Sztálin a nacionalista érzelmeket nemzetköziséggel próbálta ellensúlyozni, amelyet brutális eszközökkel alkalmaztatott. De mindez nem altatta el, csak késleltette a vágyakat. A megfelelő időre várt. Említenünk kell azt is, hogy a sokat hangoztatott nemzetköziség ellenére is, élt és ma is virágzik az orosz nacionalizmus. A szovjet példát Ceausescu Rumániában, a szerbek és most a szlovákok saját országaikban alkalmazzák, magyarellenes törvényeikben.

A Szovjetunió megszűnésekor, 1990-ben kétfajta nacionalizmust különböztettek meg, és mind a kettő erőre kapott a kommunizmus bukása után. Az egyik a támadó nacionalizmus, amelynek a célja: létrehozni az egynyelvű, egykultúrájú államot, elnyomva minden kisebbséget. Ez az, ami a jelenlegi Szerbiában, Rumániában és Szlovákiában uralkodik. A másik, a védekező nacionalizmus, mint az albán szabadságharcos Koszovo, amely harcol a támadó nacionalizmus ellen. Mi lehet itt a megoldás? Az itt élő elnyomott népek, boszniaiak, albánok, magyarok, horvátok, németek nem tűrhetik tovább ezt a helyzetet, hisz az uralkodó állam végcélja az ő kiirtásuk. A *status quo*-t támogató államok, Rumánia, Szlovákia, Szerbia elvesztették a nép bizalmát, mert nem képesek igazságos, törvényes életet biztosítani a kisebbségi népeknek.

23. FEJEZET

A BÉCSI DÖNTÉSEK

Magyarország sohasem adta fel a reményt, hogy követelései meghallgatásra találjanak, és visszakapja elrabolt területeit. **Nem fegyveres erőszak által hajtotta ezt végre, pedig erre volt lehetősége 1937-ben, amikor Darányi Kálmán miniszterelnök Berlinbe látogatott Kánya külügyminiszterrel. Ekkor Hitler értésükre adta, hogy visszafoglalhatják a Felvidéket és Kárpátalját.**³³⁰ Erre az ajánlatra Endrey Antal szerint az volt a magyar kormány válasza: Magyarország nem hajlandó semmiféle fegyveres beavatkozásra Csehszlovákia ellen. Az 1938. szeptember 29-i Müncheni Értekezleten, amikor a négy nagyhatalom, Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország tárgyalta Csehszlovákia kérdését, a magyar kérdést döntőbírói intézkedés alá helyezték.³³¹ A négyhatalmak a Szudétaföldet visszaadták Németországnak. A világsajtó e döntést „München szégyenének” titulálja. Török Sándor írja, hogy Hitler sohasem bocsátotta meg Horthynak, amiért a nemzetközi politikai etika betartására figyelmeztette. Ettől az időtől fogva, Hitler mindig ellenséges magatartással viselkedett országunkkal szemben.³³²

A külügyminiszterek Komáromban tárgyalták a csehszlovák-magyar kérdést. A magyar álláspont ekkor a felszabadult déli területek és három másik nagyobb, és egy kisebb, magyar többségű terület Magyarországhoz való visszacsatolása volt. Kárpátalján pedig elrendelnék a népszavazást, a hovatartozás tisztázásáért; úgyszintén Kelet-Szlovákiában, mivel a lakosság itt közel egyenlő arányban osztozik meg a tótok, ruszinok, németek és magyarok között.

A tótok e tárgyalásokon követeltek minden vegyes lakosságú területet, beleértve még azt is, ahol mi, magyarok voltunk többségben. Nem akartak népszavazást. Kárpátalja autonómiáját Csehszlovákia uralma alatt követelték. 1020 éven át a tótok hűséges állampolgárai voltak a magyar királyságnak. 1976. augusztus 17-én megemlékezést tartott a szlovák szarvasi evangélikus gyülekezet, ahol ígét hirdetett Harmati Béla, déli evangélikus püspök és Július Filió, a szlovák evangélikus egyház püspök-elnöke. A megemlékezésben elmondták, hogy 275 éve Harruckern János György báró által behívott evangélikus jobbágyok, akik a török dúlás után menekültek Szlovákia területéről Szarvasra, itt megteremtették a hitélet minden feltételét. **Ez általuk származó újabb bizonyíték az idemenekülésről és méltányosságunkról.**³³³ Történelmi alap: a tótok az őshonos, magyar-fajú avarok leszármazottai, akik az Avar Birodalom összeomlása után elvesztették nyelvüket, mint pl. a horvátok, bosnyákok, szlovénok nagyobb része is. A komáromi magyar megbízottak nem követelték a felvidéki történelmi magyar határ visszaállítását. Pedig követelhetnék volna azon területek teljes visszacsatolását, ahol mi voltunk 92.4% többségben, ami a terület 70%-a, s ahol a szlovák lakosság csak 3.4%-ban volt jelen. A területek 30%-án a lakosság vegyesen helyezkedett el, itt a magyarság 50%-ban volt jelen a 32.8%-os tót lakossággal szemben.

³³⁰ Macartney: Hungary, a Short History, Edinburgh, 1962. 227.

³³¹ Endrey Antal: Hungarian History Part III, Melbourne, 1981, 102-103.

³³² Török Sándor: Településtörténet a Kárpát-medencében, 258. A. Ullein Reviczky: Guerre Allemande, Paix Russe, La Hongrie entre deux feux. . . Neuchatel, 1947, Horthy Miklós: Emlék-irataim

³³³ 1976. augusztus 23 Magyar Élet, Toronto

A müncheni Négyhatalmi Egyezmény résztvevői elfogadták az 1910-es Történelmi Magyarország népszámlálási kimutatását, mivel az 1930-as cseh népszámlálás nem tett különbséget tót és cseh között, valamennyit csehszlováknak nevezte. A német és magyar zsidókat egyszerűen zsidóknak nyilvánították. Ugyanakkor a cseh és tót zsidókat csehszlováknak jegyezték be. Oly nagy volt a különbség az 1910-es és az 1930-as népszámlálás között, hogy az utolsó egyszerűen hitelét veszítette. A természetes 10%-os növekedés helyett a magyar lakosság száma 20%-os fogyatkozást mutatott. Tíz év múlva 30% fogyatkozást.

A néprajzi határkijelölés érdekében Magyarország kénytelen volt a Felvidéken és Kárpátalján feladni magyar nyelvterületeket, mely gyakran városokat érintett, mint Pozsony és Kassa, ahol a magyarok éltek többségben. 224 115 magyar került szlovák uralom alá. Török Sándor említi, hogy ez a szám egyenlő az 1900-as Elzász Lotaringia területén élő franciák számával, kiknek „felszabadításáért” az Antant Cordiale szövetség alakult. Ugyanakkor a tótok száma azon a területen, melyet vissza akartak csatolni, százezzerrel kevesebb volt. Mivel a szlovákiai magyarok 21%-a elszigetelt területen élt, ezért a magyar delegáció olyan vegyes területeket is kért visszacsatolásra, ahol a teljes lakosság száma 18 000, a magyar lakosság csak 7000 volt. Kárpátalja és Kelet-Szlovákia területén népszavazást követeltek. Ha Kelet-Szlovákiában elrendelik ekkor a népszavazást, már 11% szavazó elegendő lett volna a visszacsatoláshoz. Semmi kétség afelől, hogy az ott élő magyarok, a szepesi szászok, a Kárpátaljai rácok, mind magyar érzelműek voltak. Ezek összetett arányszáma 44% volt. Ez a magyarázata annak, miért nem akartak a tótok népszavazást. (Török, 260)

Magyarország részére stratégiaiul is nagyon fontos lett volna Kárpátalja visszacsatolása. Ezzel kiszabadul a kisantant záró gyűrűjéből, szomszédságba kerül újra a baráti Lengyelországgal, akinek szintén érdeke Magyarországgal közösen megteremteni a németekkel szembeni hatalmi egyensúlyt. Az alábbi táblázatok bemutatják azon cseh terület népesség arányait, melyek 1938-ban, az első Bécsi Döntéskor visszakerültek hozzánk. (Török, 262-264)

A komáromi tárgyalásokon mindkét fél engedményeket tett. Mi feladtuk Kelet-Szlovákiában a népszavazás megtartását. Ez vegyesen lakott terület feladását jelentette, valamint olyan területeket is, ahol a tótok voltak enyhe többségben. A tótok feladták követelésüket egyes kisebb, vegyes lakosú déli területre, de nem adták fel az igényt három vegyes lakosú területre, ahol nagy városok helyezkedtek el: Pozsony, Kassa, Nyitra, Nagyszombat, és nem fogadták el a Kárpátaljai népszavazást.

Népesség megosztás a visszakerült területeken:

I. Magyarországhoz visszatért területen:

Magyar	Német	Szlovák	Rutén	Egyéb	Összesen
751 951	17 354	84 905	8 942	6 148	869 299
86.5%	2.0%	9.8%	1.0%	0.7%	100%

II. Szlovák autonóm területen:

252 666	184 189	1 592 237	97 980	44 070	2 171 242
11.7%	8.5%	73.3%	4.5%	2.0%	100%

III. Rutén autonóm területen:

60 905	55 094	3 394	323 835	12 512	455 740
31.1%	12.1%	0.7%	71.1%	2.7%	100%

Összes fölszabadult: 3 496 281
76.3%

Három fontos terület 1910-es lakosság-megosztásának kimutatása az alábbiakban.

Pozsony - vidék

	Magyar	Német	Szlovák	Egyéb	Összesen
Pozsony város	31 705	32 790	11 673	2 055	78 223
Pozsony és a magyar nyelvterület közötti községek	<u>6 102</u>	<u>3 487</u>	<u>2 712</u>	<u>49</u>	<u>12 350</u>
	37 807	36 277	14 385	2 104	90 583
	41.7%	40.0%	15.9%	2.4%	100%
Pozsony város az idegen állampolgárok nélkül:	31 705	27 132	11 673	514	71 024
A községek idegen állampolgárok nélkül:	<u>6 102</u>	<u>3 388</u>	<u>2 712</u>	<u>49</u>	<u>12 251</u>
	37 807	30 520	14 385	563	83 275
	45.4%	36.6%	17.3%	0.7%	100%
Nyitra – vidék					
Északi, magyar többségű rész:	41 302	2 098	16 772	398	60 626
Déli, szlovák többségű rész:	<u>8 759</u>	<u>531</u>	<u>29 779</u>	<u>319</u>	<u>39 332</u>
	50 061	2 629	46 551	717	99 958
	50.1%	2.6%	46.6%	0.7%	100%
Kassa – vidék					
Kassa város:	33 350	3 189	6 547	1 125	44 211
Községek Kassától délre:	10 654	111	3 180	121	14 066
Kassától nyugatra:	1 926	149	7 526	298	9 899
Kassától keletre:	<u>3 671</u>	<u>105</u>	<u>8 762</u>	<u>451</u>	<u>12 989</u>
	49 601	3 554	26 015	1 995	81 165
	61.1%	4.4%	32.1%	2.4%	100%
Kassa és szűkebb környéke	61.1%	4.4%	32.1%	2.4%	100%
Mecenzéf körzet:	1 769	2 518	885	225	5 397
Nagyszalánc-Teketerebes körzet:	<u>7 238</u>	<u>90</u>	<u>7 134</u>	<u>332</u>	<u>14 794</u>
Kassa és tágabb környéke:	58 608	6 162	34 034	2 552	101 356
	57.8%	6.1%	33.6%	2.5%	100%
Kassa város az idegen polg. nélkül.	33 350	1 193	6 547	395	41 485
A községek az id. polg. nélkül:	<u>25 258</u>	<u>2 835</u>	<u>27 350</u>	<u>312</u>	<u>55 755</u>
	58 608	4 028	33 897	707	97 240
	60.3%	4.1%	34.9%	0.7%	100%

Ki kell hangsúlyozni, hogy az 1910-s magyar népszámlálás sokkal pontosabb volt, mint az osztrák. A magyar népszámlálás figyelembe vette az összmagyarságot és az idegen állampolgárokat is. A kisebbségeket az anyanyelvre vonatkoztatva számlálta. E népszámlálás szerint Magyarországon 278 130-al gyarapodott a nem-magyar anyanyelvűek száma. Ha ezt a számot külön választottuk volna, akkor a magyar százalékarány 55.3%-re ugrik, az 54.5% helyett. Kenéz Béla szerint 1900-ban az idegenek 86%-a osztrák állampolgár, akiknek anyanyelve lengyel,

német vagy cseh.³³⁴ Az 1910-es magyar népszámlálásban az „egyéb” fogalomkör felduzzadt. Az osztrák népszámlálásban a németek száma emelkedett. Az 1910-es népszámlálásból nem tudhatjuk meg az idegenek megosztását a kisebb közösségekben, de számukat megállapíthatjuk a nagyobb városokban. Az „egyéb” kategóriában az egyén eredete fel lett tüntetve a lábjegyzetben. Pozsonyban, amely most Szlovákia fővárosa, az „egyéb” fogalomkörben 1541 személy szerepel. Ebből 1242 morva (cseh), 112 lengyel, 69 angol, 65 olasz és 50 bolgár. Ezek mind idegenek voltak. Ha e számot levonjuk a Pozsony idegen lakosainak összegéből, 7199-ből, akkor megkapjuk az osztrákok számarányát, amely 5658-at számlált.

Elmondhatjuk, hogy a magyar 1910-es népszámlálás pontosabb volt, mint az osztrák, de mivel az Osztrák-Magyar Monarchia végezte, ezért nem mondható, hogy a teljes magyar érdekeket szolgálta volna. A magyarok számát lecsökkentették, és a kisebbségek számát emelték.

Népszámláláskor a legtöbb európai nemzet feltünteti az állampolgár eredetét. Az osztrákok a társalgási nyelvet kérdezték az állampolgártól. E kérdés feltevése nyilvánvalóan az osztrákoknak kedvezett. Bécsben, minden háztartásban a német nyelv volt a társalgó nyelv, nem a lengyel, cseh, vagy magyar. A magyar népszámlálás ugyanakkor az anyanyelvet jegyezte, ezért nem számlálta magyarnak azokat, akik magyarnak érezték magukat, de anyanyelvük nem a magyar volt.

Az 1890-es népszámlálás úgyszintén előnytelen volt miránk nézve, mert nem jegyezte kellő pontossággal a magyar lakosságot. A római-katolikus egyház tanítása szerint csak a katolikusok üdvözülnek és mennek a mennyek országába. Azok, akik nem tartoztak a római-katolikus egyházba, automatikusan kizárattak, és bűnösnek nyilvánítottak. Ez a hiedelem előítéllettel töltötte el a katolikus híveket a református, zsidó, és görög-keleti vallásúak iránt. **Mivel az egyházi nyelv a nem katolikusoknál az anyanyelv volt, és az egyházuk nem követelte az egyházi adó, a tized, behajtását, sokan a magyarok közül, rácnak, németnek és oláhnak vedlettek át. A római katolikus egyház kapta a megbízást már Szent László korában, hogy a népszámlálást levezesse. A katolikus egyház által irányított népszámlálás viszont egyszerűen az „egyéb” kategóriába sorolta az ún. „eltévelyedett magyarokat”, ezzel is csökkentve a magyarok számarányát. Ez a tényező is hozzájárult ahhoz, hogy saját földjén a magyarság kisebbségi sorsra jutott.**³³⁵

Komáromban a delegációk nem tudtak egyezsre jönni Pozsony, Nyitra, Kassa vidékei felől, ahol a lakosság ekkor 50%-ban magyar és 32.5% tót volt. **Ezért a szlovákok és csehek felkérték a németeket és olaszokat a döntőbíróvá. A csehek megtagadták a ruszin képviselők népszavazás kérelmét. Biztosak voltak abban, hogy népszavazás esetén e terület visszakerült volna, mert Ungvár 80.3%-ban magyar, a ruszinok pedig csak 3.8%-ban voltak jelen. Munkács 73.5%-ban magyar város volt, a 8.1%-os ruszinokkal szemben. A csehek a tótok követelését támogatták. A magyar megbízottak beleegyeztek a tótok javaslatába, a német és olasz döntő bíraskodásra, akkor, ha Lengyelország is részes lehet e döntéshozatalban. A szlovákok e javaslatot csak akkor fogadták volna el, ha Rumánia is bekapcsolódhatna. Ezért kormányunknak nem volt más lehetősége, mint elfogadni az eredeti tót javaslatot, ha el akarta kerülni az újabb háború eshetőségét.**

Hitler Münchenben elfogadta a felkérést, amely döntőbíráskodás kedvezett Szlovákiának. A német terv az volt, hogy minden várost a szlovákoknak juttat, ahol a németek száma eléri az egy ezret, figyelmen kívül hagyva azt, hogy a városokban a magyarok voltak többségben. Kivülraglik a német cél, a jövőt illetően. Hitler ekkor már tudta, hogy nem tartja be a

³³⁴ Török Sándor i. m. 263. Kenéz Béla: Magyarország népességi statisztikája Budapest, 1906.

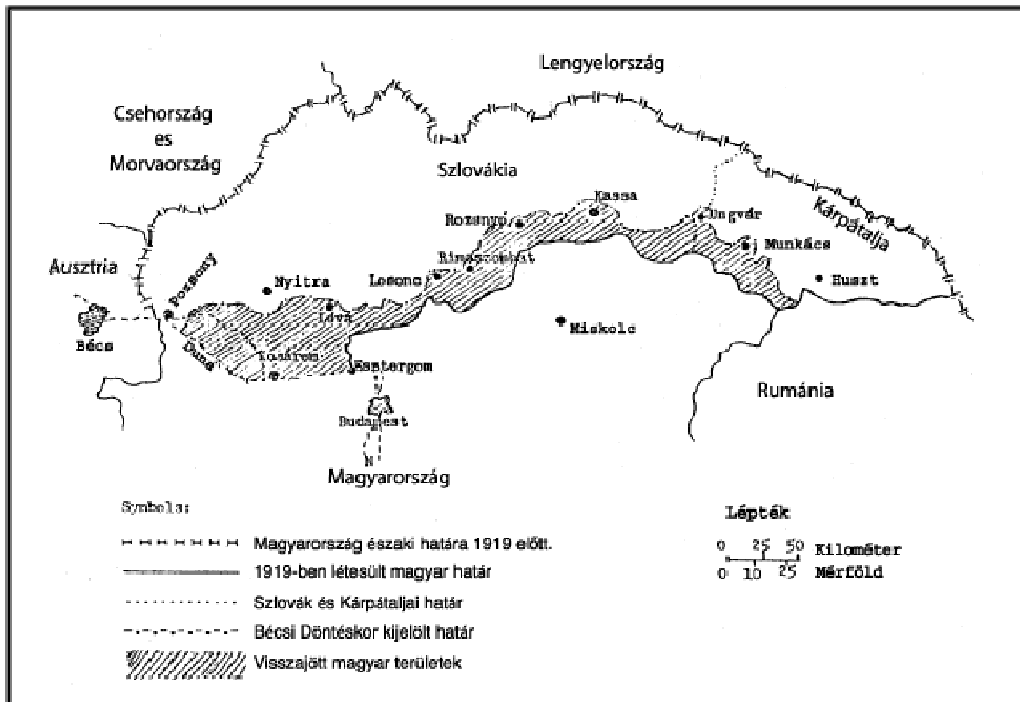
³³⁵ Báli József: A gúzsba kötött világ, 164.

Csehszlovákiával tett egyezményt, elfoglalja Morvaországot és Szlovákiát német fennhatóság alá helyezi. E célja eléréséhez azonban szüksége volt az észak-magyarországi területek német lakosságára. A német lakosság szolgáltatta volna részére e területeken belül a kellő támogatást.

A vita tovább folytatódott a bécsi Belvedere Palotában. Ciano olasz külügyminiszter özvegye életrajzában említi, hogy Ribbentrop támogatta a szlovák javaslatot, azzal a változtatással, hogy engedjék Ungvárt vissza Magyarországhoz. Olaszország támogatta a magyar követelés felét. A németek Pozsonyt Szlovákiának szánták. Kassát visszacsatolják, ha Pozsonyt Szlovákia kapja, Nyitra és tartozékainak felosztásával. Szeretném kiemelni azt a tényt, hogy a második világháború után, a magyarellenes propaganda és Sztálin személyileg, gyakran hangoztatta, hogy Magyarország a Bécsi Döntéssel Hitler jóvoltából kapta vissza területének egy részét.

Az itt következő táblázat ismerteti a városokat, amelyek a komáromi tárgyalások tárgya volt, és a Bécsi Döntéssel rendeződött. Az első oszlop bemutatja a 16 várost, amelyeket Csehszlovákia kapott Trianonban, és ahol mi magyarok voltunk többségben. Azokat a városokat, melyeket a németek javasoltak a visszacsatolásra, kiemelt nyomtatásban látjuk. A második oszlopban láthatjuk azon városokat, melyeket a tótok követeltek. Ebben az oszlopban találunk hat városnevet, melyek említve voltak az első oszlopban. A harmadik oszlop 16 várost jegyez, ahol a németek éltek nagy számban. A németek száma magába foglalja az osztrák állampolgárokat is, akik nyelve a német volt. E táblázat tanúsága szerint, mi magyarok elvesztenénk nyolc várost a tizenhat nagyobb város közül, még Pozsonyt és Kassát is. A szlovákok megkapták volna az összes 16 városunkat, és azon városainkat is, ahol a németek száma egy ezer fölé emelkedett. Ez 24 várost jelentett volna részükre. A szlovákok, ez oknál fogva javasolták a német döntőbíráskodást. Két város mellett látható egy kereszt, ezek végül is visszakerültek hozzánk, az olasz közbenjárás segítségével. (Török 267)

Magyarok	száma	%	Szlovákok	száma	%	Németek	Száma	%
1. Kassa +	33 350	75.4	Pozsony	11 673	14.9	Pozsony	32 790	41.9
2. Pozsony	31 705	40.6	Selmec	8 341	55.0	Késmárk	3 242	51.3
3. Komárom	19 924	89.2	Rózsahegy	8 340	68.1	Kassa+	3 189	7.2
4. Érsekújvár	14 838	91.5	Nagyszombat	8 032	53.0	Munkács	3 078	17.8
5. Ungvár	13 590	80.3	Kassa+	6 547	14.8	Nagyszombat	2 280	15.0
6. Munkács +	12 686	73.5	Eperjes	6 494	39.8	Gölnicbánya	2 095	54.6
7. Beregszász	12 432	96.1	Igló	5 103	48.5	Igló	1 786	17.0
8. Losonc	10 634	82.2	Zsolna	4 954	53.9	Dobsina	1 688	33.6
9. Nyitra	9 754	59.4	Nyitra	4 929	30.0	Nyitra	1 636	10.0
10. Léva	8 752	90.5	Besztercebánya	4 388	40.7	Bártfa	1 617	24.6
11. Eperjes	7 976	48.8	Újbánya	4 256	88.4	Bazin	1 558	32.4
12. Selmec	6 340	41.8	Szokolca	4 155	82.8	Huszt	1 535	14.9
13. Rimaszomb t	6 199	89.7	Modor	4 124	82.3	Körmöc	1 514	33.5
14. Nagyszőlős	5 943	76.1	Trencsén	3 676	47.0	Zsolna	1 463	15.9
15. Rozsnyó	5 886	89.7	Zólyom	3 579	40.7	Eperjes	1 404	8.6
16. Beszterce- bánya	5 261	48.8	Korpona	3 460	86.1	Lőcse	1 377	18.3

Az I. Bécsi Döntés (Császár)
14.sz.félekép

A felületes szemlélő azt gondolná, hogy hazánk egyedüli célja volt visszacsatoltatni annyi elcsatolt területet, amennyit csak lehet, a szlovákoké pedig ennek megakadályozása. Tárgyilagosan nézve a helyzetet, a legjobb megoldás az lett volna, ha minél több kisebbségi nép felszabadul. Más szóval, minél kevesebb nép maradt volna kisebbségi sorsban.

Török Sándor tanulmánya nyomán láthatjuk, hogy tökéletes megoldás nem volt lehetséges a vegyes lakosság miatt. A komáromi tárgyaláson a magyar javaslat szerint 77.4% kisebbségben marad, a felszabadítottak százaléka 22.6%

A szlovák javaslat szerint 75.0 % maradt volna kisebbségben, és 25% szabadult volna fel. A német javaslat szerint ez az arány 75.4% és 24.6%. A Bécsi Döntés szerint végül is 76.3% maradt idegen uralom alatt, és 23.7% szabadult fel.

Az I. Bécsi Döntéskor hazánk az elszakított területről visszakapta a Felvidék és Kárpátalja egy részét – 12 700 km² területet és 1 030 000 főt, ebben 830 000 a magyar, 140 000 tót, és 20 000 német, 40 000 ruszin és egyéb.³³⁶

A történészek helytelenül hívják a komáromi tárgyalást „Csehszlovákia felosztásának”, írja Török, mert Csehszlovákia azelőtt soha sem létezett, mint egy egységes állam. Amikor Kelet- és Nyugat-Németországot egyesítették, Kelet-Németországot megszüntették és Németország megint egységes lett. Ugyanígy, amikor a Felvidék (Szlovákia) visszakerült volna Magyarországhoz, Szlovákia megszűnt volna létezni és Magyarország egységesebb lett volna. A komáromi tárgyalásokon vitatták a területi és a politikai szlovák határokat. A szlovák név Csehszlovákiában jelent meg, de a pontos szlovák határ ismeretlen volt, mert ilyen soha nem létezett.

A tárgyalások végén kijelölték Szlovákia határait. Szlovákia déli határa, az északi magyar etnik határ. Amikor a cseheket területfeladásra kényszerítették, akkor magyar, tót és ruszin kisebbségek szabadultak fel. Az ősi magyar vármegye rendszer alatt, a nyelvhatár nem volt tényező, csak most először ezek az etnik népcsoportok alakították ki az etnik határokat.

Amikor hazánkat feldarabolták, a térképészet fejletlen volt, amely szintén elősegítette a kisebbségek előnybe helyezését. Miért? A régi térképeken nem volt lehetőség kiemelni a lakosság sűrűségét. Nyugat-Európában, egy éles vonal választja el a kisebbségeket a nemzettől. A vegyes területeken a kisebbségeket, színezéssel érzékeltették. Osztrák térképeken, ahol németek laktak, mindig egynemű német területnek volt feltüntetve, például Királyföld, Pozsony és Bánát; a magyar-lakta területek természetesen magyarnak; a fennmaradó területen a térkép azonban nem jelezte, hogy lakott, vagy lakatlan területről van-e szó. Azt a téves látszatot keltette ez, hogy a terület a környéken lakó nép birtoka. Így az oláh, szlovák és német lakta területeket mindig nagyobbak tüntették fel, mint valóban voltak. E térképészeti technika alkalmazásával, a lakatlan területeket és hegyláncolatokat, amelyek közel estek egy etnik csoport területéhez, hozzájuk tartozónak mutatták be, noha e területek több mint egy évezreden át magyar szuverén területek voltak, s így jogtalanul kerültek felosztásra. Ebben az osztrák, Habsburg politikában könnyen felismerhető a cél, hazánk függetlenségének gyengítése, a magyarellenese kisebbségek támogatása.

Gróf Teleki Pál volt az, aki felismerte a térképek pontatlanságát. Először kidolgozott egy térképet, ahol a kisebbségek számarányuknak megfelelően voltak feltüntetve. E térképek nagyon alkalmasak voltak katonai térképeknek, ahol a lépték 1:200 000 volt, de Nagy-Magyarország ebben az arányban való bemutatásához 4.20m. széles és 333m. hosszú, 47 oldalas térképre lett volna szükség. Ezért e változat sem vált be, mivel Erdélyt részletesen nem lehetett bemutatni.

³³⁶ Császár Edward: Decision in Vienna, Danubian Press, Astor Park, FL.

1920-ban a Teleki-térképek kicsinyített mértékben jelentek meg. 1:1 000 000 arányban. E térképeken, száz embert egy milliméteres színes kocka jelképezett. Ennek az eljárásnak az a hátránya, hogy egy 1 000 000 létszámú város, 10cm² kockát igényelt volna, amely jóval meghaladta a város területének arányait. Ezért a kockát messze a várostól tüntették fel, amely azt jelentette, hogy nem lehetett látni pontosan a terület lakosságának arányát. A vegyes lakosságú területen a mozaikszerű eljárást alkalmazták, de ez is pontatlanságot idézett elő, mivel egyes kisebbségek – szükségképpen – olyan helyen lettek feltüntetve, ahol éppen nem éltek. A magyar lakosú Brassó oláh nyelvterületnek, a német lakosú Nagyszeben pedig, magyarnak lett jelölve. Még Budapest is egyéb, vagy szláv területnek. Ránézésre a térkép színes körei nagyon félrevezetőek voltak. Lehetetlen volt meghatározni sem a pontos elhelyezést, sem az etnik lakosság számát, egészen 1940-ig. Teleki Pál ekkor szerkesztett két térképet Erdélyről. Egyet 1:500 000 léptékkel, ahol a kisebbségek 1:750 000 léptékkel lettek feltüntetve. E nagyméretű térképlépték lecsökkentette a torzításokat, de még ez sem volt hibátlan. Ha összeadjuk az összes azonos színű köröket, az adminisztrációs és ügyviteli egységek szerint, és ezt a számot felkeressük a legközelebbi ezerhez, akkor megkapjuk a lakosság hozzávetőleges pontos számát a kérdéses területen. Ilyen eljárással a legpontosabban megtudhatjuk a kisebbségek számát a vegyesen lakott területeken.

A második világháború befejeztével, amikor a szovjet behatolhatott e területekre, a kisebbségi jogok megoldásának a lehetősége elhalasztódott. (Török, 272)

A Szovjet 1939-ben érkezettnek találta az időt visszaszerezni azokat a területeket, melyeket a cár, az első világháborúban elvesztett. A második világháború első évében a Szovjetunió visszaszerezte több, mint a felét annak, amit a lengyelektől Németország elfoglalt. 1940-ben megszállta a lakatlan finn területeket és ultimátumot küldött Rumániának Észak-Bukovina feladására. A Szovjet magának követelte Bukovinát és Besszarábiát, követeléseit részben történelmi, részben néprajzi alpra helyezte. Mindkét követelés nagyon vitatható, mert Kunország felbomlása után e területek a következő nemzetek uralma alá kerültek: román fejedelemség, feudális Magyarország, Lengyelország, Törökország, Oroszország és Ausztria. A lakossága vlach, ukrán, orosz, bolgár, magyar, német és tatár. Az oláh volt az uralkodó nyelv. Észak-Bukovina lakossága ukrán, a déli, vlach. Kisebbségben a magyar és német lakosság megtalálható mindkét területen.

A Szovjet még mielőtt az ultimátumot megküldte Rumániának, elismerte Magyarország jogát Erdély visszakövetelésére. A budapesti szovjet követségen keresztül, javasoltak egy közös szovjet-magyar támadást Rumánia ellen. A szovjet cél világos és érthető volt. A kérdéses besszarábiai szovjet követelést becsomagolni egy ezeréves, vitán felüli, jogos magyar visszafoglalás igényével. A Szovjet megtanulta a leckét, amit a finnektől kapott, hogy nem elég erős arra, hogy egyedül lerohanja Rumániát. Ezt a célt szolgálta volna az egységes bolgár-magyar-szovjet támadás. E mellett, még azt is figyelembe vették, hogy esetleg a németek elleneznék e területek visszaszerzését. Abban reménykedtek, hogy az egységes fellépés elhárítja a német ellenkezést. Ha szovjet közbenjárásra Erdély visszakerül hozzánk, Dobrudzsa Bulgáriához, ez alkalmat ad a Szovjetnek, a dunai államok és Közép-Európa szovjet politikai befolyásához. Ezért kormányunk nem fogadta el a szovjet javaslatot.³³⁷ Ez a szovjet ajánlat lett volna az egyetlen lehetőség az egyre növekvő német befolyás megállítására Közép-Európában. Talán elvezethetett volna oda is, hogy Magyarország, mint semleges állam éljen a második világháború alatt. Teleki Pál azonban nem óhajtott részese lenni a szovjet kommunista agresszióknak.

³³⁷ Török Sándor: U. o. 323. Hóry András, Még egy barázdát sem. 1967

Német javaslatra a rumánok átadták Észak-Bukovinát a Szovjetnek, Bulgária pedig benyújtotta követelését Dobruzdására. Budapesten az ifjúság Erdély visszacsatolásáért tüntetett. Kormányunk elérkezettnek találta az időt régi vágyunk, elszakított területünk egy részének visszaszerzésére. A franciákat megverték a németek; a Szovjet 22 évvel ezelőtt Rumániát biztatta megtámadásunkra, most pedig minket ösztökélt oláh elleni támadásra. Rumániának nemcsak minket, de a bolgárokat is figyelembe kellett vennie egy esetleges háború esetén. Az erőegyensúly is javunkra billent. A kisantant 1938-ban megszűnt. A csehek német megszállás alá kerültek. Jugoszlávia nem szerb lakossága szabotált volna minden szerb katonai mozgalmat, ezért nem kellett tartani egy innen jövő támadástól. Az I. Bécsi Döntéskor visszakaptuk Kárpátalját és majdnem 2 millió lakossal gyarapodott az ország lakossága. Ugyanakkor Rumánia lakossága 3 millióval csökkent, és a megmaradt lakosságban 3 millió idegen származású volt, azaz a lakosság 37%-a nem oláh, amely befolyással volt a többi 67%-ra.

Kormányunk tudta, hogy kedvezőbb helyzetbe került, de mégsem bocsájtkozott háborúba, helyette tárgyalásokat szorgalmazott. Érdemes megemlíteni, hogy miniszterelnökünk, Teleki Pál, Horthy Miklós családja, tanácsadója, Bethlen István, a honvédelmi és a külügyminiszter, mind erdélyi származásúak voltak. A külföldi politikusok figyelmen kívül hagyták, hogy kormányunk élve a kínálkozó alkalommal az erő-eltolódásban, Erdély fegyveres visszaszerzése helyett a tárgyalási megoldást választotta, amely egy végleges elrendeződést eredményezhetett volna a kisebbségi kérdésben. Ez az idealista politika volt az, amiért elmulasztottuk a kínálkozó alkalmat Erdély visszacsatolására.

Hitlernek a rumán olaj volt fontos, ezért javasolta, hogy várjunk, és majd a háború után, visszakaphatunk mindent, amit követelünk. Teleki Pál visszautasította a Szovjet ajánlatát, a kiismerhetetlen jövőre való tekintettel, és nem abban bízva, hogy esetleg „Hitler jóvoltából” behajthatjuk követelésünk. Hóry András a rumán-magyar tárgyalások megbízottja Turnu-Severinben (Szörénytornya) azt az utasítást kapta kormányunktól, hogy ne támaszkodjon a Tengelyhatalmak ígéretére.³³⁸ Ugyanakkor nagyon kiviláglott az oláhok magatartásából, hogy számítottak Hitler támogatására, és a magyar javaslatokra az erdélyi probléma megoldásában, a Turnu-Severin tárgyalásokon.

1. Az ezeréves történelmi jog ellenére sem követeltük minden elkobzott terület visszacsatolását, mert nem óhajtottunk nagyszámú oláh lakosságot az ország határain belül.
2. Kizárólag a teljes Székelyföld visszacsatolása volt lehetséges.
3. **Erdély visszacsatolásának területe, az itt élő lakosság számától függ. Ez a szám magába foglalná az 1940-es terület magyar-oláh lakosságát, amely 2 millió, és az a 280 000 magyar, akiket az oláhok kiűztek, valamint az a 100 000 magyar, akit a magyarellenes politika Amerikába kivándorolni kényszerített, hozzávetőlegesen 2.400.000 lélek. E javaslat szerint kétoldalú lakosságcsere biztosítaná az igazságos tartós elrendeződést.**
4. 1919-ben Magyarország elfogadott volna egy független Erdélyt, de 1940-ben ezt már nem tehetné, mert több százezer magyart űztek el szülőföldjéről, és azok, akik maradtak, azokat gazdaságilag teljesen összetörték. (Török, 325)
(Most, amikor dolgozom e munkán, 1999-ben, erős mozgalom van kialakulóban egy független Erdély megteremtéséért, s ezt támogatják oláh ifjúsági körök és az oláh intelligencia is, mivel nem nézhetik Erdély gazdagságának, az egykori rumán királyság területére való kiáramlását.)

³³⁸ Ibid. 325. Hóry, U.o.

Amikor Hitler értesült a magyar javaslatról, Erdély kérdésének megoldásáról, először ellenezte a javaslat időpontját, majd kifogásolta az erdélyi szászok és a bánáti svábok Magyarországhoz való csatolását, mert számított rájuk a folytatólagos rumániai támogatásban, az oláh olaj biztosítására. Hitler ellenkezése miatt fel kellett adnunk Bánát követelését, ahol 100 000 magyar élt ekkor, pedig az itteni svábok is hajlandók voltak a csatlakozásra. Láthatjuk, hogy nemcsak a magyarokat, de minden más, itt élő népet Rumániának adományozott Hitler.

Delegációnk szerette volna elérni, hogy az oláhok figyelembe vegyék a fent említett négy pontot és az 1918. november 13-iki fegyverszüneti egyezményt. Az itt kijelölt határvonal a Maros mentén haladt, a Székelyföld visszacsatolásával. Ez a határ kijelölés szolgáltatta volna a kiindulási alapot a tárgyaláson. Titokban hajlandók lettek volna az Érchegeység elcsatolására, amely hasonló méretű volt Székelyfölddel. Nem túlzottan követelték Kárpátalja visszacsatolását, és hajlandók voltak területfeladásra Északkelet-Erdélyben. Hóry nem tudta e javaslatot Turnu-Severin-ben ismertetni, mert küldöttségünk nem fogadta el Pop, oláh megbízott lakosságcsere javaslatát, amely 2 millió rumániai magyarért 10 000 rumánt akart Magyarországról elcserélni. Erdélyt akartuk teljes lakosságával. A Turnu-Severin-ben lefolyt tárgyalásokat az oláhok csak időnyerésre használták fel, az oláh hadseregnek lehetőséget teremtve Erdély megszállására. Rumánia engedte, hogy Bulgária visszavegye Dél-Dobruzsát. E fejezetben nem óhajtok politikai események magyarázatára kitérni. Helyette ismertetem, a két ellenfél javaslata mennyiben segítette volna kialakítani a Kárpát-medencében egy igazi nemzeti állam létrehozását.

A magyar határjavaslat a Maros folyó és a Székelyföld déli határán húzódott. Néprajzi szemszögből nézve, úgy néz ki, hogy túl sokat követeltünk. De valójában ez egy taktikai követelés volt. Maros-Nagyüküllő-Székelyföld vonaltól délre az oláhok száma csak 1 021 000, amely csak 56%-a az összlakoságnak. Északon, amelyet tárgyalás tárgyának tekintettünk, a rumánok 88.5%-ban voltak jelen. Ez egyenlő a Székelyföld arányszámával, amely területet a rumánok kapták meg Trianonban. Ha kormányunk a tárgyalásokat az északi terület feladásával kezdte volna, akkor feltehetően a rumánok folytatják a tárgyalásokat.

A Békeparancs létrehozói elvesztették befolyásukat a Duna-medencében. Bécs célja a határok újra jelölése volt. Feladni vagy nem feladni azon területeket, ahol magyarok és nem oláh népek éltek, ez volt a kérdés. Ebben az időben Budapest nem óhajtotta Rumánia felosztását. Ez megnyilvánult az előbb említett szovjet-magyar javaslat visszautasításakor. A magyarok által felvázolt határ megvonásával visszakerültek volna a magyarlakta területek, a vegyesen lakott területek, Rumániának maradt volna az a terület, ahol magyar lakosság nem élt, valamint minden nem magyar, de nem is rumán terület. Ez 770 000 lelket adott volna át, ami figyelemre méltó szám. E terület nem magyar és nem oláh lakosok ősei kinyilvánították, hogy Magyarországon kívánnak megtelepedni és nem Wallachiában, máskülönben eleve oda telepedtek volna. Ezért Rumánia soha, de még most sem követelheti, hogy a nem rumán lakosság valaha is oláh uralom alá kerülhessen. Helytelen, hogy kormányunk a Turnu-Severin-i tárgyaláson lemondott Bánátról. A rumán javaslat csak a népcserét hangoztatta, és egynéhány határkiigazítást, anélkül, hogy megjelölték volna a helyet. Az oláh kormányknak kellett tudnia, hogy kormányunk azért ült le tárgyalni, hogy visszakövetelje a 2 millió elszakított magyart (pontosabban 1 665 469 magyar és egyéb népet). Azzal is tisztában kellett, hogy legyenek: a 2 millió ember számára Csonka Magyarországon nem volt elég hely- és munkalehetőség. Ezért tisztában kellett lenniük azzal, hogy számottevő, Trianonban szerzett területet kell feladniuk, nevezetesen Erdélyt, amely közelebb volt Magyarországhoz.

„Ha feltételezzük azt,” mondja Török, „hogy a kicserélendő emberek számát mégis lehetőleg alacsonyan kívánták tartani, akkor a Magyarországnak visszajuttatandó területet a Románia birtokában lévő kelet-magyarországi részek (Partium) magyar nyelvterületén és az ehhez

csatlakozó észak- és belső-erdélyi megyék magyarlakta részein, valamint az utóbbiakhoz szorosan csatlakozó román nyelvterületen kellett volna kijelölniük.” (327) 1920-ban, a Rumániához csatolt magyarok száma 1 665 469 volt. Partium lakossága önmagában, 873 000, a magyar nyelvterületen, amely Partiumhoz kapcsolódik (nem számítva Székelyföldet és környékét) a lakosok száma 425.000. A rumán partiumi nyelvterület, és az északnyugat erdélyi megyék összlakossága 314 000. Ha összeadjuk ezt a három számot, akkor 1 612 000-t kapunk. Ha ehhez hozzáadjuk Maros, Torda és Küküllő területének egy kis szegletét, 53 000 lakossal, akkor megkapjuk az 1 665 000 létszámot. Az 1910-es népszámlálás 915 000 magyart mutatott ki, 700 000 rumánt és 50 000 egyéb lakost, akik mind magyar állampolgárok voltak. A turnu-severini tárgyaláson a rumán javaslat szerint 750.000 magyar maradt volna Rumániában. Ez azt jelentette volna, hogy 1940-ben 2 millió embernek kellett volna áttelepülnie minden velejáró szenvedéssel, bürokráciával. Miként segítette volna ez Rumániát és mennyiben lett volna káros ránk nézve? E megvalósítással az oláhoknak csak egy magyar lakosú és magyar uralom alatt lévő területet kellett volna feladni. Így a rumánok Erdélyben megtarthatták volna az összes nem magyar nyelvterületet, és annak 770 000 nem oláh lakosságát. Ugyanakkor ellenezték az előző rumán királyság területén élő 90 000 magyar nép cseréjét. E javaslat megakadályozta volna Magyarország területének a Kárpátokig való kiterjedését. Székelyföld visszacsatolásával közelebb kerültünk volna az oláh olajkutakhoz és Bukaresthez is. E javaslat kedvezett volna Rumániának, mert a népcseré szerint, legalább 700 000 magyar és székely hagyta volna hátra szép tiszta, mindennel ellátott városi otthonát Dél-Erdély térségében. Az oláhok pedig kiköltözve, az ő higiéniailag elmaradott otthonaikból, beköltözhetek volna a magyarok egészségesebb, tisztább, szebb, gazdagabban felszerelt lakásaiba. E javaslat szerint Rumánia lakosságának egy negyede magasabb életszínvonalhoz jutott volna, minden kormánysegély nélkül, amire kormányuk sohasem lett volna képes.

Ha hazánk elfogadja az oláh javaslatot tárgyalási alapul, akkor ebből kifolyólag valószínű, hogy nagy kiterjedésű területvisszacsatolást érthettünk volna el. Bizonytalán, több várost is visszakaphattunk volna, mint: Nagyvárad, Szatmár, Arad, Kolozsvár, Máramarosziget, Nagybánya, Felsőbánya, Nagykászoly, Nagyszalonta, Szilágysomlyó, Zilah, Bánffyhunad, Szamosújvár, Dés, Torda, Nagyenyed. A Szamos, Kraszna és a Sebes-Körös térség, amely magába foglalja Ugocsa, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Kolozs, Bihar, Csanád, Torda-Aranyos megyék nagy részét, és kisebb részét Máramaros, Alsó-fehér és Arad megyéknek. Ezek a területeken kormányunk legalább egy millió házépítésre kényszerült volna, mert a magyar nép, nem tudott volna beköltözni az elmaradott oláh kunyhókba. Gimnáziumokat, egyetemeket kellett volna építeniük, mert a rumánok hiányában voltak ez intézményeknek. 1903-ból dokumentumok bizonyítják a két nép közötti kulturális különbséget. A Történelmi Magyarországon a húsz év fölötti korosztály 81%-a írt, olvasott, az oláhoknál ez csak 29%. Az erdélyi rumánok húszéves korosztályában az írni-olvasni tudók 29%-a 11%-kal meghaladja az ó-rumániaiak százalékát. Magyarországon a katonakötelezetteknek 71.9%-a írt, olvasott, ide számítva a kisebbségeket is. Oroszországban 38.9%, Németországban, 99.6%.³³⁹

Mindezen felül, még legalább 1000 református és katolikus templomot is kellett volna építeni, mert a bizánci stílusú templomok nem feleltek volna meg. Az itt felsorolt feladatok alatt a felnagyobbodott, de szegény ország – írja Török – összeroppant volna, míg a méreteiben megcsappant Rumánia nagyon felerősödik. Ezért voltak a tárgyalások alatt olyan nagymérvű ünneplések a rumániai városok utcáin. Tudták, hogy e tárgyalásból csak ők nyerhetnek. Amikor kormányunk visszautasította az oláh javaslatot, mint a tárgyalás kiindulópontját, talán nem is

³³⁹ Ibid. 329. Dr. Kenéz Béla: Magyarország népességi statisztikája, Budapest, 1906

látták tisztán ennek messzemenő magyar előnyeit. Semmi kétség afelől, hogy a megegyezésig sok és nagy vita merült volna fel. Például, az oláhok nem ismerték el magyarnak a magyarul beszélő zsidókat. Vagy nem fogadták el az összes magyar templomok nyilvántartását, ezért számukat fél millióval leszállították. Még sok bonyolult kérdést lehetne idézni, de helyszűke miatt el kell tekintenünk ettől.

A tárgyaló felek Turnu-Severinben nem tudtak megegyezni, még a kiindulási alapon sem, ezért Gróf Csáky István külügyminiszterünk meghívta rumán tárgyaló felét, Maniolescu-t Budapestre, egy négy szemközti tárgyalásra, melyet a rumán külügyminiszter visszautasított, hely és idő megokolással. Ezzel befejeződött a tárgyalási lehetőség. A németek féltek a rumán-magyar háború kitörésétől. Előttük nem volt vitás, ki lett volna a győztes. Attól tartottak, hogy a győztes magyar hadak nem állnak meg a történelmi határig. A sváb és a szász föld nem maradt volna rumán kézen, mint ahogy ezt a németek óhajtották. Magyar-rumán háború esetén mindkét ország felfüggesztette volna exportját Németországgal, amelyre pedig nagy szükségük volt, különösképpen az olajra, a háborúra való készülődés miatt. Ribbentrop, a német külügyminiszter Csáky Istvánt és Teleki Pált felhívta Bécsbe, és ott durván figyelmeztette őket: ha szükséges, akkor majd Németország megakadályozza a fegyveres összetűzést. Követelte, hogy kormányunk kérje fel Német- és Olaszországot e kérdésben döntőbíráskodására. Amikor Csáky bejelentette, hogy a Tengely Hatalmak jelenlétében óhajt tárgyalni az oláh külügyminiszterrel, Ribbentrop élesen visszautasította, és a tárgyalásban felelevenítette azt a vádat, hogy elnyomtuk a német kisebbségeket. Csáky és Horthy tanácsára elfogadtuk a német és olasz döntőbíráskodást, mert ekkor már nem volt egyéb lehetőség. A rumánok szintén elfogadták, azzal a feltétellel, hogy a németek garantálják az új határokat. Ezzel a II. Bécsi Döntés érvényre jutott 1940. augusztus 30-án. (Részletes tudósítás található Hóry András említett munkájában.) A Döntést nem Bécsben, hanem Berlinben hozták és Olaszországnak nem volt beleszólása. Az új határokat Hitler határozta meg.

Mit jelentett a II. Bécsi Döntés Magyarországnak, Rumániának és Németországnak? Ezt bemutatjuk a következő statisztikai kimutatásban. Az 1910-es népszámlálás szerint 1940. augusztus 30-án az alábbi népek kerültek vissza Magyarországhoz:

Magyar	Német	Rumán	Egyéb	összesen
1 123 216	89 254	919 690	53 386	2 185 546
51.4%	4.1%	42.1%	2.4%	100%

Rumániáé maradt:

542 253	475 643	1.910 361	148 905	3 077 162
17.6%	15.5%	62.1%	4.8%	100%

A II. Bécsi Döntés három részre osztotta a magyar nyelvterületet. „Az északnyugati rész Magyarországé lett, a középső szakasz egy nyugati és egy délkeleti nyúlványa Rumániáé maradt, a keleti rész, a Székelyföld zöme ismét Magyarországhoz került. Az északnyugati és a keleti szektorok között az összeköttetést így csak az észak-erdélyi román nyelvterület szolgáltatta, mely – egy déli csücskét kivéve – Magyarországhoz került. Vele együtt a máramarosi német (főleg jiddis) ruthén és román vegyes terület is. Ugyanakkor a nagyszalontai magyar nyelvterületnek csak kis része került vissza, de a déli román nyelvterület egy nyúlványával együtt. Teljesen a románok kezén maradt az aradi magyar nyelvterület, a bánáti vegyes nyelvterület, a dél-erdélyi szász nyelvterület és a déli román nyelvterület 99%-ban. A nagy magyar nyelvterület már említett jelentős részei szintén, valamint a Kárpáti hágók románjainak mintegy fele.” (Török, 331)

A Magyarországhoz visszacsatolt rumániai terület etnográfiai részletei: (Török, 332)

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
1. A nagy magyar nyelvt-ből:	1 063 677	31 463	408 735	31 924
2. A nagyszalontai magyar nyelvt-ből:	15 206	41	650	46
3. A máramarosi vegyes nyelvt-ből	2 096	10 442	8 145	9 174
4. Az É-erdélyi román nyelvt-ből	38 474	47 150	473 007	11 555
5. A D.-erdélyi román nyelvt-ből:	2 367	43	15 130	680
6. A Kárpáti román hágókból	<u>1 396</u>	<u>115</u>	<u>14 023</u>	<u>7</u>
Összesen	1 123 216	89 254	919 690	53 386

A Rumániának ítelt terület etnográfiai részletei:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
1.A. A nagy magyar nyelvtter.:	151 460	20 186	144 945	6 986
1.B. A Kalotaszeg déli rom. szegélyéből:	641	76	19 576	42
2. A nagyszalontai magyar nyelvtter.-ből:	26 530	341	6 376	344
3. Aradi magyar nyelvtter.:	73 251	8 484	19 857	4 202
4.A. Bánáti magyar jellegű vegyes nyelvtter.:	52 384	50 115	32 384	11 746
4.B. Bánáti német jellegű nyt.	38 725	169 445	120 631	48 791
5. Délerdélyi Szászföld:	30 681	141 888	120 654	12 638
6. Fogarasi román nyelvtter.:	3 392	1 920	105 064	1 373
7. Az É-erdélyi román nyt.ből:	7 075	179	33 242	1 740
8. A D.-erdélyi román nyelvtterületből:	157 529	82 969	1 297 372	61 005
9. A Kárpáti román hágókból:	<u>585</u>	<u>40</u>	<u>10 260</u>	<u>38</u>
Összesen:	542 253	475 643	1 910 361	148 905

A részletek nemzetiségekként összevonva:

Magyarországhoz visszacsatolva:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
1. Magyar nyelvtterületekből:	1 078 883	31 504	409 385	31 970
2. Vegyes nyelvtterületekből:	2 096	10 442	8 145	9 174
3. Rumán nyelvtterületekből:	42 237	47 308	502 160	12 242

Rumániának ítélve:

1. Magyar nyelvtterületekből:	251 882	29 087	190 754	11 574
2. Vegyes nyelvtterületekből:	91 109	219 560	153 015	60 537
3. Német nyelvtterületekből:	30 681	141 888	120 654	12 638
4. Rumán nyelvtterületekből:	168 581	85 108	1 445 938	64 156

A fenti adatok azt mutatják, hogy az új határok megvonásánál bizonyos szempontok nagyobb szerepet játszottak, mint a terület néprajzi alapon történő felosztása. Az eredmény mindkét fél részéről sérelmes volt. Ránk nézve egyenesen hátrányos. 36% magyar lakos rumán

uralom alatt maradt és elhelyezkedésük közel esett a régi és az új határokhoz. Bánát térségében a vegyes lakosság rumán kézen maradt, annak dacára, hogy az oláh lakosság csak 26.5%-ban volt jelen. A döntés azért is volt hátrányos, mert a magyar nyelvterület középső területe az oláhokhoz került, a nyugati és keleti magyar nyelvterület pedig nem volt kapcsolatban velünk, csak az északi oláh nyelvterületen át. Vasútvonal ezt nem kötötte össze, mivel az az elszakított magyar nyelvterületen haladt át, melyet Rumániának ajándékoztak. Az I. Bécsi Döntéskor a csehek megkapták Nyitrát, ezzel vasúti kapcsolathoz jutottak.

A II. Bécsi Döntés elméletileg kedvezett nekünk, mert ekkor figyelemre méltó területet kaptunk vissza, bár Arad, Temesvár, Torda és Brassó nem tartozott bele. Körülbelül két ötödét kaptuk vissza Erdélynek, 43.104 km²-t, 2.577.260 lakossal. Ebből, 1.5 millió volt magyar, a többi oláh és szász. Ezt minden fegyverbevetés nélkül értük el. Endrey Antal mondja: „Mi magyarok megint nagyon örültünk, hogy sok magyar visszakerült, de 600 000 magyar és sok történelmi város és falu maradt oláh uralom alatt. Ezért, egyik fél sem volt megelégedve a döntéssel. Magyarország megtagadta a revízió feladását. . .”³⁴⁰

A II. Bécsi Döntés kedvezőtlen volt Rumánia részére is, mert területfeladásra kényszerült, és elvesztette az északi rumán nyelvterület 91%-át. **Kedvező volt Rumániára nézve, hogy Németország szavatolta az ország biztonságát, és még az, hogy az általa nyert lakosság száma figyelemreméltóan nagyobb volt, mint az Erdélyben élő rumánok száma. Ráadásul, az oláhok beköltözhettek a német és magyar városokba, ezzel emelték életszínvonalukat. Ki lett a nyertese e döntésnek? Nyilvánvalóan azok, akik a döntést hozták.** Kormányunk rákényszerült a németekkel való közelebbi kapcsolat kiépítésére, mert ők 75%-ban támogatták a magyar követeléseket, annak ellenére, hogy kormányunk inkább szimpatizált az angolokkal és az amerikaiakkal. Ennek eredményeképpen a német kormány igényt tartott a magyarországi németek feletti törvénykezésre, ami országszerte megmutatta hatását. Ez időtől kezdve, a magyarországi németek csatlakozhattak a „Wehrmacht”-hoz, vagy a „Gestapó”-hoz.

A németek Rumániának jutatták Erdély nehéz- és könnyűipari vidékét, mert így volt előnyükre. Ezért kerültek a Kolozsvártól keletre eső földgázkutak és a központi magyar nyelvterületek, valamint a Székelyföld délnyugati sávja, Brassó, rumán kezekbe. A vasútvonal a németeket segítette a földgázkutak elérésében.³⁴¹

Hitler az erdélyi és bánáti németeket és részben németeket mind Rumániának adta, ez alól csak a 27 000 beszercei szászok jelentettek kivételt. Hitler ezzel a rendezéssel a rumánok német támogatását és a mi barátságunkat célozta elnyerni. Rumániát olyan területnek tartotta, ahol a német befolyást növelni lehet. A háború után a Szövetségesek mégis Rumániát helyezték előnybe, minket pedig büntettek.

1930-as években, a Nyugati Hatalmak Hitlerre és Mussolinire bízta Közép-Európa elrendezését. Elgyengült megcsönkített országunk segítséget keresett minden oldalról. Senki sem okolhat azért, hogy elfogadtuk Mussolini segítő kezét, amely kiségett elszigeteltségünkben. Anglia nem hallotta meg segélykérésünket. **A Bécsi Döntés nem elégítette ki teljesen érdekeinket, de nagy jelentőséggel bírt azért, mert a mi részünkre is alkalmazta a hovatartozás elismerésének jogosságát.** A második világháború után, a kommunista uralom alatt, e döntésnek még az említése sem volt szabad, ezért van az az áldatlan állapot, hogy mind ez ideig a trianoni revízió nem merült fel. A háború végeztével a Szovjet három újabb teljes magyar falut adományozott Csehszlovákiának, azzal a megokolással, hogy egy esetleges magyar támadás esetén Pozsony védelme biztosítva legyen. Ez a magyarázat magáért beszél, mert hisz tudjuk, a

³⁴⁰ Endrey Antal: I. m. 105.

³⁴¹ Török: i.m. 334. UlleinReviczky: *Guerre Allemande, Paix Russe, Neuchatel, 1947.*

szocialista államokban a területi kérdés még fel sem merülhetett. **Csehszlovákia valószínűleg azért kapta ez újabb ajándékot, mivel nem viselt háborút a Szovjet ellen, noha nem is tehette volna, mivel Csehszlovákia ekkor már nem létezett, ugyanis 1939 márciusában megszűnt létezni, és csak a háború után állították vissza.** Ennek a három falunak odaajándékozásával a Szovjetunió 1947-ben megtörte az 1920-as Trianoni Egyezményt, amelyet az utód-államok véglegesen hirdettek. **Tehát mégis csak lehet határkiigazítást eszközölni.**

Mit tett Magyarország az Európába behatoló Szovjet ellen? Még mielőtt az USA lépéseket tett a Szovjetunió Népszövetségbe való felvételéért, Horthy Miklós 1931. július 21-én a Magyar Nemzetgyűlésen bejelentette: körlevél formájában 23 állam részvételével, egy békés, egységes európai mozgalmat szervez a Szovjetunió ellen. A Nemzetgyűlésen kijelentette: „A jelenlegi világgazdasági krízisből csak a nemzetek békés együttműködése vezetheti ki az emberiséget. Minden tőlünk telhetőt megteszünk, hogy ezt előmozdítsuk.” Horthy politikai nézetét alábbi levele hűen fejezi ki, melyet az alábbi kormányokhoz intézett: Anglia, Olaszország, Svédország, Norvégia, Dánia, Hollandia, Rumánia, Jugoszlávia, Bulgária, Belgium, Japán, Franciaország, Lengyelország, Spanyolország, Svájc, Csehszlovákia, Görögország, Finnország, Észtország, Lettország, Litvánia, Németország és USA.

Horthy levele:

„Amikor a világválság tetőfokára hág, mindenkinek kötelessége lehetősége szerint hozzájárulni az emberiség megmentéséhez.

„Genfben, Lausanne-ban, Stresában és másutt a vezető államférfiak azon fáradoznak, hogy felszámolják a világ e nagy válságát, azonban csak annak a válságnak rendezésére törekszenek, amely a romboló és anyagi kötelezettségekkel járó háborúnak – a határokat eltoló békeszerződéseknek – a számtalan új vámsorompó folytán keletkezett eddigi iparszegény államok iparosításának (ebből származik a túltermelés és a munkanélküliség) stb., stb.-nek a következménye. Ha mindezekben a bajokon lehetne is segíteni, amíg túrjuk Szovjet-Oroszországot, ezt a veszedelmes gennygócot az emberiség testén, addig az emberi kultúrát megmenteni, az emberek nyugalmát és prosperitását elérni nem lehet. Azért bátorkodom megragadni a szovjet kérdés megoldásának kezdeményezését, mert Magyarország már saját testén érezte a szovjethatalom borzalmait, továbbá azért mert, meggyőződésem, hogy, amennyiben a kommunizmusnak módjában áll nyugodtan, föltartóztatás nélkül tovább működni, ez az emberiség bukását jelentené. Ezt a kérdést Genfben nem lehet tárgyalni, mert egy nyilvános tárgyalás eleve elgáncsolna minden kísérletet. Mégis minden más, Genfben tárgyalt kérdést meg kell előznie ennek, mert például hogyan is lehetne végrehajtani Európa lefegyverzését, amíg fennáll a szovjet lerohanás veszélye.

„Szovjet-Oroszország 15 év óta nyíltan megsemmisítő harcot folytat az egész világ ellen azzal a jelszóval, hogy ki kell irtani a nyugati kapitalizmust. És ez a nyugati kapitalizmus, ahelyett, hogy összefogna és felvonná a harcot, segít ellenségének békés és háborús technikájának teljes kiépítésében.

„A szovjet azokat az értékeket, amelyeket egy óriás állam évszázadokon keresztül megtakarított, világfelforgató munkára fordítja. Otthon terrorcsapatot tart fent, külföldön a lázítók seregét, miközben saját munkásainak nem egyszer száraz kenyeret sem juttat. Mint Maurice Paleologue úr, az orosz viszonyok egyik legjobb ismerője mondja: «A bolsevik zsarnokság olthatatlan gyűlöletet fakasztott az orosz paraszt szívében, és a szovjetellenes parasztság alkotja az egész orosz lakosság legalább 90%-át.» Ennek ellenére ez a 160 millió szerencsétlen, külső segítség nélkül nem képes lerázni a 3 millió kommunista párttag rabszolgatartó uralmát, mert egy fegyvertelen tömeg nem

boldogulhat tankok, ágyúk, gépfegyverek ellen, annál kevésbé sem, minthogy minden ellenállást, minden szervezkedési kísérletet halállal büntetnek.

„A szovjet dömping hozzájárul a piacok bizonytalanságához, és nem engedi megállapodni a mezőgazdasági termékek és a fa árát. Ennek ellenére, egy állam sem vállalkozik semmiféle szembeszállásra, az egyik azért nem, mert már túl sok a kommunista saját országában, a másik, mert nem kívánja átengedni senki másnak exportlehetőségeit. Olyan kormánnyal, amelyik az adott szó szentségét nemcsak nem ismeri, hanem ki is neveti, sem üzleteket, sem szerződéseket kötni nem lehet. A leszállított árukat esetleg nem fizeti ki, és egy írásban megkötött megállapodás betartására támasztott igényre, az a funkcionárius, aki aláírta a megállapodást, hivatalosan azt válaszolja – mégpedig egy nagy hatalomnak –, hogy az aláírás tényéből semmiféle következtetést levonni nem lehet, hiszen bármikor megváltoztathatja nevét, és ezzel aláírása, mint egy jogilag többé nem létező személyé, érvénytelenné válik.

„Azt ugyan egyetlen józan ember sem kívánhatja, hogy egy állam vezetését a legértéktelebbe és legmegbízhatatlanabb elemek vegyék át, mégis a mostani nyomor irigységet és gyűlöletet szít mindenki ellen, akinek még van valamije, és az örökös, tervszerű, jól megfizetett bujtogatás az egész világon veszélyezteti az államrendet.

„A kapitalizmusról gondolhatnak az emberek, amit akarnak, de kétségtelenül az emberi kultúra leghathatósabb mozgatóereje, a jólét reménye és az a kívánság, hogy saját gyermekeinknek valamit szerezzünk, hogy nekik megkönnyítsük a létért való küzdelmet. A számmal megjelölt ember nem igen fog iparkodni, amikor a mindennapi kenyérért kell dolgoznia.

„Alapos kudarc követte azt a kommunista ígéretet, hogy a nemzeti vagyon igazságosabb elosztása által megszünteti a szegénységet. Csak a gazdagságot és vagyont szüntették meg, de ebből a vagyomból számtalan szegény gondtalanul megélt. Ma a legvirágzóbb országok egyike temetővé, az ijesztő nyomor színhelyévé változott. A kommunisták az „egyenlőség” jelszóval harcolnak. Hol van egyenlőség? A nyomorban és a rabszolgaságban. Meg kell semmisülnie annak a hatalomnak, amelyik meg akarja semmisíteni az emberi kultúrát, amelyik megfordítja a tűz parancsolatot, amelyik nem ismeri az erkölcs fogalmát, és a rabszolgaságot ideális állapotnak, a szabadság gondolatát pedig bűnnek tekinti. A világ lebecsüli a veszélyt, a helyzet napról napra veszélyesebbé válik, hol itt, hol ott csapnak fel a lángok. Meg kell ragadni a kezdeményezést, mielőtt nem túl késő.

„Én ezt megkísérlem, az eredmény iránti minden remény nélkül, inkább lelkiismeretem megnyugtató végett. Valakinek el kell kezdeni. Meg kell indítani végre ennek a pokoli hatalomnak a megfojtását, a világ gyógyulásának előmozdítása érdekében, hogy lehessen megint élvezni a békét, a boldogságot, a prosperitást. Arra kérem felségedet, illetve excellenciádat, hogy kormányával megbeszélés után, amint lehetséges, juttassa el hozzám Angliának stb.-nek erre az indítványra vonatkozó állásfoglalást tartalmazó válaszát. A választ, magától értetődően, diszkrétan fogom kezelni, és az *senki számára* sem lesz hozzáférhető. A különböző államok állásfoglalásának megrostálása után remélhetőleg léphetünk megint egyet előre. Én a gyors, radikális megoldás mellett volnék, annak ellenére, hogy tudatában vagyok a nehézségeknek, mivel azonban egyöntetű eljárás ez irányban nehezen képzelhető el, elegendő volna talán egy határozat is, amely szerint Szovjet-Oroszországnak tilos árut szállítani, mérnökök és előmunkások beutazási engedélyt nem kaphatnak, azokat, akik már ott tartózkodnak, vissza kell hívni, hitel nincs, és a szovjet dömpinget kereskedelmi jogilag megengedhetetlennek kell

nyilvánítani. Éppen így, kommunista pártot, mint politikai pártot – úgy, mint itt Magyarországon – be kellene tiltani. Hiszen még egy szélsőbaloldali kormány sem tűrne meg – mondjuk például – egy rablógyilkos pártot, mint politikai pártot.

„Szovjet Oroszországban és Kínában, 600 millió ember jóformán ki van zárva a fogyasztásból; micsoda évtizedekre szóló fellendülést jelentene, ha ezek az országok egészségessé válnának. És ez az állandó életveszély minden állam számára! Könnyű megrohanni egy deklarált ellenséget, de egy láthatatlan, gátlás nélküli ellenség ellen küzdeni nehéz. Ha majd az egyik 'Atlantique' a másik után ég el, egyik vasúti szerencsétlenség követi a másikat, egyik államférfi másik után tűnik el, akkor már késő lesz.”³⁴²

Hogy az itt közölt felhívást Horthy elküldte-e, nem tudjuk. Eddig még nem találtuk semmi nyomát a körlevél elküldésének. Talán ez azzal magyarázható, hogy ígéretet tett az ügy diszkrét kezelésére.

Miért idéztem Horthy levelét? Bizonyos propaganda körök azt hirdetik, hogy Magyarország volt a leghűségesebb Hitler támogató, és hogy Auchschwitz-ért mi vagyunk felelősek. (Kanadai Magyarok, 1997. szám. július old 5-7) Így háborús bűnösök vagyunk, ezért megérdemeltük a Jaltai Értekezlet 1945 februári büntetését. **Én hiszem, hogy Horthy levele szemléltetően bizonyítja, hogy Magyarország nem, mint leghűségesebb fasiszta és náci támogató, hanem inkább elkötelezett ellenzője a kommunizmusnak, amelyet azóta már a legtöbb nemzet is visszautasított. Ezért mi nem büntetésben, hanem inkább elismerésben kellene, hogy részesüljünk. Ehelyett, a Szovjet „jóvontából” elcsatolták Csallóközt, és Csehszlovákiának juttatták. E büntetés nem abból származik, hogy a némettel a végsőkig kitartottunk, hanem Sztálin akaratából, melyet a Nyugat elfogadott. Sztálin bosszúja volt ez a Szovjet elleni harcba lépésünkért. Szlovákia, e területnyeréssel tovább tágította a pánszlávizmus Nyugat-felé való behatolását.** Szlovákia megalakulása óta, és mint Csehszlovákia része is, bizonyította ellenséges megnyilvánulását a területén élő kisebbségekkel szemben. A szlovákok teljes elnyomás alatt tartják e népeket. Ügyviteli döntéseket hoznak, megtiltva anyanyelvük és iskolájuk szabad használatát. Megépítették a Nagymarosi Gátat, amely több millió ember ivóvizét és életét teszi ki veszélynek. A gát következtében kiszárad a Szigetköz alatti magyar talajvíz, a mezőgazdaság kútjai és a sok világhíres gyógyforrás.

Legújabbán megépítették Móchóvce nuclear erőművét, mely szovjet tervezés volt, és nem felelt meg a közbiztonság követelményének, ezért végül is francia és német technológiai segítséggel fejezték be. Az osztrák szakemberek véleménye szerint azonban még mindig nem biztonságos, az alap nem elég erős ahhoz, hogy visszatartsa a rádióaktivitást. Az osztrákok Viktor Klima Kancellár vezetésével megpróbálták nyomást gyakorolni a szlovákokra, hogy ne indítsák be az erőművet. Klíma kijelentette, hogy ha beindítják, akkor visszahívja követét Pozsonyból. A tótok, közel a magyar határhoz, magyar sávterületen építették ez erőművet. Számítva egy esetleges balesetre: hadd haljanak a magyarok a szlovákok helyett. Vladimír Meciár, Szlovákia elnöke az erőmű beindításakor még válasza sem érdemesítette az osztrákokat.³⁴³

Az 1944. május 19-iki Wehrmacht megszállás után, a kormánynak nehéz volt kitérni a Gestapó követeléseivel, amely követelte a zsidók deportálását. **Sámuel Stern, az 1944. március 19-én alakult Zsidó Tanács elnöke jelentette, hogy a magyarok nagyszámú zsidó deportálását akadályozták meg, és még említi, hogy 1944 július és augusztus hónapokban Horthy, Cavallier József, a Szent Kereszt Egyesület titkára, Apor Vilmos, Győr püspöke,**

³⁴² Horthy Miklós: *Titkos iratai*, Kossuth Könyvkiadó, 1963. Második kiadás. 121-127.

³⁴³ *Amerikai Magyarok*, 1998. június 13. szám.

Jánosi Ferenc, jezsuita szerzetes, Serédy Jusztinian érsek és Ferenczi László, vezéreztetés a Zsidó Testülettel egyetemben 200 000 budapesti zsidó deportálását állította le. „. . . A kormányzó kellő időben lett értesítve a történetekről. A terv szerint a kormány letiltotta a deportálást, a külföldi államokra hivatkozva.”³⁴⁴

„Ferenczi volt az, aki megmentette a helyzetet: találkozott Eichmannal, és kijelentette, hogy a magyar kormány nem járult hozzá a deportáláshoz, és ha kell, a hadsereg, a fővárosi rendőrséggel, ellenáll bármilyen német erőszaknak is.”³⁴⁵ „A deportálás megakadályozása után, a kormányunk egyezsége jött a németekkel, hogy a zsidókat koncentrációs táborba helyezze el. A kormány az egyezésben kikötötte, hogy a kerületi tábort az európai normák szerint fogják irányítani, melyet a Magyar Vörös Kereszt fog ellenőrizni.”³⁴⁶ A kormányzó szavatolta, hogy ebből a táborból nem lesz deportálás. „A kormányzó elfogadta indokolásom, és kijelentette, hogy a német egyezés ellenére mégsem hajtják végre a deportálást.”³⁴⁷ Horthynak, majd Szálasinak, a zsidók deportálásának leállítását nem is annyira e kormányfők egyéni humanitásának érdeméért tüntetném fel, hanem kiemelném a magyar nép humanitását, amely már 1100 éve számtalan esetben bemutatta, hogy bármilyen fajú üldözöttek, minden esetben menedéket adott és segítette a szenvedőket. Ez a magyar lelkeségi megnyilvánulás volt. Ebben az esetben kormányaink a zsidóság deportálását azzal állították le, hogy magyart az országból deportálni nem lehet, vagyis a zsidókat magyarnak nyilvánították. Így mentették meg a 200 000 zsidót. 1970-es években Izraelben 300 000 olyan zsidó élt, akik Magyarországon születtek. Tehát a hiányzó zsidók egy része odaköltözött.

Szálasi Ferenc 1944 október és 1945 április közötti magyar államvezetőt a németek nem kedvelték, mert a magyar hungarista eszméknek volt szószólója. Lucy S. Dawidowich A háború a zsidók ellen, 1933-1945 Bantam Books, 1981 című könyv 513 oldalán írja: „1944. március 22-én új magyar kormány alakult Sztojaj Döme miniszterelnök vezetésével, aki korábban magyar nagykövet volt Berlinben. E szerint, a tényleges hatalmat Magyarországon az a S.S. és a birodalmi meghatalmazott Edmund Vecsenmayer gyakorolta. A politikai pártokat, a szakszervezeteket és sajtójukat betiltották. A Sztojaj kormány azonban nem tudta fenntartani magát a jobboldal – Nemzeti Szocialisták és a fasiszta Nyilas Keresztes Párt Szálasi Ferenc vezetésével való – nyílt ellenszegülésével szemben.” Így most láthatjuk, hogy Szálasi segítségével döntöttek meg a németek által hatalomba helyezett Sztojaj kormányt. Szálasi követte Horthy kommunistaelenes harcát. Választania kellett a kommunizmus elfogadása, vagy elutasítása között. A Szovjet elleni harc csak a német szövetség fenntartásával volt lehetséges. A két rossz közül, meglátása szerint, a kevésbé rosszat választotta. Nem német érdekekért szállt hadba, mint ahogy ezzel vádolják, célja a kommunizmus visszatartása volt, amivel felmérhetetlen szolgálatot tett Nyugat-Európa népeinek, amit soha nem értékelték. Pedig ha hét hétig nem tartotta volna fel a Nyugat felé törő szovjet hadsereget Budapest ostrománál (1944. december 25 – 1945. február 13), akkor az angol-amerikai hadak nem szabadíthatták volna fel Nyugat-Európát, így a kommunista Szovjetunió, amely a kapitalizmust tartotta legnagyobb ellenségének, végigragolta volna a burzsoá Nyugatot és megbecstelenítette volna Nyugat-Európa „bárisnyáit”. Szálasi másik célja, a magyar nemzeti érzés felélesztése volt. Ha Budapestnél nem tartoztatják fel a

³⁴⁴ Stern Samuel: „Race with Time”, Hungarian Jewish Studies III. 38.

³⁴⁵ U.o. 38-39.

³⁴⁶ U.o. 40.

³⁴⁷ U.o. 40.

szovjetet, akkor Nyugat is megtanulja: mi is az a kommunizmus? Biztos vagyok abban, hogy ha anyagiakban és technikai ismeretekkel nem támogatják, sokkal korábban összeomlik a Szovjetunió. Tudom, hogy az itt írottak nem népszerűek, de meg kell említeni, mert a pragmatikus történelemírás megköveteli a valóság leírását, még akkor is, ha a pillanatnyi vagy jelenlegi meggyőződés ezt ellenzi is.

A második világháború utolsó hónapjaiban, a németek Hitler, a magyarok Szálasi vezetésével utolsó erőfeszítéssel megtették mindent a háború megnyeréséért, a csodafegyver bevetésében bízva, de észlelték a veszély elkerülhetetlenségét, amely élelem és a létfenntartáshoz szükséges dolgok hiányában, és az utolsó perc elkeseredett intézkedéseiben mutatkozott meg.

Amikor Winckelmann, a Gestapo parancsnok elrendelte Budapest zsidóságának deportálását, Szálasi Ferenc a rendeletet megtagadta. 1944-ben nyilatkozata minden november első heti Budapesti újságban megjelent. „Nem vagyok antiszemita. Soha nem is voltam az. Aszemita vagyok. A zsidó éppen olyan ember, mint mi vagyunk; brutális erőszakkal nem lehet a kérdést megoldani. Az egyetlen helyes megoldást a cionizmus képviseli. Egyébként is, a kérdés jelenleg nem aktuális, de háború után minden esetre meg kell oldanunk. Nem tömegsírokkal, hanem Európához méltó megoldással. Legutóbb, illetékes német körök a magyarországi zsidóság kiszállítását kívánták. Ezt határozottan megtagadtam, mert tudom milyen sors vár a mai körülmények között a deportáltakra. Tekintve azonban, hogy a magyarországi zsidóság ezt a háborút nem tekinti saját háborújának – mi pedig annak tekintjük – kénytelenek vagyunk addig őket biztonságos elkülönítésben tartani. Hallottam, hogy különböző helyeken sajnálatos atrocitások történtek. Én magam – és kormányom – mindent elkövetek, hogy ezek a jövőben megszűnjenek.”³⁴⁸

Lévy Jenő, a világzsidóság magyarországi szakértője a jeruzsálemi egyetemen elmondta, hogy a budapesti zsidó gettó miként menekült meg a német deportálástól. Frederick Werber és Thurston Clarke könyvükben: *Lost Hero* (Elveszett hős), amelyet Frederick Werber nagypapjának Rabbi A. I. Jacobsonnak dedikált: „Eichmann decemberben akarta befejezni 175 000 magyarországi, főleg budapesti zsidók Németországba szállítását, de Szálasi decemberi parancsa megállította. A parancs szerint a gyalogmeneteket megszüntették és csak «munkaképes férfiakat kölcsönöztek volna ki a németeknek», de erre sem került sor. Veessenmayer jelentette Berlinnek, hogy Szálasi parancsa gyakorlatilag a zsidó deportálások teljes megállítását jelenti.” Frederick Werber szerint Szálasi ideje alatt, 1944. október 15-től 1945. április 4-ig kevesebb, mint 50 000 lett a 600 000 zsidóból elszállítva, Macartney angol történész szerint ez időszakban a zsidó veszteség nem érte el a kétezret.³⁴⁹ Magyarország vidéki városaiból a zsidók deportálása és annak leállítása a legkritikusabb időben történt, amikor országunk német megszállás alatt volt. A döntéseket a kétségbeesés és az a tudat irányította, hogy ez az utolsó alkalom a határozathozatalhoz, de még ekkor is voltak hivatalosak, akik segítséget nyújtottak, amikor azt tehették. Ellenségeink által terjesztett, ezerszer elhangzott hírverés, miszerint, mi, magyarok vagyunk Hitler utolsó csatlósa, hamis adatokra alapozott, de nagyon elterjedt szólam! Ezen az alapon marasztalnak el, nemcsak az utód-államokban élő, gyakran félrevezetett ős-ellenségeink, hanem azok is, akiket mi

³⁴⁸ Major Tibor: *Nemzet szolgálatában a vértanúságig. Szittyakürt*, 1996. március-április. 10.: Szálasi Ferenc: *Út és Cél, A kortanú, A válság férfja*. Fiala Ferenc: *Zavaros Évek*, Málnási Ödön: *A magyarok őszinte története*.

³⁴⁹ U.o.

áldozatosan megvédtünk, emberként kezeltünk az embertelenség keserű éveiben, és bátor kiállásunkért halás köszönet járna, még a legalacsonyabb etikai felfogás szerint is!

A XX. században, váltakozó vádakkal, háborús bűnösökként szenved immáron hetedízigen a magyarság, akinek áldozatát egy diabolikus művelettel elévülhetetlen bűnné tették alig észrevehető gonosz árnyékhatalmak. De még ma is vannak közöttük olyanok, akik tudatosan szemet hunynak a tények előtt, s vagy a büntudat, vagy az érdekek miatt, nem leplezik le sem a cselekmények, sem a következmények okozóit! De . . . Hála Istennek, . . . a titkosításnak van lejárata, ezért hozzájuthatunk olyan adatokhoz, amikből kiderült: hogyan lett bűnné a számunkra nagyon költséges, ember-baráti cselekedet?!

Hernádi Tibor, hazai történész-író idézi Kovách G. István kutatási eredményét, melyet egy londoni könyvtárban talált: Fasiszta Nemzet? Antiszemita Magyarság? című írásban (Hunnia, 1991). Ez a bizonyíték 1943. október 14-i dátummal C12035 szám-jelzéssel, és 1943. október 15. F.O. 371/34498 számmal van nyilvántartva.

Ebben a dokumentumban „**Namier professzor (zsidó képviselő) aggodalmát fejezi ki Magyarországnak a német szövetségből való idő előtti kiugrása miatt. Megállapítja, hogy Magyarországon a zsidók biztonságban élnek, de a háborúból való kilépés, vagy annak akár a kísérlete miatt Németország megszállná Magyarországot és ezzel a zsidók biztonsága veszélybe kerülne.**”³⁵⁰

Az itt említett okmányból megtudhatjuk, a brit kormány elutasító válasznak magyarázatát A. W. S. Randall leírása szerint.

„**Namier professzor a zsidó képviselőtől (agency) tegnap közölte velem, hogy az ő emberei nagyon aggódnak, ha netán a magyar kormány idő előtt cserben hagyná Németországot, ami Magyarország megszállását eredményezné, és veszélyeztetné az ott élő 800.000 zsidót, akik jelenleg viszonylagos biztonságban vannak. A zsidók itt – mondta ő – úgy vélik, hogy Németország nem engedí a magyarok háborúból való kilépését mindaddig, amíg a német hadsereg azt megtudja akadályozni, sőt nyomban megszállná Magyarországot, amely a legnagyobb számú Európában még meglévő zsidóság megsemmisítését eredményezné.**

„**Azt mondtam, hogy a lehetőség már elő lett terjesztve (lásd a Tablet legutóbbi cikkét) mint ok, amiért Magyarország ne kezdeményezzen korai átállást a Szövetségesek oldalára.**

„**Namier professzor azt mondta, hogy az egyetlen remény, ahogy a zsidóság látja, ha a magyarok nem mozdulnak, amíg gyakorlatilag biztosítva nem lesz, hogy a németek már nem tudnak visszavágni.**”

(Kézírás) „**E kérdést megkülönböztetett figyelemmel kísérjük, és nem követeljük a magyaroktól, hogy nyíltan álljanak ki a németek ellen, amely a német megszállást eredményezné. Úgy véljük, hogy e kockázat jelenleg kicsi.**”

(A fenti angol külügyminiszteri jegyzék részben megjelent Juhász Gyula: Magyar Brit Titkos Tárgyalások, 1943 című könyvében, Kossuth Könyvkiadó, 1978)

Nemzetünket a Nyugati Hatalmak zsidó védőbástya ellátására ítélték. Ez volt az egyik ok, amiért Kállay nyugatbarát politikája kudarcot vallott. A másik ok, amiért a II. világháborúba kényszerültünk, a kommunizmus megisméltendő veszélyének, borzalmainak kivédése volt. E jegyzék azt is megvilágítja, hogy német akarat szerint Nyugat és a zsidóság elhatározásából letünk úgynevezett utolsó „náci bérencek”, amiért a háború végén Jaltában külön büntetést róttak ki ránk. Mi itt a valóság? A II. világháború kezdetekor, 1939-ben, hazánk a hadviselő tengelyha-

³⁵⁰ Hernádi Tibor: Kiknek állt érdekében a második világháború, Baja, 1998, 252-253.

talmak szövetségese volt. Kormányaink kezdettől fogva igyekeztek a szövetséges elköteletségnek megfelelően a hadviselőknek politikai és gazdasági vonatkozásban értékes segítséget nyújtani. Ez a hivatalos magyar magatartás azonban sohasem jelentett behódolást. Magyarország a hadviselés szempontjából eredetileg semleges kívánt maradni. A jószándék ellenére mégis belesodrótunk a fegyveres hadviselésbe, főként – de nem egyedül – külső provokáció miatt.

Világháborús szereplésünknek odahaza és külföldön egyaránt széleskörű irodalma van. A fentebb említett okmányok mellett, még megemlítem, amelyekből olvasóink megismerhetik a kérdés tárgyilagosa és történelmileg igazolt részleteit. Elsőként az Egyesült Államok volt budapesti nagykövetének könyvét (1947) John F. Montgomery: Hungary, the Unwilling Satellite, a magyar történészek közül pedig Padányi Viktor: A Nagy Tragédia című kétkötetes művét (1952, 1977). Az ezekben írottakért kell követelnünk az igazság meghirdetését és a kártérítés elrendelését.

Ha kormányaink gyávaságból megalkuvásból vagy bármi oknál fogva is elmulasztják az összegezett kártérítési követelések benyújtását, akkor a magyar nép érdekének engedve kell ezt követelni, a sok tízezer gulágban névtelenül elhunytakért, az ottani embertelen szenvedésekért, megalázásokért és a 400 000 magyar nő és leány szovjet katonák általi nemi erőszak által szerzett szifilisz betege miatt.

Elrendeződést, megbékélést, a kárpótlás hozhatja meg.

Horthy Miklós kormányzónak igen sok barátja, kártya-partnere volt a hihetetlenül gazdag zsidó-mágnások között, akik nagyban befolyásolták a kormányzót döntéseiben, többek között az idő-előtti kiugrás . . . rájuk nézve veszedelmes . . . elrendelése elleni döntésre biztatták.

A mártír miniszterelnök, Bárdossy László, a halálos ítélet kihirdetésekor erre a méltányosságra hivatkozva mondta, „Ha nem folytattuk volna a harcot, akkor most nem lennének itt, akik tapsolnának e napon.” Ez a nyilatkozat, amely az utolsó szó jogán hangzott el, megvilágítja azon döntések hátterét, amelyekért Magyarország lélekszámban és anyagi javakban iszonyatos árat fizetett! Ellenségeink sem cáfolhatják, ez a számla még mindig nincs kiegyenlítve!

A német megszállás veszélye idején Kállay Miklós miniszterelnök és kormánya felajánlotta a magyarországi zsidók felfegyverzését a németek elleni harcra, amit a zsidóság vezetői határozottan elutasítottak. Ezek a zsidó vezetők bennünket, magyarokat is eltanácsoltak a reménytelen harctól és figyelmeztettek a veszélyes következményekre.³⁵¹

Ha ők meghátráltak a reménytelen harc felvételére saját életük érdekében, akkor mi magyarok milyen okból vagyunk bűnösök?

John Montgomery írja a már említett könyvében, hogy a zsidó-törvények megszerkesztésében résztvettek zsidó képviselők és egy felsőházi tag is. **Szerinte ezek a törvények sokkal emberségesebbek voltak, mint pl. a franciáknak a zsidókról alkotott véleménye!** Montgomery könyve itt-ott „reference-book”-ként még fellelhető Amerikában! Magyarországon az 1990-es években adták ki először magyarul (sok kihagyással!) Magyarország a vonakodó csatlós címmel.

A magyar *Hírek* 1988. 16-17-ik számában (jubileumi melléklet) „Hányan és merre vagyunk?” címmel cikk és térkép jelent meg, miszerint az 1980-as években, Izraelben még 220.000 Magyarországon született izraeli állampolgár élt!

Az ezeréves magyar tradíció, türelmessége és emberségessége nyilvánvaló volt. Azok a nemzetek, amelyek most mindenben támogatják a zsidó követeléseket, hasonló helyzetben, hogyan viselkedhettek volna? Lássuk.

³⁵¹ U.o. 257. *Hunnia* c. folyóirat, 98. sz. 1998.

A német zsidóság elutasította a Nemzeti Szocialista német programot, így veszélyesek lettek a német érdekre. Ezért határozták el a németek zsidó táborok felállítását, hogy ezzel megszüntessék az országra kiható káros ellenséget és ugyanakkor tömeges olcsó munkaerőhöz jussanak. Ez időben, az a meggyőződés terjedt el, hogy a legjobb megoldás a zsidó kérdésben a Palesztinába való kitelepítés. **Eichmann Adolf tábort szervezett, ahol a zsidókat földművelésre képezték át. E tábort a Cionista Mozgalom is támogatta. A cionisták létrehozták a Hagana Szervezetet, a Gestapóval karöltve, melynek célja a zsidók Palesztinába való titkos telepítése volt. E mozgalmat az angolok ellenezték.**

1940. november 25-én 3800 zsidó hajózott a Patria fedélzetén Haifa kikötőjébe. Az angol gyarmati parancsnok azonban megtagadta a bebocsátásukat, hivatkozva az 1939-es Fehér Könyv törvényre, amely meghatározza, hogy egy évben csak 15 000 zsidó települhet Palesztina területére. A hajót Mauritius szigetére irányították. A hajó zsidóságán dühroham lett úrrá, ordították, hogy „Palesztina vagy halál!” Nem akarták elhagyni Haifa-t. Végül is az angol hajóhad tüzet nyitott a hajóra, és 2875 zsidót megöltek. Ez nem került említésre Nürnberg-ben mint háborús bűnösség. 1944. május havában Adolf Eichmann a Cionista Világszövetségnek javasolta a magyar cionista vezetón, Brand Joel-en keresztül, hogy egy másik németországi zsidó csoportot hajózzanak Palesztinába. Ennek fejében 10 000 teherautót kért Nyugattól. A Cionista Világszövetség elfogadta a javaslatot, de Churchill visszautasította azt. Az angolok Palesztina gyarmattartói voltak és folytatólagosan akadályozták a zsidók palesztinai betelepítését. Az itt felsorolt tényekből láthatjuk, Hitler eredetileg Palesztinába óhajtotta áttelepíteni a zsidókat, és nem elpusztítani őket.³⁵²

Rumánia a második világháború végeztével a győztesek oldalára állt, belefogott egy programba, amely a rumániai zsidók kiürítését határozta el, mert sokan közülük magyarnak vallották magukat. Kazár Lajos idéz Arendt Hannah könyvéből: Eichmann in Jerusalem: A report on the Banality of Evil: „1941. augusztus közepén, amikor már az oláhok megöltek közel 300.000 rumániai zsidót, legtöbbit minden német 'segítség' nélkül, a Német Külügyi Hivatal megegyezett Antonescu (diktátorral) a rumániai zsidók kiürítéséről, német végrehajtással.”³⁵³

Mischke Roland írt egy cikket a Frankfurter Allgemeine-nek, 1985. szeptember 21-én: „In the Shadow of Conspiracy” cím alatt. Ebben a cikkben kijelenti, hogy Horthy rendszere fasiszta volt, ami hazugság, mivel 1944-ben Magyarországon 14 párt létezett, a Parlamentben 260 képviselő volt, és ebből csak 43 szélső jobboldali. 1944. március 19-ig öt liberális és öt szociáldemokrata is volt közöttük. Ez időben az újságírók 44%-a zsidó volt. A mérnökök 39%-a zsidó, az orvosoké 46 %, ügyvédeké 51%; a kereskedelmi intézmények zsidó részvétele pedig 48%. Az ország kereskedelme 54%-ban volt zsidó kézben. Nem volt zsidóüldözés, mint Oroszországban, Lengyelországban, Rumániában. Magyarországon nem található zsidó gettó 1938 előtt. Az első zsidó gettót 1944. november 29-én létesítették, hat hónappal a német megszállás után.

Hitler nyomása alatt, az 1938-39-es „zsidótörvények” szabályozták a zsidóság számának bizonyos foglalkozásokban való elhelyezkedését, képzését. Amikor e rendeletet törvényerőre emelték, egy mozgalom fejlődött ki az egész társadalomban e törvények ellen. E mozgalomban 56 leghíresebb művész, író vett részt, a háború alatt pedig 101 magyar

³⁵² Hernádi Tibor: A II. Világháború igaz története, 1996 Baja, 193-194.

³⁵³ Kazár Lajos: Transylvania, the Facts, 14. Genocide and Ethnocide in Roumania, based on Hannah Arendt's book: Eichmann in Jerusalem, a report on the Banality of Evil, referring to Raul Hilberg: The destruction of the European Jews.

tábornok vett részt a tüntetésben. A Hitler-befolyás idején hazánk volt az egyetlen ország Közép-Európában, ahol a zsidók szabadon, nyugalomban élhettek 1944. márciusig. Ezért 16.000 külföldi zsidó Horthy Magyarországon lelt menedéket. Goebbels „európai zsidó sziget”-nek nevezte hazánkat. A zsidó deportálások 1944. március 19-én kezdődtek, ahogy Eichmann kézbe vette ez ügyet, de amint már említettem, Horthynak sikerült lelassítania és leállítania Eichmann intézkedését, amelyet a német követ, 1944. október 10-én jelentett is Hitlernek, kifejezve elégedetlenségét.³⁵⁴

Dr. John Lukács, Lakatos Géza életrajza előszavában írja, hogy amikor Eichmann-t Argentínában letartóztatták, és Jeruzsálemben bíróság elé állították, tanúvallomást tett: „Horthy intézkedése egyedülálló volt a Hitler által elfoglalt Európában. Egy ország – amely szövetségben volt Németországgal – alkalmazta az általános hadseregét a zsidóság megmentésére! Én soha nem hallottam ilyent. Amikor értesültem a történetekről, azt hittem álmom, de később Lakatos kitiltott az országból.”³⁵⁵ Fercsei János 1994-ben írja, hogy a „Schindler's List” film egy német üzletember tevékenységét mutatja be, aki 1100 zsidó életét mentette meg. Mikor fognak filmet készíteni Koszorus Ferenc vezérezeréről, ki 250 000 magyar zsidó életét és még sok ezer idemenekült zsidó életét mentette meg?³⁵⁶

1938 és 1945 között, magyar történészek nem foglalkozhattak ez eseményekkel, félve attól, hogy kihívjuk a Harmadik Birodalom ellenségességét. 1945 után, a Szovjet tiltott be minden ilyen irányú kutatást és közlést. Ezért nincs teljes és tiszta képünk erről az időszakról. A Bécsi Döntés is a tiltott időszak keretébe esett.

A második világháború utáni békekötés ratifikálásakor hazánkat megint megbüntették, mint „háborús bűnöst”. Ugyanakkor, amikor Teleki Pál volt az egyetlen, aki ellenezte a háborút, és amikor külföldi nyomásra – Németország – rákényszerítette a hadba lépést, öngyilkosságot követett el. Winston Churchill nyilatkozta: „A béketárgyaláson egy üres széket hagyunk Teleki Pál részére. Ez az üres szék, emlékeztetni fogja a Világot, hogy a magyar miniszterelnök feláldozta magát az igazságért.”³⁵⁷ Sajnos erről az ígéretről „megfeledkeztek”.

A fentebb említett tények ellenére az olvasóban talán felülrik a kérdések, hogy ez a sok igazságtalan döntés, hogyan, és miért történt? Valóban megérdemli a magyar nép a halálos ítéletet, amit Trianonban hoztak? Sokan talán azt a nézetet alakították ki, hogy a magyar nép bűnös. A lexikonok, városi és egyetemi könyvtárak tömve vannak a jelent és múltat hamisító, magyargyűlölő, jellemünket alázó irodalommal. Az utód-államok politikusai és történészeinek írásai szerint a Bécsi Döntés Hitler ajándéka volt Magyarországnak. A magyar szabadságot szerető nép, amely kész halni szabadságáért. Amikor 896-ban végleg visszatértünk régi hazánkba, a Kárpát-medencébe, mint szittya-hun-avar-szabir örökösök, rövid időn belül létrehoztunk egy erős, gazdag kultúrkirályságot. A hányattatás következtében, amit el kellett szenvednünk, Kelet és Nyugat útkeresztződésében, a Nyugat, tatár és török elleni „védőbástya” szerepében, elgyengültünk, és Habsburg uralom alatt másodrendű néppé, kizsákmányolt alattvalókká lettünk. Ekkor kezdődött a magyarellenes propaganda a szószékről és meghamisított tankönyvekből. A Habsburgok elleni küzdelmünk 400 évig tartott. Az osztrákok magyarzatokat, jogot kerestek, hogy álcázzák leigázó szándékukat. Ezért fogadták el a finnugor elméletet, amelyet korábban már

³⁵⁴ *Ősi Gyökér*: 1998 október-december, 155-156.

³⁵⁵ Lakatos Géza: *As I saw it, Tragedy of Hungary* előszavában. 1993 Universe Publishing Co., Englewood, NJ

³⁵⁶ Publication of the Universal Publication Company.

³⁵⁷ *Encyclopedia Hungarica*, 1996, Teleki Pál. 580.

Aeneas Silvius Picolinimi, II. Pius Pápa (1448-1464) javasolt. E feltevés szerint a kezdetleges osztják, vogul szibériai törzs leszármazottai volnánk, rokoni kapcsolatban a finnekkel. A Habsburgok elterjesztették e hiedelmet és azóta lettünk finnugor származékok. Ennek közoktatásba vitelére Budenz Józsefet, egy németet neveztek ki a finnugor tanszék élére, annak ellenére, hogy kezdetben még nem is beszélte a magyar nyelvet, de rövidesen segítségére jöttek a többiek: Hundorfer (Hunfalvi), Schedel (Toldi), Munk (Munkácsi), Ferber (Szinnyei).

A XVI. században, Kollár Ádám volt az első, aki írásaival szolgálta a Habsburg érdekeket, magyarellenes írások megjelentetésével. Ő elárasztotta az egyetemeket magyarellenes tanulmányokkal. A magyar nemzet erős ellenzése következtében, a Habsburgok kénytelenek voltak leváltani megbízatásáról, de mint magánszemély továbbra is folytatta hamis munkásságát. Azt állította, hogy Árpád idejében magyarság, mint nemzet nem létezett, mert nem élt a mai Magyarországon magyar, csak szláv. Ez a propaganda még mindig közkezen forog. A Habsburgok betiltották a magyar kiadványokat, amelyek önértéről, hazafiságról, nemzeti hősiességről vagy magyar külpolitikáról szóltak. Ugyanakkor támogatták és hirdették azokat, amelyek a nemzet leértékelését, a legalacsonyabb emberi származás hiedelmét népszerűsítették, ezek szerint pogány, barbár lovas csordák voltunk, akik a táplálkozásukra szánt nyers húst a nyereg alatt puhították.

Amikor a Habsburgok meggyőződtek, hogy minden igyekezetük és teljes erőfeszítésük ellenére sem tudják véglegesen elhallgattatni a magyar szabadság vágyát, akkor áttértek az „oszd meg és uralkodj” politikájára, elkezdték támogatni az oláh és rác pásztornépeket, akik lassan különböző okok miatt, beszivárogtak hazánk területére. Az osztrákok biztatták e népeket lázongásra, így gyengítve a mi erőnket. Bennünket, a többségi magyarokat okoltak a nehéz életkörülményekért, jobb sorsot ígérve nekik; de mivel ez ténylegesen sohasem valósult meg, bennünket tettek meg bűnbaknak. Így gyűjtogatták, terjesztették a magyarellenes gyűlöletet, évszázadokon át. 1789-es francia forradalom után, a szabadság, egyenlőség és testvériség jelszava alatt a nemzeti függetlenségi törekvés erőre kapott a kisebbségek berkeiben. A XVIII. századi romantikus korban, az oláhok meghirdették a dákó-román folytonossági elméletüket. A csehek és a szlovákok kidolgozták a Nagy Morva Birodalom elméletét. A magyar nép abban bízott, hogy a hozzánk menekült népek idővel magyarokká válnak, de az említett okokból kifolyólag ez sohasem valósult meg, vagy legalább is kis százalékban.

Volt még egy másik tényező, ami szította a magyarellenességet. Az utód-államok politikusai tudták, hogy egy műveltebb népnek földjét sajátították el, és igazságtalanul tették az itt lakó népet kisebbségi sorsba. Most uralkodnak e nép felett, akivel békében, harmóniában éltek évszázadokon át, akik megosztották velük a jó és balsorsot, vállalva, együtt harcolva az imperialista támadók és a Habsburg agresszió ellen. Ezért van a szlovák, szerb, román lemérhetetlen magyargyűlölet. Pedig ha belenéznenek a múlt történetébe, láthatnák, hogy mifly sok hőst adtak ők maguk is Magyarországnak. Ez csak azért történhetett, mert ősük szabadnak érezték magukat, ezért egyesültek velünk magyar függetlenségi küzdelmeinkben, amely az ő szabadságukat is jelentette. Ha erre gondolnának, akkor tudnák, hogy ősük a Rákóczi, Thököly szabadságharcaiban és a török elleni harcokban tudatosan álltak a magyar szabadság zászlaja alá. A magyar nép várja azt a történelmi fordulatot, amikor a megfelelő időben jön egy vezető, aki megvalósít egy igazságos határkiigazítást.

24. FEJEZET

A KISEBBSÉGEK MEGOSZTÁSA AZ UTÓD-ÁLLAMOKBAN

Most, hogy az európai nemzetek egyesítésén fáradoznak, talán érdemes lenne az állampolgárok kisebbségi felosztását, valamint a trianoni határ kijelöléseit megismerni az utód-államokra vonatkozóan.

Az Osztrák-Magyar Monarchia nemzetiségi határának elrendeződése 1867-ben állandósult, de ez a XX. században idejét múlta. Ha 1867-ben a föderális alapelvet tették volna meg az államforma alapkövetelményének, akkor a Monarchia megmaradhatott volna az Egyesült Európa magjának. A Monarchia vezetői nem észlelték a változó időt. A szomszéd népek: szerb, orosz, olasz, szlovák, cseh és oláh államok a Monarchia egymás közötti felosztására szervezkedtek. A Központi Hatalmak 1918-as győzelme Oroszország felett ideiglenesen megállította az orosz tervet: Monarchia északi részének megszállását. (Brest-Litovsk) Ugyanakkor nem volt elég erős ahhoz, hogy Közép-Európában, 1920-ban megakadályozza a Szövetséges Hatalmak határ-elrendezését. Woodrow Wilson híres 14 pontját, amely önrendelkezést hirdetett, figyelmen kívül hagyták a „béketárgyalásokon” és a határokat úgy húzták meg, hogy nincsenek kapcsolatban a néprajzi határokkal. Az új határ kijelölése csak a gazdasági előnyöket és a hatalom megszilárdítását szolgálta. Sok német, magyar, horvát, szlovák, szlovén, ruszin vált kisebbséggé, kiket az új államok ellenségnek tekintettek.

Ebben az időben, az az előítélet terjedt el, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg szövetségi terve megmenti a Monarchiát, ő azonban nem követte a „reálpolitikát”. Politikája magyarellenes volt. Célja pedig az volt, hogy a magyar politikai befolyást gyengítse, mert bennünk a Monarchia ellenségét látta. A birodalomban az ügyintézés nyelvén a németet akarta tenni. Másik célja a szlávok befolyásolása volt, nemzeti autonómia megadásának segítségével. A déli szlávokat fel akarta venni a Monarchia harmadik államává, Bosznia, Horvátország, Dalmácia, és Szlavónia bekapcsolásával. A déli szlávok ellenezték a német nyelvhasználat bevezetését, mert a pánszlávizmus terjesztésének akadályát látták benne. Ez volt az ok, amiért a szerbek megölték Szarajevóban Ferenc Ferdinándot.³⁵⁸

A Monarchia történelmi határa nem a néprajzi határokon alakult ki. Ez érthető, mert a nemzetiségek nem nagyon szigetelődtek el, inkább sok helyen egybeolvadtak. E bonyodalomnak a megoldása különösképpen Horvátországban és Boszniában majdnem lehetetlen volt. Amikor Magyarország és a Monarchia eredeti határai létrejöttek, akkor a kisebbségek még nem követeltek autonómiát.

A Monarchia békés ideje alatt, a hangsúly inkább a népszokások fenntartására irányult és nem a bizonytalan határjavaslatok kijelölésére. Az ilyen jellegű változtatásokat rendszerint a háborúk hozzák létre. Az első világháború célja – melyet a cári Oroszország és az utód-államok készítettek elő – a Monarchia felbontása volt, kétnemzetiségű állam helyet – Ausztria és Magyarország – többnemzetiségű államot alkotni. Török Sándor idézi, az 1910-es népszámlálási adatokat. Ezek az adatok megvilágítják a történeteket és bemutatják a trianoni igazságtalanságokat.

³⁵⁸ Török Sándor: Település történet a Kárpátmedencében, 225-226.

Ausztria-Magyarország lakosságából elcsatolva:

Cseh uralom alá:	13 502 140 lakos, ebből	cseh	46.4%
Lengyel:	8 097 179	lengyel	58.6%
Rumán:	6 055 909	olasz	51.1%
Szerb:	7 576 530	szerb	25.3%
Olasz:	1 516 097	rumán	51.2%
Elcsatolva összesen:	36 747 855 lakos		

Ebből:

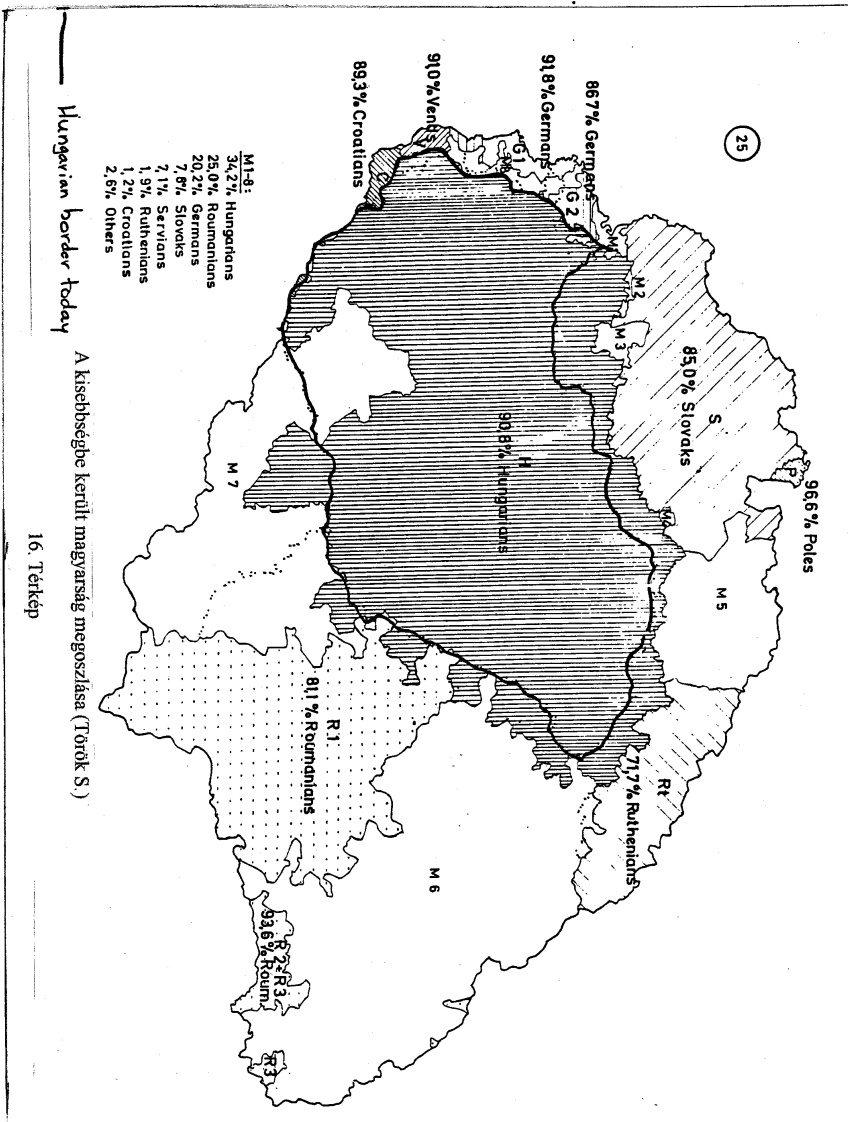
Saját fajtestvéreivel egyesült	16 813 551 lakos, azaz	45.8%
Kisebbségi sorsba kényszerült	19 934 304 lakos, azaz	54.2%

Most hasonlítsuk össze ezeket az adatokat a Magyarország kisebbségi adataival. Az 1910-es népszámlálás szerint, Magyarország lakosságának 54.5% volt magyar. Történelmi Magyarország kisebbségeinek százalék aránya 45.5%. Trianon után, az utód-államok kisebbségeinek arányszáma 54.2%-re emelkedett.

Itt közlök egy érdekes kimutatást, amely önmagáért beszél. Az Osztrák-Magyar Monarchia 52 millió lakosának német, magyar, horvát százalékaránya 49.4%. Ez az arány 3.6%-szer nagyobb, mint az államot alapító nemzeteké, amelyek a Trianoni Döntéssel területnövekedést kaptak: csehek, lengyelek, oláhok, rácok, és olaszok. Ha a Történelmi Magyarországon élő szászok arányszámát – 10.4%-ot – hozzáadjuk a magyarok arányszámához – 54.5% –, akkor 64.9%-ot kapunk. Ezt pedig szabadon elfogadhatjuk, mert a szászok nem voltak Osztrák-Magyar Monarchia-ellenesek. A Történelmi Magyarország területén a néprajzi határ megjelölése nagyon bonyolult feladat. A bonyodalom érzékelésére bemutatok egy néhány térképet Török Sándor tanulmányából.

A 16-os térképen láthatjuk a Történelmi Magyarország térképét, ahol mi magyarok élünk többségben. Úgyszintén látható Csonka Magyarország térképe. Az új trianoni határ körül, széles sávon, még mindig a mi népünk él többségben. A többségi területet Török „homogén” területnek nevezi. Homogénnek nyilvánított magyar területen sem érjük el a 100%-ot, mert van egy néhány tényező, ami befolyásolja a számadatot. Például, az itt élő idegen származású magyar állampolgárok, akiket a saját etnik csoportjukba számolnak. Ezen kívül léteznek nyelvszigetek, melynek lakosai saját idegen nyelvüket használják, ami ugyancsak hígítja a magyar számarányt. A magyar nép, amely benépesítette a Kárpát-medencét, többségben volt, és kialakított egy szuverén államot. A Magyarországra betelepült vagy ide menekült nép megtarthatta a nyelvét, s ez hozzájárult a magyar nyelv arányszámának süllyedéséhez, míg a betelepülés emelte a lakosság számát.

Török két homogén nyelvterületet említ, melyek a török és Habsburg pusztítások után keletkeztek, ahová a Habsburgok idegeneket telepítettek be. Az egyik ilyen nyelvsziget a Buda, Pilis, Vértes és Bakony hegylánc, amely Délnyugat-felé húzódik. Itt a német az elterjedt nyelv. (Török, 229)

A Homogén nyelvterületek lakosságának anyanyelvi megoszlása (Török , 233)

	H	G	S	R	Rt	C	Se	O	
	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
Magyar nyelvter. H	7 678 359 90.8%	334 583 4.0%	191 186 2.2%	99 330 1.2%	17 524 0.2%	10 180 0.1%	46 395 0.5%	84 077 1.0%	8 461 634
Szlovák nyelvter. S	116 684 7.7%	87 300 5.7%	1 293 134 84.8%	641	5 048 0.3%	648	118	21 849 1.5%	1 525 422
Rutén nyelvter. Rt	40 932 8.9%	56 672 12.2%	19 986 4.3%	11 305 2.4%	333 071 71.7%	135	12	1 839 0.5%	463 952
Dny-i román ny.ter. R1	159 896 9.9%	83 012 5.2%	7 001 0.4%	1 311 677 81.1%	3 275 0.2%	702	17 732 1.1%	32 975 2.1%	1 616 270
Fogarasi román ny.t. R2	3 392 3.0%	1 920 1.7%	47	105 064 94%	45	19	3	1 259 1.3%	111 749
Kárpáti hágók R3	1 981 7.5%	155 0.7%	2	24 283 91.6%	—	—	—	45 0.2%	26 466
Horvát ny.t.-k C	10 749 9.8%	448 0.4%	40	14	—	98 145 89.4%	35	436 0.4%	109 867
Vend nyelvterület V	4 396 6.1%	2 040 2.8%	9	1	—	59 0.1%	—	65 584 91%	72 089
Ny-i német ny.t. G1	6 480 4.0%	150 230 91.8%	149	2	40	3 415 2.1%	4	3 401 2.1%	163 721
Ény-i német ny.t. G2	7 464 11.5%	55 994 86.7%	261	10	—	418 0.6%	2	500 1.2%	64 649
Lengyel nyelvter. P	136 0.9%	202 1.4%	160 1.1%	—	—	—	—	14 100 96.6%	14 598
Összesen	8 030 469	772 556	1 511 975	1 552 327	359 003	113 721	64 301	226 065	12 630 417
M 1-8 Vegyes területek	1 907 665 34.2%	1 128 486 20.2%	434 190 7.8%	1 395 722 25.0%	105 256 1.9%	68 161 1.2%	396 790 7.1%	148 040 2.6%	5 584 310
Magyarország össz.	9 938 134	1 901 042	1 946 165	2 948 049	464 259	181 882	461 091	374 105	18 214 727

Budakesztől Balatoncsicsóiig:

Magyar	Német	Szlovák	Egyéb	Összesen
95 622	109 232	19 535	4 458	229 187
41.8%	47.9%	8.4%	1.9%	100%

A másik idegen nyelvsziget – főleg szlovák – Békés és Csanád megyék közepén regisztrálható. A nemzetiségi megoszlás a következő:

Szarvastól Nagybánhegyesig:

Magyar	Német	Szlovák	Rumán	Egyéb	Összesen
79 511	8 444	72 159	4 772	263	165 149
48.2%	5.1%	43.7%	2.9%	0.1%	100%

A következő rész bonyodalmaival figyelembe véve, a pontosság érdekében, a szerző: Török Sándor magyarázatait idézem hosszabban. (230-232)

„A két nagyobb vegyes nyelvterületen összeszámolt nem magyarok a 'H' jelű egész terület 2.4%-át alkotják.

„Az egész magyar többségű nyelvterületen a külföldi állampolgárok száma 109.341 volt. Ebből kb. 90 000 számítható a 'H' jelű területre, mely ismét 1.1%-a az összlakosságnak. Ha a 9.2% nem magyarból a belső nyelvszigeteken számított 2.4%-ot és a külföldieket 1.1%-ot levonunk, marad 5.7% a nagy terület nem magyar anyanyelvű szórványaira, mely arány Európának ezen a részén . . . elég kicsinek minősül. Azt akarjuk ezzel mondani, hogy nem a nyelvhatárok pontatlan megállapítására vezethető vissza.

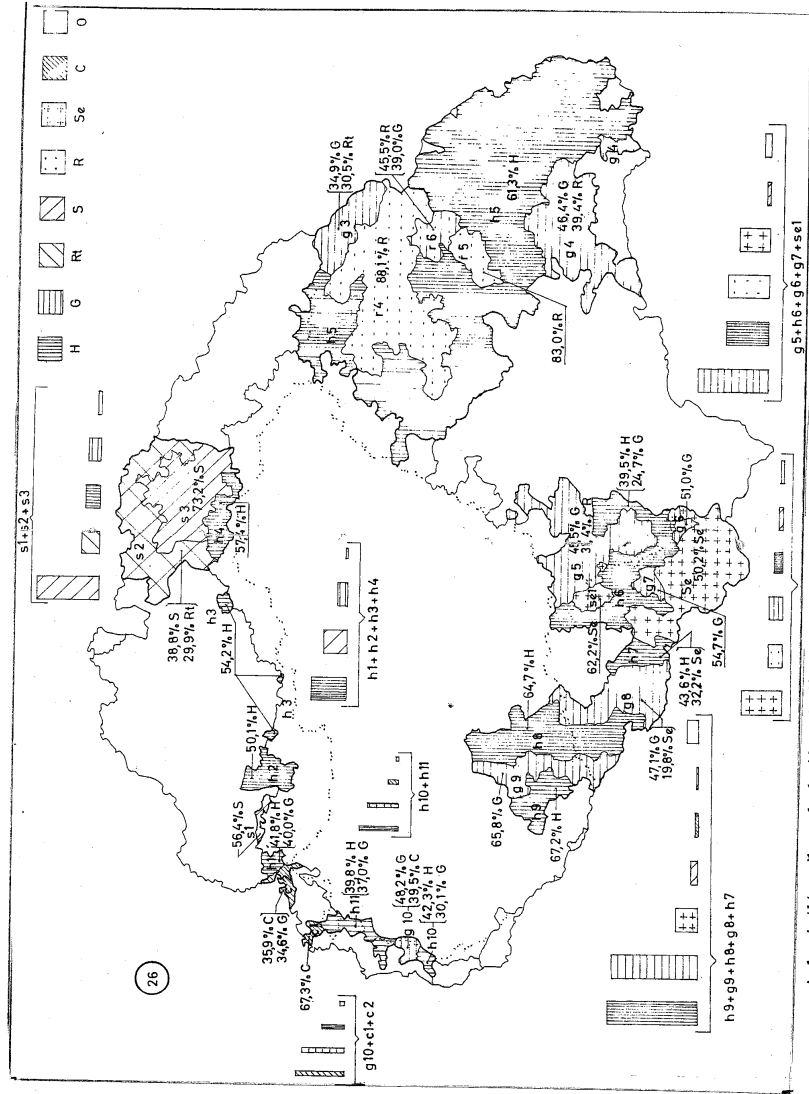
„A homogén szlovák nyelvterületnek /S/ is megvannak a belső nyelvszigetei: Körnöcbánya, Nyitrabánya, Németpróna (sic) környékén két középkori német településcsoport. A nagyobbik homogén román nyelvterületen /R1/ a Belényes-i, Déva-Vajdahunyad-i, Petrozsény-i és Lugos-i magyar nyelvszigetek mellett a Krassó-Szörény-i bányavidék nagy német települései Resica, Stájerlak-Anina, Oravica és környékük jelentős. A rutén nyelvterület homogenitását első sorban a múlt század végén Galiciából bevándorolt zsidók magas száma bontotta meg, kiket jiddis anyanyelvük folytán németnek könyvelt el a statisztika.

„A nagyobb nyelvterületekkel ellentétben a kicsi perifériális elhelyezkedésű területek homogenitása jobban szembeötlő. Itt, a kicsi kiterjedés folytán már nem lehetnek idegen nyelvszigetek.

„A vegyes lakosságú területeket az angol mixed (=vegyes) szó kezdőbetűjével, M-mel jelöltük. Ide vontunk minden olyan területet, mely a homogén területekkel szemben fölállított követelményeinknek (egyik nemzetiség döntő többsége és markáns nyelvhatárok) nem felel meg.”

A16-os térképünkön (Török 25 sz. térkép) „A nemzetiségek számarányát a vegyes területek összességén /M1-8/ tüntettük föl. Ezeket így együttvéve a lakosság több, mint 1/3-át magyarok, 1/4-ét románok, 1/5-ét németek, és 1/5-ét ismét a többi nemzetiség együttesen képezi.” (Török, 230)

A domináló etnikumok alapján szétválasztott VEGYES TERÜLETEK lakosságának anyanyelvi megoszlása

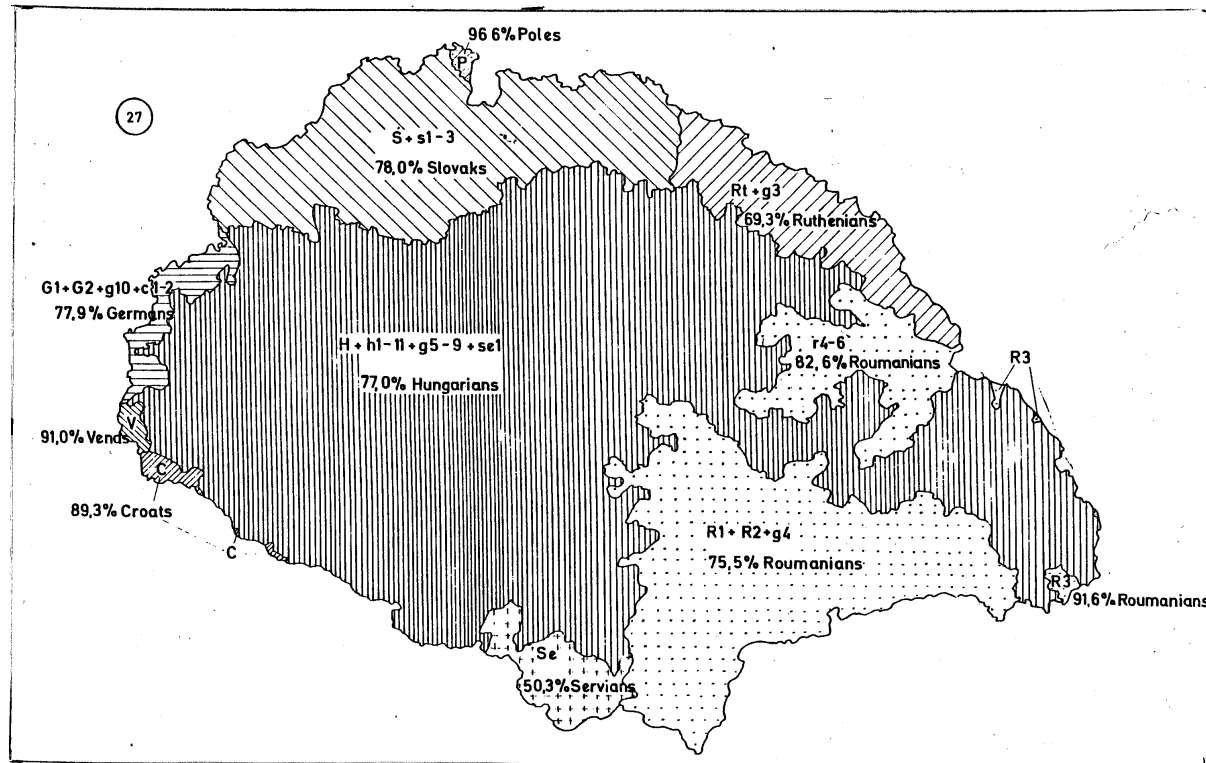
A domináló etnikumok alapján szétválasztott VEGYES TERÜLETEK lakosságának anyanyelvi megoszlása
Táblázat a 17 sz. térképhez (Török, 26 sz. térkép)

	H	G	S	R	Rt	C	Se	O	
	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
h.1 Pozsony-vidék	37 807 41.8%	36 277 40.0%	14 385 15.9%	34	9	355	25	1 681 2.3%	90 573
M1 c2 Dévény-Köpcsény	4 133 18.0%	7 967 34.6%	2 088 9.1%	2	9	8 266 35.9%	2	542 2.4%	23 009
M2 s1 Szered-vidék	7 135 39.2%	583 3.2%	10 266 56.4%	—	—	—	—	215 1.2%	18 199
M3 h2 Nyitra-vidék	50 061 50.1%	2 629 2.6%	46 551 46.6%	2	4	15	13	683 0.7%	99 958
M4 h3 Jolsva stb.	6 346 54.2%	82 0.7%	5 026 43.0%	5	2	2	2	272 2.1%	11 737
h4 Kassa-vidék	58 608 57.4%	6 162 6.0%	34 034 33.0%	117	279	42	21	2 295 3.6%	101 558
M5 s2 Szepes-Bártfa	19 500 8.6%	43 331 19%	88 421 38.8%		68 144 29.9%				219 396
s3 Eperjes-Homonna	33,589 15%	9 679 4.3%	164 038 73.2%	935	7 636 3.4%	74	134	16,362 3.6%	232 447
h10 Szt. Gotthárd v.	6 891 42.3%	4 897 30.1%	12	1	—	14	7	4 462 27.6%	16 284
g10 Német-újjvár v.	3 210 12.0%	12 874 48.2%	6	—	1	10 538 39.5%	—	52 0.3%	26 681
M8 h11 Sopron-Felsőőr	34 185 39.8%	31 779 37.0%	247	24	2	18 948 22.1%	2	736 1.1%	85 923
c1 Szarvaskő v.	1 162 5.7%	5 348 26.3%	27	5	1	13 662 67.3%	—	100 0.7%	20 305
h5 Erdélyi magyar t.	976 209 61.4%	48 515 3.0%	10 036 0.7%	529 529 33.2%	8 027 0.5%	238	164	18 137 1.2%	1 590 855

276 A kisebbségek megosztása az utód-államokban

	H	G	S	R	Rt	C	Se	O	
	Magyar	Nemet	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
h6 Bánáti magyar t.	124 788 39.5%	77 925 24.7%	3 981 1.3%	35 488 11.2%	13	999 0.3%	65 877 20.9%	6 650 2.1%	315 721
Se1 Nagy-Kikinda v.	7 194 17.1%	7 274 17.3%	55	601 1.5%	1	186	26 112 62.2%	561 1.9%	41 984
g5 Bánáti német t.	38 704 10.2%	173 791 45.5%	8 874 2.3%	120 053 31.4%	683	603	25 324 6.6%	13 801 4.0%	381 833
M1-M8 Vegyes ter. Össz.	1 907 647	1 128 486	436 106	1 395 722	105 711	68 183	396 798	156 688	5 595 341

Kárpát-medence néprajzi térképe (Török S.)

18. Térkép

A 17. sz. térképünk (Török 26 sz. térkép) ezeknek a vegyes területeknek elemzését mutatja be. „Ezeket is a rajtuk legszámosabb nemzetiségek szerint választottuk szét, bár itt már domináló többség csak néhol mutatkozik. A relatív többség is nem egyszer 40% alatt marad.

„Miután bennünket a nemzetiségek nagybani elhatárolása és éppen nem kis nyelvszigetek föltüntetése foglalkoztat, a vegyes területek lehető legpontosabb fölbontását csak műveletünk egyik szükséges fázisának, de nem céljának tekintjük. Ezért a vegyes területek közül azokat, melyek nemzetiségi karakterük szempontjából valamelyik szomszédos homogén nyelvterület uralkodó nemzetiségével azonosak, földrajzi elhelyezkedésük folytán pedig összevonhatók, összevonva is föltüntettük. Térképünk közül az ilyen szempontok szerint összevont vegyes nyelvterületek nemzetiségi megoszlását ábrázoljuk grafikusán. (Erdély kivételével, melynek nyelvterületeivel úgyis külön fejezetben és több térképen foglalkozunk).

„Ami a vegyes területek hol- és miben létét illeti, az olvasó segítségére szolgáljon az egyes vegyes területekről készített helységjegyzékünk.” (A Rumániához csatolt egész magyar nyelvterület összes községét, azok lakosságának nemzetiségi megoszlásával Török Sándor II. Könyvében a IV. fejezetben külön foglalkozik, melyre mi itt nem térhetünk ki.) „Ennek a legnagyobb részét alkotja a h5 jelű vegyes terület. Ismétlésbe bocsájtkoznánk, ha ennek településeit itt is felsorolnánk a könyv terjedelmét fölöslegesen terhelve. Megjegyezzük azt, hogy Szatmárnémeti, Nagykároly, Érmihályfalva, Székelyhíd és Nagyvárad városokat és környéküket (járásaikat) a homogén magyar nyelvterület részeként tárgyaljuk.

„Az s2 és s3 jelű kelet-szlovákiai részeket nemcsak a rajtuk lévő kicsi falvak ijesztő mennyisége folytán hagytuk ki a helységjegyzékből, hanem azért is, mert mindkét területet végül is a kiegészített szlovák nyelvterület részének kell tekintenünk, s miután ma is Szlovákiához tartoznak, problémát nem jelenthetnek. Az r4, r5 és Se jelű észak-erdélyi ill. délvidéki területek pontos határai környezetük meghatározása után úgyis kirajzolódnak. Ezért ezeket sem soroltuk fel.

„A helységjegyzékek a többi vegyes területeknél nemcsak a terület térképi meghatározását teszik lehetővé, hanem a lakosságuk nemzetiségi megoszlására vonatkozó számításaink ellenőrzését is. A magyar statisztikai közlemények 42. sz. kötetének birtokában mindegyik helység vagy helység rész anyanyelvre vonatkozó adatai kijegyezhetők és területenként összegezhetőek. Mi itt a számszerű adatok közlését azért mellőzük, mert túlságosan megnövelték volna könyvünk terjedelmét, anélkül, hogy a kételkedők kételyeit eloszlatták volna. Mert aki valóban kételkedik végeredményünk helyességében, az abban is kételkedhet, hogy a részleteket helyesen közöltük-e, és helyesen számoltunk-e. Erről viszont, csak a hivatkozott kötet adataival való összehasonlítás és a kiírt számoszlopok összeadása útján győződhet meg. E ténykedés pedig a mi végösszegeink és helységjegyzékünk ismeretében ugyanúgy elvégezhető. (Török, 231 old)

Táblázat a 18 sz. térképhez (Török, 27. sz. Térkép)

A HOMOGÉN NYELVTERÜLETEK ÉS A VELÜK AZONOS TÖBBSÉGŰ
VEGYES TERÜLETEK NEMZETISÉGEINEK ÖSSZEONÁSA³⁵⁹

	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
H Magyar nyelvt.	7 678 359	334 583	191 186	99 330	17524	10 180	46 395	84 077	8 461 634
h1+h2+h3+h4 északi vegyes tk.	152 822	45 150	99 996	158	294	414	61	4 931	303 826
h5 keleti vegyes ter.	976 209	48 515	10 036	529 529	8 027	238	164	18 137	1 590 855
h6 -h9+g5-g9+se1 déli vegyes tk.	558 635	664 440	43 266	170 929	9 800	12 988	225 083	73 703	1 758 844
h10+h11 nyugati vegyes tk.	41 076	36 676	259	25	2	18 962	9	5 198	102 207
Magyar többségű területek összesen:	<u>9 407 101</u>	<u>1 129 364</u>	<u>344 743</u>	<u>799 971</u>	<u>35 647</u>	<u>42 782</u>	<u>271 712</u>	<u>136 046</u>	<u>12 217 366</u>
S Szlovák nyelvt.	116 684	87 300	1 293 134	641	5 048	648	118	21 849	1 525 422
s1+s2+s3	60 224	53 593	262 725	935	75 780	74	134	16 577	470 042
Szlovák többségű területek összesen:	<u>176 908</u>	<u>140 893</u>	<u>1 555 859</u>	<u>1 576</u>	<u>80 828</u>	<u>722</u>	<u>252</u>	<u>38 426</u>	<u>1 995 464</u>
Rt. Rutén nyelvt.	40 932	56 672	19 986	11 305	333 071	135	12	1 839	463 952
g3	2096	10 442		8 145	9 116			58	29 857
Rutén többségű területek összesen:	<u>43 028</u>	<u>67 114</u>	<u>19 986</u>	<u>19 450</u>	<u>342 187</u>	<u>135</u>	<u>12</u>	<u>1 897</u>	<u>493 809</u>
R1 Dny. Román t.	159 896	83 012	7 001	1 311 677	3 275	702	17 732	32 975	1 616 270
g4 délerd-i szász t.	30 681	141 888	207	120 654	160	96	105	12 130	305 921
R2 fogarasi rom. t.	3 392	1 920	47	105 064	45	19	3	1 259	111 749
Déli román többségű ter. össz.	<u>193 969</u>	<u>*225 810</u>	<u>7 255</u>	<u>1 537 395</u>	<u>3 480</u>	<u>*46 364</u>	<u>2 033 940</u>	<u>46 364</u>	<u>*2 033 940</u>
	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen

³⁵⁹ Valószínű, hogy nyomtatási hiba következtében e Török S. által szerkesztett táblázat hibás. A feltételezett hibát csillaggal jelöltük.

280 A kisebbségek megosztása az utód-államokban

r4 É-i román ter.	28 551	19 652		413 685					469 484
r6 É.Szászföld	7 321	27 155		51 643					69 572
r5 Mezőség	9 677	522		60 921					73 366
Északi román többségű ter. össz.	45 549	47 329	1917	506 249	455	22	8	10 893	612 422
G1 Német nyt.	6 480	150 230	149	2	40	3 415	4	3 401	163 721
G2 Német nyt.	7 464	55 994	261	10	–	418	2	500	64 649
g10+c1+c2	8 505	26 189	2 121	7	11	23 466	2	694	69 995
Német többségű t.	22 449	232 415	2 531	19	51	36 299	8	4 595	298 365

II. Táblázat a 18 sz. térképhez (Török, 27.sz. térkép)

VÉGÖSSZESÍTÉS

A VEGYES TERÜLETEKKEL KIEGÉSZÍTETT NYELVTERÜLETEK LAKOSSÁGÁNAK ANYANYELVI MEGOSZLÁSA

	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
Magyar többségű terület	9 407 101 77%	1 129 364 9.3%	344 743 2.8%	799 971 6.5%	35 647 0.3%	42 782 0.4%	271 712 2.2%	186 046 1.5%	12 217 366
Szlovák többségű terület	176 908 8.9%	140 893 7.1%	1 555 859 78%	1 576	80 672 4.0%	722	252	38 426 2.0%	1 995 464
Lengyel többségű terület	136 0.9%	202 1.4%	160 1.1%	—	—	—	—	14 100 96.6%	14 598
Rutén többségű terület	43 028 8.7%	67 114 13.6%	19 986 4.0%	19 450 4.0%	342 187 69.3%	135	12	1 897 0.4%	493 809
Román többségű terület északon	45 549 7.5%	47 329 7.7%	1 917	506 249 82.6%	455	22	8	10 893 2.2%	612 422
Román többségű terület délen	193 969 9.5%	226 820 11.2%	7 255 0.4%	1 537 395 75.5%	3 480 0.2%	817	17 840 0.9%	46 364 2.3%	2 672 828
Román többségű ter. a hágokban	1 981 7.5%	155 0.7%	2	24 283 91.6%	—	—	—	45 0.2%	26466
	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen

Út a Trianoni Békeparancshoz 281

Szerb többségű terület	31 868 9.3%	54 264 15.8%	13 663 4.0%	59 091 17.7%	1 611 0.5%	2 901 0.8%	171 224 50.2%	5 719 1.7%	340 341
Horvát többségű területek	10 749 9.8%	448 0.4%	40	14	—	98 145 89.4%	35	436 0.4%	109 867
Vend többségű terület	4 396 6.1%	2 040 2.8%	9	1	—	59 0.1%	—	65 584 91.0%	72 089
Német többségű terület	22 449 7.6%	232 413 77.9%	2 531 0.8%	19	51	36 299 12.2%	8	4 595 1.5%	298 365
Összesen	9 938 134	1 901 042	1 946 165	2 948 049	464 259	181 882	461 091	374 105	*18 214 727

III. Táblázat a 18. sz. térképhez (Török 27. sz. térkép)

Nagy Magyarország különböző nemzetiségeinek lélekszáma és a különböző nyelvtérületek összlakosságának száma között mutatkozó különbségek:

Magyar	9 938 134	Különbség
Német – a ny-i német terület kivételével:	1 668 629	
Összesen:	11 606 763	
A magyar többségű ter. összlakossága: Ezen a magyarok 94.7%-a	12 217 366	+ 610 603
Szlovák:	1 946 165	
A szlovák többségű ter. összlakossága: Ezen a szlovákok 79.9%-a	1 995 464	+ 49 299
Rutén:	464 259	
A rutén többségű ter. összlakossága: Ezen a rutének 73.7%	493 809	+ 29 550
Lengyel:	38 000	
A lengyel többségű ter. összlakossága: Ezen a lengyelek 37.1%-a	14 598	– 23 402
Román:	2 948 049	
A román többségű ter.-ek összlakossága: Ezen a románok 70.1%-a	2 672 828	– 275 221
Szerb:	461 091	
A szerb többségű ter. összlakossága: Ezen a szerbek 37.1%-a	340 341	– 120 750
Horvát:	181 882	
A horvát többségű ter. összlakossága: Ezen a horvátok 54.0%-a	109 867	–72 015
Vend:	75 000	
A vend többségű ter. összlakossága: Ezen a vendek 87.4%-a	72 089	– 2 911
Német Nyugaton (a h1, h10, h11 németjeivel együtt):	305 366	
A nyugati német többségű ter. lakossága: Ezen a nyugati németek 76.1%-a	298 365	– 7 001

IV. Táblázat a 18. sz. térképhez (Török 27. sz. térkép)

Nagy Magyarország különböző nemzetiségeinek lélekszáma és a Trianonban fölosztott területek összlakosságának száma között mutatkozó különbségek:

Magyar: Ebből Magyarországé maradt 67.7%: 6.727.340 Csonka-Magyarország összlakossága:	9 938 134 7 611 351	Különbség: – 2 326 783
Szlovák: Ebből Csehországé lett 86.1%: 1.694.171 A Csehországhoz csatolt ter. összlakossága	1 946 165 3 516 132	 + 1 569 967
Román: Ebből Romániáé lett 96.0%: 2.829.545 A Romániához csatolt ter. összlakossága:	2 948 049 5 262 664	 + 2 314 638
Szerb: Ebből Szerbiáé lett 83.0%: 382.444 A Szerbiához csatolt ter. összlakossága:	461 091 1 509 295	 + 1 408 204
Német, Nyugat-Magyarországon: Ebből Ausztriáé lett 76.1%: 216.621 Az Ausztriához csatolt ter. összlakossága:	305.366 291 618	 – 13 748
Lengyel: Ebből Lengyelországé lett 38.6%: 14.652 A Lengyelországhoz csatolt ter. összlakossága	38.000 23 662	 + 14 338

A 18. sz. térképünk (Török 27. sz. térkép)

„a homogén nyelvterületeket a velük azonos többségű vegyes területekkel kiegészítve ábrázolja. Megfelel egy a részleteket összevonó néprajzi térképnek, mely a többségi nemzetiség számarányának föltüntetésével a kisebbségek együttes számarányára is utal. A hozzácsatolt táblázat mindegyik önálló terület népességének pontos nemzetiségi megoszlását nyújtja.

„Egy ilyen térkép lehetett volna tárgyilagos alapja a régi Magyarország területén élt nemzetiségek politikai szétválasztásának az I. világháború után. Az itt ábrázolt nyelvhatárok északon, északkeleten, délen, délnyugaton változtatás nélkül, nyugaton némi kiigazításokkal politikai határoknak is megfelelnek. Probléma egyedül keleten, leginkább a magyar nyelvterületbe ékelődő r4-6 jelű román résszel kapcsolatban merülhet fel.

„ A többi, problémamentes helyen, a békeszerződés okozott problémát 1920-ban meghúzott határaival. A magyar nyelvterület politikai felosztását ábrázolja a 19. Sz.

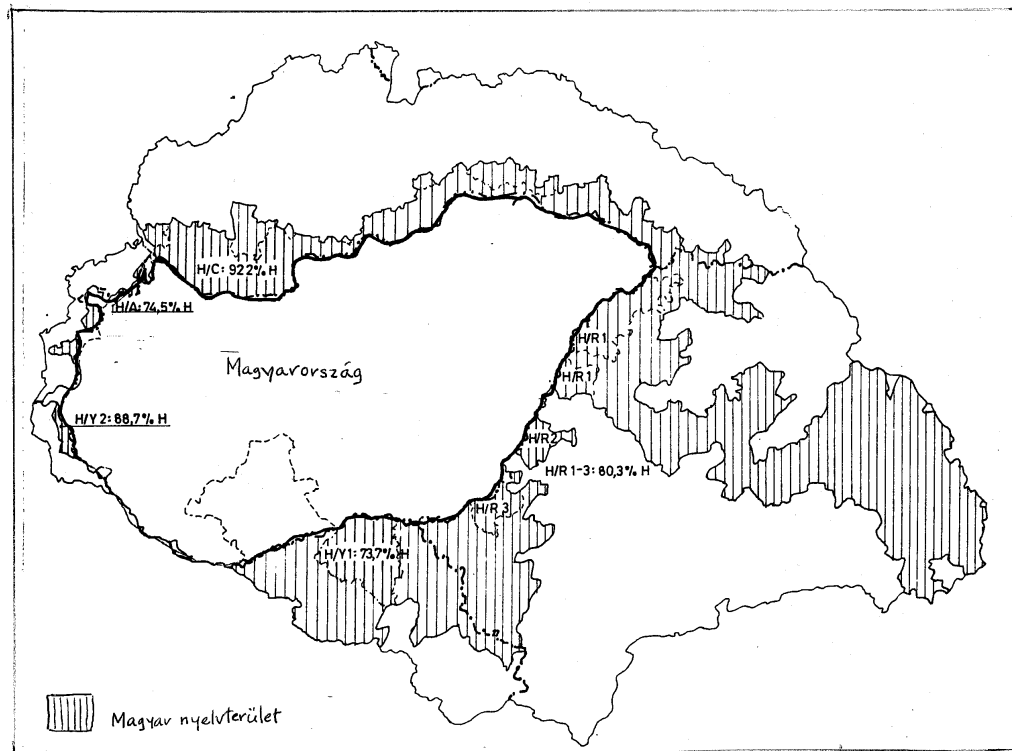
térképünk (Török 28 sz. térkép). Az ebből a területből a szomszéd államoknak juttatott részek lakosságának nemzetiségi megoszlását külön-külön bemutatják grafikus ábráink.

„Ugyanakkor a homogén magyar nyelvterület szétszakított részein a magyarok számarányát a térképbe írva közöljük.

„A térképhez csatolt táblázatok összehasonlítási lehetőségeket nyújtanak a mi, nyelvhatárokra támaszkodó fölosztásunk és a békeszerződés hatalmi érdekeket szolgáló fölosztásának eredményei között. Arra is rámutatnak, hogy a békeszerződés felosztása után a volt Nagy-Magyarország területén a nemzetiségek együttes száma ugyanakkora maradt, mint volt. Lényegében a románok és szerbek helyett most magyarok váltak kisebbségiekké.

„A magyar többségű területek politikai fölosztásával kapcsolatban hangsúlyozzuk, hogy itt nem az egész elcsatolt terület lakosságának kimutatásáról és összegezéséről van szó, hanem csak a magyar többségű nyelvterületekről.” (Török, 231-232)

A 19. sz. térképen jól látható a homogén magyar terület, melyet Trianonban idegen uralom alá helyeztek. E térképhez táblázati kimutatás is kapcsolódik, amely bemutatja a nemzetiségek megoszlását és magyar lakosú területek elszakítását. A táblázat lehetőséget nyújt a néprajzi határ és a trianoni határ összehasonlítására.

Magyar nyelvterület idegen uralom alatt (Török S.)

19. Térkép

I. Táblázat a 19. sz. térképhez (Török, 28. sz. térkép)

A MAGYAR TÖBBSÉGŰ TERÜLETEK POLITIKAI FŐLOSZTÁSA

CSEHSZLOVÁKIÁÉ	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
A „H” jelű magyar nyelvter.									
H/c részén:	684 041	13 615	24 861	254	16 244	184	61	2 824	742 084
H1+H2+H3+H4 területeken:	152 822	45 150	99 996	158	294	414	61	4 931	303 826
A „H5” jelű ter. H5/c részén:	11 163	766	3	50	1 700	2	—	96	13 780
ÖSSZESEN:	848 026	59 531	124 860	462	18 238	600	122	7 851	1 059 690
ROMÁNIAÉ									
A „H” magy. nyelvt. H/R rész:	365 919	12 076	1 312	70 810	100	109	2 685	2 706	455 717
A „H5” jelű ter. H5/R részén:	965 046	47 749	10 033	529 475	6 327	236	164	18 041	1 577 071
A „H6” jelű ter. H6/R részén:	52 384	50 115	1 567	32 612	7	184	6 068	3 920	146 857
A „G5” jelű ter. G5/R részén:	38 458	166 540	8 873	119 882	683	601	25 301	13 731	374 069
A „G6” jelű ter. G6/R részén:	267	2 905	36	749	—	—	18	62	4 037
ÖSSZESEN:	1 422 074	279 385	21 821	753 528	7 117	1 130	34 236	38 460	2 557 751
JUGOSZLÁVIAÉ									
A „H” jelű magyar nyelvter.									
H/Y-1 részén:	195 307	5 642	1 015	90	70	78	26 271	36 607	265 080
A „H” jelű magyar nyelvter.									
H/Y-2 részén:	16 398	61	1	3	—	105	—	1 913	18 481
A „H6” jelű ter. H6/Y részén:	72 404	27 810	2 414	2 876	6	815	59 809	2 730	168 864
A „H7” jelű területen:	35 496	16 807	1 544	91	390	624	26 471	317	81 740
A „H8” jelű ter. H8/Y részén:	38 736	21 646	67	5	3	383	2 148	14 658	77 646
A „G5” jelű ter. G5/Y részén:	264	7 251	1	171	—	2	23	70	7 782
A „G6” jelű ter. G6/Y részén:	4 825	18 088	196	2 711	9	44	10 622	692	37 187
A „G7” jelű területen:	1 070	16 551	22	10 955	—	5	1 297	268	30 168
A „G8” jelű ter. G8/Y részén:	33 748	115 433	27 327	167	8 687	247	54 350	11 792	251 751
A „G9” jelű ter. G9/Y részén:	2 853	10 654	31	—	—	1 555	4 182	3 794	23 069
A „Se1” területen:	7 194	7 274	55	601	1	186	26 112	561	41 984
ÖSSZESEN:	408 295	247 216	32 673	17 670	9 166	4 044	211 285	73 402	1 003 751

1. Táblázat folytatása a 19. sz. térképhez (Török, 28.sz. térkép)

A MAGYAR TÖBBSÉGŰ TERÜLETEK POLITIKAI FÖLOSZTÁSA

	Magyar	Német	Szlovák	Román	Rutén	Horvát	Szerb	Egyéb	Összesen
AUSZTRIAÉ									
A „H” jelű magyar nyelvter.									
H/A részén:	939	299	16	—	—	1	—	1	1 256
A „H11” jelű ter. H11/A részén:	8 143	7 225	36	4	—	13 560	—	292	29 260
ÖSSZESEN:	9 082	7 524	52	4	—	13 561	—	293	30 516
MAGYARORSZÁGÉ maradt:									
A „H” jelű magyar nyelvter.									
H/H részen:	6 415 755	302 890	163 951	28 170	1 110	9 703	17 378	84 126	7 023 083
A „H8” jelű ter. H8/H részén:	137 915	42 223	820	48	7	387	2 580	12 551	196 531
A „H9” jelű területen:	87 721	34 842	217	40	5	5 799	372	1 621	130 617
A „H10” területen:	6 891	4 897	12	1	—	14	7	4 462	16 284
A „H11” terület H11/H részén:	26 042	24 554	211	20	2	5 388	2	444	56 663
A „G8” jelű ter. G8/H részén:	4 692	14 120	7	4	—	26	23	4 184	23 056
A „G9” jelű ter. G9/H részén:	40 608	112 182	89	17	2	2 130	5 707	2 752	163 487
ÖSSZESEN:	6 719 624	535 708	165 307	28 300	1 126	23 447	26 069	110 140	7 609 721

II. Táblázat a 19 sz. térképhez (Török 28 sz. térkép)

A TÖBBSÉGI LAKOSSÁG NAGY-MAGYARORSZÁG
KÜLÖNBÖZŐ NYELVTERÜLETEIN:

Magyar nyelvterületen	magyar	9 407 101
Szlovák nyelvterületen	szlovák	1 555 859
Rutén nyelvterületen	rutén	342 187
Román nyelvterületeken	román	2 067 927
Szerb nyelvterületen	szerb	171 224
Horvát nyelvterületen	horvát	98 145
Vend nyelvterületen	vend	65 584
Nyugati német nyelvterületen	német	232 413
Lengyel nyelvterületen	lengyel	14 100
Többségi összesen:		13 954 540

76.6%

A TRIANONI BÉKESZERZŐDÉS ALAPJÁN FELOSZTOTT TERÜLETEKEN:

Csonka-Magyarországon	magyar	6 727 340
A cseheknek ítélt területen	cseh	—
A románoknak ítélt területen	román	2 829 545
A szerbeknek ítélt területen	szerb	382 544
Az osztrákoknak ítélt területen	német	216 621
A lengyeleknek ítélt területen	lengyel	14 600
Többségi összesen:		10 170 650

55.8%

ÖSSEHASONLÍTÁSUL:

Nagy-Magyarországon magyar	9 938 134	54.6%
Az összlakosságból a 182 088 külföldi állampolgárt leszámítva		55.1%

VAGY:

A cseheknek ítélt területen a szlávokat többséginek számítva, többségi összesen:	11 864 730	65.1%
Ugyanakkor Nagy-Magyarországon a németeket is többséginek számítva, többségi összesen:	11 839 176	65.0%

Az 1920-as évek szolgáltatták az időt, hogy mindkét rész részére igazságos határrendezés jöhessen létre. A Nagy Hatalmak felmérhetetlen hibát követtek el, amikor nem alkalmazták a népakaratra támaszkodó döntéshozatalt, hagyták magukat félrevezetni az elferdített tudósítások által, határozataik ezért voltak igazságtalanok. Közép-Európai történelmi és földrajzi ismereteik hiányossága következtében elfogadtak nem valós történelmi magyarázatokat és meghamisított földrajzi adatolást. **A hamis propaganda következtékzménye volt a második világháború! Ki felelős ezért? A törvény nem ismerete nem mentesít a vád alól. A második világháború sokmillió áldozatán nem lehet átsiklani, de még mindig kijavíthatjuk a múlt hibáit, mindenki részére igazságosabb megoldásokat dolgozhatunk ki, hogy ezzel elejét vegyük az újabb felfordulásnak, és elérjük az itt élő népek megnyugvását.**

1935-ös jugoszláv választásokon két nyugati újságíró eltávolítottak Szerbiából, és sokat letartóztattak, csak azért, mert igazi történeteket ismertettek a választásokról. Azt is kifejezésre juttatták, hogy Horvátországot szívesebben látnák független országgént. Megírták, hogy a horvátok nem akarnak egyesülni a szerbekkel.³⁶⁰ Pozzi megjósolta már 1932-ben, hogy a mesterségesen létesített műállamok okozzák majd a nyugtalanságot, és okozói lesznek a következő háborúnak. A horvátok és a szerbek egymás ellenségei, ugyanúgy, mint a csehek és a szlovákok. Az igazságtalan határmegvonások okozták a nyugtalanságot a múltban és a jelenben is, melyek tömegmészárlásokhoz vezettek, mint pl. amikor az ukránok nagyszámú lengyel kisebbségi népet öltek meg a második világháború folyamán, vagy például a legújabb boszniai és koszovói etnik „tisztogatások”-ban.

Az igazságtalanul megrajzolt határok következtében, a második világháború után a rácok több ezer magyart öltek meg, a Felvidékről pedig 100 000 magyart telepítettek ki. Ki kell hangsúlyoznom, hogy úgy Csehszlovákiában, mint Jugoszláviában a csehek és a szerbek lettek kizárólagosan az uralkodó osztály. A csehek a tótokat, a rácok a horvátokat másodosztályú állampolgárnak tekintették, de a trianoni határozat előtt, propagandájuk világgá hirdette, hogy testvérnépek, és a magyar „elnyomás” felszabadítása után megteremtik a második Svájcot. (Török, 225-228)

Mennyi rumán élt azon a területen, melyet Trianonban juttattak nekik, és hol élt ott a másfélmillió magyar? Lehetséges, hogy a magyarok száma ezen a területen valóban nagyobb volt, mint az oláhoké? **Az 1910-es statisztikai adat azt mutatja, hogy a magyarok száma meghaladta az oláhokét. Nagyobb volt-e a magyarok száma a Bécsi Döntéssel visszakerült területen, mint az oláhoké? A felelet csak igenlő lehet. Ha ez így van, akkor nem lenne-e jobb elfogadni a néprajzi határokat politikai határokként a két ország között?**

³⁶⁰ Pozzi Henri: Századunk bűnösei, 301. *The Times*, 1935. május 2 és 8, *The Daily Herald*, május 6, *The Manchester Guardian*, május 4 és 8.

25. FEJEZET

A REVÍZIÓ SZÜKSÉGESSÉGE

1919. március 25-én ezt írta Lloyd-George: „Délkelet-Európában így sohasem lesz béke, mert Szerbia, Csehszlovákia és Románia határaiba bekerül a magyar irredenta. Azt kívánám tehát, hogy a béke megállapításánál ragaszkodjunk ahhoz az irányadó elvhez, hogy különböző népfajok a saját anyaországukhoz csatoltassanak. Ennek az emberséges szempontnak meg kellene előznie minden gazdasági, stratégiai és pénzügyi szempontot.”³⁶¹ Pozzi nyilatkozza, hogy ha az Egyezményt Lloyd-George szerint hozták volna meg, akkor ez az igazságos kiengesztelődés békéje lett volna. „Az a béke, melyről a háború haldoklói is álmodtak, gyermekeik érdekében.”³⁶² Monzie írta 1923-ban: „A történelem lélekbúvárai sohasem fogják tudni megérteni, hogy történhetett meg az, hogy ugyanazon férfiak, **akik a fajok és nemzetiségek jogainak tiszteletét hirdették, a magyaroktól olyan városokat és falvakat vettek el, amelyeknek a lakossága csak magyarul beszélt, – szintiszta magyar eredetű és szívében, gondolkodásában is csak magyar. – Milyen ördögi szellem indította például a határkijelöléssel megbízott szakértőket arra, hogy a cseheknek jutassanak olyan területet, amely alatt a magyar vállalatoknak meghagyott bányák aknáit húzódtak? A trianoni és a saint germaini békék szerzői valóban egy új Babel munkásai voltak, a tájékozatlanság és szándékosság hiányának mentsége nélkül. Mi fogjuk elszenvedni az ő örültségük büntetését. . .**”³⁶³

1926-ban, Aristide Briand, francia államférfi így nyilatkozott: „Elég egy pillantást vetni Közép-Európa térképére, hogy az ember meggyőződjék arról, hogy az új határok nem felelnek meg az igazságnak és semmiképpen sem tarthatnak ígényt arra, hogy véglegesek legyenek.”³⁶⁴ A francia szenátus megtagadta Trianon jóváhagyását, kijelentették, csak abban az esetben hagyják jóvá, ha a kormány átvizsgálja a hibákat és igazságtalanságokat, melyek tudomásukra jutottak. A kormány e feltételt sohasem hajtotta végre, ezért az sohasem lett elfogadva.³⁶⁵

1920 óta az angol kormány előtt ismert a dunai népek problémája, ezért a Locarno-i Szerződés óta – egy ideig – az angol sajtó síkra szállt a revízió felidézéséért. Az angolok egyhangúlag elismerték, hogy a dunai népek problémája Magyarország felosztásával kezdődött. Lloyd-George, 1920. június 30-án ezt mondta a rumán miniszter Vajda-Voivoda-nak, hogy: „**A magyar követelések legnagyobb része jogos. Keresnünk kell a kiegyezés módzatait.**”³⁶⁶

Nitti, az olasz miniszterelnök figyelembe véve a Duna-völgy békéjét, csak úgy látta azt megvalósíthatónak, ha előbb rendezik a magyarok ellen elkövetett igazságtalanságokat.³⁶⁷ Nitti a

³⁶¹ Pozzi Henri: A háború visszatér, 188.

³⁶² U.o. 189.

³⁶³ U.o. 189.

³⁶⁴ U.o. 193.

³⁶⁵ Pozzi Henri: Századunk bűnösei, 298.

³⁶⁶ U.o. 300. Viorel Tilea, Vajda-Voivoda titkára: Románia diplomáciai tevékenysége 1919. novemberétől 1920. márciusig. Bukarest, 1922.

³⁶⁷ U.o. 301. Nitti volt miniszterelnök és olasz kiküldött a békekonferencián. L'Europe senza Pace, 1921. La Decadenza dell'Europe, 1922. La Tragedia dell'Europe, 1922. La Pace, 1924.

határok újra tárgyalását javasolta. **Az nem valós állítás, hogy a fasiszta Mussolini volt az első, aki felvetette a határkiigazítás kérdését. A magyar határkiigazítás egész Európa érdeke.**

Pozzi írja, hogy egyesek Magyarországot okolják a nyugtalanságokért, melyeket a revíziós követeléseik váltanak ki. Azt hirdetik, hogy ha Magyarország elállna követeléseitől, akkor béke honolna e területen. Pozzi ezzel szemben így nyilatkozik: de ez a béke „**a temetők és a gályarabok fegyházának békéje lenne.**”³⁶⁸

Kormányunkhoz intézett beszédében Benes ezt a kijelentést tette: „Ha fel nem hagynak revíziós politikájukkal, a pokolba kergetem magukat Európából.”³⁶⁹ Ha Magyarország belenyugodott volna a Trianoni Döntésbe, akkor a csehek és pánszlávok már a Földközi-tengerig terjesztették volna ki határaikat. Ennek a politikának hatására a francia külügyminiszter, Barthou így nyilatkozott: „A béke visszaadta Románia régi határait.”³⁷⁰ Ez egy szemenszedett hazugság!

Az Antant 1913-ban Bulgáriától elvette Dobrudzsát és Rumániának adományozta, 1918-ban megkapták Beszarábiát és Bukovinát Oroszországtól, 1920-ban pedig Erdélyt és Bánátot. Dobrudzsát minden erőfeszítés nélkül, mert a „meghódított” területet az Antant ajándékozta nekik. A területeket, melyeket Rumánia, Szerbia és Csehszlovákia kapott, előzőleg sohasem birtokolták. Csehszlovákiát, Trianonban táolták össze! Ilyen nép és ország sohasem létezett! **A csehek ezer évvel ezelőtt telepedtek le Morva területén.** Elisée Reculus szerint, Magyarország már ezer éve egy tökéletes földrajzi és politikai egységet képezett.³⁷¹

A horvátok, saját elhatározásukból, már 800 éve Magyarországgal közös államszövetségben éltek akkor, amikor Jugoszláviához csatolták őket 1920-ban. Kulturálisan és vallásilag közelebb álltak hozzánk, mint a rácokhoz. A tótok, ruszinok már ezer éve szabadságban éltek velünk, mégis Csehszlovákiának ajándékozták őket. Erdély, Bánát ezer éven át magyar területek voltak. A hunok, avarok és az ősi lakosság, akik sohasem hagyták el teljesen e területet, magyarul beszéltek. Az uralkodó osztály jött és ment, de az eredeti őslakos nép maradt, „mint a kő”, ahogy Wass Albert mondja.

Franciaország nem méltányolta, hogy ezek a népek, saját akaratukból, ezer éven át velünk osztoztak jóban-rosszban, amit a sors kivetett számunkra. Jogainkat nem ismerték el, pedig köztudott, hogy Franciaország hasonlóképpen jött létre, egy központból, az úgynevezett Ile de France-ből. Évszázadokon át lassan sok terület önszántából egyesült az Ile de France-al, sokat pedig meghódítottak. Az utód-államok követelték az általunk állítólag elfoglalt, leigázott területek „visszaadását”. Ez a vád lett megcsönkíttatásunk alapja. Minthogy az utód-államok követelték tőlünk, az ősi magyar föld „visszaadását”, a németek ugyanúgy követelték Belgium és az északkeleti területek visszaadását, kihangsúlyozva a németek elsőbbségét. **Ha a franciák szerint ez a német követelés igazságtalan volt, akkor mivel magyarazzák hazánk feldarabolását?**³⁷²

Pozzi írja, hogy Magyarország sohasem hódított meg cseh, szerb vagy rumán területeket és nem igazta le az ott élő népeket. Az elszakított területek mind jogos, ősi magyar területek voltak, a nép pedig nem akarta az elszakadást. Ezért nem engedélyezték a népszavazást. Az idegen uralom alá szorított magyarokat negyedrangú állampolgárként kezelték. Legújabbban javult a helyzet az iskoláztatás terén, de a többségnek nincs meg a lehetősége, mert majdnem lehetetlen gimnáziumi és egyetemi végzettséget szerezni. A hatalmon lévők kivonják a fiatalokat a magyar

³⁶⁸ U.o. 304.

³⁶⁹ Kostya Sándor: A Felvidék, 156. Padányi Viktor: A Nagy Tragédia, I. 1977. 286.

³⁷⁰ Pozzi, Századunk bűnösei, 307.

³⁷¹ U.o. 307-308.

³⁷² U.o. 309.

központokból, hogy megfosszák őket a nemzet-tudattól. A rumán földreform törvény elméletben minden állampolgárra vonatkozik, de a valóságban csak a kisebbségeket érinti. Ezzel a törvénnyel az oláhok jogot adtak maguknak a kisebbségek birtokainak elkobzására.

A franciáknak joga lenne e területen az igazságos beavatkozásra, mert 800 000 ember életét áldozták a háború során, azzal, hogy 1917-ben visszautasították Ausztria különbéke javaslatát. Nagy nehézség árán a Szövetséges Hatalmaknak sikerült Rumániával törvénybe iktatni a kisebbségi jogokat, mely rendelet végrehajtását a Népszövetség szavatolta. **„Románia arra kötelezi magát, hogy a kisebbségek védelmét alaptörvényei közé iktatja, és nem hoz olyan törvényt, vagy rendeletet, illetve nem indít olyan hivatalos eljárást, amely a kisebbségek jogaival ellentétben áll.”** A 12 szakasz értelmében: „A szerződés határozatainak végrehajtását a Népszövetség biztosítja. Amennyiben jogi kérdésekben, vagy a tények elbírálásában véleménykülönbségre kerülne sor, a vitatott kérdést az állandó nemzetközi bíróság fóruma elé terjesztik. A bíróság határozata megfellebbezhetetlen és jogerős.” (Pozzi 319)

Az oláhok nem akarták elfogadni e törvényt, mert akadályt láttak benne rumánosító politikájuk megvalósítására. Bratianu, színlelt felháborodásában így kiáltott: „Nem akad önérzetes román, aki vállalkoznék olyan okirat aláírására, amely ennyire sérti nemzeti méltóságunkat! Elfogadása félműveltségünk beismerését jelentené!” „Nem kapjuk meg Erdélyt, ha a szerződést nem írjuk alá? Ám lássuk! Merészelje csak bárki annak birtokát elvitatni tőlünk!...” Rumániának mégis el kellett fogadnia a „megszégyenítő”-nek nevezett szerződést. 1919. december 9-én, néhány perccel a nagykövetek tanácsa ultimátumában kitűzött határidő lejárta előtt írta alá.³⁷³

Indokolásként Ferdinánd király ezt írta Poincaré-nak: „Engednünk kellett, mert Románia kimerült, tönkrement és forradalom előtt áll.” (Pozzi 320) Rumánia az okmány aláírása óta nem tartotta be az egyezmény egyetlen pontját sem.

Minden magyar igyekezet és bizonyítás hiábavalónak bizonyult, mert a Népszövetség tehetetlen volt. Ez azt jelentette, hogy hazánkat Trianonban kiárúsították. Az Egyezmény be nem tartása egyenlő a hazugsággal, az Antant, amely az igazság és béke bajnokának játszott meg magát, lejáratta magát, elvesztette hitelét és hazuggá vált. A békeszerződések nem, vagy nagyon elvértve, védik a gyenge, vagy háborút veszített nemzeteket, csak a győzteseknek adnak jogot. Ebben a reménytelen helyzetben, sok ezer, idegen uralom alá került magyar hagyta el ősi földjét, átadva a helyét az idegen bevándoroltnak. Ezért a népességi arányszám erősen megváltozott. Székelyek és magyarok ezreit kényszerítették a kivándorlásra. Az ott maradóknak megtiltották a magasabb iskolai végzést, ezért vezető nélkül maradván boldogulhattak, visszaestek minden szempontból és most, alacsonyabb rendű osztályként nyomorban élnek, sinylődnek. Félelemből eltítkolják nemzeti eredetüket. Az utód-államok kisebbségeinek nincsen semmi joguk.

Még egyszer visszatérünk Magyarország jogos határkiigazítása követelésének hangoztatásához, mert a vád, aminek alapján feldaraboltak, és az elfogulatlan kutatás kimutatta, hogy az Benes és társai szándékosan hazug munkája révén jött létre. Benes az első világháború kitörésének okát Gróf Tisza Istvánra hárította. *Détruisez l'Autriche-Hongrie*, című kiáltványában írja, hogy 1914. július 8-án, a Korona Tanácskozáson, Tisza volt az, aki követelte a háborút. Korábban idéztem a császárhoz írt levelét, amely röviddel Benes kiáltványa után jelent meg. Take Ionescu támogatta Benes propagandáját. Marghiloman, egykori rumán miniszter igazolja azt a tényt, hogy Ionescu az oroszok fizetett ügynöke volt, és még volt mersze Tiszát okolni a váddal? A rációk úgyszintén támogatói voltak e vakmerő híresztelésnek. Azt próbálták elhitetni a világgal, hogy a szarajevói gyilkosságot Tisza készítette elő, mivel ellenezte Ferdinánd tervét, mely szerint

³⁷³ U.o. 320. Marghiloman: *Notes Politiques*, V. kötet

a csehek, rácok vették volna át Magyarország szerepét a hármass monarchiában, Ferdinánd királysága alatt. Ezért rendeletei keresztesek voltak, hogy az orvgyilkosok közel kerülhessenek a főherceghez. Szerencsénkre a rácok nem hangolták össze propagandájukat. Ezért történhetett, hogy a vád elhangzása után, Párizsban, Dragutin Dimitrievics ezredes, a szerb hírszolgálat vezetője szaloniki börtöncellájában kijelentette: „Én akartam, én csináltam. Dicsekszem, és büszke vagyok, mert azt akartam, hogy elpusztuljon Ausztria. . .”³⁷⁴

Dimitrievics beismerése, hogy ő készítette elő a gyilkosságot, nem került ki a köztudatba. Még ma is, Benestől származó információk a döntők. Változást nem érthetünk el, mert Trianonban mindent a régi határozatok szerint döntöttek el. Charles Danielou írja: „Nem arra törekedtek, hogy az egyik felet büntessék, mint inkább arra, hogy a másiknak kívánságait kielégítsék.”³⁷⁵ Henri Pozzi mondja, hogy Trianonban nem tettek egyebet, mint megerősítették azokat a döntéseket, amelyeket a csehek, románok és szerbek korábban egymás között létrehozottak.

Már 1917-ben, a Cseh Forradalmi Szervezet egymás között felosztotta Magyarországot. E tervhez segédkezet nyújtottak a francia és angol tanácsadók, valamint Lord Northcliffe pénzügyileg, amikor határozatokat hoztak Londonban, Amszterdamban és Párizsban. A propaganda bizottság rendszeresen Londonban találkozott, Lord Crewe házában, 1918-tól a Trianoni Döntésig. Ezek voltak, akik befolyásolták a döntéseket. Az új határokat a hamis statisztikai alapon hozták, amit e csoport Benestől kapott. Elnöke Lord Northcliffe volt. A Bizottság tagjai Gróf Denbigh, Robert Donald, a *Daily Chronicle* szerkesztője, Sir Roderick Jones, a *Reuter News Agency* igazgatója, Sir Sidney Low, Sir Charles Nicholson, parlamenti tag, Sir James O'Grady, Wickham Steed, a *Times* külföldi levelezője, Seton Watson, szerkesztő és történész és H.G. Wells, író.

15 évvel később, az angolok beismerték, hogy félrevezették őket, ezért több mint 200 parlamenti tag követelte a határok felülvizsgálását.

Charles Danielou, francia trianoni reporter, 1921-ben így ír: „A kis szövetségesek mindennap új kívánságokat terjesztettek elő. Mindennap mélyebbre és mélyebbre hasítottak bele Magyarország ezeréves testébe. Az a határ, amelyet kezdetben Masaryk követelt a csehek nevében, teljesen néprajzi határ lett volna. A tiszta magyar városok, mint Pozsony, Léva, Ipolyság, Rimaszombat, Kassa az anyaország határain belül maradtak volna, és éppúgy Magyarországé maradt volna az egész keleti Szlovenszko és a rutén föld.”³⁷⁶

A Nagyhatalmak Benes javaslatára félredobták az etnik határokat, és helyette a stratégiai határokat fogadták el. Ennek egyenes következménye volt a magyar irredentista mozgalom, amelyre Lloyd-George utalt.

Ezer éve annak, hogy a szlovák (tót) és ruszin történelem és érdek egybeolvadt a magyarral. Erdély és a Bánság ezer éven át magyar lakosú terület volt. Itt a nép civilizációs egységben élt évszázadokon át, közös gazdasági törvények szerint. Ezen a területen, melyet elszakítottak Magyarországtól, a nép morális egységben élt.

Pozzi kérdi, hogy ha a nemzeti alapelvet lehet alkalmazni egyik nemzetre, akkor miért nem lehet alkalmazni azt a másikra is? Miért nem adták ezt meg a székelyeknek és a bánági magyaroknak, akik egy szoros közösségben élnek? Miért bűn az a magyarok részéről, hogy óhajtják az elvett területek visszacsatolását? Kijelenti, hiszen a franciák is így

³⁷⁴ Pozzi, *A háború visszatér*, 185.

³⁷⁵ U.o. 186.

³⁷⁶ U.o. 191.

jártak el, 1871-től 1914-ig. Ők ugyanezt a jelmondatot használták: „Nem, nem, soha!” Állandóan visszakövetelték Elzász-Lotaringiát, melyet végül így vissza is kaptak.

Magyarországnak különleges joga van a határkiigazításhoz, mivel az okmányok, amelyek a háború után láttak napvilágot, arról tanúskodnak, hogy Magyarország nem bűnös a háború kitöréséért. Épp az ellenkezője igaz: elkövetett mindent annak megakadályozásáért.³⁷⁷

Paul Boncour, francia külügyminiszter mondta: „Bizonyos, hogy a béke, vagy a háború kérdése a most következő hónapokban fog eldőlni.” Pozzi mondja: „Most ismét Franciaország kezében van Európának a sorsa. A népek bőrére borzalmas diplomáciai játék folyik ma Európában. Franciaországnak aszerint alakul a jövője, ahogy most határoz. Európában kizárólag mi tudjuk keresztül vinni, hogy a tarthatatlan szerződések megváltoztatása békés úton megtörténjék.”³⁷⁸

Tudják-e a népek, amit az okmányok bizonyítanak, hogy kik az igazi okozói a háborúnak? Nem tudják, írja Pozzi, mivel a Nagyhatalmak nem akarják ezt köztudottá tenni. El akarják takarni bűnösségüket, az utód-államok meg nem akarják feladni az ellopott területeket. Az előkerült okmányok tisztázták Tisza István ártatlanságát, ezért Magyarországot nem lehet vádolni a bűnnel.

Kell beszélnünk a kisantant csonka hazánkat körül fogó gyűrűjéről. Az egyetlen menekülés e fojtogató zárlatból Ausztrián át volt lehetséges. Benes ezt az utat is le akarta zárni, amikor megpróbálta Ausztriát rábeszélni, hogy lépjen szövetségre a csehekkel és lengyelekkel, amely csapdából hazánk nem tudott volna kiszabadulni.

Tardieu e szövetséget Dunai Államok Gazdasági Szövetségének nevezte. E javaslat nem valósult meg Genf-ben, mert végül Mussolini hazánk segítségére jött.

Első rátekintéssel, a trianoni határok úgy néznek ki, mintha minden ok nélkül húzták volna meg, írja Palotás Zoltán. Közelebbről nézve nagyon is okszerű, és én még hozzátenném, nagyon is tudatos, előnyös az utód-államokra nézve. Egy békeszerződés csak akkor lehet tartós, ha mindkét fél részére igazságos, elfogadható döntést hoz. Ha a döntés csak egyik fél érdekeit szolgálja, akkor ez nem békeszerződés, hanem Békeparancs. A nagyobb kedvezményben részesülő **ennek tudatában** veszélyeztetheti a másik fél nemzeti megmaradását. Dr. Palotás szerint a magyar revizionisták hibát követtek el, amikor figyelmen kívül hagyták a kínálkozó alkalmakat, és ahelyett, az értekezlethez fellebbeztek a Szent Istváni államelv alapján, az egységes magyar állam és a tökéletes Kárpát-medencei földrajzi egységét hangoztatva, ami az öntelt nyugati politikusok előtt elavult feudális és imperialista rendszer maradványának látszott. Sokkal később észlelték a hibát, és csak ekkor hangoztatták az igazságos döntést, amely az etnik határokat követte volna, de ekkor már nem tudták áttörni a Masaryk-, Benes-propaganda befolyását. Alig hangoztatták, hogy az új határok a vasútvonalakat követték, átvágva a magyar vásárterületeket. A gazdasági szempontok figyelembe vétele nyomós ok lett volna a vita eldöntésében, mert e határok homogén többségű magyar területeket vágtak keresztül. **Nagyon sok politikus volt, akik tudták, vagy érezték az igazságtalanságokat, ezért a Népszövetség alapító (preambulum) alkotmány cikkelye (X. és XIX.) kimondja a lehetséges határkiigazítást Magyarország részére, de ezt mindeddig elhallgatták:**

„Az előadottakból némi fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogy a trianoni békeszerződés amúgy is rendkívül szigorú szövege – ahol a magyar kisebbségek részére szűk körű jogokat biztosít, és azoknak nemzetközi ellenőrzését, bírósági védelmét garantálja – és ennek

³⁷⁷ U.o. 198.

³⁷⁸ U.o. 194.

gyakorlati érvényesülése között, olyan úr tátong, amit én az Előszóban *erkölcsi csapdának* voltam kénytelen nevezni. Konkrét esetek ismertetése, vagy legalábbis régi szakírók munkáiból vett szemelvények felhasználása lenne szükséges ahhoz, hogy közelebről, kézzel foghatóan bizonyítsuk; a nemzetközi jogban és a diplomáciatörténetben szinte páratlan az az ellentét, ami különösen a Nemzetek Szövetsége Egyezségokmányában (annak előszavában) meghirdetett nemes, magasztos célkitűzések – de sajnos, csak nagyon általános, fellengzős szövirágok – és például a trianoni béke gyakorlati érvényesülése között van.”³⁷⁹

Az én meglátásom szerint Nyugat nem kedvelte hazánkat, mert egy idejétmúlt feudális államnak vélte, a demokrácia korában, figyelem nélkül hagyva, a kisebbségeknek, évszázadokon át meglévő, szabadságát.

Az egyes határszakaszok jellege (Palotás Zoltán, 55)

Határ- szakasz	Össz. Hossz km	Term. határ km	Mest. Határ km	Nyelvhatár km	Nem nyh. km	Közlek. Határ km	Nem k.h. km
Csehszlovák 1920	823	298	525	18	805	561	262
Csehszlovák Kárpátalja nélk.	608	268	340	18	590	346	262
Kárpátalja*	215	30	185	—	215	215	—
Jugoszláv	631	215	416	450	181	100	531
Román	432	—	432	90	342	310	122
Osztrák	356	30	326	356	—	—	356
Összesen	2242	543	1699	914	1328	971	1271

Ugyanaz a jellemzés, de nem km-ekben, hanem a hosszak %-ában kifejezve:

Határ- szakasz	Össz. Hossz km	Term. határ %	Mest. Határ %	Nyelvhatár %	Nem nyh. %	Közlek. határ %	Nem k.h. %
Csehszlovák 1920	823	36	64	2	98	68	32
Csehszlovák Kárpátalja nélk.	608	43	57	3	97	56	44
Kárpátalja*	215	14	86	—	100	100	—
Jugoszláv	631	34	66	71	29	16	84
Román	432	—	100	21	79	70	30
Osztrák	356	8	92	100	—	—	100
Összesen	2242	24	76	41	59	43	57

³⁷⁹ Palotás, Zoltán: *A Trianoni határok*, Budapest, 1990, 54.

* 1945-től a Szovjetunió része.

* 1945-től a Szovjetunió része.

A magyar kisebbségek területi elhelyezkedése

Terület	Magyar népesség			A magyar nyelvterület		
	Népess. Össz. Millió	Ebből magyar millió	Határ mentén millió	Határtól beljebb millió	Homogén	Vegyés
Csehszlovákiához	3,5	1,1	0,8	0,3	Igen	Alig
Rumániához	5,3	1,7	0,4	1,3	Nem	Igen
Jugoszláviához ¹	1,5	0,5	0,3	0,2	Túlnyomórészt	Kevéssé
Elcsatolva	10,5	3,5	1,5	1,8		

(1910-es adatok alapján, megközelítő becslések!)

Háromféle trianoni határt fedezhetünk fel a döntésben. Legtöbb a politikai határ. A határoknak csak egynegyede természetes földrajzi határ, három-ötöde közepén szeli át a homogén magyar területeket. A határok kijelölésekor 43%-ban a szállítási lehetőségeket (utak, vasutak) vették figyelembe, amit főleg az utód-államok kaptak meg!

Palotás Zoltán kérdi, hogy kormányunk tudott volna-e olyan engedményes javaslatot előterjeszteni, amely kielégíti mindkét oldalt és megtartja az egységet, mint korábban évszázadokon át? Elismeri, hogy nagyon nehéz kérdés, de megjegyzi, hogy a szlovákok és a többi utód-állam is – mivel tudták, hogy az Antant támogatja őket – minden magyar javaslatot visszautasítottak. Ugyanakkor az Antant nem ismerte el a nem liberális, nemzeti magyar kormány megalakulását, amely valóban magyar érdekeket szolgált volna, mint pl. Károlyi Gyula szegedi kormányát. Az utód-államok kizártak mindenféle tárgyalási lehetőséget, kizárólag a parancsbékét fogadták el. Ezért a Trianon utáni magyar kormányoknak, nagyon óvatosnak kellett lenniük a revizionista követelésükben. Ez a kérdés megvilágosodott már akkor, amikor kormányunk a Népszövetséghez fordult gazdasági segélykéréssel, újjáépítés végett. Mielőtt megkaptuk a segélyt, alá kellett írni egy nyilatkozatot, hogy **a Békeszerződést minden erőszak nélkül önszántunkból írtuk alá.**

A Trianon előtti magyar történelmet olvasva, amely tárgyalja a nemzetiségi problémát, nagyon ritkán találkozunk olyan véleménnyel, amely valamiféle megoldást, javaslatot tartalmazna a kisebbségi kérdés megoldására. Miért van ez így? Ahhoz, hogy feleletet kapjunk, elemeznünk kell a helyzetet, magyar szemszögből. A magyar állam a Kárpát-medencében nagyhatalom volt, amely képes volt ellenállni a tatár veszélynek, és egy évszázadon át a világot meghódítani vágyó török hatalomnak és a Habsburg imperializmusnak. Magyarország volt e térségben az egyetlen erő, amely menedéket tudott nyújtani a menekülő, kis nemzetek népeinek Közép-Európában és a Balkánon. Az itt menedéket talált népek elcsatolási követeléssel álltak elő Trianonban, amely kifejezhetetlen igazságtalanság volt ellenünk, amely majdnem megbénított minden ideális gondolatot. A magyar politikusok és értelmiségi vezetők mély fásultságba estek.

1848 után, Ausztria, cári Oroszország segítségével, leverte a Kossuth-vezette magyar szabadságharcot, és 1867-ben az osztrák-magyar kompromisszum létrehozta az Osztrák-Magyar Monarchiát. A bel- és külügy intézése osztrák kezekbe került, régi évszázados Habsburg szokás szerint megint csak idegeneket hoztak az országba, bankárokat, iparmágnásokat, és sokezer holdas birtokokkal idegen származású arisztokráciát létesítettek, azért, mert nem bíztak bennünk. Nem bízhattak egy olyan népben, amely négy évszázadon át küzdött a Habsburg elnyomás ellen.

¹ Horvátország nélkül.

Magyar nemességünk ezért volt háttérbe szorítva. Hogy megfélemezzenek, német, zsidó, szláv, szerb és oláh nemzetiségeket telepítettek az országba. Az egyetemek, a közoktatás, az egyházak és a megyei vezetés a német, zsidó és szláv népek hatalmába került. Mindezek az idegenek, „jó magyarokká lettek”, ugyanakkor, amikor az ősi származású magyarokat megbízhatatlannak, másodrendű állampolgároknak „bélyegezték” saját országukban. A helyzet még rosszabbá vált akkor, amikor a protestáns vallás elvesztette vezető szerepét, amely hosszú időn át az egyetlen menedék volt népünk részére.

Ez időben alakult ki a kapitalista ipari osztály, amely nagy részben zsidó kézben volt. Ez világielenség, amikor a tőkés polgárság veszi át a vezető szerepet. Papíron eltörlik a jobbágyságot. Valóságban a földnélküli paraszt (földműves) a földesúr függvénye maradt. A magyar paraszt, ha éhségtől hajtva nagyobb darab kenyeret kért, sok esetben csendőrszuronyt kapott az oldalába. Ugyanakkor az idegenek előnyben, kedvezményben részesültek.

A katonaságnál sem volt kedvezőbb a helyzet a magyarnak. Ahhoz, hogy egy magyar tiszt előléphessen, meg kellett tagadnia magyar azonosságát, és el kellett fogadnia az osztrák érdekeket. Mi magyarok minden vonalon másodosztályú állampolgárokká váltunk saját hazánkban. Mindezek után jött a trianoni vád, hogy elnyomtuk a kisebbségeket. Így lettünk mi, elnyomott magyarok, akiket semmi lehetőség nem illett, s akik számára csak a katonai kötelesség és az adófizetés maradt meg, a nyugati politikusok szemében nemzetiségi elnyomók lettünk. Az osztrákok hirdették ezt, hogy befolyásolják a nyugatiakat, és így szabad kezet kapjanak ellenünk. A magyarelles vád nem más, mint hazug propaganda, mert az évszázados magyar „elnyomás” ellenére a kisebbségek művelhették magukat és szaporodhattak, akkor, amikor mi véreztünk és fogytunk.

Ez a Habsburgok érdeke volt és azoké az idegeneké, akik kiszolgálták őket, hogy eltereljék a figyelmet a nagymérvű gazdasági és társadalmi nehézségekről, és szítsák a magyarelles érzést a kisebbségek körében. Így könnyebb volt nekik korlátok között tartani bennünket.

Az idegen Habsburg császár, ki magyar király is volt, nem tekintette kötelességének leállítani a magyarellességet, sem külföldön, sem az országon belül. Ezért nagyon kevés történelmet találunk, aki ismertette a magyar nemzet igazi mivoltát, kivétel egynéhány: Málnási Ödön, C. A. Macartney, Andrew Burghardt, Dabas Rezső, John Montgomery, Padányi Viktor, Szabó Dezső stb. A történelmi könyveket, melyek Trianont tárgyalják, mind az utód-államok történészei írták. Ezért a trianoni hamisításokat, csalásokat, hazugságokat még tovább népszerűsítik.

Szabó Dezső jegyzi meg, hogy ha a Monarchiában élő Kárpát-medencei és balkáni népek rákényszeríthették volna a Habsburgokat teljes függetlenségük megadására, ez lehetett volna a magyar politika sarokköve.³⁸⁰ Ehelyett, mint elnyomott többségi nép a Kárpát-medencében szolgáltuk a Habsburg érdekeket. Így segítettük a korlátlan Habsburg uralmat, amely megtagadta a kisebbségek függetlenségét.

1848-ban, ha a magyar ügyintézés a bel- és külpolitikát mi irányíthattuk volna, akkor elkerülhettük volna Trianont. De a számos idegen származású magyar állampolgár, az idegen, nem-magyar kormány (Habsburg) és támogatóik a lehangosabban hirdették, hogy az egyetlen út a némettel való menetelés. Ugyanakkor, biztatták, szították a magyarellességet a Monarchián belül, minden nehézségért minket okolva.

Az idegen származású „magyar állampolgárok” propagandája nem engedett semmilyen engedményt a kisebbségek részére, akkor, amikor a körülményeknél fogva erre nagy szükség lett

³⁸⁰ Szabó Dezső: Az egész látóhatár, Lyndhurst, NJ. 1975.

volna. Egy megfelelő engedménnyel nem szakadt volna szét a régi történelmi kapcsolat, hanem újabb kapcsolatot kovácsolhattunk volna. De az idegen származású magyarok a legnagyobb hűséggel azonosultak szövetségükkel, Ausztriával.

Valaha is remélhetett hazánk egy igazságos békét, ilyen propaganda következtében, amely rossz hírnököt költötte bel- és külföldön egyaránt? Miért büntettek bennünket jobban, mint Németországot, aki ellen a Nyugati Hatalmak háborúba mentek? Hogyan volt lehetséges, hogy ott határkiigazítást hajtottak végre, egyes vegyes lakott területen, alkalmazták a népakaratra támaszkodó döntést? Az Antant hogyan elégedhetett meg azzal, hogy elfogadtatta a kisebbségi jogvédelmi törvényt az utód-államokkal, de nem gondoskodott arról, hogy a Nyugati Hatalmak ezt be is tartassák azokkal, akik megsértik az emberi alap jogokat? Részünkről hiba volt az is, hogy politikusaink kellően nem hangoztatták azt, hogy a túlméretezett csonkítás következtében nem tudjuk fenntartani önmagunkat, vagyis a Népszövetség támogatására szorulunk.

Amikor végigolvassuk a Trianoni Döntéseket, eltűnődünk azon, hogy a Nagy Hatalmak miként lehetett ily mértékben félrevezetni? Hogy volt lehetséges, hogy ennyire ne ismerjük a magyar történelmet, akkor, amikor már több mint ezerévi közösségben élünk velük? Házasság útján kapcsolatban voltunk szinte minden európai királyi házzal. A franciák és az angolok, hogyan bízhattak a kisantant szavahihetőségében, hogy majd a jövőben ők fogják védeni Európát?

A trianoni tárgyalások idején az önrendelkezési jog elve egy lényeges tényező volt, melyet a Szövetségesek elfogadtak és alkalmaztak is, akkor, amikor az oláhok, rácok és tótok területelcsatolást követeltek – de ami később kiderült – kizárólag az ő népeik vehettek részt a szavazáson, a túrócszentmártoni szavazáson csak a tótok szavazhattak. 1918. december 1-én Gyulafehérváron pedig, kizárólag az erdélyi oláhok, pedig számos erdélyi oláh autonómiát óhajtott, és nem pedig egyesülést a rumán királysággal. Pop-Cició, rumán politikus attól félt, hogy az Erdélyen kívüli oláhok (rumán királyság) akik sokkal alacsonyabb kulturális szinten éltek, mint az erdélyiek, Erdélyben átveszik a vezető szerepet és azt elszegényesítik.

Mindaddig, amíg kisebbségek élnek az utód-államokban, demokrácia ott el sem képzelhető, mert az állam attól tart, hogy a magyarok előbb vagy utóbb követelni fogják a határkiigazítást. Ez az egyik ok arra, amiért az utód-államok a mi haderónk többszörösére építették ki katonai erejüket. A fölényes haderő felépítése bújtatott agresszióról beszél. Ezt láthatjuk abból, hogy még most is nyíltan követelnek nyolc országtól megcsonkított megmaradt magyar területeket egészen a Tiszáig. Ezért, egész addig, amíg nem orvosolják a Trianonban hozott határozatokat, Közép-Európában mindig ott lesz a háború csírája, melyet nem mi idézünk elő, hanem az utód-államok félelme és magyarelles politikája. Az emberi jogok elfogadott egyezményeit egyetlen állam sem tartja be a területén élő magyarokkal szemben. Ezért rákényszerülünk revízió felújítására, ez az egyetlen lehetőségünk.

1975-ös Helsinkii Egyezmény engedélyezi a békés határkiigazítás lehetőségét. Ezért engedélyezett és nem tiltott a revízió újra felvetése.

Kormányunk, még a revizionista követelésben is nagyon szerény volt, mert csak az 1910-es etnik határokat követelte, valamint a népi döntést a hovatartozásról, melyet a nemzetközi szervezet ellenőrzött volna. Kormányunk nem követelte az idegen többségű területeket, csak azon területeket, ahol a magyar nép elszigetelten élt, az idegen betelepülők következtében, és még azt, hogy állítsák le a magyarelles üldöztetéseket. Ez volt a lényege a magyar revíziós mozgalomnak – amely még most is helyénvaló! A franciák ugyan ezekkel a követelésekkel éltek 44 éven át Elzász Lotaringiával kapcsolatban.³⁸¹

³⁸¹ Pozzi, *A háború visszatér*, 204.

Amikor delegációnk, késsel a torkán, aláírta a Békeparancs Egyezményt, ezt csak Millerand, francia miniszterelnök kísérelő levelének hatására tette. Kormányunk válasza Millerand levelére:

„A magyar kormány meg van győződve arról, hogy (itt a Millerand-kísérelőlevelre gondolt) a megértés kibontakozó-félben lévő szellemében fogják megoldani a békeszerződésből kifolyóan fölmerülő vitás kérdéseket és ugyanez a szellem fog megszüntetni minden olyan igazságtalanságot is, amelyet a kísérelőlevel nem említ, vagy nem ismer el igazságtalanságnak. *Ebben a fölvetésben és az ország súlyos helyzetének tudatában a magyar Kormány nem tagadhatja meg a békeszerződés aláírását.*”³⁸²

Láthatjuk, hogy kormányunk tudatában az ország veszélyes helyzetének, és ugyanakkor abban bízott, hogy az igazságtalanságok orvoslást találnak az aláírás következtében. Az a tény, hogy küldöttségünk nem lehetett jelen a tárgyaláson, nem védekezhetett, a döntés nélkülünk történt, mindez feljogosít bennünket, hogy a Békeparancsot véglegesnek ne ismerjük el, ezeket a tényállásokat kell elismertetni. (Raffay, 45)

Pozzi írja: „. . . A Trianoni Békeszerződés tárgyi 'tévedéseit' már nem lehet elvitatni.” „. . . nem arról van szó, hogy kisantant-, vagy magyarbarátok vagyunk-e? Kizárólag arról van szó, hogy az igazságosság követelményeinek eleget tegyünk, ismerjük be az elkövetett hibákat és hozzuk helyre azokat. Mi elfogadtuk a Millerand-féle levelet! Minket kötelez a becsület – és saját érdekünk is! Egyetlen hatalmas kérdés áll ma Franciaország előtt. Hogy az elmaradhatatlan revízió a mi közreműködésünkkel és hozzájárulásunkkal történik-e meg, vagy erőszakkal fog megtörténni, nélkülünk és ellenünk?”³⁸³

Pozzi említi, hogy a nemzeteknek, akik szavatolták a trianoni döntéseket, a revízió alkalmazásakor nem is kellene törvényen kívül helyezni a döntéseket, csak a Millerand levélben ígért sérelmes határkiigazítást kellene végrehajtani.

Dr. Badiny írja hogy, Montalk Gróf Potocki javaslatára az Új Európa Rend barcelonai kongresszusán kijelentette, hogy a trianoni határozatot hatálytalannak minősítették a hivatalos Barcelonai Nyilatkozat keretében.³⁸⁴

A Cseh Köztársaság elnöke, Masaryk, gyakran sajnálatát fejezte ki Benes erőszakos politikájának sikeréért. Ő, Masaryk, túlzásnak találta a juttatásokat, amelyet Polson Newmannnak a XX. Század folyóirat főszerkesztőjével közölt. „**Nagyon hajlandó vagyok figyelembevenni a jelenlegi határok revízióját Magyarország javára.**”³⁸⁵

Ma különösen időszerű Trianon revíziója, mert az utód-államok közül egyesek már nem léteznek. Az Egyezményt Csehszlovákiával és Jugoszláviával kötötték. Horvátország kivált Jugoszláviából, Szlovákia pedig elvált a Csehektől, mert nem szenvedhették tovább a testvéri ölelést. Benes a Szovjetnek adományozta Kárpátalját, hogy a pánszlávizmus Európa szívébe hatolhasson. A szovjethatalom is megszűnt, Kárpátalja így került ukrán tulajdonba, amely sohasem bírta ezt a területet. Rumánia, az ő erőszakos beolvasztó politikája miatt, amely megvonja a kisebbségek jogait, alkalmatlan Erdély birtoklására. Ezért található meg a székelyek és a magyarok körében a lassan újra kialakuló mozgalom, autonómiakövetelés Erdély részére, amely jó gazdasági kapocsá alakulhatna.

³⁸² Raffay Ernő: *Magyar Tragédia, Trianon 75 éve*, 45.

³⁸³ Pozzi, *A háború visszatér*, 193-194.

³⁸⁴ Badiny Jós Ferenc, *Ósi Gyökér*, 1973, január. 1.2.

³⁸⁵ Pozzi: *A századunk bűnösei* 298.

„A második világháború előestéjén, az Atlanta Statutum első szakasza ünnepélyesen kijelenti, hogy a Nagy Hatalmak elismerik a múlt hibáit, melyet kijavítani óhajtanak.”³⁸⁶

Hasznos lenne a közmondásos bölcsesség elfogadása: „Jobb később, mint soha” és újra tanulmányoznánk a trianoni határokat.

Dr. Pungur József megoldást javasol. Az USA és Európa politikusainak és a világ hivatalosainak, kiknek hatalmában áll a határ revíziójának tárgyalása, támogatniuk kellene a kisebbségek önrendelkezésének alkalmazását. Meg kell akadályozniuk a további üldöztetést, és megértetni az elnyomókkal, hogy **a határok véglegesen kialakultak már Trianon előtt**, és a népek ezt óhajtják visszaállítani. Meg kell értetni velük, hogy Közép-Európa csakis egy békés együttműködés következtében képes és tud megmaradni. Ha ez nem valósul meg, akkor a nyugati, vagy keleti nagyhatalmak martalékvá lesz. Dr. Pungur szerint, hirdetni kell a megoldást, hogy az ott élő kisebbségeknek erős egységre kell jönniük azon a területen, ahol Trianon előtt éltek. Pl. az oláhok egyesüljenek a moldvaiakkal, a magyarok az erdélyi székelyekkel, Szlovákia, Délvidék, Kárpátalja Magyarországgal, és a koszovói albánok egyesüljenek Albániával. A kisebb számú népek számára emberséges népcserét javasol, úgymint a magyarországi oláhokat kicserélnék a Kárpátokon kívüli magyarokkal. Az itt említett példákat alkalmazhatnánk a vegyes területeken. Ha nem találjuk meg a megoldás nyitját, akkor a közép-európai kérdések áthúzódnak az új évezredbe, mert a bajok maguktól nem szűnnek meg.³⁸⁷

Én nem találom ezt a javaslatot elfogadhatónak. Én inkább hajlanék egy Erdély, Szlovák, Horvát és Magyar Föderáció felé.

Az utód-államok sohasem fogják megadni kisebbségeknek az autonómiát, mert ehhez az uralmon lévő nép hozzájárulása kell, de állampolitikájuk annyira sovinszta, hogy erre képtelenek. Ha valami csoda által ez mégis létrejönne, még akkor is a nemzetiségek mindörökké – ha csak nem olvadnak be – idegenek maradnak az utód-államokban és emellett még elvesztenék a magyar azonosságot is. Az uralmon lévők sohasem engednék meg a népi döntést e kérdésben. Ezért e kérdés nem oldható meg belpolitikailag, csakis egy nemzetközi döntés hozhat megnyugvást, mint ahogy a feldarabolást is így hozták létre.

Többször lett említve, hogy a Kárpát-medence egy földrajzi egység Közép-Európában, amely teljesen önellátó, nem szorul külföldre, természetes határokkal rendelkezik, amelyek könnyen védhetőek. A múltban, az itt élő népek, mind élvezték a békét és jólétet, amikor nem zavarta meg ezt a német, tatár, török és az osztrák. Emberi irigység, hamis vádak következtében a Trianoni Döntés felosztotta ezt az egységet.

Kizárólag, mint egység tud ez a terület biztonságot, jólétet biztosítani az itt élőknek. A csonka ország nem képes minden szükségét kielégíteni, ezért az egymástól elszakított részek nem tudnak jólétet, békét, biztonságot nyújtani, valamint bástyaként szerepelni Kelet és Nyugat között, mint ahogy ez volt a múltban.

Az utód-államok mohó követelésükben nem gondoltak a jövőre. Teljes figyelmüket a minél nagyobb területek megszerzésére irányították.

Lassan, idő haladtával, a nyertes államok népeinek igazságra vágyó egyénei kezdenek rádöbbenni Trianon hibáira. Még mindig van remény a határok békés elrendeződésére. Ha a nagy hatalmak nem javítják ki hibáikat, akkor az itt élő, józanul gondolkodó nép következtetése hozza majd meg a változást.

³⁸⁶ Habsburg Ottó: „Önrendelési Jog”, *Kanadai Magyarság*, 1998. augusztus 29.

³⁸⁷ Pungur József: „A Kelet-Európai Nacionalizmus és a Nyugat Felelőssége” Hunnia, 1998. június 25. 6-7.

Petr Liska írását említtem, az 1990. június 15-ei prágai *Ludove Noviny* újságból, amely írja, hogy abban az időben (1920) Szlovákiának nem voltak határai. . . Ha a szlovákok többre becsülték a nemzeti elvet a területi elvénél, és ugyanakkor megtagadják az 1918. október 30-i Túrócszentmártoni Nyilatkozatot, akkor nem tagadhatják meg ugyanezt az elvet a területükön élő 700 000 magyartól. *Ludove Noviny* írja, hogy Szerdahely, Komárom, Párkány, Galánta, Losonc, Rimaszombat, Rozsnyó és Kassa nem tartozott a szlovák területhez. Továbbmenve az író folytatja, hogy „elvi okokból, mint amelyekért támogatom a szlovákok önállósági erőfeszítéseit, a jövőben támogatni fogom a magyarok jogát a Felvidék ama részére, amelyet időlegesen lakni fognak az önálló szlovák állam keretében.”³⁸⁸

A jelenkor történészei és politikusai azt hangoztatják, hogy a Trianoni Döntést nem lehet megváltoztatni, ezért elutasítják a magyar revízió kérését. De itt megemlítem, hogy e határokat már többször is megszegték, akkor, amikor Csehszlovákia felbomlott, amikor Horvátország önállósodott, amikor Kárpátalját Benes a Szovjetnek juttatta, és 1945 után, amikor a Szovjet Csallóköz egynehány faluját Csehszlovákiának adományozta. Tehát van lehetőség, csak dolgoznunk kell érte.

Ez a lehetőség mutatkozott 1999-ben, amikor az erdélyi oláh értelmiség követelte (és még mindig követeli) függetlenségét Rumániától, mert Moldova, az előbbi rumán királyság, kizsákmányolja az erdélyi oláhokat.

Sabin Gherman szervezésével megalakult a Pro-Transilvania és az Erdély-Bánát Liga, többnyire fiatalok részvételével Rumániában és máris több fiókszervezettel rendelkeznek, úgymint Los Angeles, Róma, Dublin, Berlin. E szervezkedés megválogatja tagjait és kizárólag tiszta múlttal rendelkező fiatalokat toboroznak. Kihangsúlyozták, hogy elsősorban a magyarokkal és németekkel óhajtának jó kapcsolatot kiépíteni. Erdély régi eszmeiségét tartják szem előtt. 12 pontban határozták meg irányelveiket. A gazdaság reformja, az ország történelmi régiókra való ügyviteli felosztása, a szavazás megváltoztatása, egykamarás parlament megteremtése, a tulajdonjog szentesítése, jogbiztosítás, hogy külföldiek is vásárolhassanak földet, az egyházi vagyon visszaszolgáltatása, pénzügyi, adózási és mezőgazdasági reform, a veszteséges cégek megszüntetése, nyugdíjnövelés, az átlag kereset 75%-os szintjére, tanügyi, kulturális és kutatóintézmények hathatós pénzügyi segítsége, fiatalok anyagi támogatása.

A nyolcadik pont kimondja, hogy mint adófizető állampolgár, mindenki egyenlő, függetlenül nemzeti eredetétől, legyen az román, magyar vagy német.

A bajok okozóit abban látják, hogy Erdély államtörténetében ezer évre tekint vissza, Rumánia pedig csak 150 évre. Az egészségügy reformja halaszthatatlan. A kórházak technikai berendezéseit kell modernizálni, az egészségügyi dolgozók béremelésének végrehajtása halaszthatatlan feladat.

Lehetetlen, hogy folytatódjon, ami 1998-ban is történt, hogy Erdély kevesebb összeget kapott a költségvetési pénzalapból, mint Bukarest, pedig az adóbevétel legtöbbje innen származik.

E liga vezetősége mindenkit szövetségesnek tekint, aki a bukaresti függőség megszüntetését óhajtja. A Pro-Transilvania Alapítványt a román kormány törvényen kívül helyezte, de erről még Sabin Ghermánt nem értesítették. A törvényen kívül helyezés – mondja – jogtalan, mert a Helsinkii Záróokmány társulásra és szabad vélemény-kinyilvánításra vonatkozó IX. cikkelye ezt a szabadságot szavatolja.

³⁸⁸ Kostya Sándor: A Felvidék 5. A Túrócszentmártoni Nyilatkozat következtében alakult Csehszlovákia, egyesítve a cseh és szlovák népet.

Lehetőség van arra, hogy e mozgalom párttá fog alakulni, „amikor az 1997/27 -es számú törvény értelmében megtartja alakuló értekezletét, amikor megfogalmazzuk szabályzatunkat és politikai programunkat.”

Sabin Gherman fiókszervezeteket alakít Szeben, Kovászna, Hargita és Maros megyékben. „A gazdaságilag önálló Erdélyt, Skócia mintájára képzelem el, amely régiók együttműködésén alapul.”³⁸⁹

Egy újabb kecsegtető jel a Trianoni Döntés ellen, amely a prágai napilap, *Ludove Noviny* oldalain jelent meg. Bohimil Dolezál, a második világháborús Benes-rendeletek elismert kritikusától, 1999. június 8-án. E cikk szerint, a magyar királyságot az értekezleten azért darabolták fel, hogy az egy idejét múlt középkori állam, amelyre semmi szükség nincs, mivel a modern közép-európai nemzeti államok megalakultak. „Az a mód, ahogy ezt az államot megszüntették, nagyon sajnálatra méltó. . . A tárgyaláson, a magyar küldöttség formális részvétele helyett, kegyetlen parancs békét diktáltak, amelynek célja nem a bölcs és békés állapotok megteremtése volt, hanem az előírt jegyzék szerinti számla behajtása, a haszonhűzés. Hatalmas magyar lakosú területeket csatoltak el a szomszédos államokhoz. Egyharmada a magyar lakosságnak idegen uralom alá került. A háborús károk magas megtérítése, amit a magyaroknak fizetniük kellett, a belső károk, amit a háború és a kommunista forradalom idézett elő, tönkretette a magyar közgazdaságot. Az országot magára hagyták problémájával, ami alkalmat adott a Horthy rendszernek a feléledéshez, és a sebek gyógyítására. A megoldás, melyet Horthy talált, új háborúba vezette az országot. A Trianon, a München és Potsdam Egyezmény, három szégyellnivaló okmány, melyek hitelesítve lettek Nyugat tudtával, vagy azok hozzájárulásával. Ez a három egyezmény rossz fényt vetett Magyarországra, és megnehezítették a kapcsolatkeresést a közép-európai államok és a haladó nyugat-európai államok között.”

Jól ismert tény, hogy a Trianon legvadabb hirdetői a csehek, Masaryk Tamás és Benes Edvard voltak. Az itt említett oláh és cseh véleményeket figyelembe véve láthatjuk, hogy a történelem kereke lassan, de forog. Lehetséges, hogy az új cseh generáció az igazság megismerésében válik a mi revíziós mozgalmunk támogatójává. Ki kell építeni velük kapcsolatainkat. A Nagy Hatalmak még mindig ellenzik e törekvést, de az idő jön, amikor majd ráeszmélnek tévedésükre.

---

³⁸⁹ Fülöp Dénes, *Magyar Jelen*, 2001. jan. 8. 12.

26. FEJEZET

A DUNAI FÖDERÁCIÓ

Itt ismertetem, feleleveníttem a Magyar Vármegye Rendszer szerkezetét, amely közel ezer éven át szolgáltatót a Kárpát-medencében egy olyan rendszert, amely képessé tette, hogy idegen származású népek együtt éljenek. Ezt az ismertetést Dr. Varsányi Gyula cikkéből emelem ki: Regionalism in Practice – The Ethnographic Role of the Semi-autonomous County System of Historic Hungary, amely megjelent a *Revue de Droit International* 1985 január-márciusi számában, Genfben.³⁹⁰

Az ősi magyar vármegyerendszer a magyar várakkal kezdődött, melyeket várnagyok irányítottak Könyves Kálmán király (1095-1116) uralkodása óta. Ezeknek a várnagyi, várkapitányi tisztségek betöltői kezdetben a törzs leszármazottainak soraiból kerültek ki. A várkapitányok feladata volt megtartani függetlenségüket a királyi hatáskörtől. A jelen vármegyerendszer a XIV. században vált véglegessé. A vármegyéket „comitatus”-nek hívták. Werbőczy István a Tripartitum című könyvében, 1517-ben írta le a vármegyei törvényeket. Ezt a törvénykönyvet 1945-ig alkotmányként ismertük el. A Szent Korona Tan valamivel később csatolták hozzá, ami olyan szövetségi szervezet volt, amely összekovácsolta a központi, királyi hatalmat az autonóm vármegye hatalmával. Ebben a politikai rendszerben minden nemzetiség szabadon használhatta nyelvét és szokását, amelybe sem a király, sem a helyi hatalom vagy ügyvitel nem akadályozhatta. A vármegyék ügyvitelére független volt egymástól, az ügyintézését a nemesség vezette, egyetemben az állampolgárok közösségi testületével, amely a király jóvoltából és hozzájárulásával történt, mivel a nemesség ötöle kapta címét és birtokát. A király megkülönböztetés nélkül adományozta a címeket. A nemesítés során az egyetlen elvárás valamilyen hősi tett végbevitelére, vagy keresztény odaadás volt. A nemesi renden belül nem volt nyelvi vagy nemzetiségi elválasztódás. A szolga is kiemelkedhetett valamilyen hősi tettel. Erre sok példánk van.

Kocsis István részletes leírást ad arról, hogy a Szent Korona Tan miként segítette a magyar önvédelmet. A lakosság, amely e tannak oltalma alatt állt, a Szent Korona Tan vallotta a folytonos magyar alkotmány fennmaradás legjobb biztosítékának. A Szent Korona Tan valósította meg a nemzeti egységet, még a legnehezebb időkben is. Zsigmond király, 1390-ben megjutalmazta Péter grófot, azért, mert ellene, Zsigmond ellen fogott fegyvert, amikor ő, a Szent Korona Tan ellen vétett. Péter gróf a Szent Korona Tan védelmezte. Ez a szemelvény megvilágítja, hogy a Tan befolyása nagyobb volt a király hatalmánál is. Az ország legfelsőbb hatalmát a Szent Korona Tan szolgáltatta. Magába foglalt minden törvényhozói ágazatot. A politikai hatalom megosztását is a Szent Korona Tan határozta meg. E szervezet tagjai, a három politikai nemzet népei, a magyar, székely és szász népek, alkották a törvényeket. E törvényi rend 1848-ig állt fenn.

1867 után népszavazás útján történt a törvényhozás. A magyar állam korlátlan uralma szavatolva volt azzal, hogy nemcsak a király és a három politikai nemzet, hanem minden terület és város alávetette magát a Szent Korona Tan követelményének. Koronázással a Szent Korona felhatalmazta a királyt területbirtoklásra, amely ugyan nem volt a király saját birtoka, mert nem

³⁹⁰ E tanulmányt összesítette Dr. Mailáth István, *Krónika*, 1985. szept.

bírt örök érvénnyel. Az országban senki sem rendelkezett teljes hatalommal. A Szent Korona Tan alaptörvénye szerint a teljes hatalom az összevont politikai nemzet kezében volt. A feudális rendszert 1848-ban megszüntették, mivel a népjog lett meghirdetve, és 1867-ben az állampolgárok kapták a jogot. Ki kell emelnünk, hogy a Szent Korona Tan nem választotta szét, inkább egyesítette a különböző vallású csoportokat. Ezért e tan elősegítette a nemzeti egységet minden nemzetiségi és vallási elkülönülés ellenére is.

A két kiváló magyar egyéniség, Pázmány Péter hercegprímás, a katolikus orátor és Bethlen Gábor, Erdély protestáns fejedelme a vallási különbözőség ellenére a Szent Korona Tan alapján egyesülten harcolt a közös cél érdekében. Pázmány Péter hercegprímás, aki a király ellen emelt szót, Bethlen Gábor pedig háborúba ment a király ellen, védve mindketten a Szent Korona Tant. Ez volt az a misztérium, amely majdnem egy évezreden át egyesítette a Magyarországon élő népeket. A Szent Korona Tan védte a népet az önkényuralom ellen. Egyedül a Magyar Nemzetgyűlés hozhatott változást, vagy új törvényeket. A Nemzetgyűlésen a három politikai nemzetet képviselők tábora egyforma arányban szavazhatott.³⁹¹

1919-ben Károlyi Mihály kormányának ügyvitele idején, Kun Béla és bandája, kiket Oroszországból küldtek hazánkba, megszüntették ezt az ősi, egyesítő tényezőt. 1945-ben, Rákosi Mátyás vezetése alatt eltörölték az ősi Alkotmányt és helyette a szovjet mintájú kommunista alkotmányt fogadták el.

A vármegyerendszer és a Szent Korona Tan az ország minden részéből küldött képviselőket. Ez a rendszer mindenkinek egyenlő jogokat biztosított. Az elnyomás, amivel a tótok vádoltak a trianoni tárgyalásokon, egyszerűen nem létezhetett. A vármegyei törvényhatósági testületen a tótok részvétele a bizonyíték erre. **A Felvidéken, amely most Szlovákia, és a környező területeken, ahol a tótok éltek nagy számban, a tótok képvisellete az ügyviteli hivatalokban, az alábbiakban látható. Trencsén megyében 40%, Túróc megyében 43%, Zólyom megyében 36%, Liptó megyében 37.5%, Bars megyében, 26%, Nógrád megyében, 23%, Gömör megyében, 24%, Szepes megyében, 29%, a képviselők mind jó viszonyban voltak magyar és német képviselőtársaikkal.**

Magyar védelem alatt fejlődött a kis szlovák etnikum néppé! 1920-ban már területi követeléssel állhattak elő. Varsányi Gyula írja, hogy ez a hihetetlen fejlődés egyedülálló Európában.

A rácok, horvátok, németek és oláhok mind a török veszedelem idejében telepedtek le a Kárpát-medencébe, egyes esetekben a magyar királyok hívására. Láthattuk, a tótok elfogadták uralmunkat és évszázadokon át, egyetértésben éltek a magyar politikai rendszerben. A magyar vármegyerendszerben megtarthatták nemzeti jellegüket. Részt vehettek a Nemzetgyűlésen, amely döntött az ország kérdéses dolgaiban. Magas pozíciókat érthettek el, mint püspök, érsek, várispán stb. Az a tény, hogy ezer éven át nem olvadtak be a többségi magyar népbe, ez a legnagyobb bizonyíték arra, hogy nem óhajtottuk elmagyarosítani őket. Pontosan az ellenkezője történt velünk, mert amikor mi, idegen hatalom hibája által kisebbségbe kerültünk, az újonnan alakult államok erőszakkal akartak beolvasztani, ami elég nagy arányban sikerült is.

Dr. Varsányi meglátása szerint, a vármegyerendszer miatt nem olvadtak be az idegenek a többségi magyar népbe. Vármegyerendszerünk minden állampolgárának megadta területi tájegységekként az autonómiát és szabad alkalmazását nemzeti jellegzetességüknek. Varsányi tárgyalja a nemzeti nacionalizmus és a túlzó nacionalizmus mibenlétét, amely megszüntetett egy jól bevált, békésen együttélő ezeréves rendszert. A szétzilálás okait a francia és angol szabadelvű

³⁹¹ Kocsis István: „A trianoni pszihózisok” *Trianon Kalendárium*, 1997. 37. Szent Korona Misztérium 1997.

gondolkodásban látja. Javaslatot tesz a politikusoknak, hogy saját és Európa érdekében azokat a megoldásokat alkalmazzák, melyek már bizonyítottan beváltak a múltban, és ahol szükség van rá, ott modernizálják ezeket, hagyják figyelmen kívül azokat az ideákat és javaslatokat, melyeket a vak sovíniszta politikusok hirdetnek, az elbujtatott pánszlávista érdekekért.

A magyar vármegyerendszer – „comitatus” – a magyar alkotmányon nyugodott, ellentétben a német alkotmánnyal, amelyet összekötöttek a kialakuló feudalista társadalommal. Idő múltával, az egész kormányrendszer az uralkodó magántulajdona lett. A magyar nép véleménye nem engedélyezte az egyéni érdek előretörését a közösségi életben. Ezért vármegyénk sohasem lettek magántulajdonai a várispánoknak. A vármegye főispánja a „comes” sohasem vált hűbérúrrá, mint nyugati hasonmásai. A főispánt mindig a király nevezte ki, és bármikor leválthatta. A vármegyének főügyintézője volt. Hatalmát a nemzet törvénye korlátozta. Amikor a nyugati államokban a hercegségek vetélkedtek, a központi hatalom még nem létezett, ezért nem válhattak nemzetté, hazánk már ekkor egy egységes, törvénytudó, alkotmányos nemzet volt, ahol a vármegyerendszer behálózta a társadalmi rend minden ágát és az egész ország területét.

A vármegyei ügyvitel magasabb rendű hatósággá fejlődött. Ez a vármegyerendszer behatással volt a világtörténelemre is, mert úgy jött életre, mint a magyar nép természetes fejlődése. Hazánk **volt az első nemzet a világon, amely bevezette az önrendelkezési elvet, amelyet minden vármegyében alkalmazott, de ez nem veszélyeztette a nemzet egységét. Az igazságszolgáltatás a vármegyei autonómiából merített.** Varsányi szerint kezdetben a király minden öt évben vármegyéről vármegyére járva szolgáltatott igazságot, már Könyves Kálmán király óta, egy megyei bíró kíséretében. Később a vármegyék élére magasrangú ügyviteli megbízottakat, bánokat, ispánokat, főispánokat választott a nép. A király helyett a nádor gyakorolta ez időtől kezdve az igazságszolgáltatást, és ennek távollétében a helyi bíróság dönthetett, de ilyen esetek csak kivételes esetekben fordultak elő. E hatáskört a XIII. századtól a bíróság látta el.³⁹²

Sem a Nyugat politikusai, sem népei nem tudják, hogy Oroszország évszázados vágya volt a Földközi- és Adriai-tenger elérése, ennek érdekében idézték elő az orosz-török háborút. 1914-ben úgy nézett ki, hogy az oroszok már-már elérik céljukat, csak a Monarchia állt útjukban. Ezért hamis ígérekkel szították a szabadságban élő kisebbségeket, ébresztgették nemzeti érzelmeiket. A cár bukása után, burkoltan, ez a cél folytatódott a csehek, tótok és rácok között. Fő céljuk volt: fajtánk kiirtása. A cári Oroszország nem tudta célját befejezni, de kis szövetségesei majdnem.

Ha a szláv népek egyesülnének, akkor Nyugat-Európa nagyon nehéz jövőnek nézne elébe. Ezért Nyugat távlati érdeke nem a rác, cseh, tót és álnok oláhok támogatása, hanem egy igazságos határkiigazítás, ahol az ügyintézőt visszaszolgáltatják nekünk, a bizonyítottan megbízható, jól bevált vármegyerendszer felújításával. Így megint képesek leszünk, vagy lennénk gát vagy híd lenni Kelet és Nyugat között.

Magyarország 1920-as felosztása, az új műállamok megalkotása, nem bizonyult sem hosszú életűnek, sem megbízhatónak, hiszen a kisebbségek hamis vádjai következtében jöttek létre, miszerint mi elnyomtuk őket. Mutassuk meg a világ hatalmasainak, a Hágai Döntő Bíróságnak vármegyerendszerünk ma is modern és működő szerepét, és akkor látni fogják, hogy nem volt semmi valóság a vádban. Az új műállamok nem képesek betölteni azt a szerepet, amit mi a múltban betöltöttünk, és ami a jövőben is feladatként ránk vár.

³⁹² Révai Nagy Lexikon: „Vármegye” alatt.

Magyarország soha nem fogadhatja el ezt a csonkítást és bánásmódot, ami kisebbségbe szorult népünket sújtja. Ezért dolgoznunk kell, hogy a dunai népek megtalálják a közös nevezőt. Létre kell hozni egy szövetségi államot az ősi vármegyerendszer törvényeinek alkalmazásával.

Kossuth Lajos, az 1848-as Szabadságharc bukása után, mint elmenekült államférfi, javasolta a dunai népek föderalizálását. Kossuth a hangsúlyt a békés együttélés kialakításában látta, az idejétmúlt imperializmus helyett, ami ellen küzdve lett hazátlan!

Kossuth a következő okok miatt látta szükségesnek a dunai föderáció megalakítását: „Nagyhatalmak vannak közelünkben”, írta, „szövetkezzünk, hogy egymást támogatva mindannyian megóvhassuk függetlenségünket. Ha a kisebb nemzetek a nagyhatalmak általi elnyeléstől meg nem óvatnak, Európában nem lesz szabadság, nem lesz nyugalom, csak nagyravágási, túlsúlyra-törekvésű vetélkedések lesznek egyfelől, másfelől, örökös konspirációk. Én erősen meg vagyok győződve, hogy a Duna-völgyi kisebb nemzetek föderációja a történelem logikájának parancsoló követelménye.”³⁹³

Láthatjuk, Kossuth nem hangsúlyozta ki egyik nép felsőbbiségét sem. Kossuth föderációs elképzelése egy dunai népi szövetség volt. Gróf Teleki László, párizsi követ, 1849. március 7-i levelében hívta fel Kossuth figyelmét a dunai föderáció időszerűségére. Kossuth terve nem zárta ki, a Történelmi Magyarország lehetséges egységét. Kidolgozta a részletes föderáció tervét, és különösképpen foglalkozott a kisebbségi kérdéssel. E tervet később a nép elfogadta, de nem valósíthatta meg, mivel Kossuth nem térhetett vissza, tudjuk, emigrációban halt meg. Kossuth tervét Mack és Noszlopy-val küldte haza 1851-ben, akik a forradalom előkészítésében is részesek voltak, ezért a javaslat a kormány kevés tagjához jutott el, mert 1852 és 1854 között a magyar politikusokat elfogták, elítélték és sokakat kivégeztek. Ez időben a nép előtt a javaslat ismeretlen volt. Ez a lelassított magyar érdekű politika hiánya tovább nehezítette a kisebbségi kérdés megoldását.³⁹⁴

A kiegyezés ötlete az osztrákoktól származott, melyet Eötvös Károly, Kemény Zsigmond és a konzervatív Apponyi György támogatott, így aztán a föderációs elvet ejtették. Ez időben, két politikusunkat nagyon foglalkoztatta a kisebbségi kérdés. Kossuth és Teleki gróf az emigrációban, 1850-ben meggyőződtek, hogy a dunai kisebbségi probléma megoldása kizárólag a föderációval oldható meg. Ez lett volna az egyetlen út arra, hogy elkerüljük az országcsonkítást, ami Trianonban, sajnos megtörtént. 1848-as demokratikus szabadságharcunk sikertelenségét megérezte a magyar kisebbség is. A kisebbségek jutalmazásban részesültek, míg a magyarokat büntették. Az osztrák adminisztrációt országszerte ismét bevezették. Kellesperg Zágrábban, Wohlgemuth Erdélyben, Mayerhofer Voivodinában 1849-ben vértörvényszéket vezettek be, mindenkit büntettek, aki valamilyen követeléssel állt elő. Több mint egy évtizeden át, magyar alkotmányosság nélkül élve, nem volt semmi lehetőség arra, hogy rendezzük a kisebbségi kérdéseket. Október 20-án az osztrák *Diploma* ígéretet tett a kisebbségeknek, de nem valósított meg semmit. 1861. február 26-án a *Pátens* már ígéretet sem tett. A kisebbség többsége, a status quo fenntartását óhajtotta, hogy ne függjön a Magyar Nemzetgyűléstől és Kormánytól, amely kompromisszumban kiegyezett Ausztriával. A pánszlávisták, még ekkor is a Habsburg zsarnokság uralma alatt is kimutatták magyarellenességüket. Ez a magyarellenes szláv megnyilvánulás elidegenítette a magyar ügyvitelt a szlávoktól.

A kisebbségi kérdés elintézésének kérdése három esetben is felszínre került a Kárpát-medencében, 1850, 1854 és 1859-ben. 1854-ben a szerbeket Obrenovic Mihály herceg képviselte Londonban, minket Kossuth Lajos, ki jegyzetében így ír: „Mi a nemzetiségi kérdésben készek

³⁹³ Kostya Sándor: *A Felvidék*. 176. Kossuth Lajos összes munkái I.- XII. kötet. Budapest 1957.

³⁹⁴ U.o. 32-33.

vagyunk a legvégső határig menni, melyet hazánk területi épségének s politikai egységének tekintete megenged. Közöltem a herceggel e nézeteinket, aki engedményeinket tökéletesen kielégítőnek találta. Szavát adta, hogy az egyetértésnek előmozdítására minden lehető el fog követni, s pozitív adatok alapján előre is biztosított, hogy e részben nem lesz nehézség.”³⁹⁵

Kossuth föderációs eszméje nagymérvű ismeretről tanúskodik, melyet Obrenovic herceg és Klapka György tábornok támogatott. Kossuth eszméjét 1860. szeptember 15-én hirdették meg az általa kiadott Turini Memorandum-ban, melyet Klapka tábornok mutatott be a magyar kormánynak. 1861-ben, Kossuth megint csak megjelentette tervét Jászban, (most Jassy).

A szerb Rastic Jovan irásából tudjuk, aki jó ismerője volt Obrenovic életének, a herceg mindent megtett a Londoni Egyezmény értelmében, hogy elterjessze a föderáció tervét és így megoldják a kisebbségi kérdést. A herceg két ízben tárgyalt a megbízottunkkal, Andrássy Gyulával, aki sajnálatosan kijelentette: lehetetlen a föderáció tervét keresztül vinni. Ez a nem várt diplomáciai akadály káros lehetett, mert elfogadása esetén kedvezően megváltoztathatta volna az 1868-as magyar kisebbségi törvényt. (LXIV. tc.) A szerb Obrenovic-misszió nem fejeződhetett be, a herceg hirtelen halála miatt. Ezt az igyekezetet két oknál fogva is érdemes említeni. Az első az, hogy a föderációs mozgalom nincs megemlítve történelemkönyveinkben. A másik az, hogy valamiféle kapcsolatot találunk, vagy észlelhetünk a Londoni Kossuth-Obrenovic Egyezmény és az általa vezetett balkáni tárgyalások között.

Mi volt itt a helyzet? A sikertelen budapesti tárgyalás után, Obrenovic támogatásával, a szerb miniszterelnök, Garasanin egyezményt írt alá Bukarestben a Bulgária Nemzeti Propaganda Bizottsággal, kihangsúlyozva a szerb-bolgár együttműködést. Márciusban, Ristic egyezsége jutott a montenegrói Nikita herceggel, egy Dél-szláv Föderáció megalakításáról. Obrenovic megbízta Garasanin-t, hogy tudassa a zágrábi püspökkel Strasmayer-el, hogy hívja meg a horvátokat is a Délkelet Európai Föderáció egyesülésébe. A szerb kormány és a Bulgár Emigrációs Bizottság Bukarestben megegyezett, hogy kidolgoznak egy szerb-bolgár alkotmányt. Obrenovic, Garasaninnal tárgyalt Görögországgal a bekapcsolódásról, mely szerint a Föderáció megóvná Görögország érdekeit. Ez volt a politikai helyzet 1868. június 10-én, amikor Obrenovic-et megölték. Nem úgy látszik, hogy a gyilkosságot Obrenovic ellenlásasai követték el, több mint valószínű, hogy Bécs keze volt a dologban.

Én úgy látom, ez volt az utolsó alkalom, amikor még a szerbek, és közöttünk egyezés jöhetett volna létre, mert Obrenovic komolyan vette a londoni Kossuth tárgyalást. Ezt akkor adta fel, amikor a budapesti tárgyalások eredménytelenek lettek. A magyar kormány, hogy megoldja a kisebbségi kérdést, engedményezési politikára váltott át.

Borsody István írta 1950-ben: „Engesztelhetetlen ellentét alakult ki a területkövetelők, melyeket a győztes hatalmak támogattak, és a Wilson-i elv önrendelkezést követők között. Csakis a Duna térség federális újjászervezése oldhatja meg az ellentéteket – a szakértők és a beavatottak ezt tudták. . . Egy szövetséges federalista felszabadító politika, amely demokratikus összetartást hirdet a dunai népek között, képes egyesíteni a győzőket és a legyőzötteket. . . Valós politikai kifejezéssel, a szabadelvű politika a Habsburg birodalom fenntartását jelentette volna, a Habsburgok nélkül.”³⁹⁶

A Békeparancs aláírása előtt, 1920. június 4-én Gróf Apponyi Albert kijelentette, hogy Magyarország elfogadja a határozatot, amely a népszavazást figyelembe veszi, és ennek

³⁹⁵ U.o. 36. Kossuth Lajos összes munkái. Budapest 1880.

³⁹⁶ Borsody István: The Break up of Austria-Hungary: Fifty Years After, reprinted under the title: „The Empire: An Unrealised Federal Union”, in The Austrian Empire, Abortive Federation? Edited by Harold J. Gordon Jr. and Nancy M. Gordon (Lexington, 1974) pp. 151-153.

alkalmazásához ragaszkodott. Ha ezt akkor elfogadják, elkerülhettük volna az azóta folytatólagos közép-európai lázongásokat és a XX. század végén dülő jugoszláviai vérfürdőt. Ez azt is jelentette volna, hogy a három és fél millió magyar testvérünk nem került volna idegen uralom elnyomása alá. Tiszta magyar többségű városok, mint Kassa, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Nagyszombat, Pozsony, amelyek több mint három évszázadon át magyar városok voltak, köztük Pozsony koronázási város. A legnagyobb tragédia részünkre, hogy a közben eltelt évek erőszakkal megváltoztatták e tájak demográfiai összetételét. Ezért el kell ismernünk, hogy ez felmérhetetlen területi veszteség volt számunkra, ami nemzeti megmaradásunkat azóta is fenyegeti. Bele kell nyugodnunk abba, hogy nem követelhetjük vissza Történelmi Magyarország határait. Ez azt jelenti, hogy a jövőben, minden okszerű megoldásnak, szilárd etnikai határ kijelölést kell alkalmazni, figyelembe venni a demográfiai ismereteket. Az eredeti magyar városok, ahol a lakosság túlnyomó részben magyar volt, vissza kell, hogy kerüljenek. Ez az egyetlen út, elkerülni egy előbb-utóbb bekövetkező forradalmat. Így építhetünk ki újra tartós településeket, megnyugvást, ami növekvő jólétet idéz majd elő. Meg kell adnunk az ott élőknek a szavazati lehetőséget, a hovatartozás felől. Schleswig-Holstein, Sopron és Szárvidék jó példa erre. Van olyan nézet is, hogy nem kell belenyugodni: érvényesíteni kell a Trianon előtti határokat és mi majd adunk autonómiát az ott lakó népeknek. E nézet elérésében az a nehézség, hogy hogyan tudjuk követelésünket érvényesíteni. Az előző javaslat inkább kivihető.

1920 óta egyetlen állam sem javasolta a nyilvánvalóan igazságtalanul elrabolt, kapott területek visszaadását. Még Ausztria, a szövetségesünk sem adta vissza Nyugat-Magyarországot, pedig az ő irányított politikájuk által keveredtünk a háborúba, és Tisza István volt az egyetlen, aki azt ellenezte. Mégis minket okoltak a háború kitöréséért. Az utód-államok élénken ellenezték a határkiigazítási politikánkat, a két háború között. Talán az igazságtalan döntés legborzasztóbb következménye az, hogy az utód-államok vezetőinek lelkiismeretét zavarja az igazságtalan döntés tudata. Ezért van velünk szemben megbízhatatlanság és gyűlölet, attól félve, hogy erőre kapva, visszaköveteljük ellopott földünket. Ezért az utód-államok a magyar kisebbségeket a legkegyetlenebb elnyomás alatt tartják, megkínzott népünket! A kommunista uralom még jobban megnehezítette életüket, mert itt a legkisebb lehetőség sem adódott, hangot adni elnyomatásukról. Ezért a beolvadás gyorsabban ment végbe. Ha valamilyen helyzetjelentés mégis akadt, a nyugati sajtó nem közölte, mivel a nyugati hatalmak voltak azok, akik Magyarországot és népünket a modernkori rabszolgasorsba dobták.

Az idegenben élő népünk az elnyomás és az elhagyatottság miatt, a körülményekből kifolyólag, reményt veszve elcsüggedt, mert nem várhattak segílyt, sem külföldről, sem hazánktól, de még egyházuktól sem, mert ezt is üldözték. Láthatjuk, idegenbe szakadt testvéreinken dupla, vagy hármas volt a nemzeti és politikai elnyomás. Ezek a műállamok azt az időt várják, amikor az állandóan zaklatott magyar kisebbség belefárad az ellenállásba és feladja nemzetiségét, beolvad. Céljuk, a nemzeti állam kialakítása.

Amikor eljön az idő Közép-Európa újrendezéséhez, a politikusoknak realisztikusnak kell lenniük, és el kell követni mindent, hogy az utód-államok kisebbségi sorba került magyar népközössége visszakaphassa nemzeti jellegzetességét, anyanyelvét, élhessen szokásaival, megkaphassa az óhajtott autonómiát, még azon a vegyesen lakott területen is, amelyet ez oknál fogva nem lehet talán visszacsatolni az anyaországhoz. Az is elképzelhető, hogy ezek a népközösségek egy táji egységhez kapcsolva egyesüljenek, autonóm térségként, a föderációban. De ez csak akkor vihető végbe, ha az utód-államok feladják a parancsuralmukat, leállítva a kisebbségi elnyomatást.

Georges Roux, politikus szerint e terület problémája onnan ered, hogy az itt élő népek képtelenek az együttélésre, pedig gazdaságilag egymásra vannak utalva. A földrajzi elhelyezkedés

azt parancsolja, hogy a dunavölgyi népeknek meg kell találniuk a közös nevezőt az egyezséghez. Ez a Habsburg: „Oszd meg és uralkodj” politika eredménye!

A trianoni határozat hibája az volt, hogy a Nagy Hatalmak felosztottak egy történelmileg és földrajzilag egységes területet, ahol a határokat a természet szabta. A Kárpát-medence egy központkereső vízhalózat. Ezt az egységet kell visszaállítani. Ilyen nyilatkozatok gyakran jelennek meg az újságok hasábjain. Mi nem tekinthetjük véglegesnek a jelenlegi helyzetet, már csak azért sem, mert a Szovjetunió megszűnt, amely a status quo fenntartását szorgalmazta.

Másik ok, amiért vissza kell állítani a Kárpát-medence egységét, az a mellékfolyók gondatlan kezelése, amely a felvidéki Bodrog folyó vizét, cserző műhely szennyét és csersavat, minden tisztítás nélkül engedték a folyóba, amely különösképpen a kezdetben olyan mérvű volt, hogy a folyó vize barnává változott. A csersav és egyéb vegyi anyagok, kipusztították a halakat és a büzt már messziről érezni lehetett. A Bodrogot, a második szennycsatornának nevezik, a Sajó folyó után.³⁹⁷ Az ember csinálta műhatárok, melyeket Trianonban határoztak meg, a folyók forrás vidékét majdnem mind az utód-államoknak juttatta, amelyek egy-két kivétellel, mind a központ, vagyis hazánk felé hozzák a halálos mérget. Mivel ezek a műállamok ellenséges érzülettel vannak irányunkban, nem érdekli őket a folyók szennyezése, amely ívó vizet ad Budapest, Szeged, Szolnok, Kecskemét, és az egész ország népének. Szükséges mielőbb létrehozni egy dunai föderációt, hogy a Kárpát-medencét egyesíthessük megint, és megakadályozzuk a magyar nép vegyi mérgezését. Központi elhelyezkedésénél fogva, Magyarország nélkül, a Duna völgyében nem lehet politikailag, és gazdaságilag jól működő rendszert létrehozni. Ez az egyesítés lehetséges, mert ez a magyar nép és minden dunai nép óhaja. Ez sokkal okszerűbb cél lenne, mint a dunai népek Egyesült Európához való csatlakozása, ahol Közép-Európa népei talán sohasem lennének egyenrangúak a nyugati államok népeivel. A Duna Föderációban a térség gazdaságilag megerősödne, senki nem lenne kolonc egy későbbi, egyesült európai csatlakozáskor a nyugati államok nyakán. **Jacques Bainville már 1920-ban nyilatkozta, hogy a legalkalmasabb nép e terület vezetésére az, amely a legalkalmasabb arra, hogy egyesítse az itt élő népeket, ennek a nemzetnek vezetővé kell lennie, és nem szükséges, hogy számban a legnépesebb legyen. Kihangsúlyozta, úgy néz ki: ezt a szerepet a magyar láthatja el.** Ehhez hozzá adhatom, hogy már több mint ezer éves gyakorlatunk van abban, hogy miként tartjuk a nemzetiségeket össze, és hogyan élünk velük egyetértésben.

Mi történt 1920 óta Csehszlovákiában? Az állam kétszer is szétesett. Azok a politikusok, akik igazából keresik a kisebbségi kérdés megoldását, vegyék azt a fáradságot, hogy tekintsenek bele Szlovákia kisebbségi törvényeibe. Nem kell többet mondanom, mert meggyőződhetnek arról, hogy a kisebbségeknek itt joga nincs. Sem a csehek, sem a szlovákok nem érettek más nép vezetésére. Ugyanez áll az oláhokra és a szerbekre is Jugoszláviában. Az osztrákok sem engedik használni a kisebbségek nyelvét. Még annak említése is tilos, hogy 1920-ig Burgenland magyar terület volt. 2000 augusztusában kaptam a hírt, hogy legújabbán kisebbségi területeken az osztrákok a kétnyelvű utcai feliratot engedélyezték. Nyolevan év elmúltával, akkor, amikor a magyar lakosság nagy részével elfelejtette anyanyelvét. **A Trianon előtti Magyarországon, a kisebbségek egy évezreden át használhatták nyelvüket és élhettek szokásaikkal.**

Volt egy pár év, amikor kormányunk papíron ugyan nem fogadta el a kisebbségeinek követelését, de ne felejtjük el, hogy a magyar nép ugyanolyan elnyomott volt a Habsburg uralom alatt, vagy gyakran még jobban, mint a kisebbségek. Hazánk hivatalos nyelve egy évezreden át a latin és a német volt. A francia forradalom eszméje, ugyanúgy felvillanyozta a magyar nemzetudatot, mint tette a többi nemzetiséggel. Nem meglepetés, hogy ilyen körülmények között,

³⁹⁷ Lázár István: Kiállt patak vára, 1980, 247.

mi is ragaszkodtunk az erő megtartásához, mint szuverén állam, és nem akartuk e jogunkat átadni azoknak, kiket évszázadon át védtünk, oltalmaztunk a tatár-török és Habsburg imperializmus ellen.

Kossuth Lajos, már 1849-ben javasolta ezt, és az utána következő magyar kormány első volt Európában autonómiát adni a kisebbségeknek. A franciák még a napjainkban is megtagadják a baszkok autonómiáját.

Kindles József tanár szerint, az európai népeket osztályokra osztották, úgymint nemzeti kisebbségű és nemzeti többségű nemzetek. Ezért – mondja – a népeknek ezekben a demokráciákban nincs egyenlő joga. A nemzeti többség ez államokban több jogot élvez, mint a kisebbség. Pedig az egyetemes emberi jogot nem lenne szabad számhoz kötni. Minden embernek egyformán kijár ez a jog. **Az ilyen irányvonal, amely több jogot ad a többségi népnek, az ellentétben áll az Európai Emberi Alapjog Törvény, 14-ik cikkelyével. Ezért az Európai Kisebbségi Csoport (német betűrövidítéssel: FUEV) 1922-ben új megegyezést javasolt, melyet elküldtek különböző európai fórumokhoz. Az új egyezség alapelve a demokratikus, alkotmányos állam és a határozott együttes emberi jogvédelem. A FUEV meghatározás szerint, ez az egyetlen út a tartós európai béke fenntartására.**³⁹⁸ Pozitív példa erre, Dél-Tirol, Karintia, Kelet-Belgium és a Dán-német határterület. Ha nem alkalmazzuk ezt, akkor végeredményként a szerb kisebbségi genozsidiumba torkollik. A FUEV Egyezményt 1944-ben két főcsoportra és három alcsoportra osztották.

1. Jog harcolni a létezésért.
2. Törvény előtti egyenlőség és egyenlő munkalehetőség.

Ezt a két jogot biztosíthatjuk védő törvényekkel, a nyelv szabad használatával és az autonómia alkalmazásával. A FUEV elnöke Pan Christof mondta: „A legtöbb esetben az autonómia nyújtja a legjobb megoldást a kétséges kisebbségi helyzetekben. Az autonómia európai számadata nagyon kevés, és keveset tudunk róluk. Mindig fennáll az autonómiát adó állam félelme, mivel ez az első lépés a teljes függetlenség felé. Pedig az autonómiának a kellő időben való megadása a legjobb védekezés a teljes elszakadás ellen.”

A FUEV tervezet kimondja, hogy az autonómia legfontosabb tényező a kisebbségi csoport jogainak kivívásában. Ez három fajta autonómiát támogat.

- A. Területi autonómia, ahol a kisebbség él többségben.
- B. Kulturális autonómia, ahol a kisebbség nem képez többséget.
- C. Helyi autonómia, ahol a kisebbség szétszórtnan, vegyesen él, de többségben vannak egyes falvakban, vagy egyes területeken.

Ez a három legkisebb szintű autonómia, ami szükséges e csoport létezéséhez és hagyományainak fenntartásához. A legfelső autonómia határa az, amely nem sérti az állam becsületét. Mindezek ellenére Professzor Pan szerint a problémák mélyére nézve, az alapos nemzetközi tárgyalások mégsem létesítettek elég, vagy nagyon kevés önkormányzatot, és pedig két oknál fogva. Az egyik az, hogy amikor a tárgyalások folynak, a kisebbség, akiről dönteni fognak, nem lehet ott, mert csak a többségi képviselő lehet jelen. Ők pedig saját nemzeti csoportjukat képviselik.

A Nagy Hatalmak nem akarnak hallani Erdély autonómiájáról. A határkiigazítás, vagy Erdély autonómiája lenne e terület legjobb megoldása, azért, hogy tartós békét érhessünk el. Erdély évszázadokon át fejedelemség volt, saját ügyvitellel és törvényhozással, magas kultúrával és gazdagsággal, de a Magyarországhoz való tartozást a nép nem felejtette el.

³⁹⁸ Kindles József cikke 1999. január, *Transsylvania* folyóiratban, 6.

Elfogadom azt a nézetet, hogy az autonómia egy lépés az elnyomott kisebbségek szabadsága felé, de ugyanakkor ez nem a végső megoldás a bajok orvoslására, mert továbbra is kisebbségek maradnak, és ha az utód-államok folytatják politikájukat, előbb-utóbb eltörlik őket.

Én a Duna Föderációnak vagyok a támogatója. Javaslom a Szent Korona Népe éljen továbbra is együtt, a Szent Korona Tan törvényei szerint, ahol egyik nép sem uralkodott, és nem fog a jövőben sem uralkodni a másik fölött. Ez egy évezreden át bevált és elfogadott törvényesség volt. Ha az elmúlt évezredet összehasonlítjuk a Trianon óta eltelt nyolcvan évvel, akkor látni fogjuk a Szent Korona Tan törvényeinek előnyét.

Padányi Viktor világítja meg azt a tényt, hogy az Antant, amikor alkalmazta a Wilsoni önrendelkezési jogot, akkor nem határozták meg, milyen ismérv alapján fogják használni. Végül is, ugyanaz a nyelv, vagy hasonló nyelv esetében jelölték meg a követelményt, amely alkalmassá teszi az új állam létrehozását.³⁹⁹ **Miért helyezték előnybe a hasonló nyelv kapcsolatát, amikor tudott dolog, hogy a szlovákok és a csehek ellenségességgel viseltetnek egymás iránt, a hasonló szláv nyelv ellenére is, és sohasem éltek együtt egy közösségben?** A csehek felsőbb rendűnek érzik magukat, lenézik az egyszerűbb vallásos szlovákokat. Ugyanakkor a szlovákok nyolcszáz éven át éltek velünk egy politikai egységben hasonló vallással. Ez idő alatt nem volt számottevő lázadás. A másik két nemzet a horvát és a szerb úgyszintén szláv nyelvű, hasonló az eredetük, de éppen olyan ellenségesek egymáshoz, mint az orosz és a lengyel. Ez az ellenségesség sok évszázadra megy vissza. A horvát magasabb kultúrájú nép, mint a rác, és kulturálisan közelebb állnak hozzánk és a többi európai népekhez, mint a balkáni népekhez. Római katolikusok ugyanúgy, mint mi, és felajánlották országukat Szent Lászlónak már a XI. században. 1920-ig, mint független állam létezett Magyarországon belül. Földrajzi elhelyezkedésük szintén azt jelzi, hogy egymásra vagyunk utalva. Ugyanez a kitétel áll Szlovákiára és Magyarországra is. Az Antant miért nem vette figyelembe ezeket a tényeket? Horvátok, szlovének, bosnyákok igen nagy arányban avarok, csak az évszázados üldözés alatt nyelvet cseréltek!

Még ma is érezzük ennek a döntésnek rossz hatását, a szegénység, szenvedés, a genocidium, amely most folyik Szerbiában, ahogy írom e tanulmányt 1999-ben a NATO is bekapcsolódott a szerb e területi népiirtás megakadályozásába. A NATO beavatkozása szükségessé vált, mert elmulasztották Trianonban a Wilson-elv alkalmazását, a népkaratra támaszkodó döntést, és a földrajzi, gazdasági, stratégiai, kulturális és vallási tényezők figyelembe vételét. Az Antant kiárulta ezt a térséget a Balkánnak, vagy a pánszláv behatásnak. E területen figyelembe kell venni a földrajzi és kulturális tényezőket, és nem szabad megbontani az egységet, nyelvi meghatározással.

Itt vegyesen települt nemzetiségi népekről beszélünk, de a közös érdekvédelem, a hasonló világnézet és kultúra köti őket össze. Ilyen egységet vétek megzavarni nyelvi megfontolásból. Ha e népek között nyelvi ismérv létezik, (mint ahogy ez fennállt Trianonkor) biztos, hogy viszály üti fel a fejét.

Ilyen területen a föderál egyesülés nyújtja a leghathatósabb védelmet az itt élőknek. Hogy az megvalósulhasson, az államoknak be kell látniuk, hogy egymásra utaltak. A közös sorsvállalásra van szükség. Az itt élő népeket ugyanaz a veszély fenyegeti, és szorult helyzetükben a közös baráti kapcsolat segíthet. Mindezeket a tényeket figyelembe kell venni a közös érdekvédelemben, ami nem más, mint nemzeti öntudat. A nemzeti öntudat megmagyarázható a hazafiasság megnyilvánulásában, amikor az ország lakossága együtt harcol,

³⁹⁹ Berzy József: *Európa Felszabadítása*, Argentina, 1962, 236. Padányi Viktor: *A Nagy Tragédia I*, San Francisco, CA, 1977, 193., 195., 198.

saját érdekeiért, és nem, amikor arra kényszerítik. Egy ilyen Kárpát-medencei egységet, amely nyolcszáz vagy ezer éven át, így harcolt léteért, nem szabad nyelvi hasonlóság miatt megbontani.

Megoldás a Kárpát-medencei népközösségi kérdésben egy föderáció létrehozása Szlovénia, Szlovákia, Erdély, Horvátország, Magyarország és Lengyelország részvételével. A föderáció az ősi magyar vármegyerendszert és a Szent Korona Tan törvényeit alkalmazná, mivel ez volt a leghosszabban tartó, a legjobban bevált, igazságos és legdemokratikusabb törvényesség egész Európában.

Winston Churchill a Monarchia felosztását „sarkalatos tragédiának” nevezte. Anthony Eden 1950-ben nyilatkozta: „Az Osztrák-Magyar Császárság összeomlása szerencsétlenség volt az európai béke számára. Ha az országok, amelyek alkották a Monarchiát egy nap megtalálnák azt az elrendezést, amely lehetségessé tenné a boldog egyesülést, együttműködést, megint milyen szívesen látott lenne ez.”⁴⁰⁰

---

⁴⁰⁰ Churchill Winston: The Gathering Storm, Boston, 1948, 10. és *New York Times*, 1950, október 3, idézte Kertész Stephan tanulmányában: „Consequences of World War I.” War and Society in East Central Europe, Vol. VI. 40.

ZÁRÓGONDOLATOK ÉS KIEMELT SZEMELVÉNYEK A TEENDŐINKRŐL

Zárógondolatok, a lehetőségek felidézése, hirdetése, az igazságtalanságok köztudatba vitele és kihasználása, a bele nem egyezés szellemének elterjesztése, kiszélesítése kapcsán, ami tevékenységünk jövőbeli feladatának kell lennie. A trianoni határokat nem végleges megoldásnak szánták, hanem átmenetinek, amit az utód-államok nagyon jól tudtak, épp ezért végeztek oly nagy erőfeszítéssel népünk kiirtását az elszakított területeken, hogy kész tényként mutathassák be; nincs mit visszacsatolni, hisz a magyar lakosság száma itt elenyésző, figyelmen kívül hagyható. Amíg számottevő magyar kisebbség fog élni az elszakított területeken, a magyar-üldözés, bármilyen politikai uralmi rendszer, vagy kormány is lesz hatalmon, nem fog megszűnni. E tanulmányban ismertettem, hogy számos politikus, kiválóság és morálisan gondolkodó beleegyezhetetlennek találta ezeréves hazánk 2/3-ának elcsatolását. **Ha ők így látták, akkor mi miért nyugodnánk bele?** Idézzük fel a ránk nézve kedvező meglátásokat, tegyük egy csokorba, és ezek alapján követeljük a jogos revíziót, vagy a Dunai Föderáció létrehozását, vármegyei ügyintézésel, ami sokkal kedvezőbb lenne Közép-Európára nézve, mint az Egyesült Európai csatlakozás. Vannak lehetőségek, amelyeken keresztül elkezdhetnénk követelésünket. Ilyen a Millerand-féle kísérőlevél, amely kihangsúlyozza „ha a helyszíni vizsgálat eredménye szükségessé teszi a szerződésben megjelölt határok bizonyos módosítását, és amennyiben a bizottságok arra a meggyőződésre jutnak, hogy a szerződés határozatai igazságtalanok, Magyarország fellebbezhet a Népszövetséghez.”⁴⁰¹

Ez az, amibe kapaszkodhatunk, mert az igazságos eljárás legdurvább megsértése történt, először Millerand francia miniszterelnök részéről, amikor e levél átadásával egyidőben, a nagykövetek tanácsából egy másik levelet is elindított a felülvizsgáló bizottsághoz, amely utasítást ad arra, hogy ne változtassanak semmit, még ha a vizsgálat ezt „szükségessé tenné” is. E titkos utasítás szövegét a Népszövetség hivatalos lapja közölte 1922-ben.⁴⁰²

A másik súlyos visszaélés, hogy a felülvizsgáló bizottság hivatalos tagjai, a legújabbban Amerikába települt szlovákok voltak, akik kocsmai mulatozás során „döntöttek” a felvidéki magyarok sorsa felől. Most, hogy tudjuk a történeteket, nem Horn-féle alapszerződéseket kell kötnünk, hanem a leírt hamisítások idecsatolásával a Hágai Nemzetközi Bíróság elé kell vinni jogos követeléseinket.

Azt a vádat, hogy az első világháború beindításáért és Ferdinánd trónörökös és felesége meggyilkolásáért mi lennénk a felelősek, mindkét vonatkozásban cáfoltuk, mert hisz Tisza Istvánnak a császárhoz írt levelét már a nyugati politikusok is ismerik. A szarajevói merénylet kidolgozását pedig Dragutin Dimitrievics beismerte.

Montielle, a francia kabinetminiszter tudatta Csáky Istvánnal, hogy **„az Egyezményt akkor törhetjük szét, amikor elég erősnek érezzük magunkat, és az idő is megfelel erre, és számíthatunk Franciaország támogatására.”**⁴⁰³

⁴⁰¹ Szalay Jeromos: *Igazságok Közép-Európa körül* II. Kötet, Collection Danubia, 1956, 124.

⁴⁰² U.o. 125.

⁴⁰³ Csáky, P.D.H. doc 368, pp. 371-372, quoted by Magda Ádám in her essay „France and Hungary at the Beginning of the 1920's”, in *War and Society in East Central Europe*, Vol VI. p. 161, *Essays on World War I: Total War and Peacemaking, A Case study on Trianon*, edited by Király Béla et al. Brooklyn College Press, 1982.

Nem önként kapcsolódtunk a második világháborúba, erre Teleki Pál cselekedete a bizonyíték, amelyet még ellenfelünk Winston Churchill is elismert, amikor azt nyilatkozta, hogy a háború utáni tárgyaláson hagyjanak majd egy üres széket Teleki Pál emlékének (ami nem történt meg), aki ellenezte a magyar hadbalépést.

A Bécsi Döntéskor nekünk ítélt részeket jogosan követelhetjük vissza, mert ezt diplomáciai úton értük el, és nem a mi kérésünkre vállalták el a döntő bíraskodást a német és olasz megbízottak, hanem Tiso, szlovák miniszterelnök javaslatára, kérésére. A II. Bécsi Döntést pedig Hitler kényszerének engedve, Ribbentrop által Bécsben küldöttségünk elfogadta e kényszer megoldást, mert ekkor már más lehetőség nem volt. A döntést a nemzetközi bíróság történelmi tények alapján hozta, nem pedig a németek „hűséges” kiszolgálásának Hitleri jutalmául. Sztálin, ugyanis e vád alapján érvénytelenítette e nemzetközi döntést.

Jelenlegi külpolitikánk alapjául kell tenni múltbeli vezetőink érdemeinek kamatoztatását.

Andrássy Gyula, külügyminiszter, „mikor Németországgal szövetséget kötött, **nem kötelezi el Ausztria-Magyarországot, hogy támogassa arra az esetre, ha Franciaország megtámadja. Azt a szövetséget se írja alá, amely azt a látszatot kelthetné, hogy a szövetség Anglia vagy Franciaország ellen irányul. Csak azt a szövetséget hajlandó vállalni, mely Oroszország ellen irányul.**”⁴⁰⁴

Nem a nyugati demokráciák ellen vonultunk fel, hanem a pánszlávizmus elleni védelem készített a hadbalépésre.

1873-tól kezdődően Balkán felé irányuló osztrák törekvés fejlődött ki, Radetzky, Ferenc Ferdinánd és Otto Bayer politikai törekvéseivel, amelyet Kormányunk ellenezett, mert Andrássy Gyula ezzel kapcsolatban így nyilatkozott: „A magyar hajó annyira túl van terhelve gazdagsággal, hogy minden új rakomány, legyen az iszap vagy arany, csak elsüllyeszthető.”⁴⁰⁵ Az a magyar nézet alakult ki, hogy nem kívánunk új szláv területeket. Részünkről a méltányosság, a jó viszonyú szomszédság szelleme uralkodott, akkor, amikor Blaznavac generális, a fiatal szerb király gyámja ilyen politikát szorgalmazott 1872-ben: „Magyarország és Szerbia között lehetetlen a megegyezés: Ha Magyarország testén egy sebet látok, bárhol legyen is az, arra törekszem, hogy megmérgezzem.”⁴⁰⁶

1877-1878-ban kitört a török-orosz háború, amely orosz győzelemmel végződött. A nagyhatalmak a töröktől elvett területeket a Berliini Egyezmény értelmében egymás között felosztották. Besarábiát Oroszország, Ciprust az angolok kapták, és **orosz-angol javaslatra Ausztria-Magyarország megszállta Boszniát és Hercegovinát, de Andrássy leállította, nem engedte meg, hogy a megszállást egész Szaloniki-ig terjesszék ki.** E megszállásokat a magyar nép nem akarta, mert nem akartak nagy számban szerbeket az ország területén belül. Ezért a nép az utcán tüntetve mutatta ki nemtetszését, Andrássy elvesztette népszerűségét.

Andrássy a döntés ellenére sem akarta e két említett területet, de ez volt a legjobb megoldás a védekezésre. Ugyanis, a szerbek engesztelhetetlen magyargyűlölete, állandó harci készülődése ellen, csakis így lehetett a legjobban védekezni.⁴⁰⁷

„Ausztria-Magyarországra nézve Bosznia és Herzegovina megszállása az önvédelem és az önfenntartás joga és kötelessége volt. De mivel ebben az esetben Ausztria-Magyarország érdeke egybeesett Európa érdekével, amely nem tűrhette, hogy keleten egyedül az oroszok és az

⁴⁰⁴ Szalay Jeromos, I.m. 17.: Renouvin Pierre: *Apogée de l'Europe de 1871-1914*, t. VI.

⁴⁰⁵ U.o. 18.

⁴⁰⁶ U.o. 19. Szeffü Gyula, 492-493.

⁴⁰⁷ U.o. 19., 20., 21.

angolok legyenek az urak, bölcs és célszerű volt jogunkat elismertetni egész Európával, amely így velünk közösen vállalta a felelőséget.”⁴⁰⁸

A szerbek hamissága ott lappang, hogy minden dél-szláv népet szerbnek kiáltottak ki és erre alapozták területkövetelésüket.

Az osztrák-magyar császárság nem tudott megfelelő megoldást kidolgozni a Bosznia-Hercegovina kérdésben. Ausztria egy németesített Habsburg birodalmat igyekezett létesíteni.

A pánszlávizmus horvát formája, az illírismus, melyet Bécs jól kihasznált 1848-ban a magyar szabadságharc idején, és ez megakadályozott minden lehetőséget a megoldásra.

Amikor kitört a török forradalom, a török először francia, majd angol segítségre támaszkodott. Aerenthal, osztrák-magyar külügyminiszter, attól tartott, hogy a törökök követelni fogják a két tartomány kiűrtését, amelyek a szerbek hozzájárulásával orosz behatás alá kerülnek, így bekerítve a Monarchiát veszélyes helyzetbe hozhatják.

Aerenthal, az érdekelt hatalmak hozzájárulását igyekezett megszerezni, az „adok, hogy te is adj” elve alapján. 1908. szeptember 15-én szóbeli megállapodást kötött Izvolsky orosz külügyminiszterrel, amely szerint Ausztria-Magyarország kötelezte magát, hogy nem ellenzi a Boszporusz és a Dardanellák tengerszorosainak megnyitását az orosz hadihajók előtt, azon ellenszolgáltatás fejében, hogy Oroszország beleegyezését adja a két tartománynak, Ausztria-Magyarországhoz való végleges odacsatolásához.⁴⁰⁹

Hogy az előbb említett Egyezmény réme valóság volt, az abból a tényből is látható, hogy Oroszország, Anglia és Franciaország beleegyezésével foglalta el Tripolist, mint jutalomdíjat, azért mert ígéretet tett régi szövetségeseinek cserbenhagyására, háború esetén. A tripolisi háború idézte elő a Balkáni háborút Törökország ellen, 1912-ben.

Az Osztrák-Magyar Monarchia törekvései 1912-13-ban szembe kerültek az angol, francia, olasz, orosz de különösképpen a cári pánszlávizmus törekvéseivel, melynek hangos csahosai a szerbek és egyéb szláv népek voltak, amely a Világháború előidézője lett. Tudnunk kell, hogy a politikai szándékok mögött, ott húzódott a bank érdekeltség. Annak céljai, mint nemzeti törekvések lettek álcázva.⁴¹⁰

A *Manchester Guardian* arról, hogy ki a bűnös Ferdinánd trónörökös meggyilkolásában, és a háború beindításában, így ír: „A kis államok közül Szerbia az, amelynek neve megcáfolhatatlanul legjobban be van szennyezve. Azoknak a múltja és politikája, akik az utóbbi években kormányozták, nem egyéb, mint a kapzsiságnak, a kétszínűségnek, a becstelenségnek a szövedéke. . . Ha az ember Szerbiát az óceán partjára tudná hurcolni, és ennek a fenekére taszítani, Európa levegője megtisztulna.”⁴¹¹

Még Masaryk is elismerte, hogy a Monarchiának joga volt elégtételt követelni Szarajevó miatt.⁴¹² Masaryk így írt erről: „**Az Osztrák-Magyar Birodalom minden bajának gyökere Szerbiával és Oroszországgal való viszonyából van, mert Oroszország mindig Szerbia háta mögött áll.**”⁴¹³

Az újságok Hötzenborfi Konrád-ot agresszióval vádolták, elhallgatva a tényt, hogy jogos volt a javaslata az azonnali elégtételre, mert a Császárság előtt ismert volt a birodalmuk elleni cselekvések sorozata. Olaszország, már 1909 Racconigi október 21-i egyezményben elárulta

⁴⁰⁸ U.o. 20. *Revue de droit international et legislation comparée*, 1879. t. XI.

⁴⁰⁹ U.o. 22. Khostov: 203., 209.

⁴¹⁰ U.o. 23. *Livre Noir*, Introduction, XII. t. I

⁴¹¹ U.o. 23. Corr, 1914. Jul. 14, *Manchester Guardian*, 1914. aug. 3, Jaksch, 471.

⁴¹² U.o. 23. *Weltrevolution*, 66: Robert Ingram, *After Hitler, Stalin?*

⁴¹³ U.o. 24. *Aus meiner Dienstzeit*, 138. old

szövetségesét és Oroszországgal szövetkezett. A háború azonnali beindítását a merénylet után, Tisza sikeresen megakadályozta, amikor a katonai párt és Berchtold külügyminiszter ellen szólalt fel. „A Habsburg pártiak, csak nagy nehézségek árán, tudták rávenni Tiszát, hogy véleményét változtasson,” mondta Khostov, Oroszország hivatalos történésze.⁴¹⁴

Az előző fejezetekből, mi jól tudjuk, mi volt az ok, amiért Tisza álláspontot változtatott, ezért, röviden annyit, hogy Berchtoldtól a Monarchia külügyminiszterétől később értesült az orosz mozgósításról, melyet Pozzi is bizonyít, mondva az orosz mozgósítás négy nappal előzte meg az osztrák hadüzenetet. Erre más válasz nem lehetett, mint amit tett.⁴¹⁵

A sajtó meg elhíresztelte, hogy Magyarország pángermanista, ezért bűnös és bűnhődnie kell. Elhallgatva, hogy ezeréves történelmünk folyamán, épp mi álltuk útját a németek kelet felé irányuló terjeszkedésének és 1848-ban épp a Habsburg németesítés, abszolutizmus ellen harcoltunk, és a győzelmes szabadságharcunkat a cári orosz beavatkozás buktatta el.

A vád okának – a német barátságának – magyarázata egyszerű. A pánszlávizmusnak a magyarok állták útját, ezért a Monarchiát vette célba, nekünk pedig nem volt más választás, mint a német, amely a cári törekvés ellen szolidaritást vállalt velünk. Kormányunk, politikusaink, hiába szimpatizáltak a távolibb Nyugattal, Angliával, közeledésünket nem fogadták el.

Ernest Denis még bujtogatott is ellenünk, amikor így írt: „Ne felejtsük el, hogy a katasztrófára a jel Bécsből jött.” Eisenmann még ezt is tetézi: „Magyarország az, amelyet Németország mellett a legsúlyosabb felelősség terhel, az európai háború kitöréséért. Egy Tisza imperializmusa s a pángermán imperializmus között, csak méretbeli különbség van.” Osusky és Chopin pedig azt írják: „A fő háborús bujtogató Tisza volt.”⁴¹⁶

Tisza Istvánt szökevény katonának gyilkolták meg, 1918. október 31-én. Tiszának a lelkiismerete tiszta volt, mert amikor javasolták, hogy helyezze magát biztonságba, azt válaszolta, hogy: „Sohasem rejtőztem el. Úgy halok meg, amint éltem.”⁴¹⁷

Steven Bonsal, amerikai újságíró beszélgetett Ferenc József hadsegédjével, Margutti-val aki hazugan ezt nyilatkozta: „Tisza István robbantotta ki a háborút.” De röviden ezután Renner köztársasági elnök és Bauer külügyi államtitkár parancsára, történétírók átkutatták a Bécsi titkos levéltárat és ebből kiderült, hogy egyedül Tisza tiltakozott a háború ellen.⁴¹⁸

A Trianoni Döntéskor figyelmen kívül hagyták a hivatalos okmányokat, és elítéltek bennünket, magyarokat, előre elrendezett, hazug terv szerint. Ez okmányok között két, Tisza által írt levél is található, július 1. és július 7-i dátummal. Idézet egyik Tisza-levélből: „Nyíltan meg kell mondanom, hogy ellentétben vagyok Berchtold gróf felfogásával, hogy a hadüzenetet nagy szerencsétlenségnek tartom. Ha azokra az áldozatokra gondolok, melyek a háborúval össze vannak kötve, és a majdnem elviselhetetlen szenvedésekre, nem vállalhatom el a felelőséget azért a javaslatért, hogy Szerbiát megtámadjuk. . . Nem lehetünk ugyan közömbös szemlélői annak a ténynek, hogy hogyan szervezkednek ellenünk egy szomszédos országban, hogyan tanítják ki saját alattvalóinkat az árulás bűnére, hogyan készítik őket elő a gyilkosságra. . .” „Nem állítom, hogy nekünk zsebre kell vágni minden kihívást és kész is vagyok vállalni a felelőséget minden következményével együtt, olyan háborúnak, amelyet jogos követelményeink visszautasítása idézne elő, de véleményem szerint meg kell adni Szerbiának a lehetőséget, hogy elkerülhesse a

⁴¹⁴ U.o. 24. Khostov: *Diplomatie des Temps Modernes*, 263.

⁴¹⁵ Pozzi Henri: *Századunk bűnösei*, 26.

⁴¹⁶ Szalay Jeromos I.m.: 25. (34,35) Eisenmann: *La Hongrie Contemporaine*, 15. Denis: Preface de Chopin („Brillant Second”), Preface d’Osusky et de Chopin, *Magyars et Pangermanistes*

⁴¹⁷ U.o. 26. (40) Bülow: *Denkwürdigkeiten*

⁴¹⁸ U.o. 26. (41) Steven Bonsal: *La Paix Manquéé*, 144-145.

háborút egy kétségkívül súlyos diplomáciai vereség árán. . . Tudatában vagyok annak, hogy a felelőségnek súlya ugyanaz marad, akár a cselekvésre határozzuk el magunkat, akár tartózkodunk tőle. . .”⁴¹⁹

Semmi kétség e levelek hitelességét illetően, mivel tudott tény, hogy 1914. július 1 és október 31-e között a háborús okmányok kiadását az osztrák szocialista kormány intézte. Mivel jogot tartottak az Őrség megkaparintására, nyilvánvaló, hogy Tisza és Magyarország befekettítése volt a céljuk, ezért semmiképpen sem írtak volna olyan ellentétes megnyilatkozást, amely Tiszát és Magyarországot szépitette volna.

1914. július 9-én Tisza háborúellenes javaslatát a magyar minisztertanács egyhangúan elfogadta. Tisza július 14-én egyezett bele a háború beindításába, akkor, amikor értesült az orosz mozgósításról. A mozgósítás ideje ma már tudott tény a történészek előtt, kik az igazságot keresik. A propaganda célja nem a valóság feltárása, hanem a rossz irányba való befolyásolás. Trianon-ban a „békeszerződés” kihirdetésekor ezt a hazug propagandát vették figyelembe. 1919-ben a bécsi levéltár okmányai, Poincaré, francia köztársasági elnök szentpétervári tárgyalásai, és az angol Kék Könyv nyilvánosságra hozatala, meg kellett volna, hogy győzze a politikusokat az igazságról, és e szerinti döntésről. De a győztes nemzetek érdeke, amely sugallta e ferdítéseket és vádakokat, megkövetelte a hazugságok fenntartását.

A párizsi megvesztegethető sajtó már 1909-től a legnagyobb magasztalással dicsőítette, támogatta Szentpétervár érdekeit. Soha egyetlen esetben sem írt olyan katonai tudósítást, amely leleplezte volna a cári pánszláv fondorlatokat. A sajtó lefizetése Poincaré tudtával történt. Ő csak azt kívánta, hogy a baráti és szövetséges Oroszország ne tegyen semmit se a francia kormány ellenőrzése nélkül.⁴²⁰

„Nem avatkozom bele közvetlenül a kiosztásba, amiben francia miniszterek is részt vesznek. . . .Ez a kiosztási mód nagyon eredményes és eléri célját.”, írja Izvolszky⁴²¹

Az orosz szovjet okmányok ismeretében, ma már tudjuk – amit előbb közöltem is – a pénzek összegét, amellyel a cári Oroszország lefizette a francia sajtót. E neves újságok propaganda cikkei, mint bibliai igazságok hatottak a kor olvasóira. E vesztegetést az első világháború után Benes karolta fel.

Az 1928-ban megjelent Fekete Könyv közli mindazokat az adatokat, amelyek főleg Ausztria-Magyarországot érintik. E könyv mondanivalója megrökönyítette a jobb érzésű történészeket, írókat, államférfiakat, a szinte hihetetlen nagyméretű bűnös korrupció ismertetésével.

Spengler így ír ezzel kapcsolatban: „Előre látva a világháborút minden ország sajtója pénzügyileg, anyagilag London és Párizs irányítása alá került és azok a népek, amelyek így hozzájuk tartoztak, szigorú szellemi rabságra jutottak. . . Pénz segítségével kierőszakolják az olvasók táborát és egész népeket az ellenség szolgálatából és azokat saját szellemi lobogójuk alá vezetik. Itt azután nem hallanak mást, mint amit tudniuk kell. Egy tudatos akarat rájuk erőszakolja a saját érdekeiknek megfelelő felfogást a világ eseményeivel szemben. Az újságok szenvedélyes cikkei, a képes újságok és folyóiratok, a Northcliffe-sajtó-elégségesek ahhoz, hogy annyira belelovalják, befolyásolják a népeket, hogy ezek maguk követelik a fegyvereket, kényszerítik a vezetőket olyan háborúra, amelyet mások akartak.”⁴²²

⁴¹⁹ U.o. 27. (42) *Diplomatische Aktenstücke*, 3 kt. Zur Vorgeschichte des Krieges.

⁴²⁰ U.o. 26-31. (48) Poincaré: *L'Europe en Armes*, 98.

⁴²¹ U.o. 31. (49) Izvolszky: *Livre Noir*

⁴²² U.o. 34. (55) Spengler: *Déclin*, II. , 3, 705-707

A történetírók, újságírók propagandistákká alakultak át, tanácsadójává válva különböző kormányoknak. A fegyverek rohogása elhallgattatta az írókat, és az írók kötelező becsületességét. A következőkben erről fogunk röviden, de meggyőző anyagot szolgáltatni, tételünket igazolva.

Hogyan, honnan, miért indult el a propagandahadjárat, mely Trianonban, a Békeparancsban csúcsosodott ki? Itt nem lehetünk kíméletesek senkivel. Az igazság kimondása az egyetlen út, amely eligazít és elvezet az okok felderítésére és a csúsztatás, hamisítás leleplezésére.

Mióta Németország Európa közepén nagyhatalommá fejlődött ki, a szláv fajú népek szolidaritással lettek a franciákkal. Ha a szlávoknak sikerül a Földközi-tenger felé irányuló német terjeszkedést megakadályozni, akkor a franciák is a Rajnáig tolhatják ki határukat. Ha a szlávoknak nem sikerül a német előretörést megállítani, akkor ez nagyban veszélyeztetheti Franciaország jövőjét. Louis Leger szerint a legnagyobb érdeke Franciaországnak, hogy megtudja, hogy milyen erőt képviselnek, „milyenek a jövőre vonatkozó kilátásaik”. . . „Hogy a germán világ veszedelmes törekvései, ambíciói ellen küzdhessünk, minden érdekünk azt kívánja, hogy egy megújult Szláviára támaszkodjunk.”⁴²³

Tardieu 1938-ban mondta: „Nem akarunk harcolni Csehszlovákiáért.” „Éppen úgy, mint 1914-ben sem Szerbiáért harcoltunk, 1938-ban nem harcolunk Csehszlovákiáért, hanem, mint mindig a történelemben, önmagunkért, vagyis egy százmillió német birodalom ellen, melyet ellenünk uszítanak.”⁴²⁴

Értelmezve az itt írottakat, másképp hangzik ez, mint az a sok ellenünk irányított támadás, amellyel Trianon magyarázatát adták.

Láthatjuk a két tábor indítékait, ezért elmondhatjuk, hogy sok összetevője volt a háborús hangulat létrejöttének. De ha meg akarjuk nevezni a háború valódi előidézőit, akkor a cári Oroszországot és Izvolszky nagykövetet kell tennünk az első helyre, valamint a francia jellemtelenséget, tájékozatlanságot kell kiemelni, mivel hagyták magukat orruknál fogva vezetni: belementek az orosz politikai csapdába.

A lengyel kérdésben az ifjú Andrássy Gyulától származó javaslat feloldotta volna a feszültséget, mert „a kis népek felszabadításával” kivette volna a nyugati hatalmak kezéből a propaganda fegyverüket. Felszabadultak volna, egy új független államformában. A kettős monarchia átalakult volna hármas, osztrák-magyar-lengyel monarchiává, magyar vármegyei rendszeri ügyintézésessel.

E terv megvalósítására voltak remények, mert Bethmann-Holweg, német kancellár mutatott hajlandóságot e terv elfogadására, amely véget vetett volna a németellenes propaganda anyagnak, mert német hozzájárulással, a feldarabolt Lengyelország népei függetlenné váltak volna. Sajnos a német főhadiszálláson hallani sem akartak a tervről. A lengyelországi német fegyveres beavatkozás rossz irányt vett. Minket, mint az új közép-európai német uralom tervének kiszolgálóit támadtak. Andrássy Gyula már hiába írta 1915. május 2-án, a Gorlice melletti áttörés után, amikor a Központi Hatalmak győzelmi helyzetben voltak, hogy „aki akarja a békét, nem követel olyan feltételeket, amelyek az ellenfelet megalázzák. Mi nem akarunk senkit se megalázní, és nem akarunk semmi akadályt állítani a kibékülés politikája elé. A háború folytatása bűn, az emberiség ellen. Azok az előnyök, amelyeket a végső győzelem biztosíthat, nem érnek fel azokkal az emberáldozatokkal, melyeket követel. . .”⁴²⁵

⁴²³ U.o. 45-46. (64) Leger, Louis: *Les Anciennes Civilizations Slaves*, 123

⁴²⁴ U.o. 35. (56) *Note de la Semaine*, t. III. 176-183

⁴²⁵ U.o. 37. *Neue Freie Press*, 1915. szept.

Franciaország részéről ez volt az egyik ok, amiért Oroszország szövetségese lett a Trianonhoz vezető politikában. Hazánk a három nagy nép: német, francia és orosz érdekerület ütköző pontjában helyezkedik el. Amikor Franciaország előtt megvilágosult a helyzet, hogy hazánk nem hajlandó Oroszországgal és a szláv népekkel természetellenes szövetségre jönni, akkor megkezdtek magyarellenes propagandájukat. Itt két sebezhető pontot találtak, a nemzetiségi kérdést és a demokráciát.

Ernest Denis, 1916. október 9-én és 16-án, Chéradame-i előadásán kijelentette hogy 1872-ben Prágába mentek, azzal a szándékkal, hogy szövetségeket keressenek. Így Oroszország felé fordultak volna, de II. Sándor cárt baráti kötelek Németországhoz kötötték. Ezután fordultak Ausztria-Magyarország felé, de ott a dél-szlávoknak szántak komoly szerepet, mivel ők féken tudják tartani a német ambíciókat. Ekkor még egyikük sem kívánta a Monarchia megsemmisítését. Ebben az időben, már négy éve, Ausztriát Franciaország lehetséges szövetségeseinek nézte a francia politikai irányzat. A francia óhaj csak az volt, hogy segítsék a szlávokat a német elleni küzdelmükben.

A Szövetséges Hatalmak – mondták ők – a nemzetiségi elnyomás, a zsarnokság, az Isten adta jogon kormányzó népek elleni kormányok ellen harcoltak, a demokrácia érdekében.

A háború folyamán észrevétlenül be lehetett kapcsolni a francia antiklerikalizmust, az angol-szász protestantizmust, katolikus-ellenes kifejezéseket, és a titkos „egyháznak”, a szabadkőművességnek célkitűzéseit.

Masaryk ravaszul így ír: „A propagandának becsületesebbnek kell lennie.” De ha tovább lapozzuk munkáit, meggyőződhetünk „becsületességéről”:

„Ausztria-Magyarország mesterséges állam, melyet uralkodó családja és a hadsereg tart fenn. Ez az állam demokráciaellenes, nemzetellenes, a pápáság befolyása alatt áll. Alattomos rendszere van. Éppen olyan közel áll a középkori birodalmi eszméhez, mint Poroszország. Ez a két állam a népakarattal szembe állítja az isteni jogot, melynek ők lennének képviselői. . . A római pápa, akit már régóta a jezsuitizmus irányít, Ausztria és Poroszország érdekében dolgozik. . . Ausztria az utolsó nagy katolikus állam, és II. Vilmos lutheránus Németországa, hogy fenntarthassa Ausztriát, feláldozta Rómának és a katolikus centripártnak protestáns vezetőit. . . Poroszország elárulta a protestantizmust. Poroszország a világi jezsuitizmus. A jezsuitizmus és a machiavellizmus Róma és Poroszország valamint Ausztria politikájának alapja. A középponti hatalmak nemcsak földrajzi helyzetük miatt kerültek egy táborba, hanem benső lelki rokonságuknál fogva is. Ebben a háborúban szemben állnak egymással egyik részről egy középkori, isteni jogra hivatkozó antiszociális monarchizmus erői, másrészt az alkotmányos demokratikus, köztársasági államok, amelyek elismerik minden nemzetnek, mind a kicsinyeknek, mind a nagyoknak jogát a politikai függetlenséghez. . . ez a háború tehát harc *az amerikai és porosz felfogás között*: ez a háború összeütközés a világosság és a sötétség, az igazság és az erőszak, a sötét korszakok és a haladás, a múlt és a jövő között.”⁴²⁶

A francia szocialista párt, 1917-ben azon szervezkedett, hogy mielőbb befejeződjön a háború. Masaryk ekkor mindent elkövetett, hogy a béke ne jöhessen létre, mert célja a Monarchia feldarabolása és nem az emberi életmentés volt. Benes a szabadkőművesekkel karöltve cselekedte ugyanezt, melyet szemérmesen álcázott, de elárulja, hogy „a szabadkőműves körökbe való bejutását lehetővé tették bizonyos honfitársak és páholyok szerb tagjai.”⁴²⁷ Ma már tudjuk, hogy a

⁴²⁶ U.o. 59-60. (88) Masaryk Tamas: *L'Europe Nouvelle*, 31, 32, 24

⁴²⁷ U.o. 73.

titkos társaságok szerb tagjai vezető szereppel rendelkeztek, mint Spalaikovics, a háború egyik előidézője, aki sokáig előadója volt a párizsi Peigné Generális páholynak. Az 1917 párizsi szabadkőműves értekezleten, ahol a világrendezést elhatározták a szerb Tomitch volt az egyik előadó. 1917-ben Vatikán bűnrészessége címmel írt egy 64 oldalas tanulmányt, amely bizonyítja, hogy a szabadkőművesség egyik tanító testületéhez tartozott.⁴²⁸

E titkos szervezet régóta tervezte országok feldarabolását. 1866. június 4-én Napóleon Jeremos herceg III. Napóleonnak írta: „Ausztia a federációs formának a nemzetiségi elvvel ellenkező formáját képviseli: Ez a katolicizmus menedékhelye, meg kell semmisíteni, szét kell tiporni.”⁴²⁹ Ezért bátran állíthatjuk, hogy az 1917. június 28-30-án tartott szabadkőműves értekezlet Monarchia-ellenes volt, amely kimondta, hogy nem lesz különbéke, és Ausztia-Magyarországot meg kell semmisíteni.

A szabadkőművesség tagjai között találjuk az Emberi Jogok Ligájának tagjait, akik még a szabadkőművességnél is hevesebben harcoltak minden reakció ellen. A zsidóság és a titkos társaságok szellemi vezetői a New Yorki B'nai Brith páholypályákban csoportosultak, mivel a demokráciákban az ilyen társaságok törtetésének a lehetőség adva van, ezért e társaságok a demokrácia támogatói, ami azt eredményezte, hogy a Központi Hatalmak ellenségei lettek. Megfelelően arról, hogy hittestvéreik nagy tömegben éltek ezekben az országokban.

IV. Károly trónra lépésével Ausztia-Magyarország megkezdte béketárgyalásait és hajlandó volt külön békét kötni, de nem fogadhatta el azt a követelményt, hogy támadja hátra Németországot.

Ezért, hogy magukat fedezzék, az agitátorok Masaryk, Benes, Denis, Eisenmann, Seton-Watson, Scott Viator, stb. kormányukat tették meg bűnbaknak. De igazából az okozza a háborút, amelyik olyan feltételeket szab, amelyeket az ellenfél nem fogadhat el. Sok minden összejárt, és a béke nem valósulhatott meg.

Neves politikusok véleménye szerint a nacionalizmus okozta, és a nacionalizmus az, amely 1916, vagy 1917 tavaszán, amikor arra a lehetőség nyílt, nem állította le a harcot, és nem eszközölték ki a békét.

„Az 1917 júniusában Párizsban tartott szabadkőműves nagygyűlés elhatározta a háború folytatását, a végső és totális győzelemig, ami azután lehetővé teszi ennek a háttérben dolgozó hatalmas testületnek a világ átalakítását a maga elvei szerint, miután Ausztia-Magyarországot ezt a 'középkori csőkevényt' lerombolta. (Könnyen határozott, miután Amerikát már belehajtotta a háborúba.)”⁴³⁰

Az amerikai hadbalépéssel érkezett túlerő, főképp fegyverek terén, a négy éves háború nélkülözései, az 1918 spanyolnátha járvány, annyira kikezdték a Központi Hatalmak ellenállását, hogy örömmel fogadták Wilsonnak tizennégy pontját, amelynek becsületes végrehajtása biztosította volna életüket, főképpen akkor, amikor megszabadultak legveszélyesebb ellenségüktől, az oroszoktól. Természetes, hogy a nélkülözések kirobbantottak mindenféle elégedetlenséget. A Monarchia nemzetiségei, akik eddig túlnyomó többségükben lojálisak voltak, szívesen meghallgatták a nyugati hatalmak lázításra ösztönző propagandáját, és inkább akartak a győztesekkel a győzelem eredményében osztozkodni, mint a legyőzöttek sorsát vállalni. A Wilson-féle 14 pont közül a legfontosabb volt a népek önrendelkezési joga. 1918 elején, a szövetségesek és Wilson még kijelentették, hogy egyáltalán nincs szándékukban Ausztia-

⁴²⁸ U.o. 73. (111) *Complicité du Vatican*

⁴²⁹ U.o. 73.

⁴³⁰ U.o. 89.

Magyarországot felosztani. A 14 pontban csak arról volt szó, hogy az Ausztriában és Magyarországon élő nemzetiségek autonómiát kapjanak.

„Ausztria-Magyarországnak a nemzetek között való helyét óhajtjuk megtartani, megadjuk neki a lehető legelőbb a lehetőséget, hogy autonómiai alapon tovább fejlődjék.”⁴³¹

1918 február havában, Lord Northcliffe, jegyzékben szegezte le, hogy „A szövetségesek célja nem lehet az, hogy egész sorozat kis, egymással egyenetlenkedő államot teremtsenek, hanem Középeurópának és a Dunai Térség államainak egy nem germán konföderációját.”⁴³²

Benes, Seton-Watson és Oroszország mindent elkövettek, hogy ezt az angol javaslatot elvessék. Az 1918. április 8-10-e között megtartott nemzetiségi értekezleten a lényeg, mint mindig a sajtó hírverésén nyugodott. Az USA kormánya hivatalos jelentésben közölte az itteni határozatokat. Masaryk meggyőződött, hogy Wilson elfogadta az ő sugallatait.

Ez időben egy másik híresztelés terjedt el, mely hangoztatta, hogy Olaszország nem támogatja azt a nézetet, mely szerint Európának szüksége lenne Ausztria-Magyarország egyensúlyozó szerepére. Sokan azt a nézetet vallották, hogy Magyarország csak addig maradhat fenn, amíg ezt a szerepet ellátja. De a sok különböző politikai megnyilatkozásból kihámozható az olasz politikai meglátás, „Olaszország nem szerezheti meg, és ami még fontosabb, nem tarthatja meg Triesztet és az Adria fölötti katonai uralmát, ha nem távolítja el Ausztriát az Adria partjaiktól.”⁴³³

Sok különböző ilyen cél összessége járult a Trianoni Békeparancshoz. A történetek, hazánk felosztását, mi naivul – ami csak részben felel meg a valóságnak – abban látjuk, hogy nem ismertek bennünket, mert évszázadokon át elhanyagoltuk történelmünk és a politikai, valamint vármegyerendszerünk ismertetését Nyugattal, mely szerint nem lehet kisebbségi elnyomás. Láthatjuk, mint Szalay Jeromos is mondja: „Magyarország tönkretéve hideg számítás következménye.”⁴³⁴ Henri Pozzi mondja, hogy Trianonban, nem arról vitáztak, hogy kinek van igazsága, hanem bizonyos érdekek kinek akarnak igazat adni.⁴³⁵

Ebben a legfélrevezetőbb az volt, hogy Masarykéknak és propagandistáinak, sikerült elhítenni a világgal, egy olyan *Drang nach Osten* politikai veszélyt, amely tényleg veszélyes volt ránk nézve, magyarokra, de nem volt világveszedelem, és ugyanakkor a pánszlávizmust, amely tényleg veszély Európára nézve, úgy mutatták be, mint az egyetlen megoldást a németek feltartóztatására. Tehát félrevezetés, a népek becsapása történt és így szereztek területeket, amelyhez soha semmi közük nem volt. A Szövetséges Hatalmak elfogadták a Benes által benyújtott térképeket, és ezzel nevetségessé tették magukat a világ előtt. Ezért a döntések felülvizsgálata jogosult. Tussár, bécsi cseh követ jelentette, hogy a „csehek végtelenül meglepődtek azon a vonalon, melyet országuk déli határául a konferencia húzott meg nekik.”⁴³⁶

1940-ben Emmanuel Moravec ezredes írta: „Masaryk azzal követte el legnagyobb hibáját, hogy elfogadta azokat a határokat, melyeket a nyugati hatalmak jelöltek ki Versailles-ban, a mi új független államunknak. Ha ezeket a határokat a népek

⁴³¹ U.o. 90. (142) Déclaration de 1918. Jan 8

⁴³² U.o. 91. old (148) Jean de Pange, 1939, II. 15 NRH.

⁴³³ U.o. 93. (151) Salvemini, 26.

⁴³⁴ U.o. 102.

⁴³⁵ U.o. 102. (167) Pozzi, *Les Coupables*, 257

⁴³⁶ U.o. 110. (176) Révay József, *A délszlóvákiai magyar népesség*, William Martin, 316.

önrendelkezésének elve szerint húzták volna meg, a cseh állam és Szlovákia nem foglalhatott volna magában 3 millió németet és háromnegyed millió magyart.”⁴³⁷

Benes korridor tervét a konferencia, olasz közbelépésre, nem fogadta el, mivel az olaszok nem akartak közvetlen szomszédságba kerülni Jugoszláviával. Ekkor Benes javaslatot készített elő a három magyar vármegye Ausztriához való csatolására. Ez volt az egész értekezlet legsötétebb döntése, mivel Sannino, olasz delegátus javaslatára kezdetben a bizottság úgy döntött, hogy mellőzik a kérdés felvetését, mert maguk az osztrákok sem óhajtják azt. Benesék azonban meggyőzték Renner osztrák kancellárt, Balfourt, aki a következő gyűlésen mégis felhozta a kérdést, és elfogadtatta „Burgenland” Örség elcsatolását.⁴³⁸

Charles Danielou, a francia képviselőházban nyilatkozta:

„A legnagyobb tévedést követték el azok, akik a maga teljességében akarták alkalmazni a népek önrendelkezési jogát. Ez azt jelenti, hogy határaikon kívül, a szomszédságban hagytak 3 millió magyart, azon a nyolc millión kívül, akik alkotják ma Magyarország lakosságát. Ez az arány túlságosan nagy!”

„Nem nagy szövetségeinek lett volna-e feladata mérsékelni ezeknek a fiatal népeknek az ambícióit még saját érdekükben is, hogy békében alakulhassanak meg? Különbölegesen az igényei csak abban a mértékben jelentkeztek, amint mások engedékenysége, nemtörődömsége nyilvánvalóvá lett. (Helyesebben: amily mértékben pártfogóik biztatták őket követelésre!) Így azután a Maszaryktól északra megvont néprajzi határ leszállott a Dunáig, hogy ott a benesi stratégiai határrá váljék. Ha a nagy szövetségek pontosabb ismeretekkel rendelkeztek volna a helyzetről, és ragaszkodnak az első határvonalhoz, akkor legalább ezen oldalról a jövőre nézve minden ellenségeskedés eltávolítható lenne, és kétségkívül ma már a csehek és magyarok felvették volna a rendszeres érintkezést. E helyett, azt mondták: Gyorsan kell cselekednünk, döntsük el találmányra, daraboljuk fel ötletszerűen a területeket. Az elhatároló bizottságok majd elrendezik a dolgokat.”⁴³⁹

Aldo Dami szerint:

„... . kérdéssé tettek olyan határokat, melyekre az idő rányomta patináját és megadta az igazolást. Mert igazán nem számíthat, hogy a szlovákok vagy a románok valamikor a jelenlegi néprajzi határokon túl terjeszkedtek. . . Ezen alapon hol kezdődik a történelem?”⁴⁴⁰

A gondolatot tovább fűzve, szerintük megvolt az ok hazánk feldarabolására, mert a már előzőleg ott élő népeket állítólag elnyomtuk és földjüket elfoglaltuk – ezért jogos az eredeti nép követelése, a saját földjének visszaadása! E csalás elismerése végett hozták meg döntésüket. A több mint ezer éves becsületes magyar helytállás és Nyugat védelme nem volt elég ahhoz, hogy ezt a csodás geológiai egységet jogos tulajdonként tartsák meg? Becsületest írtam, mert hisz a magyar nép ezer év folyamán sem pusztította el az állítólagos őslakos szláv és „római dák” származású oláhokat. Ismerve Amerika történetét, nem kell oly távolba visszamennünk, csak alig kétszáz évre és láthatjuk mi történt ott? Tudott dolog, hogy az amerikaiak majdnem teljesen kiirtották az őslakos indiánokat. Ugyanakkor megtették magukat erkölcsös bírónak. Az utóbbi évtizedek azonban élesztik a bevándorlók mélyen alvó lelkiismeretét!

⁴³⁷ U.o. 110. (177) Moravec Emmanuel: Nous avons été trahis, 51.

⁴³⁸ U.o. 112. (180) Hunter Miller, Csákó István, 79-80.

⁴³⁹ U.o. 113-114. (183) Danielou Charles, La Paix, 13, 14.

⁴⁴⁰ U.o. 114. (184) Aldo Dami: Destin des Minorités, VII. – 8.

Visszaadható-e Amerika földje az indiánoknak? A válasz, azt hiszem egységes: nem. Ugyanezen oknál fogva, ha elszórtan, államszervezet nélkül éltek volna a Kárpát-medencében szláv népek, visszaadni nekik a területet nem lehet, csak az igazság megcsúfolásával, valamilyen politikai hatalom közbelépésével! Nem a magyar nép nyomta el és foglalta el a szláv, rumán, szerb népek területeit, hanem ezek a népek menekültek oda a tatár, török és a kizsákmányoló, kegyetlen, zsarnok uraik elnyomása elől, egy jobb élet reményében, amit meg is találtak, mert hisz itt maradtak, nem vándoroltak tovább, vagy vissza sem mentek régi, nyomorúságos otthonaikba! Remélem, azzal a hazugsággal nem jönnek elő, hogy azért maradtak, mert rabságukban a távozásra nem nyílt lehetőség.

Guernier, francia képviselő mondta a döntéssel kapcsolatban:

„Fel kellett fegyverezni az életre az újonnan teremtett államokat, meg kellett nekik adni mindazt a lehetőséget, ami egy politikai és gazdasági alakulásnak lényeges elemeit adja. Így megkönnyítették a csehszlovákoknak a Dunához való teljes kijutást. E miatt kellett a határnak tiszta magyar területekre bevonulnia.”⁴⁴¹

A magyarellenes propagandaharcban, a magyarországi nemzetiségek a határon túli fajtestvéreiktől kapták a biztatást, az elégtelenségre, területkövetelésre, és a nyugati propagandista had ezt felkarolta, gazdag anyagi támogatással.

A sok félrevezetés miatt az USA nem fogadta el az új határokat és 1921. augusztus 29-én különbékét kötött Magyarországgal, de még a francia szenátus sem fogadta el a döntést. Jouvenel, Lamarzelle, Bourgeois és de Monzie szenátorok felszólalására Boncour, Margaine, Lénail és Danielou tiltakoztak az igazságtalanságok ellen. Léon Blum, 70 képviselővel nem szavazta meg a döntést. Bainville, így látja az újonnan kialakult helyzetet:

„Európának ebben a nagy kiterjedésű részében, ahol nekünk szövetségeket és az egyensúly elemeit kell keresnünk, minden gyengeség és zavar. A régi egyensúly elemei eltűntek. Leromboltuk Ausztria-Magyarországot. Nyolc vagy tíz állam veszi körül az egységes Németország határait. Ezek ahelyett, hogy bennünket segítenének, inkább a mi segítségünkre szorulnak. És ez nem minden. Ezek a népek gyöngék. A gyöngé népeknek pedig az a tulajdonságuk, hogy önzők. Természetszerűleg hajlamosak arra, hogy olyan megoldásokat keressenek, amelyekkel felfogásuk szerint hatalmas szomszédjaikkal szemben biztonságban lehetnek. Ez a törekvés egyébként csalhatatlan módja annak, hogy előrehajtsák azt az órát, amikor magukat hatalmas szomszédjaiknak kiszolgáltathatják. . . Ezeket a kis államokat egymással szemben gyűlölet hatja át és veszekedések, amelyek őket vakokká teszik a nemzetközi érdekekkel, de saját valódi érdekeikkel szemben is. . . A balkáni erkölcsök nem mások, mint a kis államok örök erkölcsi. . .”⁴⁴²

Úgy látszik, a NATO vezetősége még nem jutott el arra a tudásfokra, hogy megértse az itt írottakat, mert ez az igazi magyarázata a balkáni és közép-európai ellenségességnek. Ezért szükséges az erős Magyarország visszaállítása. Hogyan és mint tudnánk egy közös, járható utat kialakítani, amely elvezetne legalább is a részleges sikerekhez?

E könyv előző fejezeteiben annak adtam hangot, hogy az 1910-es népszámlálási, néprajzi határokat kell figyelembe venni a revízió felvetésekor. Kutatva a megoldás lehetőségeit, javasolnám, neveljünk fel olyan revíziós vezetőket, kiknek ismereteik messze kimagaslanak, és erkölcsiségük nem hagy kívánnivalót. Készüljünk fel egy hosszú, kitartó, igazságos propaganda hadjáratra, meggyőzni a kételkedőket az igazságról, az elkövetett hazugságok, lefizetések,

⁴⁴¹ U.o. 114-115. (185) Séance du 7 juin 1921, J.O. 8 juin, p. 2570.

⁴⁴² U.o. 134. (216) J.O.1921, jul. 11.

történelem és földrajzi hamisítások ismertetésével elfogadtatni követeléseinket, azt, hogy visszakapjuk, ami a miénk volt. Úgy is megoldható a kérdés, hogy állítsuk vissza a Trianon előtti határokat, és mi majd adunk autonómiát az ott lakó népeknek. Ezzel a megoldással nemcsak mi jutnánk igazságos döntéshez, hanem a különböző népcsoportok is, amelyek a szerb vagy jugoszláv államforma alatt egyhamar nem számíthatnak autonómiára, pláne teljes autonómiára, amelyet mi ismét megadnánk nekik, mint ahogy azt a szászok is évszázadokon át élveztek. Egy ilyen döntés megoldaná az amerikai vagy a NATO haderő állandó kényszer ottlétét, amely egyáltalán nem kedvelt megoldás részükről.

Azonkívül Ausztria, sem Németország nem kívánnak határállam lenni Kelet és Nyugat között, ezért is óhajtják Lengyelország felvételét. Nekünk pedig ezeréves gyakorlatunk van ebben, amit számos nyugati politikai elismeréssel nyugtáz. Kormányunk részéről ennek hangoztatása ha bejutna a fülekbe, azt hiszem, támogatást találna.

Ezeréves adminisztrációnk és a vármegyerendszer az egyetlen demokratikus államforma, amely képes az ellenségességet leszerelni, és az itt élő népeknek megadni az alkotó élet nyugalmát, ugyanakkor ék, és ha kell híd lenni Kelet és Nyugat között. Meg kell ismertetni a hatalmasságokkal, hogy a magyar vallási türelmesség az egyetlen, amely a múlthoz hasonlóan megteremtheti a vallás nyugalmát. Mindezt csak tanult, jól képzett kitartó diplomata munkával érhetjük el. Trianont, mint tantárgyat, tanítsuk az iskolákban (a holocaust mintájára).

„Az egy barázdát sem” nézetet, azt hiszem, feladhatjuk, mert már idejét múlta. Nem változtathatjuk meg teljesen a fejleményeket. Ésszerűnek kell lennünk. Olyan célokat tűzzünk magunk elé, melyek elérhetők és így érdemes értük áldozni pénzt, időt, akaratot.

Ezzel az elhatározással olyan eredményeket érhetünk el mi is, mint amit Masarykéék értek, mikor megszüntették Kossuth amerikai nimbuszát, átalakították az Antantot saját nézetükre. Kitartó ismeretterjesztéssel elérhetjük az angol Lord Rothermere célkitűzését, mely szerint visszaphatnánk Pozsony, Nyitra, Kassa, Ungvár, Munkács, Szatmárnémeti, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Szabadka, Zombor városokat és azok környékét. E területek 23 000 km²-t tesznek ki, 1 800 000 lakossal, amelyből 1 600 000 magyar és 200 000 más nemzetiségű. Lord Rothermere, ezzel a nemes igyekezetével szerette volna jóvátenni, amit bátyja Lord Northcliffe követett el ellenünk, mint az angol propagandahadjárat egyik vezetője.

Aldo Dami, a néprajz figyelembevételére épít. Javaslat: „Ezen az alapon a Holnap Magyarországnak (La Hongrie de Demain) lett volna 11 510 000 lakosa, melyből magyar-német lett volna 10 300 000 (9 millió magyar + 1 300 000 német). Így lett volna 2 000 000-val több magyar és másfélmillióval több nem magyar lakosa. A legtöbb magyar maradt volna Erdélyben, 1.176.000 a jelenlegi 1 666 000 magyarból (1929-ben). Ezek közül azonban 900 000-nek nemzeti autonómia biztosítatnék. Így tulajdonképpen teljes román uralom alatt csak 300 000 magyar maradna.”⁴⁴³

Ezt a megoldást azért részesíthetjük előnyben, mert a magyarság egyenlő erejű lett volna az utód-államokkal, és így a kisebbségi helyzetet egyik fél sem használhatná ki túlnyomó erejénél fogva, tehát a közép-európai egyensúly egyenesbe kerülne.

A harmadik megoldást a Területvédő Liga dolgozta ki. 95 000 km²-t jutott volna Magyarországnak, 13 594 000 lakossal. Ezekből 11 206 000 magyar-német lakossal (9 906 000 magyar + 1 300 000 német).⁴⁴⁴ Láthatjuk a tudományos megfontolások a magyar revizionista törekvést támogatták.

⁴⁴³ U.o. 161.

⁴⁴⁴ U.o. 161.

A szovjet megszállás idején és az Egyesült Európába való bejutás reményében megalázkodó, liberális kormányunk e célkitűzéseket nem hangoztatta, ma sem hangoztatja, pedig csakis ez lehet az egyetlen út fennmaradásunkhoz.

E javaslatokat tárgyalták és sok támogató is akadt, de végül is gyöngeségünk láttán a propaganda elnyomta az igazságkereső hangot.

A magyar területkérdésekről a második világháború körüli tárgyalás időszakában, 1940. szeptember 5-én az angol alsóházban Winston Churchill így nyilatkozott: „Sohasem örültem annak, ahogyan Magyarországgal az első világháború után elbántak. Az új háború után pillanatig sem képviseltük azt a felfogást, hogy az egyes államok felépítésében semmiféle változás nem történhetne. De nem ajánlhatjuk a háború alatt történt területi változások elismerését, kivéve, ha ezek a változások az érdekelt felek szabad beleegyezésével történtek.”⁴⁴⁵

Az atlanti alapokmányt Roosevelttel és Churchill 1941. augusztus 14-én alapították, melyet Sztálin 1942-ben fogadott el. Ez okmány kimondja:

- I. Országaik se területi, se más gyarapodást nem keresnek.**
- II. Semmiféle olyan területi módosítást nem kívánnak, amely nem egyezik meg az érdekelt népek szabadon kifejezett kívánságaival.**
- III. Tiszteletben tartják minden egyes népnek azt a jogát, hogy kormányformáját saját maga válassza meg. Kívánják, hogy azok a népek felségjogaikat s kormányuk szabad cselekvő képességét, amelyeket elvesztettek, visszakapják.**

A Sztálinnal való engedmény révén a szerződő felek feladták korábbi szempontjaikat és eltértek az atlanti okmány kitételétől.

Mivel magyarázható az a folyamat, hogy most, a meghirdetett új vilárendszerben – amely az atlanti alkotmány folytatása – az USA politikája nem tűr meg mást, csak demokráciái államformát. Minden mást ellenségesnek, el nem fogadhatónak nyilvánít. **Hol van itt a szabad kormányforma választás joga? Miért a demokrácia az egyetlen elfogadott államforma? Azért mert a demokráciában adva van a lehetőség a titkos társaságok befolyására.** A második világháború után gyakran hallani olyan vádaskodást Magyarországgal szemben, hogy náci Németország legelkötelezettebb támogatója volt. De gondolt-e a rágalmazó, arra hogy mit is jelent egy újbóli kommunista rémuralom bejövetele? Volt elég tapasztalatunk a Lenin-fiúk: Kun Béla, Szamuely Tibor, Korvin Ottó és bandája által. Vagy talán örömmel kellett volna odaállnunk Nyugat oldalára, akinek sohasem kellettünk, s akik tulajdonképpen előidézői voltak a trianoni országcsönkítésnek?

De még így is megpróbáltuk a tisztességes kibontakozást, Nyugat felé fordulást, amikor Horthy a Bárdossy kormányt leváltotta, s helyette Kállay Miklóst nevezte ki hídépítésre Nyugat felé. A kormányzó tudtával, Eckhardt Tibor, és Sigray Antal közreműködéssel munkálkodtak.

Alfred Capus a *Figaro*, 1919. február 10-i számában írta: „Wilson elnök olyan felelősséget vállalt magára, mint kevés e világra született ember. A siker ezekben az ideális erőfeszítésekben kétségenkívül a történelem legnagyobb egyéniségei közé helyezi. De meg kell azt is mondani bátran, ha elbukik, a világot olyan káoszba taszítja, amelyre az orosz bolsevizmus csak halvány képet ad. Ebben az esetben, az emberiség tudatában felelőssége felülmúlja azt, amit egy egyszerű halandó el tud viselni.”⁴⁴⁶

⁴⁴⁵ U.o. 191-192.

⁴⁴⁶ U.o. 179.

Ez pedig bekövetkezett nemcsak a fejlemények, hanem Wilson jelleme miatt, melyről Lansing úgy emlékezett, hogy az ellenkezést személyes sértésnek vette.⁴⁴⁷

Roosevelt Wilsonnak volt hasonmása, egyesek szemében bölcs, előrelátó, aki megmentette a világot a német bekebelezéstől, mások szerint baloldali rajongó, aki „azért mentett meg bennünket a barna zsarnokságtól, hogy annál biztosabban adhasson át a vörös elnyomásnak.”⁴⁴⁸

Georges Ollivier ilyesmit jegyzett róla: „Személyileg . . . semmiféle politikai párthoz nem vonzódt. Mikor megkérdezték tőle, hogy kommunista-e, úgy látszik, őszintén válaszolta: keresztény vagyok és demokrata.”⁴⁴⁹ Talán közelebb állt volna az igazsághoz, ha válaszában szabadkőművest mond.

Hogy bizonyítsam a Woodrow Wilson és Roosevelttel közötti hasonlóságot, ide sorolom az 1941 december elején történeteket, amikor Sztálin Moszkvában az angol külügyminiszter beleegyezését kérte Észtországnak, Lettországnak, Litvániának bekebelezéséhez, Finnországnak és Rumániának egy részének, és az egész Kelet-Lengyelországnak elcsatolásához. Az USA válasza Londonnak így szólt: „**A mi jóhiszeműségünk bizonyítéka a Szovjetunióval szemben nem a határok kiterjesztésének az elismerésében (vagy el nem ismerésében) áll, mint inkább abban az elhatározásunkban, hogy minden felszerelést és minden lehetséges szállítást szolgáltatassunk neki.**”⁴⁵⁰ A népek szabadságának „bajnoka” nemtörődömségével szolgásgába sodorta a kis népeket, akárcsak Wilson is. Úgy látszik, könnyű a másokból ajándékozni. Kimmel tengernagy kijelentése szerint, melyet a 17-ik tengeri ütközet évfordulóján tett, a Pearl Harbor-i japán támadás készülődését Roosevelttel legszűkebb köre ismerte. Cordell Hull, Marshall vezérkari főnök és még nyolc magas rangú tiszt tudtával történt. (Azért, hogy a japánok ne mondjanak le a tervezett támadásról.) Roosevelttel számos esetben kijelentette, **hogy az USA akkor lép háborúba, ha megtámadják. Így, ezzel eszközölte ki a hadbalépést.**⁴⁵¹

1940-ben, Roosevelttel még elítélte a Szovjetunió diktatúráját, de röviddel a német-országi támadás után, 1941. június 22-én Harry Hopkins, majd Aurél Harriman már 11 milliárd dollár segélyben részesítette Sztálint. William Bullitt nagykövet figyelmeztette az elnököt, hogy Sztálintól követelni kell Európa tiszteletben tartását. Roosevelttel hajthatatlan maradt, bízott Sztálin adott szavában. Roosevelttel 1943-ban ígéretet tett Csang Kaj-sek-nek, hogy Kína érdekeit, annak területi sérthetetlenségét fenntartják, de Jaltában, 1945. február 11-én ő, Churchill és Sztálin titokban aláírták a szerződést Kína területének megcsonkításáról, mert Sztálin így óhajtotta. Aztán a medvének megjött az étvágya Európa többi nemzetére is. 1945-ben így megkapta a Kelet-Németországot, Ausztriát, Lengyelországot, Rumániát, Csehszlovákiát, Magyarországot, Jugoszláviát, Bulgáriát és Albániát feletti uralmat! Majd megalakította a Varsói Paktumot. Sztálin jó tanítványa volt Marxnak, Engelsnek. Marx így ír a zsidókról: „Ne a vallásában keressük a zsidó titkát, hanem a valódi zsidóban keressük meg a vallás titkát. Mi a zsidóság vallási alapja? A gyakorlati szükséglet, a haszonlesés. Mi a zsidó vallás kultusza? A kufárkodás. Mi a világi istene? A pénz.”⁴⁵²

Ha tüzetesebben nézzük, a zsidóságban felismerhető a társadalomellenesség. Ezért, **1975. november 11-én az ENSZ ismert közgyűlésén határozott, amely szerint a cionizmus a**

⁴⁴⁷ U.o. 179. (279) Nicolson: *Peacemaking*, 200.

⁴⁴⁸ U.o. 180. (280) Eddy Bauer, J. de G. 1949, n 128. *Qui a perdu la guerre?* (282-283)

⁴⁴⁹ U.o. 180. (281) Ollivier Georges: 122., 118., 116., 120.

⁴⁵⁰ U.o. 186. (286) Ollivier, 126.

⁴⁵¹ U.o. 181-182. (283) Rivarol, 1958.

⁴⁵² Zakar, András: *Elhallgatott fejezetek a magyar történelemből*, Svájc, 1976, 43.

fajüldözés egyik formája. ⁴⁵³ Marx meglátása szerint a zsidóság saját módján emancipálta magát, azért is, mert elsajátította a pénzhatalmat és a pénz világhatalommá lett ő általuk. A gyakorlati zsidó szellem pedig a keresztény népek gyakorlati szellemévé vált. ⁴⁵⁴ A zsidók, írja Zakar: „. . . annyiban emancipálták magukat, amennyiben a keresztények zsidókká lettek.” ⁴⁵⁵ „A zsidó társadalmi emancipációja a társadalomnak a zsidóság alól való emancipációja.” ⁴⁵⁶ „Marx megfogalmazása világos: nem az a baj, hogy valaki zsidó származású, hanem ha ragaszkodik azokhoz az elvekhez, melyek emberellenesek. Ma, amikor 1948. december 10-én a Egyesült Nemzetek Szervezete – a tagállamok képviselőinek vallásos meggyőződésétől függetlenül – megfogalmazta a társadalomtudomány fejlődése alapján világossá vált alapvető emberi jogokat, kitünt, hogy van egy tárgyilagos mértékünk az emberellenes, jogellenes meghatározására. Még beszélni sem lehet a béke megvalósításáról, ha csak ki nem küszöbölünk minden olyan tételt, elvet, engedélyt az egész nemzetközi és magánélet területéről, amely ellenkezik az alapvető emberi jogegyenlőséggel. Az ENSZ erre ismételen felhívta a tagállamokat és ezen alapul az ENSZ közgyűlése által 1968. évi november 26-án elfogadott nemzetközi egyezmény is a Nürnbergi Nemzetközi Katonai Bíróság alapelveinek egyetemes érvényességéről és az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények elévülhetetlenségéről (v.ö.:1971. évi 1 törvény Magyar Közlöny 1971./6.) **Ezek szerint büntetendő minden háborús bűntett és emberiség elleni bűntett az egész világon, bárki követi is el azt, még ha olyanok is, akik azelőtt üldözöttek voltak.**” ⁴⁵⁷

Ezek a szabadkőműves, liberális, nemzetközi kapitalista, és a háttérben megbúvó, titkos erők robbantották szét a jól kiforrott nagy császárságokat és királyságokat, átalakítva Európa és a világtérképét, létrehozva a köztársaságokat, majd a demokráciákat. Ezek sugallatai szerint döntöttek Trianonban. Európát védtelenné tették a keleti vagy nyugati terjeszkedés ellen. Mint Európán kívül álló hatalom felosztottak, elosztogattak, és eladtak bennünket és a védtelen Európát, hogy most a legújabb céljaik szerint létrehozzák az általuk régen óhajtott, és mint hiszik, Istenük által beígért világkormányt. Azért kell csakis, kizárólagosan a demokrácia, mert ott csalással, megtevesztéssel, pénzzel és sajtó-segítséggel könnyen beférkőzhetnek vezető állásokba.

Wright Putman, aki az amerikai bank pénzügyi albizottságának vezetője volt, 1964-ben így ír: „Az Egyesült Államoknak ma két kormánya van. Az egyik alkotmányos előírásoknak megfelelően jön létre, a másik kormány a független, ellenőrizetlen és a tevékenységét nem egyeztető Federal Reserve System (a Szövetségi Tartalék Rendszer, az Egyesült Államok magántulajdonban lévő jegybankja) amely a pénz feletti hatalmat gyakorolja, noha ez a hatalom a Kongresszust illeti meg az alkotmány előírása szerint.” ⁴⁵⁸

Carroll Quigley így írja le a pénzvagyton tulajdonosok nemzetközi hálózatának célját:

„. . . Ez nem kevesebb, mint létrehozni a pénzügyi ellenőrzés olyan magánkézen lévő világrendszerét, amely képes uralni valamennyi ország politikai rendszerét és a világgazdaság egészét. Ezt a rendszert a világ központi bankjai feudális módon ellenőriznék

⁴⁵³ U.o. 82.

⁴⁵⁴ U.o. 44.

⁴⁵⁵ U.o. 44.

⁴⁵⁶ U.o. 44. Marx, Engels Művei I. 373. és 377. 1 Budapest. Kossuth, 1957

⁴⁵⁷ U.o. 45.

⁴⁵⁸ Wright Putman: Money Facts, Washington, 1964. 31.

összhangban azokkal a titkos megállapodásokkal, amelyeket a rendszeresen tartott magántalálkozókon és konferenciákon elfogadnak. . .⁴⁵⁹

Csak akkor kaphatunk orvoslást az ellenünk elkövetett és bebizonyított bűntettek sokaságára – ami Trianonban kulminált –, ha ráeszmélünk a veszélyre; közös akarattal nyilvánosság elé visszük azt; erőteljes fellépéssel esetleg a Hágai Nemzetközi Bíróság elé tárjuk, mint emberiség-ellenes bűnt.

Az első lépés pozitív irányban az, hogy Kormányunk felmondja az alapszerződéseket, amit a határ kétoldalán élő magyarság megkérdése nélkül kötöttek meg.

---

⁴⁵⁹ *Magyar Jelen*, 2000. nov. 6. : Carroll Quigley: Tragedy and Hope, The Macmillan Co. New York, 1965.

FÜGGELÉK – A
POLITIKUSOK ÉS ÍRÓK VÉLEMÉNYEZÉSE

Padányi Viktor tanulmányából:

„Az első világháború egyetlen, történelmileg mérhető eredménye az volt, hogy nyolcfele törték Európa arcvonalát és minden lényeges részében szláv kezekre adták. Ezzel az a sáv, amelynek a Belső-Európára irányuló külső, ellenséges tendenciák elnyelése szinte már-már metafizikai lényege volt ezeröttszáz éven át, automatikusan vált a Belső-Európát veszélyeztető tendenciák felvonulási területévé.” „Versailles-ban nem tudták, hogy a nem szláv Európa keleti határát jelentő 900 kilométeres zóna a 20 és 28 hosszúsági körök között politikailag, gazdaságilag, stratégiailag és kulturálisan egyaránt a kontinens biztonsági zónáját jelenti, másfél ezer éve a Keleti Arcvonalat, amelyet feldarabolni és az ellenség kezére adni öngyilkosság volt.”⁴⁶⁰

Aristide Briand, 1921-ben választott francia miniszterelnök:

„Ki kételkedne abban, hogy a magyar határt nem önkényesen vonták meg? Elég rá nézni a térképre, követni a határvonalat, amely egyébként **egyáltalán nem végleges**, hogy meggyőződjünk arról, hogy az nem fedi a valóságot.”⁴⁶¹

Charles Tisseyre, francia képviselő nyilatkozata:

„Az egyik fél teljes rossz indulatának kellett, a másik fél tudatlanságával párosulnia ahhoz, hogy a régi Magyarország csodálatos egységét egy képzelt elnyomás nevében szétrombolja. Szétszakították ezt a nemzetet, amely politikai, közigazgatási egységét tíz évszázadon át megtartotta azzal a kifogással, hogy különböző népekből áll. Mit tettek ezek után? Alkottak három új államot, még vegyesebb népességgel, mint amilyen a magyarországi volt. Szétrombolták egy életerős egészséges ország politikai és gazdasági egységét és romjaiból új államokat alkottak, melyek messze állnak az előző egységtől. . . Magyarország nem ok nélkül tartja felelősnek Franciaországot a tévedésekért és igazságtalanságokért. Ez a helyzet nem tartható végtelenségig. Miért tette, vagy engedte tenni ezt Franciaország? Ezt a káros cselekedetet? Ez a szerződés a mi munkánk. Egy hosszú történelem tényeivel szemben ügyetlen politikai cselekménnyel eltávolítottunk magunktól egy népet, melynek inkább közelebb kellett volna kerülnie Franciaországhoz. . . Bizonyos, hogy a magyarok a háború alatt a németek hűségesei és őszinte szövetségesei voltak. . . Nem is arról van szó, hogy erről tudatosan megfeledkezzünk: szemére vethetjük-e azonban Magyarországnak, hogy Németországnak szövetségeseivé vált? Nem mi sodortuk arra felé azzal, hogy tőlünk telhetően támogattuk az osztrák-magyar államokban a pánszláv mozgalmak kifejlődését? Trianonnal Magyarországot ismét Németország karjaiba sodortuk. Megtehetette-e tehát Magyarország, hogy nem visel háborút Ausztria oldalán? Ma már tudjuk, milyen volt

⁴⁶⁰ Kollányi Károly: A Kárpát-medence Európában, Hung Avia. Kráter kiadó. Budapest, 1991, 9.
Padányi Viktor: Európa Biztonsága, Szabad Magyarság, 1958. november 30.

⁴⁶¹ Raffay Ernő: Trianon 75 éve, 185.

Tisza István gróf magatartása a Szarajevói merénylet után, a Bécsben tartott tanácskozásokon. A háború magyar részről nem Franciaország, hanem az őt fenyegető Oroszország és Szerbia ellen irányult. Az egész háború alatt a franciák minden korlátozás nélkül, szabadon élhettek Budapesten, beszélhették nyelvüket, budapesti színházak továbbra is játszották a francia darabokat. Hozzá tehetjük még, hogy Károlyi Mihály forradalma „Vive la France”-ot kiáltott. Érthető, hogy a háborúban való részvételért meg akartuk büntetni Magyarországot, miért kellett azonban erősebben sújtanunk, mint Németországot vagy Ausztriát? A magyarok Franciaországtól még egy szemernyi igazságot sem kaphattak idők múltán, ez egyébként úgy tűnik előttünk, hogy mi vagyunk felelősek mindazokért a szenvedésekért, melyek Magyarországot Trianon óta, sújtották. . . A francia sajtó különösen dühös magyarelles hangot alkalmazott. . . Magyarországon az a benyomás, hogy minden szerencsétlenség Franciaországtól származik. . . Feltehetjük a kérdést, hogy milyen esztelen indítékok készítették a Trianoni Békeszerződés értelmetlen művének összetételére.”⁴⁶²

1919. március 25-én **Lloyd-George így írt:**

„Délkelet Európában így sohasem lesz béke, mert Szerbia, Csehszlovákia, Románia határaiba bekerül a magyar irredenta. Azt kívánám tehát, hogy a béke megállapításánál ragaszkodjunk ahhoz az irányadó elvhez, hogy a különböző népfajok a saját anyaországukhoz csatoltassanak. Ennek az emberséges szempontnak, meg kellene előznie minden gazdasági, stratégiai és pénzügyi szempontot.”⁴⁶³

Bárdossy László, miniszterelnök, a képviselőház előtt 1941. november 2-án mondott beszédéből, a magyar történelmi hivatásról:

„Mi ezer éven át a Duna völgyében nemcsak népi, de szervezett állami életet élünk. Vállaltuk ennek dicsőségét és terhét egyaránt. Itt állunk, védjük Európát, egyensúlyt tartottunk a Kárpát-medence népei között. Közvetítettünk Nyugatról Kelet és Keletről Nyugat felé, sohasem egyedül a magunk érdekeit nézve, mindig magasabb európai célok szolgálatában. Feladatainkat a Gondviselés jelölte ki azzal, hogy ide hozott erre a földre, hogy megtartott, erősített és áldó kezét rajtunk tartotta. A vihar sokszor elzúgott felettünk, megtépázta üstökünket, de derekunk a harcban sohasem hajlott meg. Ma olyan mélyen, olyan elválaszthatatlanul vagyunk összenőve ezzel a földdel, amely a mienk, mint ahogyan a hegyek ágyazódnak bele a föld méhébe. Ez a föld jelöli ki hivatásunk és teendőink körét. Azt a feladatot, amely reánk vár, teljesíthetjük jól, vagy kevésbé jól, aszerint, hogy akadályok kerülnek-e elénk, vagy a sors megkönnyíti számunkra a munkát. Ez akárhogy legyen, a reánk váró feladatokat csak mi láthatjuk el és senki más. Ezek a feladatok itt, ezen a földön csak a mieink. Eddig még minden kísérlet csúfos kudarccal járt, amely ezt el akarta vitatni tőlünk. A Duna völgyének minden olyan rendezése, amely nem számolt a magyarsággal, ahogyan az erejének és helyzetének megfelelt, eleve pusztulásra volt ítélve.”⁴⁶⁴

⁴⁶² U.o. 179-180.

⁴⁶³ Pozzi Henri: *A háború visszatér*, Budapest, 1935., 1994., 188.

⁴⁶⁴ Kollányi Károly: *A Kárpátmedence Európában*, Budapest, 1991, 6. Orbók, Attila: *Így beszélj házadról*, Budapest, 1942.

Ottlik László, egyetemi tanár írta:

„Magyarország politikai szerkezete nem egy népnek más népek fölötti uralmán alapult, hanem egy civilizációs eszmén: a nyugati kultúra határán fekvő egységes földrajzi területet a Kárpátok medencéjét egy nyugati szellemű keresztény királyság politikai abraoncsaiba fogni. A Kárpátok medencéjének, mint területi élet egységnek egyetlen politikai keretbe foglalása, s ennek területi impériumnak a magyar szabadság eszmével való kitörése: Ez a magyar állameszme, nem pedig egy népnek uralma más népek felett. Az egy geo-ökonómiai térhez tartozó népek sorsközösségének elemi tényéből kell kiindulni, abból, hogy ezek a népek szükségképpen összetartoznak, mert egymásra vannak utalva: A másik, az összetartozó népek egyenlő szabadságának az eszméje az ősi magyar jogeszmé: Az una eademque libertas. Az ősi federális elemek (vármegyarendszer, a Szent Korona országai) megadják a lehetőségét a területi államtagozódásnak.”⁴⁶⁵

Charles Danielou így írt a *Daily Mail*, 1927. június 21-i számában:

„Akik a nemzetiségi elveket akarták alkalmazni, a legnagyobb tévedést követték el akkor, amikor kirekesztettek az országból hárommillió magyart. A hárommillió aránya az országban maradt nyolcmillióhoz igen nagy. Ki hinné, hogy ezek a magyarok beletörődtek abba, hogy testvéreiktől örökre elszakítva éljenek. Különös ironia, hogy a cseh határt 40km-re előre tolták Budapest felé, hogy ez a város **a cseh ágyúk lőtávolságába kerüljön**, ugyanakkor a Bácskát azért csatolták Jugoszláviához, hogy Belgrád távol essék a magyar ágyúk hatótávolságától.”⁴⁶⁶

1921-ben, mint a francia parlament egyik előadója, Charles Danielou így nyilatkozott:

„A kis szövetségesek minden nap új kívánságokat terjesztettek elő. Minden nap mélyebbre és mélyebbre hasítottak bele Magyarország ezeréves testébe. Az a határ, amelyet kezdetben Masaryk követelt a csehek nevében, teljesen néprajzi határ lett volna, a tiszta magyar városok, mint Pozsony, Léve, Ipolyság, Rimaszombat, Kassa az anyaország határain belül maradtak volna, és épp úgy Magyarországé maradt volna az egész keleti Szlovenszko és a Ruténföld.”⁴⁶⁷

Zathurezky Gyula, közíró:

„ . . . Hogy a Duna-medence betölthesse két pozitív funkcióját, annak feltétele, hogy politikailag is zárt, erős egység legyen. Csak ebben az esetben képes erőit az európai közösség szolgálatába állítani, úgyis, mint híd, úgyis, mint bástya. A Duna-medence

⁴⁶⁵ U.o. 9. Ottlik László: „Pax Hungarica”, *Magyar Szemle*, 1934.

⁴⁶⁶ Raffay Ernő: *Magyar Tragédia, Trianon 75 éve*, Budapest, 1996, 179.

⁴⁶⁷ Pozzi Henri: *A háború visszatér*, 191.

szuverén és törvényszerű fejlődése a magyar hatalom bukásával megszakadt. Ezért időszerű mind inkább, hogy éppen a jövőbe pillantva, a formailag és hatalmilag letűnt, de elveiben ma is élő középkori magyar államiság rendjével foglalkozzunk és felhívjuk rá nyugati barátaink figyelmét is, akik egy napon talán ott fognak állni egy új Dunamedence bölcsőjénél.⁴⁶⁸

Harry Elmer Barnes, amerikai egyetemi tanár:

„Tanulmányaim és kutatásaim során arra a meggyőződésre jutottam, hogy Ausztria és Magyarország a háború felidézéséért felelőségre nem vonható. . . Magyarország különválasztva Ausztriától szerintem teljesen ártatlan a Világháború kitörésében.”⁴⁶⁹

Benes Edvárd:

„Igazi szlovák politika elképzelhetetlen volt anélkül, hogy annak képviselői a végső gyakorlati következményeket ne vállalták volna, mert ezek a következmények minden logikai vonalon azonosak voltak: a területi status quo lerombolását igényelték, s vele párhuzamosan vagy egy nagy orosz irányítású pánszláv Birodalom kialakulását, vagy pedig egységes szláv nemzeti államok életre hívását a régi határok félretolásával, népi demokratikus és progresszív alapokon. A szláv politika számára sosem volt más lehetőség a megoldásra.”⁴⁷⁰

Bliss tábornok, Magyarországra küldött amerikai delegáció tagja, 1919. március 27-én jelentette Wilson elnöknek:

„Magyarország jelenlegi helyzete egyenes következménye a Legfelső Tanács 1919. február 28-i döntésének. Ez a döntés politikailag ésszerűtlen volt. Ezt nem lehet képviselnünk az Egyesült Államok népe előtt. A semleges zóna határvonala abszolút igazságtalan volt, és nekünk nem szabad még rontanunk a helyzetet a roppant igazságtalan döntés kényszerű elfogadtatásával, fegyveres erőszak által.”⁴⁷¹

William Bullit, az USA béke delegáció tagja, e tisztségétől visszalépve írta Wilson elnöknek Párizsból:

„Azokhoz a milliókhoz tartozom, kik bizalommal és feltétlenül hittünk Önnek, azt tartottuk, hogy Ön nem kevesebbet óhajt elérni, mint tartós békét, önzetlen és pártatlan igazságszolgáltatás alapul vételével. Ám a mi kormányunk hozzájárult ahhoz, hogy a szenvedő népek újabb elnyomatásnak, alávetetésnek és

⁴⁶⁸ Kollányi Károly: U.o. 10. Zathurezky Gyula: *Uj Európa*, 1963. júliusi szám.

⁴⁶⁹ U.o. 12. Barnes Harry Elemer: *Pesti Hirlap*, 1926. augusztus 7.

⁴⁷⁰ U.o. 12. Benes Edvard: *Ou vont les Slaves?* Paris, 1948

⁴⁷¹ U.o. 13. Miller, D.H.: *My Diary at the Conference of Paris*, with documents I. – XVII., New York, 1929.

szétdarabolásnak tétessenek ki, s hogy a háborúk veszélyének egy új százada idéztessék fel. A béketárgyalásoknak Santungot, Tirolt, Magyarországot, Kelet Poroszországot, Danzigot, a Saar területet érintő igazságtalan határozatait, nemkülönben a tengerek szabadsága elvének feladása, kétségtelenül újabb nemzetközi konfliktusokat fognak eredményezni.”⁴⁷²

Archibald Cery Coolidge, amerikai egyetemi tanár, Közép-Európa története politikájának legjobb ismerője, ezért nevezték ki 1918. november 16-án a Department of State tanácsosává és küldték Kelet-közép Európába egy adatfelvevő küldöttséggel. Jelentését Budapestről, 1919. január 19-én küldte Wilson elnöknek Párizsba:

„A magyar királyság, bármely európai államnál is – Britannia kivételével – tökéletesebb földrajzi és gazdasági egységet alkot. A magyar állam a Közép-Duna és mellék folyóinak az ezeket övező dombok és hegyek medencéjében fekszik. Északon, Keleten, Délen, a határokat az erdős Kárpátok és az Erdélyi Alpesek határozzák meg. Ezek Horvátország és Szlavónia elvesztése előtt Délen is kitűnőek voltak. . . A termékeny sík vidéket hegyvidék övezi. Minden folyója a Dunába ömlik. . . Ez a mellékfolyóinak központi érrendszere. Ez a nagy közös folyórendszer egységes közigazgatást igényel. . . A Duna és mellékfolyói vízellátása hirtelen nő és süllyed. Amire szükség van, az egy víztároló rendszer létesítése. Azonban . . . a létesítéshez központi kormányzat szükséges.” „. . . Az ország földbirtokossága többnyire magyar volt, jó viszonyban élt a parasztsággal. Magyarország a legrégebb időktől, ritka önellátó volt. A síkság szolgáltatta az élelmet, a hegyek a fát és fémet, a Duna és mellékfolyói egymáshoz kapcsolták a népet, hosszú időn át közös egységet alkotott. A korszerű ipar és kereskedelem fejlődésével ez az egység tovább szilárdult.” . . . „A bányászat a hegyes vidéken Budapest alapítással és igazgatással létesült, így Budapest kisvárosból világvárossá nőtt, itt van a vasúthálózat központja. Itt összpontosul minden, még a távoli Erdély is, mindig szorosabb gazdasági kapcsolatban állt a központi Alfölddel, amely felé a legtöbb folyó is folyik.” „. . . A magyarok, mint végső bizonyítékra hivatkoznak államuk történelmi egységére, amely ezeréves történelmének megrázkódtatásai folyamán nem őrizhette volna meg az egységét, az itt élő nemzetiségek különfélesége mellett, ha ezt nem biztosította volna földrajzi egységének törvényessége.” „Megértjük ebből, mit jelentett az ország gazdasági életének erőszakos szétszakítása, amelyet az ország teljes határvidékének – akár átmeneti – akár végleges csehszlovák, román, és szerb megszállása jelent és az általuk megszállt vidék kapcsolatának elszakítása az ország szívéből. Megérthetjük az itteni nép aggodalmát, ha szembe kell néznie a jelen meg nem szállt területig történő megcsonkításának lehetőségével, megfosztva fájától, vasától, ipartelepeitől, mezőgazdaságán kívül csupán egy biztos pusztulásra ítélt nagyvárosra kívül egyetlen meg nem hagyva.”⁴⁷³

Aldo Dami, svájci történész, a kisebbségek szaktudója:

„Ha Magyarország a nemzetiségeit erőszakosan be akarta volna olvasztani, évszázadokig lett volna ehhez ideje és hatalma. Magyarország nem követte a francia

⁴⁷² U.o. 13. Halmay Elemér: A mai Magyarország, III., 1925, 7.

⁴⁷³ U.o. 14-15. Az Egyesült Államok külkapcsolatai, az 1919. évi párizsi békekonferencia.

királyok politikáját, sem császárságát, vagy forradalmát. Franciaország mindenk felett ezeréves politikai centralizmusának köszönhető, hogy az 1815 és 1971 évi vereségeit könnyen viselte. Magyarországot azonban 1920-ban azért büntették, mert egységesítő politikáját elhanyagolta és nemzetiségeinek lehetővé tette, hogy területén, szabadon fejlődjenek. Ha tényleg elnyomta volna azokat, már régen eltűntek volna és Magyarország nem jutott volna a trianoni határok közé. Az elnyomatás története, amely alatt más népek szenvedtek volna, csak mese. Ellenkezően a magyarok maguk váltak liberális politikájuk áldozatává. Trianon haszonélvezői, a nekik alávetett magyar lakossággal szemben nem gyakorolják azt a türelmet, nagylelkűséget.”⁴⁷⁴

Ugyanó írta:

„A Trianon által megállapított határok nagy, tiszta magyar lakosságú területeket választottak le a törzsről és ezenkívül olyan tájak egész sorát, amelyeken ugyan nemzetiségek éltek, amelyek népe azonban olyan világosan a magyarok oldalán állott, hogy népszavazás esetén semmi kétség nem adódott volna efelett. Ez a szerződés tehát nem néprajzi megfontolásokon, sem a különböző népcsoportok kívánságán és érdekén alapult, holott egyedül ezek ismerik a saját érdekeiket.”⁴⁷⁵

Ismét Aldo Dami-tól:

„A szövetségesek nem elégedtek meg azzal, hogy irredenta mozgalmakat kielégítettek, hanem újakat teremtettek. A tényeket elferdítették, a történelem tanúságát meghamisították és olyan területek status quo-ját tették kérdésessé, amelyet az idő és történelem már megszilárdított.”⁴⁷⁶

Aldo Dami írja:

„A nemzetiségek helyzete a régi Magyarországon összehasonlíthatatlanul jobb volt, az összehasonlítás teljesen Magyarország javára dől el, amelyre pedig hosszú ideig, indokolatlanul, ujjal mutogattak. Azok a magyarok, akik ma az utód-államokhoz tartoznak, boldogok lehetnének, ha hasonló bánásmódban részesülnének. . .”⁴⁷⁷

Pierre Delattre, francia történész mondta a Magyar Tudományos Akadémia ülésén 1931-ben:

„Magyarország 400 éven át vérezett a kereszténységért. Angliának, Franciaországnak és Magyarországnak a középkorban egyenlő számú lakosa volt. Ellenben, azért van ma Angliának 44 millió, Franciaországnak 40 millió és Magyarországnak csak 9 millió lakosa, mert Magyarország lakossága azalatt pusztult el, mialatt védve a civilizációt, a műveltséget testével fogta fel az európai kereszténységet és a nyugati kultúrát fenyegető török uralmat. 4 milliónyi lakossága lecsökkent kétmillióra. Akkor azután jöttek az elnéptelenedett, a harcok folyamán

⁴⁷⁴ U.o. 15. Dami, Aldo: *La Hongrie de Demain*, Paris, 1932, 97.

⁴⁷⁵ U.o. 15. Dami: U.o. 133.

⁴⁷⁶ U.o. 15. Dami: U.o. 23-24.

⁴⁷⁷ U.o. 15. Dami: *Les nouveaux martyrs, Destin des Minorités*, Paris, 1936

lakatlanná vált területekre, nagy tömegben a szerbek, németek és más idegen népek, s ezért került az ország idegen befolyás alá.”⁴⁷⁸

A magyar-csehszlovák határra vonatkozóan a francia külügyminisztérium terve 1918, november 20-án így szól:

„Szlovákia nem egyéb, mint egy mítosz: Észak-Magyarország szlovák törzsei sohasem alkottak államot: típusuk sem egységes, faluról falura változnak. A francia tanulmány szerint azt a teret, ahol a szlovákok számottevő arányban találhatók, keleten az Ung határolja. A vonal Sátoraljaújhely felett Rozsnyóhoz és Rimaszombathoz kanyarog, Losoncnál éri el az Ipolyt, azt észak felé követi, majd lehajlik Nyitra alá és Pozsony felé lejt, elérve annak külvárosát, de magát a várost nem, míg végül felfelé haladva, Morvánál ér véget. Majd megállapítja a tervezet: Csupán e vonal mögött lehet Szlovák földről beszélni. Sőt, az igazán szlovák lakta területet a Garam vonaláig korlátozhatjuk, az ettől keletre fekvő területen ugyanis mindig csak kisebbségek éltek. Liptó, Zólyom, Trencsén hegyes vidékei a valóban szlovák földek. Az általunk meghúzott etnográfiai vonal sehol sem érinti a Dunát, amely máig megmaradt magyar és német folyamnak. Nem foglalja magában Pozsonyt sem, amelynek üzemében dolgoznak ugyan szlovák munkások és amelyeknek piaca oda vonzza a környék szlovák parasztjait, de ahol 42 németre és 40 magyarra 14 szlovák jut. Pozsony nem szlovák főváros, ha van ilyen, úgy az Túrócszentmárton.”⁴⁷⁹

A Quai d’Orsay ezek szerint 1918 őszén helyesen ismerte a helyi szlovák határkérdést.

André Doboscq szerint a magyar miniszterelnök **Khuen Héderváry 1910-ben a francia követnek, René Millet-nek** a Berlinnel való szövetségünket úgy indokolta meg, hogy a „Németországgal való szövetség Magyarország számára védőgát a szlávok ellen, akiktől, hitük szerint, leginkább kell félniük.”⁴⁸⁰

Philippe Gaillant írta 1968-ban:

„A trianon-i és a St-Germaine-i szerződések, mint elsők, bűnöztek a földrajz és történelem ellen a Duna-medencében és kizárólag a győztesek akarata szerint, akik itt különösen cinikusan, a maguk fogalmazta elvek ellenében, a népek szabad önrendelkezése ellen törtek, Magyarországot a szó szoros értelmében szétvagdalták. Elég a térképre nézni, hogy érthető legyen, miszerint mostantól nincs, ami Európa földjét, a nyugati civilizációt védje az orosz ellen. . . **Ha eljön az órája – és ez jönni fog a Nagy Európát ismét felépíteni, akkor kell egy szervesen szabályozott összetartó kapcsolat**

⁴⁷⁸ U.o. 15-16. Delattre, Pierre: *Keleti Figyelő*, 1961. szeptember

⁴⁷⁹ U.o. 17. Paix, 69 kötet. ff. 28. 64. Les Limites au Point de Vue Ethniques de l’État Tchecoslovaque, 1918, november 20.

⁴⁸⁰ U.o. 16. Doboscq, André: Budapest et les Hongrois, Paris, 1913.

a Duna-medence népei között, minthogy a Nyugat előre tolt bástyája, ezt a megmaradt barbárság ellen védje.”⁴⁸¹

Gabriel Gobron a velünk foglalkozó tanulmányában írja:

„A szarajevói merényletről, amely az első világháborút kiváltotta, ma már bizonyosan tudjuk, hogy előkészítője Szerbia volt, titokban támogatva Oroszország által. Ennek célja Ausztria-Magyarország feldarabolása volt, háborúval. Szerbia eszköze volt az orosz háborús provokációnak.”⁴⁸²

Sir Robert Gower, angol alsóházi képviselő:

„A csehszlovák köztársaságot az Entente hatalmak már 1918 nyarán előzetesen elismerték. Az is ismert, hogy egy 1916. augusztus 16-án kelt titkos szerződésben. . . Romániának egész Erdélyt, és a magyar Alföld jelentékeny részét is oda ígérték. Az Entente Legfőbb Tanácsa 1918. júniusában megtartott ülésén, mint katonai célt, kitűzte a dél-szláv államok megalakulását. Ezt a tervet csak Magyarország felosztásával lehetett megvalósítani. Ítéletet mondtak ki egy ország felett, előzetes meghallgatása nélkül. A magyar béke revíziós igények elutasításával kapcsolatosan ugyan ő írta: **Nehéz megérteni, hogy a magyar kérést, amely végeredményben Wilsoni elveken alapult miért utasították el. Az a vélemény, hogy népszavazás esetében a nemzeti tanácskozások feleslegesek lettek volna, nem fogadható el és semmiképpen nem igazolhatja azt a tényt, hogy három és fél millió magyart elszakítottak hazájától.**”⁴⁸³

Francesco Nitti, az Olasz Tanács elnöke, egykori miniszterelnök és a párizsi békedelegáció tagja, könyvében súlyosan bírálta a békeszerződést:

„A nemzetközi politika nagy cselszövői Trianonban adtak találkát egymásnak... Európát nem annyira a háború, mint inkább a békeszerződések sodorták a dekadencia komoly veszedelmébe. . . A népek önrendelkezési joga, amelyet az Entente a háború alatt hangoztatott, csak hazug formula volt, amelyet a veszély idején meghirdettek, hazug frázisnak bizonyult, amelyet csak a veszély idején rögtönöztek, hogy az érdekeltek rokonszenvét megnyerjék. A békét azonban nem úgy kötötték, amint megígérték és az eszmét, amelyért az emberek életüket áldozták, a szerződéseket tárgyalók csúful elárulták. A legyőzöttekre kényszerített feltételek becstelenek voltak. . . Nem akadna olyan francia, angol, olasz, aki ilyen feltételeket elfogadna hazája számára, amilyeneket a magyarokra kényszerítettek. A bíboros hercegprímástól az egyszerű parasztig nem találni olyan magyart, ha erre a névre méltó, aki ezekben a feltételekbe belenyugodnék.”⁴⁸⁴

Ugyancsak **Nitti**:

---

⁴⁸¹ U.o. 17. Gaillant, Philippe: Fallait-il détruire l’Autriche-Hongrie? – *la Revue du XX-me Siecle Fédération*, no. 395, décembre, 1968.

⁴⁸² U.o. 18. Gobron, Gabriel: La Hongrie Mystérieuse, Paris, 1933.

⁴⁸³ U.o. 18. Gower, Sir Robert: La Révision du Traité de Trianon, Paris, 1937.

⁴⁸⁴ U.o. 21. Nitti, Francesco: La Paix et suivantes, Paris, 1925

„A Balkánon, különösen Szerbiában Oroszország cinikusan és szégyentelően megvesztegető politikát követett, minden alkalmat megragadva a lázításra Ausztria-Magyarország ellen. Oroszország és Szerbia politikája valóban bűnös volt. Wilson nem ismerte az európai kérdéseket. Már az első döntései meggyőztek, hogy fogalma sincs az európai kérdésekről, alig tudott valamit Európáról.” . . . „Tény az, hogy a legyőzöttek elszenvedtek egy ilyen békét, de azt el nem fogadták soha. Európában nincs béke – csupán átmeneti beletörődés az erőszakba. Addig nem lesz béke Európában, míg a sorozatos háborús igazságtalanságokat jóvá nem teszik, amíg a különböző európai népek között helyre nem állítják a szükséges kölcsönösségi viszonyt. . . .”⁴⁸⁵

Keynes, angol pénzügyi szakértő szerint:

„Említésre méltó az elnök szellemi lassúsága. Nem volt képes pillanatok alatt felfogni, amit a többiek mondtak – alig ha volt még rá példa, hogy egy hatalmas államfő, olyan tehetetlenül viselkedett volna a tárgyalóasztalnál, mint az elnök. Így túlságosan lassú és gyámoltalan volt ahhoz, hogy bármilyen lehetőségre válaszoljon.”⁴⁸⁶

Lord Weardale:

„Kötelességemnek tartom tiltakozni az ellen, hogy a külügyminisztérium nem foglalkozott behatóbban azokkal az érvekkel, amelyek bizonyítani látszanak, hogy az önrendelkezés fennkölt elvét – amelyért úgy tudjuk, ezt a háborút viseltük – számtalan esetben figyelmen kívül hagyták, de egyetlen esetben sem olyan durván, mint Magyarország határainak a megállapításakor.”⁴⁸⁷

Értekezés a Lordok Házában, az angol parlamentben a magyar sérelmekről: **Viscount Lord Bryce, az angol felsőház tagja**, a kor legkiválóbb jogásza és politikusja:

„A román népnek és Romániának műveltsége alacsonyabb színvonalon áll, mint a magyaroké és ezért lealázása és lefokozása a nagy népességnek az a tény, hogy román tisztviselők legyenek fölénk rendezve, akik oly kevésbé művelt és kevésbé előrehaladott országból származnak, mint Románia. . . . Valamennyi nagyhatalom kijelentette, hogy azon elhatározással fognak hozzá a rekonstrukció munkájához, hogy igyekeznek kielégíteni a lakosság minden célszerű kívánságát és minden törekvésük az lesz, hogy olyan állapotokat hozzanak létre, amelyek folytán kevesebb panasz és több megelégedés, tehát a jövő békének jobb biztosítékai lesznek. Ezeket az elveket azonban *figyelmen kívül hagyták!* . . . Hiheti-e bárki is, hogy azok a megállapodások, amelyek a

⁴⁸⁵ Lángi Mária: Trianon, MET Publishing Corporation, Hungary, 1996, 8. Nitti, Francesco: Nincs béke Európában, Pallas Irodalmi Nyomda, Rt. Budapest, 1925, 215.

⁴⁸⁶ U.o. 8. Vecseklői József: Nemzetgyilkossági kísérlet, Lakitelek, 1993, 112.

⁴⁸⁷ U.o. 11. Vecseklői, 246.

békeszerződésben foglaltatnak, állandó békét fognak teremteni? Sőt, inkább a jövő háború csíráit hintik el, éppen akkor, amikor a béke volna az egész világ legnagyobb vágya!”⁴⁸⁸

„Ez a békeszerződés *fait accompli* elé állít bennünket. Már nem változtathatunk rajta semmit sem, pedig azt hiszem, hogyha hazánkban tudták volna, hogy mit csinálnak Párizsban, és módunkban állt volna a közvélemény érdeklődését felkelteni, akkor megakadályozhattuk volna, hogy ilyen békefeltételeket szabjanak. Sajnos, nem szerezhettünk tudomást a történetekről, és most elibénk terjesztik a szerződést, melyet nem lehet már megváltoztatni. Nem marad más hátra, mint tiltakozni azon igazságtalanság ellen, amely a szerződésből kiérezhető.”

„Magyarország mindenestre több megbecsülést és rokonszenvet érdemelt volna! Ez az ország egyike Európa legrégebb királyságának, sokkal régebb, mint az olyan gomba módra keletkezett államok, mint Poroszország és Bajorország, Ausztriáról nem is beszélve.”

Millerand Magyarország területének felosztására való magyarázata szövetségeseinek, **Lord Bryce szerint:**

„Azt jelenti, hogy a szövetségeseink nem értek rá az ügy gondosabb megvizsgálására. Amit a levél mond, az lényegileg a következő: – Miután nem hagyhatjuk meg Magyarországot a korábbi állapotában, semmit sem adunk meg, ami az országot megilletné. – Miután nem csinálhatunk tökéletes rendszert, egyszerűen elveszünk nagy területeket Magyarországtól, amelyeket még a saját elveink szerint is vissza kellene kapnia.”⁴⁸⁹

René Dupuis nyilatkozza:

„A Trianoni Szerződés legkegyetlenebb erkölcsi sebe Erdély elszakítása volt Magyarországtól. Ez a föld volt Rákóczi és Bethlen Gábor hazája, ahol a magyar nyelv a legtisztább, ahol a magyar népművészet a legtökéletesebb, legeredetibb fokát érte el. . . . A háború végén mindenki Franciaországot választotta Közép-Európa döntőbírójává. A francia kormány, sajnos, nem értette meg nagyszerű, de nehéz szerepét. Gyenge volt. Magáévá tette helyi szövetségesei szenvedélyét, megadott nekik minden követelt elégtételt. Nem törődött az igazsággal és azzal, hogy a saját ügyét és Európa békéjét kompromittálja. A francia kormány – ahelyett, hogy a prágai, bukaresti és belgrádi szövetségesei étvágyát mérsékelte volna – olyan jogos magyar *irredentizmust* készített elő, mely az 1914 előtti Elzász Lotaringiával kapcsolatos francia *irredentizmusra* emlékeztetett. – A magyar követelések alapossága még Franciaország és a békéért felelős nemzetekben is bizonyos, be nem vallott ellenszenvet váltott ki. A háború utáni politika és a gazdasági szükségszerűség Ausztria-Magyarország más rugalmasabb formában történő visszaállítását kívánta, amely biztosította volna a dunai népek egyesülését képező valamennyi állam számára, a teljes politikai függetlenséget. – Egyedül Franciaország, mint viszonylagos, semleges fél tudta volna létre hozni ezek között a népek között, a

⁴⁸⁸ U.o. 15. Lord Bryce a Lordok házában 1919. december 17-én

⁴⁸⁹ U.o. 16. Lord Bryce: *The Hungarian Peace*, Budapest, 1922. Speeches of the Members of the British House of Lords on the Trianon Peace Treaty, pp 24-30.

kibékülést, amelyet ennek a központi európai tömbnek a megalkotása tett szükségessé. Sajnos – ilyen, értelemben minden cselekvési alkalmat elmulasztott!”⁴⁹⁰

Rossetti, a rumánok kiváló államférfia, (1816-1885) még így vélekedett rólunk, magyarokról:

„A jobbágyok felszabadításának dicsősége a magyaroké. Románia csak 15 évvel későbbben és csak vér árán tudta megvalósítani azt, amit a magyar nemesség minden kényszerítés nélkül, tisztán a humanitás és a szabadság fennkölt és nemes eszméitől lelkesítve cselekedett 1878-ban, amikor összes jobbágyait faji és valláskülönbség nélkül felszabadította.”⁴⁹¹

Maurice Pernot tudta, hogy:

„A magyar nemzet három nagy áramlat ütközőpontjában fekszik, a nyugati pángermánizmus, az északkeleti pánszlávizmus, és a balkáni nyomás ütközőpontjában. És esetleg arra fog kényszerülni, hogy e három ellenfél valamelyikével szövetséget kössön, s így védekezzék a másik kettő ellen.”⁴⁹²

Theodore Roosevelt, 1909-ig, az USA elnöke, történész, 1910. április 2-án a magyar parlamenti beszédében mondta:

„Az egész civilizált világ adója Magyarországnak, az Ő múltjáért. Amikor Amerika még Európa méhében volt, Magyarország volt az a tényező, amely meggátolta a barbarizmus terjedését, és amely a civilizált világ biztonságát őrizte. Én ismerem ezt a történelmet, és nem tartanám magamat művelt embernek, ha nem ismerném.”⁴⁹³

Georges Roux 1931-ben újratanulmányozta a békeszerződések revíziós kérdéseit, s erről így nyilatkozott:

„Erőtlen hazug propagandával igyekeztek a kormányok a katonák harci szellemét fokozni. A tények meghamisítása szabállyá vált, a gyűlölet szent érzelmmé. Eszméket kovácsoltak, erkölcsi öngazolásra, a saját népük lelkesítésére és az ellenség demoralizálására. Ilyen hangulatban voltak a szövetségesek, amikor a Központi Hatalmak 1918-ban összeomlottak. A győzelem teljes váratlan és nem remélt volt. A gyors cselekvés vágya nem adott időt a megfontolásra. A győzelmi mámorban, hónapok alatt készült el a béke, az új Európa, korlátlan hatalommal. Világos, hogy a magyarok az erőszakos területi csonkítást nem vették egyszerűen tudomásul, amelyek mindennemű nemzetközi jogba ütköztek, a lakosság megkérdezése nélkül. Végül volt egyetlen népszavazás, Sopronban, a magyarok győzelmével. . . Ausztriával, amely maga is vesztes volt. Az új államokban, amelyeket a győztesek támogattak, nem engedtek meg egyetlen népszavazást sem.”⁴⁹⁴

⁴⁹⁰ U.o. 36-37. Dupuis, René: La Probleme Hongroise, Ed. Internationales, Paris, 1931, 15, 18, 30.

⁴⁹¹ Kollányi Károly: 24. Kalonday Pál: Válasz a román nemzeti komiténak,

⁴⁹² U.o. 21. Mousset: Le Monde des Slaves, 1945, IV.

⁴⁹³ U.o. 24. Dr. Olay Ferenc: Magyar művelődés kalváriája, Budapest, 1930

⁴⁹⁴ U.o. 24. Roux, Georges: Réviser les Traités? Paris, 1931

Tardieu, a parancsbéke főszerkesztője nem hiába mondta:

„Választanunk kellett a népszavazás vagy Csehszlovákia megteremtése között.”
Ő az utóbbit választotta, mert ezért kapta fizetését.”⁴⁹⁵ **(Mivel Csehszlovákia megszűnt létezni, és a népszavazás már nem hozná a demográfia megváltoztatása következtében a sérelmek orvoslását – ezért most ismét felvethetjük a határ felülvizsgálatának jogosságát.)**

Pierre Sequeil írta az Erdély kérdéssel kapcsolatban:

„A háború előtt a románok számaránya Erdélyben 53.8% volt, míg a magyarok a régi Magyarországon 54.4%-ot tett ki. Erdélyben a magyarok 33%-ot, a szászok 11%-ot tettek ki, 3% egyéb mellett. Ez a tény, hogy még egyszer hangsúlyozzuk, a több százados magyar vendégszeretetre, szabadságtisztelő hagyományra vezethető vissza, nem adhat senkinek jogot arra, hogy ezt a területet attól az országtól elszakítsák, amely ezt ezer éven át jogosan kormányozta.”⁴⁹⁶

Lord Sydenham írta:

„A legélénkebb részvétellel nézem ezt a dicsőséges múltú, büszke népet, amely most a kisantant jól felfegyverzett népeinek gyűrűjébe van bezárva: Ezeknek a népeknek az önkénye fenyegeti, noha kultúrában alacsonyabb fokon állnak, mint a magyarok.”⁴⁹⁷

Szaszonov D.S., orosz külügyminiszternek a cárhoz intézet jelentéséből, a bukaresti tárgyalásáról, 1914. június 23-áról, arról, milyen feltételekkel hajlandó Rumánia, szövetségeseit megtámadván, Oroszországnak és Szerbiának támogatást nyújtani. **Bratianu román miniszterelnök** a kérdésre így felelt:

„Románia egész Erdélyt, a magyar Bánságot és az osztrák Bukovina felét kéri. . Ezen felül Oroszország tartozik garantálni Románia területi integritását, fedeznie kell további fegyverkezésének összes költségeit is.” (Történt ez azok után, hogy Románia 1883 óta szövetségese volt az Osztrák-Magyar Monarchiának és Németországnak, amely szerződést 1913-ban újította meg. Kollányi)

Ugyancsak **Sazonov** írta:

„Bécsben rendkívüli gyorsasággal határozták el (Szerbia megtörését) a minisztertanács egyetlen ülésén, amelynek **csak egyetlen tagja, Tisza, magyar miniszterelnök ellenezte Berchtold tervét.**”⁴⁹⁸

Saint René Taillandier írta:

---

⁴⁹⁵ U.o. 24. Tardieu: La Paix

⁴⁹⁶ U.o. 24. Sequeil, Pierre: Le Dossier de la Transylvanie, Paris, 1967

⁴⁹⁷ U.o. 25. Lord Sydenham: My Working Life, 1928

⁴⁹⁸ U.o. 25. Sazonov D.S. Végzetes évek, 239.

„A magyar nemzet nem pusztulhat el, s ha sírba tennék is, előbb-utóbb fel fog támadni. . . Magyarországot, a nemzetek martirját, csodálatra méltó politikai érettsége emeli ki a Habsburgi Monarchia népei közül.”⁴⁹⁹

---

⁴⁹⁹ U.o. 25. Dr. Olay Ferenc I.m.

Louis de Vienne:

„Magyarország szükségszerűen abba a helyzetbe kell kerüljön, hogy a jövőben Közép-Európa bármilyen újrendezése folyamán azt a szerepet játszassa, amelyet a történelem, saját értéke és földrajzi helyzete határoz meg.”⁵⁰⁰

---

⁵⁰⁰ U.o. 25. De Vienne, Louis: Le Guépier de l'Europe Centrale, Paris, 1937

FÜGGELÉK B.**A partiumi magyar nyelvterület nemzetiségének kimutatása
községenként, részben községrészenként (Török, 279 oldaltól)
Ugocsa Tiszántúli j.-ből**

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Bocskó	5	0	452	13
Nagygerce	48	14	911	37
Hömlóc	20	11	6	277
Batarcs	116	304	1,183	9
Tamásváralja	576	0	56	13
Ugocsakomlos	22	103	817	2
Turc	246	286	3,146	14
Nagytarna	881	20	555	475
Kisgerce	65	0	1,673	1
Túrterebes	3,774	5	10	3
Dabolc	496	2	0	0
Halmi	3,371	51	19	14
Kisbábony	553	2	10	0
Kökényes	1,399	3	0	3
Csedreg	719	9	0	0
Fertősalmás	827	0	0	0
Avaspatak	<u>72</u>	<u>0</u>	<u>856</u>	<u>2</u>
Összesen	13,190	810	9,694	863

Máramaros Técsői j.-ből

Técsőből				
Ferencvölgye	324	5	15	4
Pálosremete	<u>19</u>	<u>348</u>	<u>105</u>	<u>811</u>
Összesen:	343	353	120	815

Szigeti j.-ből

Szaplonca	131	1,168	2,152	24
Szarvaszó	221	87	843	1
Hosszúmező	2,230	70	47	241
Kabolapatak	601	53	1,631	2
Tiszaveresmart	266	112	133	268
Tizakarácsonfalva	58	1,331	26	1,102
Alsóróna	0	404	1,624	14
Felsőróna	379	198	9	2,551
Rónaszék	<u>1,471</u>	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>5</u>
Összesen:	5,357	3,432	6,474	3,201

Tiszavölgyi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Lonka	131	194	2	2,058
Máramaros-sziget	17,542	1,257	2,001	570
Összesen	17,673	1,451	2,003	2,628

Szatmárnémeti j.-ból:

Nagypalad	1,513	12	0	0
Adorján	531	0	3	0
Amac	419	0	523	0
Batiz	1,711	1	0	0
Batizvasvári	624	0	116	0
Berend	512	0	12	0
Dobrácsapáti	339	0	22	0
Egri	1,050	0	0	0
Kak	406	0	0	0
Kakszentmárton	513	3	34	1
Kiskolcs	654	0	29	4
Kispeleske	421	0	0	0
Kissár	179	7	0	0
Lázári	1,322	0	0	0
Mikola	1,885	10	1	0
Nagykolcs	431	3	372	2
Nagypeleske	1,014	3	1	0
Ombód	900	0	23	0
Pettyén	485	0	24	1
Pusztadaróc	500	0	0	0
Sándorhomok	608	0	0	2
Sárköz	2,363	2	117	20
Sárközújlak	1,649	0	2	3
Szamoskóród	351	0	150	3
Szamoskrassó	991	0	435	27
Szamoslippó	105	0	803	0
Szárazberek	992	0	0	0
Szatmárpálfalva	280	0	47	0
Szatmárudvari	1,565	4	280	0
Szatmárzsadány	<u>234</u>	<u>18</u>	<u>1,315</u>	<u>1</u>
Összesen:	24,547	63	4,309	62
Szatmárnémeti város	33,094	629	986	183

Csengeri j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Atya	675	0	0	1
Óvári	1,462	0	26	0
Csengerbagos	971	0	583	0
Pete	337	0	11	0
Szamosdara	846	0	0	36
Szamosdob	652	1	910	0
Vetés	<u>1,713</u>	<u>2</u>	<u>54</u>	<u>2</u>
Összesen:	6,656	3	1,584	39

Nagykároly j.-ból:

Bere	525	0	0	0
Börvely	2,342	36	74	3
Csanálos	1,727	19	2	0
Csomaköz	2,170	0	5	0
Domahida	1,038	0	155	4
Érdengeleg	716	13	699	1
Érendréd	1,434	0	331	0
Érkörtvélyes	2,198	5	21	7
Esztró	46	0	295	0
Gencs	1,482	0	15	24
Gilvács	647	0	9	7
Iriny	735	0	39	0
Kálmánd	1,058	4	0	10
Kaplony	1,933	0	4	0
Kismajtény	695	0	978	1
Kraszna- Szentmiklós	483	0	525	0
Mezőfény	1,748	22	0	0
Mezőpetri	1,455	0	0	0
Mezőterem	1,953	12	362	12
Nagymajtény	1,809	62	23	0
Reszege	24	0	459	0
Portelek	237	28	501	13
Szaniszló	3,485	60	1,273	4
Vezend	<u>68</u>	<u>0</u>	<u>923</u>	<u>0</u>
Összesen:	30,008	261	6,693	86
Nagykároly város	15,772	63	216	27

Avasi j.-ből:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Avasfelsőfalu	490	184	2,541	38
Avaslekence	21	20	547	0
Avasújfalu	167	112	1,380	25
Avasújváros	1,942	2	118	0
Bikszád	50	142	1,506	4
Bujánháza	8	38	666	50
Kányaháza	183	55	1,691	19
Komorzán	51	70	1,861	1
Kőszegremete	782	1	40	0
Lajosvölgy	29	11	328	115
Mózesfalu	21	27	730	20
Ráksa	21	6	1,573	4
Rózsapallag	132	1	617	0
Tartolc	17	150	1,676	6
Terep	134	61	708	10
Túrvékonya	113	44	757	50
Vámfalu	<u>1,038</u>	<u>4</u>	<u>1,147</u>	<u>1</u>
Összesen:	5,199	928	17,886	352
Erdődi j.-ből				
Rákosterebes	63	20	584	5
Nánt	352	93	483	2
Dobra	1,504	0	26	0
Krasznabéltek	2,158	30	57	0
Alsóboldád	10	10	365	0
Kraszna- Sándorfalu	49	524	19	0
Nagyszokond	127	481	69	0
Szakasz	122	525	181	69
Oláhgyűrűs	62	16	769	2
Erdőd	3,434	35	133	0
Oroszfalva	38	0	408	1
Résztelek	52	0	1,068	1
Ivacskó	57	26	447	0
Alsóhomoród	120	749	57	0
Szinfalu	125	772	226	0
Hirip	950	0	311	0
Nagymadarász	432	7	1,412	0
Géres	1,042	1	21	0
Gyöngy	169	1	560	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Királydaróc	1,698	2	930	3
Piskárkos	27	0	1,004	22
Krasznaterebes	<u>770</u>	<u>169</u>	<u>585</u>	<u>7</u>
Összesen:	13,361	3,461	9,716	112

Szinérváraljai j.-ból

Józsefháza	1,040	0	380	0
Aranyosmeggye	925	1	2,310	0
Szatmárgörbed	264	0	427	0
Apa	797	0	1,732	3
Szinérváralja	2,542	57	2,451	6
Iloba	198	8	891	1
Nagysikárló	122	0	1,224	0
Patóháza	421	0	726	0
Kissebespatak	34	0	548	1
Apahegy	283	0	258	0
Szamosberence	<u>56</u>	<u>0</u>	<u>936</u>	<u>0</u>
Összesen:	6,682	66	11,583	11

Nagybányai j.-ból

Misztótfalu	605	1	478	11
Miszmogyorós	69	16	424	0
Miszbánya	164	0	159	0
Láposbánya	475	21	847	12
Feketefalu	9	6	571	0
Felsőfernezely	29	10	1,382	0
Alsófernezely	648	6	1,487	26
Kisbánya	4	0	829	0
Kapnikbánya	1,864	49	1,604	0
Giródtótfalu	<u>167</u>	<u>0</u>	<u>759</u>	<u>48</u>
Összesen:	4,034	109	8,540	97

Nagybánya város	9,992	175	2,677	33
Felsőbánya Város	4,149	19	230	24

Szilágy				
Tasnád j.-ből:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Akos	1,352	10	356	0
Alsószopor	287	0	1,167	1
Csekenye	12	0	188	0
Csög	105	0	629	0
Érgirolt	126	0	390	0
Érhatvan	173	6	614	0
Érkávás	185	0	677	43
Érkisfalu	27	2	513	16
Érkisszöllős	239	0	98	5
Érkörös	418	0	198	0
Érmindszent	413	9	363	4
Érszakácsi	1,308	1	453	0
Érszentkirály	661	0	523	24
Érszodoró	245	1	310	0
Érszöllős	956	0	23	0
Felsőszopor	182	0	928	0
Girókuta	49	0	695	0
Kegye	140	1	790	65
Keszi	245	0	24	0
Kisderzsida	30	0	712	77
Krasznacégény	229	0	100	10
Krasznaháza	82	0	80	0
Kraszna- mihályfalva	696	0	61	0
Magyarcsaholy	1,078	0	84	0
Oláhcsaholy	26	0	1,392	3
Pele	532	0	168	0
Peleszarvad	42	0	336	5
Szilágypér	1,943	4	247	0
Szolnokháza	351	4	107	0
Szödemeter	191	0	567	0
Tasnád	4,763	26	236	5
Tasnádbajom	253	22	1,010	119
Tasnád- balázsháza	62	0	261	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Tasnádorbó	178	13	289	2
Tasnádszántó	1,168	7	1,279	5
Tasnádszarvad	514	6	894	102
Tasnádszilvás	23	0	345	10
Újnémet	105	9	912	18
Usztató	<u>54</u>	<u>0</u>	<u>351</u>	<u>30</u>
Összesen:	19,471	121	18,719	578

Szilágysomlyói j.-ből:

Alsókaznacs	20	0	563	0
Bürgezd	542	0	10	0
Detrehem	9	0	576	22
Doh	21	0	540	0
Elyüs	11	0	451	18
Felsőkaznacs	29	0	444	0
Halmosd	50	0	1,149	418
Harmaspatak	24	3	1	940
Ipp	1,057	1	370	98
Kárásztelek	1,814	0	17	1
Kémer	2,581	3	148	50
Kerestelek	74	0	704	126
Krasznahidvég	110	0	809	11
Lecsmér	383	0	91	0
Maladé	36	0	532	9
Márkaszék	35	13	961	33
Nagyderzsida	145	0	1,234	6
Porc	18	0	375	0
Selymesilosva	717	1	102	0
Somály	122	0	686	0
Somlyócsehi	80	1	892	28
Somlyó- győrtelek	107	1	1,206	8
Somlyómező	16	0	364	4
Somlyószécs	27	0	757	0
Somlyóújlak	625	0	55	0
Szilagy- badacsony	29	0	806	10
Szilagybagos	1,168	1	115	58
Szilagyborzás	457	0	74	0
Szilagycseres	17	0	432	5
Szilagydomoszl	14	0	289	0

ó				
Sziláglompért	530	0	232	15
	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Szilágnagyfalu	2,302	0	205	0
Szilágyperecsén	1,447	0	1,050	34
Szilágyzovány	1,107	0	28	0
Zálnok	<u>225</u>	<u>0</u>	<u>784</u>	<u>37</u>
Összesen:	15,949	24	17,052	1,932
Szilágysomlyó város	6,030	20	759	76
Krasznai j.-ből:				
Kraszna	3,790	4	90	0
Magyarketcel	484	1	446	31
Petenye	180	0	178	0
Krasznahorvát	282	0	437	0
Ráton	389	1	146	11
Varsolc	857	0	250	0
Kraszna-hosszúaszó	9	0	317	0
Alsóvalkó	251	37	611	1
Felsővalkó	11	0	600	41
Gyümölcsénes	53	0	1,220	175
Valkóvárnya	8	0	441	6
Krasznajáz	13	0	816	33
Krasznarécse	<u>268</u>	<u>0</u>	<u>796</u>	<u>0</u>
Összesen:	6,595	43	6,348	298
Zilahi j.-ből:				
Egrespatak	432	0	702	6
Szilágypanit	395	0	84	3
Vártelek	30	0	1,278	0
Nyírsid	130	1	415	36
Cigányi	136	0	527	1
Haraklány	31	0	513	2
Bádon	3	0	569	0
Szilágy-főkeresztúr	581	0	20	10
Szilágygöröcsön	657	0	411	0
Magyargoroszló	527	0	277	0
Diósad	1,743	2	17	0
Mocsolya	669	0	0	45

352 Függelék B. A partiumi magyar nyelvterület

Oláhbaksa	54	2	987	14
-----------	----	---	-----	----

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Kusaly	286	0	525	0
Ökörítő	31	0	618	0
Szilágysámson	1,224	0	82	7
Szilágykerked	515	9	59	1
Szilágykirva	42	0	691	18
Magyarbaksa	33	0	312	0
Kisdoba	524	1	29	0
Szilágyszentszentkirá	212	0	14	14
I				
Debren	54	5	535	4
Szilágysziget	45	0	509	0
Szilágykövesd	284	3	1,207	0
Szilágyballa	1,139	4	31	0
Nagydoba	319	0	70	0
Sarmaság	<u>1,703</u>	<u>0</u>	<u>152</u>	<u>0</u>
Összesen:	11,799	27	10,636	188
Ziláh város	7,477	19	529	37
Szilágycsehi j.				
Egerhát	226	15	529	0
Monó	517	0	502	4
Sülelmed	315	1	577	0
Szilágyújlak	97	0	707	0
Vicsa	11	0	251	0
Szamosardó	597	0	31	0
Szamoscikó	174	0	267	36
Benedekfalva	119	0	430	0
Bósháza	424	0	277	0
Völcsök	552	0	299	0
Szilágycseh	3,221	6	202	17
Szilágyszeg	185	0	271	0
Désháza	729	0	0	0
Menyő	468	2	531	0
Lele	973	0	118	0
Hadad	1,982	135	132	0
Hadadnásasd	782	0	62	0
Hadadgyörtelek	23	0	1,262	16
Szér	897	0	79	0
Bogdánd	974	0	0	0
Mutos	31	0	571	0
Szilágykorond	<u>69</u>	<u>0</u>	<u>376</u>	<u>38</u>

Összesen:	13,376	159	8,270	136
Zsibói j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Nagymon	208	0	4	0
Nagymonújfalú	29	6	261	2
Vérvölgy	590	0	2	10
Fülményes	19	0	567	0
Szilágyapatele	19	0	917	7
Kucsó	39	0	1,052	5
Zsibó	<u>2,481</u>	<u>20</u>	<u>532</u>	<u>14</u>
Összesen:	3,385	26	3,335	38

Bihar megye:**Érmihályfalvi j.-ból:**

Éradony	960	1	0	0
Érkenéz	432	0	605	0
Érkeserü	1,517	0	0	0
Érmihályfalva	6,231	5	13	6
Érselénd	927	28	31	4
Érsemlyén	2,649	2	4	0
Értarcsa	963	1	136	0
Érvasad	278	11	1,303	1
Gállospetri	1,333	0	41	0
Ottomány	981	6	2	0
Piskolt	1,961	0	701	1
Szalacs	<u>3,623</u>	<u>1</u>	<u>85</u>	<u>0</u>
Összesen:	21,855	55	2,921	12

Székelyhídi j.

Asszonyvására	1,117	0	2	
				23
Biharcsanáros	129	1	297	80
Bihardiószeg	6,206	2	59	2
Csokály	1,261	1	0	0
Érköbölkút	1,431	0	6	45
Érolaszi	763	2	1	3
Hegyköz- szentmiklós	1,103	0	4	0
Jankafalva	576	0	0	0
Kiskágya	305	0	0	0
Kiskereki	1,026	0	0	0
Kóly	720	0	0	0
Nagykágya	666	3	11	22
Székelyhíd	5,235	19	15	10

Szentjobb	<u>1,786</u>	<u>2</u>	<u>12</u>	<u>8</u>
Összesen:	22,333	30	404	193
Margittai j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Albis	1,084	1	3	0
Almaszeg	76	3	646	11
Almaszeghita	10	0	0	621
Alsóderne	67	0	678	0
Apátkeresztúr	547	0	9	1
Bályok	1,185	9	89	64
Baromlak	92	0	280	434
Berettyódéda	34	0	309	0
Berettyókirályi	117	0	488	0
Berettyókohány	117	0	191	0
Berettyószéplak	1,732	4	342	173
Bisztraterebes	139	0	304	5
Bodonos	148	16	21	930
Bozsaly	8	29	447	24
Cséhtelek	270	4	548	73
Dizsér	132	0	408	6
Érábrány	377	0	253	5
Érbogyoszló	1,053	0	0	0
Érfancsika	91	0	301	0
Felsőderne	826	44	347	85
Forduló	9	0	0	262
Füves	29	0	0	314
Genyéte	45	0	546	0
Hóke	0	0	177	0
Kozmaalmás	79	34	1,571	24
Középes	189	180	580	453
Lüki	248	0	486	12
Magyarkéc	643	2	411	1
Margitta	5,329	30	264	53
Micske	1,470	1	67	13
Monospetri	949	0	122	0
Papfalva	128	15	703	7
Poklostelek	683	0	41	0
Sárszeg	33	0	468	0
Sástelek	48	0	327	56
Sebesújfalu	18	4	423	2
Széltalló	144	0	551	8
Szentlázár	52	0	507	0
Szoldobágy	47	0	536	0

356 Függelék B. A partiumi magyar nyelvterület

Szunyogd	117	0	496	0
Terje	126	0	702	10

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Tóti	1,466	45	43	0
Újbártfalva	160	0	394	0
Vámosláz	61	0	693	2
Várvíz	41	0	492	0
Vedresábrány	<u>321</u>	<u>1</u>	<u>317</u>	<u>5</u>
Összesen:	20,540	422	16,581	3,654
Szalárdi j.-ból:				
Almásfegyvernk	278	25	164	259
Alsótótfalu	121	0	852	6
Berettyócsóhaly	85	0	649	0
Berettyófarnos	42	0	295	0
Biharfélegyháza	1,589	1	16	3
Biharvajda	733	1	31	0
Borszeg	191	0	1,005	0
Csujafalva	42	0	316	12
Felsőtótfalu	27	0	276	0
Görbesd	9	0	182	0
Hagymádfalva	244	8	634	0
Hegyközcsatár	1,554	0	11	2
Hegyköz- szentimre	1,233	0	3	0
Hegyköztóttelek	512	14	7	11
Jákóhodos	1,058	0	17	18
Kővág	60	0	308	127
Kövesegyháza	117	0	133	9
Nadántelek	25	0	267	1
Nyüved	596	0	11	0
Paptamási	1,013	2	57	2
Pelpárthida	385	0	609	0
Siter	1,070	10	83	1
Sitervölgy	17	0	507	11
Szalárd	2,349	3	45	7
Szalárdalmás	18	0	204	6
Szárkó	8	0	188	13
Szóvárhegy	113	1	1,034	5
Tataros	<u>718</u>	<u>27</u>	<u>1,290</u>	<u>65</u>
Összesen:	14,207	92	9,194	559

Biharkeresztesi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Biharszentjános	1,303	1	43	0
Bors	1,247	0	42	0
Kisszántó	455	0	13	2
Nagyszántó	<u>656</u>	<u>0</u>	<u>7</u>	<u>4</u>
Összesen:	3,661	1	105	6

Központi j.-ból:

Almamező	10	2	438	0
Bihar	3,021	3	1	2
Biharpüspöki	3,489	31	126	4
Biharszentandrás	611	20	1,220	30
Fugyi	536	1	211	33
Fugyivásárhely	1,767	21	432	18
Harangmező	4	0	950	0
Hegyközkovácsi	819	3	8	0
Hegyközpalyi	815	0	3	2
Hegyköz- száldobágy	850	0	1	0
Hegyközújlak	1,110	1	0	16
Kabaláspatak	38	0	775	4
Köröskisjenő	749	1	1,013	54
Köröskisújfalu	42	1	689	6
Köröstarján	1,261	1	972	0
Mezőbottyán	5	0	509	0
Mezőszabolcs	43	0	491	37
Mezőtelegd	2,528	56	591	92
Pósalaka	569	2	16	1
Pusztaujlak	724	0	31	2
Újpalota	147	446	48	2
Várad- szentmárton	1,075	3	49	14
Váradszöllös	182	4	87	19
Váradalpár	39	0	852	12
Alkér	25	1	506	4
Felkér	3	0	610	0
Szaránd	9	0	721	27
Mezőszakadát	101	1	1.233	0
Borostelek	1	0	668	31
Kegyek	30	0	597	0
Telkesd	<u>17</u>	<u>0</u>	<u>852</u>	<u>1</u>

Összesen:	20,578	597	13,911	405
Élesdi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Alsólugos	76	1	906	58
Barátka	183	3	1,348	2
Báródbeznye	40	0	1,725	0
Báródsomos	24	0	607	21
Bértény	50	0	401	1
Csarnóháza	83	0	2,376	0
Cséklye	4	7	624	3
Cécke	367	1	238	5
Cigányfalva	21	6	491	25
Doborcsány	11	1	632	23
Élesd	2,175	36	112	14
Élesdlak	1	45	1,458	4
Élesdszurdok	3	0	626	9
Erdődámos	20	1	1,184	2
Esküllő	290	0	446	0
Felsőlugos	18	0	580	26
Felsőpatak	6	0	491	1
Gállósháza	3	4	296	8
Iszópallaga	476	0	553	9
Kalota	3	3	1,148	0
Kesztég	215	1	494	12
Királyhágó	78	1	731	114
Kisbáród	39	2	676	2
Kiskakucs	0	6	344	0
Kisósi	17	14	617	27
Kőalja	298	0	133	1
Körösbánlaka	19	0	1,340	9
Körösbarlang	33	4	601	19
Körösfekeető	67	1	2,210	18
Körösgégény	21	7	173	0
Köröstopa	28	1	401	4
Kövesd	24	1	514	79
Krajnikfalva	5	0	386	6
Mezőtelki	701	0	10	0
Nagybáród	477	23	1,371	1,312
Nagyfeketepatak	16	2	636	11
Nagykakucs	247	0	298	0
Örvénd	787	1	65	27
Remetelórévd	114	32	2,985	12
Rév	842	1	2,236	10

360 Függelék B. A partiumi magyar nyelvterület

Rikosd	31	0	310	1
--------	----	---	-----	---

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Serges	39	0	740	4
Solyomkőpestes	113	37	1,064	1,493
Szászfalva	16	0	232	0
Tinód	56	2	593	0
Tötös	46	4	639	40
Ürgeteg	22	0	590	1
Várfancsika	19	0	636	0
Vársonkolyos	15	0	1,287	0
Vércsorog	<u>39</u>	<u>1</u>	<u>845</u>	<u>42</u>
Összesen:	8,278	249	39,399	3,455
Nagyvárad város	58,421	1,416	3,604	728
Szatmár-Nagyvárad	445,226	15,134	234,909	19,816

Nagyszalontai Magyar Nyelvterület:**Bihar****Nagyszalontai j.-ból:**

Nagyszalonta	15,206	41	650	46
Illye	499	16	1,854	69
Árpád	1,638	2	46	0
Erdőgyarak	1,601	8	299	94
Mezőbaj	1,331	0	112	0
Tamáshida	1,047	26	910	5
Ant	<u>1,112</u>	<u>1</u>	<u>55</u>	<u>13</u>
Összesen:	22,434	94	3,926	227

Tenkei j.-ból:

Tenke	3,388	6	448	15
Bélfenyér	<u>1,519</u>	<u>3</u>	<u>6</u>	<u>3</u>
Összesen:	4,907	9	454	18

Arad**Kisjenői j.-ból:**

Simonyifalva	2,276	162	30	16
Vadász	1,761	9	552	126
Bélzerénd	489	0	44	0
Nagyzerénd	2,536	5	87	9
Feketegyarmat	1,994	5	10	0
Ágya	2,034	9	35	4
Kisjenő	1,376	49	1,355	41
Erdőhegy	<u>1,875</u>	<u>40</u>	<u>473</u>	<u>6</u>
Összesen:	14,341	279	2,586	202

Borosjenői j.-ból:

Apátiból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Nagy tanya	54	0	60	0
Nagyszalontai ter.	41,736	382	7,026	447

Aradi magyar nyelvterület:**Arad: Aradi j.-ból:**

Fakert	981	861	316	2
Kürtösből:				
Kutas	269	103	265	3
Almásiratos	28	8	142	1
Sofronya	532	15	210	6
Szentpál	692	2	107	1
Szentleányfalva	769	438	33	4
Mácsából:				
Ábránypuszta	189	9	172	0
Zimándköz	1,033	9	1	0
Zimándújfalú	942	42	27	21
Zsigmondháza	<u>352</u>	<u>479</u>	<u>349</u>	<u>6</u>
Összesen:	5,787	1,966	1,622	75
Arad város	46,085	4,365	10,279	2,437

Magyarpécskai j.-ból:

Kispereg	1,839	2	12	6
Magyarpécska	7,475	57	166	368
Nagyiratos	1,547	13	50	1
Nagyvarjas	1,611	2	137	5
Ópécska	<u>2,442</u>	<u>34</u>	<u>6,503</u>	<u>592</u>
Összesen:	14,896	108	6,868	972

Csanád**Battonyai j.-ból:**

Kisiratos	2,151	14	39	6
Tornya	<u>1,485</u>	<u>16</u>	<u>666</u>	<u>370</u>
Összesen:	3,636	30	705	376

Temes**Vingai j.-ból:**

Majláthfalva	2,272	34	19	10
--------------	-------	----	----	----

Ujaradi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Német- szentpéter	470	1,966	73	110
Munár	105	15	291	222
Összesen:	575	1,981	364	332
Aradi ter.				
összesen:	73,251	8,484	19,857	4,202
Bánáti magyar nyelvterület:				
Torontál				
Nagyszentmiklósi j.-ból:				
Porgány	865	48	44	23
Pusztakeresztúr	<u>671</u>	<u>13</u>	<u>1</u>	<u>2</u>
Összesen	1,536	61	45	25
Törökkanizsai j.-ból:				
Óbéb külterülete	95	7	14	29
Bánáti ter.				
összesen:	1,631	68	59	54

FÜGGELÉK C.

A BELSŐERDÉLYI MAGYAR NYELVTERÜLET (Török, 294)

Bánffyhunyadi j.-ból:

a. Kalotaszeg	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Csucsá	437	12	1,543	9
Kissebes	448	3	775	12
Ketesz	396	0	22	0
Magyarbikal	877	0	30	0
Bánffyhunyadi	4,699	28	451	16
Malomszeg	10	0	471	0
Magyarókeréke	247	0	349	0
Zentelke	667	5	125	0
Kalota-	828	1	217	0
szentkirály				
Sárvásár	274	0	15	0
Nyárszó	279	4	156	0
Kalotadámos	338	0	66	0
Jákótelke	211	0	28	0
Nagykalota	20	0	1,023	5
Magyarvalkó	706	0	421	12
Magyargyerő-				
monostor				
Felsőroska nélk.	622	1	1,002	39
Kalotabikal	0	0	633	0
Körösfő	1,052	0	21	0
Kalotánadás	24	1	700	1
Sztána	362	1	186	1
Zsobok	660	0	8	4
Farnas	190	0	258	0

b. déli román szegély:

Nagysebes	49	0	2,090	0
Sebesvár	27	0	987	0
Tarányos	6	0	1,124	0
Viság	11	0	1,275	0
Székelyjő	11	1	877	0
Deréte	0	4	598	0
Erdőfalva	0	4	307	0
Bedecs	3	4	1,097	12
Gyerőfalva	0	5	640	6

366 Függelék C. A belsőerdélyi magyar nyelvterület

Havasrogoz	0	0	1,229	0
	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Bocs	4	0	796	0
Kalotabökény	8	0	535	0
Incel	65	13	443	2
Meregyó	54	2	1,990	3
Havasrekettye	50	5	1,687	1
Jósikafalva	282	38	1,391	28
Kiskalota	13	0	772	0
Kalotaújfalv	1	0	395	0
Felsőgyerő- monostor	0	0	1,343	0
Felsőroska	<u>25</u>	<u>1</u>	<u>495</u>	<u>8</u>
Összesen:	14,002	133	30,005	279

Itt láthatjuk a falvak nevei mind magyar, de lakossága már oláh.

Gyulai j.-ból:

a. Kalotaszeg:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Magyarkiskapus Külterület nélkül	643	0	455	0
Magyarkapus	991	0	60	0
Gyerővásárhely	439	0	364	74
Gyalu	1,144	5	1,773	50
Magyarlóna	1,113	0	484	76
Magyarfenes	1,269	0	2	0
Szászfenes	929	0	1,512	159

b. déli román szegély

Magyarkiskapus külterülete	0	0	152	0
Bánffydongó	4	0	606	0
Gyerőffyongó	0	0	357	0
Felsőszamos	1	0	344	0
Havasnagyfalv	7	0	2,195	0
Szamosfő	66	0	1,500	1
Egerbegy	8	0	792	0
Melegsamos	6	10	575	2
Hidegsamos	53	6	1,030	0
Isztolna	<u>5</u>	<u>1</u>	<u>236</u>	<u>5</u>
Összesen:	6,681	27	13,759	367

Hidásalmási j.-ból:

a. Kalotaszeg:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Kispetri	565	0	85	0
Váralmás	728	0	965	86
Középlak				
Kisbozlnok nélk.	527	0	276	0
Nagypetri	279	0	457	12
Almástamási	14	5	595	0
Tóttelke	10	0	411	46
Borgácskutból				
Ferencbánya	<u>156</u>	<u>25</u>	<u>175</u>	<u>30</u>
Összesen:	2,279	30	2,964	174

Nádasmenti j.-ből:

Kalotaszeg				
Nádaspapfalva	26	0	635	0
Egeres	524	1	799	50
Jegenye	555	0	3	0
Inaktelke	698	0	8	0
Nádasdaróc	237	0	2	0
Bogártelke	580	0	30	2
Mákófalva	1,343	0	58	1
Türe	606	0	296	0
Magyargorbó	35	1	632	25
Magyarnádas	160	1	551	7
Méra	1,284	0	98	1
Kisbács	989	0	434	0
Szuscág	777	0	413	0
Magyarvista	<u>1,298</u>	<u>0</u>	<u>102</u>	<u>0</u>
Összesen:	9,112	3	4,061	86

Kolozsvári j.ból:

Kalotaszeg:				
Kajántó	742	0	471	0
Kolostótfalu	2	0	424	3

Mezőség:

Ajtón	642	2	1,487	53
Alsószuk	127	4	828	0
Apahida	235	8	1,137	137
Bádóc	172	0	352	6
Bodonkut	248	5	487	0

368 Függelék C. A belsőerdélyi magyar nyelvterület

Bonchida	1,066	32	1,243	16
	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Csomafája	130	0	319	36
Dezmér	71	13	950	0
Erdőfelek	19	0	2,203	9
Fejérd	459	0	1,992	11
Felsőzsuk	47	0	460	15
Györgyfalva	1,850	0	233	4
Kide	607	1	186	2
Kolozsborsa	469	0	1,854	10
Kolozsbós	69	1	882	3
Kolozskara	319	0	685	141
Kolozskorpád	55	0	627	18
Kolozspata	130	0	632	10
Magyarmacskás	174	0	443	0
Nemeszsuk	24	0	750	30
Röd	51	2	1,696	1
Szamosfalva	488	2	1,324	111
Szamos- szentmiklós	21	0	362	3
Szentmárton- macskás	1	0	259	0
Válaszút	<u>592</u>	<u>9</u>	<u>844</u>	<u>2</u>
Összesen:	8,835	80	23,216	621
Kolozsvár város	50,704	1,676	7,562	866
Kolozs város	2,271	3	1,808	56
Mócsi j.-ból:				
Magyarkalyán	279	0	989	0
Magyarszovát	1,460	0	730	26
Mocs	756	84	1,319	70
Mezőgyéres	79	0	389	0
Mezőkeszű	542	6	96	38
Magyarpalatka	422	0	805	41
Vajdakamarás	902	0	245	0
Légen	89	0	352	13
Báré	25	0	786	24
Visa	413	0	204	0
Kötelend	126	3	768	0
Gyulatelke	59	0	469	0
Mezőszava	98	5	391	17

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Ombosztelke	15	18	378	0
Marokháza	8	0	452	17
Magyarpete	<u>11</u>	<u>0</u>	<u>259</u>	<u>0</u>
Összesen:	5,284	116	8,612	246

Nagysármási j.-ból:

Katona	412	18	1,385	64
Gyeke	<u>223</u>	<u>3</u>	<u>613</u>	<u>0</u>
Összesen:	635	21	1,998	64

SZOLNOK-DOBOKA**Szamosújvári j.-ból:**

Kendilóna	313	17	660	85
Doboka	81	24	1,115	12
Móró	7	0	355	0
Lónapoklostelke	1	8	530	12
Esztény	147	23	337	0
Magyar-szarvaskend	242	1	220	0
Alsótők	204	11	353	0
Magyarköblös	308	8	828	22
Felsőtők	182	6	386	0
Nagyiklód	150	13	1,154	36
Kisiklód	279	0	315	0
Szék	3,163	16	494	44
Kisszék	3	14	507	9
Bonczyires	16	5	590	41
Füzesmikola	19	0	795	43
Ördögősfüzes	965	1	667	0
Szamos-újvárnémeti	79	19	1,424	28
Coptelke	3	16	444	36
Péterháza	11	10	361	0
Szilágytő	5	2	272	1
Kérő	<u>182</u>	<u>0</u>	<u>287</u>	<u>1</u>
Összesen:	6,360	184	12,094	370
Szamos-újvár város	4,630	190	1,881	156

Dési j.-ből:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Felőr	919	3	295	0
Retteg	1,149	46	988	135
Baca	493	0	343	51
Szentmargita	437	31	973	0
Nyires	836	0	461	45
Bálványos- vára	1,591	13	66	2
Szentbenedek	114	4	534	1
Désakna	1,118	2	1,563	10
Mikeháza	34	1	503	0
Kozárvár	405	15	1,310	1
Kismonostor- szeg	77	0	330	25
Csicsó- mihályfalva	<u>146</u>	<u>15</u>	<u>473</u>	<u>47</u>
Összesen:	7,319	130	7,839	317
Dés város	7,991	445	2,911	105

Bethleni j.-ből

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Apanagyfalu	429	20	570	2
Magyarberéte	311	0	90	10
Alsóoroszfalu	18	0	327	12
Felsőoroszfalu	7	15	387	2
Bethlen	1,791	65	1,205	9
Várkudu	477	2	175	9
Almásmalom	527	27	440	12
Magyardécse	1,653	2	9	2
Omlásalja	16	0	558	10
Árpástó	603	1	651	0
Csicsókeresztúr	138	32	659	1
Alsóilosva	276	3	414	0
Somkerék	555	31	512	0
Alsóegres	5	0	195	0
Felsőegres	0	0	155	0
Füge	<u>4</u>	<u>0</u>	<u>396</u>	<u>57</u>
Összesen:	6,810	198	6,743	166

Kékesi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Melegföldvár	451	0	479	20
Feketelak	465	0	326	20
Vasasszent- gothard	104	0	746	22
Kispulyon	276	0	179	0
Vasasszentegyed	122	0	847	29
Cege	133	22	474	4
Götz	53	16	495	5
Noszoly	161	0	688	1
Búza	937	2	1,058	7
Szászszombor	271	0	425	3
Kekes	509	5	567	1
Mezőveres- egyháza	471	9	75	25
Újös	418	1	515	1
Aranyosmóric	61	172	249	43
Szentmáté	623	0	248	16
Cente	13	0	440	11
Aranyos- szentmiklós	10	4	376	9
Kisdevecser	6	0	264	0
Nagydevecser	103	17	516	16
Szépkenyerű- szentmárton	507	5	328	9
Kékesvásárhely	57	0	195	0
Mohaly	5	0	389	19
Császári	10	1	291	11
Erdőszombat- telke	12	6	349	24
Kötke	0	2	329	0
Vice	943	0	130	9
Magyarborzás	375	13	394	30
Bód	38	49	676	0
Csabaújfalú	10	15	303	0
Bátöny	14	40	960	0
Bálványos-csaba	<u>0</u>	<u>7</u>	<u>538</u>	<u>0</u>
Összesen:	7,158	386	13,849	335
Beszterce-naszód				
Besenyői j.-ból:				
Tacs	274	127	29	0

TORDA-ARANYOS**Alsójárai j.-ból:**

Kalotaszeg:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Tordaszent-lászló	1,440	1	23	0

Egyéb terület:

Járárákos	0	2	384	0
Oláhléta	0	0	672	0
Magyarléta	<u>492</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>0</u>
Összesen:	1,932	3	1,080	0

Torda j.-ból:

Bányabükk	89	1	1,196	0
Pusztá-st.márton	0	0	240	16
Pusztacsán	6	0	911	0
Komjátszeg	270	0	353	30
Tordatúr	635	0	599	6
Koppánd	31	0	557	36
Szind	144	7	488	9
Mézőkő	367	0	481	0
Alsószentmihály	707	2	410	0
Felsőszentmihály	595	0	185	18
Sinfalva	602	0	212	0
Keresztes	149	3	388	16
Aranyospolyán	707	0	407	39
Kövend	979	0	27	9
Bágyon	1,154	0	251	13
Aranyosgéres	968	86	708	53
Géresszentkirály	157	2	486	59
Aranyos- egerbegy	<u>1,444</u>	<u>1</u>	<u>1,194</u>	<u>152</u>
Összesen:	9,004	102	9,093	456
Torda város	9,674	100	3,389	292

Torockói j.-ból:

Torockó	1,343	2	136	31
Aranyosrákos	732	0	83	0
Csegez	287	7	291	0
Várfalva	901	2	151	1
Torockósztyörg	973	0	10	0
Összesen	4,256	11	671	32

Felvinci j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Székelyhidas	23	0	1,581	8
Csákó	0	0	641	0
Felfüged	9	5	547	35
Alfüged	5	0	532	48
Dombró	7	0	818	0
Aranyosmohács	19	8	890	33
Kercsed	735	0	184	3
Marosörményes	0	0	395	0
Marosdécse	485	9	320	69
Inakfalva	31	0	322	0
Felvinc	1,775	8	196	109
Harasztos	1,361	2	570	3
Székelyföldvár	420	8	679	8
Marosveresmart	52	7	724	54
Székelykocsárd	1,098	1	469	109
Vajdaszeg	43	8	553	14
Sósszentmárton	15	2	520	15
Aranyosgerend	<u>685</u>	<u>8</u>	<u>596</u>	<u>0</u>
Összesen:	6,763	66	10,537	508

Marosludasi j.-ból:

Hadrév	275	0	631	29
Marosludas	3,116	61	1,385	70
Marosbogát	1,390	0	1,010	2
Marosdátos	29	11	593	0
Maroslekence	169	0	897	146
Marosorbó	45	7	636	13
Magyardellő	328	4	9	29
Oláhdellő	297	0	394	37
Mezőszen- margita	83	0	280	0
Mezőújfalu	10	7	416	11
Kerelősópatak	32	0	354	2
Mezőpete	2	4	505	9
Mezőuraly	5	0	323	0
Mezőkapus	333	4	978	28
Kisikland	45	0	739	22
Nagyikland	148	5	1,023	0
Mezőszakály	283	32	908	110
Mezőszengyel	439	22	1,134	62
Mezőtóhát	177	5	825	50
Mezőzáh	388	3	804	199

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Keménytelke	71	2	1,355	38
Mezőbodon	791	1	718	42
Mezőgerebenes	172	0	942	131
Gerendkeresztúr	543	5	751	42
Mezőméhes	<u>398</u>	<u>19</u>	<u>867</u>	<u>16</u>
Összesen:	9,569	192	18,477	1,088

ALSÓ-FEHÉR**Nagyenyei j.-ből:**

Miriszló	442	0	403	106
Marosgombás	263	0	242	0
Kisapahida	0	0	367	0
Felenyed	543	0	977	110
Csombord	375	0	549	67
Magyarbagó	100	0	532	24
Magyarlapád	1,032	1	34	15
Enyedszent- király	212	2	373	28
Magyarbece	583	0	60	30
Tompaháza	132	0	799	0
Lőrincréve	248	0	231	0
Magyarsolymos	<u>127</u>	<u>0</u>	<u>76</u>	<u>5</u>
Összesen	4,057	3	4,643	385
Nagyenyed város	6,497	163	1,940	63

Marosújvári j.-ből:

Magyarcsesztve	216	0	411	109
Miklóslaka	20	0	597	0
Marosújvár	2,862	78	1,845	191
Csongva	110	0	995	0
Felsőmarosújvár	261	10	683	11
Marosnagylak	343	0	772	0
Maroskáptalan	82	0	515	0
Maroskoppánd	177	0	181	10
Maroscsúcs	201	0	240	42
Gábod	10	0	687	19
Csekelaka	446	1	284	0
Batizháza	5	6	313	9
Hari	162	0	531	3
Magyarforró	59	3	1,047	15

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Magyarszent- benedek	338	1	640	0
Nagymedvés	471	5	2	50
Elekes	14	0	781	0
Magyarsülye	225	3	628	68
Magyarbükkös	792	0	47	0
Magyarherepe	92	4	434	0
Magyarózd	856	3	87	0
Lándor	60	0	279	0
Istvánháza	436	2	33	3
Cintos	106	0	674	0
Oláhpéterlaka	31	14	1,086	52
Marosszentjakab	38	1	398	22
Marosoroszi	7	0	267	27
Kutyfalva	<u>635</u>	<u>1</u>	<u>105</u>	<u>7</u>
Összesen:	9,054	132	14,542	638

KIS-KÜKÜLLŐ**Hosszúasszói j.-ból:**

Bethlensztmikló	985	0	443	94
s				
Szászvölgy	1	4	353	0
Boldogfalva	213	0	200	6
Szásznagyvessző	<u>127</u>	<u>355</u>	<u>399</u>	<u>213</u>
Összesen:	1,326	359	1,395	313

Radnóti j.-ból:

Marosdég	15	7	937	37
Szélkút	18	0	1,039	39
Oláhkocsárd	56	3	976	19
Radnót	1,498	8	595	8
Oláhsályi	67	0	664	18
Bord	11	2	622	0
Kincses	14	1	585	13
Bábahalma	28	0	1,288	0
Marosugra	945	0	353	0
Maroscsapó	419	1	424	62
Kerelőszentpál	491	1	208	244
Kerelő	35	2	552	39
Vidrátzeg	58	6	544	85
Kiscserged	0	8	437	13
Nagyteremi	478	0	807	6

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Teremiújfalu	754	0	13	0
Kisteremi	163	0	10	0
Vajdakuta	10	0	486	0
Nagycserged	78	21	723	29
Búzásbesenyő	758	5	282	62
Somostelke	61	0	526	43
Lackód	28	0	620	43
Gyulas	70	1	464	20
Erdőalja	<u>25</u>	<u>1</u>	<u>498</u>	<u>26</u>
Összesen:	6,080	67	13,653	811
Dicsőszentmártoni j.-ből:				
Küküllővár	604	3	1,008	152
Magyar- királyfalva	775	9	443	94
Sövényfalva	404	1	723	63
Ádámos	1,319	6	532	36
Küküllődombó	829	3	141	28
Magyarsáros	845	0	402	59
Borzás	82	2	617	5
Csüdőtelke	158	1	475	1
Szőkefalva	786	9	126	31
Vámosgálfalva	1,298	5	264	2
Abosfalva	236	0	207	17
Désfalva	526	0	240	208
Mikefalva	452	0	89	8
Felsőkapolna	23	0	189	20
Harangláb	611	1	369	22
Bernád	44	1	272	12
Héderfája	1,070	1	19	0
Leppend	1	7	548	48
Küküllőszéplak	485	0	447	0
Csávás	784	10	34	0
Küküllő- pócsfalva	249	3	218	14
Bonyha	905	5	368	40
Danyán	<u>374</u>	<u>1</u>	<u>213</u>	<u>13</u>
Összesen:	12,860	68	7,944	873
Dicsőszent- márton város	3,210	118	957	132

378 Függelék C. A belsőerdélyi magyar nyelvterület

Erzsébetvárosi j.-ből:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Gógán	249	9	155	0
Gógánváralja	635	9	164	0
Oláhszentlászló	35	1	705	45
Küküllősolymos	26	0	674	14
Vámosudvarhely	146	5	412	55
Kóródszent- márton	443	5	288	84
Kóród	58	0	318	1
Egrestő	504	0	197	30
Kiskend	400	0	2	0
Nagykend	802	0	0	0
Pipe	333	0	2	1
Balavásár	929	1	55	0
Bún	508	2	1,275	235
Küküllőszárd	<u>238</u>	<u>0</u>	<u>305</u>	<u>31</u>
Összesen	5,306	32	4,552	496
Középerdélyi ter. összesen:	230,033	5,171	232,204	10,294

FÜGGELÉK D.**SZÉKELYFÖLD (Török, 304)****KOLOZS**

Tekei j.-ből:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Dedrászéplak	393	2	292	6
Dedrád	25	1,927	45	46
Kisfűlpös	350	0	278	3
Tancs	<u>653</u>	<u>6</u>	<u>18</u>	<u>80</u>
Összesen:	1,421	1,935	653	135

MAROS-TORDA**Marosi – alsó j.-ből:**

Ákosfalva	875	22	1	0
Backamadaras	1,169	8	24	10
Bede	308	0	0	0
Cserefalva	371	4	7	3
Csiba	319	9	0	0
Csitszentiván	865	0	185	23
Egerszeg	75	0	100	0
Fintaháza	493	1	5	0
Folyfalva	430	0	0	0
Göcs	375	0	0	0
Gyulakuta	1,154	0	0	0
Hagymásbodon	326	0	0	16
Harasztkerék	951	0	0	50
Harcó	213	8	175	27
Havadtő	738	23	1	11
Kaposztás- szentmiklós	646	0	0	0
Kelementelke	723	0	5	2
Kisgörgény	493	0	4	0
Lőrincfalva	516	0	1	0
Lukafalva	698	0	15	0
Malomfalva	101	0	406	114
Lukaielencfalva	418	0	15	0
Maroskeresztúr	514	0	362	20
Maroskisfalud	44	0	515	0
Marosszentkirál	534	4	357	1

y

Meggyesfalva	463	18	699	82
--------------	-----	----	-----	----

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Mezőbánd	1,845	9	1,230	441
Mezőbergenye	695	0	297	6
Mezőkölpény	468	6	210	75
Mezőmadaras	1,712	7	1,133	83
Mezőpanit	1,601	6	117	0
Náznánfalva	181	0	394	0
Nyárad- bálintfalva	29	1	191	4
Nyáradkarácson	551	0	5	90
Nyárádszentben edek	515	0	23	9
Nyáradtó	321	0	757	93
Somosd	1,001	0	1	0
Száltelek	63	0	249	23
Székelycsóka	499	0	0	14
Székelykakasd	539	0	1	34
Székelykövesd	452	0	121	63
Székelysópatak	0	0	163	8
Székelyuraly	1	4	449	26
Székelyvaja	995	0	13	0
Szentgerice	1,326	3	14	26
Szentháromság	1,235	0	5	5
Szövérd	599	0	0	10
Vadasd	<u>487</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>55</u>
Összesen:	28,927	133	8,250	1,424

Marosi felső j.-ból:

Csejd	398	0	23	10
Galambod	292	0	163	30
Ikland	368	2	7	0
Jedd	632	0	29	44
Kebele	119	0	96	0
Kebele- szentivány	17	3	176	31
Kisadorján	146	0	0	0
Koronka	740	5	75	91
Marosagárd	88	0	241	0
Marosbárdos	6	0	409	0
Marossárpatak	1,332	7	110	78

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Marosszentanna	503	0	747	0
Maros- szentgyörgy	891	8	812	241
Mezőcsávás	608	2	490	8
Mezőfele	652	0	9	0
Mezőménés	167	0	325	0
Mezősámsond	909	10	1,167	0
Mezőszabad	28	0	812	65
Nagyadorján	254	0	0	6
Nagyernye	1,583	1	31	0
Nyárádgálfalva	838	0	3	0
Nyárad- szentlászló	561	0	0	0
Nyomát	685	2	1	0
Póka	633	0	69	0
Pókakeresztúr	347	1	28	0
Sáromberke	970	17	43	0
Szabéd	979	0	8	0
Székelybós	223	0	28	0
Székelykál	913	0	6	11
Székes	511	0	1	11
Udvarfalva	611	2	33	8
Várhegy	209	1	329	37
Összesen:	<u>17,214</u>	<u>61</u>	<u>6,171</u>	<u>671</u>
Marosvásárhely	22,790	606	1,717	404
Nyárádszeredai j.-ből:				
Atosfalva	342	2	4	0
Berekeresztúr	314	0	0	2
Buzaháza	535	0	3	11
Csikfalva	677	0	0	0
Csókfalva	785	0	0	0
Deményháza	648	5	10	4
Demeterfalva	150	0	0	0
Ehed	415	0	5	0
Erdőszentgyörgy	2,179	20	351	21
Geges	664	2	0	0
Havad	490	4	0	2
Illyésmező	259	0	1	0
Iszló	437	0	3	9

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Jobbágyfalva	730	0	1	0
Jobbágytelke	1,091	0	0	0
Kendő	259	0	4	5
Kibéd	2,633	0	0	0
Kisszentlőrinc	37	0	236	10
Málya	461	0	5	12
Makfalva	1,818	0	3	0
Márkod	641	0	1	8
Mikháza	662	1	1	0
Nyárad- andrásfalva	718	0	4	0
Nyárad- köszvényes	1,033	0	11	1
Nyáradmagyaros	1,418	8	1	38
Nyáradremete	1,929	0	14	0
Nyárádselye	1,054	0	1	0
Nyárádszentann a	457	1	2	0
Nyárad- szentimre	630	8	2	0
Nyárad- szentmárton	532	0	8	4
Nyárad- szentsimon	234	0	0	0
Nyárádszereda	1,510	5	8	1
Rigmány	419	1	0	0
Seprőd	143	0	0	0
Sóvárad	1,946	0	0	0
Süketfalva	132	0	0	0
Székelyabod	506	10	0	0
Székelybere	449	0	0	7
Székelybő	238	0	0	0
Székelyhódos	581	0	1	0
Székelymoson	224	0	244	0
Székelysárd	344	0	118	0
Székelyszt.istvá n	508	0	0	0
Székelytompá	376	0	1	0
Szováta	2,763	28	11	24
Torboszló	421	3	2	0
Vadad	481	0	1	0

Vece	<u>6</u>	<u>0</u>	<u>230</u>	<u>0</u>
Összesen:	35,279	98	1,287	159
Régei – alsó j.-ből:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Abafája	853	4	366	12
Alsóbölkény	747	0	212	88
Alsóköhér	23	0	761	18
Alsóoroszi	7	0	615	0
Beresztelke	877	4	297	0
Erdőcsinád	790	1	0	0
Erdőszengyel	123	2	274	57
Felsőbölkény	2	6	479	59
Felsőköhér	146	0	714	0
Felsőoroszi	16	0	911	0
Gernyeszeg	1,141	3	368	19
Görgényadorján	6	5	324	51
Görgényhodák	44	10	3,070	27
Görgénykakucs	13	0	307	18
Görgénynádas	13	0	467	1
Görgény- oroszfalu	3	5	940	150
Görgényorsova	8	1	930	4
Görgénysóakna	15	10	1,109	3
Görgényszt.imre	1,215	15	560	27
Görgény- üvegsűr	1,064	2	188	0
Hétbükk	6	0	658	0
Kásva	27	7	1,144	0
Kincsesfő	6	0	523	3
Kisillye	288	1	14	12
Kisszederjes	9	8	220	8
Körtvelyfája	1,201	0	9	1
Libánfalva	163	21	3,320	49
Magyarfülpös	383	16	367	73
Magyarpéterlaka	797	2	15	2
Marosjára	924	2	8	4
Marostelek	24	0	658	0
Nagyszederjes	14	4	220	31
Petele	98	1,135	524	258
Radnótfája	837	207	546	37
Sorpháza	5	0	631	9
Szentmihály	4	3	501	0
Toldalag	308	0	317	19
Unoka	184	1	63	15

Vajdaszt. ivány	<u>1,256</u>	<u>1</u>	<u>358</u>	<u>114</u>
Összesen:	13,640	1,476	22,988	1,170

Régei – felső j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Alsóidecs	53	913	16	37
Déda	361	88	1,986	56
Disznajó	1,259	3	188	0
Felsőidecs	61	799	6	50
Füleháza	160	12	1,339	11
Gödemesterháza	734	73	1,297	29
Holtmaros	717	0	69	10
Idecspatak	12	16	1,685	0
Magyaró	1,884	7	575	59
Magyarrégen	1,340	75	133	62
Marosfelfalu	762	6	345	120
Maroshéviz	2,417	651	4,194	126
Maroskövesd	9	0	448	18
Maroslaka	0	6	344	9
Marosoroszfalu	40	48	1,508	0
Marosvécs	1,039	4	122	25
Monosfalu	3	15	549	13
Oroszidecs	1	6	632	0
Palotailva	650	119	735	48
Ratosnya	<u>464</u>	<u>23</u>	<u>390</u>	<u>30</u>
Összesen:	11,966	2,864	16,561	698
Szászrégen város	2,947	2,994	1,311	58

UDVARHÉLY

Parajdi j.-ból:

Alsósófalva	1,981	0	0	0
Atyha	1,600	6	2	1
Felsősófalva	2,176	0	0	1
Korond	3,750	1	1	0
Küsmöd	702	0	16	0
Parajd	2,858	17	8	5
Siklód	1,656	1	0	7
Szolokma	<u>688</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>0</u>
Összesen:	15,411	26	28	14

Székelykeresztúri j.-ból:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Alsóboldogfalva	708	0	1	1
Bencéd	337	9	0	0
Betfalva	532	0	6	0
Bordos	480	0	0	1
Bözöd	1,274	0	0	4
Bözödújfalva	678	0	1	0
Csehétfalva	422	7	0	0
Csekefalva	567	1	3	0
Csöb	311	0	1	0
Énlaka	643	0	0	0
Etéd	1,604	3	0	7
Fiatfalva	984	0	1	31
Firtosmartonos	610	3	0	0
Gagy	647	2	0	1
Kadács	421	0	0	0
Kisgalambfalva	664	0	0	0
Kiskede	217	0	0	0
Kissólymos	1,081	7	1	0
Kobátfalva	528	2	0	0
Kőrispatak	1,311	0	2	0
Magyar- andrásfalva	161	0	0	0
Magyarhidegkút	268	0	170	0
Magyarzsákod	761	2	6	0
Medesér	630	10	0	0
Nagy- galambfalva	1,439	0	2	0
Nagykede	202	0	0	0
Nagysólymos	948	2	0	1
Rava	841	8	25	0
Rugonfalva	667	2	0	0
Siménfalva	915	0	0	0
Szederjes	537	1	14	0
Székelykeresztúr	3,766	71	25	24
Székelyszállás	277	0	0	0
Székely- Szenterzsébet	1,120	0	22	1
Székely- szentmihály	451	7	0	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Székely- szentmiklós	159	0	0	0
Székelyvécke	829	9	0	0
Szentábrahám	626	3	0	0
Szentdemeter	719	1	8	3
Tarcsafalva	379	0	0	0
Tordátfalva	462	0	0	0
Újszékely	<u>834</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>1</u>
Összesen:	31,010	151	288	75

Székelyudvarhelyi j.-ból:

Abránfalva	132	0	1	0
Agyagfalva	946	0	0	0
Árvátfalva	215	0	0	0
Béta	380	0	0	0
Bikafalva	413	0	1	0
Bogárfalva	439	0	0	0
Bögöz	1,111	0	1	0
Décsfalva	140	0	0	0
Farcád	521	0	0	0
Farkaslaka	1,326	1	0	0
Felsőboldog- falva	440	1	0	0
Fenyéd	767	0	0	0
Firtosváralja	348	0	0	0
Hodgya	444	0	0	0
Homoród- szentlászló	207	0	0	0
Jásfalva	108	0	0	0
Kadicsfalva	506	0	0	0
Kányád	444	0	0	2
Kápolnásfalva	1,876	1	0	0
Kecsetkiszfalva	749	0	0	0
Küküllő- keményfalva	591	0	0	0
Máréfalva	1,419	0	0	0
Mátisfalva	311	0	0	0
Míklósfalva	285	0	0	0
Nyikó- malomfalva	771	0	0	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Ocfalva	244	0	0	0
Oroszhegy	2,128	2	0	0
Patakfalva	364	0	0	0
Petek	844	0	0	0
Sándortelke	127	0	0	0
Sükő	268	0	0	0
Székely- bethlenfalva	892	2	6	0
Székelyderzs	1,389	0	1	0
Székelydobó	773	0	0	0
Székelyfancsal	196	0	0	0
Székely- lengyelfalva	503	0	0	0
Székely- magyaros	215	0	0	0
Székelymuzsna	1,010	0	1	0
Székelypálfalva	570	0	6	0
Székely- szentkirály	1,028	0	0	0
Székely- szenttamás	251	0	0	0
Székelyvárság	1,221	2	0	10
Szentgy- házafalu	2,288	0	0	1
Szentlélek	594	0	0	0
Tibód	140	0	0	0
Ülke	625	0	0	0
Vágás	606	0	0	0
Zetelaka	<u>4,714</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>8</u>
Összesen:	35,874	20	16	21
Székely- udvarhely város	9,888	212	115	29
Homoródi j.-ból:				
Abásfalva	486	0	0	0
Bágy	561	0	0	0
Bárdóc	883	7	2	0
Bibarcfalva	883	0	0	0
Ége	205	0	0	0
Erdőfüle	1,228	0	2	1

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Felsőrakos	1,270	0	0	0
Gyepes	578	0	0	0
Homoródalmás	2,379	2	0	0
Homoród- jánosfalva	367	0	0	0
Homoród- kéményfalva	424	0	3	0
Homoródremete	286	0	0	0
Homoród- szentmárton	889	0	0	0
Homoród- szentpál	740	0	0	0
Homoród- szentpéter	289	0	0	0
Homoródújfalú	401	0	0	0
Karácsonfalva	993	7	6	0
Kénos	342	0	0	0
Kisbacon	760	0	0	0
Lókod	239	0	1	0
Lövede	3,389	30	13	2
Magyarhermány	1,138	0	2	0
Oklánd	939	6	3	2
Olasztelek	837	0	1	0
Recsenyéd	291	1	3	0
Székelydália	588	1	5	10
Székelyszáldobo	871	0	56	8
Székelyzsombor	910	7	269	3
Telekfalva	340	0	0	0
Vargyas	1,782	4	7	0
Városfalva	<u>522</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Összesen:	25,855	65	373	26

CSIK**Gyergyótölgyesi j.-ből:**

Borszék	1,702	23	126	11
Gyergóholló	500	6	889	1
Gyergyótölgyes	<u>2,572</u>	<u>237</u>	<u>1,032</u>	<u>37</u>
Összesen:	4,774	266	2,047	49

Gyergyószentmiklosi j.-ból:

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Ditró	6,560	46	362	19
Gyergóalfalu	6,392	11	15	24
Gyergó- csomafalva	3,894	2	1	20
Gyergyóújfalu	6,195	0	2	10
Kilyénfalva	885	0	0	1
Szárhegy	4,420	139	155	39
Tekerópatak	2,116	5	502	27
Vasláb	<u>110</u>	<u>8</u>	<u>803</u>	<u>19</u>
Összesen:	34,585	282	1,861	279
György- szentmiklos vár.	8,549	115	155	86

Felcsíki j.-ból:

Csikcsicsó	2,224	1	1	0
Csiksomortán	698	0	0	8
Csikdánfalva	2,685	5	0	10
Csikjenőfalva	2,227	0	0	10
Csíkmadaras	2,254	0	1	0
Csíkmindszent	1,190	0	0	0
Csíkrákos	1,604	0	0	0
Csíkszent- domokos	5,532	11	8	20
Csíkszentimre	1,782	0	1	5
Csíkszentkirály	1,601	0	0	5
Csíkszentlélek	696	0	0	0
Csíkszenttamás	2,791	0	0	0
Csíktapolca	1,754	3	0	3
Csobotfalva	395	0	0	26
Göröcsfalva	474	0	0	0
Karcfalva	1,242	3	0	0
Mádéfalva	1,855	12	3	38
Vacsárcsi	776	0	0	0
Várdotfalva	938	2	0	9
Zsögöd	<u>1,199</u>	<u>11</u>	<u>2</u>	<u>1</u>
Összesen:	33,737	48	15	136
Csíkszereda vár.	3,591	45	44	21

Szépvízi j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Csíkborzsova	639	0	0	0
Csíkdelne	699	0	0	0
Csíkpálfalva	651	0	0	0
Csíkszentmihály	2,206	3	334	0
Csíkszentmiklós	1,100	0	0	0
Gyimesbükk	4,373	109	1,725	91
Gyimesfelsőlok	2,279	0	4	5
Gyimesközéplok	2,979	73	22	6
Szépviz	<u>2,974</u>	<u>8</u>	<u>92</u>	<u>4</u>
Összesen:	17,900	193	2,177	106

Kászonalcsík j.-ból:

Csatószeg	980	0	0	0
Csíkbánfalva	1,487	0	0	8
Csíkcekefalva	1,262	3	2	0
Csíkménaság	2,176	0	2	0
Csíkszentgyörgy	2,099	0	5	23
Csíkszentmárton	1,028	2	3	1
Csíkszentsimon	1,495	6	1	2
Csíkverebes	378	2	0	0
Kászonaltiz	980	1	3	1
Kászonzeltiz	1,247	0	0	0
Kászonzimpér	1,132	1	10	0
Kászon-				
jakabfalva	1,230	1	7	1
Kászonzújfalu	1,755	0	3	0
Kozmás	1,391	0	0	0
Lázárfalva	835	0	0	1
Tusnád	<u>2,281</u>	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>2</u>
Összesen:	21,756	17	36	40

HÁROMSZÉK**Kézdi j.-ból:**

Alsócsernáton	1,919	1	9	20
Bélafalva	718	0	0	0
Bereck	2,087	2	1,186	0
Czomortán	677	0	0	0
Dálnok	1,359	1	2	12
Esztelnek	1,121	12	4	10
Felsőcsernáton	1,286	0	0	0
Futásfalva	731	0	0	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Hatolyka	470	0	0	0
Ikafalva	630	0	0	0
Karatnavolál	1,418	0	2	1
Kezdialbis	707	0	0	2
Kezdialmás	1,328	0	0	0
Kezdikővár	1,217	0	0	0
Kezdimárkosfalva	830	0	0	0
Kezdimártonfalva	508	0	0	0
Kezdimartonos	739	0	358	0
Kezdioroszfalu	422	1	2	3
Kezdisárfalva	479	0	0	0
Kezdiszárzapatok	879	0	3	0
Kezdiszászfalu	256	0	0	1
Kezdiszt.kereszt	1,727	0	4	0
Kezdiszentlélek	3,002	1	1	2
Kurtapatok	537	1	0	7
Lemhény	2,836	16	50	41
Nyujtód	1,084	0	10	1
Ozsdola	2,441	0	191	1
Szentkatolna	978	1	2	4
Torja	<u>2,581</u>	<u>0</u>	<u>3</u>	<u>0</u>
Összesen:	34,967	36	1,827	108
Orbaj j.				
Barátos	1,280	4	119	24
Csomakőrös	602	1	0	16
Cófalva	360	0	0	0
Gelence	3,357	44	93	169
Haraly	406	0	0	0
Hilib	689	0	15	0
Imecsfalva	420	0	2	0
Kovászna	4,154	48	1,105	144
Orbajtelek	757	0	0	16
Papolc	3,635	59	544	139
Páké	585	0	2	0
Páva	1,024	3	36	26
Székelypetőfalva	342	0	0	0
Szék.tamásfalva	589	0	1	0
Szörcse	615	0	1	7
Zabola	2,650	29	425	62
Zágon (Zágon- bárkány nélkül)	<u>2,855</u>	<u>9</u>	<u>884</u>	<u>34</u>
Összesen:	24,320	197	3,227	637

Sepsi j.-ból:

Aldoboly Vámos- hídpuszta és				
Farkasvágó nélk.	799	10	53	0
Angyalos	546	0	2	0
Árkos	1,713	2	5	1
Bikfalva Tálpatak nélkül	827	0	19	0
Bitá	459	0	0	0
Bodola	1,065	4	838	2
Egerpatak	505	0	0	0
Erestevény	221	0	0	0
Étfalvazoltán	477	0	0	0
Feldoboly	503	1	3	3
Fotomártonos	430	0	1	1
Gidófalva	879	0	0	46
Illyefalva	1,340	4	8	8
Kálnok	659	0	1	5
Keresztvár				
Egrestelep nélk.	1,482	1	1,088	1
Kilyén	479	12	9	0
Kisborosnyó				
Nagypatak és				
Saramás nélk.	559	6	13	0
Komolló	479	6	2	0
Kökös	1,038	0	169	0
Lécfalva	976	1	0	8
Lisznyó	905	0	19	0
Maksa	759	0	1	0
Málnás	837	7	1	9
Mikóújfalú	1,557	2	6	5
Nagyborosnyó	1,533	6	5	0
Oltszem	634	2	1	1
Réty	903	0	0	0
Sepsibesenyő	455	0	0	0
Sepsibodok	965	0	0	0
Sepsibükkszád	1,952	4	9	6
Sepsikőröspatak	1,259	8	9	1
Sepsimagyaros	401	0	29	0

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Sepsiszentkirály	435	0	0	0
Szacsva	282	1	10	0
Szentiván- laborfalva	879	8	2	0
Szotyor	423	0	0	0
Uzon	1,698	9	77	1
Zalán	<u>793</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Összesen:	32,106	88	2,386	100
Sepsiszent- györgy város	8,361	158	108	38
Kezdivásárhely város	5,970	37	50	22
Miklósvári j.-ból:				
Arapatak	695	4	824	0
Barót	2,501	22	2	6
Bodos	570	1	0	0
Bölon	2,341	0	12	1
Előpatak	209	3	553	0
Erősd	235	7	239	0
Hidvég	1,148	7	1,100	7
Köpetz	1,286	3	7	3
Közéapajta	1,471	0	1	1
Miklósvár	688	1	8	0
Nagyajta	1,385	8	9	15
Nagybacon	2,144	4	24	0
Szárazajta	1,792	0	0	0
Zalánpatak	<u>344</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Összesen:	16,809	60	2,779	33
BRASSÓ				
Hétfalusi j.-ból:				
Bácsfalu	1,223	20	684	90
Csernátfalva	1,981	28	545	7
Hosszúfalva	2,854	58	3,080	29
Pürkerec	1,072	9	1,016	0
Tatrang	2,157	16	1,243	140
Türkös	1,880	21	1,333	1
Zajzon	<u>988</u>	<u>4</u>	<u>231</u>	<u>3</u>
Összesen	12,155	156	8,132	270

Felvidéki j.-ból:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Barcaújfalu	831	13	220	0
Alvidéki j.-ból:				
Apáca	1,561	11	354	4
Barcaszentpéter	40	1,241	947	0
Botfalu	85	1,416	878	20
Földvár	247	997	1,182	65
Krizba	1,211	6	680	0
Prázsmér	203	2,032	1,528	60
Szászhermány	54	1,225	1,058	2
Szászmagyaros	59	955	548	57
Szászveresmart	<u>21</u>	<u>428</u>	<u>543</u>	<u>0</u>
Összesen:	3,481	8,311	7,718	208
Brassó város	17,831	10,841	11,786	598
NAGYKÜKÜLLŐ				
Kőhalmi j.-ból:				
Ágostonfalva	76	2	832	74
Ürmös	1,545	0	0	0
Alsórákos	1,844	7	117	5
Datk	494	1	196	5
Olthéviz	1,310	19	110	0
Oltbogát	<u>24</u>	<u>5</u>	<u>297</u>	<u>85</u>
Összesen:	5,293	34	1,352	169
Segesvári j.-ból:				
Héjjasfalva	836	9	620	69
Sárpatak	<u>345</u>	<u>4</u>	<u>201</u>	<u>0</u>
Összesen:	1,181	13	821	69
ÖSSZESÍTÉS JÁRÁSONKÉNT				
Ugocsa				
Tiszántúli j.-ból	13,190	810	9,694	863
Máramaros				
Tecsei j.-ból	343	353	120	815
Szigeti j.-ból	5,357	3,432	6,474	3,201
Tiszavölgyi j.-ból	151	194	2	2,058
Máramarosszige	<u>17,542</u>	<u>1,257</u>	<u>2,001</u>	<u>570</u>

^t Összesen:	23,373	5,226	8,597	6,644
----------------------------------	---------------	--------------	--------------	--------------

Szatmár:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Szatmárnémeti járás	24,547	63	4,309	62
Szatmárnémeti város	33,094	629	986	183
Csengeri jár.	6,656	3	1,584	86
Nagykárolyi jár.	30,008	261	6,693	86
Nagykároly vár.	15,772	63	216	27
Avasi járásból	5,199	928	17,886	352
Erdődi járásból	13,361	3,461	9,716	112
Sinérváraljai j.	6,682	66	11,583	11
Nagybányai j.	4,034	109	8,540	97
Nagybánya vár.	9,992	175	2,677	33
Felsőbánya vár.	<u>4,149</u>	<u>19</u>	<u>230</u>	<u>24</u>
Összesen:	153,492	5,787	64,420	1,026

Szolnok-Doboka I.

Magyarláposi j.	1,416	20	431	5
-----------------	-------	----	-----	---

Szilágy

Tasnádi j.-ből	19,471	121	18,719	578
Szilágysomlyói j	15,949	24	17,052	1,932
Szilágysomlyó város	6,030	20	759	76
Krasznai j.-ből	6,595	43	6,348	298
Ziláhi j.-ből	11,799	27	10,636	188
Ziláhvárosból	7,477	19	529	37
Szilágycsehi j.	13,376	159	8,270	136
Zsibói j.-ből	<u>3,385</u>	<u>26</u>	<u>3,335</u>	<u>38</u>
Összesen:	84,082	439	65,648	3,266

Bihar I.

Érmihályfalvi j.	21,855	55	2,921	12
Székelyhidi j.	22,333	30	404	193
Margittai j.	20,540	422	16,581	3,654
Szalárdi j.	14,207	92	9,194	559
Biharkerestesi j.	3,661	1	105	6
Központi j.	20,578	597	13,911	405
Nagyvárad város	58,421	1,416	3,604	728
Élesdi j.	<u>8,278</u>	<u>249</u>	<u>39,399</u>	<u>3,455</u>
Összesen:	169,873	2,862	86,119	9,012

Bihár II.:	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Nagyszalontai j.	22,434	94	3,926	227
Tenkei j.	<u>4,907</u>	<u>9</u>	<u>454</u>	<u>18</u>
Összesen:	27,341	103	4,380	245
Arad I.				
Kisjenői j.	14,341	279	2,586	202
Borosjenői j.	<u>54</u>	<u>0</u>	<u>60</u>	<u>0</u>
Összesen:	14,395	279	2,646	202
Arad II.				
Aradi j.	5,787	1,966	1,622	75
Arad város	46,085	4,365	10,279	2,437
Magyarpécskai j.	<u>14,896</u>	<u>108</u>	<u>6,868</u>	<u>972</u>
Összesen:	66,768	6,439	18,769	3,484
Csanád				
Battonyai j.	3,636	30	705	376
Temes				
Újaradi j.	575	1,981	364	332
Vingai j.	<u>2,272</u>	<u>34</u>	<u>19</u>	<u>10</u>
Összesen:	2,847	2,015	383	342
Torontál				
Nagyszentmiklós j.-ból	1,536	61	45	25
Törökkanizsa j.	<u>95</u>	<u>7</u>	<u>14</u>	<u>29</u>
Összesen:	1,631	68	59	54
Kolozs I.				
Bánffyhunyd j.	14,002	139	30,005	279
Gyalui j.	6,681	27	13,759	376
Hidalmási j.	2,279	30	2,964	174
Nádasmenti j.	9,112	3	4,061	86
Kolozsvári j.	8,835	80	23,216	621
Kolozsvár város	50,704	1,676	7,562	866
Kolozs város	2,271	3	1,808	56
Mócsi j.-ból	5,284	116	8,612	246
Nagysármási j.	<u>635</u>	<u>21</u>	<u>1,998</u>	<u>64</u>
Összesen:	99,903	2,095	93,985	2,758

	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Szolnok-Doboka II.				
Szamosújvári j.	6,360	184	12,094	370
Szamosújvár város	4,630	190	1,881	156
Dési j.-ből	7,319	130	7,839	317
Dés város	7,991	445	2,911	105
Bethleni j.	6,810	198	6,743	166
Kekesi j.	<u>7,158</u>	<u>386</u>	<u>13,849</u>	<u>335</u>
Összesen:	40,268	1,533	45,317	1,449
Beszterce-Naszód				
Besenyői j.	274	127	29	0
Torda-Aranyos				
Alsójárai j.	1,932	3	1,080	0
Tordai j.	9,004	102	9,093	456
Torda város	9,674	100	3,389	292
Torockói j.	4,256	11	671	32
Felvinci j.	6,763	66	10,537	508
Marosludasi j.	<u>9,569</u>	<u>192</u>	<u>18,477</u>	<u>1,088</u>
Összesen:	41,198	474	43,247	2,376
Alsó-Fehér				
Nagyenyedi j.	4,057	3	4,643	385
Nagyenyed vár.	6,497	163	1,940	63
Marosújvár j.	<u>9,054</u>	<u>132</u>	<u>14,542</u>	<u>638</u>
Összesen:	19,608	298	21,125	1,086
Kis-Küküllő				
Hosszúasszói j.	1,326	359	1,395	313
Dicsőszentmártoni j.	12,860	68	7,944	873
Dicsőszentmárton város	3,210	118	957	132
Erzsébetvárosi j.	5,306	32	4,552	496
Radnóti j.	<u>6,080</u>	<u>67</u>	<u>13,653</u>	<u>811</u>
Összesen:	28,782	644	28,501	2,625
Kolozs II.				
Tekei járásból	1,421	1,935	653	135

Maros-Torda	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Marosi-alsó j.	28,927	133	8,250	1,424
Marosi-felső j.	17,214	61	6,171	404
Marosvásárhely város	22,790	606	1,717	404
Nyáradszeredai járás	35,279	98	1,287	159
Régeni-alsó j.	13,640	1,476	22,988	1,170
Régeni-felső j.	11,966	2,864	16,561	698
Szászrégen város	<u>2,947</u>	<u>2,994</u>	<u>1,311</u>	<u>58</u>
Összesen:	132,763	8,233	58,285	4,583
Udvárhely				
Parajdi j.	15,411	26	28	14
Szék.keresztúri j.	31,010	151	288	75
Udvarhelyi j.	35,874	20	16	21
Szék.udvarhely v	9,888	212	115	29
Homoródi j.	<u>25,855</u>	<u>65</u>	<u>373</u>	<u>26</u>
Összesen:	118,138	332	464	165
Csík				
Gyergyótölgyesi járásból	4,774	266	2,047	49
Gyergyó-szentmiklósi j.	34,585	282	1,861	279
Gyergyó-szentmiklós vár.	8,549	115	155	86
Felcsíki j.	33,737	48	15	136
Csíkszereda vár.	3,591	45	44	21
Szépvízi j.	17,900	193	2,177	106
Kászonalcsíki j.	<u>21,756</u>	<u>17</u>	<u>36</u>	<u>40</u>
Összesen:	124,892	966	6,335	717
Háromszék				
Kézdi j.	34,967	36	1,827	108
Orbai j.	24,320	197	3,227	637
Kézdivásárhely város	5,970	37	50	22
Sepsi j.	32,106	88	2,386	100
Sepsiszent-				

404 Függelék D. Székelyföld

györgy város	8,361	158	108	38
Miklósvári j.	<u>16,809</u>	<u>60</u>	<u>2,779</u>	<u>33</u>
Összesen	122,533	576	10,377	938

Brassó :	Magyar	Német	Rumán	Egyéb
Hétfalusi j.	12,155	156	8,132	270
Felvidéki j.	831	13	220	0
Alvidéki j.	3,481	8,311	7,718	208
Brassó város	<u>17,831</u>	<u>10,841</u>	<u>11,786</u>	<u>598</u>
Összesen	34,298	19,321	27,856	1,076
Nagyküküllő				
Kőhalmi j.	5,293	34	1,352	169
Segesvári j.	<u>1,181</u>	<u>13</u>	<u>821</u>	<u>69</u>
Összesen:	6,474	47	2,173	238
Székelyföld összesen:	540,519	31,410	106,143	7,892

FELHASZNÁLT IRODALOM

Angol

- Baross Gábor: Hungary and Hitler, Astor Park, FL. Danubian Press, 1970
- Borsody, Stephen et al: Transylvania and the Theory of the Daco-Roman-Rumanian Continuity, Committee of Transylvania, 1980
- Botos László: The Homeland Reclaimed, Rochester, NY. Patko, 1995
- Burghardt, Andrew F.: Borderland, University of Wisconsin Press, Madison, WI. 1962
- Chászár, Edward: Decision in Vienna, Astor Park, FL. Danubian Press, 1978
- Dayton, John: Minerals, metals, Glazing and Man, London 1978
- Du Nay, André: The Early History of the Rumanian Language, Lake Bluff, IL. 1977
- Endrey, Anthony: Hungarian History, Melbourne, Australia, Hungarian Institute, 1978
- Haraszti Endre: The Ethnic History of Transylvania, Astor, FL. Danubian Press, 1971
- Haraszti Endre: Origin of the Rumanians, Astor Park, FL. Danubian Press, 1977
- Hokky, Charles: Ruthenia, Spearhead towards the West, Gainesville, FL. Dan. Press, 1966 (Translated by Sándor Gallus)
- Kazár Lajos: Facts against Fiction: Transylvania – Wallachian-Rumanian Homeland since 70 B.C.? Sydney, Australia, Forum of History, 1993
- Király, Pastor, Sanders: War and Society in East Central Europe, Vol. VI., Essays on World War I.: A Case Study on Trianon, Brooklyn College Press, 1982
- Kostya Sándor: Pan-Slavism, Astor Park, FL. Danubian Press, 1981
- Krantz, Grover: Geographical Development of European Languages, Peter Lang, 1988
- Lakatos Géza: As I Saw It, The Tragedy of Hungary, Universe Publishing Company, Englewood, N. J. 1993
- Macartney, C. A.: Hungary, A Short History, Edinburgh University Press, 1962
- Marác László: Hungarian Revival, Nieuwegein, Holland, 1996
- Nanay, Julia: Transylvania: The Hungarian Minority in Rumania, Astor Park, FL. Danubian Press, 1976
- Nagy Sándor: The Forgotten Cradle of the Hungarian Culture, Toronto, Patria, 1973 (Translated by László and Margaret Botos)
- Potter-Daggett, Mabel: Marie of Roumania, New York, George H. Doran, 1926
- Szilassy Sándor: Revolutionary Hungary, 1918-1921, Astor, FL. Danubian Press, 1971
- Szóllösy Alexander: Hungary Versus Panslavism and Pangermanism, translated by Anna E. Csobánczi, Sydney, Australia, Hungarian Publishing Co. 1961
- Várdy, Stephen Béla: History of the Hungarian Nation, Astor, FL. Danubian Press, 1969
- Vassil, Gyuzelev: The Proto-Bulgarians, Sofia, Bulgaria, 1979
- Wagner, Francis S.: Toward a New Central Europe, Astor, FL. Danubian Press, 1970
- Wass de Czege, Albert, Moderator – Danubian Research Centre: Documented Facts and Figures on Transylvania, Astor Park, FL, Danubian Press 1977
- Wass de Czege, Albert: Our Hungarian Heritage, Astor Park FL. Danubian Press, 1975
- Roberts, Wess: The Leadership Secrets of Attila the Hun, New York, Warner, 1885
- Young, Ernest W.: The Wilson Administration and the Great War, Boston, Badger, 1922
- Zathureczky: Transylvania, Citadel of the West, Astor Park, FL.

Magyar

- Badiny-Jós Ferenc: Káldeától Ister-Gamig, p. 171
- Badiny-Jos Ferenc: Trianon és a harmadik világháború, Buenos Aires, 1984
- Bartha Miklós: Kazár Földön, San Francisco, CA. Hídfő, 1970
- Bartucz Lajos: A Magyar Ember, Budapest, Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, 1938
- Berzy József: A jövő szolgálatában, Buenos Aires, A Magyar Jövő Munkaközösség, 1956
- Berzy József: Európa felszabadítása, Argentina, 1966
- Cseres Tibor: Vérbosszú Bácskában, Budapest, Magvető, 1991
- Csobánczi Elemér: Östuránok, Garfield NJ, Turán, 1963
- Csobánczi Elemér: Nagymagyarország vagy nemzethalál, Marrickville, Australia, 1965
- Dabas Rezső: Burgenland álarc nélkül, Montreal, 1984,
- Daruvár Yves de: A Feldarabolt Magyarország, Lucerne, József Balogh Publisher, 1976
- Encyclopaedia Hungarica, 1996, Teleki, Pál, p. 580
- Fehér M. Jenő: Középkori magyar inkvizíció, Buenos Aires, Transsylvania, 1956
- Grandpierre K. Endre: Magyarok Istenének Elrablása, Budapest, Titokfejtő, 1993
- Joseph Báli József: A gúzsba kötött világ,
- Kocsis István: A Szent Korona misztériuma, Budapest, Püski, 1997
- Kollányi Károly: A Kárpát-medence Európában, Budapest, Kráter, 1991
- Kostya Sándor: A Felvidék, Budapest, Montázs, 1990
- Kovács Ernő: Erdély, egyetlen végtelen szerelmem, San Francisco, Hídfő, 1985
- Kovács Ernő: Trianon, 1920; Párizs, 1947., Toronto, 1986
- Hernádi Tibor: A Második Világháború Igaz Története, Baja, 1996,
- Horthy Miklós: Emlékirataim, Buenos Aires, 1953; Toronto, Weller, 1974
- Horthy Miklós: Titkos iratai, Hungarian Archives, Budapest, 1963, p. 121
- Lángi Mária: Trianon, MET Publishing Corp. Hungary – USA, 1996
- László Gyula: A kettős honfoglalás, Budapest, Magvető, 1978
- Lázár István: Kiállt Patak vára, Budapest, 1980, p. 247
- Málnási Ödön: Országveszejtés, Munich, p. 25
- Málnási Ödön: A magyar nemzet őszinte története, Munich, 1959
- Nagy Sándor: A magyar nép kialakulásának története, Buenos Aires, 1956
- Novotny Elemér: Szumir nyelv, magyar nyelv, Buenos Aires, 1978
- Orbók Attila: Ki árulta el a hazát?, Budapest, 1919
- Padányi Viktor: A nagy tragédia, San Francisco, CA. Hídfő, 1977
- Palotás Zoltán: A trianoni határok, Budapest, Interedition, 1990
- Pozzi Henri: Századunk bűnösei, translated by Dr. Frigyes Marjay, Budapest, 1936, 1996
- Pozzi Henri: A Háború visszatér, translated by Dr. Frigyes Marjay, Budapest, 1936, 1996
- Prónay Pál: A határban a halál kaszája . . ., Budapest, Kossuth, 1963
- Püspöki Nagy Péter: A tények erejével, New York, 1985
- Raffay Ernő: Trianon titkai, Budapest, Kovács Sándor, 1990
- Raffay Ernő: Magyar tragédia. Trianon 75 éve, Budapest, Püski, 1996
- Raffay Ernő: Trianon, (Magyar tragédia – Trianon 75 éve vitája) Budapest, Püski, 1996
- Révai Nagy Lexikon, under "vármegye"
- Sakharov Konstantin: A Cseh Légiók Szibériában, Garfield, NJ, Turán, 1988
- Szigethy György: Szemtanuja voltam, Cleveland, 1956
- Szabó Dezső: Az egész látóhatár, Lyndhurst, NJ, 1975
- Szóllósy Sándor: Ez az igazság, London, Hídfő, 1968
- Szóllósy Zoltán: Az Erdély Dákok Története, Munich, 1978
- Toronyi Etelka: A Kárpáti Medence, a kultúrák bölcsője és a magyarok őshazája, Buenos Aires, 1974
- Török Sándor: Településtörténeti tanulmányok és határproblémák a Kárpátmedencében, Astor Park, FL. American Hungarian Literary Guild, 1973
- Végh Antal: De mi lesz a harangokkal?, Debrecen, Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja, 1988
- Wass Albert: A Magyar örökségünk, Astor Park, FL. Danubian Press, 1975

Folyóirat és újság

- Amerikai Magyarság*, June 13, 1998
Badiny-Jós Ferenc: "A Magyar Ősvallásról", *Ősi Gyökér*, April-June 1997
Bakos Gyula: "Előrelépés vagy vissza a történelemhez?" *Szittyakürt*, July-August 1977
Balogh Sándor: "Separating Facts and Myths in the History of Transylvania", Youngstown, OH, 1989
Erdélyi István: "Kárpátalja", (Paper) New York, 1984
Halmi Dezső: "Trianon Gyökerei"; *Ősi Gyökér*, Jan -Feb., 1978
Halmos Milan: The Truth About Transylvania, (Paper) 1982
Hapsburg Otto: "Önrendelkezési jog", *Kanadai Magyarság*, August 29, 1998
Heckenast Dezső: "Nyugatmagyarország - Burgenland"; *Kronika*, Jan. 1980
Kazár Lajos: Transylvania, the Facts, (Paper) Canberra, 1989
Kindles József, article in *Transsylvania* January, 1999, p. 6
Kocsis István: "A trianoni pszichózisok"; *Trianon Kalendárium*, 1997, p.37
Koszorús Ferenc: "Washingtoni Kisebbség Politika", *Transsylvania Review*, 38, 4
Major Tibor: "Nemzet szolgálatában a vértanúságig", *Szittyakürt*, 1996, March-April
Nagy Olga: "Eredetünk kutatási nézetkülönbségek", *Hunnia*, No 58, Sept. 1994
Ősi Gyökér, Jan. 1973, p.12
Ősi Gyökér, October-December 1998, p. 155-156
Osterhaven M. Eugene: Transylvania, Holland, MI. (Paper), *The Reformed Review*, 1968
Pungur J.: "A Keleteurópai nacionalizmus és a Nyugat felelősége", *Hunnia*, June 25, 1998 p. 6-7
Püspöki Nagy Péter: Nagymorávia Fekvéséről, New York, Püski, 1982
Rozgonyi András : További érvek a határrevízió érdekében, (Paper) Australia
Stern, Samuel: "Race with Time", *Hungarian-Jewish Studies* III.; p. 38
Thoroczky Éva: Levelesláda
Varsányi Gyula: "Regionalism in Practice. – The Ethnoprotective role of the semi-autonomous County System of Historic Hungary", *Revue de Droit International*, Geneva, January-March, 1985, summarized by Dr. István Mailáth in *Kronika*, September, 1985

TARTALOM JEGYZÉK

Köszönet Nyilvánítás	2
Ismertetés	3
Lektorai véleményezés	4
Előszó	5
Bevezetés	10
1. Nemzetiségek a Kárpát-medencében	13
2. Erdély	18
3. Idegen „vendégek”	21
4. Az oláhok rövid történelme	30
5. Oláh települések Erdélyben és Magyarországon	37
6. A rumán nép és nyelve	51
7. Az erdélyi szászok	55
8. Dél-Magyarország elpusztítása	58
9. Magyar településnevek Ausztriában és Magyarországon	66
10. Őrség, Nyugat-magyarország, Burgenland	78
11. Észak-Magyarország, Felvidék (Szlovákia)	102
12. A magyar nemzetiségi törvények	110
13. Kelet-Magyarország, Erdély (Rumánia)	114
14. Terv Magyarország elpusztítására	125
15. A cseh légió	132
16. Események melyek Trianonba torkollnak	142
17. Szemtanú a Béke Értekezleten	155
18. A Lajta Bánság	182
19. A Trianoni Döntés eredménye	187
20. Kárpátalja elvesztése	197
21. Felvidék elvesztése	204
22. Kisebbségek élete az utód-államokban	210
23. A Bécsi Döntések	233
24. A kisebbségek megosztása az utód-államokban	258
25. A revízió szükségessége	280
26. A dunai föderáció	293
Zárógondolatok és kiemelt szemelvények a teendőinkről	303
Függelék A. Politikusok és írók véleményezése	319
Függelék B. A pártiumi magyar nyelvterület	332
Függelék C. A belsőerdélyi magyar nyelvterület	349
Függelék D. Székelyföld	362
Felhasznált Irodalom	383

TÉRKÉPEK

1. Az Osztrák-Magyar Monarchia és a Történelmi Magyarország	8
2. Magyarország Trianon után	9
3. Erdély (Osterhaven)	17
4. A Kárpát-medence	25
5. Terület, mely a X.- XIII. századok között magyar népek fenségterülete volt	26
6. Erdély és Wallachia (Osterhaven)	29
7. Az oláh vagy vlach nép eredete és vándorlása a XIII. századig (Török)	36
8. Rumánia Trianon után (Löte)	50
9. Magyarország felosztása 1526 után	65
10. Magyar településnevek (Török S.)	67
11. Partium	115
12. Magyarország a szláv és német gyűrűben	126
13. Vasútvonalak elvesztése az utód-államokkal szemben (Palotás)	192
14. Az I. Bécsi Döntés (Császár)	238
15. Az I. és II. Bécsi Döntés (Lakatos)	244
16. A kisebbségbe került magyarság megoszlása (Török)	260
17. A vegyes anyanyelvű lakosságának megoszlása az ország területén (Török)	263
18. Kárpát-medence néprajzi térképe (Török)	267
19. Magyar nyelvterület idegen uralom alatt (Török)	275
20. Magyarország néprajzi térképe (Teleki)	utolsó oldal
Oláh és székely népviselet	35

TÁRGYMUTATÓ

- „ducem et preceptoram”, 105
 „szláv birodalom”, 102
 „Szomorútor”, 106
 „végső győzelem”, 21
 14 pont, 208, 310
1848-as szabadságharc, 41
 A cseh földreform, 202
 A.R. Burn, 18
 Aba Sámuel, 73, 89
 Adelheid, 21
 Aeneas Silvius Picolinimi, 256
 Agence des Balkans, 155, 160, 164, 165,
 166, 167, 169
 Al Ubaid, 19
 Albert Paully Mensdorff, 131
Aldo Dami, 312, 314, 323, 324
 Alexandru Morghilon, 144
 alföldi magyar faj, 13
 alföldi rassz, 15, 16
 Alfred Waldheim, 79
 Álmos, 19, 71, 72, 82, 84, 105, 106
 Álmos sírja, 106
 alpáji-magyar faj., 13
Anabásis, 134
 Andrássy, 6, 30, 109, 169, 170, 297, 304,
 308
 Andrássy Gyula, 6, 30, 109, 169, 170, 304,
 308
 Anonymus, 15, 71, 73, 105
 Anschluss, 78, 183
 Antall József, 229
 Antant Hatalmak, 78, 129, 131, 147, 149,
 150, 176, 178, 187, 208
 antimon, 18, 87
 Apponyi Albert, 79, 182, 195, 211, 297
Archibald Cery Coolidge, 323
Archibald Céry Coolidge, 140
 Árpád, 3, 13, 14, 15, 19, 20, 23, 27, 37, 52,
 70, 71, 72, 76, 82, 83, 84, 87, 88, 92, 98,
 103, 105, 106, 211, 257, 346
 Atila, 23, 82, 83, 84, 103
Atlanta Statútum, 290
 avar, 51, 57, 58, 66, 69, 76, 77, 78, 80, 81,
 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 102, 103, 106,
 125, 128, 187, 256
 Avar Birodalom, 81, 233
 Baal/Bél, 27
 Babba Mária, 27
BABILÓNIAI SÚLYRENDSZER, 18
 Bach Sándor, 108
 Badiny-Jós Ferenc, 73, 384, 385
 Balázsfalván, 31, 46
 Balázsfalvi Gyülekezet, 46
 Balfour Lord, 173
 balti-magyar faj, 13
 Bánffy Miklós, 182
 Barcelonai Nyilatkozat, 289
 Bárdossy László, 254, 320
 Barnitui Simon, 31
 Báró Hartwig, 155, 157
 Báró Sinkovics, 32
 Bartucz, 14, 15, 16, 384
 Basham, 74
 Basta György, 61
 Báthory István, 31
 Batu kán, 27
 Bécsi Döntés, 213, 219, 220, 226, 239, 245,
 247, 256
 Bedy Schwimmer Rózsa, 170
 Békediktátum, 3
 Belgrádi Egyezmény, 142, 207
 Benes, 12, 48, 105, 109, 127, 128, 129, 130,
 131, 132, 138, 140, 141, 158, 164, 165,
 171, 172, 173, 174, 176, 179, 180, 181,
 189, 190, 191, 194, 198, 199, 201, 203,
 205, 207, 209, 211, 212, 213, 214, 215,
 220, 221, 281, 282, 283, 284, 289, 291,
 292, 307, 309, 310, 311, 312, 322
 Benes Edvard, 12, 106, 128, 207, 292, 322
 Berchtold, 204, 205, 305, 306, 330
 Berchtold Leopold, 204
 Berinkey Dénes, 143
 Berliini Egyezmény, 304
 Berliini Konferencián, 6, 30, 64
 Berthelot, 49, 142, 143, 157, 158, 181
 Berzy, 132, 133, 301, 384
 besenyők, 23, 24, 27, 58, 69, 82, 86, 93, 105
 Bethlen Gábor, 294, 328
 Bethlen István, 182, 183, 185, 186, 241
 Beuve-Méry, 49
 Bíborban született Konstantin, 70, 71, 72
 Bismarck, 130, 186
 Bismarck Ottó, 130

- Bogdanof, 14
 Bolsevik Brigád, 208
 Bolyai Egyetem, 46
 Borsody István, 297
 Brankovics, 60
 Bratianu, 46, 48, 52, 54, 147, 148, 163, 167,
 168, 170, 171, 173, 176, 189, 194, 282,
 330
 Brest-Litovsk, 258
 Brest-Litovski, 140
 Briand, 20, 280, 319
 Buda felszabadulása, 22
 Budapest, 384
 Bukaresti Értekezlet, 44
 Bunak, 14
 Burghardt Andrew, 85
 Calmet, 75
 Capidan, 53
 Ceaucescu, 223, 231
 Chamberlain, 213
 Charles Danielou, 152, 283, 312, 321
Charles Tisseyre, 319
 Chateau Madrid, 149, 209
 Cholnoky Jenő, 19
 Chorezm, 75
 Christian J. Smuts, 131
Cionista Mozgalom, 255
Cionista Világ Szövetség, 255
 Clemenceau, 49, 147, 148, 155, 156, 168,
 169, 170, 171, 172, 173, 179, 180, 209
 Clement Gottwald, 215, 216
 Colin McEvedy, 102
 Corfu-i Egyezmény, 175
 Csallóköz, 140, 191, 206, 291
 csángók, 23, 24, 58, 96, 229
 Cseh Nemzeti Tanács, 207
 Csehszlovák Köztársaság, 206, 216
 Csehszlovák Liga, 212
 Csehszlovák Nemzet Gyűlés, 210
 Csehszlovák Szovjet Pánszláv Testvériségi
 Szerződést, 212
 Csobánczi, 13, 15, 18, 23, 24, 58, 75, 383,
 384
 Csobánczi Elemér, 58, 74
 Csonka Magyarország, 10, 259
 Csu-En-Lái, 13
 Cuza Alexandru, 33
 Dabas Rezső, 78, 80, 287
 dákóromán elmélet, 19
 dákó-román elmélet, 41, 42, 53
 Davidov, 163
 Deák Ferenc, 111, 140
Declaratio, 107
 Deniker, 14
 Dentumoger, 24, 27, 71
deportálás, 251
 Diaz tábornok, 142, 178
 dinári rassz, 15
 Dragutin, 59, 283, 303
 Drang nach Osten, 55, 81, 128, 311
 Dukai Takách Gusztáv, 24
 Duna Federáció, 221
 Dunai Föderáció, 213, 303
 Duray Miklós, 220
 Dzsingisz kán, 27
 Edgar Roels, 164, 167, 168
 Edward Gibbon, 83, 103
 egy fajta Svájc, 131
 Egyesülés vagy Halál, 155
 Egyesült Európa, 258
Eichmann Adolf, 255
 Eisenmann, 179, 306, 310
emberi alapjogokat, 98, 194, 201, 230
 Emese, 71
ENSz, 97
ENSZ, 97, 316
 Eötvös, 111, 112, 113, 296
 Érchegység, 18, 242
 Erdély-Bánát Liga, 291
 Ernest Denis, 179, 306, 309
Ernest Lavisse, 159
 erómű, 250
 Esterházy Pál, 80
 Etelköz, 27, 34
 Európai Biztonsági Egyezményt, 97
Európai Emberi Alapjog Törvény, 300
Europe Central, 164
 Fábry Zoltán, 215, 219
 Fadrusz János, 196
Fanar, 32
 fegyverek megosztása, 160
 fehér hunok, 19, 23, 59, 74
 Fehér M. Jenő, 12, 102
 Fekete Kéz, 64, 165

- Ferenc Ferdinánd**, 109, 157, 158, 231, 258, 304
 Ferenc-Ferdinánd, 64, 204
 Ferenc-József császár, 206
 Ferenczi, 102, 251
 finn-ugor, 6, 14, 15, 70, 72, 105, 256
 Fogarassy István, 43
 Fouchet tábornok, 181
 Franchet d'Esperey, 142, 178, 207
francia mozgósítás, 158
 frankok, 81, 82, 103
 Frati De Cruce, 33
 Frigyes Babenberg, 28
 Fritz Posch, 68
 Frye, 74, 76
FUEV, 300
 Független Demokrata Párt, 169
Gabriel Gobron, 326
Gamillscheg, 53
 Garibaldi, 186
 Gavrilo Princip, 155, 157
 Georges Roux, 298, 329
 Géza, 383
 Géza Kagán, 21
 Ghirshman, 74
 Giesel, 23
 Gizella, 23, 79
 Gömbös Gyula, 182, 185
Gondrecourt tábornok, 146
 Görög Katolikus Egyház, 40, 45, 193
 Grandpierre Endre, 79
 Gróf Esterházy János, 219
 Grover Krantz, 16
 Györffy György, 70, 73, 77
 Gyulafehérvári Gyűlésen, 142
 Habsburg Albert, 60
 Habsburg elnyomás, 22, 40, 96, 286
 Habsburg Rudolf, 39, 85
 Hágai Egyezmény, 194
Haifa, 255
 halastó, 19
 Hanzalik, 173, 174
 Heinrich Ferenc, 148
 Heinrich Weigl, 68
Helsinki Egyezmény, 153, 228, 288
 Hennoque tábornok, 208
 Henry Labouchers, 48
 Heraclius, 58
 Hernádi Tibor, 161, 253, 255, 384
 Herodotos, 75
 Hitler, 85, 100, 127, 145, 191, 213, 214, 229, 231, 233, 236, 237, 241, 245, 247, 250, 252, 255, 256, 305, 383
 hittite magyar faj, 13
 Hlinka Andrej, 109, 129, 213, 219
 Hodzsa Milán, 109
 Hohenzollern Károly, 33
 Homo Pannonicus, 15
 homogén magyar terület, 274
 Hora, 33
 Horea Sima, 47, 48
 Horia Klosca, 41
 Horn Gyula, 229
 Horthy, 384
 Horthy levele, 248, 250
 Horthy Miklós, 180, 182, 188, 207, 233, 241, 248, 254
 House ezredes, 171, 173
 hun, 23, 27, 51, 56, 58, 66, 69, 70, 75, 76, 77, 78, 80, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 103, 125, 256
 Hun Birodalom, 76
 Hunfalvy, 30
 Hunter Miller, 171, 199, 312
 Hunyadi János, 60
 Hunyadi Mátyás, 32, 60, 85
 Huszár Károly, 148
 I. Ferdinánd, 22
 I. Ferenc József, 64
 I. Imre, 64
 I. Károly császár, 177, 178, 190, 206
 I. Ottó, 21
 II Lipót, 31
 II. Béla, 59
 II. Endre, 28, 37, 55, 56, 92
 II. Géza, 22, 55, 59, 93
 II. János-Pál Pápa, 227
 II. József, 33, 63
 II. Ludwig, 103
II. Miklós cár, 205
 II. Pius pápa, 55
 II. Pius Pápa, 256
 II. Rákóczi Ferenc, 22, 60, 61, 62, 82, 199
 II. Szuleimán, 22

- III. Alexander Cár, 136
 III. Endre, 43, 59
 III. Károly, 62
 III. Napóleon, 33
 Independent Bohemia, 138
 iskolai oktatás, 99
 IV. Arzén, 62
 IV. Béla, 22, 27, 28, 40, 59, 86, 95
 IV. Károly, 130, 178, 188, 190, 206, 212, 310
 IV. László, 85
 Izwolszky, 161, 162, 163, 164, 165, 168, 171, 174, 307, 308
 Jaltai Értekezlet, 250
 Jamdet Nasr, 19
 Jancsó Benedek, 32
 Jászy Oszkár, 142, 170
 Jégkorszak, 18
 John Dayton, 15, 75, 87
 John Montgomery, 254, 287
 Julin Maniu, 143
 Jusserand, 178
 kalotaszegiek, 18, 23, 58
 Kancellár Renner, 79
 Kánya, 213, 233
 Kara György, 63
 Karadzsk Vuk, 63
 Karagyorgyevics Péter, 64
 Kardos János, 44
 Károlyi Gyula, 182, 286
 Károlyi Mihály, 10, 12, 142, 145, 169, 206, 207, 320
 Kárpátalja, 385
 Kárpát-medence, 10, 13, 15, 27, 66, 80, 82, 83, 84, 87, 102, 124, 125, 152, 155, 163, 203, 211, 290, 298, 299, 320, 384
 Kassai Kormányprogram, 215, 220
 kazár birodalom, 23
 Kemal Atatürk, 184
 Képes Krónika, 86
 Kheneri fáraó, 18
 Kiegyezés, 105, 108, 149
 Kínai kisebbségi politika, 230
 Kindles József, 300, 385
 Kinizsi Pál, 32
 Kis Antant, 153, 165, 174, 181, 193, 211, 213, 214, 234, 241, 284, 288, 330
 kisebbségi kérdés, 108, 213, 214, 220, 286, 296, 299
 Kitelepítés, 218
 Klapka György, 297
 Klein Innocent, 41
 Kniezsa, 70, 102
 Kniezse István, 55
 Kocsis István, 293, 294, 384, 385
 Kollár és Kusmány, 108
 Kollárt Ádám, 257
 Kollmann, 13
 Kolonics tábornok, 39
 Koltcsak tengernagy, 134, 135, 137
 Komáromi tárgyalások, 234
 Kompromisszum, 113
 Könyves Kálmán király, 293, 295
 Kopitár, 63
 Körös, 18, 48, 83, 114
 Kossuth, 41, 129, 196, 198, 221, 250, 286, 295, 296, 297, 299, 314, 316, 384
 Kossuth Lajos, 41, 198, 295, 296, 299
Kostya Sándor, 103, 104, 111, 112, 127, 140, 204, 206, 208, 217, 220, 281, 291, 296, 383, 384
 Kotomkin, 138
 Központi Hatalmak, 6, 10, 132, 134, 135, 145, 178, 209, 214, 258, 308, 310, 329
 Kramar Karel, 109, 129
 Kratochwill ezredes, 145
 Kun Béla, 134, 182, 199, 208, 294, 315
 kunok, 15, 23, 24, 27, 40, 52, 58
 Kunország, 40, 240
 Kus, 75
 Lajta Bánság, 22, 86, 184, 185, 186, 386
 lakosságcsere, 218, 220, 241, 242
 László Gyula, 69, 71, 81, 83, 102, 211, 384
Le Figaro, 163, 164
Le Journal des Débats, 163, 164
Le Temps, 158, 162, 163, 164, 165, 167, 174, 178
 lechfeldi csata, 21
 Lévy Jenő, 252
 Liegnitz-i győzelem, 27
 Linder Béla, 182, 208
 Lipót császár, 39, 61, 62, 63
 Lloyd George, 48, 131, 150, 151, 177, 179, 180, 197, 212

- Lloyd-George, 151, 172, 280, 283, 320
 Lokarno-i Szerződés, 280
 Londoni Egyezmény, 297
 Lord Balfour, 147, 174, 180
Lord Bryce, 327, 328
 Lord Northcliffe, 176, 283, 311, 314
 Lord Rothermere, 314
Lord Sydenham, 330
Lord Weardale, 327
Louis de Vienne, 331
 Luxembourg Zsigmond, 60
 Mabel Potter Daggett, 172
 Macartney, 81, 84, 86, 96, 97, 98, 99, 102, 103, 106, 198, 199, 202, 203, 233, 252, 287, 383
 Madras-i Régészeti Kongresszuson, 23
 Magyar Adorján, 16, 76
 Magyar Állam Vasút (MAV), 190
 Magyar Coalitíós Párt, 222
 magyar delegáció, 149, 150, 152, 209, 234
 Magyar Emberi Jogi Alapítvány, 221
 Magyar Kisebbség Jogi Bizottság, 220
 Magyar Nemzeti Gyűlés, 111
 Magyar Nép Köztársaság, 207
 magyar nyelvtérlet, 118, 119, 235, 242, 245, 247, 268, 273, 274, 286, 332, 347, 348
 Magyar Tudományos Akadémia, 6, 80, 324
 magyar vármegyerendszer, 186, 293, 295
 Makkai, 38
 Málnási Ödön, 42, 43, 48, 252, 287, 384
 Máltai Lovagok, 40
 Maniu szervezet, 46
 Manuel császár, 59
 Mária királynő, 172
 Mária Terézia, 32, 33, 41, 63
 Marienburg, 55
 Marjalaki-Kiss Lajos, 16, 83
 Mark Pittner, 68
 Marx Károly, 127
 Masaryk, 12, 48, 49, 109, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 134, 136, 137, 138, 139, 171, 172, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 189, 190, 191, 198, 199, 201, 205, 206, 210, 213, 219, 284, 289, 292, 305, 309, 310, 311, 321
 Masaryk Tamás, 12, 127, 128, 137, 292
 Massageta, 75, 76
 Matica Slovenska, 109
 Maurice Paleologue, 156, 181, 248
Maurice Pernet, 329
 Max Vancsa, 68
 Medán Endre, 111
 Megali-Vlacia, 52
 Megyer, 23, 24, 66, 69, 76
 Mensevik, 136
 Mezopotámia, 15, 18
 Miklosics, 30
 Millerand, 150, 151, 183, 193, 289, 303, 328
 Milosevic, 127, 165, 229
 Miske Kálmán, 87
 mohácsi csata, 22
 Monarchia, 42, 48, 85, 106, 127, 128, 129, 130, 133, 136, 140, 142, 156, 157, 159, 161, 162, 166, 168, 169, 171, 172, 176, 177, 178, 179, 187, 190, 198, 204, 209, 231, 258, 259, 295, 302, 306, 309, 310, 330
 Moór Ede, 92, 93, 95
Mussolini, 191, 213, 247, 281, 284
 N. Vlassa, 19
 Nagy Hatalmak, 20, 127, 134, 138, 140, 146, 179, 211, 218, 231, 279, 290, 292, 298, 300
 Nagy Károly, 56, 68, 81, 85, 106
 Nagy Lajos, 59, 95, 198
 Nagy Morva Birodalom, 80, 104, 257
 Nagy Péter, 48, 384, 385
 Nagy Románia, 33
 Nagy Sándor, 79, 102, 383, 384
 Nagy Szerbia, 176, 187
 Nagy Szláv Birodalom, 107, 127
 Nagy Wallachia, 52
 Nagymarosi gát, 191
 Nagy-szláv Birodalom, 64
 Nagy-szláv Kongresszuson, 109
Namier, 253
 Napisten, 27
 Narodna Obrana, 64
 NATO, 4, 98, 301, 313, 314
 Négy Hatalmak, 233
 Nemzeti Tanács, 143, 206, 207, 213, 215

- népszámlálás, 28, 33, 45, 56, 78, 94, 116, 124, 191, 197, 200, 202, 209, 210, 213, 218, 233, 235, 236, 245, 259
- Népszövetség, 154, 189, 190, 210, 211, 212, 214, 282, 284, 288, 303
- Nitti, 20, 174, 177, 280, 326, 327
- Novotny Elemér, 71, 72, 384
- Nyilas Keresztes Párt**, 251
- Nyugat bástyája, 211
- Obedinariu, 43
- Oberding József György**., 196
- Obrenovic Mihály, 296
- Óperencia, 83
- orosz mozgósítás, 157, 159, 306
- Orosz Ortodox Egyház, 32
- Őrség, 22, 28, 78, 82, 86, 87, 95, 183, 184, 186, 220, 307, 312, 386
- Osszd meg és uralkodj, 298
- Osusky, 171, 176, 179, 180, 306
- Osztrák-Magyar Monarchia, 3, 6, 66, 189, 236, 258, 259, 305
- Ottlik László**, 321
- Padányi Viktor, 214, 281, 287, 301, 319, 384
- Palacky Frantisek, 128
- Palacky Frantisek, 104, 130
- Palesztina vagy halál**, 255
- Palotás Zoltán, 190, 284, 285, 286, 384
- Pán-germánizmus, 45, 48
- Pannónia, 53, 66, 81, 102
- pán-szlávizmus, 10, 45, 106, 112, 135, 136, 155, 157, 175, 258, 304, 305
- pap-király, 105
- Párizsi Egyezményt., 97
- párizsi sajtó, 164
- Partium**, 114, 116, 117, 118, 242
- Pártus Birodalom, 73, 74, 76
- pártusok, 73, 74, 75
- Pasic, 163, 165, 166, 175, 180, 194
- Passarovic-i Béke, 62
- Paul Boncour, 284
- Pázmány Péter, 294
- Perzsa Birodalom, 23
- Petőfi Brigád, 224
- Petr Liska**, 291
- Petru Gorza, 222
- Philippe Gaillant**, 325
- Pichon, 48, 172
- Pierre Delattre**, 324
- Pierre Sequeil**, 330
- Pijoan, 74
- Pilgrim Püspök, 21
- Pilsudsky marsall, 181
- Piroska, 59
- piscina, 19
- Pittsburghi Egyezmény, 178, 213
- Plinio Correa de Oliviera, 133
- Pop Ghita, 195
- Potsdami Egyezmény, 221
- Potsdami Értekezlet, 216
- Prágai Tavasz, 220, 222
- Pragmatika Szankció, 32
- Pro-Transilvania, 291
- Pungur József, 231, 290
- Quai d'Orsay, 48, 144, 165, 166, 167, 168, 181, 209, 325
- Quedlinburgi Egyezmény, 21
- Raffalovic, 163, 164
- Rajics**., 63
- Rákosi Mátyás, 5, 101, 294
- rarunchiu, 53
- Rastic Jovan, 297
- Raymond Poincaré, 156, 206
- Raymond Reconly, 159
- René Dupuis**, 328
- Ribbentrop, 213, 237, 245
- Ripley, 14, 19
- Rjäsán, 14
- Róbert Károly, 59
- Robert Lansing, 171, 201
- Római Katolikus Egyház, 40, 45, 236
- Romania, 20
- Ronyva, 140, 213
- Roosevelt, 315, 316, 329
- Rossetti**., 329
- rumániai zsidók, 255
- russz, 23
- Sabin Gherman, 291, 292
- Safarzsik, 63
- Saint René Taillandier**, 330
- Sakharow Constantin, 134
- Salamon király, 86
- Samo, 102
- Sámuel Stern**, 250

- Samueli Tibor, 208
 Sándor orosz cár, 64
 Sazonov., 155, 163
 Sebestyén László, 82
 Seton-Watson, 47, 48, 98, 102, 109, 129, 176, 179, 180, 213, 310, 311
 Sinor Dénes, 94
 Sir Edward Grey, 138
 Sir George Clerk, 147
Sir Robert Gower, 326
Slovenska Matica, 113
Slovenské Noviny, 108
 Smuts tábornok, 79, 146, 174, 177
 Spalaikovic, 165, 166
 Spalaikovics, 309
Ste. Germaine-i Béke Egyezmény, 199
 Stefanik Milan, 129
 Steinhauser, 68, 92
 Stollmár G. Ilona, 224
 Stuart Piggott, 82
 Stur, Hodzsa és Hurban, 107
 Supplex Libellus Vallachorum, 31
 Szabó Dezső, 287
Szálasi Ferenc, 251, 252
 Szalay Jeromos, 99, 303, 304, 306, 311
 Szaloniki-utat, 128
 Szecsuan (Szécsény), 24
 Szemere Bertalan, 110
 Szent István, 21, 79, 88
 Szent Korona, 46, 62, 96, 293, 294, 300, 301, 321, 384
 Szent Korona Tan, 293, 294, 300
 Szent László koponyája, 15
 Szent Római Német Császár, 22
 Szilády Zoltán, 19
 szittyá, 23, 24, 27, 58, 72, 73, 75, 76, 82, 83, 256
 szláv birodalom, 102, 104, 112
 szláv elmélet, 104, 105, 163
 szláv név, 58
 Szlovák Kommunista Párt, 215
 Szlovák Kulturális Szervezet, 113
 Szlovák Nemzeti Párt, 109, 214
 Szlovák Nemzeti Tanács, 207, 215, 216, 217
 Szlovák Telepítési Iroda, 218
 Szöllőssy, 38, 42, 45, 46, 49
 Szöllőssy Sándor, 42
 Szörénytornya, 32, 241
 Szövetséges Hatalmak, 6, 10, 12, 20, 78, 125, 129, 140, 150, 151, 168, 175, 189, 193, 207, 208, 228, 258, 309, 311
Szovjet Kommunista Rendszer, 216
 Szovjet Szocialista Köztársaság, 45
 Szovjet Vörös Hadsereg, 181
 Sztálin, 5, 134, 145, 191, 203, 217, 221, 231, 237, 250, 304, 315, 316
Sztojay, 251
 Szvatopluk, 102, 103
 Take Ionescu, 162, 163, 167, 171, 282
 Talbot Rice, 83
 Tardieu, 48, 49, 131, 161, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 197, 213, 284, 308, 329
 Tartaria, 19
 Tatárlaka, 19
 Taurid rassz, 16
 Teleki László, 296
 Teleki Pál, 182, 183, 213, 239, 240, 241, 256, 303
 Telekitérképek, 239
 Területvédő Liga, 314
 Thököly Imre, 22, 61
 Tisó, 229
 Tisza István, 109, 204, 205, 206, 284, 298, 303, 306, 319
 titkos szervezet, 155, 310
 Tito, 224
 Titov, 19
 Töhötöm, 31
 Tökés László, 224, 231
 Tompa K. Artúrt, 46
 Torma Zsófia, 19
 Torockóiak, 23
 Török Sándor, 37, 38, 40, 51, 53, 57, 66, 68, 70, 73, 80, 83, 92, 114, 116, 118, 233, 234, 239, 240, 258, 259, 262, 268, 384
 Toronyi Etelka, 13, 15, 75, 384
 Történelmi Magyarország, 10, 149, 187, 190, 259, 296, 298
 Trajan, 31
 Trumbic, 172, 173, 175, 178, 179
 turáni faj, 13, 15

- Turin Memorandum, 297
 turk (török), 24
 Turnu-Severin, 32, 241, 242
 Túrócszentmárton, 108, 325
 Ugron Gábor, 109
Új Államok Bizottsága, 189
Új Európa, 180, 289
 új Nyugat bástyáját, 183
 Ukrán Köztársaság, 197
 une sorte de Suisse, 132
 Ungro-Vlacia, 40
 Uros, 59
 Uros fia, Csudomil, 59
 Utód-államok, 12, 79, 96, 140, 150, 193,
 194, 196, 228, 229, 230, 248, 256, 257,
 258, 259, 281, 284, 286, 287, 288, 290,
 298, 300
 V. István, 59
 Vágó Pál, 13, 43
 Vajk, 21, 60
 Varga István, 224
 Varsányi Gyula, 293, 294, 385
 Varsói Paktum, 316
 vasútvonal, 114, 118, 191
 vegyes területek, 262, 268
 Velem Szt. Vid, 87
 Veznics, 48, 158, 160
Vierburgenland, 78, 79
 Viktor Emmanuel, 177
 Vörös Könyv, 205, 206
 W. G. East, 80, 81, 102
 Weckerle Sándor, 206
 Wehrmacht, 247, 250
 Weiss Mannfried, 5, 148
 Wess Róberts, 10
 Wickham Steed, 171, 175, 176, 178, 179,
 283
William Bullit, 322
 wilsoni elv, 145
 Windischgraetz herceg, 169
Winston Churchill, 256, 302, 303, 315
 Woodrow Wilson, 10, 11, 130, 140, 228,
 258, 316
 Zanaide A. Ragozin, 24
Zathurezky Gyula, 321, 322
 zsidó gettó, 252, 255
zsidó sziget, 255
 zsidótörvények, 255
 Zsigmond király, 198, 293
 Zvara Juraj, 218, 220
 Zwentibold, 102, 103